Trudsø

En slægt med rod i den nordlige del af Hardsyssel.

Forslægt og efterslægt
til
Jens Christensen Smed og Ane Kirstine Jensdatter Trudsø.

Fra Trudsø i Gimsing sogn, Hjerm herred, Ringkøbing amt.

Samlet, redigeret og udgivet
af
Poul Emil Bendtsen

Ane Kirstine Jensdatter

Korsør år 2000
Poul Emil Bendtsen
Mathiesensvej 24, 4220 Korsør.
Telefon: 58372801
E-mail: poulemil@get2net.dk

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Trudsø
En slægt med rod i den nordlige
del af Hardsyssel.

Eget forlag. De første eksemplarer år 2000.
Redigeret og trykt ved hjælp af PC teknik.
Oplag: Løbende tryk indtil 200 ekspl.

Trudsøvåbnet: Tegnet af Tor Flensmarck. © P. E. Bendtsen.
© Kort & Matrikelstyrelsen (A. 141-99)
ISBN 87-987499-0-0

Bogen koster 425 kr. incl. porto og kan bestilles hos forfatteren.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Indhold

1. Afsnit	Trudsøvåbnet	4
	Våbnets registrering og forklaring	5
	Forord	6
	Følsomme begreber	7
	Andre familier med Trudsø navnet	8
	Sociale forhold i og omkring Trudsø	9
	Nummerering, identificering af personer	10
	Fejl i materialet. Forkortelser	11
	Forslægt:	
2. Afsnit	Anetavler	14-18
	Forslægt til Ane Kirstine Jensdatter og Jens Christensen	19-86
	Sidegrene i forslægten:	
3. Afsnit	Jens Christensen Møller (Røde Mølle slægten)	88-126
4. Afsnit	Kirsten Pedersdatter (Kleinschmidt familien)	128-156
	Efterslægt:	
5. Afsnit	**Lolland slægten** = A- slægten = Slagter slægten	157
	Jens Peter Jensen med efterkommere	158-166
6. Afsnit	**Struer Slægten** = B- slægten = Smede slægten	167
	Christen Jensen og efterkommere	168
	Carl Jensen Trudsø	169
	Hanne Jensine Petrea Jensen	169
	Hans Peder Jensen Trudsø	170
	Kirstine Marie Jensen	172
	Alfred Kristian Jensen Trudsø	172
7. Afsnit	**Trudsø slægten** = C- slægten = Landmands slægten	177
	Johan Christian Jensen og efterkommere	178
	Ane Kirstine Jensen	179
	Christine Cathrine Jensen	181
	Jens Haislund Jensen	182
	Johanne Marie Jensen	185
8. Afsnit	**Humlum slægten** = D- slægten = Fisker slægten	189
	Ellen Margrethe Jensen og efterkommere	190
	Jens Trudsø Poulsen	199
	Chresten Poulsen	206
	Poul Poulsen	213
	Ane Kirstine Poulsen	220
9. Afsnit	**Københavner slægten** = E- slægten = Brændehandleren	239
	Johannes Peder Jensen	240
10. Afsnit	**Kresten Trudsø Poulsens erindringer**	241
11. Afsnit	**Humlum fiskere**	251
12. Afsnit	**Personregistre**	261
13. Afsnit	**Kildehenvisninger**	279

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

TRUDSØ

SKJOLD: I rødt et sænket gennemgående Tau-kors ledsaget foroven af to mandshoveder "en face", alt af sølv. Rødt hjelmklæde foret med sølv.
HJELMTEGN: To røde væselhorn.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Våbnet er anmeldt 1995 af skibsfører Poul Emil Bendtsen, Korsør, Danmark, og må bruges af efterkommere af våbenanmelderens mormors mor Ane Kirstine Jensdatter (1812-1891) og hendes ægtefælle gårdejer Jens Christensen (1802-1865). Våbnet skal erindre om hendes fødested i Trudsø i Gimsing sogn i Hjerm herred, Ringkøbing amt. Hendes mormors far Juel Andersen (ca. 1707-1773) havde fæstebrev på "Trudshoved". I Trudsø var der smedje, og børnene derfra var bønder, håndværkere og fiskere. I 1856 ansøgte Jens Christensen om tilladelse til krohold, da der blev truffet beslutning om, at den nuværende hovedvej (nr. 11) skulle gå forbi Trudsø. Han fik ikke tilladelsen. Nogle af efterkommerne fik navnet Trudsø, som efter- eller mellemnavn, og nogle tog omkring 1905 navneforandring til Trudsø. Tau-korset symboliserer T i Trudsø og mandshovederne "hofvit" i den ældre navneform "Trudtzhofvit", der forekommer 1683.
Således beskrivelsen i Skandinavisk våbenrulle 1996, redigeret af **Tor Flensmarck**. I anmeldelsen i Skandinavisk Våbenrulle 1995 er farverne angivet med rødt og hvidt. Den røde farve er rigtig, men det hvide skal være sølvfarvet. Årsagen til, at våbnet er angivet i rødt og hvidt er, at man ikke kan gengive sølvfarven med en bestandig farve, fordi sølv med tiden oxyderer og bliver mørkt. Det er heraldikerens forklaring.

Våbnet er knyttet til et sted og en familie. Der er ikke meget at heraldisere. Ingen har gennem tiderne gjort sig tanker om, at tegne et våben. Nu er det fremstillet ret enkelt. Farverne er danske. Tau-korset virker lidt fremmed for os. Når vi taler om kors, forestiller vi os det latinske kors, som findes i dannebrog og som har den symmetri vi foretrækker. Dette kors findes i Johannitter ordenens våben og fane og er måske oprindelsen til dannebrog (slaget ved Reval 15 juni 1219). Denne orden er den ældst eksisterende gejstlige orden stadfæstet 1154.
Besøger man Assisi i Italien, hvor Franciskaner ordenen (tiggermunkene, gråbrødrene) har deres hovedsæde, ser man, at nonner og munke bærer Tau-korset. Den hellige Franz af Assisi (1182 - 1226) brugte denne korsform. Det er også et "Antoniuskors" opkaldt efter den hellige Antonius (251-356), der var eremit og levede i Ægypten. Han regnes for munkevæsenets grundlægger. Set i dette perspektiv er Tau-korset ikke så ringe endda. Vore forfædre har dog været katolikker engang.

Alle efterkommere efter Ane Kirstine Jensdatter og Jens Christensen må bruge våbnet. Tilladelsen hertil er meget bredt defineret. Jeg finder det ikke relevant at bruge det selv, men yderst relevant for de i familien, der har navnet Trudsø / Trudsøe til mellem eller efternavn. Hvad kommende navnelove bestemmer ved vi ikke, men en yderligere liberalisering af reglerne for tilladelse til brug af familienavne kan tænkes. Derfor denne brede definition. Jvf. familieretsdirektoratets bekendtgørelse om forbeholdte navne fremgår, at Trudsø er et forbeholdt navn. Trudsøe er ikke forbeholdt.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Forord.

Artiklen i Struerfolk nr. 4, 1989, Trudsø – slægtsgård gennem 7 generationer, giver i store træk Trudsøs historie. Forfatteren til artiklen, min bror Kristen Poulsen Bendtsen 1915- 1999, forventede ikke at få udgivet mere om slægten. Artiklen slutter med at nævne Ester og Tage Østergaard, der nu bor i den gamle slægtsgård efter at have overtaget den i 1944.
Alle var dengang klar over, at "Trudsø æraen" i gården Trudsø ville slutte, når Ester og Tage ikke kunne være der længere. At deres bortgang skulle ende tragisk kunne ingen vide. Tragisk og dog smukt. Tænk at leve og arbejde sammen på samme sted i over 50 år og så dø på stedet næsten samtidig. Det er kun få forundt. Denne side af historien er pæn i forhold til mange andre, som må gå fra deres slægtsgårde under ugunstige omstændigheder.
Efter hvad der foreligger fra familien og fra officiel side af oplysninger har hændelsesforløbet formentlig været som følger:
Gennem mange år havde Tage ungkreaturer gående i en fenne (indhegning) beliggende i den yderste del af markerne. Ind imellem havde han også køerne gående der. Det drejer sig om et stykke jord, hvorpå der ligger en gravhøj og som ikke egnede sig til opdyrkning. Nogen tid efter, at de havde skilt sig af med de sidste kreaturer, begyndte Tage hver dag at gå ud til fennen for at se til kreaturerne, som altså ikke var der mere. Hver dag året rundt uanset vejret, gik Tage sin tur ud til fennen for at se til dyrene. Det skete der normalt aldrig noget ved. En enkelt gang er han dog faldet under turen og har kun med største besvær fået slæbt sig hjem. Resultatet var da også frostskader på hænderne. Denne begivenhed resulterede naturligvis i, at Ester blev mere opmærksom på Tages vandringer ud i marken til fennen.
Mandag den 13 jan. 1997 gik Tage sin sædvanlige tur ud til fennen. Han kom ikke tilbage indenfor den tid, som han normalt brugte på turen. Ester er så blevet nervøs for ham og er gået ud for at lede efter ham. Hun fandt ham liggende på marken ca. 100 meter fra stalden.
I første omgang løb Ester hjem efter et tæppe til at dække ham med. Derefter giver hun med opbydelse af alle sine kræfter sig til at slæbe ham hjem. Hun får ham ind i kostalden, men så er hendes kræfter opbrugt og hun synker sammen ved siden af ham. Dørene til stalden står åbne og der er gennemtræk af en isnende kold januar vind. Sådan ligger de ved siden af hinanden på lidt halm i en kobås lige indtil næste dags formiddag, hvor de blev fundet af deres hjemmehjælp. Ester var død og Tage var dybt bevidstløs. Tage døde på hospitalet den 15 jan. 1997.
De blev begravet sammen den 18 jan. 1997 på Gimsing kirkegård. Gården er blevet solgt. Hermed sluttede syvende generation i Trudsø.

Denne slægtsbog uddyber artiklen i "Struerfolk". Kristens notater fra arkiver og besøg hos familiemedlemmer rundt i landet begyndende under hans gymnasietid i Viborg i 1930'erne, og specielt fra hans tid som rejsepræst, er grundlaget for denne bog. Fra hans notater har jeg i snart 30 år arbejdet videre. Forslægten med sidegrene og Humlum slægten er de mest bearbejdede. Øvrige efterslægter er ikke medtaget i fuld udstrækning.
Tak til alle, som på den ene eller anden måde har bidraget med slægtsoplysninger.
En særlig tak til **Benny Boysen**, Hostrup Hovedgård, Spøttrup for redaktionel bistand.

Poul Emil Bendtsen

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Følsomme begreber, biologisk ophav, religiøse tilhørsforhold, samlivs former:

Det er problematisk at "rode" i tilgængeligt arkivmateriale. Man vil finde stof, som ikke skal offentliggøres. Ikke alle har det biologiske tilhørsforhold i de nære generationer, som de regner med, eller som de gerne vil have skal være offentligt kendt. Hvis jeg fik oplyst, at min far ikke var min biologiske far, ville jeg ikke bryde mig om det. Var det en af mine bedstefædre, der var "smuttet", ville det være mindre bedrøveligt. Og hvis det var en af mine otte oldeforældre, der ikke havde "rent mel i posen" ville jeg finde det interessant. Sådan er de fleste af os nok indrettet. I erkendelse heraf har jeg efterhånden, som arbejdet med denne bog skred frem ændret min opfattelse af, hvad og hvor meget der skal tages med om nulevende. Jeg har bestræbt mig på at skrive det, som nulevende ønsker mht. adoptionsforhold og lignende. Forholdene er som regel kendte i familierne. Slægtsforskere vil i fremtiden finde sammenhængen ved at gå til kilderne.

Nogle slægtsforskere mener, at man overhovedet ikke skal medtage oplysninger om nulevende personer. Det mener jeg er noget restriktivt. Jeg har valgt kun at medtage Humlumslægten fuldtud. De øvrige grene er ikke fuldstændige. Det er uoverkommeligt at kontakte alle. Kirkebøger har en tilgængeligheds frist på 50 år. For juridiske sager er fristen 80 år. Det er tilladt at udgive slægtsbøger, og det gøres i vid udstrækning af private personer og enkelte kommercielle foretagener. Problematikken omkring registrering og personregistre i forbindelse hermed tør jeg slet ikke komme ind på. Nogle er viet/gift, andre samlever. Atter andre får børn uden at den biologiske far er kendt af andre end moderen. De gifte bliver af og til skilt og samlevere kan flytte fra hinanden. Der findes personer af samme køn, der bor sammen.

Vi skal ikke mange år tilbage for at opleve, at det var spændende at undersøge, om der nu også var gået ni måneder fra vielsen til det første barn blev født. Nu glæder vi os bare der bliver født børn. Tilbage i tiden fik børn født udenfor ægteskab i kirkebogen og officielt betegnelsen "uægte". Det skete, at piger, der uønsket var blevet gravide, tog sig selv af dage.

Og så er der alle hanrejerne! Efteråret 1987 var der en notits i dagbladet Politiken, hvori forskere ved Lunds Universitet oplyste, at de, ved de prøver de foretager, i forbindelse med transplantationer kunne bevise, at mellem 5 og 10% af børn i en vilkårlig svensk skoleklasse ikke havde den biologiske far, som de regnede med. Der er ingen grund til at tro, at tallene er anderledes for Danmark. Sådan har det nok altid været. Genealogien får hermed, for mig at se, et ordentligt "gok i nøden". Hvor er troværdigheden af genealogi? Vi slægtsarbejdere gør alt for at finde det biologiske ophav, men overfor "naturen" kommer vi til kort. Derfor klynger vor kultur sig til romerretten, der siger: "Hvis intet andet er meddelt, må ægtemanden anses for at være faderen". Denne lov har hidtil ligget til grund for dansk lovgivning mht. afgørelser i faderskabssager og forældres retslige forhold til børn. Hvordan lovgivningen bliver for eftertiden, med de muligheder, der ligger i at DNA-teste både den ene og den anden i tvivlsspørgsmål om faderskabsforhold, vil tiden vise. Menneskeligt og etisk bliver det formentlig ikke lettere.

Der har altid været personer for hvilke det var et problem, at de ikke vidste, hvem deres biologiske far var. Jeg vil nævne tre: Eventyrdigteren **H. C. Andersen**, filmmanden **Ole Olsen** og lægen og pianisten **Viktor Schiøler**. Hele livet brød de deres hjerne med, hvem deres biologiske far kunne være. Andre, der ikke kender deres biologiske far, bekymrer sig ikke om denne problematik. Antropologen **Ing-Britt Christiansen** har undersøgt om "blodets bånd binder". I en artikel i Weekendavisen 3-9 dec. 1999 refereres der til hendes undersøgelse. *Hendes konklusion er, at fælles blod ikke binder to fremmede mennesker sammen. Solidariteten og de stærke følelser ligger ikke dér.* Problematikken har gennem mange år været "godt stof" i de kulørte blade. Der er skrevet føljetoner og romaner og endog lavet film om disse forhold. Ved nærmere undersøgelse viser det sig nu, at der ikke er hold i påstanden, at blodets bånd binder.

Det er problematisk at udgive slægtsbøger, som medtager nulevende personer. Der vil altid findes nogen, som af den ene eller anden grund føler sig "stødt" over offentliggørelse i en slægtsbog. På den anden side kan der findes nogen, som bliver utilfredse med, at der ikke er taget ret meget med.

"Tider skifter og sæder mildnes". I vore dage er der næsten ingen grænser for, hvad der skrives om sex . Alt kan læses. Om tro og religiøse forhold er der nogen blufærdighed.

Det har været opfattelsen hos nogle, at det der er skrevet i min familie om personlige trosforhold ofte var lidt for "ærligt" til at blive udgivet på skrift. Denne opfattelse deler jeg ikke. Finder jeg sammenhænge, hvor disse

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

stærke personlige vidnesbyrd kan indpasses, tager jeg dem med. De der er allergiske overfor missionsfolks udtryksmåde kan jo springe disse afsnit over. "Brødre" og "missionsfolk" er de personer i familien, der har været mest skrivende, eller om hvem der er skrevet mest. De var ofte stærkt troende og gav udtryk for dette i tale og på skrift. Af disse årsager er nogle af de i denne bog medtagne overleverede skriftlige beretninger og vidnesbyrd noget naive set med nutidens øjne, men sådan var tingene dengang.

Andre familier med Trudsø-navnet !

I Bogen Ølby, Asp og Fousing sogne af P. Christensen læses på side 103-104 under gården St. Nørby i Asp sogn følgende:

Kort efter nytår havde Henrik natligt besøg af stortyvene fra Gudum, ***Michel Serup*** *og hustru samt deres kompagnon Jens Trudsø. De havde på professionens vegne været kørende en tur til Naur. På hjemvejen syntes de, at det var en skam at køre Nørby forbi uden at aflægge den enlige mand et visit. Selve besøget forløb måske heldigt nok, de var jo drevne i faget, men snevejret, som skulle dække tilbagetoget, holdt pludseligt op og lidt frost i dagningen lod sporet stå tydeligt efter dem. En lille skavank ved det ene hjul, som var opstået under færden, blev et fældende bevis, der satte punktum for mange heldigt udførte togter, som nu blev trevlet op af øvrigheden. Og så blev det kagstrygning og arbejde i jern på livstid til de to herrer og spindehuset i lige så lang tid til Abelone.*

Dette skete kort tid efter nytår 1779. Hvem er denne **Jens Trudsø** ? I Hjerm-Gimsing kirkebog findes følgende:

8 februar 1778: Samme dag jordet i Gimsing **Jens Nielsens** hustru **Karen Jensdatter** af Trudsehus. Æt 58.

1 marts 1778: Trolovet i Gimsing Jens Nielsen og **Johanne Kristensdatter** af Præstgaardhus i Trudse. 3 april samme år blev viet i Gimsing Jens Nielsen af Præstgaardhus i Trudse og Johanne Kristensdatter Hoed.

28 maj 1780: Dom 1 post Trin. døbt i Gimsing Jens Nielsens datter af Trudsehus Nom: Anna Cathrine, båren af Maren Xsten Pedersen Holmegaard. Test: **Xsten Holmegaard** og karl, **Anders Xtensen** Hoed. **Olle Pedersen** Hoed og døtre Maren og **Karen Broe** af Holmegaard.

Børn af Jens Trudsø's første ægteskab er ikke fundet. Datteren Anna Cathrine er formentlig hans sidste mulige afkom, og da hun er en pige er det ikke sandsynligt, at hun har ført navnet videre. Ved folketællingen 1787 har jeg ikke fundet Jens Nielsens kone og barn i sognene Gimsing, Vejrum og Hjerm. Det kan tænkes, at de er flyttes væk fra "skammen". Dette er, hvad der til nu er fundet om Jens Trudsøe.

På internettet er der i 1997 fundet yderligere to personer i USA i New York området, som hedder **M. J. Trudsoe** og **William F. Trudsoe**. Disse kan ikke umiddelbart sættes i forbindelse med vor familie. I Lollandfamilien har der fundet emigration til USA sted. De kan have forbindelse hertil. Endelig kan de have forbindelse til efternævnte familie.

På Københavns Stadsarkiv er efterskrevne fundet i politiets dødeblade: Trudsøe Emma Amalie Henriette håndarbejder, født 15 nov. 1850 i København. Død 3 maj 1911 i Krygersgade 5, 4 sal. (Gaden ligger lige ved LA-Sjælland). Brorsons sogns kirkebog 1901-25, døde kvinder: Død 3 maj 1911 på Øresundshospital. Begravet på Bispebjerg kirkegård 8 maj 1911 **Emma Amalie Henriette Trudsøe,** husbestyrerinde, Krygersgade 5, 4 født i København, 60 år. Begravet af sognepræst Vilh. Kold. "Kapel".

Endvidere findes i kirkebogen for Vor Frue sogn under fødte:

1849-55, Xeros kopibog: Gratis/ Den 17 november 1850 (7 tallet er ændret fra 5), født Emma Amalie Henriette Trudsøe, døbt søndag 29 december, datter af snedkersvend **Jens Christian Christensen Trudsøe** og hustru **Marthe Trudsøe** født Jensen. 36 litra K 2 Nørrebro. Forældrene anført som faddere. Under Anm: Madame Nielsen (Sikkert jordemoderen, som har anmeldt fødslen).

Folketællingen i København 1850: Ejer **C. P. Lange**, på hjørnet af Østergade og Pilestræde No. 53. ført til den 7 februar. (Folketællingen dateret 1 feb. 1850). Udb. Klædebo. Ovh. nr. 36 K 2: **Christian Christensen Trudsøe**, 47 år, gift, født i Trudsøe, Jylland, snedkersvend, husfader. **Marthe Marie Jensen**, 37 år, gift, født på Bornholm, hans kone. **Christen Trudsøe**, 7 år, født i København. **Hansine Margrethe Trudsøe**, 3 år, født i København. Deres børn.

Disse 2 børn ikke fundet i kirkebøgerne for sognene Vor Frue, Trinitatis og Helliggeist.

Gimsing kirkebog 1803: Dom. 8 post. Trin. er Jens Christian, Maren Jensdatters uægte søn af Trudsøe hans daab public. Fød d. 25 juli. Ham bar **Margrethe Jensdatter** ibid. Test: **Michel Lauritsen** og pige **Mette Hansdatter** af

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Feldborg i Weirum. **Andreas Jørgensen** af Lyngkrog. **Jens Stephensen** i Gimsinghoved og **Anna Marie Christensdatter** af Fousing. Til barnefader blev udlagt **Christen Nicolajsen** tjenende i Willemose udi Weirum.

København, skiftekommissionens hovedregistre (hvidebøgerne) findes i xeroskopi på læsesalen på LAS. I bind 32 findes Emma Amalie Henriette Trudsøe, ugift husbestyrerinde. 3/309- 1 N. I dette bind fra 1911 står:
Skifte efter ugift husbestyrerinde E. A. H. Trudsøe, 60 år gl. Død denne måned på Øresunds Hospital, indlagt fra Krügersgade 5 fjerde sal. Mødte vidner: Afdødes principal, snedker **Hans Alexander Petersen** og forklarede, at afdøde kun har efterladt effekter til en værdi af 20 kr. som udlagdes ham til salær for boets udgifter, som han uden ligkassehjælp udreder med et større beløb.
Underskrevet af tre vidner fra skiftekontoret og H. A. Petersen, snedker.
Det var alt. Dette tager jeg som bevis for, at Emma ikke havde slægtninge. Forældrene sikkert døde. Hendes søskende ligeså. År 1853 var en varm sommer. Der udbrød kolera i København. Man kaldte det den asiatiske kolera. Der var 5000 dødsfald. Byen havde 130.000 indbyggere. De kan dog være emigreret til et fremmed land. Vi skal nok ikke frygte angreb på Trudsø- navnet fra disse eller førstnævnte familie.

Sociale forhold i og omkring Trudsø.

Det ser ud til, at der tidligere i Trudsø bebyggelsen var plads til de socialt dårligst stillede. På det konstruerede kort side 12 over Gimsing fra 1650, der er udført af ingeniør **Hjalmar Kjær** i samarbejde med **Benny Boysen** ved udgivelsen 1981 af bogen: "Den Havn ved Struer" er arealerne Gimsing Fælled, som ligger vest for Trudsø, placeret langt fra alfarvej. Fælleden blev først beboet i løbet af 1800'årene, da befolkningstilvæksten krævede plads. Her var de fattige og udstødte "ude af syne". Indtil hovedvejens linieføring blev fastlagt i midten af 1800- årene, kunne rakkere måske ligefrem "gemme" sig på Fælleden. Jvf. afdøde museumsinspektør i Herning, **H. P. Hansens** to bøger om, *"Natmandsfolk og Kjæltringer" var en af rakkerfamilierne opkaldt efter en person fra Struer nemlig **Peder Christian Christensen**. Han lagde navn til en natmandsfamilie "Strudal". Om ham gik der det rygte, at han var søn af en stor gårdmand i Struerdal. Dette var ikke tilfældet. Hans forældre var skrædder **Christen Jensen** og **Mette Christensdatter** i Gimsing. Her var han døbt 1 oktober 1775.* Hans tilknytning til egnen efter hans opvækst ses ikke at være særligt udpræget. Min farmors mor (oldemor) var af rakker slægt. Hun var født hos Rind-kjæltringerne i Rind ved Herning, men voksede op på Gimsing Fælled. Tjente en tid før giftemålet på Quistrup. Hendes forældre var **Niels Christensen** (Madum) døbt 11 sept. 1791 i Madum sogn og **Grethe Marie Caspersdatter** født 1800 i Rind sogn begge af rakkerslægt. De boede en stor del af deres tid på Gimsing Fælled. Det ser ud til, at det lykkedes for dem at komme "ud af skidtet" så nogenlunde. Som naboer til Trudsø har der sikkert været en vis omgang familierne imellem. Efter deres ankomst til Gimsing fødes flere børn her. Den første er Casper, født 21 oktober 1824. Han bliver hjemme døbt den 22 okt. og fremstilles i kirken den anden januar 1825. Fadderne er: **Abelone Christensdatter** og **Jørgen Caspersen** af Madum sogn. Gmd. **Jens Pedersen** og hustru af Trudsø samt hjulmand **Jørgen Just** af Gimsing Fælled. Ved Datteren Christianes dåb 1826 er Jens og Johanne Trudsø også faddere.
I kirkebogen står der intet om, at Niels Christensen og hustru tilhører natmands folket, hvilket tidligere var normalt. Han står som husmand og har uden tvivl været fastboende. Måske har han haft dagleje i Trudsø, når der var behov for det. Småt har det dog været. Han dør som en gammel mand i fattighuset i Hjerm, hvilket også var tilfældet med hans anden kone **Malene Andersdatter** fra Gudum. Et pænt træk af Jens Pedersen og Johanne Pedersdatter Trudsø at stå faddere ved natmands folks børns dåb. Der kan dog have ligget et vist pres på dem fra øvrighedens (præstens) side for at stå fadder. Det skete, at præsternes familier gik foran med at stå fadder ved de "udstødtes" dåbshandlinger for at vise et godt eksempel.
Rakkerfamilien får yderligere mindst fire børn døbt i Gimsing. Trudsøfamilien ses ikke som faddere ved flere af børnenes dåb. Den nye ejer af Trudsø, smed Jens Christensen fra Ramme har måske haft andre følelser overfor natmands folket.

En historie, som jeg har beskæftiget mig en del med, tyder dog ikke på, at man i Trudsø havde fine fornemmelser.
I en bog udgivet 1918, skrevet af lærer **Chr. Jensen Linde**, "Nørlems Historie" (Nørlem i Salling), findes i slutningen af bogen et afsnit omhandlende mestertyven **Søren Kjeldsen** fra Nørlem (Salling). På side 181 læses: *Da*

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

flasken var tømt, fulgtes de alle tre ad hen til Trudsø smed, hvor Søren Kjeldsen købte og betalte noget træskobeslag. Derpå lånte han af smeden en "Skæggemand", som han tillige med nogle penge gav ***Jens Stubkjær*** *og befalede ham at hente den fuld af brændevin og derpå bringe den op til* ***Mariane Post's*** *hus. Jens Stubkjær gik denne gang til Kvistgaard efter brændevinen, og da han kom til Mariane Post's hus med den, sad Søren Kjeldsen og Kribbelsander her, og noget ud på aftenen ankom Trudsø smed,, hvis navn var* ***Niels Christian Jørgensen****, samt dennes broder en tjenestekarl fra Kvium, hvis navn var Iver, og nu blev der* gilde.

Senere læses i afsnittet: *Kort efter gik Kribbelsander, smeden og Iver, og* ***Søren Kjeldsen*** *bød nu* ***Jens Stubkjær*** *3 Rdlr. for at følge med sig til Fabjerg. De fulgtes så ad til Ørvejle. På vejen fortalte Søren Kjeldsen ham, at han havde penge i strømperne ved strømpebåndene. Da de kom til Ørvejle ville Søren Kjeldsen ind at besøge manden, som boede der,* ***Tue Christensen****, der også skal have været en tvivlsom person.*

Dette var uddrag af forhørsprotokollen ved herreds kontoret i Holstebro. Hændelsen foregik i året 1833. Den omhandler tre personer med tilknytning til vor familie og skal derfor kommenteres.

Forklaringen blev afgivet af ikke særligt agtværdige personer og kan nok ikke tillægges stor værdi. Det er sandsynligt, at der i Trudsø smedje og karlestue er forekommet kortspil og drikkeri. Hvor tørstig**Jens Christensen,** der var smed i Trudsø fra 1831 til 1865 var, ved jeg ikke. Tørsten skal jo slukkes, når man arbejder med varme ting. Han blev ikke nogen gammel mand. Hans navn er fejlagtig gengivet ved forhøret. Ved folketællingen året efter 1834 findes der ingen i Trudsø bebyggelsen med navnet **Niels Christian Jørgensen**. Navnet Iver er sjældent forekommende. Den eneste jeg har fundet i Gimsing området er Iver Pedersen, som på dette tidspunkt var gårdmand i Qvium i Hjerm sogn og broder til enken **Johanne Pedersdatter** i Trudsø. Den tredje person **Tue Christensen** Ørvejle er efter oplysninger i Bogen Ølby, Asp og Fousing sogne side 206 en respektabel person. Han var desuden fadder ved mindst en af **Christen Pedersen** Ørvejle's børnebørns dåb. Christen Pedersen Ørvejle var bror til **Iver Pedersen** og enken Johanne i Trudsø.

Folketælling 1834 i Gimsing viser for Trudsø og Gimsing Fælled en stor tilvækst af "godtfolk" siden folketællingen 1801. Det var ikke her de pæne borgere slog sig ned. 1801 var der kun 5 familier i Trudsø. Gimsing Fælled var stort set ubebygget. 1834 er der to familier i Trudsø. 12 huse og en gård på Gimsing Fælled. Tre huse på Grøneng og fattighus i området.

Blandt disse indvånere var der adskillige almisse lemmer og personer, der nyder ophold. Hos Trudsø familien**Jens Christensen,** lever foruden vore familiemedlemmer en murmester og to tjenestefolk samt to mandspersoner på 25 og 6 år, som forsørges af sognet. Jens og Ane Kirstine må have haft plads nok inden børneflokken kom til.

Nummerering, identifikation af personer.

Nummerering af personer ville jeg helst være fri for. Helt undgå et nummersystem kan man ikke. Der skal et eller andet til at holde styr på et stort antal personer. Hvis nummereringen skulle være perfekt, skulle jeg benytte det system, der er beskrevet og benyttet i bogen "Hendes Majestæt **Dronning Margrethe II** og Hendes Slægt" af **Knud Højrup**, udgivet 1996. Dette er for kompliceret. Derfor præsenteres læseren her i bogen for en ikke perfekt nummerering af personer.

Ikke alle nævnte personer får et nummer. F.eks. får indgifte personers forældre, hvis de er nævnt, ikke noget nummer. Personer, som ikke er familiemedlemmer får ej heller et nummer. Alle bliver dog medtaget i registret. Denne bog går ud fra **Ellen Margrethe Jensen** født 25 okt. 1845 i Trudsø og hendes søskende, som jeg vil kalde "probandgenerationen". Generationerne før hende benævnes forslægten. Hende og hendes søskende med efterkommere benævnes som efterslægt.

Forslægten.

Vedrører **Jens Christensen Smed** i Trudsø og hustru **Ane Kirstine Jensdatter Trudsø** og deres aner med børn i flere generationer, hvis de er kendte. Røde Mølle slægten og Kleinschmidt slægten er sidegrene i forslægten.

Ane Kirstine Jensdatter havde ingen søskende der blev voksne. Jens Christensen Trudsø havde broderen **Jens Christensen Møller** og en søster **Bodil Christensdatter**. Broderen Jens Christensen Møller fik en meget stor efterslægt (Røde Mølle slægten). Denne slægt er medtaget for en dels vedkommende til sidste halvdel af det tyvende århundrede.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

I forslægten har **Jens Christensen**, Trudsø ane nr. 2. Hans kone **Ane Kirstine Jensdatter** ane nr. 3. Deres forældre igen får anenummer 4 -5 og 6- 7 jvf. anetavlerne side 16-20.
Børn af en anepar får som hovedregel den mandlige parts anenummer efterfulgt af et bogstav, hvis numeriske placering i alfabetet angiver dets placering i børneflokken. Herfra dog undtaget den person i en børneflok, som er direkte ane. Denne får faderens anenummer divideret med to. Da det som hovedregel er manden der lægger nummer til afkom, findes der stort set kun lige begyndelses cifre i forslægten. Børnebørn af et anepar nummereres med farfaderen eller morfaderens ciffer, faderens eller moderens store bogstav og eget nummer i børneflokken. Oldebørn og tip oldebørn til et anepar får tilføjet et ciffer svarende til deres placering i børneflokken. Personer, der er indgifte i familien får ægtefællens nummer tilføjet + som kan være tilføjet et ciffer, hvis ægtefællen har været i flere ægteskaber. Alle cifre og bogstaver adskilles med en tankestreg.

Efterslægten.
Børn af Jens Christensen og Ane Kirstine Jensdatter (probandgenerationen) med efterkommere udgør efterslægten. For at holde styr på de forskellige grene i familien benævnes de:
Lollandsslægten, (slagteren, Jens Peder Jensens efterkommere). De får bogstav **A** som første "ciffer".
Struerslægten, (smeden, Chresten Jensen Trudsøs efterkommere). De får bogstav **B** som første "ciffer".
Trudsøslægten, (landmanden, Johan Christian Jensen Trudsøs efterkommere). De får bogstav **C** som første "ciffer".
Humlumslægten, (fiskerkonen, Ellen Margrethe Jensens efterkommere). De får bogstav **D** som første "ciffer".
Københavnerslægten (brændehandleren, Johannes Jensen Trudsøs efterkommer), hvoraf der kun er en, får bogstav **E** som første "ciffer".
Det sjette barn, **sømanden,** var ugift, døde ung og havde ingen efterkommere.

Første, andet, tredje osv. ciffers placering angiver generationsnummeret frem i tiden. Cifrenes numeriske værdi angiver en persons nummer i børneflokken.
Børn får faderen eller moderens "nummer" efterfulgt af et ciffer, der angiver placeringen i børneflokken. Indgifte personer får også her i efterslægten ægtefællens nummer tilføjet et +.

Eksempel 1, forslægten: Peder Andersen Moustgaard (direkte ane) og hans broder Poul Andersen Moustgaard får henholdsvis numrene: **12** og **24 A** fordi de er børn af **ane nr. 24**. Da Peder Andersen er direkte ane får han faderens anenummer divideret med to. Peder Andersen Moustgaards kone, Ane Kirstine Poulsdatter, får **ane nr. 13**. Poul Andersen Moustgaards kone, Lene Pedersdatter, får nr. **24-A+**

Eksempel 2, efterslægten: Mit barnebarn Benjamin Bendtsen får nummer **D-10-7-1-1.** Dette nummer kan tydes således: Benjamin er den førstefødte af Peter, **D-10-7-1**, der er den førstefødte af Poul Emil, **D-10-7**, der er nr. syv af **D-10** Ane Kirstines børn. Ane Kirstine er det tiende barn af fiskerkonen **D** = Ellen Margrethe Jensen = Humlum slægtens ophav.

Anetavlerne side 14-18 er gældende for alle børn af Jens Christensen Trudsø og Ane Kirstine Jensdatter.

Fejl i materialet.

Det foreliggende materiale er indsamlet gennem mange år af forskellige personer. Nogle oplysninger er fra mundtlig overlevering. Fejl forekommer. Hvis et gennemgående check med garanti for, at fejl ikke forekommer skulle foretages, ville materialet aldrig blive udgivet. Jeg håber, at de fleste nulevende finder deres data korrekte. Der er ikke noget så irriterende, som at se ens egne data forkert gengivet.
Rettelser og suppleringer modtages med glæde så længe jeg lever og er ved min fornufts fulde brug på adressen, der er angivet på bogens forside. Disse rettelser vil så kunne medtages i et senere oplag.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Slægtsforskere, som kopierer dette materiale, skal være kritiske.

Forkortelser.

KB = kirkebog. FT = folketælling. SK = skifteprotokol. Xtensen = forkortelse for patronymet Christensen. Test = dåbsvidner (faddere). PC. = Peder Christensen, forfatter til bogen Ølby, Asp og Fousing sogne udgivet 1959. Kristen = min bror D-10-1, Kristen Poulsen Bendtsen.

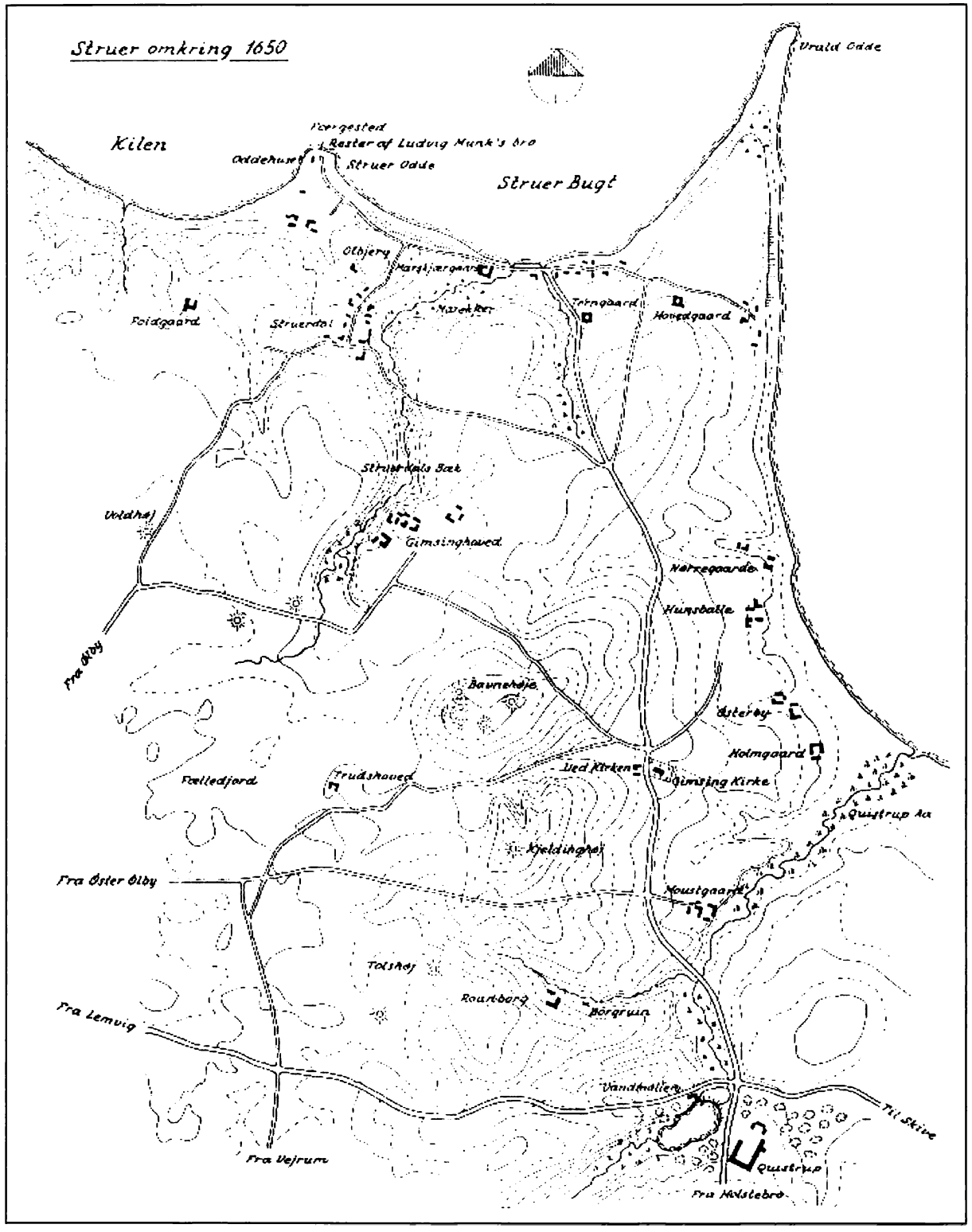

Forslægt til

2 afsnit

Probandgenerationen:
Jens Peter Jensen
Christen Jensen
Johan Christian Jensen
Ellen Margrethe Jensen
Johannes Peder Jensen
Knud Tang Jensen

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Anetavle nr. 1.

Jens Christensen
Født mar. 1802 i #2
Ramme.
Gift 24 okt. 1830 i
Gimsing kirke.
Død 21 jul. 1865 i
Trudsø i Gimsing.

(Jens Peter Jensen)
(Christen Jensen)
(Johan Christian Jensen)
(Johannes Jensen)
(Knud Tang Jensen)
Ellen Margrethe Jensen
Født 25 okt. 1845 i #1
Trudsø i Gimsing.
Død 21 mar. 1914 i
Humlum.

Ane Kirstine Jensdatter
Født jan. 1812 i #3
Gimsing i Trudsø.
Død 1 jun. 1891 i
Trudsø i Gimsing.

Christen Jensen Smed
Født ca. 1758 i #4
Bøvling.
Gift 9 okt. 1795 i
Ramme kirke.
Død 22 okt. 1839 i
Mellem Børring i Fabjerg.

Ellen Margrethe Jensdatter
Født mar. 1769 i #5
Hygom.
Død 9 mar. 1849 i
Røde Mølle i Møborg.

Jens Pedersen Hallundsbjg.
Født ca. 1772- 74. #6
Gift 3 nov. 1810 i
Gimsing kirke.
Død 16 sep. 1829 i
Trudsø i Gimsing.

Johanne Pedersdatter Trudsø
Født 5 jan. 1775 i #7
Trudsø i Gimsing.
Død 11 maj 1851 i
Trudsø i Gimsing.

Jens Jensen Smed
Født ca. 1726 i #8
Bøvling.
Gift 1755 i Bøvling.
Beg. 13 sep. 1803 i
Bøvling.

Anna Christensdatter
Født 1731 i #9
Bøvling.
Død feb. 1802 i
Bøvling.

Jens Nielsen Dahlgaard
Født 1736 i Hygom. #10
Gift 19 apr. 1768 i
Tørring kirke.
Død 18 maj 1772 i
Dahlgaard i Hygom sogn.

Petronella Marie Schmidt
Født maj 1747 i #11
Tørring.
Død før 1831.

Peder Andersen Moustgd.
Født ca. 1726 i #12
Fabjerg sogn.
Gift 1764 i Rom kirke.
Død efter nov. 1813 i
Hallundsbjerg i Fousing.

Ane Kirstine Poulsdatter
Født aug. 1751 i #13
Fousing.
Død 21 nov. 1813 i
Hallundsbjerg i Fousing.

Peder Christensen Trudsø
Født 1747 i #14
Trængsel i Sahl sogn.
Gift 13 apr. 1774 i
Gimsing kirke.
Død 3 jan. 1822 i Trudsø.

Anne Juelsdatter
Født 8 sep. 1743 i #15
Trudsø i Gimsing.
Død 2 aug. 1820 i
Trudsø i Gimsing.

Jens Smed
Født ca. 1694. #16
Gift ca. 1625.
Død 1763 i Bøvling.

Ukendt
Født ca. 1700 i #17
Bøvling?

Christen A. Toft
Født 1689. #18
Gift ca. 1724.
Død 1774 i Bøvling.

Mette Thøgersdatter
Født 1700. #19
Død 1765 i Bøvling.

Niels Christensen Dahlgaard
Født ca. 1697. #20
Gift ca. 1730.
Død 4 aug. 1762.

Else Christensdatter Dahlgd.
Født ca. 1706. #21
Død 1 jun. 1779 i
Dahlgaard, Hygom sogn.

Laurits Christensen Schmidt
Født maj 1719. #22
Gift 24 Jan 1744.
Død 19 aug. 1797 i
Tørring, Skodborg herred.

Gunhild Olufsdotter Broe
Født ca. 1721. #23
Død 19 aug. 1795 i
Tørring, Skodborg herred.

Anders Nielsen Moustgaard
Født 1686. #24
Gift 1712.
Død 20 dec. 1748.

Ane Poulsdatter Nørsøller
Født efter 1687. #25
Død 1771 i
Moustgaard i Gimsing sogn.

Poul Nielsen Fousinggaard
Født 1698. #26
Gift 1749.
Død efter 1787.

Kirsten Madsdatter
Født ca. 1727. #27
Død jan. 1756 i
Fousinggaard i Fousing sogn.

Christen Sørensen Trængsel
Født ca. 1703. #28
Gift ca. 1747.
Død 1773 i Sahl sogn.

Johanne Nielsdatter
Født 1 jul. 1728. #29
Død 1801 i Bjært, i Sahl sogn.

Juel Andersen Trudsøe
Født 1707. #30
Gift 7 nov. 1742.
Død 1773 i Gimsing.

Margrethe Laursdatter
Født 1705. #31
Død 1772 i Gimsing.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Anetavle nr. 2.

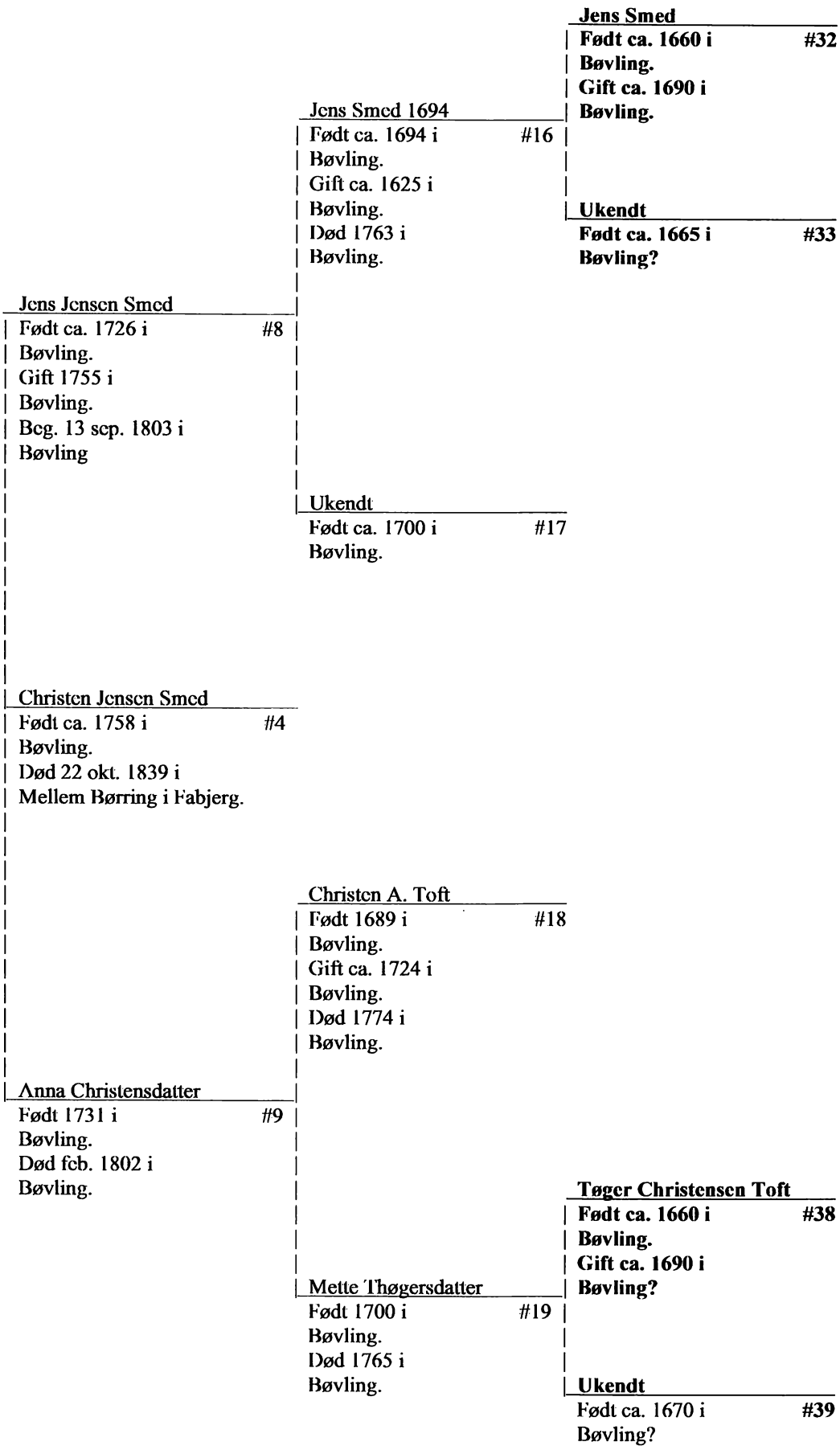

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Anetavle nr. 3.

Niels Christensen Dahlgaard
|Født ca. 1697. #20
|Gift ca. 1730.
|Død 4 aug. 1762 i
|Dahlgaard, Hygom sogn.
|
|Else Christensdatter Dahlgaard
Født ca. 1706. #21
Død 1 jun. 1779 i
Dahlgaard i Hygom sogn.

Christen Christensen Schmidt
| Født ca. 1675. #44
| Gift 26 jun. 1710 i
| Tørring.
Laurits Christensen Schmidt **| Død ca. 1753**
|Gift 24 jan. 1744 i #22 **| Tørring?**
|Tørring kirke, Skodborg h. **Peder Høyberg**
|Død 19 aug. 1797 i **| Født ca. 1650. #90**
|Tørring, Skodborg herred. **| Maren Pedersd. Høyberg** **| Gift ca. 1680.**
Født ca. 1690. #45 Død ca. 1730.
Død ca. 1750 i
Tørring?
|Gunhild Olufsdotter Broe
Født ca. 1721 i #23
Strømsø, Drammen, Norge.
Død 19 aug. 1795 i
Tørring, Skodborg herred.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Anetavle nr. 4.

Anders Nielsen Moustgaard
Født 1686 i #24
Futtrup i Nørlem.
Gift 1712 i
Vejrum kirke, Iljerm herred.
Død 20 dec. 1748 i
Moustgaard i Gimsing.

Ane Poulsdatter Nørsøller
Født efter 1687 i #25
Vejrum, Nørsøller.
Død 1771 i
Moustgaard i Gimsing sogn.

Poul Nielsen Fousinggaard
Født 1698 i #26
Fousinggaard, Fousing.
Gift 1749.
Død efter 1787 i
Fousinggaard.

Kirsten Madsdatter
Født ca. 1727 i #27
Stovgaard i Linde, Asp.
Død jan. 1756 i
Fousinggaard, Fousing sogn.

Niels Nielsen Engelund
Gift ca. 1665 i #48
Nørlem ?
Død efter 1720 i
Engelund i Fabjerg?

Karen
Født 1640 i #49
Nørlem ?

Poul Andersen Nørsøller
Født ca. 1660. #50
Gift 1687 i
Vejrum kirke.
Død efter 1728 i
Nørsøller i Vejrum.

Kirsten Olufsdatter Kloster
Født ca. 1659. #51
Død 13 jun. 1700 i
Nørsøller i Vejrum.

Niels Pedersen
Født ca. 1665. #52
Gift før 1700.
Død 5 apr. 1738 i
Fousinggaard i Fousing sogn.

Maren Poulsdatter
Født ca. 1670. #53
Død ca. 1700 i
Fousinggaard i Fousing.

Mads Christensen
Født 1682. #54
Asp?
Gift ca. 1710
Død 1761
Asp.

Ane Marie Pedersdatter
Født 1684 i #55
Asp?
Død 1781 i Asp.

Niels Svensen Futtrup
Født ca. 1604. #96
Gift ca. 1640.
Død 1688.

Niels Svensens Futtrups kone
Født ca. 1620 i #97
Nørlem ?

Oluf Kloster (Nørsøller)
Født ca. 1630. #102
Gift ca. 1655.
Død efter 1692.

Poul Mortensen
Født ca. 1630. #106
Gift ca. 1660.
Død før 1700.

Kirsten Wilsen
Født ca. 1640 #107
Død før 1700 i Fousing.

Christen Madsen Stougaard
Født ca. 1650 i #108
Asp ?

Maren Christensdatter
Født ca. 1650. #109
Død 21 feb. 1734 i
Stougaard i Asp sogn.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Anetavle nr. 5.

Søren Pedersen
Født ca. 1670. #56
Gift 6 dec. 1702 i
Sahl kirke.

Christen Sørensen Trængsel
Født ca. 1703 i #28
Sahl sogn.
Gift ca. 1747 i
Sahl ?
Død 1773 i
Trængsel i Sahl sogn.

Anna Nielsdatter
Født ca. 1670. #57

Niels Nielsen
Født ca. 1690 i #58
Sahl ?
Gift ca. 1725 i
Sahl ?

Johanne Nielsdatter
Født 1 jul. 1728 i #29
Sahl.
Død 1801 i
Bjært i Sahl sogn.

Anders Christensen Trudshoved
Født ca. 1620. #120
Gift ca. 1650.
Død før 1689.

Anders Trudtzhoveds moder
Død 1689 i #121
Trudsø i Gimsing.

Anders Andersen Trudsh.
Født ca. 1660 i #60
Gimsing ?
Gift ca. 1705 i
Gimsing ?
Død inden 1740 i
Gimsing.

Juel Andersen Trudsøe
Født 1707 i #30
Gimsing sogn.
Gift 7 nov. 1742 i
Gimsing kirke, Hjerm herred.
Død 1773 i
Trudsø i Gimsing.

Mette Trudsø
Født 1679 i #61
Gimsing ?
Død 1746 i
Trudsø i Gimsing.

Lauritz
Født ca. 1670. #62
Gift ca. 1700.
Død før 1740.

Margrethe Laursdatter
Født 1705. #31
Død 1772 i
Trudsø i Gimsing.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Ane nr. 2 og 3.

2, Jens Christensen Smed, født 1802.
3, Ane Kirstine Jensdatter, født 1812.
På bogens forside er det denne Ane Kirstine Jensdatter, som er gengivet. Fotografiet er fra perioden 1880-90. Fotografen var **A. B. Hansens** atelie i Struer. Der findes intet fotografi af Jens, som døde 1865. Det var på dette tidspunkt ikke almindeligt at jævne folk lod sig fotografere.
Jens var den anden søn, som fik dette navn. Det skete ofte, at to sønner fik samme navn. Årsagen hertil kunne være, at både farfar og morfar skulle have en søn opkaldt efter sig. En anden grund kunne være, at man på grund af den store børnedødelighed ville være sikker på, at et navn blev videreført.
Dato for hans fødsel er ikke fundet. Der gik sjældent lang tid fra fødsel til dåb i kirken. Hjemmedåb blev ofte foretaget kort tid efter fødslen. Han er hjemmedøbt 6 marts. Derfor er det næsten sikkert, at han er født den 5 eller 6 marts 1802.
Ramme kirkebog 1802: 2'den påskedag blev Christen Smed på Vester Yderstræde og hustru Margrethe Jørgensdatter deres den 6 marts hjemmedøbte søns dåb publiceret nvl. Jens. **Kirsten Jeppesdatter** på Rammegård bar den. **Rasmus Yderstræde, Christen Pedersen Toft, Jakob Larsen, Margrethe i Plougaard** og **Jens Galsgaards hustru** var faddere. Samme dag holdt Christen Smeds kone sin kirkegang. Læg mærke til, at moderen kaldes Jørgensdatter efter sin stedfader. Hendes efternavn var Jensdatter.
Jens Christensen blev konfirmeret første søndag efter påske 1816. Han betegnes af præsten som: God af kundskab og sædelig af opførsel.
Hans opvækst foreligger der ikke oplysninger om. Som smed er han uden tvivl oplært hos faderen i Yderstræde i Ramme. I årene indtil giftemålet er det sikkert ham og storebroderen der kører smedeforretningen, hvis man overhovedet kan tale om en sådan. Faderen er "oppe i årene". Da den yngste søn gifter sig og flytter til Gimsing, rykker forældrene også teltpælene op og flytter i nærheden af den ældste søn, der har slået sig ned i Mel Børring i Fabjerg. Her får de en aftægtsbolig, med mulighed for, at udføre lidt smedearbejde. Deres eneste datter bor også i Fabjerg.
Ane Kirstine Jensdatter er døbt den 12 jan. 1812 i Gimsing kirke. I kirkebogen står: Ane Kirstine døbt den 12'te januar 1812, datter af gårdmand **Jens Pedersen Hallundsbjerg** og hustru **Johanne Pedersdatter** af Trudsøe. Båren af faderens søster Birgitte af Fousing.
Faddere: Henrich Knak af Veirum, **Iver Pedersen** og hustru af Qvium, **skolelærer Tinggaard** og døtre **Frederikke** og **Henriette** af Gimsing Skole. Moderen introduceret samme dag.
Vielse: 24 okt. 1830 i Gimsing kirke, smed Jens Christensen og Ane Kirstine Jensdatter. Forloverne var gårdmanden **Anders Pedersen,** Vesterhøj i Ramme sogn og **Jens Christensen** fra Meldbørring i Fabjerg. (Anders Pedersen var brudens farbroder og Jens Christensen var brudgommens broder).
Børn, (probandgenerationen): Alle født i Trudsø i den gamle Trudsøbebyggelse senere benævnt Gimsinglund.

Lollandsslægten, Slagteren. Afsnit 5.
A, Jens Peder Jensen, født 27 sep. 1831.

Struerslægten, Smeden. Afsnit 6.
B, Christen Jensen, født 6 dec. 1834.

Trudsøslægten, Landmanden. Afsnit 7.
C, Johan Christian Jensen, født 16 feb. 1841.

Humlumslægten, Fiskerkonen. Afsnit 8.
D, Ellen Margrethe Jensen, født 25 okt. 1845.

Københavnerslægten. Afsnit 9.
E, Johannes Peder Jensen, født 05 okt. 1849.

Sømanden,
F, Knud Tang Jensen, født 10 mar. 1854. Han var ugift og havde ingen børn.
Knud var sømand. Det eneste der findes om ham er et billede taget hos en fotograf i Liverpool. Overleveringen fortæller, at han var sømand og døde på et sindsygehospital i Liverpool. Dødsårsagen var syfilis.

Jens Christensen overtog gården Trudsø ved skøde af 4 sep. 1831, som svigersøn til enken Johanne Pedersdatter sålydende:
1. Min ejede og påboede gård Trudsø med bygninger og tilliggende ejendomme i det til min afdøde mand under 10 september 1810 udstedte skøde. Hartkorn: 2 tdr. 3 skp. 1 6/7 alb.
2. Den mig tilhørende anpart af Ølby sogns kirke, korn og kvægtiende af hartkorn 4 skp. 3 fdk. 1 6/7 alb. tilskødet min afdøde mand 7 januar 1813.
3. En mig efter skøde af 1831 tilhørende parcel nr. 61 af den såkaldte Gudumklosterhede, hartkorn: ¾ alb., i Gudum sogn beliggende.
4. Tvende moseparceller i Fousing sogn. Hartkorn: 2 alb. overdraget min afdøde mand ved skøde af 1810. (Disse to moseparceller har

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Jens Pedersen haft med ved overtagelsen af Trudsø).
5. Besætning i gården, levende og dødt, Købesum: 580 Rbd. sølv mod at Jens Christensen overtager min gæld til **Christen Holmgaard** i Gimsing (på) 280 Rbd. Ligeledes hans kones arv, 300 Rbd. Han skal også påtage sig den aftægt, som skal udredes til **Anna Marie Pedersdatter**, nu gift med Knud Christensen, Vesterbjerg i Vejrum sogn, hvilken aftægt er sat til 250 Rbd. og overtager og forrenter hæftelsen til Nationalbanken.
Den her anførte Knud Christensen, Vesterbjerg i Vejrum skal rettelig være **Knud Berthelsen**, hvilket tydeligt fremgår af kirkebogs indførelser m.v.

Løbe nr. 20 pag. 73: Taxation til Brandforsikring 1834 den 17 juli.
Gimsing sogn. Trudsø by, et sted, som ejes og beboes af **Jens Christensen Smed** og er forsikret under Hoved No. 28-1, nr. 1 for 330 Rbd. sølv. Sønden for stedets øvrige bygninger befandtes opført: a) Et smedehus i sønder og nør, med enderne 6 fag lang, 7 alen dyb af fyrre under- og overtømmer, leervægge og brandtag, som er forsynet med loft og over loftet belagt med leer, samt vinduer og døre.
1 skorstenspibe af brændte mursten i forsvarlig stand indrettet til smedehus. Taxeres for 63 Rbd. sedler som ydes indeværende kvartals kurs, omskreven til Rbd. sølv. Stedets øvrige bygning er uforandrede, forsvarlig indrettet mod ildsfare og har smedehuset ej før været forsikret.

FT 1845, Gimsing: Jens Christensen, grovsmed og gårdmand, 3 børn (drenge), Johanne aftægtskone, 1 smedelærling og 2 tjenestekarle.
Det efterfølgende skrevet med kursiv er meddelt skriftligt af Chresten Poulsen, som døde 1959 i Humlum. (Det åndelige kommenteres ikke. Person- og steddata er tilpasset fakta).
Smed Jens Christensen i Trudsø i Gimsing var tillige landmand. Han var en af datidens foregangsmænd på flere måder. Var bl.a. den første der på egnen, som begyndte at avle turnips. De blev dengang sået med hånden på samme måde, som man såede korn. Turnips blev sået i jord, der var "godt brakket" og renset. Han var en dygtig smed og havde gerne tre til fire karle i smedjen. Da landevejen Struer- Holstebro blev anlagt ca. 1854- 1857, udførte han meget vognmandsarbejde ved denne vej. Han lod sin datter godt oplære. Hun var hans eneste datter, og da han havde bygget Nygård, (Ny Trudsø eller Sønder Trudsø) på Gimsing Fælled, tilbød han hende, at hun måtte få den i eje. Dette tog hun ikke imod, men valgte i stedet en fiskerkones lod i livet, fordi hun havde set så megen ufred og misundelse i familielivet i Trudsø, at hun ikke ønskede at bo der. Hun var senere vidne til, at den broder, som ejede gården, satte sin broder på landevejen ved fogedens hjælp. Denne hjemløse broder flyttede til Struer og anlagde smedje der. (Ellen Margrethe flyttede senere til denne broder i Struer som husholderske og var hos ham en kort tid før hun blev gift i året 1870).
*Ellen Margrethes moder hed **Ane Kirstine Jensdatter** og var født 1812 i Trudsø. Hun var opfostret i et kristeligt hjem og var selv noget kristeligt anlagt, men hun var nok ikke omvendt. Hendes moder Johanne, der var aftægtskvinde i Trudsø, var omvendt og levede et helligt liv. Dette gav sig tilkende, når hun kom ind i dagligstuen om aftenen, og smedesvendene sad og spillede kort. Straks kom spillekortene under bordet og al banden og uhøvisk tale hørte op. Johannes kristendom havde sit udspring fra herrnhuterne, som drog op gennem Vestjylland og særligt havde sit tilhold i Skjern og flere andre steder. Hun havde oplevet, hvordan folk på egnen kom og slog ruderne ind, forstyrrede og forfulgte de få hellige, når de holdt sammenkomster om Guds ord og Brorsons salmebog og om de gamle hellige skrifter. Dette skete til trods for, at vinduerne var godt tildækkede for ikke at vække opmærksomhed, når herrnhuternes udsendinge kom og holdt møde i hjemmene. Denne gamle bedstemor lærte sin datterdatter Margrethe at bede. Lærte hende forskellige gode vers bl.a. denne:*
Jesu blod og retfærdighed. Det er mit smykke, min hellighed. Dermed skal jeg for Gud bestå, når jeg i dommen frem skal stå.
Disse vers og bønner satte et dybt præg på Margrethes barndomssind. Hun glemte det aldrig i livet. Ved bedstemoderens død i året 1851 var hun kun 6 år gammel.
Ane Kirstine blev aftægtskone i Ny Trudsø og levede her som enke i over 25 år. Hun døde den 1 juni 1891. Før hun døde lod Gud hende se, at hun var en fortabt synder. Guds ånd mindede om ordet: "Tyve og røvere skal ikke arve Guds rige". Hun fik set og huskede at hun, da hun var en lille pige, havde tilvendt sig nogle kobberskillinger, som tilhørte en anden. Da hendes samvittighed var urolig, tog hun kobberskillingerne og gemte dem i jorden i siden af et dige. Da Guds ånd der igennem gjorde hende til en synder for Gud, sendte hun bud til sin svigersøn Chresten Poulsen, som på det tidspunkt boede i Toftumhus i Resen, at hun gerne ville tale med ham. Han tog til Trudsø,

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

hvor han talte ud med den gamle Ane Kirstine og viste hende vejen til syndernes forladelse i Jesu blod. Dette var atter et bevis på, at Gud opsamler de helliges bønner og ikke glemmer dem selv efter, at de hellige forlængst er døde. Ane Kirstines moder Johanne, havde kort før hun døde sagt, at Gud havde lovet hende, at der nok skulle komme trosliv i Trudsø-familien. Dette skete også for fleres vedkommende både i anden, tredje og fjerde slægtled. Det skete desværre også for mange, som fik Guds kald til omvendelse, at de vendte sig til verden og forhærdede sig.

Ane Kirstines far Jens Pedersen dør forholdsvis tidligt, kun 55 år gammel. Han blev gift ret sent, så det blev kun til ca. 20 års ægteskab. Da han dør er hans eneste levende barn og datter kun 18 år. Det var formentlig ret nødvendig for hans enke Johanne, at få datteren gift for derved at få en svigersøn, som ville og kunne føre gården videre, så hun kunne blive sikret i sin alderdom. Jens Pedersen dør 16 sep. 1829. Hans enke Johanne får travlt med at finde et brugbart emne til svigersøn. Hvad gør man, når man skal have en svigersøn i en fart? Snakker med slægt og venner, mest slægt. Enken Johanne har en svoger Anders Pedersen, der bor i Vesterhøj i Ramme. Han har formentlig meddelt Johanne, at han kender en dygtig smed, i Ramme. Denne smed er ikke helt ung, men det er en god ting, da Ane Kirstine kun er 18 år. Hænderne sidder godt på ham og det vil være fint med en smedje i Trudsø. Den verdslige side af sagen er i orden. Det åndelige må så komme i anden række. Vielse afholdes godt 1 år senere den 24 okt. 1830.

Heldigvis er Ane Kirstine af den avledygtige type, som ikke dør i barselsseng. En levedygtig stribe af børn bliver det til. Et år efter vielsen oprettes en aftægtskontrakt mellem Johanne og hendes svigersøn. Den er dateret 4 sep. 1831. Denne kontrakt kan læses under ane nr. 7.

Johanne lever 20 år som aftægtskone og kommer til at kende alle sine børnebørn pånær den yngste.

Svigersønnen er en driftig karl, landmand og smed. Han og Ane Kirstine er ophav til det jeg kalder hele Trudsø slægten.

Smed og landmand Jens Christensen siges at have været driftig. Gården Trudsø viser dog ikke megen driftighed ved hans død i 1865. Smedjen i den gamle Trudsø bebyggelse, som han oprettede ved overtagelse af gården, blev videreført af sønnen Christen der var smed indtil slutningen af 1860'erne. Han bor her ved faderens død 1865. Det er denne broder der efter Chresten Poulsens oplysning sættes ud ved fogedens hjælp. Om dette er rigtigt er ikke undersøgt. Slagteren har også boet her de første år han var gift.

Ved det store vejarbejde i forbindelse med landevejens nye linjeføring uden om byen Hjerm og næsten direkte fra Holstebro til Struer, udførte **Jens Christensen Smed** meget kørselsarbejde.

Denne nye vej blev anlagt midt i 1850'erne og førte trafikken lige forbi Trudsø og delte gårdens tilliggende jorder. Tidligere havde Trudsø ligget lidt afsides. Se det konstruerede kort over Gimsing dateret ca. 1650 og matrikelkort.

10 a, 10b og 39 er de matrikel numre, der hørte til Trudsø, da Jens Christensen dør 1865. Linjeføringen af den nye landevej er markeret, men det er nok en senere tilføjelse.

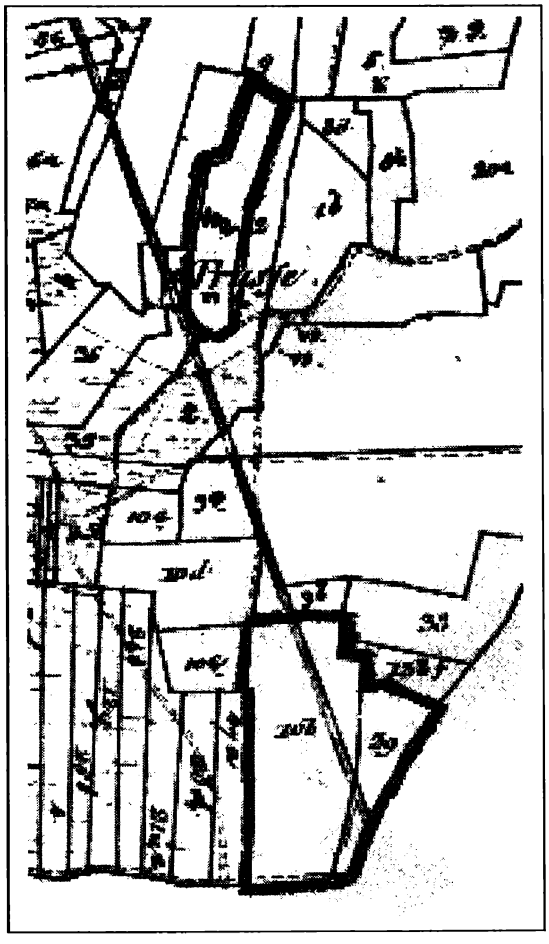

Udsnit af det minorerede sognekort for Gimsing sogn udfærdiget 1840. Den nye vej er en senere tilføjelse. Matr. nr. 10a ved det gamle Trudsø er det jord, som tilhørte stedet før Peder Christensen Trængsel fik gården i fæste. Nogle af de små matrikelnumre nord for 10b og 39 er formentlig tilkøbt gården efter 1865.

Matr. nr. 10 b er den lod, som hører under Ølby sogn, men som af praktiske grunde er matrikuleret under Gimsing sogn. På 1o b bygges gården Sønder Trudsøe eller Nygaard i året 1858. Derfor kom gården til at ligge i

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Ølby sogn. Efter branden år 1921 flyttes den øst for hovedvejen til det sted, som den ligger i dag. Herved kom gården til at ligge i Gimsing sogn, hvilket har været familien ønske, fordi de følte sig som Gimsingboere.

Den kommende trafik, lige forbi stuehuset i det gamle Trudsø, må have givet Jens og Ane Kirstine mod på at drive krohold. Ansøgning om krohold er via amtet tilgået Justitsministeriets 5. Kontor 1856, hvilket svarer til det nuværende Ministeriet for Offentlige Arbejder. Sagen blev ekspederet. Jens Christensen fik afslag på ansøgningen. Bevillingen gik til en mere erfaren beværter nede i Struer. Jeg har desværre svært ved at tyde skriften i protokollen. Den er skrevet af meget rutinerede embedsmænd. Et af kommentarerne til afslaget var noget i retning af dette: "Bonde, gør det du er bedst til, pas din jord". Dette afslag på krohold er måske årsag til, at **Jens Christensen** flytter gården længere mod syd til en position vest for hovedvejen næsten overfor den nuværende gård. Smedjen forbliver i den gamle Trudsø bebyggelse, der senere i vort århundrede kommer til at hedde Gimsinglund.

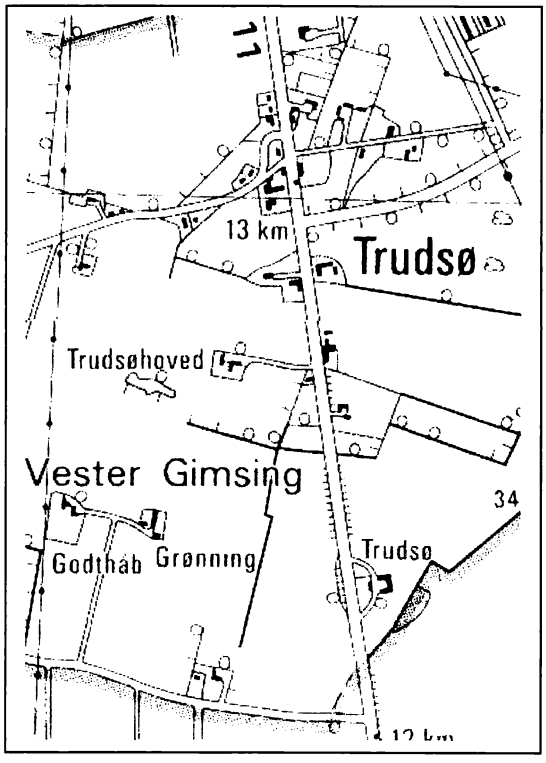

Udsnit af Kort og Matrikelstyrelsens digitaliserede kort. Læg mærke til, at betegnelsen Trudsø er bibeholdt. Betegnelsen Gimsinglund, som man har kunnet se på visse kort i det tyvende århundrede, er åbenbart ikke autoriseret eller godkendt af styrelsen. Det gamle Trudsø lå i den NØ-lige del af det vejkryds, hvor der nu er etableret rundkørsel. Ejendommen Trudsøhoved, som her er angivet midt i kortet vest for hovedvejen, er kommet til engang i 1800 årene. Historien til, at man har genoptaget denne betegnelse, kender jeg ikke.

Der var egentlig meget fornuft i at flytte gården sydpå, fordi det meste af gårdens tilliggende lå her.
Jens Christensen bliver ikke særlig gammel. Om det er "væske" eller arbejde, der er årsag til, at han kan have været så hård ved sig selv, at han dør 63 år gammel ved jeg intet om. Det forhold, at nogle af børnene ved skiftebehandlingen vil have ham erklæret "ikke ved sin fornufts fulde brug" kort tid før han døde, kan tyde på nogen affældighed. Denne kan skyldes sygdom eller langtidspåvirkning af "væske". Hvorom alting er, så må han have været klar over, at livets afslutning nærmede sig. Skøde bliver udfærdiget på gården til den hjemmeværende søn **Johan Christian Jensen**. Han når at underskrive dette skøde før han dør. Det var nok, som Kristen skriver i artiklen i "Struer Folk", ægteparrets ønske, at den hjemmeværende søn skulle overtage gården. Et er sikkert, skødet laver en del splid mellem de tre ældste af brødrene efter hans død.

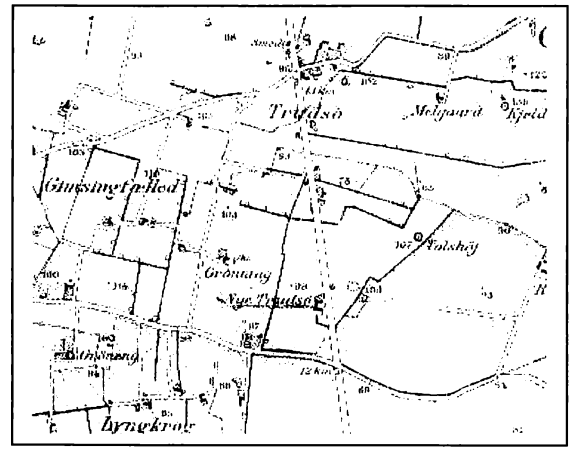

På dette kort fra 1881 ses placeringen af Nygaard = Sønder Trudsø, som brændte år 1921. Det ældre Trudsøe lå umiddelbart NØ for smedjen øverst på dette kort.

Skødet har følgende ordlyd: Jens Christensen, Trudsø, til Johan Chr. Jensen, Trudsø. Tinglæst Hjerm- Ginding herred 28 juni 1865:
Jeg Jens Christensen sælger til min søn Johan Christian Jensen, Trudsø, følgende mig i henhold til skøde af 4 september 1831, tinglyst 15 november 1844 og skøde af 5 maj 1858, tinglyst 9 april samme år, med tilhørende ejendomme:

1. Trudsø matr. nr. 10 a, nyt hartkorn 6 skp., 0 fdk., 1 ¾ alb. Matr. nr. 10 b, nyt hartkorn 1 tdr., 4 skp., 3 fdk., ½ alb.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

2. Parcel matr. nr. 39 af Nederhoved, Gimsing sogn, nyt hartkorn 3 skp., 1 fdk., 1 ¼ alb.
3. Anpart af Ølby sogns kirke- korn- og kvægtiende, gammel hartkorn 4 skp., 3 fdk., 1 6/7 alb., gammel skat 2 Rdl., 22 sk.
4. Parcel af såkaldte Gudumkloster Hede i Gudum sogn, matr. nr. 1 b. b. b. Nyt hartkorn ¾ alb.
5. Den mig tilhørende besætning, ind- og udbo, købesum 3000 Rdl.

Overtager en prioritetsgæld på 2000 Rdl. til **Møller Christian Nielsen** i Kjærgårdsmølle og aftægtskontrakt = 800 Rd. (De to moseparceller i Fousing er afhændet).

Skifteretsbehandling: Skifteprotokol Hjerm-Ginding herred, B 78 A, 307, pagina 440, 444, 445, 446.
Pagina 440, dødsanmeldelse:
År 1865 den 21 juli anmeldtes død samme dag gårdmand og smed Jens Christensen af Trudsø i Gimsing. Enken lever tillige med flere dels myndige, dels umyndige børn. Den myndige søn Christen Jensen Trudsøe, som anmeldte dødsfaldet, begærer skifte afholdt.
Arvesag: Efter **Jens Christensen**, Trudsø, Gimsing, død 21 juli 1865, aftægtsmand i Nygaard, fødested Ydersted (Yderstræde) i Ramme sogn, 65 år gammel.
Pagina 444- 445: Skifteforretning 4 august 1865. Den myndige søn **Christen Jensen Trudsø** mødte og vedblev sin begæring om skiftet. Ligeledes var mødt enken **Ane Kirstine Jensdatter** samt de myndige sønner **Jens Peter Jensen** af Ølby og **Johan Christian Jensen** af Trudsø i Gimsing, hvilke opgav arvingerne at være:

1. Enken **Ane Kirstine Jensdatter**.
2. Sønnen **Jens Peter Jensen Trudsø**, gårdmand i Ølby, 33 år.
3. Sønnen **Christen Jensen Trudsø**, smed i Trudsø, 30 år.
4. Sønnen **Johan Christian Jensen**, i Trudsø, 24 år gammel.
5. Datteren **Ellen Margrethe Jensdatter**, 19 år gammel i Gimsing.
6. Sønnen **Johannes Peter Jensen**, 15 år gammel, tjener.
7. Sønnen **Knud Tang Jensen**, 10 år gammel.

Begge de fuldmyndige sønner Jens Peter og Christen Jensen Trudsø fremførte, at de ikke ønskede at overtage værgemålet som født værge for de umyndige. Derimod mødte afdødes broder gårdmand Jens Christensen Møller af Knoldhøj i Nørre Lem sogn ved Lemvig og erklærede, at han, som den derefter med nogen berettigelse til værgemålet, er villig til at modtage dette. Samtlige mødte erklærede, at næstefter de to myndige sønner er Jens Christensen Møller den til værgemålet nærmest berettigede. Som kurator for de mindreårige beskikkedes sognefoged **N. Mundberg** af Gimsing.
Enken fremlagde et af afdøde oprettet og 28 juni tinglæst skøde, hvorved afdøde har afhændet samtlige sine faste og løse ejendele til den mindreårige søn Johan Christian Jensen for en købesum af 3000 rigsdaler og aftægt til efterlevende enke, og da købesummen for det solgte ejendom er medgået til gældens betaling, ejer boet ellers intet og intet skifte vil kunne afholdes.
Den mindreårige søn Johan Christian Jensen med sin kurator, sognefoged N. Mundberg erklærede ligesom enken efter afdøde, at have afhændet alle sine ejendele til kurator ved det fremlagte skøde, og at boet således aldeles intet ejer.
Værgen gårdmand Jens Christensen og den myndige Christen Jensen erkender vel, at der ved det fremlagte skøde er disponeret over det hele bo, så at dette intet vil eje, såfremt bemeldte skøde måtte befindes lovligt, men de påstod begge, at den afsluttede handel må være ugyldig, fordi den er indgået af afdøde under hans sygdom og medens han var uden sin fornufts fulde brug og bevidsthed. - Og begærer disse boet udsat for at foretage de fornødne skridt til, at få den pågældende handel og det oprettede skøde kuldkastede-.
Den myndige søn Jens Peter Trudsø af Ølby erklærede, at han for sit vedkommende intet kender til den oprettede handel og ikke ved, hvorvidt samme muligt måtte være ugyldigt, men han reserverede sin ret i enhver forstand.
Boet udsat. Skifteretten hævet. N.N.
Jens Peter Jensen Trudsø. Christen Jensen Trudsø. Christian Jensen Trudsø. Niels Mundberg. Ane Kirstine Jensdatter. Jens Christensen Møller.
Vidner: N.N. N.N.

Hjerm-Ginding herreds Skøde- og Panteprotokol, B78A/307, pagina 445- 446:

År 1865 den 15 august blev Hjerm- Ginding herreds skifteret sat på herredskontoret i Holstebro af den i --------dateur Olsens fraværelse konstituerede skifteforvalter og skriver, exam. juris. **E. Falbe Hansen** i nærværelse af vidner Clausen og Larsen.
Boet efter afdøde smed Jens Christensen Trudsø af Gimsing.
For enken Ane Kirstine Jensdatter og skødehaveren Johan Christian Jensen mødte kammerråd **prokurator Repsdorff.**

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Værgen Jens Christensen Møller og kurator sognefoged N. Mundberg var mødte personligt. Ligeledes mødte den myndige Christen Jensen Trudsø tilligemed **prokurator Hjort** fra Lemvig der, idet han fastholdt den ved skifterettens begyndelse gjorte begæring og påstand om fremlagte skødes ugyldighed, fremlagde en af distriktslægen under ottende denne måned meddelt attest indeholdende oplysning om afdøde **Jens Christensen Trudsø**'s tilstand i hans sidste levedage, hvorefter han begærede, at skifteretten ville indtage den afdødes faste ejendomme og løsøre under skiftebehandlingen og om fornødent fuldt drage omsorg for, at det bliver undergivet domstolens afgørelse, om det fremlagte skøde kan tillægges gyldighed eller ikke.

Værgen **Jens Christensen Møller** sluttede sig i et og alt til, hvad prokurator Hjort foran har anført.

Kammerråd Repsdorff måtte i anledning af det anførte bemærke, at ligesom den fremlagte lægeattest ikke kan afgive hverken formodning eller bevis for, at den afdøde ikke lovligen kunne disponere over sine ejendele ved det fremlagte skøde, således måtte han også på det bestemteste protestere imod, at de ejendele, hvorpå skødet lyder, inddrages under skifterettens behandling, da skødet hjemler køberen ejendomsret over ejendommen sålænge skødet er gyldigt, som det må være, indtil det ved en dom er kuldkastet.

Så længe dette ikke er sket, må konsekvensen også være, at de solgte ejendomme må være skifteretten uvedkommende, og at skifteretten ikke kan befatte sig dermed, eftersom en registrering og mønstring deraf ville indskrænke og betage skødehaveren hans lovlige ejendomsret, samt disposition over de købte ejendomme. Han måtte derfor også protestere imod den forlangte registrering og mønstring og erklærede alt lovligt, indtil det viser sig, hvad der fra skifterettens side bestemmes i denne sag.

Prokurator Hjort henviste foreløbig til den fremlagte attest, der vidner om, at den afdøde ikke var ved sin fornufts fulde brug de sidste dage af hans levetid, i hvilke skødet er udstedt, og at det formentlig endyderligere ved vidner vil kunne tilstrækkelig konstateres, at den afdøde navnlig til slut, da skødet skal være underskrevet, ikke var sig selv mægtig og var i en sådan tilstand, at han ikke vidste, hvad han gjorde. I øvrigt måtte forsvareren henholde sig til det foregående, og såfremt skifteretten ikke fandt, imod fremkomne bevis, at kunne tage boets ejendele under behandling, at den da vil foranstalte som anført, sag anlagt for boets regning, i hvilken henseende tilstedeværende **Christen Jensen** påtog sig ansvar for de eventuelle beslutninger.

Repsdorff modsagde rigtigheden af Hjorts tilførte, og in specie måtte han benægte, at den afdøde skulle have manglet sin fornufts fulde brug, navnlig da skødet blev udstedt, og at den fremlagte lægeattest indeholder mindste bevis for det, da den kun omtaler, hvad der kunne være muligt, men ikke er grundet på erfaring eller egen konstatering under afdødes sygdom, hvorfor den også må være uden al betydning og indflydelse. For øvrigt henholdt cammerråden sig til sit forrige indlæg.

Hjort bemærkede, at han ikke for omstændighedernes skyld nænnede fuldt at gå ind på sagens egentlige realitet, men kun for at modsige **cammerråd Repsdorff** til sidst yderligere tilføje, at den afdøde end ikke kendte det anmeldte skødes indhold, og selv om han ved den angivne underskrift havde været sin forstand mægtig, kunne dokumentet alene af den grund ikke tillægges nogen vægt.

Repsdorff erklærede, at det er aldeles urigtigt, som af prokurator Hjort anført, og det benægtes på det bestemteste, at den afdøde ikke kunne have kendt skødets indhold, da han underskrev det, hvorimod det meget mere er tilfældet, at han både før og ved undertegnelsen havde påtalt og forvisset sig om, at skødets indhold var og blev som det var ønsket. Både han og hans enke havde flere gange, som deres fælles overensstemmende vilje og bestemmelse, gentagne gange for flere omtalt, at de ville overdrage og tilskøde hele ejendommen på de i skødet indførte betingelser, hvilken til sin tid om fornødent tilstrækkeligt vil kunne bevises, - men indtil proc. Hjort godtgør, hvad han har anført, behøves intet vidne end skødet for at hjemle køberen fuld ejendomsret over det solgte, som hverken af skifteretten eller nogen anden kan antastes eller gøres tvivlsom.

Proc. Hjort modsagde rigtigheden af kammerråd Repsdorff tilførte og tilføjede, at skødet under ingen omstændigheder kan betragtes som noget endegyldigt adkomst bevis, ligesom han også insisterede, at prætendenten efter skødet, ved ikke i den afdødes levende live, ikke har erholdt nogen virkelig overlevering. For øvrigt reserverede han sin ret i enhver henseende.

Repsdorff modsagde Proc. Hjorts først tilførte og henviste til skødet, som tilstrækkelig hjemler køberen ejendommen fra skødets udstedelse.

Skifteforvalteren fandt ikke anledning til at optage den opståede qvestion til egentlig kendelse, som af Proc. Hjort forlanges, men

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

ville tage nærmere bestemmelse om, hvad der vil være at foretage.
Boet blev dernæst udsat og skifteretten hævet.
E. Falbe Hansen. A. Hjort. Repsdorff. N. Mundberg. Christen Jensen Trudsø. Jens Møller.
Vidner: **L. Schaumburg.**

Afslutning i skifteretten, pagina 10 og 11:
År 1865 den 29 september blev Hjerm-Ginding herreds skifteret sat på herredskontoret og administreret af den i den ordinære skifteforvalters forfald, fungerende exam. juris. **E. Falbe Hansen** i nærværelse af medundertegnede vidner, hvorda blev foretaget:
2. Boet efter gårdmand **Jens Christensen Trudsøe** af Gimsing.
Boets vedkommende var tilsagte, men ikkun den myndige søn Christen Jensen var mødt.
(De øvrige havde sikkert opgivet sagen, fordi de havde indset, at der ikke var noget at hente).
Skifteretten havde taget det vedkommende spørgsmål under overvejelse og dediderede derefter således i sagen:
Som det fremgår af det tidligere passerede, er der af nogle af arvingerne nedlagt protest imod, at det af afdøde den 19 juli 1865 udstedte skøde til sin søn **Johan Christian Jensen Trudsøe** på samtlige sine løse og faste ejendomme, tillægges gyldighed eller retskraft på grund af, at udstederen ikke skulle have været ved sin forstands fulde brug og ikke have kendt skødets indhold, da det blev udstedt, ligesom de have forlangt, at boet tages under skiftebehandling, og at skifteretten foranstalter spørgsmålet om skødets gyldighed undergivet domstolenes afgørelse for boets regning. Herimod have enken og Johan Christian Jensen Trudsøe påstået, at skødet er lovligt og retsgyldigt.
At afdøde ved skødets udstedelse skulle have været i en tilstand, der udelukkede ham fra fornuftens fulde brug, derfor skønnes der ikke at være tilgået noget bevis, navnlig ikke ved den fremlagte lægeerklæring, og om dette har været tilfældet, samt om gyldigheden af skødet, der er indstævnt og tinglæst overensstemmende med lovgivningen, er vitieret med den anførte omstændighed, ligger uden for skifterettens kompetence at afgøre, og må henføres under de ordinære domsretter, og skifteretten tør ikke benægte skødets gyldighed, sålænge det ikke er bevist at være ugyldigt.
Med hensyn til, hvad der således foreligger, antages skifteretten ikke at ville kunne forsvare på boets vegne at anlægge sag for at få skødets gyldighed bedømt, selv når største hensyn tages til de umyndiges tarv, dels fordi boet må antages aldeles intet at eje uden for det tilskødede, og således ikke vil kunne udrede prokuraens omkostninger, hvilket, såfremt det af en af arvingerne gjorte tilbud om at indestå for omkostningernes udredelse, ikke kan komme i betragtning fordi hans vederhæftighed ikke er oplyst, dels da ikke alle boets vedkommende ikke deri er enige, og dels endelig fordi skifteretten ikke skønner, at det er sandsynligt, at det formelt rigtige skøde ville ved en eventuel retsdom blive kendt ugyldig.
Som følger heraf kan skifteretten ikke forsvare at anlægge sag, hvorimod sagsanlæg formodentlig vil være en pertestaments sag i - og da - som det er opgivet at være tilfældet - ellers intet finder i boet udenfor det bortskødede, vil der ej heller blive noget som genstand for skiftebehandling; og som følge deraf vil - uagtet den indlagte protest - en skiftebehandling ikke kunne finde sted eller sag anlægges af skifteretten.
Skifteretten blev dernæst hævet. Underskrevet af (den eneste som var til stede): **Christen Jensen Trudsøe.** Vidner: **P. Clausen. L. Schaumburg.**
Vitieret = Sat ud af kraft.

Blandt fiskerkonen, **Ellen Margrethe Jensens** efterkommere har overleveringen været, at brødrene, efter denne uoverensstemmelse om arv og ret til gården, ikke kunne tåle at se hinanden. Ved bryllup i Thorning 1905 skulle det have været første gang de var sammen. Der skulle således være gået 40 år uden at de så hinanden. Dette passer ikke. Ved forskellige børns dåb fra 1870 og frem, har de gensidigt optrådt som faddere hos hinanden. Dette tyder dog på, at disse søskende er blevet forligt.
Enken Ane Kirstine lever efter mandens død mere end 25 år som aftægtskvinde i "Nygaard" hos sin søn og svigerdatter. Hun døde 1 jun. 1891 i Nygaard.
I de år, hvor gård og smedje lå samlet i Trudsø bebyggelsen kunne familien findes i folketællingerne i Gimsing sogn. Efter at Nygaard i år 1858 var bygget tæt op til og vesten for hovedvejen ca. midt på matr. nr. 10 b, må man have fundet ud af, at gården egentlig lå på et stykke jord, som tilhørte Ølby sogn, men som af praktiske grunde var matrikuleret under Gimsing sogn. Derfor skal familien i den periode, hvor Nygaard eksisterer fra 1858 til den brændte i 1921 i nogen grad findes under Ølby sogn. Denne placering i kriminel og gejstlig henseende under Ølby sogn har generet familien. De følte sig som Gimsingboere og havde hjemme i Gimsing.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Dette er sikkert årsagen til, at det nuværende Trudsø bygges på matr. nr. 39, som ligger i Gimsing sogn øst for hovedvejen, tæt ved sogneskellet til Vejrum. Historien om, at noget af Ølby sogn ligger i Gimsing sogn kan læses under ane nr. 14, **Peder Christensen**.

FKT 1870, Ølby sogn, Nygaard: **Johan Kr. Jensen**, 28 år, jordbruger. **Kjerstine Marie Kristensen**, 36 år, født i Sir sogn. **Ane Kjerstine Jensen**, 3 år, født i Ølby sogn, barn. **Jens Trudsø Jensen**, under 1 år. Herudover var der en arbejdskarl og en arbejdspige samt **Ane Kjerstine Jensen**, 58 år, enke, aftægtskone.

Ane nr. 4 og 5.

4, Christen Jensen Smed. Født ca. 1758 og Christen var født ca. 1758 i Bøvling og døde den 22 okt. 1839 i Fabjerg. Viet (1) 1793 formentlig i Lomborg til
5-+1, Bodil Madsdatter, født 1774 i Lomborg. Hun var datter af **Mads Lauridsen Bredam**. Ved vielsen var hun kun 19 år gammel. Året efter vielsen døde hun formentlig i barselsseng. Kirkebogen melder dog ikke noget om dødsårsagen. Begravet 24 sep. 1794 på Ramme kirkegård.
Viet (2) 9 okt. 1795 i Ramme kirke til
5, Ellen Margrethe Jensdatter, der var fra Dalgaard i Hygom, hvor hun var født 1769 og døbt den 5 marts samme år. Hun døde den 9 mar. 1849 i Røde Mølle i Møborg hos sin søn **Jens Christensen Møller**. Blev begravet 18 mar. 1849 på Møborg kirkegård. Dødsårsagen var alderdomssvækkelse. Børnene har åbenbart ikke syntes at hun skulle begraves ved siden af sin mand på Fabjerg kirkegård. Det skyldtes nok, at der ikke længere var nogen af børnene der boede i Fabjerg.
Børn, oversigt:
4-A, Bodil Marie Christensdatter, født 1797.
4-B, Jens Christensen (Møller), født 1799.
4-C, ane nr. 2, Jens Christensen (Smed), født mar. 1802.

Christen Jensens fødested har været svær at finde. Hans ophav blev efter mange års søgning fundet i Bøvling. Bøvling kirkebog er meget beskadiget af fugt. Hans fødsel er ikke fundet, men hans forældre blev gift 1755 i Bøvling. Ved folketællingen 1787 er det sandsynligt, at han er den tjenestekarl Christen Jensen 30 år gammel, som tjener på Rysensteen. Første gang han findes i en kirkebog er 24 sep. 1794 i Ramme, hvor der står: Begravet Christen Smeds hustru **Bodil Madsdatter**, 19 år gammel. Om han boede i Ramme eller Lomborg i årene 1794- 97 vides ikke. Han bliver trolovet og gift anden gang i Ramme, men de første to fødsler i dette ægteskab er registreret i Lomborg kirkebog. Ramme kirkebog oplyser: 15 maj 1795 havde **Christen Jensen Smed** og pigen **Ellen Margrethe Jensdatter** trolovelse og til forlovere **Jørgen Dalgaard** af Hygom og **Mads Bredam** af Lomborg. (Forloverne var brudens stedfader og brudgommens svigerfader af første ægteskab). 9 okt. 1795 vies Christen Jensen Smed og pigen Ellen Margrethe Jensdatter i Ramme kirke.
Navnene på faddere ved datteren Bodil Maries dåb 1797 tyder på, at Christen kan have været en noget omrejsende person, der havde bekendtskaber i flere sogne. Ingen af fadderne er familiemedlemmer. Måske har hans arbejde som smed været årsag til, at han i ungdommen har fartet en del rundt. En del smede rejste rundt på gårdene med deres værktøj. Større gårde, som ikke selv havde en smed, havde ofte et smedehus, som den omrejsende smed kunne benytte.
Det første barn døbes i Lomborg. Lomborg kirkebog: År 1796. Fest. 2 Pentac., blev Christen Smeds spæde og allerede hjemmedøbte datter Bodil begravet, 6 uger gammel. Moderen introduceret samme dag. Ved dåben i Ramme 1799 kaldes han Christen Smed på Vester Yderstræde. Fadderne ved denne dåb er nøglen til, at Christen Jensen's ophav i Bøvling blev fundet. En af fadderne var **Jens Galsgaard** der var svoger til Christen, gift med hans søster Maren. En anden fadder var **Christen Smed.** Han var Christens yngre broder med samme navn. Begge faddere var bosat, gift og havde børn i Bøvling. Omkring 1800 bor Christen Smed (den ældste) og familie i Vester Yderstræde. Senere bor de i Nørre Yderstræde. Her bliver de boende til de i deres livsaften ca. år 1831 flytter til Meld Børring i Fabjerg, hvor den ældste søn og eneste datter er bosiddende.
År 1836 skifter Meld Børring ejer. I skøde- og panteprotokollen er der for dette ejerskifte tilføjet:
Aftægtskontrakt vedrørende Chr. Smed og kone som aftægtstagere og **Chr. Pedersen Lundby** af Meldbørring i Fabjerg som aftægtsydere. Da **Chr. Jensen Smed** og hustru **Ellen Margrethe Jensdatter** er i betinget aftægt af gården Meldbørring i Fabjerg sogn, som **Niels Christensen** under dags dato har tilskødet mig Chr. Pedersen Lundby, så bestemmes og fastsættes i denne henseende herom følgende:
Meldbørring den 20 okt. 1936.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Punkt 4. Chr. Jensen Smed har betinget sig hans ved gården standende smedje med derværende smederedskaber ikke alene til uindskrænket besøg og rådighed sålænge han lever, men endog at sælge eller bortleje samme til hans arvinger eller hvem andre han vil unde den, der kan bruge smedjen, og deri værende smederedskaber, og er de gårdens ejer uvedkommende.
Dersom Chr. Jensen Smed vil bygge et par fag huse til denne ende af smedjen for hans egen regning, skal dette være ham tilladt, og gårdens ejer må ikke formene ham byggeplads.
Den liden plet jord i kaalhaugen, som **Chr. Thomsens enke** har haft, skal aftægtstageren beholde til brug og afbenyttelse så længe han lever, ifald **Chr. Frandsens enke** ikke vil benytte sig deraf. Endelig bemærkes, at hvis aftægtsfolkene bliver så syge og skrøbelige, at de ikke kan pleje og passe sig selv, da må de for deres egen regning antage til huse for dem et fruentimmer til deres pleje og opvartning, men som de selv koster og lønner.
Denne aftægtskontrakt tyder på, at Christen Smed stadig var aktiv, da de flyttede til Meldbørring i Fabjerg. Ved FT 1834 er han nævnt som aftægtsmand.

4-A, Bodil Marie Christensdatter, født 4 juli 1797 i Ramme.
Lomborg KB: År 1797. Dom 8 post Trinitatis havde Christen Jensen Smed og hustru Ellen Margrethe Jensdatter en datter i kirke, som den 4 juli var hjemmedøbt og kaldet Bodil. **Niels Klinkbyes hustru** fra Houe frembar det og **Jens Mel Kiellers** hustru medfulgte. Faddere: **Morten Lundgaard** fra Ramme. **Erich Jensen Tveed** fra Lem og **Peder Mel Kieller**.
Barnet bliver, som skik var, opkaldt efter Christens afdøde hustru. Det fik døbenavnet Bodil, men hedder senere i livet Bodil Marie. Denne Bodil konfirmeres 1812 i Ramme. Hun hedder da Bodild Christensdatter, Yderstræde. Hendes bedømmelse er af præsten betegnet: (Saan God.)
13 nov. 1825 bliver hun viet i Ramme kirke til **4-A+, Jens Nielsen Bødker**, født 1785 i Nustrup, Gram herred. Vielsen indført således i Ramme kirkebog: Løverdagen den 22 okt. 1825 blev begjort tillysning til ægteskab for ungkarl Jens Nielsen Bødker, 40 år gl. og pigen **Bodil Marie Christensdatter** Yderstræde, 29 år gl. begge af Ramme sogn. Skudsmål fra sognepræsten i Nustrup **Hr. Brochner** af 2 okt. 1825. Dybe præstegård 22 okt. 1825. Underskrevet Christen Smed Yderstræde. m.f.p. **Christen Bødker**. Viet i Ramme kirke 13 nov. 1825. Ægteparret kan følges indtil folketællingen 1840 i Fabjerg. Det ser ud til, at de er flyttet til Mellem Børring i Fabjerg sammen med forældrene. Ved Christen Jensens død angives Jens Nielsen som indsidder. Ved folketællingen 1845 findes de ikke i Fabjerg. Årsagen til, at Ellen Margrethe efter 1845 flytter fra Mellem Børring i Fabjerg til sønnen Jens Møller i Møborg kan være, at Bodil og hendes mand er døde eller rejst et sted hen, hvor den gamle moder ikke ville med. Den Hr. Brøchner i Nustrup, der nævnes ved vielsen, var præst i Nustrup i Gram herred, Hadersley amt.
Hvor de opholder sig efter Fabjerg er ikke fundet. Et egentligt skifte efter Ellen Margrethe findes ikke, så det kan ikke herigennem fastslås om og hvor de lever i året 1849.
Deres eneste barn:
4-A-1, Ellen Margrethe Jensdatter, født 2 jul. 1826 i Ramme i Nørre Yderstræde. Døbt 2 jul. 1826 i hjemmet. Formentlig død spæd.

4-B, Jens Christensen (Møller), Ramme KB: Ramme KB: 1799 Dom. 17 post. Trin. var Christen Smed på Vester Yderstræde og hustru Anna Margrethe Dalgaard deres den 18 aug. hjemmedøbte søn i kirke. Navn Jens. Faddere: **Jens Galsgaard, Christen Smed**, begge af Bøvling samt **Peder Plougaard. Rasmus Yderstræde** og hustru. **Mads Braagaards** kone i Lomborg bar den. Samme dag holdt Christen Smeds kone sin kirkegang.
Jens Christensen Yderstræde blev konfirmeret første søndag efter påske 1814 i Ramme. Forældre: Christen Smed og Ane Margrethe Dalgård i Yderstræde. (Ellen Margrethe har her et forkert navn).
Ca. 1828 er han blevet gift med
4-B+, Anne Rasmusdatter Bierregaard, født maj 1810 i Rom sogn. Datter af **Rasmus Christensen Bierregaard**. 1830 findes familien i Melbørring i Fabjerg. Jens døde i Bøvling år 1876. Anne døde den 27 okt. 1891 i Humlum, hvor hun boede hos sønnen Jens Christen Christensen Møller, der var smed.
Jens Christensen Møller og Anne Rasmusdatter fik mange børn og efterkommere. Da de for en stor dels vedkommende er registrerede i forbindelse med opsøgning af Trudsø familien og i flere tilfælde er indgift i denne, får de deres eget afsnit.
Se Røde Mølle slægten, afsnit 3.

4-C, anc nr. 2, Jens Christensen (Smed), født 6 mar. 1802. Se denne.
Endnu en fødsel:
9 nov. 1806 blev Christen Smeds dødfødte datter begravet. Grunden til barnets død før fødslen angav jordemoderen **Maren Herup**, at

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

moderen længe før sin nedkomst var sygelig. Barnet var død før jordemoderen blev hentet. Alle råd blev brugte for at bringe barnet til live, men forgæves. Medfølgende koner var: **Kirsten Plougaard** og **Cathrine Yderstræde**.

Ellen Margrethe har forskellige navne: Dalgaard kaldes hun efter sit fødested. Jensdatter hedder hun, når det skal være rigtigt. Hun blev til tider kaldt Jørgensdatter efter sin stedfader. Og endelig tager præsten fejl og kalder hende Ane Margrethe
FT Ramme 1801, Yderstræde: Christen Jensen 43 år, bonde og gårdbonde, gift 2 gang. Margrethe Jensdatter 33 år, første gang gift. Bodil Christensdatter 3 år. Jens Christensen, 2 år. **Peder Nielsen** tjenestedreng. **Mads Jensen**, National soldat og går i dagleje.
Hartkorns ekstrakt, Vandfuld herred:
Jens Christensen. Yderstræde hartkorn: 5 Td. 3 skp. 2 fdk. 2 alb. Beboes 1789 af **Christen Pedersen**. 1802 beboes den af Christen Smed under Rammegård.
Matrikelkontoret: Vester Yderstræde, Christen Jensen overtager gården efter **Hans Chr. Høegh.** Gl. hartkorn: 3-1-0-1 5/6. Ny: 2-3-2-1/4. Han var fæstebonde under Rammegård.
I afgangslisten 1831 for Ramme læses: Christen Jensen og hustru flyttet fra gården Nørre Yderstræde til Fabjerg. Ved folketællingerne kan de følges i Fabjerg som følger:
1834, Mel Børring, aftægtsbolig, Christen Jensen 78 år, aftægtsmand og smed. Ellen Margrethe Jensdatter, 69 år.
1840: Ellen Margrethe Jensdatter, 78 år, enke aftægtskone, fødested: Hygom.
1845: Samme, alderen blot 79 år. Man skal ikke stole alt for meget på aldersangivelser i folketællinger.
Ellen Margrethe er blevet boende i Fabjerg indtil kort tid før hun døde. Hun har måske haft svært ved, at klare sig selv. Derfor kom hun til sønnen i Røde Mølle for at blive passet sine sidste levedage.

Skifte efter Christen Jensen, smed.
År 1840 den 7 Februar mødte **Jens Christensen** af Østermølle i Fabjerg på herredskontoret og foreviste, i anledning af hans fader aftægtsmand **Christen Jensen Smeds** død i Mellem Børring i Fabjerg, et fol., den mellem den afdøde og Mellem Børrings ejer **Christen Pedersen** i sin tid oprettede aftægtskontrakt, som er dateret 20 oktober 1836 og tinglæst den 30 november samme år fol. 688, samt tilkendegav, at han har bekostet den afdødes begravelse i forening med broderen gårdmand Jens Trudsø i Gimsing, og at altså efter kontraktens anden post, er berettigede til at beholde den afdødes efterlandenskaber, som vederlag for begravelsen. Komparenten erklærede derfor, at den afdødes gangklæder, kiste og ubetydelige smedeværktøjer, bør tilfalde ham og broderen, som vederlag for begravelsen og denne vurderes til 20 Rbd. n.s. Komparenten bemærker endvidere, at den afdøde og efterlevende enke Ellen Margrethe Jensdatter havde indestående i Mellem Børring en kapital på 200 Rbd. n.s. efter panteobligation, som er tinglæst, med første prioritet, af hvilken kapital ingen renter tillægges. Denne kapital, som er uopsigelig, udbetales efter den længstlevendes død og til falder den, som besørger og bekoster den længstlevendes begravelse, hvilket vil blive komparenten og medarvinger, dersom de besørger begravelsen, men ellers ejeren af Mellem Børring. Om denne kapital bliver der altså ikke spørgsmål, før den længst levende ved døden afgår. Efter opfordring regner komparenten arvingerne efter den afdøde at være: 1. Komparenten selv. 2. Gårdmand **Jens Christensen Trudsø** i Gimsing. 3. **Bodil Marie Christensdatter**, gift med indsidder Jens Bødker i Mellem Børring i Fabjerg, alle den afdødes børn af ægteskab med **Ellen Margrethe Jensdatter**. Boet extraderes altså som vederlag for begravelsen med frafald af skiftesalær.

Ane nr. 6 og 7.

6, Jens Pedersen Hallundsbjerg, født ca. 1772. Død 16 sep. 1829 i Trudsø. Viet 3 nov. 1810 i Gimsing til
7, Johanne Pedersdatter Trudsø, født 5 jan. 1775 i Trudsø. Død 11 maj 1851 i Trudsø.
Gimsing KB: 5 februar 1775. Samme dag døbt i Gimsing Peder Trængsels datter af Trudse, Johanne, båret af Maren Niels Biergs af Ølby. Vidner: **Niels Bierg**. **Kristen Laursen**, Gimsinghoved. **Niels Broe** i Nørgaard og hustru. Kirsten og Maren Juelsdøtre Trudsø. (Skrivefejl: Der var ingen datter, der hed Kirsten hos Juel Andersen).
Jens Pedersens dåb er ikke fundet i Rom, Fousing eller nabo sogne. Hans fader, **Peder Andersen**, kan i perioden 1770-75, hvor han flyttede fra Soedborg, til han kom til Hallundsbjerg, have boet i et andet sogn. Jens Pedersen er født ca. 1772. Det mest sandsynlige er nok, at hans fødsel ikke er tilført kirkebogen. Ved FT. 1787 er han ikke fundet. Formentlig er han ude at tjene. 1798 er han opført i lægdsrullen. Faderen er Peder

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Andersen. Jens er 24 år og 63" høj. Opholdsstedet er hjemme.
FT Fousing 1801: Hallundsbjerg. Peder Andersen, 73 år, i andet ægteskab, får ophold af sønnen. **Ane Kirstine Poulsdatter**, 64 år. Jens Pedersen, 28 år, væver og national soldat.
Hans held er nok, at der i Trudsø går en bonde **Peder Christensen**, som skal have en ægtemand til sin datter Johanne, der har været uheldig og har fået et barn udenfor ægteskab. Betingelserne var nok, at han skulle være villig til at overtage gården og føre den videre i familien og ikke mindst påtage sig aftægtsforpligtelserne. Tiderne er ugunstige. Englandskrigene har gjort landet forarmet. Statsbankerotten står for døren (1813). Hvem tør indlade sig på at overtage en gård i dårlige tider? Trudsø er den mindste gård i sognet, men en gård er det. Ved giftemålet 1810 er Johanne 35 og Jens er ca. 38 år gammel. Det kan have været svært for Peder Christensen at få datteren afsat.
Ved ægteskab med Johanne kan Jens Pedersen blive gårdejer, hvilket er et avancement fra at være indsidder og væver i Hallundsbjerg i Fousing. Peder Christensens sønner har måske ikke mod på overtagelse p.g.a. tidens ugunst, familiemæssige eller religiøse forhold.
3 nov. 1810 vies i Gimsing kirke, **Jens Pedersen Hallundsbjerg** fra Fousing sogn og Pigen **Johanne Pedersdatter** af Trudsøe. Forlovere: Gårdmændene **Ole Lørup** i Vejrum og **Peder Christensen**, Trudsøe.
Jens Pedersens fader Peder Andersen skulle egentlig have været forlover, men han kan have været for affældig til at møde op.
Børn, oversigt:
7-A, Johannes Christensen, født 18 aug. 1800
6-A, ane nr. 3, Ane Kirstine Jensdatter,
6-B, Ane Marie Kirstine Jensdatter,

Børn:
Johanne Pedersdatters barn med "**Chresten Kræmer**" fra sognet i sønden:
7-A, Johannes Christensen, født 18 aug. 1800 i Trudsø. Død 23 okt. 1825 i Trudsø.
Gimsing KB: Dom. 12 post Trinitatis er Johannes, Johanne Pedersdatters uægte søn af Trudsøe hans dåb publiceret. Født den 18 august. Ham bar **Maren Juulsdatter** ibid. Faddere: **Jens Torngaard**, Peder Christensen og børn Niels, Margrethe og Anne Marie. Alle af Trudsøe. Til barnefader blev udlagt: **Christen Kræmer** af synden.
Han blev opkaldt efter sin yngste morbroder Johannes, der døde et år gammel år 1791. Johanne var da 16 år gammel og det har været slemt for hende at miste en lillebror.

Ved barnedåb i Gudum hos hans morbroder Christen Pedersen i Ørvejle er han fadder en enkelt gang. Han nævnes her som: Johannes Pedersen Trudsøe. Måske var han adopteret af Peder Christensen. Ved hans konfirmation i Gimsing år 1815 er han indført i kirkebogen som Johannes Chrestensen. Under forældrenes, husbondens eller plejeforældrenes navn og bopæl står: **Chresten Trudsøe.**
Hvem denne Chresten Trudsøe er får stå hen i det uvisse, men det kan jo være Chresten Kræmmer, som vi ellers ikke ser mere til i familien.
I bogen "Bæksgaard i Tørring sogn", side 148-149, nævnes en **Peder Kræmmer** fra Vejrum. Historien omhandler en kvinde der hedder **Nelle Marie Nielsdatter**, som får en søn uden for ægteskab medens hun tjener i Øster Tang i Gudum. Fader til barnet er **Ole Pedersen Hau** fra Harboøre. Barnet hedder **Peder Christian Olesen**. Straks fødslen var overstået havde husbonden taget Nelle og hendes barn og kørt dem til Nelles moder **Mariane Dusgaard**, som selv boede ugift i et hus under Tørringbjerg. Nelle havde siden giftet sig med **Peder Kræmmer** fra Vejrum. De var derefter flyttet op i Vester Kallesøhus på Bæksgaards mark, hvor de boede i fire år. Peder Kræmmer drog derefter af sted til Holsten for at søge tjeneste. Ingen hørte fra ham siden. Af dette forhold kom der fire børn.
Disse personers levned er ikke undersøgt. Familien Kræmmer i Vejrum er jeg ikke stødt på.
Det har sikkert været noget af en streg i regningen for Peder Christensen, ved sin ældste datter Johannes udenægteskabelige forbindelse, at få familien forøget. Det er flot at se familien "bakke op" om afkommet ved alle at stå fadder. Det er før set, at "hånden blev slået af" en stakkels datter, som var blevet gravid.
Gimsing KB: Død 23 okt. 1825, begravet den 1 november, **Johannes Jensen**, søn af gårdmand **Jens Pedersen Trudsøe** i Gimsing. 25 år gammel. (Han kan være adopteret af sin stedfar).

6-A, ane nr. 3, Ane Kirstine Jensdatter, født 12 jan. 1812 i Trudsø. Faddere: Faderens søster Birgitte af Fousing, **Henrik Knack** af Vejrum. **Iver Pedersen** og hustru af Qvium i Hjerm sogn. Se videre under ane nr. 3.
6-B, Ane Marie Kirstine Jensdatter, født 26 dec. 1814. Gudmoder var moderens søster Ane Marie. Barnet døde 2 jul. 1815.

Matrikelkontorets beskrivelse af gården først i 1800'årene:

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Trusse bye, ejer Jens Pedersen. 1-6-1-0. En hovedlod ved gården norden ved Trusse bye, vestlig for kirken og en hovedlod sønden for byen, 10 a og 10 b. En samlet lod sønden for byen. Lodden er anmeldt at høre under Ølby sogn.
Gimsing, side 27, Trusse by. ejeren Jens Pedersen. 1 tdr. 6 skp. 1 fdk. Hovedlod ved gården, matr. nr. 10 a. En hovedlod ved gården norden ved Trusse by, vestlig for kirken og en hovedlod sønden for byen,
Side 28: Vej fra Øster Ølby til Østerby. Vej fra Trusse til Weirum. Marken til Lodden nr. 39. Den samlede lod 10 b. En samlet lod sønden for byen. Lodden er anmeldt at høre under Ølby sogn. Men med hensyn til beliggenheden matrikuleres den under dette sogn.

Dødsanmeldelse til skifteretten over **Jens Pedersen**:
Trudsø 1829, skifteprotokol nr. 5: Enken **Johanne Pedersdatters** laugværge, gårdmand **Iver Pedersen**, Hjerm sogn. Afdødes datter 18 år gammel Ane Kirstine, hendes værge, en broder til afdøde, borger og drejermester i Holstebro, **Niels Pedersen**.

Skifte efter gårdejer Jens Pedersen, Trudsø, Gimsing sogn. Død 19 september 1829. Ved skifteforretningen 23 december 1829 mødte
1. Enken Johanne Pedersdatter med lavværge gårdmand Iver Pedersen af Hjerm sogn.
2. Den umyndiges værge, drejer Niels Pedersen af Holstebro.

Boets beholdning var 521 Rbd., 2 mark og 7 skilling sølv som da enken med lavværge endnu erklærede at ville af sin lod udrede ½ % afgiften af arven. Denne deles således:
1. Enken erholder, som sin hovedlod det halve bo, 260 Rbd., 4 mk. 3½ sk. sølv og datteren Ane Kirstine erholder det andet halve bo som sin lod, 260 Rbd. 4 mk. 3½ sk. sølv. Enken med lavværge erklærede, at ville af sin egen lod tillægge hendes datters lod 39 Rbd., 1 mk. 12½ sk. sølv, så at hendes lod i alt bliver 300 Rbd. sølv. Datterens arv og gave udlægges og bliver indestående hos enken med prioritet og sikkerhed i stervbogårdens bygninger og ejendomme af hartkorn: 2 tdr. 3 skp. og 1 6/7 alb. i 2 moseparceller i Fousing sogn med hartkorn: 2 alb. og den boet tilhørende anpart af Ølby sogns kirke, korn og kvægtiende af Hartkorn: 4 skp. 3 fdk. 1 6/7 alb. samt den registrerede og vurderede besætning og bohave, næstefter den på boet forhen hvilende gæld og den aftægt, som svares til **Ane Marie Pedersdatter**.
2. Halvårsopsigelse gælder fra enten af siderne til 11 dec. eller 11 juni terminer og renter svares med 4% fra den tid datteren bliver gift eller forlader hjemmet.

Aftægtskontrakt mellem **Johanne Pedersdatter**, Trudsø og hendes svigersøn **Jens Christensen**, Trudsø. Oprettet 4 september 1831.

Bestemmelser:
1. Sålænge jeg finder for godt og kan være hermed, nyder jeg hos Jens Christensen og hans familie fri beboelseslejlighed, mad og drikke, lys og varme, pleje og opvartning i sygdomstilfælde samt alt, hvad jeg videre til mit ophold og underholdning behøver og forlanger, men skulle jeg få grundet anledning til klage i nogen som helst henseende angående den omgang jeg nyder, eller hvad der ydes mig til min underholdning og bekvemmelighed, skal Jens Christensen bevilge og præstere følgende aftægt til mig, fra 3 uger efter den dag jeg sådant vidnefast begærer og til min død nemlig:
2. Skal han overlade mig den i gården værende østre stue bestående af 3 fag helt igennem huset og inden fornævnte tidsforløb indrette de østen for stuen værende 2 fag helt igennem huset til køkken og spisekammer således, at køkkenet bliver i den ene side og spisekammeret i den anden til midten eller anderledes, som jeg ønsker og forlanger. I køkkenet opføres en forsvarlig og opstående skorsten og derved indmures en 5/4 skp. kobberkedel, som nu er i gården i grube, ligesom den i sovekammeret nu stående jernbilæggerkakkelovn henflyttes og opsættes i aftægtsstuen. Det loftsrum, som er over aftægtsværelserne, overlades mig ligeledes. Den anførte beboelseslejlighed, som overlades mig til fri og uindskrænket brug og afbenyttelse så længe jeg lever, skal aftægtsyderen indrette efter mit ønske og forlangende og bestandig uden udgift for mig forsvarlig vedligeholde såvel indvendig som udvendig.
3. Årlig levere mig 1½ tdr. byg, godt sundt og fremmest korn. 1 pund flæsk. 3 pund tør torsk. 3 ol sild. 2 ol æg. 1 skp. salt. 1 får til slagtning, som jeg udtager hvert år af de får, aftægtsyderen selv har græsset og bestemt til slagtning for sit hus. 4 læs hedetørv, 14 snese til hvert læs. 2 læs skudtørv, 20 snese til læsset. 1 læs lyng. 1 pund sød ost. 1 fdk. hørfrø, samt ½ pund talg. Også penge, 4 Rbd. i sølv. Kornet, æg, salt og ost leveres til de tider og i sådanne kvantiteter, som forlanges. Torsk og sild leveres i rette fisketid. Ildebrændsel i rette bjergningstid. Flæsket, fåret og talget i

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

rette slagtetid og pengene eftersom jeg behøver og forlanger.
4. Ugentlig leveres mig 1 pund godt og frisk smør. Daglig om sommeren fra 1 maj til 1 oktober 2 potter og fra 1 oktober til 1 maj 1 pot sød og nymalket mælk så snart det er malket om morgenen. Smørret leveres hvilken dag i ugen jeg forlanger og aftægten leveres mig uden undtagelse i mit hus eller værelser. Ildebrændsel ordentligt stablet hvert slags for sig på mit loft, som jeg nærmere angiver.
5. Mit korn føres til og fra mølle og mit brød bages og øl brygges af aftægtsyderen tillige med hans eget, når jeg forlanger. Han er også pligtig, så ofte jeg forlanger, sædetiden og høsttiden undtagen, at befordre mig med hest og vogn hvorhen jeg forlanger, dog ingensinde længere end 3 mile ad gangen.
6. I sygdoms og svaghedstilfælde er jeg berettiget til at antage en pige til min pleje og opvartning og er aftægtsyderen pligtig at koste og lønne hende, samt forskaffe hende fornøden seng.
7. Af den indbo og udbo, som forefindes i gården udtager jeg, hvad jeg til mine brug og bekvemmeligheder behøver, hvoriblandt sengeklæder, og alt det således udtagne forbliver sålænge jeg lever til min rådighed. Jeg er også berettiget til at udtage et får af gårdens fåreflok, som aftægtsyderen skal bestandig, så længe jeg lever, fodre og græsse forsvarlig med 1 års yngel.
Dør fårene af sygdom eller alderdom, udtager jeg et nyt, så ofte dette indtræffer, af fåreflokken.
8. Jeg Jens Christensen af Trudsø forpligter mig herved på det nøjagtigste at opfylde denne aftægtskontrakt. Til sikkerhed for aftægten i det hele, pantsætter jeg hermed med prioritet 280 Rbd. sølv, som jeg er skyldig til **Christen Holmgaard** i Gimsing og aftægt til Ane Marie Pedersdatter, nu gift med Knud Christensen (skal være Berthelsen) af Vesterbjerg, Vejrum by, følgende mig efter skøde af d.d. tilhørende ejendomme nemlig:

1. Trudsø, 2 tdr., 3 skp. 1 6/7 alb.
2. Anpart af Ølby sogns kirke, korn og kvægtiende, hartkorn: 4 skp. 3 fdk. 16/7 alb.
3. Parcel i nr. 61 i Gudum Klosterhede.
4. 2 moseparceller i Fousing.

Dersom Ane Marie Pedersdatter dør, og aftægten til hende således ophører, optræder Johanne Pedersdatter for aftægten på første eller anden prioritet eftersom denne hæves.
Aftægten omsat i Penge, i alt: 277 Rbd. 2 mk. 2½ sk.
Det bemærkes, at jeg Jens Christensen foruden forestående aftægt er pligtig at lade Johanne Pedersdatter, når hun ved døden afgår, hæderlig begrave, som skik og brug er ved en gårdmandskones jordefærd. Denne begravelse anslås til 20 Rbd. I alt: 297 Rbd. 2 mk. 2½ sk.

Dengang som nu blev tingene omstændelige, når de skulle nedfældes på papir. Mon ikke Jens Pedersen har holdt sig på "god fod" med sin svigermor og hun ligeså med ham?
Testemonium for Johanne Pedersdatter, død i Trudsø 11 maj 1851.
Ikke direkte afskrift. Lettere tilpasset nutidens sprog. Formentlig skrevet af degnen. Hvor originalen findes vides ikke. Den minder meget om brødremenighedens "Lebenslauf". Se eks. under hendes broder 14-H, Niels Pedersen.
Det er skønne og livsalige ord, Jesus taler hos evangelisten Matth. 28'de, når han siger: Kommer hid til mig alle, som arbejder og er besværede og jeg vil give Jer hvile. Vi ser tydelig deraf, at han er rig på nåde og barmhjertighed. Fuld af ømhed og kærlighed og længes ret inderlig efter at gøre menneskene lykkelige i tid og evighed. Men skulle vi blive dette og komme til ham, da må vi slippe synden og verdens forfængeligheder og i troen på hans forløsning knytte os faste til ham. Under hans vingers skygge skulle vi da finde den fred og ro, den hvile og vederkvægelse, som ingen uden han formår at skænke. Han indbyder alle, som arbejder og er besværede. Hermed mener han alle, der med barnlig frygt troligen arbejder på deres saligheds sag, der gerne vil følge Jesus efter og høre ham til. Men under denne deres hellige stræben føle de dem dagligen besværede af synden, der hviler på dem som en tung byrde, hvilken de ikke kan afkaste. En af disse tro arbejdere i Herrens vingård var visseligen den gamle kone, som vi i dag har stedt til hvile i gravens skød, thi så vidt man kunne skønne var det hovedmålet for hendes utrættelige stræben, at danne sit hjerte og indrette sit hele forhold efter hans behagelige vilje.

Ifølge meddelt efterretning har hendes levnedsløb været omtrent således: Salig **Johanne Pedersdatter**, enke efter afdøde **Jens Pedersen** i Trudsø, er født år 1775 af forældre **Peder Christensen** og **Ane Juulsdatter**, daboende i benævnte Trudsø. Som tro og lydig datter forblev hun stadig hjemme hos sine forældre og fik omsider gården overladt til arv og eje imod at underholde og pleje sine gamle forældre på det sidste. Da hun var omtrent 36 år gammel indlod hun sig i ægteskab med ungkarl Jens Pedersen i Fousing, med hvem hun levede et kærligt ægteskab, som Gud velsignede med 2 døtre, af hvilke den ene

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

modtage moderen i evigheden såvelsom hendes kære ægtefælle, der ved døden bortkaldtes den 16 september 1829 efter 19 års kærligt ægteskab. Kort derefter afstod hun gården til hendes elskede og nu efterlevende datter og svigersøn, hos hvilke hun siden har henlevet en særdeles lykkelig alderdom i over 20 år. Hun var en meget skikkelig og gudfrygtig kone. Besøgte flittigt Guds hus (og hørte hans ord), men læste det ikke mindre flittigt hjemme og hørte det overalt gerne, når og hvor der bød sig en lejlighed. Hun havde bestandig et godt helbred indtil på det sidste. Hendes stræbsomhed og virkelyst var utrættelig. Altid var hun rolig og tilfreds. Hengiven under Guds vilje bar hun enhver byrde med tålmodighed.
Omtrent 2 måneder før hendes død lagde hun sig på sygelejet, men også her var hun den rolige og tålmodige, især hvad hendes legemslidelser angik. Derimod var hun bekymret for sin sjæls salighed og bad inderlig om troens bestyrkelse ved Guds ånds bistand. Hun følte syndens mægtige tryk på sin samvittighed og søgte denne byrde lettet, ved af sin værdige sjælesørger at lade sig meddele det højværdige sakramente og Frelserens nåderige forjættelser til den angergivne synder. Og Gud være lovet, nådemidlerne blev helbredende for hendes sjæl. Hun blev roligere og så ikke med frygt, men med glæde sin død i møde.
Hun var elsket af dem hun var omgivet af og plejedes med omhyggelighed i hele hendes alderdom, såvel som på hendes dødsseng i særdeleshed. Hendes død var som hendes liv, rolig og stille. Således hensov hun i Herren sidste søndag morgen, efter at hun havde levet her i 76 år 3 måneder og 9 dage. Gud give hende en glædelig opstandelse.

Dette testemonium er i meget høj grad præget af brødremenighedens terminologi. På trods af, at hun levede den sidste del af sit liv i rationalismens tid og opholdt sig hos sin datter og svigersøn, som for mig at se ikke var overvældende troende, må der stadig have været personer, som videreførte brødremenighedens ånd og tanke. Kristen mente, at dette testemonium var skrevet af degnen. Jeg er i besiddelse af originalen. Hendes afdøde søn Johannes er ikke nævnt. Han kan være glemt eller udeladt med vilje. Vi må håbe, at også han modtage sin moder i evigheden.

Ane nr. 8 og 9.

8, Jens Jensen Smed, født 1726 i Bøvling. Død, begravet 13 sep. 1803 i Bøvling. Viet ca. 1752, i Bøvling til
9, Anna Christensdatter, født 1731 i Bøvling. Død, begravet 21 feb. 1802 i Bøvling.

Bøvling-Flynder kirkebog er miserabel, ødelagt af fugt. Indtil 1765 er op til det halve af siderne borte. Jens' efternavn må være Jensen, da han er nævnt med dette efternavn ved en datters konfirmation. Ægteparret har to sønner med navnet Christen. Den yngste var bosat i Bøvling. Den ældste, som er ane nr. 4, var bosat i Ramme. Faddere ved de forskellige barnedåb er bevis på slægtskabet og må, indtil der foreligger skifteafskrifter, være gyldigt bevis.

Bøvling KB: 1726, 19 søn. post Trin. Jens Smed i Øster Bøvling. En søn Jens, hjemmedøbt.
1745 Jens Smeds søn Jens konfirmeret. (19 år gl. ved konfirmationen).
FT Bøvling 1787: Maagaardhuuse, **Jens Jensen**, mand, 70 år, husmand og smed. **Anne Christensdatter**, kone, 63 år. Begge i første ægteskab.
Bøvling KB: 21 feb. 1802 blev Anna Christensdatter, Jens Smeds kone begravet uden ceremoni, 71 år gammel.
13 sep. 1803 Jens Jensen Leergrav Smed begravet uden ceremoni, 78 år gammel.

Børn, oversigt:
8-A, Maren Jensdatter Smed født ca. 1752.
8-B, Jens Jensen Smed, født ca. 1755.
Ane nr. 4, (8-C), Christen Jensen Smed.
8-D, Mette Jensdatter Smed, født ca. 1760.
8-E, Birgitte Jensdatter Smed, født 1761.
8-F. Christen Jensen Smed, født 1764.
8-G, Povel Jensen Smed, født 1766.
8-H, Birgitte Marie Jensdatter Smed, 1768.
8-I, Laurs Jensen Smed, født 1771.
8-J, Anne Johanne Jensdatter Smed, 1774.
Også her var der to sønner med samme navn.
Børn:
8-A, Maren Jensdatter Smed, født ca. 1752 i Bøvling. Jens Smeds datter Maren bliver konfirmeret 1768. Dette antyder, at hun er født ca. 1752. Konfirmationsalderen dengang var 16- 20 år. Viet 23 jun. 1775 til
8-A+, Jens Laursen Galsgaard. Han er formentlig søn af den **Laurits Galsgaard**, som blev begravet i Bøvling den 22 jun. 1787, 87 år gammel.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Bøvling KB: Den 23 jun. 1775 havde Jens Laursen Galsgaard og Maren Jensdatter Smed brudevielse.
Jens Galsgaard findes som fadder i Ramme ved barnedåb hos hans svoger Christen smed.
Børn:
8-A-1, Laurits Jensen Galsgaard. Født ca. 1778 i Bøvling.
8-A-2, Else Jensdatter Galsgaard. Født ca. 1780 i Bøvling.
8-A-3, Anna Jensdatter Galsgaard. Født 1781 i Bøvling.
8-A-4, Povl Jensen Galsgaard. Født 1783 i Bøvling.
8-A-5, Jens Jensen Galsgaard. Født 1783 i Bøvling.
8-A-6, Mette Jensdatter Galsgaard. Født 1787 i Bøvling.
8-A-7, Jens Christian Jensen Galsgaard. Født nov. 1789 i Bøvling.
FT 1787: Jens Lauritsen 37 år. Maren Jensdatter 33 år. Laurits Jensen, 9 år. Else Jensdatter, 7 år. Anne Jensdatter, 5 år. Povel Jensen, 3 år. Jens Jensen, 2 år. Mette Jensdatter, 1 år.
Videre denne familie vedrørende er ikke undersøgt.

8-B, Jens Jensen Smed, født ca. 1755 i Bøvling. 1772 blev Jens Smeds søn Jens konfirmeret. Han døde i Bøvling og blev begravet 6 nov. 1781 i en alder af 26 år.

Ane nr. 4, (8-C), Christen Jensen Smed, født ca. 1758.

8-D, Mette Jensdatter Smed, født ca. 1760. Var bæremoder ved barnedåb 1783 i Galsgaard. Nævnt som Jens Smeds datter Mette.

8-E, Birgitte Jensdatter Smed, født 1761 i Bøvling. Død og begravet i Bøvling 1765 Festo Ascens. Christi.: Jens Smeds datter Birgitte, 4 år gl.

8-F, Christen Jensen Smed, født 1764 i Bøvling. Døbt Dom. 1 post. Epiphany 1764 i Bøvling. Viet 14 okt. 1791 i Bøvling til
8-F+1, Kirsten Lauritsdatter, født 1757 i Bøvling, (datter af **Laurits Sandmand**). Hun døde jun. 1808 i Bøvling og blev begravet der den 3 juli 1808.
FT Bøvling 1801: Familie nr. 76, Bøvlingbjerg. Christen Jensen, husbond, 38 år. Afbygger på Østergaard, smed. Kirsten Laursdatter, hans kone 44 år. Begge i første ægteskab. **Anne Christensdatter**, deres barn, 4 år.

Ved FT 1787 er de eneste personer i Bøvling, der kan passe med deres navn og alder et par tjenestefolk på Rysensteen, som er 24 og 28 år gamle og ugifte.
Bøvling KB: 16 sep. 1791 blev ærlige og velagte unge karl Christen Jensen Smed trolovet til dydige og Gudfrygtige pige Kirsten Laursdatter. Som forlovere efter loven, at ingen af ovenmeldte personer ere hinanden nært beslægtede eller til nogen anden bunden ved ægteskabsløfte, som kan gøre hinder i deres ægteskabs fuldbyrdelse. Bevidnes Bøvling Præstegård den 15 sep. 1791. Underskrift kun af præsten. De blev viede den 14 oktober.
Christen findes som fadder hos sin ældre bror af samme navn ved dåb i Ramme.
Kirsten: 3 juli 1808 Almisselem Christen Smeds hustru Kirsten begravet, 51 år gammel. En fattig familie, syg og dårlig. Konen bliver ikke gammel. Børn kan de ikke holde liv i. Kun datteren Anna er i live ved FT 1801.
Deres børn:
8-F-1, Laurits Christensen Smed, født 18 sep. 1792, Bøvling, Hjemmedøbt 18 sep. 1792. Barnet døde mar. 1793 og blev begravet den 29 mar. i Bøvling.
8-F-2, Jens Christensen Smed, født dec. 1793 i Bøvling. Hjemmedøbt den 12 dec. Barnet døde feb. 1794 og blev begravet i Bøvling den 23 feb. 1794.
8-F-3,. Anne Christensdatter Smed, født jun. 1797 i Bøvling. Hjemmedøbt den 25 jun. 1797.
8-F-4, Maren Christensdatter Smed, født dec. 1798 i Bøvling. Hjemmedøbt den 4 dec. 1798. Formentlig død spæd.

Efter Kirstens død gifter Christen sig igen med
8-F+2, Zidsel Marie Nielsdatter.
12 dec. 1809 mødte Christen Jensen Smed og forlangte, at der måtte lyses til ægteskab for ham og pigen Zidsel Marie Nielsdatter, som agtede at indlade sig i ægteskab tilsammen. At ovenmeldte personer ikke er med hinanden så nært beslægtede eller til nogen anden bunden, som kan gøre hinder i deres ægteskabs fuldbyrdelse- Bevidnes, Bøvling Præstegård Datum ut Supra. Den 30 dec. blev de viede i Bøvling kirke.

8-G, Povel Jensen Smed, født 1766 i Bøvling. Døbt Dom. 1 post Trin. 1766 i Bøvling. Denne søn døde 1779 i Bøvling 12 år gammel og blev begravet Dom. post Epiph.

8-H, Birgitte Marie Jensdatter Smed, født nov. 1768 i Bøvling. Døbt 2 dec. 1768 i Bøvling kirke. 1786 Jens Smeds datter Birgitte Marie konfirmeret.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

8-I, Laurs Jensen Smed, født 1771. Fremstillet i kirken Dom. 4 post Pasch.

8-J, Anne Johanne Jensdatter Smed, født nov. 1774 i Bøvling. Hjemmedøbt den 13 nov. 1774. Anne Johanne, Jens Jensen Smeds datter 15 år, konfirmeret i Flynder kirke 1791. Den 19 okt. 1794 er hun nævnt som fadder ved dåb hos svogeren **Jens Lauritsen** i Øster Bøvling.

Ane nr. 10 og 11.

10, Jens Nielsen Dahlgaard, født 1736 i Hygom i Vandfuld herred. Død 18 maj. 1772 samme sted. Viet 19 apr. 1768 i Tørring til
11, Petronella Marie Schmidt, født maj 1747 i Tørring. Død før 1831 i Hygum. Hendes dåbsindførelse i Tørring KB: Anno 1747 den 9 maj blev en datter af Laurids Kristensen Schmidt og Gunhild Olofsdotter døbt og kaldet Petronella Maria. Bæremoder var **fru Pastor Rosenberg.** Faddere: **Hr. Hans Rosenberg. Sr. Urban Schouboe** af Houe. **Ib Christian Skrædder.** Hun blev viet (2) den 29 okt. 1772 i Hygom kirke til
11+2, Jørgen Nielsen Godballe, født 1748 i Bøvling. Død 13 feb. 1833 i Dahlgaard i Hygom sogn. Søn af **Niels Olesen Godballe** og hans tredje hustru **Anne Nielsdatter**. Om denne Niels Olesen Godballe findes følgende skifte under Rammegård: G 417-2, pag. 18- 23: Skifte efter Niels Olesen Godballe i Bøvling, død 1766. Var viet 3 gange, tredje hustru var Anne Nielsdatter. Siderne i skiftebogen meget medtagne af fugt. En del af siderne er smuldret væk. 1767 den 29 januar. Godballe Niels Olesen, død primo december 1766. Skifte imellem hans efterladte enke Ane Nielsdatter og deres, såvel som hans (med forhen afgangne koner) levende sammenavlede og efterladte børn nemlig af første kuld: **Ole Nielsen,** 32 år gift i Braadgaard i Lomborg sogn. **Maren Nielsdatter**, 29 år, gift med hr. Braagaard i Bøvling sogn. **Anna Nielsdatter**, 28 år, er for fire år siden afrejst til København, ved ej om hun er levende eller død. Andet kuld: **Christen Nielsen**, 27 år, gift og bor i Sjøgaard i Bøvling sogn. **Christen Nielsen**, 26 år, tjener i Lille Ørs. **Ane Nielsdatter**, tjener ----. Tredje kuld: **Mads Nielsen**, tjener **Peder Liark** i Lomborg. **Jørgen Nielsen**, 20 år tjener i Wolder. **Niels Nielsen**, 16 år, hjemme. **Erik Nielsen**, 14 år, hjemme. **Anne Marie Nielsdatter** 11 år, hjemme. Hvorda o.s.v.--- Enken og hendes tiltagne værge **Jens Jacobsen Bierregaard** af Ramme sogn samt **Ole Christensen** Lille Ørs på de umyndige -----. Resten ulæselig.

Børn med Jens Nielsen Dahlgaard:
Ane nr. 5, (10-A), Ellen Margrethe Jensdatter, født mar. 1769 i Hygom. Se denne.
10-B, Christiane Jensdatter, født 1771 i Dahlgaard i Hygom sogn. Død 1779 samme sted.

Børn med **Jørgen Nielsen Godballe**:
11-A, Anne Jørgensdatter, født 2 jul. 1773 i Hygom. Viet til
11-A+, Christen Nicolausen Bakhus. Han er ved skiftet efter **Marta Laursdatter** nævnt som Christian Larsen i Hygum Bakhus.
Skifte efter Martha Laursdatter findes under 22-D.

11-B, Anne Margrethe Jørgensdatter, født 2 mar. 1775 i Dahlgaard i Hygom sogn. Jeg formoder, at denne Anna Margrethe er død spæd fordi hendes yngste søster født 1789 har samme navn.

11-C, Sidsel Jørgensdatter, født 12 feb. 1776 i Dahlgaard i Hygom sogn. I skiftet efter Marta Laursdatter nævnes hun som død før 1831. I ægteskab med **Laust Dø** i Lomborg havde hun flere børn.

11-D, Gunhild Marie Jørgensdatter, født 1778 i Dahlgaard i Hygom sogn. Nævnes 1831 som enke efter **Poul ier** i Fousing sogn.

11-E, Christiane Jørgensdatter, født 27 nov. 1780 i Dahlgaard i Hygom sogn. Død 2 feb. 1802 samme sted.

11-F, Niels Jørgensen Dahlgaard, født 28 feb. 1783 i Dahlgaard i Hygom sogn. Viet 14 nov. 1818 til
11-F+, Malene Nielsdatter født 10 sep. 1801 i Veie i Hygom sogn. Parret boede i Vestergaard i Hygom sogn. Nævnt her 1824. Ved skifte 1831 er Niels Jørgensen nævnt som værende bosat i Vinding sogn.

11-G, Anne Marie Jørgensdatter, født 19 mar. 1785 i Dahlgaard i Hygom sogn. Viet 12 nov. 1809 til
11-G+, Jens Jensen Noer. Anne Marie nævnt 1831 som værende død i Hygom sogn. Havde været gift med Jens Jensen Noer med hvem hun havde børn.

11-H, Jens Christian Jørgensen, født 31 mar. 1787 i Dahlgaard i Hygom sogn. Formentlig død som spæd. Ved FT 1787 er nævnt, at han har en tvillingsøster Ane Margrethe.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

11-I, Anne Margrethe Jørgensdatter, født 1 apr. 1789 i Dahlgaard i Hygom sogn. Nævnt 1831 som værende gift med **sadelmager Pleth** i Ringkøbing.

Af Pernilles 11 levende fødte børn har hun været i stand til at holde liv i 7 udover barneårene, hvilket ikke var så helt dårligt. Disse 7 børn blev alle gift.
Tørring KB:
Viet 19 apr. 1768 i Tørring kirke efter kgl. brev, Jens Nielsen Dalgård og Petronella Marie Schmidt.
Jens døde 18 maj 1772 i Hygom, 36 år gammel. Han var fæster under Rysensteen. Ved hans dødsindførelse i KB er nævnt, at hans moder var **Else Christensdatter Dahlgaard.**

Skiftet efter ham er ret stort. Gengives her i uddrag:
Rysensteen skifteprotokol 1770-72 pag. 96 b: 18 maj 1772 døde Jens Dalgaard i Hygom 36 år gammel.
Skifte efter Jens Nielsen Dahlgaard i Hygom sogn. Anno 1772 den 16 juni indfandt sig på (stervboen) som skifteforvalter for Høj Velbårne Hr. **Oberst Baron Juel** til Fri Herskabet Rysensteen hans vegne, birkedommer og forvalter **J. Lund** ved Baroniet Rysensteen, med sig tiltagne 2 registrerings- og vurderingsmænd **Jens Bering** og **Christen Schibsted** begge af Hygom sogn, for at registrere og vurdere efter salig afgangne fæster på baroniet Rysensteens gods, Jens Nielsen, som boede og døde her i Dalgaard i Hygom sogn, til videre påfølgende skifte at begynde og fuldføre imellem den afdødes efterladte enke Petronella Marie Schmidt og hendes med den salig mand i ægteskab sammenavlede levende børn, som er: En datter Ellen Margrethe Jensdatter og en datter Christiane Jensdatter, der begge er små og umyndige. Og var da til stede på disse umyndige børns vegne, som formynder og nærmeste pårørende efter loven, deres kødelige farbroder Christen Nielsen Dahlgaard opholdende sig her i Hygom sogn, disse umyndiges bedste under skiftet at observere og iagttage. Dernæst havde enken Petronella Marie Schmidt til sig taget som laugværge hendes elskelige fader, hæderlige sognedegn for Tørring og Heldum menigheder Sr. Laurids Smidt fra Tørring degnebolig, for enkens bedste ligeledes at iagttage. Hvorefter hæderlige L. Smidt som laugværge for enken fremlagde et enkens afdøde mand på stædet forundte fæstebrev på Dahlgaard, dateret 22 februar 1762, udgivet af forrige forvalter ved friherskabet Rysensteen, salig afgangne **S. Holm,** hvis indhold han iagttog i henseende til, at fæstebrevet er stædt på to personer, nemlig den afdøde Jens Nielsen og hans efterladte broder Christen Nielsen, således med disse ord: Og i fald den ene enten skulle dø på stedet før den anden eller blive forsynet med et andet sted her på godset, skal den tilbageblivende beholde gården for samme indfæstning, der nu er givet. Og efter slig omstændigheder som her bliver forefunden tillige og at ingen konvention imellem den salig mand og hans efterladte broder Christen Nielsen af enken eller antagne laugværge her i boen er forefunden, så måtte Schmidt som enkens laugværge forespørge den efterladte broder om han, siden ingen skriftlig konvention findes, formener sig nogen lovlig prætention på gården Dahlgaard efter derpå meddelte i fæstebrev han da ville erklære sig i den fald Høje Ed. Christen Nielsen Dahlgaard, som broder til den afdøde erklærede, at ingen skriftlig konvention imellem ham og hans salig broder Jens Nielsen Dahlgaard var oprettet og hvad den prætention, som fæstebrevet på hans side indeholder, var forlængst imellem hans afdøde broder og ham i mindelighed og kærlighed vidnefast afgivet og aftalt. Så han ej i nogen måde forlanger mindste prætention på stedet at ville have i fæste, men derimod han for sin del tillade enken Petronella Maria Schmidt i medhold af børn at beholde efter hendes afdøde mand stedet udi fæste på livstid efter fæstebrevets medfør og hendes Høye=. I så fald derfor at råde lovlig måde hvorledes selv finder behag. Og som ingen denne sinde i så fald havde mere at fremføre, blev så dernæst af birkedommer og forvalter Søren Lund med sine forhen navngivne to lovlige mænd i overværelse af tilstedeværende begyndt og foretaget således som følger. Herefter følger boopgørelsen.
Slutning:
Så ses at anførte udgifter overstiger indtægten, så at intet bliver til skifte og deling, men derimod lod skifteretten fornemmes hos enken med laugværge om hun agtede fremdeles at blive ved stædet og i alle fald at opfylde hendes salig mands gæld på stædets meddelte fæstebrev samt at opdrage sine to små umyndige børn med fornøden klæde og føde, såvel som med en gudelig og kristelig øvelse, som det en ærekær moder egner og ved medstår. Hertil enken med laugværge svarede, at så vidt den almægtige Gud mit svar havde kært, agter hun fremdeles at vedblive stædet og opfylde hendes salig mands fæstebrev. Så og at forsørge og forsyne hendes små umyndige børn således, som hun for Gud og mennesker vil være bekendt. På sådan måde; når enken holder høje herskabet anger og kravesløst for, hvad

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

som af dette skifte kendes og følger, vorder det hermed i ærlighed og kærlighed sluttet og tilendebragt. Datum Dahlgaard ut Supra.
På herskabets vegne, **Søren Lund**. Enkens navn: **Petronella Marie Schmidt**. Som Laugværge, **Laurits Schmidt**. Som formynder for de umyndige, **Christen Nielsen**. Som overværende vitterligheds- og vurderingsmænd, **Christen Sørensen, Jens Bierg**.
Nogle kringlede formuleringer forekommer i dette skifte. Jeg føler, at den gamle degn Laurits Schmidt havde helt styr på situationen. Han er formentlig skyld i, at hans datter kan beholde fæstet. Ved skifteforretningen har han sikkert allerede div. emner på hånden, som kommende ny svigersøn, der vil være rede til at overtage fæstet af Dahlgaard under de givne betingelser. Det skal tages i betragtning, at Laurits Schmidt ikke bare var en fattig degn. Han havde lidt på kistebunden arvet efter sin morbroder Hans Høyberg. Ikke utænkeligt, at han har stået som garant for sin datter overfor herskabet på Rysensteen. Utroligt, at Christen Nielsen giver afkald på fæstet. Gælden kan have været så stor, at det ikke var nogen fordel for ham at overtage det. Degnen kan måske have påvirket ham på en eller anden måde. Allerede i oktober samme år bliver Petronella gift.
Viet 29 okt. 1772 i Hygom, enken i Dalgård Petronella Marie og Jørgen Nielsen Godballe, ungkarl. Trolovede 30 aug. 1772.
FT Hygom 1787, Dalgård: Jørgen Nielsen, husfader, 39 år, i første ægteskab, bonde og gårdbeboer. Pernille Laursdatter, husmoder, 40 år, i andet ægteskab. Ane Jørgensdatter, 14 år. Ane Margrethe, 13 år. Sidsel, 11 år. Gunhild Marie, 9 år. Christiane, 7 år. Niels, 5 år. Ane Marie, 3 år. Ane Margrethe og Jens Christian, tvillinger, 1 år gamle.

Ane nr. 12 og 13.

12, Peder Andersen Moustgaard, født ca. 1726 i Fabjerg sogn. Død efter 1813. Viet (1) 1758 i Nauer til
12+1, Ane Olufsdatter Nauerby. Død 29 jul. 1761 i Nauer. Viet (2) 1765 i Rom sogn, til
13, Ane Kirstine Poulsdatter, født ca. 1744 i Fousing. Død 21 nov. 1813 i Hallundsbjerg i Fousing. Hun blev begravet 30 nov. 1813 på Fousing kirkegård 62 år og 4 måneder gammel. Ved dødsindførelsen i KB er hun nævnt som Peder Andersens hustru i Hallundsbjerg, hvorfor Peder Andersen må være død senere end hende. Måske i et andet sogn hos en af sine børn. Hans død er ikke fundet.

Aldersangivelsen for Ane Kirstine ved hendes død skulle man formode var rigtig. Er den det, var hun kun 14 år gammel da de i 1765 bliver trolovede i Rom sogn, og det er nok usandsynlig. Ved FT 1787 angives hun at være 42 år gammel. Det passer bedre. Dermed har hun været 19 år ved vielsen, og det kan gå an. Hendes konfirmationsforberedelse er så sket da hun var 18 år, hvilket syntes rimeligt.

Barn i første ægteskab:
12-A, Johanne Pedersdatter, født 1760 i Nauer.
Børn i andet ægteskab, oversigt:
12-B, Anna Pedersdatter, født sep. 1764.
12-C, Fuldbåren barn, født 6 sep. 1765.
12-D, Niels Pedersen Lund, født ca. 1767.
12-E, Maren Pedersdatter, født 1766.
12-F, Anders Pedersen, født apr. 1768.
12-G, Poul Pedersen, født dec. 1769.
Ane nr. 6, (12-H), Jens Pedersen, f. 1772.
12-I, Christen Pedersen, født jun. 1776.
12-J, Anders Pedersen, født 1779.
12-K, Birgitte Pedersdatter, født jan. 1782.
12-L, Christen Pedersen, født maj 1784.
12-M, Karen Pedersdatter, født 1791.
12-N, Christiane Pedersdatter, født 1796.

Fra 1764 til 1796, 32 år, er det bevisligt, at Ane Kirstine har født børn. Hun må have været en stærk kvinde.
Peder Andersen blev født ca. 1726 i Engelund i Fabjerg, hvilket ikke er registreret. Han blev konfirmeret 9 apr. 1747 i Gimsing, hvortil familien kom på et tidspunkt mellem 1728 og 1740, da hans fader **Anders Nielsen** overtog fæstet af Moustgaard.
Peder Andersen Moustgaard blev viet første gang år 1758 i Naur til **Ane Olufsdatter Naurby**, som var født 1726. Hun døde allerede 1761 i Naur 35 år gammel.
1758 til ca. 1763 er P.A.M. fæstebonde i Naurby. Fra første ægteskab kendes kun et barn, en pige, **Johanne Pedersdatter**, som var født 1760. Ved skiftet efter Ane Olufsdatter var Peder Andersens broder **Poul Andersen Moustgaard** værge, som nærmeste slægtning til ægteparrets eneste datter Johanne Pedersdatter.
Skifteforretningen efter Peder Andersens første kone Ane Olufsdatter:
Quistrup. G. 420-2, Skifteforretning efter afgangne Anne Christensdatter Naurby, anmeldt 1761 den 29 august på rette 30'te dagen. (Christensdatter er en fejlskrivning fra forvalterens side. Skal være Olufsdatter, som angivet i kirkebogen og andre steder).
På højædle velbårne cancelliraad Moth til Quistrup hans vegne, mødte **Jens Smith** tillige med tvende

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

mænd, **Peder Pedersen**, Overgaard og **Anders Nielsen**, Lille Torp udi stervboen i Nauer hos Peder Andersen, enkemand efter hans afgangne hustru Anne (Christensdatter) for at registrere og vurdere til skiftets behandling mellem bemeldte enkemand Peder Andersen på den ene side og på den anden side, den i ægteskabet sammenavlede eneste barn Johanne Pedersdatter. På den umyndiges datters vegne var tilstede som eneste født værge efter loven, Poul Andersen Moustgaard, Gimsing, og blev forrettet som følger i stervboen: I stuen: 1 gl. fyrbord på åben fod. 1 gl. fyrretræsskammel. 3 hyldefjæl. 7 mælkesiebøtter. 10 sorte mælke setter. 2 små hollandske stenfade. 3 hollandske tallerkner. 1 liden stenkrus med tinlåg. 1 jernfyrfad. 1 liden fyrhængeskab ved bordet med lås og nøgle, hvor udi intet fandtes. 1 ditto hængeskab med lås og nøgle, hvor udi der heller intet fandtes, der var værd at registrere. 1 fyrkiste anstrøgen, samt med hængsler og nøgle, hvor udi fandtes den salig kones gangklæder. Der var meget i kisten, kjoler, skørter, trøjer, forklæder og sjaler. Der var en kåbe med sølvhægger, flere alen tøj, pudevår, det nye testamente, drejlsduge, en bjørneskindsmuffe og mange andre småting. I et sengested var der olmerdugsdyner og puder med røde og blå striber, hvide hølsklæder og på pigens seng var et gammelt hølsklæde, 2 vadmelsdyner gamle og 2 puder. I Kælderen: 1 gl. timse. 1 halv øltønde. 1 dejnekar. 1 sold. 2 løber. 1 hyldefjæl. 4 truge. 4 tomme saltfjerdinger. 2 uldsakse. I Køkkenet: 1 gl. kobberkedel i gruben. 1 kærne med stav. 1 bryggerkar. 2 orede ballier. 2 bøjel spande. 2 håndspande. 1 ildklemme. 1 jerngryde. 1 flødebøtte. 2 agestole. 1 ridesadel med bidsler. 2 jerngrebe. 2 hjølleer med draug. 1 tørvespade. 2 lyngleer. 2 river. 4 naver. 1 økse. 1 gl. sav. 1 hammer. 1 houtang. 2 stk. fyrretræ. 1 tylt steenlegter. I Gården: 1 halv beslagen vogn med skau. 1 gl. trævogn med leger og skau. 1 gl. ploug med jern og drætter. 3 hverreboller og 1 hvæssesten. 1 gl. harve med jerntænder. 1 hakkelseskiste med kniv. Bæster: 1 sort hoppe, 16 år. 1 ditto, 10 år. 1 hesteføl. 1 gl. rød hest. Kreaturer: 1 rød ko, fået 12 kalve. 1 sortbroget ko, fået 8 kalve. 1 ditto, fået 6 kalve. 1 sortstjernet ko, fået 5 kalve. 1 ditto, fået 1 kalv. 1 gråstjernet ko, fået 3 kalve. 1 ditto hjelmet, fået 4 kalve. 2 kvier med kalve. 2 kvier uden kalve. 2 stude ungnød. 2 spæde kalve. 20 får med lam. 2 små grise. 4 høns og en hane. 2 ænder. Så var der ikke mere at registrere og enkemanden svarede på forespørgsel, at der heller ikke fandtes mere af værdi udover et lille sølvbæger vurderet til 2 Rdl. og 2 små sølvskeer også vurderet til 2 Rdl. Boets indtægter i alt 161 Rdl. Stedets besætning, der står for hartkorn: 4 tdr. 2 skp. 2 fjerdingkar. 1 album., efter kgl. forordning tillades af hver tdr. hartkorn en forsvarlig hest og ploug. Stedets mangler er: En god vogn med tilbehør. En ploug. En harve med jerntænder. I alt vurderet til 82 Rdl. Stedets brøstfældighed: Indhuset består af 9 fag. En lade nordvest i gården er på 15 fag. Et fæhus med stald øst i gården, 13 fag. Der trænges reparationer for 71 Rdl. Kornet skønner de kan svare til kongens og husbonds udgifter. Sognepræsten, velærværdige **Hr. Nislev,** har tilgode 5 Rdl. 2 Mark. Folkeløn til 2 karle og 2 hyrder, 2 Rdl. 2 Mark. Den salig kones begravelse påstod enkemanden ikke noget godtgjort for, da det af stervboen er bekostet, men hans egen begravelse ansattes til 6 Rdl. 4 Mark. Med udgifter til skifteret og papirer, blev der en gæld på 15 Rdl. Enkemanden lover at opføde sit umyndige barn og lade det lære sin kristendom og det således, at han det for Gud og mennesker vil være bekendt. Skiftet sluttes og underskrives i stervboen af Jens Smith. Peder Andersen. På barnets vegne, formynder Poul Andersen. Vurderingsmændene: Peder Overgård. Anders Nielsen.

Man skal ikke lægge alt for meget i skifteforretninger. Meget kan fejes ind under gulvtæppet afhængig af forholdet til husbond, skifteforvalter og vurderingsmænd

Dette skifte hører til et af de bedre skifter. Det kan se ud til, at Peder Andersen må have været ret velstående på trods af sin unge alder. Man fristes til at tro, at han, som skik var dengang, havde giftet sig med en fæstegårdmandsenke. I så fald ville det have fremgået af skiftet, hvis der havde været børn fra et tidligere ægteskab.

Næste gang vi træffer **Peder Andersen** er i foråret 1764, hvor han er forpagter af Sønder Soedborg i Rom sogn, og hvor han året efter bliver gift med sin husholderske **Anna Kirstine Poulsdatter** fra Fousinggaard. I dette sogn forbliver familien indtil ca. 1770. Fra 1775 findes de i Fousing, hvor Peder Andersen køber et sted kaldet Lyskierhus. Her slog parret sig ned og blev boende resten af Deres liv. Senere blev Lyskierhus kaldt Hallundsbjerg. Børnene fik tilnavnet "Hallundsbjerg". eller "Lund". Man har haft en forkærlighed for navnet Lund i familien. Det kan skyldes, at Hallundsbjerg i daglig tale blev benævnt Lund. Mig bekendt findes der ikke andre lokaliteter i Fousing i 1700 årene, som var benævnt "Lund".

Der er ikke tvivl om, at Peder Andersen havde et noget stridigt sind. Han var en temperamentsfuld herre. Kløgtig og i stand til at bedømme, hvad han kunne tillade sig overfor øvrighed m.v. før det gik rent galt. Denne kløgt mister han senere og det ender med, at han må stille sin gård på auktion for at komme ud af genvordighederne. Første gang vi læser om parret i Rom sogn er ved det første barns dåb i Rom kirke sep. 1764. Han var om

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

foråret flyttet til Sodborg fra Naur og forpagtede Sønder Soedborggaard.
31 mar. 1765. Ved denne dato er der i Rom sogns kirkebog indført under trolovelse: For disse tvende personer Peder Andersen, forpagter på Soedborg og hans husholderske Anna Kirstine Poulsdatter, som på medunderskrevne tvende mænd, at de trolovede i henseende til slægtskab eller svogerskab, ej er, at de på ingen måde kan kendes, hvilket vi med vore hænders underskrift vidner og lover at holde sognepræsten i ovenmeldte tilfælde fri og sagesløs og være hans ansvarlige.
Underskrevet af **Christen Nielsen** og **Mads Overbye**.
Med denne trolovelse skulle man tro, at alt var i orden. Trolovelse på denne tid blev af almuen betragtet som begyndelse til samliv mellem kommende ægtefolk. Præsterne holdt på, at vielsen i kirken skulle være grundlaget for ægteskabeligt samliv.

Hvad den egentlige årsag er til, at cancellieråd Moth på Quistrup fører sag mod Peder Andersen kan jeg ikke gennemskue.

Rom KB: Onsdagen den 17 juni 1765 blev forpagter Peder Andersen på Soedborg og Anna Kirstine Poulsdatter copuleret.
Før vielsen måtte parret en del igennem. I Hjerm- Ginding herreds justitsprotokol efter sagen om lejermål 1764 er indført: Præsten i Rom oplyser, at han har lyst til ægteskab anden gang palmesøndag for forpagter Peder Andersen Moustgaard af Soedborg i Rhom og hans husholderske Anna Kirstine Poulsdatter.

B 78 A - 22, Sag nr. 183, 21 marts 1765
I nævnte pakke findes sag nr. 183 at vedrøre Peder Andersen, som efter sin kones død sommeren 1761 ikke opfører sig til øvrighedens tilfredshed. Det er afgørende nødvendigt for en enkemand der har et lille barn at forsørge, at få en kvinde i huset. Mod slutningen af året 1763 er denne kvinde Ane Kirstine Poulsdatter fra Fousinggaard. Hun går på dette tidspunkt til konfirmations forberedelse hos præsten i Naur. Hendes alder kan ikke fastsættes med sikkerhed. 1787 opgives hendes alder til 42 år. 1801 angives hun at være 64. Ved hendes død 1813 angives hun at være 62 år og 4 måneder. Når præsten ved hendes død kan oplyse hendes alder til 62 år og 4 måneder må det begrundes med, at han har den kirkebog, som hendes fødsel er indført i. Er det tilfældet, har han forvekslet nogle personer, da Ane Kirstine så skulle være født 1751. Lad os regne med, at hun er 18-20 år gammel da hun går til konfirmations forberedelse i Naur år 1762. Hun er så født ca. 1742- 44. Er dette tilfældet, er hun 52 år gammel da det sidste barn fødes år 1796. Ane Kirstine er svær at sætte alder på.

Præsten i Lomborg attesterer, at der døbes et uægte barn i Rhom kirke onsdagen den 19 september 1764.
Attest:
Onsdag den 19 sep. dette år frembar **Niels Jensen Tørrings** hustru i Lemvig et uægte barn i Rom kirke for at døbes af mig, og angav hun da offentligt allerførst for mig dette følgende: At barnefaderen til samme barn var Peder Andersen, som nu er forpagter på Sodborg i Rom sogn. Samme mand er ugift og enkemand. Barnemoderen var samme mands tjenestepige Anne Kirstine Povelsdatter. Samme barnefader og barnemoder er først ankommen til Rom sogn til Sodborg omkring pinsetid dette år fra Naur sogn, så at lejermålet af dem er begået på Quistrup gods på mandens forrige bopæl i Mouritsgaard (skulle være Naurby) i Naur sogn. Følgelig tilfalder bøderne cancellieraad Moth til Quistrup, som husbond og herskab.
Lomborg præstegård den 8 oktober 1764.
Testerer: **M. Alsing,** sognepræst for Lomborg og Rom menigheder.
Om denne attest skrives på opfordring eller pr. rutine kan jeg ikke afgøre. Præsten i Naur får attesten i hænde. Han indberetter Peder Andersen til **Cancelliraad Moth** på Quistrup i skrivelse af 29 oktober 1864, sålydende:
(Ikke direkte afskrift. Noget normaliseret.)
Højædle og velbårne gunstige Hr. cancellieraad.
Det er mig berettet, at Hr. Alsing, sognepræst for Lomborg- Rom menigheder skulle have tilkendegivet deres velbårenhed det lejermål, som deres forrige bonde, da han var bosat her i sognet i Naurby, **Peder Andersen Moustgaard** skulle have begået med sin tjenestepige **Anne Kirstine Povelsdatter**. Medens lejermålet blev begået gik hun til overhøring og konfirmations undervisning hos mig. Da jeg ikke er fuldt overbevist om, at det er rigtigt, tager jeg mig den frihed at forhøre om det hos deres velbårenhed. Har sagen sin rigtighed, bliver det til anmeldelse.
Næst min kones og min ydmygste respekt har den da at være med tilbørlig højagtelse.
Deres velbårenheds ydmygste og skyldigste tjener.
Naur præstegård den 29 oktober 1764. **Windfeldt.**

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Herefter stævnes Peder Andersen på foranledning af **Cancellieraad Moth** på Quistrup af by- og herreds fogeden i Holstebro. Denne stævning er formentlig sket mundtligt, da den ikke findes dokumenteret.

Peder Andersen får udfærdiget et skrift til By- og herreds foged Sr. Jyrgen Søfrens Søn sålydende: (Kopi af originalen på side 86).
Velædle Hr. Bye- og Herredsfoged Sr. **Jyrgen Søfrens Søn!**
Efter som at jeg i herrens åren efter gudelig betænkning og overvejende haver resolveret og besluttet, at begære mig udi et lovligt ægteskab med Anne Kirstine Poulsdatter, Fousinggaard, så vilde jeg her ved tjenestskyldigt have Hr. Bye- og Herredsfoged samme insinueret og tilkendegivet, og beder at både min kæreste og jeg for hannem til bedste befordring må være recommenderet; da jeg igen i alle mulige måder vil beflitte mig på at befindes.
Velædle Hr. Bye- og Herredsfogeds
tjenestydmygste tienere.
Sodborg den 14 november Anno 1764.
Peder Andersen Sodborg.
Til vitterlighed underskriver: **M. Nibe. Oluf Thomasen.** Se side 86.

Sagen kommer for Hjerm-Ginding herredsret den 21 marts 1765. Peder Andersen møder ikke.
Afskrift af retsprotokollen:
Jens Reenberg Curtz Kongl. Majestæts Byfoged i Holstebro og Herredsfoged udi Hjerm Ginding herreder, gør vitterligt, at for mig haver andraget Velbårne Hr. Cancellie Raad Moth til Quistrup hvorledes han finder sig årsaget ved Retten at tiltale Peder Andersen Moustgaard, som tilforne boede på citantens gods udi Nauer Sogn i Nauer Bye. Men nu opholder sig på Soedborg og ere hans tjenesteqvinde Anne Kirstine Poulsdatter formedelst begangen lejermål på Hr. Citantens Gods i førnævnte Nauer Bye, og det i den tid, da qvinden blev præpareret til konfirmation, alt efter Sognepræsten i Nauer og Lomborg Sogne deres Angivelse; og endskønt førnævnte Peder Andersen nu i langsommelig tid har traineret og opholdt søgsmålet, under påskud han ville ægte qvinden, ja endog derom givet fra sig et skriftligt bevis med tvende mænds hænder under til vitterlighed, så har han dog til dato ikke ladet sig være angeligen at fuldbyrde samme, hvorover måe sluttes han agter at fiksere både qvinden og andre vedkommende; Thi stefnes I førnævnte Peder Andersen fra Soedborg og Anne Kirstine Poulsdatter ibm. med værge og forsvar for mig og Hr. Citanten inde Retten at møde på Hjerm- Ginding herredsting fredagen den 12 april førstkommende. Saggivelse i ovenbemeldt tilfælde at modtage. Breve og beviser at anhøre og dom at liide. Såvel til bødes betaling og åbenbar skriftemål, som til straf på kroppen efter loven og allernådigste forordning af 2 september 1745. Foruden denne processes bekostning og Deres forsendelse til tugthuset skadesløst at erstatte.
Dets til bekræftelse under min forsegling. Holstebroe den 21 Martij 1765.
Det næste der sker i sagen er en skriftlig dokumenteret stævning foretaget af stævningsmændene **Peder Madsen** og **Mads Jensen** begge Lemvig, som er dateret 22 marts 1765:
Denne stævning haver vi i dag den 22 martj lovlig forkyndt på Sodborg for Peder Andersen og Anne Kirstine Poulsdatter og der afleveret ham en kopi og ellers talte med dem begge. Så sandt hielp os Gud og hans hellige ord. Lemvig ut Supra.
Peder Madsen. Mads Jensen begge af Lemvig.

Retten er sat igen den 12 april. Peder Andersen møder ikke.
Afskrift:
Hjerm Ginding Herreds Ret. Fredagen den 12' te april 1765.
For Retten fremkom paa sit herskab Velbaarne Hr. cancellieraad Moth til Quistrup hans vegne, Fogden **Jens Madsen Smith** fra bemeldte Quistrup og irettelagde een af retten udtagen stævning af 21 martij sidst, hvilken han med sin forkyndelses påskrift begærede for retten læst og den forventede domsakt tilført. Som og skete. Retten tredje sinde tydelig påkaldte de indstævnte personer, om indstævnte selv, eller nogen på deres vegne vare mødte, har noget imod stævnemålet eller sagen at indvende ?
Men ingen gav genmæle. Thi fandt Dommeren, i anledning, at ingen af de indstævnte vare mødte fornøden at forelægge dem hermed søndag nemlig:
Peder Andersen Moustgaard nu opholdende sig på Soedborg, og een hans tjeneste qvinde Anne Kirstine Poulsdatter samme sted, til i dag 14 dage her for retten at møde, om da noget til befrielse imod søgsmålet måtte have at indvendes, da til samme tid dermed at fremkomme. Hvilken forelæggelse citantens fuldmægtig beskreven haver at tage og samme for de pågældende og saggiven personer, besørges lovlig forkyndt. Til vitterlighed under min forsegling. Actum ut Supra. Rettens Segl.
Igen den 16 april 1765 en ny stævning frembragt af stævningsmændene **Jørgen**

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Jensen fra Quistrup og **Mads Jensen Bruun** fra Lemvig, Sålydende:
Anno 1765 den 16 April har vi underskrevne to mænd lovlig forkyndt denne respis, tingrettens forelæggelse på Soedborg i Rom Sogn for Peder Andersen og Anne Kirstine Poulsdatter og talede med dem self. Da Peder Andersen gaf os det svar, han retten self skulle møde eller hans visse bud, hvilket vi bekræfter under lovens eed, så sandt hielp os Gud og hans hellige ord. Datum ut Supra. Underskrifter.
Overfor disse giver P.A. altså tilsagn om, at han nok selv skal møde for retten.

Peder Andersen får herefter præsten i Lomborg til at udfærdige en attest på, at han har trolovet sig og at han og Ane Kirstine har udstaaet kirkens disciplin for begangen lejermål.
Lomborg præstens attest dateret 19 apr. 1765:
Peder Andersen, endnu værende Forpagter på Soedborggaard i Rhom Sogn havde troelovelse med hans hosværende huusholderske Anna Kirstine Povelsdatter på Palme Søndag sidstvigte indeværende år på Soedborg Gaard. Straks efter at de begge havde udstået kirkens disciplin for deres begangne leyermål tilforne i Nauer sogn i Mouritsgaard. Og er nu to gange i Rhom Kirke oplyst af prædikestolen for deres tilstundende bryllup, hvilket deres bryllup bliver med Guds hjælp snarest ske kan.
Tilstået herved efter begæring. Lomborg præstegaard den 19 April 1765. M. Alsing.

Denne attest fra præsten i Lomborg sender Peder Andersen sammen med en skrivelse dateret 24 april 1765 til byfogeden Sr. Curtz sålydende:
Kongl. Majestæts Byfoged Velædle Hr. Curtz.
Det haver behaget min forrige hosbonde Hr. Cancellie Raad Moth at stævne mig for lejermål med Anne Kirstine Poulsdatter, og især fordi besvangrelsen skete i den tid, hun til konfirmation blev præpareret, men da vi nu sidstafvigte palme søndag begge stod åbenbare skrifte og samme dag blev trolovede; vi og med det allerførste agter at holde bryllup, som bevises af medfølgende Hr. Mads Alsing, sognepræst for Lomborg og Rom Menigheder hans attest af 19 april a:c: som ting protokollen måtte indkommes. Så formoder jeg ydmygst, at den velviise dommer ikke dømmer os i nogen fald eller ukærlighed, da forordningen af 12 sept. 1745 befrier os, når vi ægte hinanden, mod at udstaae kirkens disciplin, som allerede sket er, og betaler da ringere lejermåls bøder, der bliver til os begge 5 Rdl. 4 mark, som ske skal med aller første, så snart Hr. Cancellie Raaden befaler, tilligemed alle de på sagen til dato anvendte omkostninger.—
Skulle Hr. Cancellie Raaden ikke efter dette mit tilbud ville ophøre og fra falde sagen, så begærer jeg opsættelse i sagen udi 3 uger, for at indlevere attest om vores bryllup, da vi vist venter at blive frikendte.
Dette mit indlæg tilligemed attesten beder måe læses og protokolleres.-
Forblivende Kongl. Majestæts Byfoged Velædle Hr. Curtz deres ydmygste tiener.
Peder Andersen.
Soedborg i Rom, den 24 april 1765.
Dette er det sidst daterede dokument sagen vedrørende. Den er formentlig sluttet hermed. Der var ikke mere at komme efter i.h.t. loven.
.
Her på Sønder Sodborg bliver Peder og Anne Kirstine boende ca. 10 år som forpagtere af gården. De kan følges i kirkebogen for Rom sogn indtil 1770, hvor børnefødsler og dåb og begravelser registreres. Hvor de er i perioden 1770-75 vides ikke. Vores ane nr. 6 Jens Pedersens fødsel er eftersøgt i mange sogne, men ikke fundet. Det kan skyldes, at præsten ikke har fået fødslen indført i kirkebogen fra sin almanak. Han er født ca. 1772.

PC skriver side 282: *Omkring 1775 findes familien i Lyskiærhus i Fousing, hvor P.A. starter som nybygger. Jorden købes til selveje og stedet kaldes senere Hallundsbjerg.*
Her bliver parret boende resten af deres liv. Peders stridige sind volder problemer. Hans nabo kan han ikke enes med. 7 juni 1793 er der i justitsprotokollen indført en klage fra P.A. om nogle jordarealer. ***Laurs Sejbjerg*** *anlægger sag mod ham. 1793 læses i Hjerm herreds justitsprotokol: Laurs Sejbjerg contra* ***Peder Andersen Moustgaard*** *i Lyskiærhus, Fousing: Peder Andersen sigtes fordi han afvigte sommer fremturede med sine ulovligheder. Han gravede tørv, slog lyng og volddrev Laurs Sejbjergs jord med sine kreaturer både får og fæ, hvorfor han blev dømt til at betale 40 lod sølv eller 60 Rigsdaler i bøde for sine ulovlige handlinger. Hertil 10 rigsdaler i sagsomkostninger. Erstatningen til Laurs Sejbjerg for den skade han havde forvoldt på hans mark og hede, var kun på fem rigsdaler.*
Kort tid herefter er den gal igen. Nu anmeldes P.A.M. for at have taget en hammelstok fra Laurs Sejbjergs pige, som gik og tromlede. Lidt efter tog han også tromlen fra hende. For dette bliver han idømt en bøde af samme størrelse som den forrige og det stjålne skal leveres tilbage. Disse nabostridigheder ligner drillerier. Peder Andersen kan ikke i længden

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

klare at betale disse bøder, som måske er grunden til, at gården går på tvangsauktion 1796.
I justitsprotokollen bliver Peder Andersen ofte benævnt Lund. Mange af hans børn bliver kaldt Lund og nogle tager navnet Lund til efternavn. Hallundsbjerg må i daglig tale have været benævnt Lund.
FT Fousing 1787: Peder Andersen Moustgaard, 61 år, gift 2 gang, bonde og husmand. **Ane Kirstine Poulsdatter**, 42 år, 1 gang gift. **Anders Pedersen**, 9 år. **Birgitte Pedersdatter**, 5 år. begge af hans 2 ægteskab.
FT Fousing 1801: Peder Andersen, 73 år, i 2 ægteskab, får ophold af sønnen. Ane Kirstine Poulsdatter, 64 år. **Jens Pedersen**, 28 år, væver og National Soldat.
Anna Kirstine Poulsdatter var fra Fousinggaard i Fousing. Hendes forældre var **Poul Nielsen**, fæster af Øster Fousinggaard og hans anden hustru **Kirsten Madsdatter.** Et af beviserne herfor er, at den sidstnævnte fadder ved **Anna Pedersdatters** dåb i Rom den 19 sep. 1764 var **Birrethe Poulsdatter** i St. Lemtorp. Hun var datter af Poul Fousinggaard og hans anden hustru. Birrethe Poulsdatter var født 14 sep. 1749 og var helsøster til Anna Kirstine Poulsdatter. Hun er i øvrigt fadder ved flere børns dåb.
Fousinggaard var et af "højborgene" for brødremenighedens aktiviteter i slutningen af det 18 århundrede. Der er ikke fundet beviser på, at Peder og Ane Kirstine var aktive i denne vækkelse, men de kan have været med. Det er påfaldende, at tre af deres børn havner i Christiansfeldt området. Sønnen **Poul Lund**, der dør i Christiansfeldt år 1846 nævner, at han har to søskende på Tyrstrupgaard, som han gerne vil være sammen med efter tilbagekomst fra Holsten. Han skriver også, at familien var meget fattige, og at faderen gik op i opdræt af svin.

Barn med **Ane Olufsdatter Nauerby**:
12-A, Johanne Pedersdatter, født 1760 i Nauer.
År 1777 den 6 april konfirmeres **Peder Andersen Moustgaards** datter Johanne fra Lyskiærhuus i Fousing kirke.
Ved FKT 1787 er der en Johanne Pedersdatter der tjener i Vejrum hos **Peder Lauridsen** og **Maren Jensdatter**. Hun er 28 år gammel og er den eneste Johanne Pedersdatter i sognene der har en alder, som kan passe. Hun kan dog være en af de søskende, som var på Tyrstrupgaard ved Christiansfeldt lidt før år 1800 og således være havnet i det sydjyske. Ved barnedåb hos halvbroderen Niels Lund i Holstebro 1821 er en Johanne Lund fra Gimsing nævnt som fadder. Dette kan tyde på, at hun er bosat her og måske gift. Videre ikke fundet med sikkerhed fordi den Johanne Pedersdatter der findes gift i Gimsing af præsten er indført i KB som Johanne Pedersdatter Handbjerg. Præsten kan have taget fejl af Handbjerg og Hallundsbjerg.

Børn af andet ægteskab:
12-B, Anna Pedersdatter, født sep. 1764 i Rom sogn. Døbt 19 sep. 1764 i Rom kirke, død nov. 1764 i Rom i Sodborg, begravet 11 nov. 1764 på Rom kirkegård.
19 sep. 1764 er der indført følgende i Rom sogns kirkebog under dåb: 1764, onsdagen den 19 sep. blev Anna Kirstine Poulsdatters uægte barn døbt og kaldet Anna. Hendes husbond, som hun tjente på Soedborg, navnl. Peder Andersen, som er forpagter på Sønder Soedborggård blev udlagt til hendes barnefader. **Niels Jensen Tørrings** hustru i Lemvig bar det. Faddere: **Jens Soedborg. Christen Qviesgaard**. Tjenestekarlen paa Soedborg, **Jens Jensen Lundgaard**. Christen Qviesgaards hustru og tjenestepigen Birrethe Poulsdatter i Store Lemtorp, som er søster til barnemoderen.
11 nov. 1764: Samme dag blev det ovenmeldte uægte barn fra Soedborg begravet.

12-C, Fuldbåren barn, født 6 sep. 1765. Dom 14 post Trin. Den 8 sep. blev Peder Andersen som er forpagter på Soedborg (hans barn) begravet 2 dage gammel.

12-D, Niels Pedersen Lund, født ca. 1767 i Sodborg i Rom sogn. Aldersangivelserne ved folketællinger og ved hans død giver forskellige fødselsår. Viet ca. 1820 til
12-D+, Mariane Gertsdatter Møller, født ca. 1790. Niels døde 9 feb. 1846 i Holstebro. Begravet 17 feb. Niels Pedersen Lund, drejermester i Holstebro, 82 år gl. Død af alderdomssvagelighed. Mariane døde den 22 maj 1848 i Holstebro. Hun var enke efter afdøde drejermester Niels Lund, 49 år gammel. Døde af kolik.
Protokol over borgere i Holstebro 1783- 1865 angiver, at **Niels Pedersen Lund** tog borgerskab i Holstebro den 22 dec. 1825 som been- og rokkedrejer.
FT 1834 Holstebro: Niels Lund, 64 år, gift, drejermester. Mariane Knudsdatter, 36 år, gift, hans kone. Hanne Lund, 10 år. Andreas Lund, 7 år. begge deres børn.
Boede ved FT 1834 på Vestergade i Holstebro.
Ved folketællingen 1840 nævnes Niels Peder Lund, drejer, 72 år gammel, Marie Lund, hans kone, 44 år gammel, **Andreas Lund** 12 år,

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

husfaderens søn. **Søren Overby**, 11 år, hans plejesøn
FT 1845, Holstebro købstad: **Niels Pedersen Lund**, drejer, 80 år, gift. (fødested ulæselig). Mariane Møller, 50 år, født i Baarding, (kan være Bording). **Christian Lund**, 5 år, født i Holstebro, deres søn. **Dorthe Andresen**, 3 år, født i Humlum, under forsørgelse.
Ved skiftet efter **Jens Pedersen Hallundsbjerg**, Trudsø, som døde i Gimsing 1829 nævnes: Afdødes datter, 18 år gammel, Ane Kirstine, hendes værge, en broder til afdøde, borger og drejermester i Holstebro, Niels Pedersen.
I det lebenslauf der findes efter 14-4, **Niels Pedersen**, broder til Niels Lunds svigerinde Johanne i Trudsø, står der: "Og omtrent efter et år, som drejer hos daværende mester "broder" Niels Lund i Brødrehuset. Efter dennes afgang i året 1815 o.s.v." Hvis afgang også kan betyde afrejse, kan denne drejermester være denne Niels. Der er ikke fundet en Niels Lund død i Christiansfeldt omkring år 1815. Det kan passe med, at han blev sent gift og bosat i Holstebro omkring 1820. Niels kan være en af de søskende, som Poul Lund nævner i sin levneds beskrivelse, der før år 1800 var på Tyrstrupgaard ved Christiansfeldt. Brødremenigheden kan have haft fat i mange familie medlemmer, ser det ud til.
Deres børn:
12-D-1, Anne Marie Birgitte Lund, født 14 sep. 1821 i Holstebro. Hjemmedøbt samme dag. Fremstillet i kirken den 20 sep. Datter af rokkedrejer Niels Pedersen Lund og kone Mariane Gertsdatter. Faddere: **Johanne Lund** fra Gimsing. **Birgitte Lund** fra Asp. **Jens Lund** fra Gimsing. **Mathias Sørensen** her af menigheden. **Skomager Jens Villerslev** og skomager **Claus Pedersens** kone **Karen Pedersdatter.**
Det ses her, at familien har forkærlighed for navnet Lund. Dette barn er formentlig død før FT 1834.
12-D-2, Johanne Georgine Lund født 19 apr. 1824 i Holstebro. Hjemmedøbt samme dag. Lever ved FT 1834. Nævnt som **Hanne Lund**, 10 år gammel.
12-D-3, Andreas Nielsen Lund, født 6 nov. 1827 i Holstebro. Hjemmedøbt 7 nov. I kirken den 4 apr. 1828. Konfirmeret 3 apr. 1842. Formentlig død ung. Findes ikke i lægdsrullen.
12-D-4, Mads Christian Lund, født 28 maj 1840 i Holstebro. Døbt 14 jun. 1840. Død 28 sep. 1861 i Holstebro. Han var smedelærling og er anført i kirkebogen som **Mads Christian Nielsen Lund**.

12-E, Maren Pedersdatter, født 1766 i Rom sogn. Døbt 1766 i Rom kirke. 18 april 1784 blev hun konfirmeret sammen med sin broder Anders. Videre vedr. hendes levned ikke undersøgt. Hun kan have været draget sydpå til Christiansfeldt området.

12-F, Anders Pedersen, født apr. 1768 i Rom sogn, i Sodborg. (Han var den første søn af dette kuld, der fik navnet Anders). Døbt 5 apr. 1768 i Rom kirke. 18 apr. 1784 blev han konfirmeret sammen med sin søster Maren.
1811 var han i tjeneste i Vester Moustgaard hos sin fætter 24-A-1, Anders Poulsen. Samme år forpagter han denne gård for 6 år af fætteren, der havde købt Vester Moustgaard til selveje 1789. Forpagtningsafgiften for Vester Moustgaard blev sat til 40 Rdl. årligt. En kontrakt blev oprettet og dens ordlyd var som følger:
Forpagteren må ikke afhænde noget gården tilhørende, og efter forpagtningsårene skal gården leveres tilbage efter, at der er foretaget syn over den.
Underskrevet: Jeg **Anders Pedersen Hallundsbjerg**, forpligter mig til at holde kontrakten, som under vore hænder og hostrykte signetter samt 2 vitterlighedsmænds underskrift gives i Vester Moustgaard den 27 juli 1811. Underskrevet: **Anders Poulsen Moustgaard.** Anders Pedersen Hallundsbjerg. Videre vedr. hans levned er ikke efterforsket.

12-G, Poul Pedersen. Iflg. kirkebogen er han døbt 1'ste søndag i advent, den 3 dec. 1769 i Rom kirke: Peder Sodborgs barn døbt og kaldet Poul. Niels Pouls datter i Fabjerg (bar barnet). Faddere: **Peder Mose** i Lomborg. **Jens Madsen** i Heldum. Niels Poul i Fabjerg. Poul Nielsens datter i Fousinggaard, Birrethe. **Henrik Doborgs** datter.
Dette er den sidste kirkebogsindførelse for familien medens de bor i Rom sogn.
Ved FT 1787 i Fousing er Poul ikke fundet. Da han ej heller findes konfirmeret i Fousing, antog jeg, at han var død som spæd. Ved eftersøgning af familiemedlemmer i Christiansfeldt fandtes i Brødremenighedens kirkebog følgende under døde: Grav nr. 864, død den 9 aug. 1846, begravet 14 aug. Den ugifte broder Poul Lund. Hans alder 77 år, 8 måneder og 14 dage. Han var født den 26 nov. 1768 i Fousing ved Holstebro. Hans forældre var Peter Lund og Christine født ?
Jeg er næsten sikker på, at denne Poul Lund er Poul Pedersen Hallundsbjerg fra Fousing. Der findes ingen Poul født i Fousing. Et års fejlangivelse for fødsel var ikke unormalt. Der findes et "lebenslauf" for denne Poul, skrevet

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

af ham selv. Det er desværre meget svært at læse hans skrift. Med hjælp fra **Gertrud Petersen** i Lyngby er følgende udledt fra hans lebenslauf:
Lund Poul Peter. Lebenslauf for br. Poul Lund død 1846.
Født den 26 nov. 1768 i Fousing i Jylland. Mutterkind Gottes (døbt ?). Forældre meget fattige. Børnene måtte ofte tigge. 14 børn, hvoraf nogle døde lidt efter lidt. Som 8 årig fårehyrde på en stor gård. Husfruen hed fru Christensen. Her var der mere liv end hjemme, og han var glad for at være der. Rejser 1787 til Holsten. Han er ikke konfirmeret, men vil gerne. Kommer omsider til **pastor Schamvogel** i Visbye til forberedelse. Om Poul bliver konfirmeret der fortælles ikke, men han stikker af ved midnatstide, trukket i løn, til Tyrstrupgaard, hvor han har to søskende. Han har haft en ubehagelig oplevelse i Visbye, men hvad det var meddeles ikke. Gertrud Petersen, Lyngby mener, at oplevelsen var af åndelig karakter. Han bliver 6 år på Tyrstrupgaard. Er bekendt med Brødremenigheden og vil gerne optages.
Efter en tid sender de ham til Zeist i Holland. Han nævner Amsterdam og Ammesford. Et eller andet går galt. Han udebliver fra altergang for at passe sit arbejde, hvilket han får mange bebrejdelser for. Endelig rejser han med **broder Ebbesen** på besøg hos **broder Skov** i Zeist, og herfra til Christiansfeldt.
År 1814 bliver han kudsk hos **Dr. Müller**, der bor i Lindegade. Her forbliver han i tjeneste i 26 år.
Besøger også Jylland (Skjern) og ønsker sig bort fra Brødremenigheden.
Under sit ophold i Skjern modtager han brev fra **broder Petersen,** (som kan være broderen Niels, som da bor i Holstebro), om at tage tilbage til Christiansfeldt og forblive i menigheden. Efter et par års ophold i Skjern vender han tilbage til Christiansfeldt og bliver ansat hos **Søster Windekilde**. Hun er som en mor for ham.
Ved FT 1803 i Christiansfeldt står han som: **Poul Petersen Lund**, 35 år, ugift, tjenestekarl.
Der er ikke fundet andre Poul Lund født i Fousing eller nabosogne omkring dette tidspunkt.

Kronologi for Poul Lund:
Født 1768 i Fousing (Rom). Fårehyrde som 8 årig 1776. Karl i Kleine Wiede i Holsten 1787, som 19 årig. Går til konfirmationsforberedelse her hos **pastor Schamvogel**. 1787- 1793 på Tyrstrupgaard fra hans tyvende år. Ankom Zeist som 25 årig 1793. Optaget i menigheden her og første altergang 1794. Fra Zeist til Christiansfeldt 1799 som 31 årig. Kudsk hos Dr. Müller i 14 år til 1814. Karl på Dr. Müllers gård i 12 år indtil 1826. Til Skjern ca. år 1826. Retur til Christiansfeldt som 63 årig i 1831. Han skriver sit levnedsløb år 1841. Døde den 9 aug. 1846.
Det er ikke endeligt bevist, at Poul er i familie.

Ane nr. 6, (12-H), Jens Pedersen Hallundsbjerg.
12-I, Christen Pedersen, født jun. 1776 i Asp sogn. Døbt 6 jun. 1776 i Asp kirke. Ølby, Asp og Fousing sogne udgør et pastorat. Børnene kan udmærket være fødte i Fousing, men døbte i Asp.
1779 den 8 maj begravet P.A.M.'s søn Christen fra Lyskiærhus, død den 30 april i dagningen, 2 år, 10 md., 3 uger og 3 dage gammel.

12-J, Anders Pedersen, født i Lyskierhuus i Fousing sogn. (Han var den anden søn af dette kuld, der fik navnet Anders). Døbt 19 mar. 1779 i Fousing kirke. Viet 8 aug. 1813, i Ramme kirke til
12-J+, Ane Pedersdatter, født ca. 1788 i Ramme. Hun døde 64 år gammel den 20 okt. 1848 i Ramme i Vesterhøj. Anders døde 19 dec. 1842 samme sted.
12 april 1795 konfirmeres i Fousing kirke Peder Andersens søn Anders fra Hallundsbjerg.
Ramme KB: 1813 den 10 juli tillysning til ægteskab for ungkarl **Anders Pedersen Lund** og enke Ane Pedersdatter.
Vielse 8 aug. 1813 i Ramme: Anders Pedersen Lund, gårdmand i Vesterhøj, 35 år og Ane Pedersdatter, enke efter **Erik Jensen Høy** i Vester Høy, 25 år. Vidner: **Peder Møller** og Ovesen. 1830 var Anders Pedersen forlover ved Ane Kirstines bryllup i Trudsø i Gimsing.
Man må formode, at det var ham, der som svoger til Johanne i Trudsø, var hende behjælpelig med at finde en svigersøn i Ramme.
Fra den her nævnte afdøde Erik Jensen (Høj) nedstammer fiskerfamilien **Erik Jensen** i Humlum. Se Humlum fiskere sidst i bogen.
Folketælling Ramme 1845: Vesterhøj, **Ane Pedersen**, 60 år, enke født her i sognet, ejer af gården. **Jens Jørgen Andersen**, 22 år, ugift. **Jens Peter Andersen**, 20 år, ugift. **Ane Kirstine Andersen**, 30 år, ugift. **Johanne Jensen**, 7 år, plejebarn.
Deres børn:
12-J-1, Ane Kirstine Andersdatter, født 4 apr. 1814 i Ramme. Døbt 4 apr. 1814, hjemme.
12-J-2, Kirsten Østergård Andersdatter, født 12 jun. 1816 i Ramme i Vesterhøj.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

12-J-3, Peder Lund Andersen, født 24 nov 1818 i Ramme i Vesterhøj. Konfirmeret 1833 i Ramme.
12-J-4, Andreas Andersen, født 20 apr. 1821 i Ramme i Vesterhøj.
12-J-5, Jens Jørgen Andersen, født 6 apr. 1823 i Ramme i Vesterhøj
12-J-6, Jens Peter Andersen, født ca. 1825 i Ramme.
Denne families videre levned er ikke undersøgt.

12-K, Birgitte Pedersdatter, født 18 jan. 1782 i Hallundsbjerg i Fousing sogn. Viet 1814 i Fousing til
12-K+, Christian Pedersen Odde, født ca. 1780 i Hjerm i Christiansborg. Søn af **Peder Jensen Odde** og **Margrethe Andersdatter Dalsgaard**.
Birgitte Pedersdatter var født 18 jan. 1782 kl. 8 ad aften i Hallundsbjerg i Fousing. Viet 1814 i Fousing kirke til Chr. Pedersen, St. Nørby i Asp. KB: Ungkarl Christian Pedersen af Nørbye og pigen Birgitte Pedersdatter af Fousing meldt til ægteskab den 29 oktober 1814. Forlovere: **Mads Nørbye**. **Jens Pedersen**.
PC oplyser side 104, at Christian var fra Christiansborg i Hjerm sogn. Han havde søstrene **Dorthe Pedersdatter** *og* **Mariane Pedersdatter** *som "efter tur" var gift med* **Mads Christensen** *fra Naur, der ejede St. Nørby i Asp, og som solgte Lille Nørby til Christian Pedersen (Odde). I dette ægteskab er 3 børn kendte nemlig Peder født 15 okt. 1817, viet 1850 til Maren Jeppesdatter fra Humlum. Anne Margrethe født 11 mar. 1821 i Asp og Dorthe Kirstine født 11 jul. 1823 i Asp.*
Anne Margrethe blev viet 1847 med Peder Jacobsen fra Timling. De havde en datter Mariane der var født 1849. Anne Margrethe og Peder Jacobsen døde begge 1892.
Christen Pedersen Odde var gårdboer og havde tilnavnet Odde efter sine forfædre "Ved Odden" i Gimsing, selvom han boede i Lille Nørby i Asp og kom fra Hjerm.
FT Asp 1845: Lille Nørby, Christian Pedersen, 67 år, født i Hjerm, Gårdmand. Birthe Pedersdatter, 64 år, født i Fousing. Peder Christiansen, 28 år, ugift, født i Asp. Ane Margrethe Christiansdatter, 24 år, født i Asp, ugift. **Mariane Andersen**, 8 år, født i Resen, fæstbarn.

12-K-1, Peder Christiansen, født 15 okt. 1817 i Lille Nørby i Asp. Gift 1850 med
12-K-1+, Maren Jeppesdatter, født ca. 1820, i Humlum i Breinholthus, datter af **Jeppe Jensen Skov** og **Ane Eriksdatter**. Peder og Maren døde henholdsvis 1897 og 99 i Bækkelund i Asp. De havde overtaget Lille Nørby i Asp efter hans forældre. En datter Mariane var født 1849.

12-K-2, Ane Margrethe Christiansdatter, født 11 mar. 1821 i Asp. Arvede St. Nørby i Asp efter sin faster Mariane Pedersdatter og Mads Christensen, der var barnløse. Viet 1847 til
12-K-2+, Peder Jacobsen fra Timling. De døde begge år 1892.
12-K-3, Dorthe Kirstine Christiansdatter, født 11 jul 1823 i Asp i Lille Nørby.

12-L, Christen Pedersen, født maj 1784, Fousing, død 4 mar. 1787 i Fousing, begravet 11 mar. 1787 i Fousing. KB: 1787 den 11 marts, 3 søndag i fasten begraves på Fousing kirkegård Peder Andersen Moustgaards søn Christen fra Hallundsbjerg. Død den 4 marts om morgenen, 2 år 10 måneder, 2 uger og 4 dage gammel.
Begge børn med navnet Christen døde 2 år, 10 md. gamle.

12-M, Karen Pedersdatter, født 1791 i Fousing. Formentlig død spæd.

12-N, Christiane Pedersdatter, født 1796 i Fousing. Formentlig død spæd.

Ane nr. 14 og 15.

14, Peder Christensen Trudsø, født 1747 i Trængsel i Sahl sogn. Død 3 jan 1822 i Trudsø. Viet 13 apr. 1774 i Gimsing kirke til
15, Anne Juelsdatter Trudsø, født 8 sep. 1743 i Trudsø. Datter af **Juel Andersen Trudsøe** og **Margrethe Laursdatter**. Død 2 aug. 1820 i Trudsø.
Deres børn, oversigt:
Ane nr. 7, (14-A), Johanne Pedersdatter Trudsø, født 5 jan. 1775.
14-B, Margrethe Pedersdatter, født 1776.
14-C, Christen Pedersen, født 1777.
14-D, Kirsten Pedersdatter, født 17 jan 1779. Se afsnit: Kleinschmidt familien.
14-E, Anne Marie Pedersdatter, født 1780.
14-F, Iver Pedersen, født 1781.
14-G, Anna Marie Pedersdatter, født 1783.
14-H, Niels Pedersen, født 16 feb. 1785.
14-I, Johannes Pedersen, født 6 feb 1790.

Af ni levende fødte børn holdt de liv i syv. To børn, den første Anne Marie født 1780 og Johannes født 1790, døde. Alle børn var født i Trudsø i Gimsing sogn.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Sahl KB: Dom 23 p. Trin. 1747 Christen Sørensens barn døbt Peder. Mandens kones søster bar det. Faddere: **Mads Andersen**, Knud -----gård, **Peder Smed**. Ebbe Troels Smeds kone.
Gimsing KB: 8 sep. 1743 døbt Anna (Juel Trudsøes), båret af **Anna Nielsdatter** fra Asp. Test: **Peder Laursen** af Asp. **Niels Laursen** af Dalbye. **Christen Hermansen** og tvende søstre Maren og Margrethe af Gimsinghoved. Konfirmeret 29 mar. 1761 Anne og Inger Juelsdøtre Trudsøe.
FT Gimsing 1801: **Peder Christensen**, 52 år. **Ane Juelsdatter**, 59 år. **Margrethe Pedersdatter**, 24 år. **Iver Pedersen**, 19 år. **Ane Marie Pedersdatter**, 17 år. **Niels Pedersen**, 15 år. **Johanne Pedersdatter**, 26 år. **Johannes Christenssøn**, sidstnævntes søn. **Maren Juelsdatter**, konens søster, 54 år, ernærer sig ved spinden. Børnene ugifte.

Peder Christensen var fæstebonde under Volstrup. Hans fæstebrev findes. Det er udstedt den 16 april 1774 og gengives senere. Han købte i 1789 Trudsø til selveje fra **Mogens Christian Schouw** på Volstrup. Det første navn han kendes under er navnet Peder Trængsel fordi han kom fra gården Trængsel i Sahl sogn. Da han blev gift og dermed fæster af Trudsø er man sikkert begyndt efterhånden at kalde ham Peder Christensen Trudsø eller blot Peder Trudsø.
Min bror Kristen havde i 1951 korrespondence med Peder Christensen (Idom), forfatteren til bogen Ølby, Asp og Fousing sogne. Han fortæller:
Om Trudsø og dens forhold til Ølby kan meddeles, at der indtil vore dage, helt indelukket i Gimsing sogn har ligget et stykke af Ølby sogn. Det har gennem tiderne voldt en del fortrædeligheder sognene imellem. Ølby sogn forlangte skat af gården Trudsø medens Gimsing sogn til gengæld forlangte, at Ølby sogn skulle holde det vejstykke i orden, som tangerede Trudsø's jorder (nuværende Rugbjerghøj). Jeg tog mig da for, at søge forholdet opklaret og fandt da, at et gammelt sagn fra Ølbygård havde stor sandsynlighed for sig. Sagnet gik ud på, at Ølbygård engang havde hørt under Quistrup, og at manden da, for at have noget at bide sine heste på, når han havde spanddage på Quistrup, havde pløjet og inddiget et stykke jord i den da ubebyggede fælled. Der var nemlig dengang en lov som sagde, at når en mand pløjede og inddigede eller indgrøftede et stykke jord ude i fælledjordene, så var det hans og skulle hegnes ligesom indmarken. Det er sikkert dette, at manden i Ølbygård har benyttet sig af i en tid, da skellet mellem Ølby og Gimsing endnu var ret flydende. Da så skellet mellem de to sogne senere blev fastsat, kom dette stykke til at ligge et godt stykke inde i Gimsing sogn. Ejerinden af Kjærgårdsmølle, **Mette Christensdatter**, *som indtil ca. 1775 ejede Ølbygård, havde udlejet et stykke af nævnte jord, Knoldeng kaldet, måske til Peder Christensen, hvilket ikke nævnes; men da hun 31 maj 1780 for 250 Rd. solgte stykket til Peder Christensen siges, at det nogle år har været udlejet og dyrket. Senere købte han af* **Jens Henri sen** *i Ølbygård det sidste stykke af Knoldeng for andre 250 Rd. Det ses altså, at Peder Christensen har samlet det meste af Trudsø. Hvordan Ølby og Gimsing på grundlag af foranstående oplysninger har ordnet deres mellemværende har jeg ikke spurgt om.*
I et andet brev fra 1953 skriver P.C. i et efterskrift: *Før jeg fik dette afsendt opdagede jeg en ting, som måske kan interessere. Nævnte* **Peder Christensen rudsø** *var medlem af brødremenigheden. Den tids største vækkelsesretning. Og så undrer man sig mindre over hans økonomiske fremskridt, noget man uvilkårligt også lægger mærke til, hvor denne vækkelsesbølge når ind.*
Wolstrup fæsteprotokol folio 191:
Peder Christensens Revers fæstebrev på Trudshoved i Gimsing. På mit velbårne herskabs frue **majorinde Klingenberg** til Wolstrup hendes vegne og med den konstituerede værge **konferentsråd Hauchs** tilladelse, er stæd og fæst til Peder Christensen, barnefødt i Sahl sogn, det sted i Gimsing sogn Trudshoved kaldet, som Juel Andersen sidst beboede og fradøde, udi ny matrikuel antegnet for hartkorn 1 td. 6 sk. 1 fdk., hvilket sted med al sit rette tilliggende, som der nu tilligger, fornævnte Peder Christensen skal nyde, bruge og beholde sin livstid udi fæste, når han deraf svarer alle kongl. skatter og kontributioner som nu er, eller hvorefter bydendes vorder. Item landgilden efter akkord til hvert års martinii.
Bygning og besætning holder han i forsvarlig stand og marken i forsvarlig drift. Intet af dets tilliggender lader forspilde eller frakomme, mindre til noget usligt bruge eller bruge lader, alt under dette sit fæstes forbrydelse.
I øvrigt rette sig efter hans Kongl. Mayestæts allernådigste lov og forordninger og i alt som en fæstebonde, samt med lydighed mod herskab og fuldmægtig sig at skikke og forholde under forberørte straf og lovens tvang.
Datum Wolstrup den 16 april 1774. Som fuldmægtig **Chr. Urnholt**. Egen hand.
Til satisfication underskriver og forsegler Hauch, egen hand.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Ligelydende genparts fæstebrev er mig underskrevne leveret, hvilket jeg hermed reverserer mig i alle måder at holde og efterleve, mit velbårne herskab uden skade og skadeslidelse i alle måder, idet jeg således med egen hånd bekræfter. Datum ut Supra. Peder Christensen

Skødeprotkol: **Mette Christensdatter**, salig **Christen Jensen Møllers** efterleverske udi Kjærgaards Mølle, Ølby sogn. Det jeg mig med min antagne lavværge velagte og fornemme **Jeppe Christensen Ørgaard** hans villie og samtykke sælger til Peder Christensen Trusse, boende udi Gimsing sogn, et stykke ejendom, Knoldeng kaldet, beliggende i Ølby sogn, hvis nordende støder an på **Niels Bjerg** af Øster Ølby hans engjord og på østersiden til **Niels Madsen** i Ølbygård hans engjord. I en hovedager ved synder siden af den solgte ejendom, hvis nørre side går til Ølbygaards og østre ende til **Hans Christensen** udi Gimsing Hoved i Gimsing sogn. Den søndre og vestre side findes afskeldet med en gammel grøft eller dige. Stykket blev i landmålingstiden matrikuleret under den mig tilhørende gård Ølbygård, kaldet Øster Ølby og brugt af en boelsmand her til Kjærgaards Mølle og altså svarer køberen P. Chr. Trusse alle hartkorns tiender og alle kgl. kontributer fra ---, men ingen landgilde til nogen mand efter denne dag. Købesum 250 Rdl. Givet Kiergaards Mølle 31 maj 1780. Læst 21 feb. 1783

Skøde og panteprotokol B78 A, Skødeprotokol 8 bind 1 folio 295: **Mogens Christian Schow** til Wolstrup sælger til velagte Peder Christensen det mig tilhørende boelssted i Gimsing sogn, Hjerm herred, Lundenæs amt, Trudsø kaldet, som han selv påboer og hidtil har haft i fæste, anslagen for hartkorn 1 td., 6 skp. og 1 fk. Efter jordebogen har svaret landgilde 6 rigsdaler, således som det for nærværende tid befindes. Købesum 300 Rdl. Wolstrup 2 jun. 1789. Læst Hjerm Ginding herred 18 sep. 1789.

Jens Henriksen, Ø. Ølbygård sælger til Peder Christensen Trusse, Knoldeng kaldet, hvilken jord og ejendom er beliggende langs med siden på det forhen af ham tilkøbte, som har været min iboende gård tilhørende og efter det Kgl. Rentekammers approbiation af 3 dec. 1796 er blevet ansat for hartkorn 2 skp., 3 fdk. og 1 6/7 alb. Betalt den summa 250 Rdl. Underskrevet 24 jun. 1797.

Skøde fra Peder Christensen til hans svigersøn Jens Pedersen, som overtager gården Trudsø:

Hjerm- Ginding herreds skøde og panteprotokol 1808-13, pag. 347. Underskrevne Peder Christensen boende i Trudsø i Gimsing, gør vitterligt at have solgt, skødet og afhændet, ligesom jeg herved sælger, skøder og afhænder fra mig og mine arvinger til **Jens Pedersen Hallundsbjerg** og hans arvinger, min i bemeldte Trudsø i Gimsing sogn, Hjerm herred, Ringkøbing amt beliggende gård stående for hartkorn: 1 tdr. 6 skp. 1 fdk. med al dens tilliggende jord og ejendomme, bygninger, besætning og inventarium, ind- og udbo, løst og fast, intet i nogen måde undtagen af, hvad mig er tilhørende.

Endvidere tilstår jeg ved dette mit underskrevne skøde at have solgt til bemeldte Jens Pedersen Hallundsbjerg og hans arvinger, et stykke ejendom, Knolleng kaldet, stående for hartkorn: 2 skp. 3 fdk. 1 6/7 alb. i Ølby sogn beliggende og mig af Jens Hendrichsen af Øster Ølbygård er tilskødet under 21 juni 1797 i overensstemmelse med Det Kongelige Rentekammers approbiation af 3 december 1796. Og da køberen, førnævnte Jens Pedersen Hallundsbjerg har betalt den accorderede købesum: Ettusinde Rigsdaler, skriver 1000, så skal bemeldte gård med ejendomme, bygninger, besætning og inventarium, ind- og udbo eftersom foreskrevet står, tilhøre ham og hans arvinger, som et frit køb, hvilket jeg efter loven er pligtig hannem at hjemle. Og haver sig dette mit udgivne skøde selv egenhændig underskrevet og forseglet og formået Hr. provst Schou og skoleholder Thinggaard med mig at underskrive og forsegle. Til vitterlighed, Trudsø den 7 juli 1811. Til vitterlighed efter begæring underskriver Peder Christensen med ført pen og forsegle **A. F. Schou. J. Thinggaard**, at der om dette indbemeldte køb aldrig har været oprettet købekontrakt eller skriftlige konditioner bevidnes herved af køber og sælger: Peder Christensen. Jens Pedersen Hallundsbjerg. Den herved afhændede parcel fra Ølby, hartkorn: To skipper tre fjerdingkar og en seks syvendedele album, stemmer overens med det Kongelige Rentekammers approbiation af 3 december 1796. Følgelig herfra intet mod dette skødes tinglysning. Ringkøbing Amthus den 20 juni 1811. **P. O. Rosenørn**.

Forevist ved sessionen for Ringkøbing Amt den 4 november 1811. Læst for Hjerm-Ginding Herreds Ret den 10 december 1811 ifølge rentekammerets specielle tilladelse af 26 oktober 1811.

Branddirektoratet, Holstebro 1802-72. (Arkiv nr. Br. D 31, løbe nr. 19), pag. 46: 1803 den 2 dec. foretaget følgende taxation til forsikring i brandkassen, i Gimsing sogn en gård i Trudsø by. Ejes og beboes af Peder Christensen:

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

a) Stuehuset norden i gården, 18 fag lang, 10 alen dyb, opført af ege under- og oventømmer, klinede vægge og stråtække, forsynet med loft, vinduer og døre, indrettet med stue, kamre og køkken osv. samt skorsten og bagerovn af brændte sten. Taxeres for 180 Rd.
b) Det vestre hus, 7 fag lang, 8 alen dyb og opført ligesom forrige. Indrettet til stald og karlekammer. Taxeres for 50 Rd.
c) Et søndre hus, 5 fag lang, 5 alen dyb, ibygt b), opført ligesom forrige. Indrettet til tørve og lynghus. Taxeres for 20 Rd.
d) Det østre hus, 14 fag lang, 9½ alen dyb, opført ligesom forhen bemeldte, indrettet til kornlade og koehus. Taxeres for 100 Rd. I alt 350 Rd.

Skifte efter aftægtsmand Peder Christensen, Trudsø i Gimsing sogn. Død den 3 januar 1822. År 1822 den 7 januar ankom undertegnede sognefoged **Mads Dalbye** af Gimsing sogn med tiltagne vitterligheds- og vurderingsmænd, navnlig **Mads Nielsen** og **Jens Laursen** begge af Gimsing sogn, hos **Jens Pedersen Trudsø** for at foretage lovlig registrerings og vurderingsforretning efter den ved døden afgangne aftægtsmand **Peder Christensen**. Ved forretningen var til stede den afdødes datters mand sammesteds, som opgav den afdødes arvinger at være: 1. Søn **Christen Pedersen**. Er gift og bor i Ørvejle i Gudum sogn. 2. En søn **Iver Pedersen**. Er gift og bor i Qvium i Hjerm sogn. 3. En datter **Johanne Pedersdatter**, gift med Jens Pedersen, kone i Trudsø i Gimsing sogn. 4. **Margrethe Pedersdatter** er gift med **Henrik Knak** i Vejrum. 5. **Kirsten Pedersdatter** er gift med en præst i Grønland. 6. **Anne Marie Pedersdatter**, ugift og opholder sig hos Henrik Knak i Vejrum og hendes formynder er Christen Pedersen, Ørvejle i Gudum sogn. Flere arvinger vidste de tilstedeværende ikke efter den døde at opgive. Dernæst blev til registrering fremvist den afdødes efterladenskaber som følger:

1 rødstribet olmerdugs overdyne. 1 hvid vadmelsunderdyne. 2 rødstribede puder. 1 blaargarns lagen. 1 hvid blaargarns lagen. 1 vadmels halsklæde. 1 blå uldkjole. 1 brun vadmels vest. 1 blaastribet brystdug. 1 grønstribet trøje. 3 læders pelse. 1 hvid læderspels. 1 hvid vadmels brystdug. 1 par grå bukser. 4 par gamle bukser. 2 par blaarfodstrømper. 3 gamle huer. 2 par hvide huer. 2 par vanter. 1 rød bomuldsklæde. 1 blaargarns skjorte. 2 brune blaargarns skjorter. 6 hatte.

Værdiansættelse ikke medtaget. Det hele ansat til en værdi af 11 Rbd. 5 Mk. 14 Sk.

Videre fandtes ikke, som tilhørte den døde, hvorfor forretningen blev sluttet og bekræftet. Datum ut Supra. **Mads Jensen. Jens Pedersen.** Til vitterlighed: **Mads Nielsen. Jens Laursen.**

Strøtanker: PC antyder i bogen Ølby, Asp og Fousing sogne, at det kunne se ud til, at **Peder Andersen** (Far til Jens Pedersen, gift med Johanne Pedersdatter Trudsø) var en noget hidsig eller kolerisk person. Kan det tænkes, at hans søn, der bliver gårdejer af Trudsø ved indgåelse af ægteskab med Johanne Pedersdatter, også har tendenser i samme retning som faderen? Jeg ved det ikke, men historien kan være således: Hvad er årsagen til, at ingen af sønnerne overtager gården Trudsø ? Er det forudbestemt, at den ældste datter Johanne skal have gården og hvorfor? Der er i tiden sket det, at Johanne har været "uheldig" og har fået et barn før ægteskab nemlig **Johannes Christensen** født 1800. Angiven barnefader er en mand fra sognet i synden **Christen Kræmer**. Herved har det måske ikke været let, at finde en passende svigersøn for Peder Christensen. Det kan tænkes, at Jens Pedersen har fået gården "billigt" ved at gifte sig med "den faldne Johanne". Overdragelse af gården ved skødet af 7 juni 1811 kunne være en del af en "handel". Peder Christensen var på dette tidspunkt 62 år. Han kunne have været slidt ned. Brydninger forældre og børn imellem, af religiøse eller økonomiske årsager har måske givet anledning til nogen splittelse. (Peder Christensens sønner ses ikke som særligt aktive indenfor missionen). Disse tanker har jeg fået efter at sønnen **Niels Pedersen**, som vi har antaget for at være død ung, er dukket op. Det må siges ikke at være et særligt pænt træk af Jens Pedersen (svigersøn) ved skifteforretningen ikke at medtage denne søn Niels Pedersen som arving. De har uden tvivl kendt til hans eksistens. Også utroligt, at sognefogeden og de 2 vurderingsmænd, der var vidner ved skiftet, ikke har gjort indsigelser. Måske var de indforstået med at holde Niels udenfor skiftet. Til undskyldning for dem tjener, at de måske ikke har hørt fra Niels i flere år. Han har været under uddannelse i Tyskland i en periode. Efter det "Lebenslauf" der kan læses under Niels Pedersen, levede han i Christiansfeldt fra 1812 til sin død 1857. Hvorfor er Peder Christensens sønner og døtrenes lavværger ikke tilstede ? Dette var jo dog normalt og er det stadig. Om ikke andet skulle der foreligge en fuldmagt fra dem. Disse formaliteter kan være bortkomne fra selve skiftet. Uanset hvordan de faktiske forhold har været, har jeg på fornemmelsen, at der var nogen, som ikke kunne tåle at se hinanden.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Ser vi på aftægtskontrakten for den yngste ugifte datter Anna Marie, viser den direkte, at det er helt galt med "kemien" personerne imellem i Trudsø. Anna Marie, som er tilgodeset ved Jens Pedersens køb af Trudsø år 1811, kan efter 5 år hos sin søster og svoger i Trudsø ikke længere holde ud at være hos dem og hos hendes forældre, som endnu lever i hendes fødegård Trudsø. Derfor oprettes der en fornyet aftægtskontrakt for at sikre hendes videre levned. Hun er tilgodeset resten af livet. Aftægtskontrakten kan læses under Anne Marie.
(Aftægtskontrakt for Peder Christensen og hustru er ikke fundet).
Børn, oversigt:
Ane nr. 7, (14-A), Johanne Pedersdatter Trudsø, født 5 jan. 1775.
14-B, Margrethe Pedersdatter, født 1776.
14-C, Christen Pedersen, født 1777.
14-D, Kirsten Pedersdatter, f. 17 jan. 1779.
14-E, Anne Marie Pedersdatter, f. maj 1780.
14-F, Iver Pedersen, født 1781.
14-G, Anna Marie Pedersdatter, født 1783.
14-H, Niels Pedersen, født 16 feb. 1785.
14-I, Johannes Pedersen, født 6 feb. 1790.

Børn og børnebørn.
Ane nr. 7, (14-A), Johanne Pedersdatter Trudsø, født 5 jan. 1775. Se denne.

14-B, Margrethe Pedersdatter, født 1776 i Gimsing i Trudsø. Døbt 2 jun. 1776 i Gimsing kirke. Gift 24 okt. 1807 i Gimsing kirke med
14-B+, Henrik Lauritsen, født 1777 i Knak i Vejrum sogn. Søn af **Laust Nielsen Knak** og **Maren Henrichsdatter**. Denne Laust Nielsen døde 28 apr. 1808, 74 år gammel.
29 april 1813 døde i Sparreknak **Anne Lauritsdatter** i hendes alders 47 år. Begravet den 9 maj. Dette er sikkert en ældre søster til Henrik.
Gimsing KB: 2 jun. 1776 kristned i Gimsing Peder Kristensens og Anne Juelsdatters datter af Trudse, Magrethe, båred af Magrethe Laurs Pedersens af Gimsinghoed. Test: **Laurs Pedersen**, **Laurs Kristensens** søn Kristen og datter Ingefred. **Niels Larsen** Odde og **Maren Juelsdatter Trudse**.
FT 1834, Knak, Vejrum: **Henrik Lauridsen**, 57 år, gårdmand. **Margrethe Pedersdatter**, 59 år, kone. **Peder Henriksen**, 22 år, ugift, søn. Margrethe døde som kone i Knak. Henrik flyttede senere til Hallundsbjerg i Fousing, hvor han døde som aftægtsmand.
FT 1845 Vejrum: Knak, Henrik Lauritsen, 68 år, enkemand, født i Vejrum, gårdmand. **Christen Henriksen**, 31 år, ugift, født i Vejrum, hans søn, drejer. **Marie Kirstine Pedersdatter**, 27 år, ugift, født i Vejrum. **Simon Nielsen**, 16 år, ugift, født i Lønborg sogn. De to sidstnævnte er tjenestefolk. Den førstnævnte Marie Kirstine Pedersdatter blev året efter gift med sønnen i huset Christen Henriksen.
Margrethe døde 27 feb. 1843 i Knak i Vejrum sogn. Henrik døde 24 okt. 1859 i Hallundsbjerg i Fousing sogn hos sønnen Christen, der nyligt havde købt Hallundsbjerg.
Deres børn:
14-B-1, Laust Henriksen, født 29 okt. 1808 i Vejrum i Sparreknak. Døbt 26 dec. 1808 i Vejrum kirke.

14-B-2, Maren Henriksdatter, født 24 feb. 1810 i Vejrum i Sparreknak. Døbt 1 apr. 1810 i Vejrum. Død 19 apr. 1812 i Vejrum i Sparreknak. Begravet 26 apr. 1812 i Vejrum.

14-B-3, Peder Henriksen, født 19 sep. 1811 i Vejrum i Sparreknak. Døbt 3 nov. 1811 i Vejrum. Død 23 mar. 1813 i Sparreknak. Begravet 1 apr. 1813 i Vejrum

14-B-4, Peder Henrichsen, født i apr. 1813 i Vejrum i Sparreknak. Døbt 9 maj 1813 i Vejrum. En Peder lever 22 år gammel ved FT i 1834.

14-B-5, Christen Henriksen, født jun. 1814 i Vejrum i Sparreknak. Døbt 7 aug. 1814 i Vejrum. Gift 15 dec. 1846 i Vejrum med
14-B-5+, Marie Kirstine Pedersdatter, født 1815. Vejrum KB 1846, vielse: Ungkarl Christen Henriksen af Knark, 32 år. Pigen Marie Kirstine Pedersdatter, husholder i Knak, 31 år. Vidner: Aftægtsmand Henrik Laursen af Knak og Gmd. Jens Trudse af Gimsing. Viet den 15 dec. i kirken. Om sønnen Christen meddeler PC side 282: *Christen Henriksen Knak købte Hallundsbjerg i 1859 og solgte den 1874, men vedblev at bo der som aftægtsmand. Hans enke Mette Kirstine døde først 1894.* Ved FT 1845 er Christen anført som drejer. Han har måske været i arbejde eller haft forbindelse til drejer Niels Lund i Holstebro, som var svoger til hans moster Johanne i Trudsø.
14-B-6, Niels Henrichsen, født 8 jun. 1816 i Vejrum i Sparreknak. Døbt 9 jun. 1816, hjemmedåb. Død den 10 juni 1816, begravet 16 jun. Niels Henrichsen i Sparreknak, 2 dage gammel.

14-C, Christen Pedersen, født 1777 i Gimsing i Trudsø, Døbt 19 okt. 1777 i Gimsing kirke, viet 1802 i Gudum kirke til

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

14-C+, Mette Kathrine Mortensdatter, født ca. 1781 i Gudum, datter af **Morten Christensen** og **Karen Jepsdatter**.
FT Gudum 1787, side 34: Ør Wejle: Morten Christensen, madfader, 51 år, i første ægteskab, bonde og boelsmand. Karen Jepsdatter, madmoder, 50 år, i første ægteskab. **Kristiane Jepsdatter**, af første ægteskab, 13 år. **Jep Mortensen**, 9 år, af første ægteskab. Mette Mortensdatter, 6 år, af første ægteskab.
Gudum-Fabjerg KB: Tilstår jeg undertegnede at have indgået forening til ægteskab med Mette Cathrine Mortensdatter, Ørvejle og den første tillade samme offentligt bekendtgjort. Gudum præstegaard den 10 okt. 1802. Underskrevet Christen Pedersen Trudsøe, egenhændig.
Deres vielse ikke fundet i kirkebogen.
FT 1834, Gudum: Ørveile, en gård. Christen Pedersen. 58 år, gårdmand. Else Marie Jensdatter, 50 år, hans kone. Peder Martin Christensen, 22 år. Ane Kathrine Christensdatter, 15 år. Niels Christensen, 11 år. Alle 3 deres børn. Der er uklarhed om hans kones navn. Hun hedder Mortensdatter. Christen døde 3 dec. 1836 i Ørvejle i Gudum sogn. Han var fæster under Gudum Kloster.
Mette: FT Gudum 1845: Sønder Ørveile. **Mette Kathrine Mortensdatter**, 65 år, enke, født i Gudum. Har gården i fæste. **Jens Christian Christensen**, 29 år, ugift, født i Gudum. **Mette Marie Christensdatter**, 34 år, ugift, født i Gudum. **Mette Kathrine Andersdatter**, 9 år, plejebarn, født i Gudum. Ved FT 1850 lever Mette Kathrine Mortensdatter stadigvæk. Hun er 70 år og har gården i fæste. Sønnen Jens Christian bestyrer gården. Han er gift med Ane Pedersen, 27 år, født i Fabjerg. Enkens datter Mette Marie på 44 år er hjemme som skrædderpige og ugift. Mette Kathrine Nielsdatter, 14 år er plejedatter. (Her har hun fået sit rigtige patronym). Endelig er der Christen Jensen på 2 år, som er søn af Jens Christian.
Deres børn:
14-C-1, Mette Marie Christensdatter, født ca. 1805 i Gudum i Ørveile. Er fadder 1823 ved sin yngste broders dåb. Ikke fundet konfirmeret i Gudum. Kan være konfirmeret i Fabjerg. Bor som ugift i Ørveile hos moderen ved FT 1845 og 1850 i Gudum. Hun er skrædderpige i 1850.
Gudum KB: 17 april 1836 født
14-C-1-1, Mette Katrine Nielsdatter, døbt i kirken den 24 apr. Moderen Mette Marie Christensdatter Ørveile. Udlagt fader **Niels Christen Davidsen** af Loborg i Handberg, tjenestefolk i Hjerm. Faddere: Christen Ørveiles døtre Johanne Marie og Ane Katrine. Thue i Nør Ørveile og kone. Jens Christian, Sønder Ørveile.
I Naur KB findes følgende: 17 jan. 1758 født **14-C-1-1-1, Mette Marie Ørveile**, døbt i Gudum kirke den 24 jan., datter af ugift fruentimmer Mette Cathrine Nielsen, 22 år gammel i Ørveile i Gudum. Udlagt barnefader ungkarl og smedesvend **Niels Jensen** i Naur sogn.
Dette er et oldebarn til Chresten Pedersen.

14-C-2, Johanne Marie Christensdatter, født 26 dec. 1809 i Gudum i Ørveile. Konfirmeret 1825 Johanne Marie, datter af Christen Pedersen. Født 1809 anden Juledag. Kundskab = god. Opførsel = mg. Vacc. 3 sep. 1821 af Bache.

14-C-3, Peder Martinus Christensen, født 22 aug. 1812 i Ørvejle i Gudum sogn. Døbt 22 aug. 1812 i Gudum. Konfirmeret 1827 i Gudum, Peder Martinus. Var født 22 aug. 1812. Faderen Gmd. Christen Pedersen af Ørveile i Gudum. Kundsk = god. Opførsel = god. Vacc. 3 sep. 1824 af Bache.

14-C-4, Jens Christian Christensen, født 16 sep. 1816 i Ørvejle i Gudum sogn. Døbt 17 sep. 1816, hjemmedåb. Konfirmeret 1831 i Gudum, Jens Christian. Kundskab = god Opførsel = mg. Vacc 1821 af Bache den 28 juni. Gift ca. 1847 med
14-C-4+, Ane Pedersen, født 1822 i Fabjerg. Jens Christian bestyrer Sønder Ørvejle for sin mor i hvert fald indtil 1850. Efter hendes død har han formentlig overtaget fæstet.
Deres børn:
14-C-4-1, Christen Jensen, født 1847 i Gudom..
14-C-4-2, Petrine Jensen, født 9 feb. 1851 i Sdr. Ørvejle i Gudom. Viet 31 okt. 1879 til
14-C-4-2+, Peder Nielsen Kokholm, født 28 okt. 1849 i Ølby. Dette ægtepar fik mindst 7 børn, som alle blev født i Nr. Kokholm i Ølby. Se Fem Hardsyssel Familier side 274 og PC side 320.

14-C-5, Anne Cathrine Christensdatter, født 2 apr. 1819 i Ørvejle i Gudum sogn. Døbt 2 apr. 1819, hjemmedåb. Fremstillet 31 maj. Ved hendes dåb er Johannes Pedersen Trudsø fadder sammen med flere af Christens familie. Konfirmeret 1833 i Gudum. Kundskab = god. Opførsel = mg.. Vacc. 28 juni 1821 af Bache.
14-C-6, Niels Christensen, født 4 feb. 1823 i Ørvejle i Gudum sogn. Døbt 16 feb. 1823 i Gudum. Dåben publiceret 13 april. Konfirmeret 22 apr. 1838. Kundsk=

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

nogenlunde. Opførsel = god. Vacc 20 aug. 1828 af Bache.

14-D, Kirsten Pedersdatter, født 17 jan. 1779 i Gimsing i Trudsø. Døbt 31 jan. 1779 i Gimsing kirke. Gift 3 maj 1813 i Skotland med **14-D+, Johan Konrad Kleinschmidt**, født 29 aug. 1768 i Ober Dorla nær Mühlhausen i Thüringen i Tyskland. Død 23 dec. 1832 i Frederichsthal i Grønland. Begravet på Frederichsthal kirkegård. Kirsten: Død 30 jan. 1853 i Christiansfeldt. Begravet 7 feb. 1853 på Gudsageren i Christiansfeldt.
Deres børn, oversigt:
14-D-1, Samuel Petrus Kleinschmidt, født 27 feb. 1814 i Ny Herrnhut i Grønland. Død 9 feb. 1886 i Godthåb. Begravet: 17 feb. 1886 i Nyherrnhut. Hans jordiske rester flyttet 1907 til Godthåbs gamle kirkegård. Herrnhuternes kirkegård gik i forfald efter at de havde forladt Grønland år 1900.
14-D-2, Cornelia Benigna Kleinschmidt, født 1816 i Frederichsthal i Grønland. Gift ca. 1840 med
14-D-2+, Kjeldsen, født ca. 1810 i Danmark. Cornelia død Beufort på Jamaica. Opkaldt efter **Greve Zinsendorfs** hustru Benigna. Kjeldsen var missionær på Barbados og Jamaica.

14-D-3, Anna Elisabeth Sophie Kleinschmidt, født 1818 i Frederichsthal i Grønland. Gift (1) 1844 på Sct. Jan med
14-D-3+1, Gruhl, født ca. 1810. Død 1850 på Sct. Jan i Vestindien. Gift (2) 1850 med
14-D-3+2, August Renkewitz, født ca. 1810. Anna død 1897 i Neusalz. August Renkewitz var missionær på Jamaica og Antigua.
Se videre i afsnit 4, Kleinschmidt familien.

14-E, Anne Marie Pedersdatter, født maj 1780 i Trudsø i Gimsing. 21 maj 1780 døbt i Gimsing Peder Cristensens datter af Trudse Anne Marie, båren af **Lene Poul Moustgaard**. Test: Poul Andersen Moustgaard. **Lars Pedersen Svensk** ved kirken. **Niels Broe** af Nørgård og datter Anne og **Maren Juelsdatter Trudse**. Død sep. 1781 i Trudsø. Begravet 21 sep. 1781 i Gimsing.

14-F, Iver Pedersen, født 1781 i Trudsø i Gimsing. Døbt 16 sep. 1781 i Gimsing kirke. Viet 14 okt. 1808 i Hjerm kirke til
14-F+, Ane Pedersdatter, født 1759 i Hjerm. Hun var enke efter **Jens Nielsen** og døde den 6 maj 1839 i Hjerm i Porskiærhus. Begravet 12 maj 1839 i Hjerm. FT Hjerm 1834: Qvium, en gård. Iver Pedersen, 56 år. gift gårdmand. Ane Pedersdatter, 76 år, hans kone. **Ane Jensdatter**, 18 år, ugift, plejedatter, som husfaderen forsørger. **Jens Mikkelsen** 24 år, **Inger Pedersdatter** 30 år, **Christen Jensen** 13 år, alle ugifte tjenestefolk.
P. Nørskov Lauritsen meddeler i bogen Hjerm sogn, pag. 218: Nr. 31 Søndergård (Kvium). *Den* **Jens Nielsen**, *som deltog i striden mod etatsråd Schow, fik gården i fæste 1786 og blev selvejer 1803, men døde få år senere. Iver Pedersen fra Trudsø i Gimsing blev i 1808 gift med hans enke og boede her til 1836.* Hefra flyttede han til Porskiærhus. Iver kan have giftet sig igen efter konens død i 1839. Evt. vielse og hans død og dødssted er ikke fundet. Om hoveriarbejde og striden mellem sognets bønder og etatsråd Schouw på Volstrup kan der læses i førnævnte bog "Hjerm sogn".

14-G, Anna Marie Pedersdatter, født 1783 i Gimsing i Trudsø. Viet 7 jun. 1826 i Vejrum til **14-G+, Knud Berthelsen**, født 1759. Han døde 26 okt. 1842 i Vesterbjerg i Vejrum sogn, begravet 6 nov. 1842 i Vejrum. Anna Marie fik trods sen indgåelse af ægteskab en søn i 45 års alderen. Godt gjort. Hun var iflg. aftægtskontrakt sikret hele sit liv fra fødegården Trudsø i Gimsing. Jeg vil dog formode, at disse aftægtsforpligtelser faldt bort da hun blev gift. Hendes mand er nogle steder opgivet at hedde Christensen, hvilket er en fejl. Anne Marie blev først optaget hos søster og svoger i Knak (Henrik Laursen gift med Margrethe Pedersdatter i Sparreknak). Derefter gift med (afsat til) den 24 år ældre enkemand Knud Berthelsen i Vesterbjerg i Vejrum.
Viet i Vejrum 7 juni 1826 Knud Berthelsen, enkemand, 65 år, aftægtsmand i Vester Bjerg og Anne Marie Pedersdatter, væverpige i Sparreknak, 43 år gl. Vidner: **Henrik Lauridsen Knak** og **Christen Pedersen** af Ørveile.
FT. Vejrum 1834: I samme Gård, Vesterbjerg, Knud Berthelsen 75 gift. aftægtsmand, som af gården får forsørgelse. Anne Marie Pedersdatter, 51 år, hans kone og **Peder Knudsen**, 7 år, ugift, deres søn.
Vejrum KB: Død 26 okt. 1842, begravet 6 nov. Knud Berthelsen Bjerg, aftægts mand i Vester Bjerg, søn af Berthel Bjerg af nedlagt gård, 81 5/6 år gl.

AFTÆGTSKONTRAKT med ændrede vilkår.
Jens Pedersen Trudsø og Anna Marie Pedersdatter. 1816. Til inderlig afgørelse i kærlighed og godhed af en imellem frænder opstået tvivlsomt punkt nemlig Anna Marie Pedersdatters fremtids forsørgelse efter som hun ved en forhen oprettet forening var tillagt kammer og videre underholdningsdele i Trudsø

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

hos Jens Pedersen, men nu formedelst omstændighedernes forandring ikke vil længere opholde sig i Trudsø hos Jens Pedersen, ere vi nu bleven overens om efterskrevne bestemmelser.

1. Anna Marie Pedersdatter fraflytter gården Trudsø og frasiger sig al videre udgang eller navnlig rettighed til en bopæl i Trudsø.
2. Hun skal have sin faste bolig i et hus på den i Knak tilliggende ejendom, hvorom herefter meldes.
3. Det i foregående post ommeldte hus på ejendommen til Knak, 7 alen bred, og 9 alen lang. Indvendig opfører Jens Pedersen efter den mellem ham og Henrik Laursen oprettede forening inden dette års Mikkelsdag og forsyner huset med alt, hvad til et beboeligt hus udfordres.
4. Den forlængst fastsatte understøttelse fra Jens Pedersen i Trudsø leveres Anna Marie Pedersdatter i sin nye bolig således: Kornet, 2 skp. rug, 6 skp. byg ydes til hver nytårsdag. Mælken kommer ikke mere in natura, men med penge, 30 Rbd. N. W. hvilken betales til samme tid. 2 læs skudtørv kommer efter årstid og passende lejlighed, hvilken aftægtsydelse i korn, ildebrændsel og penge hæfter årlig på ejeren af gården Trudsø i Gimsing sogn sålænge, som Anna Marie Pedersdatter lever.
5. En bilæggerkakkelovn, som hidtil har stået i den stue i Trudsø, som hun har opholdt sig i, samt det af hende brugte væverredskab, tilhører hende som sin retmæssige ejendom og kan af hende bortføres, hvor hun vil, ligeså også hendes senge, der snart skal være færdig tilberedt.
6. Når Jens Pedersen opfylder disse foran fremsatte poster, da meddeles han forsikring, at han skal være kraves- og angersløs for al forpligtelse til Anne Marie Pedersdatter.
7. Den årlige udgift er ansat til 50 Rbd. N. W., som fem gange beregnet udgør den summa 250 Rbd. N. W., hvorefter det stemplede papir er taget. Til bekræftelse under vore hænder i Hjerm præstegård den 19 april 1816: **Christen Pedersen**, Ørvejle. **Iver Pedersen**, Qvium. **Henrik Laursen**, Knak. Indgået og underskrevet af mig i Gimsing Kirkeboel den 4 december 1816 **Jens Pedersen**. Til vitterlighed: **P. Tørring**. **N. Andersen**. Læst på Hjerm-Ginding herred 21 februar 1817.

Det ser ud til, at kontrakten er forfattet af degnen. Han har haft travlt med at dæmpe gemytterne og at få en løsning på de personlige uoverensstemmelser mellem aftægtsægteparret, deres endnu hjemmeværende datter og svigersønnen, som nu ejer gården og er gift med den ældste datter. Skoleholderen er nærmeste nabo og plejer formentlig omgang med familien.

Kontrakten er underskrevet hos præsten af alle på nær Jens Pedersen, som har underskrevet i Gimsing Kirkeboel. Man kan få den tanke, at Jens Pedersen ikke ville have med præsten at gøre.

Hvad ligger der i udtrykket i kontrakten: Men nu formedelst omstændighedernes forandring ikke vil længere opholde sig i Trudsø hos Jens Pedersen ? Jeg formoder, at hun simpelthen ikke kunne tåle at se sin svoger Jens Pedersen.

Deres barn:

14-G-1, Peder Knudsen, født 22 mar. 1827 i Vesterbjerg i Vejrum sogn. Vejrum KB: Født 22 mar. 1827 Peder, hjemmedøbt 22 mar. Forældre: **Knud Berthelsen** aftægtsmand i Vester Bjerg og kone **Anne Marie Pedersdatter**. Båren af **Johanne Knudsdatter**, tjenestepige i Tipsmark. **Niels Christensens** kone af Vesterbjerg. **Søren Knudsen**, tjenestekarl i Proustgaard. **Christen Kjær,** tjenestekarl i Tipsmark og **Maren Knudsdatter**, tjenestepige i Store Skikild.

Johanne, Søren og Maren er Knud Berthelsens børn fra tidligere ægteskab. Ingen af Anne Maries søskende er indskrevne som faddere, hvilket kunne tyde på nogen "kulde" til hendes familie efter stridighederne om hendes ophold i Trudsø. Hendes broder Christen Pedersen, Ørvejle var dog forlover ved hendes bryllup.

14-H, Niels Pedersen, født 16 feb. 1785 i Gimsing i Trudsø. Døbt 13 feb. 1785. Viet 20 apr. 1841 i Christiansfeldt til

14-H+, Charlotte Luise Borschers, født 1787 i Christiansfeldt. Datter af **Johann Heinrich Borchers** og **Dorothea Catharina Overgaard**. Charlotte døde den 3 maj 1852 i Christiansfeldt. Niels døde 17 apr. 1857 samme sted.

Gimsing KB: 13 februar 1785: Endnu samme dag døbt i Gimsing Peder Trudses og **Anne Juelsdatters** søn Niels båred af **Maren Juelsdatter Trudse**. Test: **Olle Nørgaard**. **Niels Nørgaard** og Karl Gravers. Pige Else Cathrine og **Dorthe Pedersdatter Nørgaard**.

Nævnt i Trudsø ved folketællingen 1801. Er sikkert rejst til Christiansfeldt kort tid herefter.

Charlotte: Christiansfeldt KB Side 129, 1854, grav nr. 1041. Død 3 maj. Begravet den 7 maj, Charlotte Luise Petersen født Borchers. Gammel 67 år 12 dage, født 21 apr. 1789.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Forældre: Joh. Heinrich Borchers, "settler" og Dorothea Cathrine født Overgaard. Viet 1841, 20 aug. med Niels Petersen, drejer. Ægteskabet barnløst.
Christiansfeldt KB side 134: Grav nr. 1076, Død 17 apr. 1857. Begravet den 22 april 1857, 73 år 2 md. gammel, Niels Pedersen, drejer, født 16 feb. 1785 i Gimsing. Forældre: Peter Chr. gårdejer og Anna født Juhl.
Færdselsuheld anno 1857:
Lebenslauf, livsskildring for Niels Pedersen:
Kort underretning om det den 27 apr. 1857 saligt fuldendte livsforløb af enken "broder" Niels Petersen. Han blev født den 16 feb. 1786 i Gimsing ved Holstebro i Jylland, hvor forældrene var i besiddelse af en lille landejendom. Han blev, som sin ældre søster, den i året 1853 salig indsovede enke "søster" **Christine Kleinschmidt**, tidligt bragt hertil af sine forældre, som stod i forbindelse med brødremenigheden. Han kom først i lære i brødrehusets skomageri. Efter at have udlært, drog han til Ebersdorf, hvor han i december 1802 blev optaget i menigheden her. I følge hans egen beretning tilbragte han her en fornøjelig og salig tid. I året 1812 vendte han tilbage til Christiansfeldt og fandt da, som det syntes hans helbred fordrede, valget af en anden beskæftigelse. Dernæst blev han ansat som gårdskarl i menighedslogi et års tid. Herefter blev han drejer hos den daværende mester "broder" Niels Lund i Brødrehuset. Efter dennes afgang i året 1815 blev drejeriet forenet med snedkeriet. Her blev han til året 1841, da han indrettede sig selvstændig med denne beskæftigelse og på samme sted. 20 april samme år giftede (blev han forbundet) han sig ved det hellige ægteskab med den ugifte "søster" **Charlotte Luise Borchers**. De levede sammen indtil hun 3 maj 1852 gik forud ind i evigheden. Endnu før hendes hjemgang havde den utilstrækkelige fortjeneste ved hans arbejde tvunget ham til at opgive sin beskæftigelse. Han bibeholdt kun en gren af denne, hvilket blev ham, hvor ringe end fortjenesten var, en i hans ensomhed, som han jævnligt forsikrede, højst behagelig beskæftigelse. Han har gennem længere tid passet stillingen med belkontasters (formentlig brødremenighedens blæsere) og luth med megen optagethed. Han var gerne virksom og altid fornøjet med sit kaldsarbejde. Munterhed var i det hele taget et kendeligt fremtrædende træk i hans gemyt også i tider, hvor han måtte kæmpe med mange afsavn. Med henblik derpå forklarede (erklærede) han sig engang derhen, at frelseren, som han kendte og elskede fra barndommen af, havde givet ham den faste vished, at han herneden aldrig ville forlade ham og engang gøre ham salig. Ved denne vished havde han ikke grund til at græmme sig eller til at være bange. Over hans hjertefred og hans håb alene til Herren udtalte han sig undertiden og forsikrede gentagne gange, hvor underlig han følte frelserens kærlighed. Dette skete navnlig i den første sommer efter hans kones hjemgang. Tabet af hende gik ham meget nær. I sin ensomhed tænkte han ofte overvejende først på, hvad han havde i sin usete ven. Dermed hang sammen, at han ofte udtalte sig om farerne, som hans ensom(hed) og en ydre glædesløs stilling førte med sig og fik ham til at anråbe frelseren om sin bistand. Han benyttede sig trofast af vor menighed. Han har sjældent manglet i vor sal, skønt vejen i den sidste tid på grund af voksende aldersbesværligheder undertiden faldt ham tung. Vi tør vel efter det her sagte tro, at frelseren også ved hans pludselige bortkald fra denne tid ikke traf ham uforberedt, og at den salig "broder" i det stille har set hen til sin hjemfart.
Dette antydes så meget mere, at han havde en anelse om, at hans ende var nær, gennem ordning af små anliggender. Han havde også overfor en broder ved en begravelse med bestemthed udtalt, at dette vel var den sidste begravelse, hvilket skulle forstås således, at dette var den sidste begravelse, som han skulle opleve. Den næste ville være hans egen. Hvad han dengang sagde er sket her. Hans ende var pludselig og voldsom. Fuldstændig munter forlod han den 17 april om morgenen kl. 7 sin bolig for at besørge små ærinder. Da han gik over gaden mellem menighedshus og butik, og der kom en vogn styrende omkring hjørnet, hvis heste ikke længere kunne holdes, hvorved vognstangen rev ham omkuld og nogle af hans ribben blev smadret og lungerne beskadiget. Han blev kastet til jorden. Hans hoved svært beskadiget. Med det samme mistede han bevidstheden og han blev båret til sin bolig og lægen hidkaldt. Al menneskelig hjælp kom for sent. Allerede efter nogle timer, om formiddagen kl. halv ti forlod ånden den ødelagte hytte uden at bevidstheden bare et øjeblik var vendt tilbage. Den himmelske læge tog ham i sin pleje for at gøre med ham, hvad i livet har været hans troende fortrøstning og hvad også vi troende håber, for at gøre ham evig salig. Hans alder var 73 år og 2 måneder.

14-I, Johannes Pedersen, født 6 feb. 1790 i Gimsing i Trudsø. Johannes døde den 24 mar. 1791 i Gimsing i Trudsø og blev begravet den 30 mar. 1791 i Gimsing, 1 år og 7 uger gammel.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Ane nr. 16.

16, Jens (Jensen) Smed. Født ca. 1694 i Bøvling. Død 1763 i Bøvling. Gift ca. 1625. Navnet på Ane nr. 17 er ikke fundet. Hun er kun anført som Jens Smeds hustru ved dåb 1740, som bæremoder for en søn af **Niels Pedersen Godballe.** Der er en Peder Smed, der får en søn Morten døbt 18 januar 1694. 1693 og 15 sep. 1695 er der en Jens Jensen, der får børn døbt i Bøvling. Bøvling KB: 1740 Dom. 13 post Trin. **Niels Pedersen Godballes** søn Niels. Jens Smeds hustru bar den. Faddere: Jens Smed, **Peder Nielsen** i Øster Bøvling. **Niels Grønkiærs** søn Peder. **Jørgen Bojers** datter Mette, Niels Grønkiærs datter Karen.
Bøvling KB 1763: Epiph. Jens Smed begravet 69 år gammel.
Kirkebogen for Bøvling-Flynder er misserabel. Skifte protokoller for Rysensteen og Rammegaard findes ikke før ca. 1765.

Deres børn:
Ane nr. 8, (16-A), Jens Jensen Smed, født ca. 1726.

16-B, Johanne Jensdatter Smed, født 1729 i Bøvling. Bøvling KB: 1729 fjerde søndag efter Hellig Tre Kongersdag, døbt Jens Smeds barn Johanne. Ihvers hustru bar hende. Faddere: **Christen Knudsen**, **Peder Sudermark** og søn og datter, **Anne Gammelgård**.

16-C, Maren Jensdatter Smed, født ca. 1734 i Bøvling. Bøvling KB: Jens Smeds datter Maren konfirmeret 1753 i Bøvling

Ane nr. 18 og 19.

18, Christen Andersen Toft, født ca. 1689 i Bøvling, Viet ca. 1724 i Bøvling til
19, Mette Thøgersdatter, født år 1700 i Bøvling. Datter af **Tøger Toft**. Døbt 4 aug. 1700 Tøger Toftes datter Mette. **Else Østergaard** bar hende. Faddere: **Laurids Skøtte**, **Laurids Gammelgaard**, **Jens Østergaard**, Maren -----datter, **Mette Aagaard**. Mette døde i Bøvling 1765 og blev begravet Dom 2 post Epiph, 65 år gammel. Christen døde samme sted 1774 og blev begravet Dom. Cantate, 85 år gammel. Christen var stævnings- og kaldsmand under baroniet Rysensteen.

Følgende børn er fundet i Bøvling, oversigt:
18-A, Anders Christensen Toft, født ca. 1724.
18-B, Thøger Christensen Toft, født ca. 1730.
18-C, Oluf Christensen Toft, født ca. 1731.
Ane nr. 9, (18-D), Anne Christensdatter Toft, født ca. 1732.
18-E, Else Christensdatter Toft, født ca. 1733.
18-F, Christen Christensen Toft, født ca. 1738.
18-G, Peder Christensen Toft, født ca. 1741.
18-H, Anna Christensdatter Toft, født ca. 1744.
18-I, Laurs Christensen Toft, født ca. 1750.

Børn:
18-A, Anders Christensen Toft, født ca. 1724 i Bøvling.
Efternævnte Lars Andersen Toft kan være en søn af Anders Christensen Toft.

22 juni 1793 blev **Lars Andersen Toft**, hvis hustru **Anne Marie Sørensdatter** har forladt ham og rejst til Amsterdam. Efter kongl. allernådigste tilladelse og bevilling af 12 april 1793, som her bliver i bevaring, trolovet til **Anne Marie Nielsdatter**, som forlover efter loven o.s.v. Underskrevet Ole ----- og **Christen Jensen Smed**. Det kunne altså også lade sig gøre for en kvinde at forlade alt.

18-B, Thøger Christensen Toft, født 1728 i Bøvling. Død 1810 i Tørring. Gift (2) med
18-B+2, Mette Christensdatter, datter af **Christen Pedersen, Fladhede** i Ramme. De boede i Marsbjerg i Ramme sogn. Mette døde 1766.
Viet (3) den 6 nov. 1772 i Harboøre til
18-B+3, Karen Andersdatter - født ca. 1737.

Barn af andet ægteskab
18-B-1, Mette Thøgersdatter Toft, født 1762, formentlig død som spæd.
Bøvling KB 1762 Dom ? post Trin. Eodem Die, Thøger Christensens datter Mette hendes dåb confirmeret, da den tilformedelst svagheds nød var hjemmedøbt. Stuepigen Anne Cathrine på Rysensteen bar den. Faddere: **Christen Madsen**, **Oluf Christensen Toft** og Broder Peder og syster **Anna Christensdatter** og **Mette Mogensdatter** Lillebierggaard.

Børn af tredje ægteskab
18-B-2, Anders Thøgersen Toft, født 1773 på Harboøre. Døbt 31 maj 1773, Thøger Tofts barn Anders. Barnemoder **Karen Andersdatter**.
Tørring KB: 28 dec. 1798 blev unge karl Anders Thøgersen Toft her i sognet og pigen **18-B-2+, Ellen Margrethe Pedersdatter Fink** ægteviet uden forudgående trolovelse og tillysning, hvorfra de var befriede ved kgl.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

gratis bevilling af 14 feb. s.å. Texten var Ps. 128, v. 1-2. Brylluppet stod hos brudens forældre. Dette ægtepar var oldeforældre til **forfatteren Thøger Larsen.**
Deres første barn:
18-B-2-1, Thøger Andersen, født 1799 i Tørring. Død 1892 i Tørring. Boelsmand i Underbjerg, gift med
18-B-2-1+, Bodil Pedersdatter, født 1798 i Tørring. Død 1870 i Tørring.
Et af deres børn:
18-B-2-1-?, Kirsten Dahlgaard, Underbjerg, født 1838 i Tørring. Død 1916 i Tørring. Hun var mor til forfatteren Tøger Larsen.

18-B-3, Mette Kirstine Thøgersdatter Toft, født 1777 i Tørring.
18-B-4, Jacob Thøgersen Toft, født 1782 i Tørring.

*I Bogen: Bæksgaard i Tørring læses side 164: Friherren til Rysensteen **baron Juul** anlagde 1773 sag mod Tøger Christensen Toft. Tidligere havde Tøger Christensen været i tjeneste hos **forvalter Stausholm** på Rysensteen som ridende bud og kusk. Efter endt tjeneste her blev Tøger Toft ansat som skoleholder på Harboøre. Hans kvalifikationer som skoleholder var ikke just påfaldende.*
Oprindeligt blev han kun ansat for vinteren 1770, men da han blev ualmindelig afholdt i sognet, fik han lov at fortsætte som skoleholder. Dette gik godt indtil 1772, hvor det kom baronen for øre, at hans skoleholder på Harboøre skulle have besvangret en pige.
***Jens Gay** blev afhørt ved birketretten om sit kendskab til Tøger Toft som skoleholder. Efter Jens Gay's svar at dømme så det ud til, at han nødigt ville gøre skoleholderen fortræd. På den anden side ville han ikke modsige baronen. Jens Gay blev først spurgt, om det var ham bevidst, at Tøger Toft forstod noget af regnekunsten og om han havde undervist de unge derudi. "Jens Gay veed tilfulde, at Tøger Toft ikke kan være de unge til gavn og nytte i regning og lagde dette til, at han selv forstår de fire regnearter i sin regnebog". De fire andre vidner kunne ingen forklaring give derom. Et spørgsmål lød, om Tøger Toft var bekendt for at føre et skikkeligt og gudfrygtigt levned. Jens Gay svarede, at han ikke vidste noget uskikkeligt om Tøger Toft. Vidste Jens Gay da, eller havde han hørt, at Tøger Toft i skolen katekiserede for de unge derved at vejlede dem til den sande Guds kundskab? Jens Gay svarede forsigtigt, da han selv havde haft Tøger Toft til at læse for sine børn, lærte han dem katekisering og læsning, som ske burde.*

*Den mistænkte Tøger Toft var nærved 50 år. Han var født i Bøvling år 1725, som søn af Christen A. Toft, hvis fader var Tøger Christensen Toft i Bøvling. Både hans far og bedstefar havde været stævnings- og kaldsmænd under baroniet. Tøger Toft havde tidligere været gift med en datter af **Christen Pedersen** i Fladhede i Ramme, **Mette Christensdatter**. De boede da i Marsbjerg i Ramme, men Mette døde fra ham år 1766. Jens Gay måtte til bunds gøre rede for sit kendskab til Tøger Toft og kunne da også fortælle, at Tøger Toft før sin karriere som skoleholder havde tjent som kusk hos den afdøde forvalter J. Stausholm og siden havde været bud på Rammegård og udrider hos det baronlige herskab. Herefter kom nogle prekære spørgsmål. Vidste Jens Gay, om Tøger Toft havde besvangret en kvinde før han kom til Harboøre? Det havde Jens Gay intet kendskab til. Vidste Jens Gay om Tøger Toft var gift og hvornår han havde holdt bryllup ? Jens Gay vidste, at Tøger Toft havde haft trolovelse den 18 oktober og bryllup den 6 december sidst afvigte år. Noget bevis på, at Tøger Toft havde besvangret en pige, fremkom ikke under afhøringerne. Skoleholderen var nu blevet genstand for baronens mistænksomhed, hvorfor han skulle væk fra sognet. Birketretten fandt det bevist, at Tøger Toft nok kunne noget af sin kristendom, men han forstod ikke at regne, som er en virkelig egenskab, der bør følge en skoleholder. Som ene skoleholder på Harboøreland, hvor baronen var eneste lodsejer, fandtes disse kvalifikationer ikke tilstrækkelige. Nogen betryggende evne til at undervise kunne Tøger Toft ikke præstere. Han var i hast forvandlet fra kusk og udrider til underviser for ungdommen efter en forordning af 23 januar 1739, som tydeligt fordrer duelighed.*
Foruden de foranstaltede forhør ved birketretten havde baronen truet samtlige beboere på Harboøreland med alle landsens ulykker, hvis de sendte deres børn til undervisning hos den afsatte skoleholder. Pastor Riis, der gerne ville beholde Tøger Toft som skoleholder, havde taget sig den frihed at bebrejde baronen hans behandling af Tøger Toft. Dette var baronen meget utilfreds med og han bad præsten lade være med at stille sig på bagbenene, da han ikke ønskede at have denne liderlige karl til at undervise børnene på Harboøreland.
Havde Tøger Toft besvangret en pige? Baronen kunne i hvert tilfælde tælle til 9 selvom det skulle gøres baglæns fra 31 maj 1773, hvor skoleholderens søn Anders blev født. Da Tøger Toft var blevet gift med Karen Andersdatter

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

den 6 november 1772, var der noget, som ikke rimede. Nogen skolepige var det dog ikke der var blevet besvangret. Ved barnets fødsel var Karen omkring 35 år gammel.
Det hjalp ikke, at præsten og delefogeden holdt med skoleholderen. Han måtte forlade embedet på Harboøre og flyttede samme år til et husmandssted under Tørringbjerg. At Tørringboerne ikke har taget så strengt på moralen som baronen ses af, at Tøger Toft blev skoleholder i Tørring samme år han flyttede dertil. Han døde her 85 år gammel i året 1810.

Tørringboerne kan være baronen taknemmelig for hans herskesyge. Den blev årsag til, at Tørring sogn har fostret en af nyere tids store digtere. Tøger Christensen Toft blev tipoldefar til redaktøren og forfatteren ***Tøger Larsen****.*

Hardsyssels degnehistorie af **Ejnar Poulsen** meddeler angående Tørring sogn: Husmand Thøger Toft var skoleholder 1787. Han boede i Underbjerg huse og var i tredje ægteskab med Kirsten Andersdatter. Han var da 62 og hun var 50 år gammel. De havde børnene: Anders født 1773, Mette Kirstine født 1777 og Jacob født 1782.
Læg mærke til, at han var skoleholder i samme sogn, som vor agtværdige ane nr. 22 **Laurits Schmidt**, der residerede som degn i Tørring sogn fra 1753 til 1793, Hvor hans svigersøn overtog embedet.

18-C, Oluf Christensen Toft, født ca. 1726 i Bøvling. Viet 1761 til
18-C+, Anne Laursdatter, født ca. 1732 fra Skadhede i Bøvling sogn.
Bøvling KB: 1761 den 12 nov. Oluf Christensen og Anne Laursdatter trolovet. Forlovere: Christen Toft og Jens----- (ulæselig). De blev viet 3 dec. samme år.
Deres børn:
18-C-1, Mette Marie Olufsdatter, født 1762 i Bøvling. KB: 1762 Dom. 18 post Trin. Oluf Christensens datter døbt Mette Marie. **Jens Skadhedes** hustru bar den. Faddere: **Søren Skadhede**, Jens ibm. **Gregers Clemensen**, **Christen Toftes** datter Anne og **Laurits Skadhedes** datter Else.
18-C-2, Christen Olufsen, født 1768 i Bøvling. KB: 1768 Dom. 15 post Trin. Oluf Tofts søn Christen døbt. Laurits Skadheedes datter Else bar. Faddere: **Thøger Christensen** og broder Laurs. **Peder Jensens** søn Ivar. Jens Smeds datter Maren og ?.
18-C-3, Peder Olufsen, født 1771.
18-C-4, Christen Olufsen, født 1772.
18-C-5, Maren Olufsdatter, født 1773.
18-C-6, Else Olufsdatter, født 1775.
18-C-7, Laurits Olufsen, født 1781.

FT Bøvling 1787: Smedsgaard, 2. familie: Oluf Christensen, mand 61 år, i første ægteskab, bonde og gårdbeboer. Anne Lauritsdatter, kone, 55 år, i første ægteskab. Peder Olufsen, 16 år, Christen Olufsen, 15 år, Maren Olufsdatter, 14 år, Else Olufsdatter, 12 år, Laurits Olufsen, 6 år. Alle deres børn. Oluf var kusk og udrider hos forvalteren på Rysensteen ligesom sin broder Thøger.

Ane nr. 9. (18-D), Anna Christensdatter, født 1731. Se denne.

18-E, Else Christensdatter Toft , født 1732 i Bøvling.

18-F, Christen Christensen Toft, født 1738 i Bøvling.

18-G, Peder Christensen Toft, født 1740 i Bøvling. Bøvling KB: 1771 Dom. 15 post Trin. Peder Christensen Toft og
18-G+, Marie Andersdatter Jilvad trolovet. Forlovere **Christen Østergaard** og **Christen Maagaard**. Viet 10 okt. 1771. De fik et barn døbt Dom. 20 post Trin. samme år.

18-H, Anna Christensdatter Toft, født 1745 i Bøvling.

18-I, Laurs Christensen Toft, født 1749 i Bøvling.

Ane nr. 20 og 21.

Ane nr. 20, Niels Christensen Dahlgaard, født ca. 1697. Død 4 aug. 1762 i Dahlgaard i Hygom sogn. Viet ca. 1730 til
Ane nr. 21, Else Christensdatter Dahlgaard, født ca. 1706. Død 1 jun. 1779 i Dahlgaard i Hygom sogn.

Deres børn:
20-A, Christen Nielsen Dahlgaard, født ca. 1732.

20-B, Christen Nielsen Dahlgaard, født ca. 1734.

Ane nr. 10, (20-C), Jens Nielsen Dahlgaard, født 1736. Se denne.

20-D, Margrethe Nielsdatter, født ca. 1737 i Dahlgaard i Hygom sogn. Var viet til
20-D+, Claus Nielsen Grumsgaard i Hygom sogn.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

20-E, Anna Nielsdatter, født ca. 1738 i Dahlgaard i Hygom sogn. Død kort tid før juni 1777. Var gift med
20-E+, Gerial Christensen, Eskebæk i Tørring. Havde to børn,
20-E-1, Christen Gerialsen, f. 1774 i Tørring.
20-E-2, Else Gerialsdatter, f. 1778 i Tørring.

Skifte efter Niels Christensen Dahlgaard findes ikke. Rysensteen skifteprotokol begynder først ca. 1765.
Skifte efter Else Christensdatter i Dahlgaard i Hygom:
Anno 1779, den 16 juni mødte på højvelbaarne hr. **oberst baron Juel** friherre til baroniet Rysensteen hans vegne, birkedommer og **forvalter J. Lund** fra bemeldte Rysensteen udi Dahlgaard i Hygom sogn for der samme steds at registrere og vurdere efter salig afgangne Else Christensdatter, som døde og opholdt sig her i bemeldte Dahlgaard, hvor hun har efterladt sig følgende arvinger som er: En søn Christen Nielsen, ere myndig. En søn Christen Nielsen, ligeledes myndig. Begge opholder sig her i Hygom sogn. En søn Jens Nielsen Dahlgaard er ved døden afgangen og har efterladt sig to pigebørn. Den første værende **Ellen Margrethe Jensdatter**. Den anden **Christiane Jensdatter**, begge små og umyndige. Og var da til stede på disse umyndiges vegne som formynder hæderlige **Sr. Laurs Smidt**, sognedegn for Tørring og Heldum menigheder. Endelig en datter Margrethe Nielsdatter udi ægteskab med Claus Nielsen, boende i Grumsgaard udi Hygom sogn. Var selv personlig tilstede. Og en datter Anna Nielsdatter, som ved døden er afgangen, tilforn i ægteskab med Gerial Christensen boende i Eskebæk udi Tørring sogn, hvor hun har efterladt en søn Christen Gerialsen, 5 år og en datter Else Gerialsdatter et halvt år gammel. (moderen var død for nylig). Faderen til samme børn var ikke mødt formedelst sygdom, som er påkommet. Alle forbemeldte af de andre arvinger var selv personlig til stede. Og antog birkedommer J. Lund til sig to lovlige registrerings- og vurderingsmænd navnlig **Jens Bierg** og **Christen Skibsted**, begge af Hygom sogn, som derefter foretog en lovlig registrering og vurdering over den salige kones efterladenskaber, som følger:
Herefter en oplistning af sengetøj og beklædnings genstande.
Videre forefandtes ikke at tilhøre den salig kone og beløber da i alt indtægter 8 Rd. 1 mark 8 sk. Alle tilstedeværende arvinger tilstod at foranførte klæder skulle tilhøre enken **Petronella Marie Schmidt** for den afdødes begravelse som bekostning medvidere, som af hende er bestemt uden deres pertention i nogen måde. Altså blev skiftet sluttet og tilendebragt. Datum Dahlgaard i Hygom ut Supra. På herskabets vegne J. Lund. Som arvinger: **Christen Nielsen**. På min hustru **Margrethe Nielsdatters** vegne, **Claus Nielsen**. Som formynder på salig Jens Dahlgaards børns vegne underskriver Laurs Schmidt. Som tilstedeværende vitterligheds- og vurderingsmænd underskriver **Christen Sørensen, Jens Bierg**.

Ane nr. 22 og 23.

Ane nr. 22, Laurits Borch Rosenberg Schmidt Kristensen, døbt 28 maj 1719 i Tørring kirke. Viet 24 jan. 1744 i Tørring kirke til
Ane nr. 23, Gunhild Olufsdotter Broe, født ca. 1721 i Strømsø ved Drammen i Norge. Død 19 aug. 1795 i Tørring. Kirkebogen meddeler: Var længe syg af brystsvaghed og tærende sygdom, hvoraf hun døde onsdag morgen. Blev begravet torsdagen den 27 aug., hvorved var et talrigt søgt comitat. Til kirken blev givet lys med plader og flor og ved ligprædiken var teksten Tim. 4. kap. vers 7 og 8. Hun var født i Strømsø ved Drammen i Norge og havde været gift i næsten 52 år med hendes mand.
Laurits Schmidt blev sin faders eftermand i degneembedet i Tørring-Heldum år 1753. Han fik afsked i 1793 efter 40 års tjeneste og døde den 19 aug. 1797 i Tørring. Blev begravet 26 aug. på Tørring kirkegård. Kirkebogen meddeler: Sr. Laurits Borch Rosenberg Schmidt, Diaconis Emeriti, første sognedegn for Tørring-Heldum menigheder, 78 år, 2 måneder og 3 uger gammel. Døde løverdagen den 19 august og blev begravet løverdagen den 26. Begravelsen var hæderlig. Der blev prædiket. Teksten var Gen. 5 kap. vers 24. cum. exord.

Deres Børn, oversigt:
22-A, Margrethe Lauritsdatter Schmidt, født ca. 1744.
Ane nr. 11. (22-B), Petronella Marie Schmidt, født 9 maj 1747.
22-C, Mariane Schmidt, født maj 1750.
22-D, Marta Schmidt, født jul. 1753.
22-E, Christen Schmidt, født mar. 1756.
22-F, Anna Margrethe Schmidt, født 1757.
22-G, Anna Margrethe Schmidt, født 1758.
22-H, Elisabeth Schmidt, født 22 apr. 1762

Der er ingen familiære forhold til navnet Borch Rosenberg. Se under faderen ane nr. 44. Denne ærværdige degn i Tørring-Heldum har dog haft

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

megen anseelse. Dette kan skyldes et nært forhold til både præster, den velhavende morbroder i Kallesø og andet godtfolk. Lidt jord ejede han også i Tørring. Endelig må han have haft gode evner til at røgte sit kald.

Børn:
22-A, Margrethe Lauritsdatter Schmidt, født ca. 1744 i Tørring sogn. Formentlig død som barn.

Ane nr. 11, (22-B), Petronella Marie Schmidt, født 9 maj 1747. Se denne

22-C, Mariane Schmidt, født maj 1750, døbt 19 maj 1750 i Tørring. Hun får en søn født uden for ægteskab, som bliver døbt i Tørring kirke 1771. Barnet får navnet **Peder Christian (Hansen)**. Udlagt barnefar var **Hans Christensen**, soldat, født i Hove. Hun ses ikke at være blevet gift med denne Hans. Den mand hun bliver gift og får børn med hed Niels. Forholdet er ikke undersøgt. Ved skiftet 1731 efter hendes søster Marta er hun død, men havde en søn og to døtre:
22-C-1, Laust Christian Nielsen, bosat i Houe.
22-C-2, Karen Nielsdatter, gift med gårdmand **Anders Qvolsbæk** i Møborg sogn.
22-C-3, Gundhil Kirstine Nielsdatter. 1731 var hun "under fattiggården" i Holstebro købstad.

22-D, Marta Schmidt, født jul. 1753 i Tørring, døbt 11 jul. 1753 i Tørring kirke. Gift med faderens eftermand i degne embedet i Tørring
22-D+, Christian Olesen Højland, søn af degn **Ole Højland** i Hove. Kaldet til degn i Tørring den 26 aug. 1793 af **biskop Middelboe**. (Svigerfaderen var udtjent i 1793 og døde få år efter). Han var tillige skoleholder og var ganske duelig. Christian døde den 16 sep. 1829. Marta døde den 27 aug. 1831. Den 2 aug. 1830 stiftede hun et legat på 130 Rdl.
I Hardsyssels Degnehistorie er det angivet, at det var hendes ældste søster Margrethe, der blev gift med Christen Olesen Højland. Det er en fejl.
FT Tørring 1801: Degneboligen. Christen Højland, 35 år, degn for Tørring-Heldum menigheder. Marthe Schmidt, hans kone, 47 år. Begge i første ægteskab. Ingen børn anført. Ægteskabet var barnløst.
Skiftet efter Martha er ret stort og giver oplysninger om hende og hendes afdøde mands efterslægt. Det medtages her for den dels vedkommende, der omhandler oplistning af arvinger.

Skifte den 10. maj 1831 efter afdøde enke **Martha Laursdatter**. Enke efter afdøde kirkesanger og skolelærer **Christen Olesen Høyland** af Tørring sogn. Han døde den 16. september 1829.
Arvinger efter ham 3 helbrødre og 3 halvbrødre, samt en halvsøster.
1. En helbroder **Eskild Høyland**, som er degn og skolelærer i Hygum sogn, men er død i året 1830 og har efterladt sig:
A. En søn **Ole Høyland**, 35 år gammel i Hygum sogn
B. En søn **Andreas Borch Rosenberg Høyland**, 33 år gammel i Hygum sogn.
C. En søn **Gustav Ludvig Baden Høyland**, 29 år gammel i Skive.
D. En datter **Caroline Høyland**, 24 år gammel, ugift. (Død 14. september 1831).
E. En datter **Anne Kirstine Høyland**, 21 år gammel, ligeledes ugift.

2. En helbroder **Anders Olesen Høyland Skou** i Ertberg, Dybe sogn. Han lever sammesteds på aftægt.
3. En helbroder **Mads Høyland**, bosat i Holstebro.

4. En halvbroder **Knud Olesen Knakker**, som er død og har efterladt sig 2 børn nemlig:
A. En søn **Christen Knudsen**, 34 år gammel og bosat i Fuglsang i Vandborg.
B. En Datter **Marianne Knudsdatter**, som er gift med Anders Raaberg i samme Sogn.

5. En Halvbroder **Peder Olesen**, som er død og har efterladt sig en Søn, nemlig **Ole Pedersen Herup**, boende i Herup i Dybe sogn.

6. En halvbroder **Hans Olesen Callesøe**, som er død og har efterladt sig 3 børn nemlig:
A. En datter **Marianne Hansdatter**, der var gift med afdøde gårdmand **Jøs Kammersgaard** i Hygum, som er død og har efterladt sig:
a. En datter **Karen Jøsdatter,** gift med gårdmand **Peder Christian Kirkensgaard** i Vandborg.
b. En datter **Maren Jøsdatter**, gift med **Ole Vestergaard** i Houe Sogn.
c. En datter **Else Jøsdatter**, ugift i Hygum Sogn.
d. En datter **Bodil Kirstine Jøsdatter**, ugift i Houe.

B. En datter **Anne Hansdatter**, gift med gårdmand **David Grydsbæk** i Houe sogn.

C. En datter **Anne Kirstine Hansdatter** gift med gårdmand **Simon Musholm** i Vandborg.

7. En halvsøster **Anne Kirstine Olesdatter**, som er død, men af ægteskab med afdøde **Henrik Agger** har efterladt sig følgende børn, 2 Sønner og 2 døtre:
A. En søn **Ole Henriksen Haunstoft** boende i Tørring sogn, er myndig.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

B. En søn **Peder Henriksen Agger**, boende i Hygum sogn, ligeledes myndig.
C. En datter **Anne Marie Henriksdatter**, som er død og har efterladt sig en Datter
a. **Mette Kirstine Nielsdatter**, gift med **Hans Jensen Callesøe** i Nørkær i Tørring sogn, arver 12 rigsdaler. (Underskriver sig **Hans Kjær**).
D. En Datter **Anne Margrethe Henriksdatter**, gift med **Christen Christensen, Pugpøth** i Bøvling Sogn.

På Konen Martha Laursdatters side anmeldes følgende arvinger:

En helsøster Nille Marie Laursdatter, som er død, men af ægteskab med Jørgen Dahlgaard i Hygum har efterladt:
En søn Niels Jørgensen, bosat i Vinding sogn.
En datter Ellen Margrethe, gift med Christen Smed i Ramme.
En datter Gunhild Marie, enke efter Poul Kier i Fousing Sogn.
En datter Anne Marie Jørgensdatter, som er død i Hygum sogn og har efterladt sig børn med Jens Jensen Noer, men hvis navne ikke vides.
En datter Anne Margrethe Jørgensdatter, gift med **sadelmager Pleth** i Ringkøbing.
En datter Zidsel Jørgensdatter, som er død, men af ægteskab med Laust Døj af Lomborg sogn, har efterladt sig børn, hvis navne og opholdssted ej i dag kan opgives.
En datter Anne Jørgensdatter, gift med Christian Larsen i Hygum Bakhus.

En helsøster Marianne Laursdatter, som er død, men har efterladt sig:
En søn Laust Christan Nielsen, som er myndig og bosat i Houe sogn.
En datter Karen Nielsdatter, gift med gårdmand Anders Qvolsbæk i Møeborg sogn.
En datter Gundhil Kirstine Nielsdatter, under fattiggården i Holstebro købstad.

En helsøster Elisabeth Laursdatter Smith er død og efterlader sig:
En søn Lars Maggaard, fuldmægtig hos branddirektør Wium og fuld myndig.
En datter Anne Gundhil Maggaard, gift med gårdmand Christen Danielsen i Dybe Sogn.

22-E, Christen Schmidt, født mar. 1756, døbt 27 mar. 1756 i Tørring kirke. Død, begravet 2 søndag efter Trin. 1756.

22-F, Anna Margrethe Schmidt, født 30 jun. 1757 i Tørring. Død, begravet 22 søn. efter Trin. 1757 i Tørring.

22-G, Anna Margrethe Schmidt, født 18 nov 1758 i Tørring. Formentlig død som barn.

22-H, Elisabeth Schmidt, født 22 apr. 1762 i Tørring. 1731 er hun i testamentet efter søsteren **Marta Laursdatter** nævnt som død og har efterladt sig en søn og en datter.
22-H-1, Lars Maggaard, fuldmægtig hos **branddirektør Wium**, fuld myndig 1731.
22-H-2, Anne Gundhil Maggaard, gift med gårdmand **Christen Danielsen** i Dybe sogn.

Ane nr. 24 og 25.

Ane nr. 24, Anders Nielsen Moustgaard, født 1686 i Futtrup i Nørlem, hvor han blev døbt den 19 juli 1686. 20 maj 1705 blev han overhørt i Nørlem Kirke, 18 år gammel. Død 20 dec. 1748 i Moustgaard i Gimsing sogn. Viet 1712 i Vejrum kirke til
Ane nr. 25, Ane Poulsdatter Nørsøller, født efter 1687 i Nørsøller i Vejrum sogn. Død 1771 i Vester Moustgaard i Gimsing sogn.
Parret blev viet i Vejrum år 1712. Anders far kom fra Futtrup i Nørlem sogn til Engelund i Fabjerg sogn og Anes mor kom fra Sodborg i Rom sogn. Afstanden mellem disse gårde var ikke stor og forældrene har sikkert, som sæd og skik var, bestemt, at de skulle være ægtefolk. De var jævnaldrende og har sikkert kendt hinanden. Efter vielsen finder vi dem i Fabjerg, hvor deres børn fødes de følgende år. Kirkebogen i Fabjerg er kun bevaret fra år 1744. Gimsing kirkebog findes ikke for perioden 1700 til 1740. Oplysningerne er derfor sparsomme. Anders optræder jævnligt, som vidne, sammen med sin far og andre bønder fra Fabjerg egnen i justitsprotokollen indtil 1728. Vi kan derfor gå ud fra, at han på dette tidspunkt flytter fra denne egn til Vester Moustgaard i Gimsing, som han får i fæste. Denne gård beboes af hans efterkommere i flere generationer. Den købes til selveje af hans barnebarn **Anders Poulsen** år 1789.
Anders Nielsen dør i Gimsing 1748, 67 år gammel. Ane Poulsdatter dør også i Gimsing 1771, 90 år gammel. I kirkebogen er tilføjet: Var kun syg i 3 dage.
I et brev til Kristen dateret 31 dec. 1951 skriver PC angående Anders Moustgaard:
Der har levet det sagn i Moustgaard slægten at en gang, da ejeren af Quistrup manglede en dygtig mand som fæster til V. Moustgaard, havde han formået en mand fra et af sognene vester på til at tage fæstet. Ved at gennemgå Vejrum kirkebog ses 1712, at Ane Poulsdatter Nørsøller blev gift med Anders Nielsen fra Fabjerg. Der kan næppe på dette tidspunkt i

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Fabjerg findes nogen anden af dette navn end Niels Nielsens søn i Engelund. (1709 findes i justitsprotokollen navnene på alle i Fabjerg boende mænd). I samme protokol optræder som vidner i forskellige sager af og til Niels Nielsen Engelund og søn Anders Nielsen, begge i hvert fald til 1720 og Anders Nielsen til ca. 1728. Da forsvinder også Anders fra Fabjerg. Han dukker op en tid efter i Moustgaard, hvor han døde 1748, 67 år gammel. At det er den samme Anders ses af, at hans enke Ane Poulsdatter også døde der 1771, 90 år gammel. Et fingerpeg mod hvordan Anders og Ane er blevet kendt med hinanden findes i den kendsgerning, at Anes moder, Kirsten Kloster var fra Sodborg i Rom ikke langt fra Engelund i Fabjerg. (PC benyttede brevpapiret på begge sider helt ud til kanten. Han var en nøjsom mand).
Ægteparrets børn, som blev voksne:
24-A, Poul Andersen Moustgaard.
24-B, Niels Andersen Moustgaard.
Ane nr. 12. (24-C), Peder Andersen Moustgaard.
24-D, Kirsten Andersdatter Moustgaard.
24-E, Mette Andersdatter Moustgaard.
24-F, Maren Andersdatter Moustgaard.

Der kan måske findes yderligere en søn Jens Andersen Lund af Fousing. Ved skifte efter Poul Andersen Moustgaard 1790 nævnes: Pigernes formynder, Jens Andersen Lund af Fousing. Dette kunne tyde på, at Anders Nielsen Moustgaard og Ane Poulsdatter Nørsøller havde en søn Jens med tilnavnet Lund. Det kan være en skrivefejl fra forvalterens side, men han kan have forvekslet navnet Peder med Jens, hvilket jeg tror er det mest sandsynlige.
Ved FT 1787 i Fousing findes ingen ved navn Jens Andersen, hvis navn og alder kan passe.

24-A, Poul Andersen Moustgaard, født 1715 i Fabjerg sogn. Viet 20 sep. 1752 i Hjerm til **24-A+, Lene Pedersdatter**, født 1725. Datter af **Peder Madsen og Kirsten Jensdatter**, der boede i Lindeborg, som er nr. 6 i Hjermhede. Poul overtog fæstet af Vester Moustgaard efter sin far Anders Nielsen. Poul Andersens søn Anders overtog fæstet i tredje generation som fæster på stedet og købte det til selveje.

FT 1787 Gimsing, Moustgaard: Povel Andersen, 74 år. Lene Pedersdatter, 64 år. Anders, 34 år. Christen, 20 år. Anne, 26 år. Kirsten, 24 år.

Udsnit af målebordsblad M 2004 fra 1881. Øster og Vester Moustgaarde er markeret som to gårde mellem Quistrup og Gimsing kirke. Quistrup, Trudsø bebyggelsen og Ny Trudsø's beliggenhed i forhold til Gimsing og Vejrum kirker fremgår.

Lægdsrullen for Gimsing år 1790:
Poul Andersen i Moustgaard, faderen. Peder Poulsen, 34 år, 61 ¾", opholder sig i Ølby. **Anders Poulsen**, 36 år, 61 ¾", gårdmand, går ud af rullen 1792. Niels Poulsen, 24 år, 64", på Quistrup.
Christen Poulsen er ikke nævnt. Kan være død.
Den 15 marts 1790 døde Povl Andersen af Vester Moustgaard og jordet den 24 mar. 75 år og 8 måneder gammel.

Lene Pedersdatter af Hjermhede blev konfirmeret 1745.
Den 29 marts 1752 trolovet i Hjerm Poul Andersen af Moustgaard i Gimsing og Lene Pedersdatter af Hjermheede. Viede 20 september. Gimsing KB: 24 juli 1803 døde enken Lene Pedersdatter af Vester Moustgaard. Begravet 2 august, 78 år 10 md. og 3 dage gl.

Moustgaard var fæstegård under Quistrup i Gimsing sogn, Hjerm herred. Fæstet af gården skulle bl.a. betales med hoveriarbejde, som bestod i, at der 83 dage om året skulle stilles med en mand på herregården. 31 af disse dage skulle manden stille med hestespand. Poul Andersen havde tillidsjob i sognet og ses ofte som vidne på tinge og som vitterligheds- og vurderingsmand ved skifteforretninger. Han har sikkert haft en karl at sende til hove. I hans

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

tid var ejeren af Quistrup en overgang **Hr. Hvass** til Tvis Kloster. Samarbejdet mellem bonde og herremand var ikke altid gnidningsløst. I en retssag fra Hjerm herred beskrives i justitsprotokollen efter midten af 1700 årene, at nævnte Hr. Hvass anklager en del bønder for at udeblive fra hoveriarbejdet. De nægter simpelthen at udføre hoveriet. Arbejdet skulle udføres, og andre blev sat til det. Blandt de 7 bønder der nævnes i sagen er Poul Moustgaard og hans svoger **Peder Enevoldsen** i Nørgård. De nævnte mænd er alle fra sognets større gårde. Bøden de pålægges er meget lille. Hver af mændene skulle betale 1 rigsdaler til sognets fattige.

Deres børn:
24-A-1, Anders Poulsen, født okt. 1753 Vester Moustgaard. Døbt 7 okt. 1753 i Gimsing. Viet til
24-A-1+, Else Andersdatter, født 12 jul. 1783 i Elkjær i Mejrup sogn. Hendes forældre var **Anders Stensgaard** og **Karen Jensdatter Noes** i Elkjær i Mejrup sogn. Hun døde den 31 dec. 1852 i Vester Moustgaard.
Gimsing KB: Den 23 mar. 1809 viet i Gimsing ungkarl Anders Poulsen af Vester Moustgaard og pigen Else Andersdatter af Vester Moustgaard. Forlovere: Gårdmand Jens Dalbye af Gimsing og Laurs Clemmensen af Qvium i Hjerm sogn.
Børn:
24-A-1-1, Poul Andersen, født 1809.
24-A-1-2, Niels Andersen, født 1811.
24-A-1-3, Lene Andersdatter, født 1813.
24-A-1-4, Karen Andersdatter, født 1815.
24-A-1-5, Anders Andersen, født 1819.
24-A-1-6, Ane Andersdatter, født 1822.
24-A-1-7, Kirsten Andersdatter, født 1825.

Anders overtog fæstet af Vester Moustgaard før faderens død 1790. Han købte den til selveje 1789. 1811 forpagter han Vester Moustgaard ud til sin fætter Anders Pedersen (Hallundsbjerg) for en seks årig periode. Årsagen hertil kan være, at han som sin far havde meget at gøre med tillidshverv m.m.
Om denne familie kan der læses "I slægtens spor rundt om Kilen" side 29.

24-A-2, Peder Poulsen, født nov. 1755 i Vester Moustgaard i Gimsing sogn. Døbt 16 nov. 1755 i Gimsing. Han blev gift med
24-A-2+, Karen Christensdatter. Boede i Brasholmhus i Ølby fra 1790 til 92, hvor han købte Ørvejle i Fousing sogn den 16 feb. 1792 for 500 Rdl.

Karen og Peder fik 3 børn:
24-A-2-1, Lene Kathrine Pedersdatter.
24-A-2-2, Kirsten Pedersdatter.
24-A-2-3, Poul Pedersen, som døde år 1800.

Karen døde 1816, 56 år gammel. Peder døde 1833 som aftægtsmand i Ørvejle 77 år gammel. Der findes en Ørvejle i både Gudum og Fousing. Ørveile i Gudum var 14-C, Christen Pedersens fæstegård.
4 jul. 1779 får Karen Pedersdatter af Moustgaard en uægte datter døbt. Det får navnet Maren og bæremoder var Maren gift med Poul i Øster Moustgaard. Faddere var flere Moustgaard folk. Barnefader var Peder Poulsen, Vester Moustgaard.
Hvad der videre er sket vides ikke, men det ser ikke ud til, at de blev gift.

24-A-3, Ane Poulsdatter, født jun. 1760 i Vester Moustgaard i Gimsing sogn. Døbt 15 jun. 1760 i Gimsing. Gimsing KB: 15 juni døbt i Gimsing Poul Andersens datter af Moustgaard Anne, båret af Maren Andersdatter Moustgaard. Test: Anders Andersen Moustgaard, Mads Kristensen og hustru Maren af Moustgaard, Jens Pedersen og hustru Maren af Hjermheede. Ane blev gift med
24-A-3+1, Christen Sørensen i Smørborg i Hjerm sogn. Christen må være død omkring år 1805, fordi Ane bliver viet den 20 nov. 1806 som enke fra Smørborg til
24-A-3+2, Niels Christian Graversen fra Mejrup. Forloverne var **Christen Knudsen** fra Øster Ausum og Anders Poulsen fra Vester Moustgaard. Evt. børn og videre levned er ikke efterforsket.

24-A-4, Kirsten Poulsdatter, født mar. 1763 i Vester Moustgaard i Gimsing sogn. Døbt 25 mar. 1763 i Gimsing. Kirsten blev som halvgammel pige gift den 7 jun. 1805 med
24-A-4+1, Morten Jensen, Pilgaard i Fousing, som var blevet enkemand efter **Ane Poulsdatter**, der døde 1804. Forlovere ved deres bryllup var Salomon Jensen fra Nees sogn og Anders Poulsen fra Vester Moustgaard. Morten døde 1807, 60 år gammel, hvorefter hun giftede sig med
24-A-4+2, Thomas Jensen. De levede sammen i næsten 30 år, men fik ingen børn. Kirsten døde 1834, 72 år gammel.

24-A-5, Niels Poulsen, født jun. 1765 i Vester Moustgaard i Gimsing sogn. Døbt 2 jul. 1765 i Gimsing. Han blev gift med
24-A-5+, Karen Margrethe Christensdatter fra mellem Makholm i Resen sogn. Niels døde 45 år gammel år 1810. Videre ikke efterforsket.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

24-A-6, Christen Poulsen, født maj 1767 i Vester Moustgaard i Gimsing sogn. Døbt 10 maj 1767 i Gimsing. Han blev gift med
24-A-6+, Sidsel Jensdatter og fik Nørre Lille Humlumgaard.
Ved FT 1801 er Christen endnu hjemme i Vester Moustgaard hos sin broder Anders. Den 21 okt. 1809 får Christen Poulsen Lilhumlum en datter Kirsten begravet ¼ år gammel i Resen.
Videre ikke efterforsket

24-B, Niels Andersen Moustgaard, født ca. 1717 i Fabjerg. Døde 11 april 1751, 34 år gammel, formentlig ugift. Han faldt ned i en lade, slog hovedet og døde dagen efter.

Ane nr. 12, (24-C), Peder Andersen Moustgaard. Se denne.

24-D, Kirsten Andersdatter Moustgaard, født 1728 i Fabjerg sogn. Viet (1) 30 okt. 1760 i Gimsing kirke til
24-D+1, Peder Enevoldsen Nørgaard, født 1733, død 1772 i Gimsing i Nørgaard.
Hun blev viet (2) 1773 i Gimsing kirke til
24-D+2, Niels Mikkelsen Nørgaard.
Kirsten var konfirmeret 15 apr. 1749 i Gimsing og hun døde 1786 i Nørgaard.
Niels Mikkelsen Nørgaard blev viet (2) den 30 nov. 1786 i Vejrum til **Kirsten Marie Axelsdatter Nørsøller.** Dette ægteskab blev kortvarig idet Kirsten Marie døde i nov. 1787 43 år gammel efter at have født et dødfødt barn.
Niels Mikkelsen gifter sig for tredje gang med **Else Pedersdatter,** som formentlig var fra Fousing.
Gimsing KB: 1793 Dom. 12 post Trin. er **Mette Kirstine Nielsdatter**, Niels Mikkelsen og Else Pedersdatters af Nørgaard i Gimsing, confirm. i dåben, født den 13 jul. Hende bar **Birgitte Nielsdatter** af Fousing. Test: **Mads Pedersen** og **Laurids Pedersen** fra Fousing. **Mikkel Lauridsen** fra Vejrum. **Anna Kirstine Pedersdatter** fra Fousing og Anna Poulsdatter fra Vester Moustgaard.
Børn med Peder Enevoldsen Nørgaard:
24-D-1, Ane Pedersdatter, født 1763 i Nørgaard i Gimsing sogn.

24-D-2, Inger Pedersdatter, født 1765 i Gimsing i Nørgaard. Viet 1791 i Gimsing til
24-D-2+, Christen Olesen Hoved, født ca. 1760

24-D-3, Anders Pedersen, født 1767 i Nørgård i Gimsing sogn.

24-D-4, Kirsten Pedersdatter, født 1768 i Nørgård i Gimsing sogn.

24-D-5, Mariane Pedersdatter, født 1771 i Nørgård i Gimsing sogn.

Børn med Niels Mikkelsen Nørgaard:
24-D-6, Peder Nielsen, født 1776 i Nørgård i Gimsing sogn.

24-E. Mette Andersdatter, født ca. 1730. Viet 1753 i Gimsing til enkemanden
24-E+, Laurs Nielsen Lensmand, født ca. 1695. Søn af **Niels Nielsen Lensmand** og **Maren Jensdatter.**
Deres børn:
24-E-1, Anders Laursen, født 1756 i Gimsing.
24-E-2, Niels Laursen, født 1763 i Gimsing.
24-E-3, Mette Laursdatter, født 1766 i Gimsing.
Laurs Nielsen Lensmand døde 1767 i Gimsing.

Mette ses ikke at have giftet sig de første år efter mandens død. Hun og hendes 3 børn findes ikke i Gimsing ved FT 1787. Måske er hun fra flyttet sognet. Hun var Laurs Nielsen Lensmands anden kone.
Man kan let få nok af skifteforretniger. Denne er medtaget fordi den viser en mand, der kom vidt omkring i sognene og havde forbindelser til en masse personer. Auktioner og registrering af indbo og udbo er ikke medtaget.

Quistrup skifteprotokol, skifteforretning. Efter afg. Laurs Nielsen Lehnsmand på Gimsinghoved, begyndt 7 maj 1767 og sluttet 2 januar 1769. Anno 1767 den 7 maj indfandt sig i Gimsinghoved på Quistrup Gods hos Niels Laursen Lehnsmand, fuldmægtigen for bemeldte Quistrup gods Niels Saabye som skifteforvalter på velædle og højlærte Conrector Halse i Aarhus hans vegne, for at holde lovlig skifte og deling efter afg. Laurs Nielsen Lehnsmand imellem enken Mette Andersdatter på den ene side, og hans efterladte børn, som er;
A: Af første ægteskab, en søn **Niels Laursen Lehnsmand**, som beboer gården. En datter **Margrethe Laursdatter**, som ej vides hvor er. En datter **Maren Laursdatter**, som er gift med **Hans Mogensen** i Handbjerg, og en datter **Kiersten Laursdatter,** 30 år.
B: Af sidste ægteskab med nu efterlevende Mette Andersdatter, en søn Anders Laursen, 10 år. En søn Niels Laursen, 4 år, og en datter Mette Laursdatter, 1½ år gammel, på den anden side. På enkens vegne var mødt som laugværge hendes broder Poul Andersen fra

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Moustgaard. Så var og tilstede **Peder Enevoldsen** fra Nørgård som formynder for de 3 sidste anførte børn, samt på egne vegne og som formynder for sine 3 hel søstre, **Niels Laursen Lehnsmand** boende udi Gimsinghoved. Som vidner var overværende **Kynde Hansen** og **Christen Christensen** begge af Gimsinghoved, hvorda med registrering og optegnelse samt forsegling over hvad i boen forefandtes blev begyndt som følger. En jern kakkelovn, er nu siden den afdødes sygdom udleveret af boen til **Bertel Christensen** i Struerdall.

Da nu ej mere fandtes at anføre, så beroer med videre skiftets fremme, som foretages 30'te dagen, den indfalder den 5'te juni førstkommende. Til hvilken tiid stervboens debi- og kreditorer af skifteforvalteren skal vorde indkaldede. Stervboen ut Supra: N. Saabye.

Som Laugværge for enken Poul Andersen. På egne og mine søstres vegne Niels L. Lehnsmand. Som vidner og overværende Kynde Hansen og Christen Christensen.

Anno 1767 den 5'te juni, som rette 30'te dag efter afg. Laurs Nielsen Lehnsmands dødsfald indfandt sig i Gimsinghoved på Quistrup gods, fuldmægtigen Niels Saabye fra Quistrup, som skifteforvalter o.s.v. for at registrere og vurdere stervboen, som den 7 maj forhen lovligen forseglet til nærmere lovlig skifte og deling efter bemeldte afg. Laurs Nielsen Lehnsmand, imellem enken Mette Andersdatter på den ene og de forhen navngivne den afdødes efterladte børn på den anden side. På enkens vegne var tilstede som formynder eller laugværge Poul Andersen Moustgaard, hendes broder. På egne og som formynder for sine 2'de ældste søstre deres vegne var til stede Niels Laursen Lehnsmand boende her i Gimsinghoved. På sin hustrus Maren Laursdatters vegne Hans Mogensen fra Handbjerg. Som formynder var og tilstede for de tre umyndige børn Peder Enevoldsen fra Nørgård. Som vidner og vurderingsmænd var nærværende Kynde Hansen og Christen Christensen af Gimsinghoved, og blev da med registrering og vurdering begyndt som følger:

Disse vurderede sengeklæder blev efter enkens og hendes laugværges begæring overladt enken, siden ingen af arvingerne eller kreditorerne sagde noget derimod, skønt det ej ventes, at boen vil forslå til gælden.

En gammel fyr kiste uden lås og nøgle, hvorpå det af skifteforvalteren satte segl befandtes rigtig.

Da nu efter skifteforvalterens tilspørgende af enken og hende laugværge blev svaret, at de ej vidste mere stervboen tilhørende, end hvad registreret og vurderet er, så bedrager samme sig til: Derfor blev enken med laugværge og andre tilstedeværende tilspurgt om der var penge i stervboen, eller om den afdøde havde noget tilgode hos nogen, der stervboen bør til indtægt beregnes? Hvorpå blev svaret, at den afdøde havde leveret den ældste søn Niels Laursen, da han lå syg 15 Rdl., om hvilke han med enken i arvingernes og de to anførte vidners nærværelse gjorde sådan rigtighed, at deraf var udbetalt, førend den afg. Laurs Lehnsmands død efter hans begæring, til en deel af hans kreditorer 13 Rdl. 14 sk, hvorfor resten af samme penge blev stervboen til indtægt beregnet. Endvidere blev angivet følgende den afdødes tilgodehavende, der dog alt var uden nogen bevis, nemlig: Hos Hans Mogensen i Handbjerg, der selv var nærværende og samme tildels benægtede, angives 10 Rdl. Hos **Jens Skrædder** i Kieller i Lomborg sogn, 4 mark. **Christen Kieller** 5 mark, 4 sk. **Christen Fladhede** ibm. 1 mark 4 sk. Manden i Plougaard i Ramme sogn 7 mark. Vesterlund i Ferring sogn, 7 mark, en vævepige hos degnen ibedem 1 mark 4 sk. Disse tre sidste navne kunne ej siges. **Poul Bredals** kone i Guddom, 3 mark. **Christen Breinholt** i Humlum 7 mark. **Niels Andersen** i Fousinggaard 8 mark. **Helvig Skrædder** i Struer 1 mark 7 sk. **Christen Skrædder** ibm. 8 sk. og datteren Kiersten Laursdatter 7 Rdl. 4 mark. Således beløber sig stervboens indtægt, hvoraf dog en stor del anses for uvis, siden ingen bevis haves hos nogen af fordringerne og en del af de 10 Rdl. hos Hans Mogensen allerede er benægtet til den sum: - siger tredive og otte rigsdaler, tre mark og syv skilling. Stervboens udgift og besværing bliver dernæst således at anføre og beregne: 1. Fordrede fuldmægtigen Niels Saabye fra Quistrup, resterende ekstra skat. 2. Blev fremlagt regning fra **Niels Kjær** i Holstebro, der denne skiftebrevet tilførte neden nr. 1 på: ----. Ligeså fra **Jørgen Smith** ibm. nr. 2 på:----. Ditto fra **O. P. Hillersøe** nr. 3: ----. Ditto fra **Baltzar Bønning** ibm. nr. 4:----. **P. Poulsen Feld** ibm. nr. 5:----. **Sr. Schmidt** i Quistrup Mølle fordrede ligeledes:----. Bertel Christensen i Struerdall angives og at have tilgode, som han skulle have haft kakkelovnen i pant for:----. Videre besværing vidstes for nærværende tid ej på stervboen, hvorfor det anførte: Siger syv og otte rigsdaler, fem mark og elleve skilling, hvilke fordringer af enken og den myndige arving Niels Laursen blev tiltrådt at være rigtigt og dombevist. Og som enken til sammes afbetaling ej vidste nogen råd for, så blev af skifteforvalteren besluttet, ved offentlig auktion at gøre stervboens effekter i penge, for

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

derefter af samme at udbetale enhver af kreditorerne, hvad dem efter stervboens omstændigheder kan tilkomme, hvilken auktion blev berammet at holdes førstkommende torsdag den 11 juni om formiddagen kl 10., da den ved plakater forinden skal blive bekendtgjort. Og belovede skifte forvalteren desuden, at lade det tilgodehavende, som er angivet, ved 2 mænd på stervboens bekostning indkræve, samt derefter at beregne stervboen til indtægt så meget som af samme kan indkomme, da det vil falde stervboen alt for bekostelig og over dens evne, ved så mange differente retter, som den skyldige sorterer under, på lønlig måde og med søgsmål at tiltale dem. Imidlertid får man at opsætte skiftets slutning, indtil man får at se, hvad deraf efterhånden kan indkomme. Det passerede bekræftes med hænders underskrift. Stervboen ut Supra. N. Saabye. Som laugværge: Poul Andersen. På egne og mine søstres vegne Niels Laursen Lehnsmand. Som vidner og vurderingsmænd: Kynde Hansen, Christen Christensen.
Auktionsforretningen indbragte noget mere end den var vurderet til. Poul Moustgaard står for mere end det halve af effekterne. Måske har han villet stille sin søster gældfri, når skiftet blev sluttet. Hvorfor var det nødvendigt at stævne Poul Andersen som debitor ? Kunne han ikke betale det han havde købt på auktionen ?

Anno 1768 den 21 november indfandt sig i Gimsinghoved hos halvgårdmanden Niels Laursen Lehnsmand, fuldmægtigen Niels Saabye fra Quistrup, som skifteforvalter på velædle og velbyrdige Hr. kancellieraad Halse i Aarhus hans vegne, for om muligt at slutte og tilendebringe skiftet efter afg. Laurs Nielsen Lehnsmand, der i nogen tid, dels fordi man har ventet at få stervboens angivne tilgodehavende uden vidtløftighed indkrævet, og dels fordi man har været nødsaget ved stævnemål at tiltale en af auktions debitorerne Poul Andersen i Moustgaard for det han købte ved auktionen. Har været henstaaende imellem enken Mette Andersdatter på den ene side, og den afdødes efterladte børn, der forhen var navngivne på den anden side. Og var da tilstede enken Mette Andersdatter og hendes anden broder Peder Andersen fra Soedborg i Rom sogn og Poul Andersen af Moustgaard i Gimsing sogn, af hvilke Peder Andersen lod sig indskrive som laugværge. På egne vegne og som formynder for sine to ugifte søstre var nærværende Niels Laursen Lehnsmand i Gimsinghoved, og på sin hustru Maren Laursdatters vegne, Hans Mogensen fra Handberg, samt som formynder for de tre sidste umyndige børn Peder Enevoldsen fra Nørgård. Som vidner var nærværende **Jens Michelsen** fra Gimsing Annex Præstegård og **Oluf Villumsen** fra Maskiergaard, og blev forrettet som følger: Stervboens indtægt er da således at anføre: 1. Efter den over stervboens tilhørende holdte auktionsforretning, der i skiftesamlingen er henvist, beløber dens summa til 20 Rdl. 3 mark 7 sk. Derfra afgår auktions sallarium til rettens continutare 4 procent.-----. Indkasserings sallarium for plakater og katalogus ---. 2. For stervboens angivne tilgodehavende blev givet følgende forklaring. Skifte forvalteren beviste ved tvende mænd **Christen Skou** fra Trudse og **Christen Skrædder** fra Struer, at han løntagen havde ladet stervboens angivne debitorer indkalde, og til dem, som her ved skiftet var nærværende, var givet sådan rigtighed: Lomborg sogn **Jens Kieller** angivet at være skyldig 4 mark. **Christen Skrædder** i Kieller ligeså 5 mark 4 sk. Disse to mænd havde lovet ved skiftesamling i dag at indfinde sig, men som da ej var mødte, indestod enkens laugværge Peder Andersen derfor at være ansvarlig. Altså beregnes stervboen til indtægt med 1 Rdl. 3 mark 4 sk. **Christen Fladhede** ibm. betalt 1 mark 4 sk. Ramme sogn Plougaard, **Christen Nielsen** var anført for 1 Rdl. 1 mark. Samme mand beviste ved 2 mænd, navnl. **Olle Christensen** og **Jens Ollesen,** at samme gæld var til afg. Laurs Nielsen Lehnsmand ved hans sidste nærværelse afgjort, så derpå ej mere kan blive at reflektere. Vesterlund i Ferring sogn betalt 7 mark. En vævepige var angivet for 1 mark 4 sk. Deraf er de 6 sk. nægtet og resten betalt = 14 sk. **Christen Breinholt** i Humlum betalt 7 mark og **Niels Andersen** Fousinggaard 8 mark = 1 Rdl. 4 mark. Gudom sogn **Poul Bredals** kone betalt 3 mark. **Hartvig Skrædder** 1 mark 7 sk. Niels Lehnsmand betalt 1 Rdl. 5 mark 7 sk. og Christen Skrædder 8 sk. Handberg, Hans Mogensen var angivet for 10 Rdl. hvilket han, som ved skiftet var nærværende, endnu til dels benægtede, men Peder Enevoldsen fra Nørgård erklærede, at afg. Laurs Lehnsmand havde engang sagt i hans egen, hans kones og moders påhør, at Hans Mogensen i Handberg var ham skyldig 13 Rdl. 2 mark. Det blev derpå imellem Hans Mogensen, de andre arvinger, formynderen og laugværgen ved afregning afgjort, at Hans Mogensen var skyldig til stervboen 4 Rdl. hvilket han lovede at være ansvarlig for og til 6'te ugers dagen her i stervboen at betale. Er således stervboen til dato indkommen indtægt 25 Rdl., 5 mark og 7 skilling.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Derefter bliver stervboens udgift således at anføre: Ekstra skatten, som en prioriteretgæld betalt med 1 Rdl. Til de andre kreditorer er efter akkord betalt således: **Niels Kiær** af sin fordring 5 Rdl. 1 mark. **Jørgen Smith** 2 Rdl. 5 mark. **O. P. Hillersøe** 4 Rdl. 1 mark 9 sk. **Baltzar Bønning** 2 Rdl. 4 mark 8 sk. **Peder Feld** 1 Rdl. 3 mark. Sr. Smith 1 Rdl. 2 sk. **Bertel i Struerdall** 5 Rdl., hvorfor haves deres kvitteringer, så de ej videre have at fordre. Er så stervboens udgift: 23 Rdl. 5 mark 1 sk. Da nu så vidt ved skiftet var arrangeret og det ej i dag kunne bringes til ende formedelst Hans Mogensens gæld, som forhen er anført, så beroer skiftet nu den opsættelse til 6'te ugers dagen som er den 2 januar 1769 til hvilken tid vedkommende, som i dag vare tilstæde, belovede at indfinde sig. Det passerede bliver imidlertid med hænders underskrift bekræftet stervboen ut Supra.
Underskrifter.
Anno 1769 den 2 januar mødte igen i stervboen efter afg. Laurs Nielsen Lehnsmand i Gimsinghoved efter vedtægt, fuldmægtigen N. Saabye fra Quistrup med 2 mænd **Jens Michelsen** fra Gimsing præstegård og **Oluf Willumsen** fra Maskiærgaard, for at slutte skiftet efter bemeldte afg. Laurs Nielsen Lehnsmand imellem enken og foran navngivne børn. Og var da til stede enken Mette Andersdatter med laugværge Peder Andersen fra Soedborg. På egne vegne og som formynder for sine to ugifte søstre, samt på sin svoger Hans Mogensen i Handberg hans vegne var til stede Niels Laursen Lehnsmand i Gimsinghoved, item som formynder for de tre sidste umyndige børn, Peder Enevoldsen fra Nørgård, hvor da i bemeldte vedkommende soveværelse blev forrettet som følger: Indtægten er efter foreskrevne forretning 25 Rdl. 5 mark 7 sk. og Hans Mogensen i Handberg betalt 4 Rdl. Kiersten Laursdatter benægtede i dag som forhen de 2 Rdl. 4 mark som hun efter angivelse skulle være skyldig til stervboen, og som ingen bevis derfor haves kan deraf ej noget ventes. Er så stervboens indtægt 29 Rdl. 5 mark 7 sk. Udgifterne bliver dernæst således at beregne. Den forhen anførte og udbetalte gæld, er efter skifte brevets forvaltning 23 Rdl. 5 mark og 1 skilling. Desuden tilstod enken, at stervboen var skyldig til Bertel Christensen i Struerdall 3 Rdl. 3 mark 3 skilling, hvoraf blev betalt med arvingernes og formyndernes samtykke, og som han var fornøjet med 3 Rdl. Skiftets bekostning: Papir, 1 Rdl. 3 mark. Skiftebrevets beskrivning 1 Rdl. Til de 2 mænd, som har indkaldet stervboens debitorer 4 mark 2 sk. Således bedrager stervboens udgift sig til 28 Rdl. 1 sk. Når samme fradrages indtægten som er 29 Rdl. 5 mark 7 sk. bliver til deling imellem enken og de andre arvinger 1 Rdl. 5 mark 6 sk. hvoraf enken tilkommer det halve = 5 mark 11 skilling og børnene den anden halve part = 5 mark 11 sk. Hans Mogensens enke i Handberg modtog hendes part 9 skilling. De andre arvinger nemlig Niels Laursen og hans søstre, som han var formynder for, tilstod at eftergive deres liden tilfalden arv til enken og de små umyndige børn. Og som nu ej videre ved dette skifte var at forrette så vidt samme i sig selv, en angående Niels Laursen Lehnsmand tillige havde for sig sin svoger Hans Mogensen i Handberg og to ugifte søstre at holde skifte forvalteren anger og kravesløs for dette skifte og hvad deraf kan dependere. Så blev enkens og hendes umyndige børns dem tilfalden og overladte arv til hende og laugværge betalt med 1 Rdl. 4 mark og 13 skilling, hvorved dette skifte således er sluttet og tilendebragt, som med hænders underskrift bekræftes. Datum Stervboen ut Supra. På egne vegne, mine to ugifte søstre og Hans Mogensens vegne i Handberg underskrives og tilstås forretningen af Niels Laursen Lehnsmand. Som overværende ved dette skifte tilstås samme af os, og haver vi set, at arven er bleven til enken udbetalt. Som hendes laugværge til hende har modtaget, ligesom at laugværgen og formynderen Peder Enevoldsen ej har villet underskrive forretningen tilstår Olle Willumsen, Jens Michelsen.
Hvorfor ville Peder Enevoldsen ikke underskrive forretningen?

24-F. Maren Andersdatter Moustgaard, født ca. 1736. Konfirmeret 7 apr. 1747 i Gimsing kirke. Viet 13 jun. 1765 i Gimsing til
24-F+1, Laurs Pedersen Thuesgaard, født i Hjerm, død 1777. Viet 2 den 1 jul. 1778 i Gimsing til
24-F+2, Poul Knudsen. Den 15 jul. 1801 døde Maren Andersdatter, Poul Knudsens hustru af Mouritzgaard 65 år og nogle dage gammel. Poul Knudsen af Øster Mouritzgaard gifter sig igen den 12 mar. 1802 med **Ingeborg Jacobsdatter** af Hjermgaarde.
Videre om deres levned er ikke efterforsket.

Ane nr. 26 og 27.

Ane nr. 26, Poul Nielsen Fousinggaard. Født ca. 1698 i Fousinggaard i Fousing. Død efter 1787. Viet (1) 1732 til
26+1, Birgitte Christensdatter. Født ca. 1705. Død feb. 1748 i Øster Fousinggaard i Fousing,

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

begravet 14 feb. 1748 i Fousing. Viet (2) 1749 til
Ane nr. 27, Kirsten Madsdatter, født ca. 1727 i Stovgaard i Linde, død 1756 i Fousinggaard. Hun havde flere søskende: **Daniel Madsen**, som overtog gården Stovgaard i Linde og blev sognefoged. Christen og Peder, der blev bosat i Krunderup i Naur og Maren, som fik en datter udenfor ægteskab.
Poul Nielsen var fæster af Øster Fousinggaard.
Dr. O. Nielsen skiver i "Hjerm og Ginding herreder": 1683 var Fousinggaard en gård med to bønder og et hus, men var senere delt i Øster- og Vester Fousinggaard, hvis bygninger lå tæt sammen og kun skiltes ved en vej. Østergården blev nedbrudt og jordene lagt under den anden gård, fra hvilken igen de søndre jorder blev solgt fra. Disse blev til Sønder Fousinggaard, medens hovedgården herefter kaldtes Nørre Fousinggaard.

Børn med Birgitte Christensdatter, oversigt:
26-A, Niels Poulsen Fousinggaard, født 1736.
26-B, Anne Poulsdatter Fousinggaard, 1737.
26-C, Christen Poulsen Busk, født ca. 1738.
26-D, Laurids Poulsen Fousinggaard, 1742.
Børn med Kirsten Madsdatter:
26-E, Birgitte Poulsdatter Fousinggaard, født sep. 1749
Ane nr. 13. (26-F), Ane Kirstine Poulsdatter, født aug. 1751. Se denne.

Børn:
26-A, Niels Poulsen Fousinggaard, født 1736 i Fousinggaard. Viet 1761 til
26-A+, Maren Jensdatter født 1738. Hun var datter af **Jens Pedersen** i Sønder Dal.
Niels Poulsen overtog fæstet af Øster Fousinggaard efter faderen. Ægteskabet var barnløst. De levede med i den åndelige rørelse der var tilskyndet af Brødremenigheden. Niels Poulsen var leder af ægtefællernes møder, som ofte fandt sted i Fousinggaard. Niels og Maren blev ret gamle. De levede sammen i over 55 år. Niels døde i 1816, 80 år gammel og Maren døde 1821, 82 år gammel. Det er meget sandsynligt, at brødremenighedens ånd og tanke har haft fat i adskillige af familiemedlemmerne. Der skrives et sted, at der næsten ikke var en gård i Fousing, uden at denne vækkelsesbølge havde fat i nogle af menneskene. Derfor er det tænkeligt, at halvsøsteren til Niels Poulsen, Ane Kirstine og hendes mand **Peder Andersen Hallundsbjerg** også var grebet af vækkelsen. Besynderligt, hvis dette er tilfældet for Peder Andersen. Med alle de konflikter han havde, tænker man ikke på ham som medlem af "menigheden". For mig ser det ikke ud til, "at han vendte den anden kind til", men man ved jo aldrig. Her mod denne bogs færdiggørelse finder jeg en **Poul Lund**, der dør i Christiansfeldt den 8 aug. 1846. Han er født i Fousing 1768 og hans forældre hedder Peter og Christine. Se tidligere under 12-G, Poul Petersen Lund.
FT 1787, Fousinggaard: Niels Poulsen, 51 år, bonde og gårdbeboer. Maren Jensdatter, 49 år, madmoder. Povel Nielsen, hans fader, 89 år gammel, enkemand efter andet ægteskab. **Anne Lauridsdatter**, 22 år. **Jens Lauridsen**, 14 år. Begge hans broders børn.
Niels og Maren overgiver gården Øster Fousinggaard til Niels's bror **Christen Poulsen Busk**'s datter Birgitte og Christen Jensen.

26-B, Anne Poulsdatter Fousinggaard, født 1737 i Fousinggaard i Fousing sogn. Døbt 1737 i Fousing kirke. **Christen Sejbjergs** kone var bæremoder ved hendes dåb. Hun er fadder ved nogle af Ane Kirstine og Peder Andersens børns dåb. Anne blev viet i Lomborg 1766 til
26-B+, Peder Nielsen Moese, der var bosat i Lomborg. Peder Moese døde næsten 70 år gammel i dec. 1773 og blev begravet tredje adventssøndag.

Deres barn:
26-B-1, Mette Marie Pedersdatter, født maj 1770 og døbt den 20 maj. Lomborg KB: Dom. Rogate, 20 maj 1770 blev Peder Moeses barn døbt og kaldet Mette Marie. Barnets moster Birrethe Poulsdatter Fousinggaard bar det. Faddere: Barnets morbroder Christen Poulsen, Fousinggaard. **Jens Soedborg**, Rhom. **Jens Moese**. Jens Soedborgs datter i Rhom. **Maren Laursdatter** opholdende sig i Fjord=Rimme i Heldum sogn.
Mette Marie døde 9 år gammel i Lomborg og blev begravet den 18 dec. 1778.
Efter Peder Moeses død lever Anne som enke. I Lomborg KB læses 1776: Horebarnedåb! Dom 3.tia Trinit., blev et horebarns dåb confirmeret, som forhen var hjemmedøbt og kaldet Peder. Moderen var afg. Peder Moeses enke, **Anne Poulsdatter**. Til barnefader blev udlagt **Mads Louring**, en ægtemand. Peder Andersens hustru bar det og **Anne Christensdatter Hvass** fulgte med. Faddere: **Eschild Armoese**, **Niels Armoese** og **Peder Andersen**. Dom. 4 post Trin. blev forbemeldte Anne Poulsdatters barn begravet.

Uægte barnedåb: 1778 den 18 marts blev enken Anne Moeses uægte søn døbt og kaldet Peder. **Christen Madsens** hustru bar det og **Anne Willadsdatter** fulgte med. Faddere: **Kield Moese**, Niels Armoese og **Christian Gadbech**.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Til barnefader blev udlagt **Mads Louring**, en ægtemand.
Hvordan det videre er gået med Anne er ikke undersøgt. Ved FT 1787 er hun ikke fundet i Lomborg sogn.
Ang. lejermål, hor og dobbelt hor: Lejermål er samleje mellem ugifte. Hor er samleje mellem en gift og en ugift person. Dobbelt hor er samleje udenfor ægteskab ved to gifte personer. Hvad enten det var det ene eller det andet blev forholdet som oftest kaldt lejermål.

26-C, Christen Poulsen (Busk), født 1738 i Fousinggaard. Døbt 1740 i Fousing kirke. Viet 1775 til
26-C+, Kirsten Jensdatter, født ca. 1738. Død 17 sep. 1823 i Buskboel i Fousing. Denne familie var med i den åndelige rørelse under Brødremenighedens fremgang i slutningen af 1700 årene. Christen døde før 1816 i Buskboel i Fousing.

Deres børn:
26-C-1, Johanne Marie Christensdatter født 1779, gift med
26-C-1+, Søren Nielsen, Nørre Dal. 1808 overtog Søren og Johanne Buskboel for 200 Rdl. samt aftægt.

26-C-2, Birgitte Marie Christensdatter, født 1783 i Fousing i Buskboel. Viet 1806 til
26-C-2+, Christian Jensen, født 3 maj 1776 i Fousing i Kirkegård. Han var søn af **Jens Nielsen Hillersborg** og **Anna Christensdatter.**
Denne Jens Nielsen Hillersborg var flyttet fra Quistrup til Vester Ting i Vejrum. Efter fire år flyttede de herfra til Kirkegård i Fousing formentlig uden at søge om pas. Derfor blev Jens Nielsen Hillersborg, der var soldat, nødt til at forsvinde. Man hørte aldrig fra ham siden. Efter 20 år i uvished fik Anna tamperrettens ord for, at hendes ægteskab var dødt og magtesløst. Hun giftede sig igen med en ældre ungkarl ***Anders Nielsen*** *fra Fousinggaard. De levede sammen i 31 år. Således meddeler PC side 208.*
Mads Nielsen, Humlum, forfatteren til "I slægtens spor rundt om Kilen" har gjort opmærksom på, at historien om Jens Hillersborg er lidt mere nuanceret.
Kronologisk ser det således ud:
Vejrum KB: Døbt 26 dec. 1767 **Peder Jensen** i Vester Ting. Bæremoder var **Maren Nielsdatter**, Peder Lundbyes, barnets faster. Faddere: **Christen Damgaard**, **Niels Christensen**, Vester Ting, barnets morbroder. Jens Hillersborg, Tinggaardhus. Lauritz Tings hustru og Christen Vester Tings datter Maren, barnets moster. Uægte født.
20 nov. 1768 copulerede i kirken Jens Nielsen Hillersborg og Anne Christensdatter, Christen Vester Tings datter efter forhen sket trolovelse og tillysning ifølge loven.
Døbt 15 jan. 1769 **Kirsten Jensdatter Hillersborg** født i Vester Ting. Bæremoder var **Maren Nielsdatter Hillersborg,** barnets faster. Faddere: Christen Damgaard. **Gravers Tinggaard** og hustru. Niels Christensen og søster i Vester Ting, barnets morbroder og moster.
Døbt 20 maj 1771 **Christen Jensen Hillersborg** i Tinggaardhus. Bæremoder Maren Christensdatter af Ting, barnets moster. Degnens søn Lautitz. Christen Damgaard og hustru. Gravers Tinggaard og hustru.
Døbt 14 maj 1775 et uægte barn, som var **Johanne Christensdatters** i Tinggaardhus. Navn: Peder Christian. Blev båret af Mosteren Maren Christensdatter i Tinggaardhus. Faddere: Christen ---- i Lille Skikild. **Jens Pedersen** tjenende i Cromborgdige. Mads Tinggaards hustru. Til barnefader blev udlagt Jens Hillersborg i Tinggaardhus. Begge tjente, da lejermålet blev begået i Nørre Tinggaard.

Det var jo ikke så godt, som gift mand, at blive far til en anden kvindes barn.

Trods det døbes den 5 maj 1776 Jens Hillersborg og Ane Christensdatter Tings søn 26-C-2+, Christen fra Kirkegaard i Fousing, født den 3 maj om natten foran. Præstekonen holdt ham til dåben.
Ingen af familien ville åbenbart være faddere, så præstens hustru stiller sig til rådighed.
1 søn efter Trin. indlæst Jens Hillersborgs hustru i Fousing kirke.
Jorden må være begyndt at brænde under Jens Hillersborg.
I Fem Hardsyssel familier side 444-445 refereres til en sag om fødsel i dølgsmål. *En pige* ***Maren Pedersdatter*** *fra Uhre blev den 7 mar. 1776 halshugget ved Felding Sande for fødsel i dølgsmål.*
En henrettet person måtte ikke begraves i indviet jord. Dødsindførelse i kirkebog kunne derfor ikke foretages. Præsten for Tvis og Nørre Felding har derfor indført ovenskrevne i kirkebogen "på hovedet".
Maren Pedersdatters fødsel i dølgsmål og nedgravelse af barnet, som hun havde kvalt, på kirkegården, skete efteråret 1774.
Under de efterfølgende forhør forklarede Maren bl.a., at hun havde søgt råd hos en person ved navn ***Jens Hillersborg*** *for at bringe*

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

sin menses i orden, men absolut ikke for at få midler til at fordrive fosteret.
Her har vi nok noget af forklaringen på Jens Hillersborgs forsvinden. Foruden ved, at han som gift mand havde begået hor med **Johanne Christensdatter**, var han kvaksalver. Det er tænkeligt, at han havde andre ting på samvittigheden, og derfor rejste han bort for aldrig mere at vise sig på egnen.
Jens Nielsen Hillersborgs kone **Anna Christensdatter** (Ting) hører til forslægten for **4-B-1-3+, Christen Simonsen Ting**, som bliver gift ind i Røde Mølle slægten. Hendes far var **Christen Christensen** (Ting), der døde i dec. 1770, og efter hvem der blev afholdt skifte den 18 jan. 1771. Han var enke og havde 3 efterlevende børn. Personer nævnt i dette skifte er: **Niels Christensen**, som havde overtaget fæstet af Ting i Vejrum. Anne Christensdatter, gift med Jens Hillersborg i Tinggaardhus i Vejrum. En datter **Maren Christensdatter**, 21 år gammel og ugift. Fra Jens Hillersborg blev forevist et afkald af 4 jan 1768, hvorved han havde givet fuldkommen kvittering for den arv han eller hans hustru nu kunne tilkomme og altså nu intet fordrer eller påstår.
Dette afkald er givet kort tid efter, at Jens Hillersborg og Anne Christensdatter havde fået et barn udenfor ægteskab og nogen tid før de blev gift. Måske havde Ting-familien allerede dengang indtryk af, at Jens Hillersborg ikke var det bedste parti for Anne. Da hun bliver gravid anden gang med Jens i løbet af 1768 bliver de måske tvungne til at gifte sig.
Hvornår Jens Hillersborg er forsvundet vides ikke nøjagtigt.

Birgitte og Christen overtog 1808 Øster Fousinggaard efter Birgittes farbror Niels Poulsen. Christen døde 1829, 53 år gammel i Fousing. Birgitte drev gården videre til 1843, hvor hun solgte gården og få år efter igen købte Pilgaard. Birgitte Marie døde 1867. Om dem kan der læses hos PC, samt "I slægtens spor rundt om Kilen".
De fik 8 børn, som kun nævnes flygtigt her. De er ikke nævnt i aldersorden:

26-C-2-1, Kirsten Christensdatter, døde ugift 24 år gammel.

26-C-2-2, Ane Christensdatter, døbt 6 juli 1806 i Fousing. Blev gift med
26-C-2-2+, Christen Nielsen (Kirkegaard).

26-C-2-3, Maren Christensdatter, født 1808 i Fousing. Gift med

26-C-2-3+, Christen Pedersen, Lundby i Vejrum.

26-C-2-4, Kirsten Christensdatter, gift ca. 1840 med
26-C-2-4+, Morten Pedersen, Robjerg.

26-C-2-5, Mariane Christensdatter født 26 feb. 1815 i Fousing. Hun døde 28 jan. 1896 i Fousing. 17 okt. 1844 blev hun gift i Fousing med
26-C-2-5+, Niels Madsen Gade, født 29 aug. 1815 i Fædam i Fousing og døde her 16 mar. 1896. Se: "I slægtens spor rundt om Kilen" side 18, hvor de er ane nr. 8 og 9.

26-C-2-6, Ane Margrethe Christensdatter blev gift med
26-C-2-6+, Laust Sørensen, (Laust Post).

26-C-2-7, Niels Skjød Christensen blev 1847 gift med
26-C-2-7+, Ane Kathrine Madsen fra Thy.

26-C-2-8, Niels Christian Christensen blev 1853 gift med
26-C-2-8+, Mette Kirstine Christensen fra Skræddergaard.

26-C-3, Maren Christensdatter, født efter 1787. Gift med
26-C-3+, Søren Jensen, Østergård i Øster Ølby

26-D, Laurids Poulsen Fousinggaard, født ca. 1742 i Fousinggaard i Fousing sogn. Han og hustruen må være død før 1787, hvor deres 2 børn var hos **Niels Poulsen i Fousinggaard.**
26-D-1, Anne Lauridsdatter og
26-D-2, Jens Lauridsen,

Børn med Kirsten Madsdatter:
26-E, Birgitte Poulsdatter Fousinggaard, født sep. 1749 i Fousinggaard. Døbt 14 sep. 1749 i Fousing.
Asp KB: 14 sep. 1749 døbt i Fousing kirke Poul Nielsens datter Birgitte. **Anders Dahl, Laurs Madsen** og hustru. **Henrik Madsen** og hustru. **Jens Nielsen, Ole Nielsen, Daniel Madsen** var faddere.
Hvad der blev af Birgitte er ikke fundet. Hun tjente i 1764 i St. Lemtorp, hvor hun er fadder ved hendes søster Ane Kirstines uægte barns dåb i Rom kirke. De følgende år er hun fadder ved flere af hendes søskendes børns dåb. Ved FT 1787 er hun ikke fundet.

Ane nr. 13. (26-F), Ane Kirstine Poulsdatter, født aug. 1751. Se denne.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Ane nr. 28 og 29.

Ane nr. 28, Christen Sørensen Trængsel. Født ca. 1703 i Sahl sogn, Ginding herred. Hans første kone døde ca. 1746. Viet (2) ca. 1747 til

Ane nr. 29, Johanne Nielsdatter, født 1 jul. 1728 i Sahl, døbt 12 søn. post Trin. Datter af **Niels Nielsen**. Hun døde 1801 i Bjært, Sahl sogn. Begravet 20 sep. 1801 på Sahl kirkegård. Sahl kirkebog 1728: Johanne, Niels Nielsens barn inddøbt 1 juli her i præstegården. Fremstillet for menigheden Dom. 12 post Trin. Båred af **Willads Andersens** kone i Biert. Faddere: Mads og **Thomas Christensen** i Biert. **Christen Jensen**. **Christen Christensens** kone. **Søren Mikkelsens** kone ibid.

Christen var nævnt som røgter i Sahl sogn 12 okt. 1743. Der er et barn i hvert ægteskab med navnet Niels.

Det er ikke bevist, at Johanne er mor til Peder Christensen, men det er mest sandsynligt. Navn og dødsdato på Christens første kone er ikke fundet.

Sahl kirkebog 1773: Christen Trængsel begravet 3 marts, 70 år gammel.

1747 født Peder, Christen Sørensens barn. Døbt 22 søn. efter Trin. Mandens kones søster bar det. Faddere: **Mads Andersen**, **Knud Perregaard**, Peder Smed, Ebbes hustru, Troels Smeds hustru.

Det er vel rimeligt, at den ældste søn overtager fæstet af fødegården. De andre sønner må ty til Venø og Trudsø. Ved folketællingen 1787 i Bjært i Sahl sogn læses: **Christen Christensen**, 44 år, anden gang gift. **Mette Willadsdatter**, 32 år, første gang gift. **Johanne Christensdatter**, 10 år af første ægteskab. **Willads Christensen**, 2 år, af andet ægteskab. Johanne Trængsel, 70 år, enke, fattig.

De mennesker, som Johanne boede hos ved folketællingen 1787 var hendes svigersøn Christen Christensen, graver, som tidligere havde været gift med hendes afdøde datter Karen. Hun ville eller kunne vel ikke flytte fra sognet. De to af hendes børn, som blev i sognet var døde. Til sønnerne Peder i Gimsing og Niels på Venø kunne hun måske ikke komme, så det blev hos en tidligere svigersøn, som fattigkvinde, hun fik sin alderdom.

Barn fra Christen Sørensen Trængsels første ægteskab:

28-A, Niels Christensen Trængsel, født 1736 i Trængsel i Sahl sogn. Døbt 20 søn. efter Trin. 1736 i Sahl. Viet til

28-A+, Kirsten Knudsdatter, født ca. 1750, død efter 1784. Niels døde okt. 1784 i Trængsel og blev begravet Dom. 20 post Trin. Sahl kirkebog 1784: Niels Christensen af Trængselhus død 48 år gammel, begravet Dom. 20 post Trin.

Skifteprotokol Volstrup: Skifteforretning efter afgangne Niels Christensen i Trængsel i Sahl sogn anno 1784, løverdagen den 13 nov., som var rette 30'te dagen efter salig Niels Christensen, der boede og døde udi Trængsel i Sahl sogn på Volstrup Gods. Indfandt sig udi stervboen på Høyædle og Velbårne Enkefrue **Hedvig Chatharina de Zitpken**, Majorinde ægt Høegh til Volstrup hendes vegne, fuldmægtigen **Søren Grønbech** foranmeldte Volstrup med tiltagne tvende vitterlighedsmænd navnlig **Christen Bendtsen** på Svenstrup Hovgård og Adrian Jensen, Buelig af Sahl bye for udi bemeldte stervboe at foretage efter forhen holdt forseglings forretning, som lyder ord til andet således: Anno 1784 den 16 oktober mødte efter anmodning af fuldmægtigen Søren Grønbech på Volstrup, **degnen Peder Mulvad** i Sal sogn udi stervboen efter afgl. Niels Christensen, som boede og døde i Trængsel udi Sahl sogn på Volstrup Gods med tvende tiltagne vitterlighedsmænd navnlig **Niels Pedersen Nordmand** og **Adrian Jensen Buelig**, begge af Sahl sogn, derudi bemeldte stervboe at registrere og forsegle- og blev da alt forrettet således som følger: Registrering af effekter ikke afskrevet.

Peder Mulvad, Vitterlighedsmændene Niels Pedersen Nordmand og **Stephen Jensen Buelig**. Lovlig registrering og vurdering til videre påfølgende skifte og deling mellem enken Kirsten Knudsdatter på den ene og på den anden side den afdødes efterlevende arvinger som er

1. Moderen **Johanne Nielsdatter**, opholdende sig i Biert her i Sahl sogn
2. En broder **Niels Christensen** boendes på Venøe på Volstrup Gods.
3. En broder **Peder Christensen** boendes i Gimsing sogn på Volstrup Gods og
4. En søster **Karen Christensdatter**, ved døden afgangen men været i ægteskab med **Christen Christensen**, graver, boende i Biert her i Sahl sogn på Ryedhauge Gods, og efterladende sig en datter navnlig **Johanne Christensdatter**. På egne vegne var tilstæde af arvingerne Niels Christensen fra Venøe. De øvrige var ej mødt. Så var og ved denne forretning tilstede enken **Kirsten Knudsdatter** med selv antagne Lauværge **Niels Pedersen Nordmand** fra Sahl Bye, hvorda udi

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

overværelse af ovenmeldte, blev foretaget som følger: (Et stort skifte, 3 sider i skifteprotokollen). Der var ingen børn i ægteskabet.

Efter Niels Christensen overgik fæstet på Trængsel til **Jens Jensen**. Folie 207 i Volstrup Fæsteprotokol dateret ca. 1784-85. Jens Jensen, der havde været Landsoldat i 9 år, blev gift med **Anne Jacobsdatter**. De får følgende børn døbt i Sahl: 1786, en datter Else hjemmedøbt 10 sept. fremstillet Dom 20 post Trin 1786. 1788 en datter Maren Kirstine. 1789 en søn Peter. 1790 en datter Mariane. 1793 en datter Maren. 1795 en datter Maren Kirstine. 1796 en datter Else. 1798 en søn Jens. 1800 en datter Zidsel Kirstine. Konfirmationer i Sahl: 1807 Jens Trængsels søn Peder. 1809 ditto døtre Maren og Mariane. 1811 ditto en datter Karen Kirstine. 1815 ditto en søn Jens 17 år født 12 aug. 1798. 1815 ditto en datter Zidsel født 1800. Sønnen Jens født 12 aug. 1798 er sikkert den Jens der er omtalt som fader til **Ane Jensen** født 2 okt. 1821 i Trængsel. ("An' Trængsel hinne dreng" af **Maja Mortensen** udgivet 1988 på Dalhus forlag, Struer). Men dette er slet ikke familie.

Børn af Christen Sørensen Trængsels andet ægteskab med Johanne Nielsdatter, oversigt:
Ane nr. 14, (28-B), Peder Christensen født 1747. Døbt 22 søndag efter Trin. Se denne.
28-C, Niels Christensen Trængsel, døbt 23 Dom. post Trin. 1748.
28-D, Karen Christensdatter Trængsel, født ca. 1749.

28-C, Niels Christensen Trængsel, født 23 Dom. post Trin. 1739 i Trængsel i Sahl sogn. Viet (1) ca. 1770 til
28-C+1, Dorthea Andersdatter, født ca. 1750, død 17 jul. 1785 på Venøe. Viet (2) 1785 i Humlum til
28-C+2, Anne Andersdatter, født ca. 1741 i Thy.
Sahl KB: 20 s. p. Trin. 1748, Christen Trængsels barn Niels. Hans syster bar det. Faddere: **Christen Østergaard. Mads Andersen. Laust Hasselholt. Maren Jensdatter. Karen Jacobsdatter.**
Niels Christensen fra Trængsel konfirmeret 1763 i Sahl. Jvf. FT på Venø 1787 og 1801 er den Niels Christensen Trængsel, der er bosat på Venø født ca. 1739.
Niels får fæste på Venøe september 1782 iflg. fæstebrevet. Var indtil da husmand på Venø, hvad det så vil sige. Stedets navn fremgår ikke af fæstebrevet. Han kaldes hele livet Niels Trængsel selvom han bor på Venø.

Humlum KB: Enkemand Niels Christensen, Trængsel, Venø viet 1785 til Ane Andersdatter fra Thy. Niels levede endnu 1815, hvor han nævnes som fadder på Venø. Ved FT 1845 og 1850 findes ingen af familiens medlemmer på Venø.

Børn med Dorthea Andersdatter:
28-C-1, Maria Johanne Nielsdatter, født 1773. Hun var 28 år gammel og ugift ved FT 1801.

28-C-2, Johanne Nielsdatter, født ca. 1776. Konfirmeret 1793 Johanne Trængsel, Niels Trængsels datter af Venøe. Ved FT 1787 findes hun ikke på Venø.

28-C-3, Birthe Nielsdatter, født 1777 på Venø.

28-C-4, Anders Nielsen, født 1780 på Venø. Venø KB 1780: Anders født 11 juli, hjemmedøbt samme dag, søn af Niels Trængsel Faddere: **Mette Catrine Jermin**. Peder Christensen (Trudsø). **Knud Pedersen, Jens Jensen.** Moderen Dorothea Andersdatter.

Børn med Anne Andersdatter:
28-C-5, Christen Nielsen, født 6 maj 1788, Venø.

28-D, Karen Christensdatter Trængsel, født ca. 1749 i Trængsel i Sahl sogn. Viet ca. 1775 til
28-D+, Christen Christensen, født ca. 1743 i Sahl.
Sahl KB: Karen Christensdatter af Trængsel konfirmeret 1765. 1783: Karen Christensdatter, Christen Gravers hustru af Biert begravet Dom. 1 Adventus, 37 år gammel.
Deres barn:
28-D-1, Johanne Christensdatter, født 14 jan. 1778 i Sahl i Biert. Sahl KB: 1778 Johanne hjemmedøbt 14 januar. Forældre: Christen Graver og hustru Karen Christensdatter af Biert. Dåben publiceret i kirken Dom. 4 post Epiphane. Faddere: **Villads Kiær, Knud Høygaard, Niels Høygaard, Maren Sørensdatter**, alle af Biert. Niels Christensens hustru af Trængsel bar barnet.
Konfirmeret 1793 i Sahl: Johanne Trængsel.
Efter Karens død gifter Christen sig igen med **Mette Willadsdatter** født ca. 1755. De får en søn **Willads Christensen** født ca. 1785 jvf. FT 1787.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Ane nr. 30 og 31.

Ane nr. 30, Juel Andersen Trudsøe, født 1707 i Gimsing sogn i Hjerm herred. Viet (1) 1741 i Resen kirke, til en datter fra Makholm i Resen sogn. Hun døde året efter i Gimsing i Trudsø efter tvillingefødsel. Begravet sammen med tvillingerne den 23 jan. 1742 på Gimsing kirkegård.
Viet (2) den 7 nov. 1742 i Gimsing kirke til
Ane nr. 31, Margrethe Laursdatter, født ca. 1705. Hun døde 1772 i Trudsø og blev begravet på Gimsing kirkegård. Juel døde dec. 1773 i Trudsø og blev begravet den 12 dec. på Gimsing kirkegård.
Hvem Margrethe's far var kan ikke afgøres. Det er sikkert, at Peder Borre (Lauridsen) i Asp og Niels Borre (Lauridsen) i Dalby i Gimsing er brødre til Margrethe Laursdatter. Hun er sikkert fra Gimsing fordi hun bliver viet her til Juel Andersen. Hendes brødre Peder og Niels er viet henholdvis i Ølby og Gimsing i deres hustruers fødesogne. Der kom ikke en søn nr. to, som kunne opkaldes efter Juel Andersens far Anders. Morfaderen skulle først have en søn opkaldt efter sig. Da dette barn døde fik den næste søn også navnet Laurids.

Juel Andersen får fæstebrev på Trudzhoved af 21 marts 1740. Det lyder som følger.
Juul Andersens revers fæstebrev paa Trutzhoved i Gimsing.
Jeg **Ernst Friderich von Zitphen** til Wolstrup. Kongl. Maijts. bestalted capitaine til foeds. Kiendes herved at have stæd og fæst, som jeg og hermed stæder og fæster til velagte unge karl Juul Andersen, barnefød paa mit gods udi Gimsing sogn, et mig tilhørende stæd i fornævnte sogn som salig **Olle Christensen** sidst paaboede og fradøde Trudzhoved kaldet, anslagen i nye matricul for hartkorn 1 td. 6 sk. 1 fd. hvilken stæd med sin jord og ejendom, bygning og besætning værendes: 1 koe, 4 fæhøvder og 2 lam, samt hvad videre hannem er bleven forevist, Juul Andersen skal nyde udi brug og fæste, saalænge hand deraf svarer alle Kongl. Contributioner som nu er eller hvorefter paabydendes vorder i rette forfaldstid som har sin begyndelse til forestaaende juli qvartals svarelse og landgilden efter jordebogen til hver Martini smør 4 pund og penge 2 mark hvoraf hand kun svarer landgieldspengene dette aar, men for smørret bliver hand forskaanet. I henseende hand ikke inden hans tienestes afskedigelse i Resen Sogn til Michel kan forbemeldte i fæstehavende stæd tiltræde, da hand derefter siden svarer efter jordebogen som for anmeldt.
Holder driftens bygning og besætning som antages i forsvarlig stand ved hævd og lige og samme forbedrer, jorden forsvarlig drive og dyrke, intet af gaardens tilliggende lade forvilde, frakomme eller til anden at bortleie. Rette sig dermed efter loven - svare med lydighed mod hosbond eller fuldmægtig - at rette og forholde under fæstebrevets fortabelse.
Datum Wolstrup den 14 july Anno 1740.
E. Fr. von Zitphen.
Ligelydende genpart er mig underskrevne leveret, hvilket jeg hermed reverserer mig samme på alle maader at holde og efterleve mit Velagte Herskab uden skade og skadeslidelse i alle maader. Det jeg med egen haand bekræfter og venligen ombedt **Knud Christensen** og **Mads Jensen** dette med mig til vitterlighed at underskrive.
Datum Wolstrup ut supra. Juul Andersen.
Til vitterlighed, Knud Christensen, Mads Jensen.

Juel tjente i Resen og var ungkarl da han fik fæstet på Trudsø i foråret 1740.
Fæstet overtog han efter Olle Christensen. I fæstebrevet står: "Juel barnefødt på mit gods udi Gimsing sogn". Dette beviser ikke, at Juel er født i Trudsø.

Resen KB: Viet Juel Andersen, Gimsing primo 1741 til en datter fra Makholm.
Gimsing KB: Juel Trudsøs kone og 2 pigebørn begravet 23 jan. 1742.
Viet i Gimsing 7 nov. samme år Juel Andersen Trudsø og Margrethe Laursdatter.
1773: 12 dec., Dom 3.tia Adventus, jordet i Gimsing Juel Andersen Trudsø, æt 66.

Børn, oversigt:
Ane nr. 15, (30-A), Anne Juelsdatter, 1743.
30-B, Inger Juelsdatter Trudsøe, født 1744.
30-C, Laurids Juelsen, født 1746.
30-D, Laurids Juelsen, født 1747.
30-E, Johanne Juelsdatter, født 1749.
30-F, Maren Juelsdatter, født 1751.
30-G, Mette Juelsdatter, født 1753.
Af disse børn var det kun den ældste Anne, der fik livsarvinger og det er egentlig påfaldende.
Børn:
Ane nr. 15, (30-A), Anne Juelsdatter, født 8 sep. 1743. Se denne.

30-B, Inger Juelsdatter Trudsøe, født i Trudsøe i Gimsing sogn. Døbt 20 sep. 1744 i Gimsing kirke. Inger blev til tider kaldt Ingefred). Konfirmeret 29 mar. 1761 Anne og Inger Juelsdatter Trudsøe. Var gift ved Viborg, men havde ingen livsarvinger. Død ca. 1784 i

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Viborgs omegn iflg. skifte efter Maren Juelsdatter.

30-C, Laurids Juelsen, født i Trudsøe i Gimsing, Døbt 11 apr. 1746 i Gimsing kirke. Blev begravet 8 maj samme år. Han var opkaldt efter sin morfar.
30-D, Laurids Juelsen, født 1747 i Trudsøe i Gimsing sogn. Døbt 8 okt. 1747 i Gimsing kirke. Konfirmeret 28 apr. 1764. Han døde ugift den 16 okt. 1794 og blev begravet den 26 samme måned 47 år gammel.

30-E, Johanne Juelsdatter, født 1749 i Trudsø. Døbt 1 jan. 1750 i Gimsing kirke.
Vejrum KB: Død 25 jan. 1807 i Rydsbjerghus, Johanne Juulsdatter i hendes alders 59 år. Begravet 1 feb. NB: Havde tjent på et sted i 35 år. Det ser hermed ud til, at hun blev begravet i Vejrum. Ved FT 1787 er hun i Feldborg i Vejrum sogn. Her har hun sikkert været i tjeneste siden ca. 1772. Hendes husbond i Feldborg var **Laurids Michelsen** fra Gimsing, som i slutningen af 1769 havde giftet sig med **Ane Jakobsdatter**, Feldborg.

30-F, Maren Juelsdatter, født 1751 i Trudsøe. Døbt 22 aug. 1751 i Gimsing kirke. Død 10 apr. 1808 i Trudsø, begravet den 19 apr. 1808 på Gimsing kirkegård. 57 år gammel, ugift. Er benævnt som "inderste" ved dødsfaldet.
Skifte 1808 efter Maren Juelsdatter. Død 10 apr. 1808, boede i Trudsø. Arvinger 1. Anne gift med Peder Christensen. 2. Inger, var gift ved Viborg, kendt, men død uden livsarvinger for 24 år siden og død før hendes broder Laurs Juelsen (død 16 okt. 1794), men Peder Trudsø havde ingen bevis derfor at fremlægge, men han ville indestå og cavere skifteforvalteren for, at der ingen arvinger var uden hans kone, som var den eneste af den hele familie og derfor i navnlige måder ville holde ham kraves- og skadesløs for hver mand. Auktion over boet indbragte 53- 4- 14. Arv efter broderen Laurs Jensen indbragte 54- . I alt 107- 4- 14.
Jacob Laursen fra Feldborg anmeldte, at hans fader havde udlagt for den afdøde tid efter anden og til begravelse 83- 5- 4. Rest 23- 4- 10.
Den Jacob Laursen fra Feldborg, der har udlagt penge tid efter anden og til begravelse, er uden tvivl Laurids Michelsen i Feldborg i Vejrum. Det var her Marens søster Johanne havde tjent i 35 år. Han var fra Gimsing og kan have familiær tilknytning til familien.

30-G, Mette Juelsdatter, født 1753 i Trudsøe. Døbt 18 nov. 1753 i Gimsing kirke. Død 23 maj 1756 i Trudsøe. Begravet 23 maj 1756.

Ane nr. 32.

Ane nr. 32, Jens Smed, født ca. 1660 i Bøvling. 1710 er en Jens Smed fadder.
1693 og 15 sep 1695 er der en Jens Jensen der får børn døbt i Bøvling. Børnenes navne kan ikke læses.
Børn:
Ane nr. 16, (32-A), Jens Jensen Smed, født ca. 1694. Ikke fundet i kirkebogen.
32-B, Peder Jensen Smed, født okt. 1697 i Bøvling.
32-C, Jens Jensen Smed, født jan. 1699 i Bøvling. Maren Grønkiær bar ham.
32-D, Morten Jensen Smed, født Dom. 15 post. Trin. 1716 i Bøvling. Johan Gammelgårds hustru m.fl.

Ane nr. 38.

Ane nr. 38, Tøger Christensen Toft, født ca. 1660 i Bøvling. Han var stævnings- og kaldsmand ved baroniet Rysensteen.

Børn:
38-A, Else Tøgersdatter Toft, født 1692 i Bøvling. Døbt 3 pinsedag 1692 i Bøvling.

38-B, Anne Tøgersdatter Toft, født 1694 i Bøvling. Døbt 2 Påskedag 1694 i Bøvling
Ane nr. 19. (38-C), Mette Thøgersdatter, født 1700.

38-D, Christen Tøgersen Toft, født 1709 i Bøvling. Bøvling KB: 1709 Tøger Toftes søn Christen døbt onsdagen efter 6 søndag efter Trin.

Ane nr. 44 og 45.

Ane nr. 44, Kristen Kristensen Schmidt, født ca. 1675. Degn i Tørring. Viet 26 jun. 1710 i Tørring til
Ane nr. 45, Maren Pedersdatter Høyberg, født ca. 1680. Død ca. 1750 i Tørring. Kristen døde ca. 1753 i Tørring. Jvf. Hardsyssels Degnehistorie af Ejnar Poulsen.

Deres børn:
44-A, Christiane Kristensdatter Schmidt, født 1712. Gift med

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

44-B+, Christen Jensen Kjær i Tørring. Tørring KB: 25 nov. 1769 blev med ceremoni begravet Christiane Kristensdatter, Christen Kiærs hustru af Sønder Callesøe, 57 år gammel. Christen overlevede sine kone.

Ane nr. 22, (44-B), Laurits Borch Rosenberg Kristensen Schmidt, døbt 28 maj 1719 i Tørring kirke. Se denne.

Kristen var degn i Tørring- Heldum, hvor kirkebogen 1710 i et NB. meddeler: Dom. 7 post Trin. Blev min degn Christen Smidt copuleret med sin kiæreste udi Lemvig efter at de var trolovede den 26 jun. ibidem.
Lemvig- Lem KB: 1710 den 26 jun. trolovede jeg i min storstue hæderlige Christen Smit, sognedegn ved Tørring- Heldum menigheder og Maren Pedersdatter Høgbierg. Copulati Dom. 7 post Trin.
Maren Pedersdatter var datter af **Peder Høyberg**, som jvf. testamentet efter Hans Pedersen Høyberg havde seks børn der er kendte:
Maren Pedersdatter.
Margrethe Pedersdatter Høyberg
Anna Pedersdatter Høyberg
Else Pedersdatter Høyberg
Johanne Pedersdatter Høyberg
Hans Pedersen Høyberg
De var alle, på nær sønnen Hans, der var ejer af Sønder Kallesø og datteren Maren, døde 1763.
S. Nygaards Samlinger på RA oplyser lidt om familien:
Schmidt Laurids (Borch Rosenberg) degn i Tørring Heldum. 1763 indsat til arving efter sin morbror Hans Høyberg.
Høyberg. Hans Pedersen.
1763 27/5, kgl. konfirmation på et af ham oprettet testamente. Dateret Kallesø i Tørring sogn, Skodborg herred 15 apr. s.å. Ingen arvinger.

1. Hans arvinger skal være hans søstersøn Laurids Schmidt, degn i Tørring Heldum og **Kristen Jensen Kiær** i Sønder Kallesø, gift med hans søster Margrethe. De skal hver have halvdelen.
2. Dør nogen af de to før ham arver deres børn i Deres sted.
3. De skal betale hans gæld, sørge for hans begravelse og pryde graven med en smuk ligsten.
4. Til lige deling skal de give 50 sldlr. til børnene af hans afdøde søstre: Anna, Else og Johanne Pedersdøtre.

En **Sigr. Peder Schmidt** udi Lemvig er nævnt under Kollifolket i Natmandsfolk og Kjæltringer af **H. P. Hansen** side 255, som forlover 1772 i Nr. Nissum.

I Lemvig fandtes en **Niels Kristensen Schmidt** der var født 1659 og som døde 1724. Endvidere en **Oluf Nielsen Schmidt**, som var degn i Lemvig 1748- 1810. Han var født 1720. Skulle så have været aktiv som degn til han blev 90 år gammel. Hardsyssels degnehistorie side 649. De her nævnte kan være broder og brodersøn til Kristen Kristensen Schmidt.
30 sep. 1677 er **Christen Nielsen Smid** nævnt i Lemvig- Lem kirkebog.
Samme KB: 14 feb. 1715 trolovede jeg ungkarl **Peder Eskild Høyland** af Hove med ungpige **Anne Kirstine Olufsdatter Skank** her af Lemvig. Copulati Fer. 2 Pasha.
Dette ægtepar blev også viet af **provst Rosenberg**. De opkaldte også et af deres børn efter provsteparret ved at give det navnet Borch-Rosenberg. Dette tager jeg som bevis på, at der ikke er familiære forbindelser til navnene Borch og Rosenberg for Laurits Borch Rosenberg Schmidt Kristensens vedkommende.
Provstens kone var **Margrethe Borch**.
Opkaldelsen skete udelukkende for at ære provsteparret, som også var faddere til deres første barn. Provst Rosenberg var formentlig medvirkende til, at de fik degneembedet.

Ane nr. 48.

Ane nr. 48, Niels Nielsen Engelund, død efter 1728 i Engelund i Fabjerg sogn, hvor han nævnes for sidste gang i justitsprotokollen. Han kan være født i Futtrup i Nørlem ca. 1640. Sikkert også viet her ca. 1665 til en kvinde, som formentlig hed **Karen.** I kirkebogen for Nørlem/Lemvig står: 1668 er Karen, Niels Futtrup's fadder til Mathz, Chr. Brendgaards.
Fem børn, alle født i Nørlem er kendte. Det er ikke afgjort, at Karen er mor til alle fem.
Børnene er:
48-A, Johanne Nielsdatter, født ca. 1667.
48-B, Anna Nielsdatter Futtrup, f. ca. 1675.
48-C, Else Nielsdatter Futtrup, født ca. 1684.
48-D, ane nr. 24. Anders Nielsen (Moustgaard), født 1686.
48-E, Niels Nielsen Futtrup, født 1689.
Nørlem/Lemvig kirkebøger:
1715, Jens Futtrup og Anders Nielsens to pigebørn begravet, var søskendebørn.
Se Slægten Byskov fra Nr. Nissum sogn.
Engelund, Fabjerg:
22 apr. 1715 er Niels Nielsen Engelund tingmand. 1717 er Niels Futtrup af Engelund tingmand.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

29 jun. og 6 jul. 1719 er Anders Nielsen Engelund kaldsmand.
3 aug. 1719 er Anders Nielsen i restance med 2 mark til Cabbel Gods for 1717 -1718.
7 sep 1719 har Anders Nielsen og Laurs Jensen ibm. i gæld til Cabbel.
7 mar. 1720 vidner i sag mod Laurs Jensens enke Anna Nielsdatter. Vidner bl.a. Else Nielsdatter, Niels Engelund og søn Anders Nielsen.
Skodborg Herreds Tingbog:
19 maj. 1717, Niels Engelund har gæld, 14 mark til handelsmand i Gørding (tidligere Holstebro) **Jens Nielsen**.

48-A, Johanne Nielsdatter, født ca. 1667 i Nørlem. Død 26 dec. 1746 i Vester Moustgaard i Gimsing. Var 79 år gammel ved dødsfaldet og levede formentlig som ugift.

48-B, Anna Nielsdatter Futtrup, født ca. 1675. Viet år 1700 til enkemand
48-B+, Laust Jensen Skrædder i Fabjerg. Laust døde før 1720.

48-C, Else Nielsdatter Futtrup, født ca. 1684. År 1702 overhørt Else Nielsdatter Futtrup, 17 år. Hun tjener 28 jan. 1717 i Kirkegård i Lem.

Ane nr. 24, (48-D), Anders Nielsen Moustgaard, født 1686. Se denne.

48-E, Niels Nielsen Futtrup, født 1689 i Futtrup i Nørlem. Han blev døbt 5 sep. 1689, fik navnet Niels og var Niels Nielsen Futtrups søn.

Ane nr. 50 og 51.

Ane nr. 50, Poul Andersen Nørsøller, født ca. 1660. Død efter 1728 formentlig i Nørsøller i Vejrum. Viet 1687 i Vejrum kirke til
Ane nr. 51, Kirsten Olufsdatter Kloster, født ca. 1659. Kirsten var enke. Havde været gift med **Christen Christensen Nørsøller**, der døde ca. 1686 i Vejrum i Nørsøller.
Ved giftemålet med Christen Christensen, blev Kirsten kone i Nørsøller. Christen Christensen var sikkert enkemand og en del ældre end Kirsten. De fik en søn
51-A, Christen Christensen, født ca. 1681 i Nørsøller i Vejrum. Død 1703 i Vejrum. Begravet 1703 på Vejrum kirkegård. Han var præstens karl og soldat. Præsten skriver følgende:
Christen døde hos ritmesteren af en indvortes byld. NB: **Kaptajn Henriksen** lod ham med en korporal gelejde til graven af 24 soldater, med trommeslag og tre salutter, efter at der var kastet jord på.
Kirsten døde 13 juni 1700 i Vejrum i Nørsøller og blev begravet på Vejrum kirkegård.
Poul Andersen Nørsøller giftede sig igen ca. 1701 med
50+2, Karen Poulsdatter, født ca. 1654. Død 1711. Vejrum KB: Dom. 6 post Trin. Blev jordet med ligprædiken Karen Poulsdatter, Poul Nørsøllers hustru, som døde 8'de. dag tilforn i hendes alders 57 år. Teksten var, Ap. g. 2.10. Vær tro indtil døden, så vil jeg give dig-----. Ingen børn i dette ægteskab.

Poul Andersen og Kirsten Olufdatters børn, oversigt:
Ane nr. 25, (50-A), Ane Poulsdatter Nørsøller.
50-B, Johanne Poulsdatter, født 1692.
50-C, Karen Poulsdatter, født 1695 i Vejrum.
50-D, Christen Poulsen, født 1697 i Vejrum.
50-E, Ellen Poulsdatter.

Børn:
Ane nr. 25, (50-A), Ane Poulsdatter Nørsøller, født efter 1667. Se denne.

50-B, Johanne Poulsdatter, født 1692. Hjemmedøbt 25 september 1692. Oluf Klosters hustru fra Sodborg i Rom var gudmor ved fremstillingen i kirken. Blev viet ca. år 1715 til
50-B+, Mads Lauridsen fra Wisgaard, født 1695 i Visgaard i Vejrum sogn. Mads døde 1766 i Vejrum i Nørsøller. Fra ca. 1715 har Mads Lauridsen og Johanne Poulsdatter fæste på den ene halvgård i Nørsøller.
Ultimo 1770 er indført i Vejrum KB: Valentin Nørsøllers moder jordet med seremoni alder 82.

Johanne Poulsdatter og Mads Lauridsens børn:
50-B-1, Laurids Madsen født ca. 1722 i Vejrum i Nørsøller. Han bliver viet den 14 juni 1754 med enken **Else Christensdatter** Kronborgdige. Hun var født 1709. Han kaldes herefter Laurs Dige. Her bor ægteparret til de begge dør med kort mellemrum år 1767. De fik kun et barn som døde. Laurids Madsen Dige dør først 45 år gammel. Enken Else Christensdatter blev 58 år.

50-B-2, Kirsten Madsdatter født i Vejrum i Nørsøller. Hun bliver gift med
50-B-2+, Peder Madsen Maae, og boede i Maaehus i Naur. Ved FT 1787 i Naur bor hun stadigvæk i Maaehus. Hun er 62 år gammel og gift 2'den gang med husmand **Michel Jørgensen,** der er 60 år gammel.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

50-B-3, Kirsten Madsdatter født i Vejrum i Nørsøller. Hun bliver gift 25 jun. 1756 i Vejrum med
50-B-3+, Peder Jensen Wium.

50-B-4, Anna Madsdatter født i Vejrum i Nørsøller. Hun bliver gift med
50-B-5+, Jørgen Jokumsen, Skougaard i Vind sogn.

50-B-5, Poul Madsen født i Vejrum i Nørsøller. Boede i Gasager i Sir sogn. Ved FT 1787 i Sir er hans alder angivet til 61 år. Han er husmand og i første ægteskab med **Inger Jespersdatter.**

50-B-6, Valentin Madsen født 1731 i Vejrum i Nørsøller. Han kaldes Valentin Nørsøller og bliver næste fæster i Nørsøller. Han blev gift år 1769 med
50-B-6+1, Johanne Lauridsdatter fra Overlund i Naur. Efter 18 års ægteskab og 6 døde småbørn døde Johanne 48 år gammel i året 1787. Samme år den 8 nov. bliver Vallentin gift i Hjerm kirke med
50-B-6+2, Dorthe Nielsdatter fra Jegbjerg i Hjerm sogn. Ved FT 1787 i Vejrum er han enke efter første ægteskab og 57 år gammel. Han har en datter
50-B-6-1, Anna Vallentinsdatter på 15 år og en tjenestepige hos sig på stedet. Vallentin døde 1798 i Nørsøller.

50-C, Karen Poulsdatter, født 1695 i Vejrum i Nørsøller. Laurids Nørsøllers hustru, barnets moster Johanne i Nørsøller, var gudmoder.

50-D, Christen Poulsen, født 1697 i Vejrum i Nørsøller. Blev døbt marts måneds bededag.

50-E, Ellen Poulsdatter. 1734 er hun nævnt som Johannes søster ved en barnedåb.

Kirsten Kloster blev begravet 13 juni 1700. I kirkebogen står: Søndagen derefter, 1 Dom. post Trin., den 13 juni blev jordet med ligprædiken Poul Nørsøllers hustru Kirsten Kloster, som lå syg i to uger og blev berettet fjerde maj. Levede et kærligt ægteskab med sin husbond i 13 år. Avlede med ham 5 børn og i hendes første ægteskab med Christen Christensen een søn, til hobe seks børn, som alle er i live. Hun blev 41 år. Teksten til begravelsen var: Gen. 23 vers 19. Så begrov Abraham sin hustru Sara.
Da Poul Nørsøller havde været enkemand et års tid, blev han trolovet med Karen Poulsdatter i Nørsøller i manges nærværelse. De ses ikke at have fået børn og Karen Poulsdatter døde 1711, 54 år gammel. Det er tænkeligt, at han gifter sig for tredje gang. Poul Andersen læser vi først om i slutningen af 1680'erne. Af de sparsomme oplysninger der findes kan man slutte, at han er blevet gift med Kirsten Olufsdatter ca. 1687. I matrikelbogen for 1688 angående Nørsøller nævnes: Olle Christensen og Poul Andersen. Gårdens hartkorn er 5-, 3-, 2- og den ejes af præsten. 1690 nævnes Nørsøller i Ribe bispearkiv som præstens mensalie. Præsten gør nok ikke sine forhold bedre end de er. Han beskriver Nørsøller som et boel og et inderste boel, der skylder ham tilsammen 4 tdr. byg, 4 tdr. havre, 1 lispund smør og 26 -----. 9 maj 1691 er Poul Andersen Nørsøller sammen med 3 mænd fra Sir i Søllergaard. for at syne denne. 20 apr. 1694 er der en sag, hvor **Anna Thomasdatter** og hendes børn stævner en del mænd angående Vejrum sogns kirketiende. Mange er nævnt, bl.a. Poul Andersen Nørsøller, der har været i gården i 7 år. Som præstens bonde må Poul Nørsøller møde på præstens vegne, når der er stridigheder mellem præsten og dennes naboer. 1706 møder vi ham i herredstinget i en strid om nogle tørv. 1709 er det Poul selv der er på anklagebænken. Han skylder for at have modtaget en hest af **Jørgen Christensen** i Asp før denne rømte fra sin gård i Nørby. Poul Andersen sagde, at han betalte nogle specier for hesten, men både han og **Jørgen i Søllergaard**, som fik en ko, måtte hver betale 4 sletdaler for denne forseelse. December 1714 sendes Poul til Ølby præstegård for at stævne den skrækkelige præst **Hr. Jacob Schive.** Som mange før ham, måtte han gå forgæves flere gange. Enten foregav præsten ikke at være hjemme eller også fik stævningsmanden lov at komme ind i præstens stue, hvor han dog nægtede at modtage stævningen. Samme år er Poul Nørsøller vidne i en af Hr. Jacobs retssager. Denne gang om brug af noget mark og tørvegrøft i Ølby. Han fortæller, at da han for 36 år siden tjente som avlskarl i Ølby præstegård hos Hr. Søren og i den tid var den drift og grøft, der strides om, tilhørende Øster Ølby og ikke præstegården. Dette gjorde han sin ed på. Den skrækkelige præst Hr. Schive i Ølby kan der læses om i Hardsyssels Årbog 1924.
At det ikke altid er gået særligt godt for ham, ses af efternævnte sag i herredstinget fra 19 juli 1720: **Jens Nielsen Søllergaard** sendte varselsmændene **Peder Laursen Nørsøller** og **Peder Christensen** i Sir til Poul Andersen, Nørsøller for at stævne ham. De talte med hans datter. Ved herredstinget saggav **Jacob Tollund** på citantens vegne, at Povel Nørsøller var til hans moder **Anna Thomasdatter**

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

skyldig rede lånte penge i klingende mynt, 4 slettedaler, ½ tønde rug, nok 2 sletdaler og 4 skipper byg enten in natura eller rede penge, i alt 6 Rdl. og 2 mark. Jens Nielsen siger på moderens vegne: Gælden er penge, som jeg har forhjulpet eder med i eders store trang, men efter at jeg efter megen venlig påmindelse ikke har opnået at I har bekvemmet eder til at betale, nødsages jeg til at gå rettens vej. Dernæst Jacob Tollund satte i rette med formaninger til Poul Andersen, at han pligtig bør være til Jens Nielsen og moder, førnævnte, samt sagens omkostninger, der beløb sig til 1 Rdl, 4 mark at betale. Povel bliver paaraabt 3 gange, men er ikke tilstede og sagen udsættes i 14 dage. Inden den tid er de 2 naboer sikkert blevet forligt, for der er ingen retssag senere. B78 A- 3 Hjerm- Ginding, justitsprotokol: 27 jun. 1721 sender amtmanden **Anders Ollesen** og **Poul Andersen Vejrum** til natmanden **Erich Kolle** for at stævne ham for at have overfaldet **Kirsten Christensen Ulfborg** og på morderisk vis trakteret hende og taget hendes penge. Stævningsmændene traf Erich Kolle på hans bopæl i Nr. Nissum og talte med ham. Han svarede dem igen og sagde, at han syntes ikke, at det kom amtmanden ved om han gav kjællingen et slag eller 2. Sagen udsættes i 6 uger og så kommer Kirsten Christensdatter Ulfborg i retten og siger: Jeg var af nogle sognemænd i Birkild i Asp kaldt til dem for at skære nogle grise og andet, og da jeg gik derfra i dalen kom E. Kolle af Cabbel gods, greb mig og satte en ladt pistol, som han trak af sin kjortel, for brøstet af mig og ydermere trak han en kniv og satte på struben og sagde: Nu skal du dø og jeg befalede min sjæl i Guds hånd. Han ville derefter skubbe mig i mosen, og da jeg ikke ville gå med, slæbte han mig hen ad jorden. En liden dreng, der var med mig, råbte og skreg og ville løbe til nogle bønder, der pløjede ret langt derfra. Han slap mig og lod mig ligge, efter at have taget mine penge. Derefter gik han til Birkild by og viste Søren Birkilds kone kniven, som han havde taget fra hende, og roste sig af det han havde gjort. (Der er ingen fortsættelse på historien. Erich Kolle mødte selvfølgelig ikke op i retten). Denne beretning kan der læses om i: Natmandsfolk og Kjæltringer af H. P. Hansen.
28 okt. 1728 nævnes Laurids Pedersen og Poul Andersen, Nørsøller, som stokkemænd ved Hjerm-Ginding herredsret. Dette tyder på, at Poul Andersen var ansét og respekteret.

Ane nr. 52 og 53.

Ane nr. 52, Niels Pedersen, født ca. 1665. Fæster af Vester Fousinggaard. Død maj 1746. Viet (1) til
Ane nr. 53, Maren Poulsdatter, født ca. 1670. Hun var datter af Poul Mortensen i Fousinggaard og døde ca. år 1710 i Fousinggaard. Viet (2) til
52+2, Kirsten Lauridsdatter, født ca. 1688, død 25 dec. 1769 i Fousing i Nøglgaard. Fousing KB: 1 jan. 1770 begravet på Fousing kirkegård Henrik Madsens svigermor Kirsten Lauridsdatter fra Nøglgaard, salig Niels Pedersens enke i Fousinggaard. Hun var 81 år 5 mdr. 3 uger og nogle dage gammel. Niels døde i Vester Fousinggaard den 5 maj 1738 og blev begravet den 19 maj 1738 på Fousing kirkegård.
Niels Pedersen var fæster af Vester Fousinggaard. Årsagen til, at så mange børn fra Vester Fousinggaard er kendte er, at der findes flere skifter.

Børn af første ægteskab:
52-A, Peder Nielsen, født før 1700 i Fousing.
Han blev viet før 1728 til
52-A+, Kirsten Christensdatter. De boede i Krog, hvor de i deres korte ægteskab fik mindst fire børn.
Peder døde 1732 i Krog i Fousing.

52-A-1, Christen Pedersen, født ca. 1728. Overtog Krog på et eller andet tidspunkt måske efter en stedfar.
52-A-2, Poul Pedersen, født ca. 1730. 1781 var han i Alstrup i Naur sogn.
52-A-3, Anna Pedersdatter, født 1732. 1781 var hun enke i Fousing. Ved FT 1787 var denne Anna Pedersdatter 54 år gammel.

Ane nr. 26, (52-B), Poul Nielsen Fousinggaard, født 1703. Se denne.

52-C, Christen Nielsen, født ca. 1705 i Fousing. Iflg. skifte efter hans broder Laurs var han halvbroder til denne og død. Han boede førhen i Vester Ølby og havde efterladt sig en søn Niels i Holstebro. I et skifte efter broderen Ole fra 1778, står der også, at han var død. Hans søn opholdt sig da i Ølby.

52-C-1, Niels Christensen, født ca. 1740.
Iflg. skifte 1733 efter **Thomas Wilsen** er efterfølgende børn af andet ægteskab. Børnenes placering er ikke kronologisk.
52-D, Jens Nielsen, født ca. 1712 i Fousing sogn, død 1756 i Vester Fousinggaard. Viet (1) 15 aug. 1739 til

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

52-D+1, Kirsten Nielsdatter fra Sejbjerg. Hun døde under epidemien 1748. Viet (2) den 2 okt. 1748 i Hjerm til
52-D+2, Kirsten Madsdatter Snødder, der var søster til **Christen Madsen Snødder** i Hjerm. Trolovet i Hjerm den 12 sep. 1748.
Jens døde i Vester Fousinggaard. Hans enke med børn kunne ikke blive i gården. PC side 196-197.
Eventuelle børn ikke eftersøgt.

52-E, Maren Nielsdatter, født 1710 i Fousing. Viet (1) 1744 i Fousing til
52-E+1, Niels Jensen i Vester Ølby. KB: 8 aug. 1744 viet Niels Jensen, Vester Ølby og Maren Nielsddatter, Fousinggaard. Niels døde 1763 i Ølby.
Iflg. skifte efter broderen Laurs var hun hans halvsøster og gift med
52-E+2, Jens Poulsen i Vester Ølby. FT 1787: Jens Poulsen 51 år. Maren Nielsdatter 77 år. Jens Nielsen, 41 år, hendes søn af første ægteskab.
52-E-1, Jens Nielsen, født 1746 i Ølby.

52-F, Ole (Oluf) Nielsen, født ca. 1711. Død ugift 1778 i Ølby hos søsteren Maren.

52-G, Margrethe Nielsdatter, født 1713 i Fousing. I skiftet 1781 er hun nævnt som Margrethe Nielsdatter, er ugift og bor i Bachboel i Fousing. Ved FT 1787 i Fousing er hun ugift, 74 år gammel og huskvinde.
Gimsing KB: 21 maj 1749. Samme dag public absolveret **Lauritz Christensen**, Gimsing Hoved for begangen lejermål i hans ægteskab med Margrethe Nielsdatter Fousinggaard.
Efter denne oplysning fra KB kan det jo tænkes, at Margrethe er blevet skilt; eller skal det forstås sådan, at lejermålet er begået med Margrethe, medens han var gift med en anden.

52-H, Laurs Nielsen, født ca. 1715 i Fousing. Han var fæster under Stenumgaard af Gammel Mølle i Raasted sogn, som er anneks til Ulfborg sogn. Gammel Mølle var en vandmølle. Hovedgaarden Stenumgaard ligger i Raasted sogn. Han var gift med
52-H+, Maren Pedersdatter, født 1727. Ægteskabet var barnløst.
Laurs Nielsen døde i året 1781. Maren giftede sig igen med den efterfølgende møller **Jens Hansen,** født 1740.
Det er via skiftet efter denne Laurs, at der er kommet lidt orden i børnene efter Niels Pedersen, Fousinggaard. Skiftet efter Laurs meddeler følgende arvinger:
Stenumgaard, Skifte. 1781. Fra Gl. Mølle i Raasted anmeldtes i aftes kl. 11, at fæsteren i møllen Laurs Nielsen faldt i åen over et gangtræ. Han kaldtes Laurs Dahl og var gift med Maren Pedersdatter. Hans arvinger er 3 hel og 2 halvsøskende!
Margrethe Nielsdatter, er ugift og bor i Bachboel i Fousing.
Maren Nielsdatter, er gift med Henrik Madsen Tambo(ur)huse i Fousing.
Anna er i Christiansfeldt.
Halvbroder Poul Nielsen i Fousinggaard.
Halvsøster Maren Nielsdatter, er gift med Jens Poulsen i Vester Ølby.
Helbroder Anders Nielsen boede i Liltorp i Naur og har efterladt sig 7 børn: Niels Andersen, 25 år, er skrædder og har tilhold i Vejrum. Mads Andersen, 22 år, tjener her i Møllen. Anders Andersen, 12 år, Jens Andersen, 7 år, Henrik Andersen 4 år, Oluf Andersen, 2 år, er hjemme hos stiffader i Liltorp. Kirsten Andersdatter, tjener i Godrim i Sir.
Halvbroder Peder Nielsen, er død, før i Krog i Fousing, efterladt sin søn Povel Pedersen i Alstrup i Naur og datter Anna Pedersdatter, der er enke i Fousing.
Jens Nielsen, er død og har efterladt, Jens Jensen, der bor i Struer. Peder Jensen og Mads Jensen, der bor i Hjerm. Maren Jensdatter, der tjener i Lindtorp. Kirsten Jensdatter, der er gift med Christen Eskildsen, Maabjerg. Anna Kirstine Jensdatter, er død. Hun var gift med Niels Andersen, Nørdahl i Fousing og har efterladt døtrene Maren Nielsdatter og Kirsten Nielsdatter.
Ligeså halvbroder Christen Nielsen, førhen Vester Ølby. Har efterladt sig en søn Niels Christensen i Holstebro.

52-I, Maren Nielsdatter, født ca. 1725 i Fousing. Viet 7 nov 1748 i Fousing kirke til **52-I+, Henrik Madsen**, født 1722. Maren døde 6 nov. 1806. Henrik døde 1803. De havde mange børn. Ved FT 1787 var 4 af dem hjemme. Desuden havde de taget **52-J-6, Henrik Andersen,** født 1777 i Naur i pleje. Han var brodersøn til Maren. Søn af Anders Nielsen, der var død.
I skiftet efter Laurs Nielsen står der: Maren Nielsdatter gift med Henrik Madsen Tambohuse i Fousing. Dette navn "Tambohuse" henviser til Tambourgaard, hvilket var det tidligere navn for Nøglgaard.
Deres børn:
52-I-1, Mette Henriksdatter, født ca. 1750.
52-I-2, Mads Henriksen, født 1751.
52-I-3, Niels Henriksen, født 1754.
52-I-4, Kirsten Henriksdatter, født 1755.
52-I-5, Jens Henriksen, født 1759.
42-I-6, Anders Henriksen, født 1760.
52-I-7, Johanne Henriksdatter, født 1762.
52-I-8, Jens Henriksen, født 1765.
52-I-9, Ole Henriksen, født 1766.
52-I-10, Mette Kirstine Henriksdatter, født 1768.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

52-I-11, Laurids Christian Henriksen, født 1769
Disse børns videre levned kan der læses lidt om hos PC side 264. Nøgelgaard slægten med Maren Nielsdatter og Henrik Madsen som ophav, kan der læses om i 6 slægtsled i "Fem Hardsysselfamilier" side 293-315. Endvidere indgår Henrik og Maren som ane nr. 86 og 87 i bogen "I slægtens spor rundt om Kilen".

52-J, Anders Nielsen, født ca. 1720. Han var helbroder til Laurs og boede i Lille Torp i Naur. Var død før 1781 og havde efterladt sig 7 børn nemlig:
52-J-1, Niels Andersen, født 1756 i Naur. Han var skrædder og opholdt sig 1781 i Vejrum.
52-J-2, Mads Andersen, født 1759 i Naur. Han tjente 1781 i Raasted Gl. Mølle.
52-J-3, Kirsten Andersdatter, født ca. 1765. Hun tjente 1781 i Godrim i Sir sogn.
52-J-4, Anders Andersen, født 1769 i Naur.
52-J-5, Jens Andersen, født 1774 i Naur.
52-J-6, Henrik Andersen, født 1777 i Naur.
52-J-7, Oluf Andersen, født 1779 i Naur. Han var 1781 hjemme hos stedfaderen i Lille Torp i Naur.
52-K, Jens Nielsen, født 1730, død spæd.
52-L, Jens Nielsen, født marts 1732. Fousing KB: 1732 den 30 mar. døbt i Fousing kirke Niels Pedersens søn af Fousinggaard, Jens. Degnen Søren Iversens hustru bar dette barn. Faddere: Thomas Povlsen af Fousinggaard. Niels Soiborg, Jens Nielsen, Maren Nielsdatter og Ane Thomasdatter.
Der er kun nævnt en broder ved navn Jens i skiftet efter Laurs Nielsen 1781. Denne Jens, er formentlig død uden livsarvinger.

52-M, Anna Nielsdatter, født 4 jun. 1736 i Fousing, Død 4 okt. 1808 i Christiansfeldt.
KB Fousing: Den 24 jun. 1736 læste over Niels Pedersen af Fousinggaard's datter Ane. Faddere: Niels Krog, Christen Nielsen, Povl Nielsen og hustru Maren Nielsdatter, Niels Krogs hustru bar dette barn.
Den korte bemærkning i skiftet efter hendes bror Laurs, "Anna er i Christiansfeldt", giver mulighed for at placere hende her. For en del år siden tog jeg, fordi hun var en kvinde fra Fousing, et foto af hendes gravsten. Dengang tænkte jeg, at det kunne jo være, at hun var familie. Det har nu vist sig at være tilfældet. Hun er sikkert den yngste af Niels Pedersens børn. Hendes mor Kirsten Laursdatter var ca. 48 år da hun blev født.

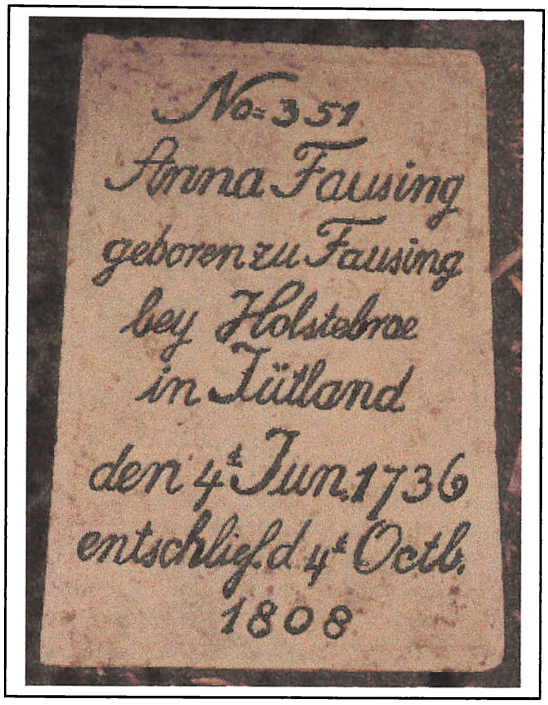

Anna Nielsdatters gravsten på Gudsageren i Christiansfeldt. Der er manipuleret med skriften.

Ane nr. 54 og 55.

Ane nr. 54, Mads Christensen, født 1682 formentlig i Asp. Død 1761 i Stovgaard i Linde i Asp sogn. Viet ca. 1720 til
Ane nr. 55, Ane Marie Pedersdatter, født 1684 formentlig i Asp. Død 1781 i Stovgaard i Linde i Asp Sogn. Hun blev 97 år gammel. Mads og Ane var meget ansete folk. Når der var familiefest i omegnen var Mads Stovgaard og Ane Marie gerne med.

Deres børn:
54-A, Maren Madsdatter, født ca. 1720. Hun får en datter udenfor ægteskab.
54-A-1, Birgitte Poulsdatter, født ca. 1748. Hun voksede op som plejebarn hos morbroderen **Daniel Madsen** i Stovgaard. Viet 22 mar. 1882 i Asp kirke til
54-A-1+, Christen Jensen, født 1741. Det var Christens tredje ægteskab, men alligevel et godt parti for Birgitte.
KB: 1 mar. 1782 trolovet i Linde i Asp Christen Jensen fra Østerby og Birgitte Povlsdatter. Forlovere for ham, **Niels Munksgaard**, for hende hendes morbroder **Daniel Madsen**. Christen døde 1820 og Birgitte døde 1827. De fik fire sønner og en datter:
54-A-1-1, Poul Christensen,
54-A-1-2, Jens Christensen,

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

54-A-1-3, Daniel Christensen, født 25 jan. 1888.
54-A-1-4, Peder Andreas Christensen,
54-A-1-5, Ane Marie Christensdatter,
Poul overtog Lilletorp før faderens død og blev ladefoged på Lindtorp. 1809 blev han viet til **Christiane Pedersdatter**. De fik 7 børn.
Jens blev gårdmand i Vejrum. Daniel og Peder Andreas blev begge husmænd i Linde Kær. Ane Marie blev gift med enkemand **Peder Jørgensen** i Nygaard i Linde i Asp. De fik flere børn.
PC skriver under Østergaard i Linde i Asp side 113: *Året efter (1782) blev Christen gift med Birgitte Poulsdatter fra Stougaard i Linde. De havde 5 børn: Poul, født 1782. Jens, født 1785. Daniel, født 1788. Peder Andreas, født 1790 og Ane Marie, født 1793.*
1798 købte han gården til selveje for 920 Rd., hvorpå han delvis udparcellerede den. Christen fik da pladsen som ladefoged på Lindtorp, og få år efter blev resten af gården solgt, og Christen Ladefoged, som han nu kaldtes flyttede til Lilletorp i Linde.

FT 1787 i Asp, Østerby: Christen Jensen, 46 år, bonde og gårdbeboer, gift i tredje ægteskab. Birgitte Poulsdatter, 39 år, gift 1. **Sidsel Christensdatter**, 9 år, datter af hans andet ægteskab. **Povl Christensen**, 5 år, barn af tredje ægteskab. **Jens Christensen**, 3 år, barn af tredje ægteskab. **Ane Pedersdatter**, 80 år, enke efter første ægteskab, husbondens anden hustrus moder.
1799 erhverver **Christen Linde** Lindtorp. Det er ved denne tid, at Christen bliver ladefoged her. Man kan da godt tænke sig, at Christen Linde gerne ville have en ladefoged, som han kendte og kunne stole på og derfor tilbød stillingen til **Christen Jensen**. Dette kun tyde på nogen slægtsskab mellem dem, men hvordan kan ikke fastlægges. Christen Lindes far var købmand og borger i Holstebro, **Christen Jepsen Linde**, ca. 1580-1652. Hans far hed Jeppe og kom fra den østligste gård i Linde. Denne gård var netop Stovgaard.
Det er ren blær, men dog ikke usandsynligt, at Christen Linde er familie.
Bogen "Linde by" af **Christen Jensen**, udgivet 1944 har nogle antydninger i denne retning.
I Hardsysels Årbog 1912, side 38– 40 i en artikel om Linde by i Asp sogn, vedr. Stovgaard, findes navne på beboere i Linde omkring år 1700.
54-B, Peder Madsen, født ca. 1720 i Asp. Ved FT 1787 i Naur er han formentlig død.

54-C, Christen Madsen, født 1718 i Asp, død efter 1787 i Naur. Ved FT 1787 i Naur er han enke, 69 år gammel og har en ugift søn hos sig.
54-C-1, Rasmus Christensen 36 år gammel.

54-D, Daniel Madsen, født 1724 i Stovgaard i Asp. Viet (1) 1765 til
54-D+, Maren Akselsdatter, født 1740. Hun døde 1774, 35 år gammel. Hun var datter af **Aksel Poulsen** i Nygaard i Linde. De fik børnene
54-D-1, Mads Danielsen,
54-D-2, Aksel Danielsen,
54-D-3, Kirsten Danielsdatter
54-D-4, Anne Danielsdatter.

Daniel bliver 1775 viet (2) til en kusine til hans første kone, som er datter af **Jørgen Poulsen,** der var fra Nygaard,
54-D+, Maren Jørgensdatter, født 1752 og død år 1800. Maren Stovgaard, som hun blev kaldt, må have været meget tjenstvillig. Når et barn i byen skulle over til Ølby Præstegård for at blive døbt, var det næsten altid hende, man havde med, for at holde det over dåben. Daniel og Maren fik børnene
54-D-5, Jørgen Danielsen,
54-D-6, Peder Danielsen,
54-D-7, Maren Danielsdatter,
54-D-8, Anne Margrethe Danielsdatter,
54-D-9, Kirsten Marie Danielsdatter,
54-D-10, Anne Marie Danielsdatter.
Af Daniel Stovgaards seks døtre kom de tre til at bo i Linde, nemlig i Østergaard, Sandgrav og Buskgaard. Den fjerde, Ane Margrethe, kom til at bo i Birkild. Hun fik navnet "Gal´ Greth" og skulle have været en hæslig gal kælling.
Af sønnerne arvede Jørgen gården. Han blev en ulykkelig mand, fordi han blev uheldig gift. Hans hustru brød sig ikke om ham. Hun havde en kæreste, en karl fra Sønder Birkild ved navn Henrik. Disse to drev det så vidt, at de prøvede at skille Jørgen af med livet. Først forsøgte de at forgive ham, men da det mislykkedes, forsøgte de at kvæle ham. To af hans døtre kom imidlertid til stede i sidste øjeblik og reddede ham. Han havde dog lidt så meget overlast, at han ikke siden forvandt det. Samme nat gik karlen Henrik hen og hængte sig. Af fortvivlelse over de ulykkelige familieforhold solgte **Jørgen Danielsen** gården og flyttede til Stadsbjerg i Fousing. Således gik Stovgaard ud af familiens eje.

54-E, (Ane nr. 27), Kirsten Madsdatter, født ca. 1727. Se denne.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Ane nr. 60.

Ane nr. 60, Anders Andersen, Trudtzhofvid, født ca. 1650. En af hans hustruer kan have været den **(61, Mette Trudsø)**, som blev begravet 24 apr. 1746 i Gimsing. Anders er formentlig død inden 1740. Han kan udmærket have været gift flere gange, således, at han er en ældre mand, da han i omkring år 1700 sætter de par børn i verden, som er nævnt her.
Hans fæstebrev på Trudsø er indført i fæsteprotokollen med samme håndskrift, som det foran- og efterstående. Det foranstående er dateret Wolstrup den 28 september 1719.
Det efterfølgende fæstebrev er udstedt af **Christen Linde** til Wolstrup til **Hermand Lauritsen** på den ene halvgaard i Gimsinghoved.
Anders Andersens fæstebrev er tydeligt dateret 10 okt. 1676. Det lyder som følger:
Anders Andersens fæstebrev paa det boel i Trudzhoed. Jeg **Niels Juel Axelsen** til Bjørnsholm hafver hemsted til Anders Andersen det boelig udi Trudzhofuit som hans fader påboede og fradøde. Saa vil jeg derudi er berettiget som 1 pund 18-27/40 smør harbovægt huilket hand skal beholde, saalænge hand sig efter Recessen forholder. Hierum Præstegaard den 10 october 1676.
Niels Juel Axelsen Eghd.

Det er kendt, at **Niels Juel Axelsen** ikke kunne få økonomien til at løbe rundt. Måske havde han ej heller styr på sin administration. **Anders Christensen** var angivet som fæster af Trudtshofued da pantebrevet til Christen Linde blev udstedt 1681. Jeg tror, der skulle have stået Anders Andersen. På et eller andet tidspunkt kan man være kommet i tanke om, at der slet ikke var udstedt fæstebrev til Anders Andersen. Derfor måske denne sene indførelse i fæsteprotokollen. Men hvordan kan Niels Juel Axelsen da have underskrevet Eghd. ?
Han pantsatte sine ejendomme lidt efter lidt således, at Christen Linde i 1683 helt kunne overtage Wolstrup.
1681 pantsættes Trudtshofued.
Pantebrevet er fra Viborg Landstings skøde- og panteprotokol nr. 20, folio 117 b. Det gengives her. Delvis normaliseret afskrift.
Niels Juel Axelsen hans pantebrev til Christen Linde:
Jeg Niels Juel Axelsen til Bjørnsholm, kendes og hermed vitterliggør udi dette mit åbne brev, skyldig at være til ærlig og velfornemme mand, Christen Linde, handelsmand udi Holstebro, penge halvfemsindstyve Rdl. i specier, som han mig venlig har lånt og medforstrakt. Hvilke fornævnte 90 Rdl. i specier jeg Niels Juel forpligter mig og mine arvinger, en for alle og alle for en, rigtig og vel at betale Christen Linde eller hans arvinger skadesløs til snapsting den 11 marts førstkommende med tilbørlige renter. Til yderligere sikkerhed har jeg pansat til bemeldte Christen Linde min anpart i det boel eller "Wering" i Gimsing sogn kaldet Trudtshofued, som Anders Christensen nu påboer. Skylder til mig aarligen 1 pund smør, 18 27/40 harbovægt. Med al dets herlighed eller rettighed skal Christen Linde eller hans arvinger efter denne dag have, nyde, bruge og beholde til et frit og fuldkommen brugeligt pant, indtil sålænge førnævnte kapital nøjagtigt med sin interesse bliver ham eller hans arvinger, eller den som med rette har erhvervet mit pantebrev, skadesløst betalt i alle måder. Og det står dem frit for dette pant at nyde og beholde til evindelig ejendom angerløst. Dette forpligter jeg mig og mine arvinger, som foreskrevet står at holde uden anger og skadesløs i alle måder. Til bekræftelse har jeg med egen hånd her underskrevet og mit signet hosstrøget.
Datum Holstebro den 6 maj 1681.
Niels Juel Axelsen (L.S.)

I dette pantebrev til **Christen Linde** hedder fæsteren af Trudsø Anders Christensen. Af fæstebrevets ordlyd: *Jeg Niels Juel Axelsen til Bjørnsholm hafver hemsted til Anders Andersen det boelig udi Trudzhofuit som hans fader paaboede og fradøde*, kan man vel tillade sig at gå ud fra, at Anders Christensen var far til Anders Andersen. Udover fæstebrevet er det eneste tegn på Anders Andersens eksistens følgende fra herredsretten:
I efteråret 1691 bliver **Jacob Sørensen**, Struer stævnet af **Rasmus Nielsen**, herremanden på Quistrup, som er hans husbond. Sagen er, at Sct. Mikkelsdag kom **Rasmus Nielsen** ridende gennem Struer gade, da Jacob kom løbende ud af sit hus og råbte efter ham, at han skulle komme ind i hans hus og stifte fred, for **Erik Ollesen**, Moesgaard og **Christen Willemoes**, Ausumgaard gjorde ufred i hans gård. Rasmus Nielsen svarede ham, at han hellere skulle gå i kirke med sin hustru, end holde sådan verdslig hus med druk og slagsmål. Rasmus Nielsen red videre, men Jacob løb efter ham og råbte bi´; og da han standsede rev Jacob i hans kjole og kniplingshalsklud så det gik i stykker, tog hans klædebon med og rykte ham af hesten.

Herefter følger mange sager om krohold, forprang og Jacob Sørensens kones salg af mjød og brændevin til fiskere og bønder.
1 januar 1692:

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Snapsfredag, første fredag i det nye år møder Jacob op i retten med sine mange vidner, der alle fortæller, at han altid har været en hæderlig mand. Vidnerne er bl.a. **Peder Pedersen** og **Jens Christensen Moustgaard**, **Christen Christensen Østerby**, der har kendt Jacob i 40 år og han ved da, at Jacob var i kirke som fadder til **Laust Torngaards** barn(edåb). **Hans Nielsen Moustgaard** har kendt ham på elvte år og havde aldrig set Jacob gøre noget ondt og vidste ikke andet end godt at påsige ham. Så fremstod **Anders Nielsen Hunsballe**, **Christen Nørgaard**, **Christen Trudz**, **Anders Andersen Trudz**, **Gregers Pedersen Østerby**, **Christen Hillersborg**, **Laust Torngaard** m.fl. Alle vandt i lige måde som Hans Moustgaard og råbte alle enstemmigt, at de aldrig kunne give Jacob Sørensen så godt et vinde, at de ej ville give ham det bedre.
Der er intet sikkert bevis for, at denne Anders Andersen er far til ane nr. 30 Juel Andersen. I sidstnævntes fæstebrev står der: "Barnefødt på mit gods udi Gimsing". Dette kan være et hvilket som helst sted i Gimsing sogn, som hørte under Volstrup.
Juul Andersen overtager fæstet efter salig Olle Christensen. Man kan tænke sig, at Juel Andersen har været for ung til at overtage fæstet da hans far døde. Anders Andersens fæstebrev er dateret 10 okt. 1676. Juel Andersens fæstebrev er dateret 1740. Han var da ca. 33 år gammel. Anders Andersen skulle have beholdt fæstet i 64 år for at hans eventuelle søn skulle overtage. Det er nok utænkeligt.
Gimsing KB: 1689, 24 søndag efter Trinitatis begravede capellanen Anders Trudshoveds moder af Gimsing. Heraf kan vi gå ud fra, at Anders Christensen var død før år 1689. Han er nok død 1676. I pantebrevet til Christen Linde udstedt 1681 skulle der have stået Anders Andersen i stedet for hans fars navn Anders Christensen.

Anders Andersens eventuelle børn:
Ane nr. 30, (60-A), Juel Andersen Trudsøe, født 1707. Ældste med sikkerhed kendte familie, som har boet i Trudsø. Se denne.

60-B, Maren Andersdatter Trudsøe, født ca. 1710. Gimsing KB: 29 apr. 1742 absolverede capellanen public. i Gimsing kirke Maren Andersdatter af Trudsø for synd mod det sjette bud, som udlagde til barnefader en soldat **Niels Jepsen** af Østerbyen i Gimsing. Dom 21 post. Trin. 1742: I lige måde public. Absolveret i Gimsing Niels Jepsen, soldat, for synd mod det sjette bud med Maren Andersdatter. 3 maj 1742 døbte jeg i Gimsing to uægte børn. Den første Maren Andersdatters datter af Trudsø, **Inger (Nielsdatter)** båren af **Anna, Offer Hillersborgs** af Gimsinghoved. Test. Skoleholderen **Michel Bondo**, **Jens Moustgaard**, **Barbara Sael** og **Maren Jepsdatter** alle af Gimsinghoved. Niels Jepsen, soldat af Østerbyen blev udlagt til barnefader. Disse faddere tyder ikke på slægtsskab. Deres vielse og senere levned ikke fundet.
En **Anna Trudsø**, født ca. 1697 i Gimsing, kan også være familie. Hun blev begravet 12 april 1746 i Gimsing 49 år gammel.

Ane nr. 62

Ane nr. 62, Lauritz, født ca. 1670, viet ca. 1700.
Hvem denne Lauritz (Laurs) er vides ikke. Ved gennemgang af dåbsvidner ved de mange børnebørns dåb kan hans børn udledes. Han har måske været gift flere gange. Både han og hustruen er døde i Gimsing før kirkebogens begyndelse 1740. Der er dog ingen garanti for, at ane nr. 31, **Margrethe Laursdatter** stammer fra Gimsing sogn. De eneste af Lauritz's børn, som jeg er 99% sikre på er: Peder, Margrethe og Niels. Derudover kan **Christen Lauritsen**, Muurmester i Gimsing, **Herman Lauritsen**, Gimsinghoved, **Laurits Lauritsen**, Struer og **Jens Lauritsen**, Qvistrup Mølle være børn af Laurits. De er på en eller anden måde i familie.
Børn, oversigt:
62-A, Peder Laursen Borre, født sep 1703.
Ane nr. 31, (62-B), Margrethe Laursdatter, født ca. 1705.
62-C, Niels Laursen Borre , født ca. 1711.
Børn:
62-A, Peder Laursen Borre, født sep. 1703. Viet 1730 i Ølby til
62-A+, Ane Nielsdatter, født nov. 1712 i Ølby.
Hos PC side 120 under "Borg" står: *I 1740 kom Peder Laursen og Ane Nielsdatter dertil, og nu træffes navnet Borre. Tidligere blev den nævnt "Bakke". Niels Pedersen Borg (søn) køber gården til selveje fra Quistrup den 17 sep. 1775 for 120 Rdl.*
Ølby KB: 6 juni 1728 stod Peder Lauridsen og Ane Nielsdatter åbenbar skrifte i Ølby kirke. 27 dec. 1729 havde Peder Lauridsen og Ane Nielsdatter forlovelse. For ham **Jens Andersen** og **Ole Thagaard**. For hende **Christen Dall** og **Bertel Jensen**. 19 feb. 1730 viet i Ølby kirke Peder Laursen og Ane Nielsdatter. Ingen af ægteparrets forældre er forlovere.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Asp KB: 9 dec. 1772 begraven på Asp kirkegård Peder Lauridssøn Borre fra Østerbyen. Død 2 dec. kl 2 om eftermiddagen. 69 år 2 måneder og nogle uger og dage gammel. Når præsten kan angive hans alder så nøjagtigt, må han have haft adgang til den kirkebog, hvori Peders dåb er angivet. Man skulle derfor tro, at Peder var født i en af de sogne, som hørte til pastoratet. Præsten kan jo have sendt brev til præsten i det sogn, hvor Peder er født, med forespørgsel om hans dåbsindførelse. Dette sker vel også i vore dage, som en slags check af, at en person er døbt og dermed berettiget til en kristelig begravelse.
Ane: Asp KB: 14 dec. 1786 begraven på Asp kirkegård Peder Lauridsen Borres enke Ane Nielsdatter fra Østerbyen, død den 6 dec. kl 2 om eftermiddagen. 74 år 2 uger gammel.
Deres børn:
62-A-1, Laurs Pedersen, født maj 1730 i Ølby. Døbt 14 maj 1730 i Ølby kirke.

62-A-2, Karen Pedersdatter, født jan. 1736 i Ølby.

62-A-3, Jens Pedersen, født sep. 1740 i Asp i Borg. Hjemmedøbt i Asp præstegård den 18 sep. I kirken den 9 okt. Viet til
62-A-3+, Mette Kirstine Christensdatter, født 1742 i Asp i Lumsmark. Jens døde 1799 i Asp i Alstoft. (PC. side 150- 153.)

62-A-4, Niels Pedersen Borre, født ca. 1743 i Asp i Borg. En Niels Pedersen Borg er konfirmeret i Gimsing 1755. Ultimo 1769 bliver Niels Pedersen Borre viet i Vejrum til
62-A-4+, Ane Laursdatter, Tinggaardhus. Denne Niels Pedersen Borg køber gården Borg til selveje fra Quistrup den 17 sep. 1775 for 120 Rdl.
Ved FT 1787 i Asp er familien på tre personer: Niels Borre, 53 år. Ane Lauridsdatter, 53 år. Ane Nielsdatter, 17 år. Niels døde 1816 i Asp i Borg.

Deres Barn:
62-A-4-1, Ane Nielsdatter, født 1770 i Vejrum. Hun blev viet til
52-H-6, Ole Henriksen, født 1766. Han var fra Nøglgaard i Fousing, se under 52-H. De overtog Borg efter Anes far.
Vejrum KB: 1 jan 1770 døbt i kirken Anna Nielsdatter Borg i Tinggaardhus. Båret af Christen Knudsens datter Dorethe i Provstgaard. Faddere: **Christen Knudsen** i Provstgaard. Laurits i Øster Ting. Jens Borg, barnets farbroder af Østerby i Asp. Mads Tinggaards hustru. -----Tørrings datter hos Søren Knark. Forældrene er ikke anført.

62-A-5, Kirsten Pedersdatter, født ca. 1744 i Asp i Borre. Viet 18 okt. 1769 i Asp til
62-A-5+, Niels Nielsen, født ca. 1730. Han var Smed og døde 16 jan. 1798 i Asp i Ørtofthus. Begravet 22 jan. 1798 i Asp. Kirsten døde 2 okt. 1829 i Asp i Øde Tvede. Begravet 10 okt. 1829 i Asp.

Ane nr. 31, (62-B), Margrethe Laursdatter. Se denne.

62-C, Niels Laursen Borre, født ca. 1711. Viet 6 jul. 1746 i Gimsing til
62-C+, Maren Benthsdatter Dalby, født ca. 1720 i Gimsing i Øster Dalby. Datter af **Bendt Nielsen Dalby** og **Kirsten Villadsdatter**. Niels døde 1772 i Gimsing i Øster Dalby, begravet 11 mar. 1772 i Gimsing. Gimsing KB: 1746 15 jun. trolovet Niels Lauritsen og Maren Bendtsdatter Dalby. Viet 6 jul. 1746 i Gimsing. Niels Lauritsen er ikke benævnt "Borre" ved vielsen. Hvorfor han har navnet Borre kan jeg ikke gennemskue. Den eneste mulighed kan være det forhold, at han har opholdt sig hos broderen i Borg i Asp indtil han bliver gift.
Gimsing KB: 6 marts 1768 prædiked i Gimsing over Maren Benthsdatter, Niels Laursens af Øster Dalby æt 48. Jvf. skiftet døde hun den 27 feb. 1768 i Gimsing i Øster Dalby. Skifte under Quistrup 28 marts 1768 i Øster Dalby, Gimsing sogn: Niels Laursen i Øster Dalby hans hustru Maren Bendtsdatters skifte afholdt rette 30 dagen efter hendes død, som er 28 marts 1768. Niels Laursens afg. hustru Maren Bendtsdatter, imellem enkemanden og hans med sin afdøde hustru sammenavlede børn som er: 1 søn Laurs Nielsen, 10 år. 1 datter Anne Nielsdatter, 22 år. 1 datter Kirsten Nielsdatter, 18 år og 1 datter Maren Nielsdatter 16 år gammel. På egne og sine børns vegne, som formynder efter loven var tilstæde enkemanden Niels Laursen, samt som vidner og vurderingsmænd **Christen Andersen** fra Krog og **Niels Jensen** fra Vester Dalby, og blev da med registrering og vurdering begyndt som følger. Det øvrige af skiftet udeladt.

Deres børn, oversigt:
62-C-1, Anna Nielsdatter, født 1746
62-C-2, Anders Nielsen, født 1748
62-C-3, Kirsten Nielsdatter, født apr. 1750
62-C-4, Maren Nielsdatter, født 1752
62-C-5, Laurids Nielsen, født 1758

Børn:
62-C-1, Anna Nielsdatter, født 1746 i Gimsing i Øster Dalby. Døbt 11 sep. 1746 i Gimsing. Viet 1 jun. 1768 i Gimsing til

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

62-C-1+, Jens Jensen, født ca. 1740 i Gimsing. Gimsing KB 1768: 6 april trolovet i Gimsing Jens Jensen Struer og Anne Nielsdatter af Øster Dalby. Viede 1 jun. s.å. i Gimsing.

62-C-2, Anders Nielsen, født 1748 i Gimsing. Død 1749 i Gimsing i Øster Dalby. Begravet 15 maj 1749 i Gimsing.

62-C-3, Kirsten Nielsdatter, født apr. 1750 i Gimsing i Øster Dalby. Viet 1768 i Gimsing til
62-C-3+, Christen Enevoldsen Nørgaard, født ca. 1731 i Gimsing i Nørgård. Søn af **Enevold Christensen Nørgaard** og **Inger Pedersdatter.**
19 okt. 1768 trolovet i Gimsing Christen Enevoldsen og Kirsten Nielsdatter af Øster Dalbye. Viede 9 nov.
Enevold Christensen Nørgaard og Inger Pedersdatter havde to sønner med navnet Christen. Det var den ældste af dem der blev gift med Kirsten Nielsdatter. De overtog Øster Dalby ved vielsen og fik en del børn. Christen døde meget gammel den 5 okt. 1824, 93 år. Kirsten døde samme år den 15 juli, 74 år gammel. Om denne familie kan der også læses i slægtsbogen "En vestjysk bondeslægt" af Kit Bisgaard, Roskilde 1995.
Gimsing KB: 9 aug. 1772, Dom. 8 post Trin. prædiked i Gimsing over Christen Enevoldsen Nørgaard æt 40.
Efter den yngste bror Christen Enevoldsen Nørgaard, som døde under epidemien 1772, blev der afholdt skifte. Efter dette skifte at dømme må han have været en velbeslået ungkarl, med forstand på pengesager.
Skifteforretning Quistrup efter afg. Christen Enevoldsen Nørgård, der tjente i Nørgård i Gimsing sogn. Begyndt 1 oktober og sluttet den 4 december. Anno 1772 den 1 okt. som rette 30 dag. Efter Christen Enevoldsen, der forhen tjente i Nørgård i Gimsing sogn, Quistrup tilhørende, var mødt i stervboen 2 vitterligheds og vurderingsmænd navnlig **Niels Nielsen** boende i Muncheballe og **Niels Michelsen Broe** fra Struer begge af Gimsing sogn for at foretage registrering og vurdering over boens midler og effekter og derefter et lovligt skifte at slutte imellem den afdødes arvinger som er: En broder navnlig **Christen Enevoldsen** boende i Øster Dalby i Gimsing. 2 En broder **Christopher Enevoldsen** værende i bemeldte Dalby. 3 En broder **Willads Enevoldsen** tjenende i Nørgård. 4. En ved døden afgangen broder **Peder Enevoldsen**, som forhen boede i Nørgård i Gimsing sogn, hans efterladte hustru og børn navnl.: Enevold, 4 døtre navnl.: Anne, Inger, Kirsten og Mariane. 5. En søster **Ellen Enevoldsdatter** tjenende i bemeldte Nørgård. Hvorda i overværelse af Christen Enevoldsen, Christopher Enevoldsen, Willads Enevoldsen som født formynder for sin søster Ellen Enevoldsdatter og hans afdøde broder Peder Enevoldsens ymyndige børn. Christen Enevoldsen, som blev tilkaldt ved dette skifte at observere deres tarv og bedste ved registrering og vurdering Til skiftets videre fremme blev foretaget som følger:
Skiftet ikke medtaget i sin helhed.
Mere at angive boet til indtægt, være sig rede penge, udestående gæld eller andet? Hvorpå de tilstedeværende tilkendegav, at de slet intet havde at udsætte med den paaholdte vurdering, men i henseende til indtægten fremførte de, at der efter den afdøde fandtes i rede penge 20 Rdl. og at han havde udlånt følgende: Til **Laurs Jensen** boende i Knark i Vejrum sogn 50 Rdl. **Anna Nielsdatter** i Schaderis ibm. 3 Rdl. **Christen Knudsen** i Proustgaard ibm. 2 mark. **Christen Jensen** i Odde i Gimsing sogn 10 Rdl. **Jens Jepsen** i Østerby i Gimsing sogn 3 Rdl. 2 mark. **Povel Andersen** i Mouritsgaard 2 mark 7 skilling.

62-C-4, Maren Nielsdatter, født 1752 i Gimsing i Øster Dalby. Viet 1788 i Gimsing til
62-C-4+, Jens Jensen, født mar. 1753 i Vejrun i Lundbygaard. Døbt 11 mar. 1751 i Vejrum. Søn af **Jens Nielsen** og **Birgitte Nielsdatter**. Om Lundbygaard i Vejrum og ægteparret Jens Nielsen og Birgitte Nielsdatter kan der læses i slægtsbogen "Familien Houe/Jørgensen fra Thagaard" (i Humlum). Af Jens Sigurd Thomsen, Viby, Århus. En privatudgivelse fra 1990.

62-C-5, Laurids Nielsen, født 1758 i Gimsing i Øster Dalby. Viet 1793 til
62-C-5+, Margrethe Pedersdatter, Qvium.
Hjerm-Gimsing KB: 1793 den 13 feb. er Laurids Nielsen Dalbye og Margrethe Pedersdatter Qvium af Quistrup trolovede. Copulerede den 5 april.

Ane nr. 96.

Niels Svensen Futtrup, født ca. 1604. Viet ca. 1640. Død 1688 i Nr. Lem. Bortset fra hans navn er der ingen sikre data om ham. Indtil videre må han betegnes som værende "usikker".

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Ane nr. 102.

Ane nr. 102, Oluf Kloster Nørsøller født ca. 1635. Død efter 1692. Skattemandtal, Vejrum: 1674 Ole (Oluf) i Nørsøller i Vejrum. 1678, Oluf Closter i Nørsøller og hustru, 1 søn har fæst. 1684, Oluf Closter, er gift, 1 søn, 1 datter. 1687-1689, Nørsøller, Ole Closter, er gift, 1 datter.
Ølby sogn, Lundenæs- Bøvling jordebøger, 1691: Øster Ølby, Olluf Kloster og Mads Christensen paaboende. 1690- 1694 er Oluf Klosters hustru fra Rom gudmor ved barnedaab i Nørsøller. 1683 boede i Øster Ølby Oluf Kloster og Mads Christensen. I Jordebogen for Lundenæs len benævnes den som øde, var tilforn Mette hendes. Landgildet , der svares af 2 tdr., 5 skp., 1 fdk. og 2/5 alb. er følgende: 3 ørte rug, 3 ørte byg, 1 ørte havre, 1 lispund smør, 1 skovvogn, 1 skovsvin, 1 fødnød, 1 lam, 1 gaas, 3 høns, 3 snese æg. 1688 ejes Ølby Østergård af Rysensteen og det er Olle Christensen og Peder Lauridsen, som bor der. Olle Christensen kan være samme person som Oluf Kloster. I landgilde betaler de lidt mere end for 5 år siden og så har de endda frihed på halvparten indtil maj 1792. 1690 bor Olof Kloster og hustru hos deres søn Valentin i Sodborg i Rom.

Børn, oversigt:
102-A, Valentin Olufsen Kloster, født ca. 1654.
Ane nr. 51, (102-B), Kirsten Olufsdatter Kloster født ca. 1659.
102-C, Johanne Olufsdatter Kloster født ca. 1665.
102-D, Karen Olufsdatter født 1669,
102-E, Maren Olufsdatter født ca. 1670.
Der findes et skifte 1730 efter Valentin Olufsen Kloster, hvor det angives, at han kun havde de to søstre i Nørsøller som arvinger. 102-D og 102-E, Karen og Maren Olufsdøtre er jeg derfor ikke sikre på. Men de kan være døde uden livsarvinger ved Valentins død og derfor ikke nævnt som arvinger.

Børn:
102-A, Valentin Olufsen Kloster, født ca. 1654. Boede 1696 på Sodborg i Rom sogn. Han nævnes som fadder ved en søstersøns dåb i Nørsøller. Først i 1700 årene blev han gift med **Margrethe Juul**, der var enke på Hindsels. 1719 solgte han denne lille herregård til sin (afdøde) kones slægtning **Sophie Gyldenstjerne** og købte i stedet Vanstedgaard i Hvidbjerg sogn. Her døde han ret så forarmet år 1730. 1712 anlægges der retssag mod ham, fordi han har udstedt fripas til hans søstersøn **Peder Lauridsen** fra Nørsøller, som havde tjent hos ham i 4 år på Hindsels. Fripasset havde Valentin udsted 6 juni 1712 og da var det 1 år siden, at Peder Lauridsen var rejst fra Hindsels og havde taget tjeneste på en gård under Quistrup, hvis ejer **Niels Overgaard** mente, at passet var ugyldigt og at Peder skulle gøre soldatertjeneste. Valentin siger til Niels Overgaard, at han jo godt ved og bruger samme fremgangsmåde, at skudsmål og pas ofte eller næsten altid kun gives, når der bliver bedt om det og dette først lang tid efter tjenestetiden. Om Hindsels: Herregård i Refs herred. 1661 solgt til rigshovmester **Joachim Gersdorffs** ældre broder **Casper Gersdorff**, som var ret velstående. Han ejede Hindsels, Restrup og Lyngballegaard. Han døde 1668 og arvingerne var hans 3 døtre. 2 af disse delte Hindsels imellem sig. Lisbeth Sophie fik Vester Hindsels. Hun blev gift med **Melchior Juul**, der var født på Nørtorp og broder til **Jens Juul** og **Niels Juul**. Melchior Juul døde 1678 og hans eneste arving var datteren Margrethe. Hendes 3 og sidste mand var Valentin Olufsen, Ølby.

Ane nr. 51, (102-B), Kirsten Olufsdatter Kloster født ca. 1659. Se denne.

De to søstre Kirsten- og Johanne Olufsdøtre bliver koner i hver sin halvgård i Nørsøller. Begge gifter sig formentlig til en ældre mand, som dør få år efter vielsen. De bliver i gårdene og får begge en ny mand henholdsvis Poul Andersen og Laurids Pedersen.

102-C, Johanne Olufsdatter Kloster født ca. 1665. Viet ca. 1690 i Vejrum kirke til
102-C+, Laurids Pedersen Nørsøller født før 1670. Død efter 1733 i Vejrum formentlig i Nørsøller. Han var fæster af den ene halvgård i Nørsøller.
Johanne døde 1733 i Vejrum i Nørsøller og blev begravet Dom. Septuagesima. Hun kan først have været gift med Olle (Oluf) Christensen Nørsøller, som er nævnt ved matriklen 1688.
Parret bor i Nørsøller i Vejrum 1690. Laurids Pedersen nævnes i Nørsøller sammen med Poul Andersen, som er hans svoger. Nørsøller er præstens mensalgods. Johanne og Laurids får følgende børn:
102-C-1, Peder Lauridsen født 1690 i Vejrum i Nørsøller. Oluf Klosters hustru i Rom var gudmor
102-C-2, Johanne Lauridsdatter født 1692 i Vejrum i Nørsøller.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

102-C-3, Oluf Lauridsen født 1693 i Vejrum i Nørsøller. Død 1693 i Vejrum i Nørsøller. Johanne Juelsdatter var gudmoder
102-C-4, Ane Lauridsdatter født 1694 i Vejrum i Nørsøller. Oluf Klosters hustru var gudmoder.
102-C-4, Karen Lauridsdatter født 1697 i Vejrum i Nørsøller. Kirsten Poulskone var gudmoder.
102-C-5, Peder Lauridsen født 1707 i Vejrum i Nørsøller. Ane Thomasdatter var gudmoder.

Den første søn Peder skulle være antaget som død, men da han var en liden dreng kom han til Bjerre, hvor de holdt ham i skole og hvor han var indtil han kom til sin morbroder på Hindsels i Thy. Her var han i 4 år, hvorefter han tog tjeneste hos Laurids Pedersen Agergård et års tid. Hans moder har måske været af den mening, at han kunne være et passende parti for enken i Feldborre. Hun henter ham i Agergård ved påsketid år 1711 og henfører ham til tjeneste hos enken i Feldborre, men der blev han kun i kort tid og undveg så derfra. Om det var enken eller soldatertjeneste han flygtede fra vides ikke, men Overgaard på Quistrup gav sine folk besked om at gribe ham, hvis de så ham. En dag fandt de ham ved kirken og førte ham til Quistrup til afhøring. Herefter følger en retssag med strid om, hvorvidt han havde gyldigt fripas, som var skrevet af morbroderen Valentin på Hindsels. Johanne døde i Nørsøller 1733. Hendes alder nævnes ikke. Laurids Pedersen Nørsøller nævnes 1722, hvor **Hr. Garbo** stævner ham og kræver syn af hans gård.

Ane nr. 106 og 107.

Ane nr. 106, Poul Mortensen. Han er nævnt 1678 og 1688. Han havde måske både Øster – og Vester Fousinggaard. En af hans evt. flere hustruer var:
Ane nr. 107, Kirsten Wilsen, død før 1700. Denne Kirsten har en broder **Thomas Wilsen**, der er forpagter på Vinderup og ungkarl. Han døde 1733. I skiftet efter ham nævnes hans søskende:

1. **Karen Wilsen**, på Vinderup hos broderen.
2. **Mads Wilsen,** Resen, er død, men han har en søn **Wil Madsen**.
3. Ane nr. 107, **Kirsten Wilsen** er død, hendes børn er 106-A, **Thomas Poulsen, Fousinggaard**. 106-D, **Christen Poulsen**, Fousing by. 106-C, **Maren Poulsdatter**, salig **Anders Jensens** enke, der nyder ophold hos sin datters mand **Niels Jensen Dahl** i Fousing. Nok en 106-B, (Ane nr. 53), **Maren Poulsdatter**, som er død. Hun har følgende børn:
   a. Søn **Poul Nielsen** er hos sin fader i Fousing(gaard), 30 år gammel.
   b. Søn **Christen Nielsen**, 28 år,
   c. Søn **Peder Nielsen**, som er død og har efterladt sig 3 små børn.
4. **Jens Wilsen**, er død. Hans søn **Wil Jensen** bor i Ribe og har en datter **Maren Jensdatter.**

Børn:
106-A, Thomas Poulsen. År 1700 har han Øster Fousinggaard. Hans første hustru, med hvem han har efternævnte børn, kendes ikke. Anden hustru er:
106-A+2, Sidsel Michelsdatter
19 mar. 1733 døde Thomas Poulsen i Øster Fousinggaard. Der findes et skifte efter ham. Se PC side 191. Gården overgår herefter til ane nr. 26, Poul Nielsen, som er barnebarn til Thomas Poulsen.
Hans børn er:
106-A-1, Mads Thomasen.
106-A-2, Poul Thomasen.
106-A-3, Jens Thomasen.
104-A-4, En datter gift med Jens Østergaard.
104-A-5, En datter gift med Lars Michelsen i Gudom.

Ane nr. 53, (106-B), Maren Poulsdatter, født ca. 1670. Se denne.

106-C, Maren Poulsdatter, død efter 1724.
Hun var gift (1) med
106-C+1, Anders Jensen. De havde 2 børn,
106-C-1, Jens Andersen og
106-C-2, Kirsten Andersdatter. Gift (2) med
106-C+2, Peder Christensen, Ulfborg, som døde 1724.
Hendes eksistens påvist af skifte under Lintorp 1724 efter salig **Peder Christensen**, Uldborg. Hans moder var **Maren Christensdatter Møller**. (Peder Christensens) enke Maren Poulsdatter, hvis værge var **Thomas Poulsen, Fousinggaard**. Hun havde været i første ægteskab med **Anders Jensen**. (Salig Peder Christensens) stifbørn (var) Jens og Kirsten.

106-D, Christen Poulsen, lever 1733 i Fousing.

Ane nr. 108 og 109.

108, Christen Madsen
109, Maren Christensdatter.
Sidst i 1600-årene var dette ægtepar i Stougaard i Linde. Tre af deres sønner er kendte:

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

108-A, Offer Christensen, født ca. 1679.

Ane nr. 54, (108-B), Mads Christensen, født 1682. Se denne.

108-C, Jens Christensen, født ca. 1685.
Offer og Mads havde i en ung alder i fællesskab fæstet Offersgaard i Linde. Efter nogle år udgår Mads af fæstet for at tage hjem til Stougaard, hvor han deler fæstet af denne med sin fader, indtil han overtager det helt. Broderen Jens får Mads' part af fæstet i Offersgaard. Kilde: "Linde By", af Christen Jensen.

Ane nr. 120 og 121.

120, Anders Christensen, Trudshoved.
121, Anders Trudshoveds moder, død 1689.
Se beviser (antydninger) for deres eksistens under ane nr. 60.

Sogneoversigt, nordlige del af Ringkøbing amt:

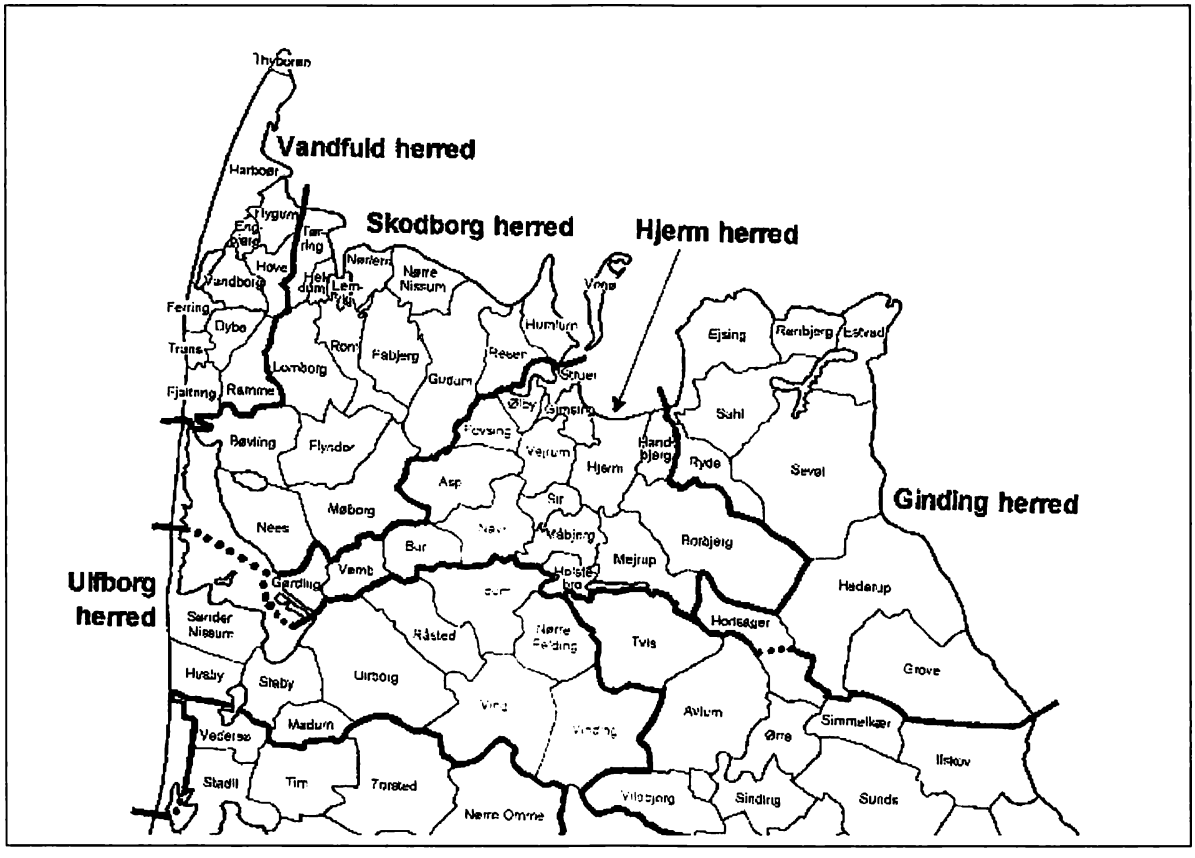

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Velædle Hr Bye og Herredsfoged
Sr Jÿrgen Søfrens Søn!

Eftersom at Jeg i Herrens Navn, efter gudelig Betænkning og Overveyende haver Resolveret og Besluttet, at begive mig udi et lovlig Egteskab med Anne Kirstine Poulsdaatter Fousinggaard, saa vilde Jeg her ved Tienstskyldigst have Hr Bye og Herredsfoged samme insinueret og tilkiendegivet, og beder at baade min Kiæreste og Jeg her hannem til beste Befordring maa være Recommenderet, da Jeg igien i alle mulige maader vil beflitte mig paa at befindes

Velædle Hr Byes og Herredsfogeds
Tienstskyldigste tienere.

Sødborg den 14de November Anno 1764.

Peder Andersen
Sødborg

Til Vitterlighed underskriver
M: Ribe. Olluf Sørensen.

Røde Mølle slægten

3 afsnit

Jens Christensen og Anne Rasmusdatter Bjerregaard
med efterkommere.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Personerne i denne slægt har alle et tal foran bogstav B og må ikke forveksles med Struerslægten.

Ane nr. 4-B, Jens Christensen Møller, døbt 18 aug. 1799 i hjemmet i Yderstræde i Ramme sogn. Søn af **ane nr. 4 og 5, Christen Jensen Smed** og **Ellen Margrethe Jensdatter**. Viet ca. 1828 til **4-B+, Anne Rasmusdatter Bjerregaard,** født i maj 1810 i Rom sogn. Døbt 10 maj 1810 i hjemmet. Datter af **Rasmus Christensen Bjerregaard** og **Mariane Christensdatter**.

Dette er det ældste billede i min samlig. Ved udelukkelsesmetoden antages det at være møllerparret Ane- og Jens Møller. Er dette rigtigt, skal parret være fotograferet ca. år 1875, et år før Jens Møller afgik ved døden i Bøvling. Fotograf A. B. Hansen havde iflg. Det kongelige Bibliotek bevisligt atelier i Lemvig fra 1876. Han kan have været der tidligere.

"Udelukkelsesmetoden" indebærer det forhold, at min mor var den eneste pige blandt flere brødre. Hun overtog papirer og billeder efter sin mor, der døde i 1914. På samme måde var Ellen Margrethe eneste pige blandt Trudsø børnene. Hun har sikkert fået forskellige ting efter sin mor, der døde år 1891. Hun arvede bl.a. en morter, en kaffekande og en kammerstage, hvilke effekter stadig er bevarede i familien. Det er ikke utænkeligt, at der i Røde Mølle familien findes et billede af Ane Møller. Hvis dette er tilfældet kan personerne på dette billede bekræftes.
Rasmus Christensen Bierregaard kom til denne gård ved i året 1788 at gifte sig med enken **Anne Thomasdatter**, hvis første mand **Lars Jensen Galsgaard** af Bierregaard var død i dec. 1787.
Denne Lars Jensen Galsgaard var 41 år gammel da han døde. Han er sandsynligvis på en eller anden måde nært beslægtet med 8-A+ Jens Laursen Galsgaard i forslægten. Forholdet ikke undersøgt.
I ægteskabet mellem Anne Thomasdatter og Lars Jensen Galsgaard var der to børn **Mette Marie Larsdatter** og **Jens Larsen** født henholdsvis 1776 og 1783. Denne Mette Marie Larsdatter blev gift den 10 jul. 1801 i Rom kirke med **Peder Christensen Schooning.** De får børn døbt i Dybe kirke de følgende år. De er gårdfolk i Nør Kastberg og manden kaldes altid Peder Skaaning. Det er sikkert fra denne Peder Schooning at navnet Skaaning, som en del efterkommere har fået, nedstammer.

I bogen "Naur Sogn" kapitel 3 fortælles under **Christoffer Nislev**, der havde giftet sig med enken Maren Ovelund år 1805, følgende:
Konen **Maren Christensdatters** bror **Christen Christensen** havde fra 1760erne været fæster af den senere Majgaard i Vognstrup, hvor han døde i 1812 uden at efterlade sig børn i ægteskabet med **Maren Sørensdatter**, der var død tilbage i 1793. Ud over Maren, der var gift med Christoffer Nislev, bestod søskendeflokken af **Rasmus Christensen Bjerregaard** i Rom sogn, **Mads Christensen** i Lille Thoustrup i Mejrup sogn samt to halvsøskende, **Jesper Christensen** og **Laust Christensen** i Krunderup.
At afdøde havde været velhavende fremgik af den offentlige auktion, som i dagene 6-7 jan. 1813 afholdtes i Majgaard. I alt 4.485 rdlr. solgtes der for. Hvis rygtet ikke havde fortalt, at der var noget at komme efter, havde der vel heller ikke vist sig 90 mennesker til auktionen? Og de kom ikke blot fra Holstebro og nabosognene men helt fra Husby, Lemvig, Nr. Nissum og Handbjerg. Vel havde de fleste gode, lokale bondenavne som **Chr. Kongsgaard** fra Hjerm, **Bertel Bjerre** fra Sir og **Axel Nørsøller** fra Vejrum, men blandt disse sås borgere som **guldsmed Tesch** og hattemagerne Lyngby og Prahl fra Holstebro. **Ane Cathrine Klogborg** var ene om at repræsentere kvindekønnet til auktionen, hvor hun købte et får for 10 rdlr. Ivrigste bydere var imidlertid afdødes svoger og bror, Christoffer Nislev og Rasmus Bjerregaard.
Og der var gode sager at byde på; Rasmus Bjerregaard erhvervede således for 160 rdlr. et sølvbæger fremstillet i 1728 med inskriptionen E.T.S.L. og K.N.D. Også en nyttig ting som Christian den Femtes lovbog og den mere ideologisk betingede ligtale over **Chr. Reventlow** investerede Rasmus i ud over tintallerkner, messing- og kobberkedler samt en sand redelighed af sengetøj i form af olmerdugsdyner og puder.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Efter dette må det antages, at Rasmus Bjerregaard var nogenlunde "godt ved muffen". Jeg har ikke arbejdet videre med undersøgelse af, fra hvilken familie eller sogn Rasmus Christensen kom. Det ser umiddelbart ud til, at han kom fra Naur sogn fordi han havde flere søskende boende her. Han døde 1828 samme år, som hans anden datter Anne bliver gift med Jens Christensen fra Ramme. Anne Rasmusdatter må have været et godt parti for Jens Christensen.

I ægteskabet mellem Rasmus Christensen Bierregaard og **Anne Thomasdatter** var der et barn **Anne Rasmusdatter** født maj 1789. Denne Anne Rasmusdatter bliver gift den 13 okt. 1810 med **Anders Christensen Trankiær.**

Anne Thomasdatter døde i juni 1802 og Rasmus Christensen Bierregaard gifter sig igen ca. 1803 med **Mariane Christensdatter**. De fik mindst fem børn:

1, **Peter Lund Rasmussen** født juli 1806.
2, **Niels Rasmussen** født oktober 1808.
3, **Anne Rasmusdatter** født maj 1810.
4, **Chresten Rasmussen** født ca. 1812 og
5, **Jens Broe Rasmussen** født 15 januar 1816.

Tre dage efter denne sidste fødsel døde Mariane Christensdatter 38 år gammel. **Rasmus Christensen Bierregaard** døde den 22 mar. 1828 ca. 68 år gammel.

Børn af **Jens Christensen Møller** og **Anne Rasmusdatter Bjerregaard**, oversigt:

4-B-1, Marianne Jensdatter, født 21 maj 1829.
4-B-2, Christen Jensen, født 12 feb. 1831.
4-B-3, Ellen Margrethe Jensdatter, 21 dec. 1832.
4-B-4, Rasmus Jensen Bjerregaard, 11 jun. 1834.
4-B-5, Mette Marie Jensen, født 1 jul. 1835.
4-B-6, Ane Jensen Møller, født 7 apr. 1837.
4-B-7, Maren Lund Jensen, født 30 maj 1838.
4-B-8, Johanne Marie Jensen, født 25 apr. 1840.
4-B-9, Peder Skooning Christensen, 5 jul. 1841.
4-B-10, Johanne Marie Christensen, sep. 1842.
4-B-11, Christen Ørts Christensen, 30 okt. 1843.
4-B-12, Jens Christen Christensen, 29 nov. 1845.
4-B-13, Jens Emborg Christensen, 11 mar. 1849.

Denne familie følger i øvrigt navneloven: De første af børneflokken til og med barn nr. 8, som er født 1840, er døbt Jensen/datter. Barn nr. 9 og de efterfølgende børn fik efternavnet Christensen.

Jens Christensen i Yderstræde blev konfirmeret 1 søndag efter påske 1814. Han var døbt 18 aug. 1799. Ramme KB: 1799 Dom 17 post. Trin. var Christen Smed på Vester Yderstræde og hustru Anna Margrethe Dalgaard deres den 18 august hjemme døbte søn i kirke, navn Jens. **Mads Braagaards** kone i Lomborg bar den. **Jens Galsgaard**, Christen Smed begge fra Bøvling. **Peder Plougaard**, **Rasmus Yderstræde** og hustru var faddere. Samme dag holdt Christen Smeds kone sin kirkegang. Deres vielse er sikkert foretaget i Rom, men dette år er der mangler i kirkebogen for Rom sogn.

Anne: Rom KB 1810 Dom. 3 efter Trin. Rasmus Christensen Bierregaards datter forhen hjemmedøbt den 10 maj og kaldet Anne Bierregaard. Blev frembåren af Peder Sckonnings kone fra Dybe. Faddere: **Peder Schonning**. Rasmus Bierregaards datter Anne (barnets halvsøster). **Poul Brummesgaard** og Jens Bierregaard. Introduktion samme dag bemeldte Rasmus Bierregaards kone medfulgt af Jens Bierregaards kone fra Thyeholm.

Den Jens Bierregaard, som her er fadder, er uden tvivl **Jens Larsen Bjerregaard** født 1776. Han må have giftet sig med en kvinde på Thyholm. Forholdet er ikke undersøgt.

Jens Christensen har formentlig været møllersvend i den første tid af ægteskabet. I begyndelsen af maj 1829 er de ankommet til Meldbørring i Fabjerg fra Ramme. Jens's forældre er flyttet hertil år 1831. Meldbørring ligger vestligst i Fabjerg sogn ved sognegrænsen til Gudum sogn. Her i Meldbørring fødes de to første børn.

Ved det tredje barns fødsel bor de i Vestermølle i den sydlige del af Fabjerg sogn. Barn nr. fire til barn nr. 11 bliver født i Østermølle i Fabjerg, hvor de bor i ca. 10 år fra 1834 til 1844. Herefter bor de i Rødemølle i Møborg indtil ca. 1860, hvor de er flyttet til Knoldhøj i Nørlem ved Lemvig. 1870 findes de i Bøvling hos den ældste søn Christen Jensen.

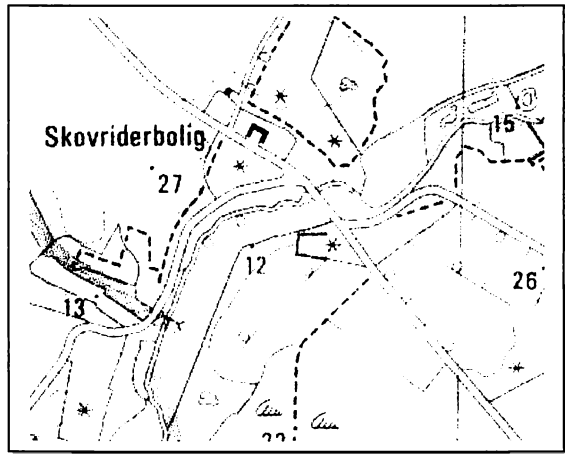

Dette kortudsnit viser forholdene omkring Vestermølle, tidligere Fabjerg Mølle.

Vestremølle blev også kaldt Fabjerg Mølle. Den ligger ved den gamle Lemvig- Holstebro landevej, som skærer igennem Klosterhede Plantage fra SØ til NV. Gården her har i dag navnet Sønderby. Den er skovrider bolig.

Østre- og Vestre Mølle er begge beliggende i den sydlige del af Fabjerg sogn. Østermølle hed tidligere Nipsmølle. I dag hedder stedet Åbogård. Begge vandmøller ligger i dag i Klosterhede

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Plantage. Før Klosterhedens beplantning fra 1880 og frem var arealerne hede og mose. Vandløbet, som gav vand til møllerne er Flynder Å, der har sit udspring i den sydvestlige del af Fabjerg sogn. Flynder Å løber sydpå. Af Øster Mølle er der i dag kun et stykke fundament tilbage ved åbredden ikke langt fra Åbogård. Ved Vestre Mølle findes der en ret stor opdæmning.

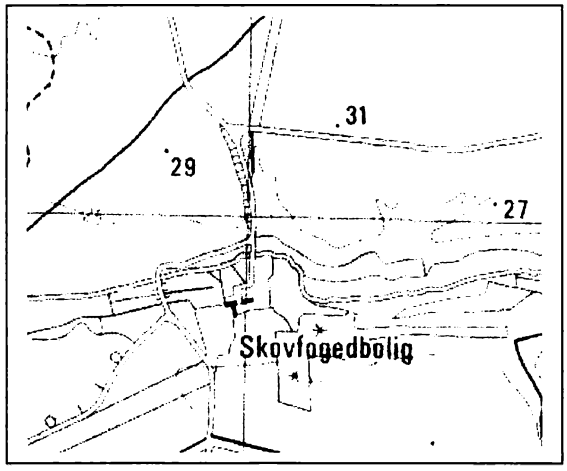

Østermølle, tidligere Nips Mølle. I dag hedder gården Åbogård. Den er skovfogedbolig.

Skovfoged **Ole G. Olsen**, Åbogård fortæller, at de meteorologiske forhold i Klosterhede distriktet er specielle m.h.t. nedbør og temperatur. Den årlige gennemsnitstemperatur ligger en grad under de omgivende egne. Der findes ikke en måned, hvor der gennem tiderne ikke har været nattefrost. Mængden af nedbør har været nede på 150 millimeter på årsbasis. Med Klosterhedens tilplantning fra 1880 og frem, er nedbørsmængden fordoblet. Ejerne af Åbogård har aldrig kunnet få udbytte nok til, at de kunne blive ved gården. De er gået fallit på stribe.

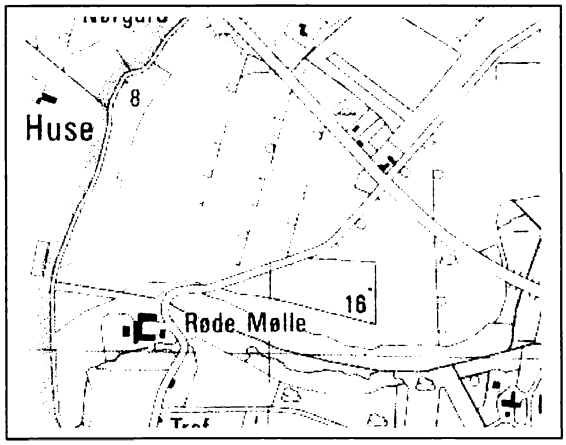

Udsnit af kort over Rødemølle, som ligger ved sognegrænsen til Flynder sogn i den nordvestlige del af Møborg sogn. Vandløbet, som mølledammen ligger ved, hedder Drideå. I dag er der kun søen tilbage. Et vejskilt ved den nye Holstebro- Lemvig landevej viser, hvor stedet er.

1856 den 24 marts flytter datteren **Mette Marie Jensen** på 20 år hjemme fra forældrene i Røde Mølle til Lem sogn ved Lemvig. Hun har et godt skudsmål. Hendes broder Chresten på 25 år flytter også med. Forældrene er ikke anført i afgangslisten, men 1865 er **Jens Christensen** bosat i Knoldhøj i Nørlem jvf. skifte efter broderen, der døde i Trudsø år 1865.
FT Møborg 1845: Røde Mølle. **Jens Christensen**, 46 år, født i Ramme, møller. **Ane Rasmusdatter**, 35 år, født i Rom. Mariane, 16 år. Christen, 14 år. Ellen Margrethe, 13 år. Rasmus, 11 år. Mette Marie, 10 år. Ane, 8 år. Maren, 7 år. Peder Skaaning, 4 år. Johanne Marie, 3 år. Christen Ørts, 2 år. **Christen Thomsen**, 22 år ugift, møllersvend. **Christen Rasmussen**, 33 år, født i Rom. Anders, 20 år, født i Fabjerg. **Ane Kirstine Christensdatter**, 36 år, ugift, født i Resen sogn.
Den i folketællingen nævnte møllersvend Christen Thomsen 22 år bliver senere gift med den ældste datter Mariane. Den nævnte Christen Rasmussen 33 år gammel er broder til husmoderen Ane Rasmusdatter.
Hvad årsagen er til, at Jens Møller flytter så ofte, kan jeg ikke finde ud af. Ejerforholdene til de enkelte vandmøller har jeg ikke undersøgt. Jeg formoder, at han har haft mølleriet som hovederhverv. Som møller har han måske ikke ejet meget jord. Han kan have været forpagter eller fæster af møllerne.
Jens døde i Bøvling, hvortil de er flyttet i slutningen af 1860'erne for at bo på aftægt hos sønnen **Christen Jensen** i Lundgaard. Ved Broderen **Jens Christensens** død i Gimsing 1865 boede de i Nørre Lem. Ved FT 1870 var de flyttet til Bøvling. Bøvling KB 1876: Død den 10 maj, begravet den 17 maj, **Jens Kristensen Møller**, gift, aftægtsmand i Lund, født den 18 aug. 1799, 76 år gammel. Anne bor her stadig som enke ved FT 1880. Hun er sikkert flyttet til sønnen i Humlum omkring år 1883 da hendes søn Chresten dør i Bøvling. Ved FT 1890, findes hun i Humlum hos sønnen **Jens Christen Christensen**, der var smed og boede i Humlum by på nuværende adresse Vesterbrogade 15. Huset havde oprindeligt navnet "Aldersro". Der var smedje i den østlige ende af huset. Senere blev der bygget en større fritliggende bygning vest for huset, som i min barndom var møllerhus. Det var oprindeligt bygget af Jens Møller og brugt som smedje. Det blev købt af smed **Peter Rotborg Laursen**. Denne ret høje bygning blev nedrevet i 1994. Anne døde her i "Aldersro" den 27 okt. 1891.

4-B-1, Marianne Jensdatter, født 21 maj 1828 i Meldbørring i Fabjerg. Døbt 24 maj 1828 i Fabjerg

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

kirke. Viet 25 sep. 1848 i Møborg kirke til møllersvend
4-B-1+, Christen Bjerg Thomsen, født 1823 i Møborg.
Jvf. bogen "Naur Sogn" var Christen Thomsen ejer af stedet matr. nr. 5a i Falsig i Naur sogn fra 1852 til 1869. Stedet var 1810 blevet udskilt fra matr. nr. 2, Nørgaard.
Christen døde senere end Marianne, som døde den 10 jun. 1883 i Vejrum. Hun blev konfirmeret 14 apr. 1844 i Fabjerg. Af et brev til hendes kusine **Ellen Margrethe Jensen** i anledning af dennes bryllup i året 1870 med **Chresten Poulsen** fremgår, at hun var en stærk troende kvinde. Hun er den "hellige kone", der får 4-B-5+ **Mads Poulsen** omvendt. Se denne og Humlumslægten under Ellen Margrethe Jensen, hvor brevet er gengivet.
Fra Naur er de flyttet til Vejrum. Ved FT 1870 bor Mariane og et par af pigebørnene i Sønder Tinghus. Manden, **Chresten Thomsen**, er ikke med i denne folketælling. Han kan have haft arbejde i et andet sogn. Senere er han nævnt som arbejdsmand med bopæl i Sdr. Tinghus i Vejrum.

Børn, oversigt:
4-B-1-1, Ane Dorthea Christensdatter, f. 1849.
4-B-1-2, Ane Møller Christensen, f. 6 okt. 1850.
4-B-1-3, Ingeborg Christensen, født 3 mar. 1852.
4-B-1-4, Jens Møller Christensen, født apr. 1853.
4-B-1-5, Christiane Christensen, f. 17 jan. 1855.
4-B-1-6, Ane Marie Christensdatter, født 1761.

Børn:
4-B-1-1, Ane Dorthea Christensdatter, født 23 okt. 1849 i Møborg. Viet 30 nov. 1877 i Vejrum kirke til
4-B-1-1+, Christen Jensen Høj, født 1835 i Tødsø på Mors.
Ane Dorthea blev konfirmeret 3 apr. 1864 i Naur. Hun tjente en tid i Naur præstegård.
Vejrum KB: Vielse 1877 Ungkarl og tjenestekarl Christen Høj, 42½ år gl. i Hestbæk i Gudum sogn. Pige Ane Dorthea Christensen i Sønder Tinggaardhus, født i Møborg 23 okt. 1849 af forældrene husmand Christen Thomsen og hustru **Mariane Jensen**. Forlovere: Gårdmand **Peder Jensen Hestbæk** af Gudum og husmand Christen Thomsen af Vejrum. Viet 30 november.
FT Møborg 1880: Et hus, **Christen Jensen Høj**, 44 år, født i Tødsø på Mors, husfader, jordbruger. **Ane Dorthea Christensen**, 30 år, født i Møborg, husmoder. **Mette Marie Christensen**, 1 år, født i Vejrum. **Mariane Christensen**, under 1 år, født i Møborg. Heraf fremgår, at de har boet i Møborg fra ca. 1779. Ved denne FT har børnene efternavnet Christensen. Ved FT 1890 hedder de alle Jensen.
FT Møborg 1890, Ringsholmhus. Kristen Jensen Høj, 54 år, født i Tødsø på Mors, jordbruger, husmand. Ane Dorthea Christensen, 40 år, født i Møborg. Mariane Jensen, 10 år. Jensine Kristine Jensen, 9 år. Ane Thomine Jensen, 7 år. Ane Møller Jensen, 6 år. Johannes Møller Jensen, 5 år. Ane Katrine Jensen, 3 år. Jens Kristian Jensen, 1 år. Marinus Jensen, født 6 juli, under 1 år. Alle børn født i Møborg.
Et barn Mette Marie, født 1878, døde.

Børn, oversigt:
4-B-1-1-1, Mariane Jensen, født 1880.
4-B-1-1-2, Jensine Kristine Jensen, født 1881.
4-B-1-1-3, Ane Thomine Jensen, født 1882.
4-B-1-1-4, Ane Møller Jensen, født 1883.
4-B-1-1-5, Johannes Møller Jensen, født 1884.
4-B-1-1-6, Ane Katrine Jensen, født 1887.
4-B-1-1-7, Jens Kristian Jensen, født 1888.
4-B-1-1-8, Marinus Jensen, født 6 jul. 1889.
Alle født i Møborg.
Af disse 8 børn kendes kun lidt til:
4-B-1-1-5, Johannes Møller Jensen, født 24 nov. 1884 i Møborg sogn. Viet til
4-B-1-1-5+, Marie Kathrine Jensen, død den 4 jan. 1951 i Nr. Nissum. Johannes døde 15 okt. 1969 på Solgaarden i Lemvig. Begravet 16 okt. 1969 på Flynder kirkegård. Møborg KB: 24 nov. 1884 født Johannes Møller Jensen, døbt 26 dec. Søn af husmand Christen Jensen Høj og hustru Ane Dorthea Kristensen, 35 år, Ringsholm. Faddere: Pigen **Else Kirstine Jensen**, Kattenhøj. Pigen **Ane Møller Kristensen**, Tinggaardhus Vejrum. Ungkarl **Niels Kristian Hansen**, Holm. Husmand **Povl Pedersen Ravnsholk**, Harpøthsminde.

Efternævnte er ikke familie:
Til **Mariane Gade** i Vejrum, der var gift med **Christen Knudsen**, knytter sig historien om en bog: Den sande kristendom, af **Johann Arendt,** fordum general- superintendent over det fyrstendømme Lyneborg. Trykt 1750 på Waysenhusets trykkeri.
På bogens forside står: **Hans Maartensen Kiøler,** Rønne på Bornholm 1819 den 6 marts.
I denne bog fandtes løst indlagt de trykte sange til **Mads Poulsens** begravelse i Humlum 1883, skrevet af lærer **M. P. Nielsen, Chr. Ting** og **Alexander Lind,** alle fra Humlum; samt en sang til pastor emeritus Jens Lind's jordefærd i Vejrum den 8'de sep. 1885.
Jens Lind havde været præst i Vejrum fra 1830 til 1857.
På en løs lap papir er skrevet: Denne bog har jeg givet Ane Dorthe Christensen, Christen Høis kone efter min død. - Tilligemed den gamle graae dyne og en lang pude og en hølsklæde, som I mine børn godt kan undvære. (I trænger maaske selv til hølsklædet). Hendes bror Jens vil nok hente det og bringe hende det.
Underskrevet Mariane Gade i Vejrum.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Denne Mariane Gade i Vejrum var ved FT 1880 i Vejrum anført således: En gård Gade, hvor der boede to familier. 2'den familie, **Christen Knudsen**, 73 år, født i Sahl sogn, husfader, aftægtsmand. **Mariane Jensdatter**, 57 år, født i Vejrum, hans kone. **Maren Christensen**, 26 år, født i Vejrum, deres datter, ugift. **Ane Christensen**, 13 år, født i Vejrum, plejedatter.
Vejrum KB: Født 31 maj 1823, Mariane Jensdatter. Et uægte barn. Moderen **Maren Christensdatter**, husholder i Nederdahl. Udlagt barnefader, **Jens Andersen** fra Fyn, som tjente i præstegården da besvangringen skete. Flere af fadderne ved dåben var fra Gade. Barnet blev adopteret af Christen Gade.
Hendes vielse:
1849 den 17 okt. viet ungkarl **Christen Knudsen**, tjenestekarl i Provstgård, 43 år gammel og pigen Mariane Jensdatter, plejedatter af **Christen Jensen Gade**, 26 år. Forlovere: Gårdmand **Henrik Hofmann**, Provstgård og gårdmand **Christen Jensen Gade.**
5 jan. 1854 født Maren Christensen. Datter af indsidder Christen Knudsen og Mariane Jensdatter, 30 år, i Gade.
For ikke at blive forvekslet med 26-C-2-3 **Mariane Gade i Fousing,** som var gift med **Niels Madsen Gade** i samme sogn, tilføjede hun "I Vejrum" når hun underskrev sine breve.
Under et besøg i Nr. Nissum år 1944 hos Johannes Møller, søn af ovennævnte 4-B-1-1, Ane Dorthe Christensen fik min bror Kristen denne bog, som han skulle aflevere til en bestemt boghandler. Kristen fik den aldrig afleveret. I året 1981 afleverede han den til munken i Myrendal kloster i Olsker på Bornholm til reparation. Det skulle koste 500 kr.
Tiden går og først i 1997 får han ved sin datter Ruths hjælp hentet bogen. Prisen for reparationen var ca. 3000 kr., men så var det også gjort professionelt med bind af gedeskind. Jeg tror ikke at der er taget overpris for reparationen. Bogen er nu Ruths ejendom og må betragtes som et klenodie.
Det morsomme er, at Kristen i 1944 ikke var klar over, at **Johannes Møller Jensen** var familie til os.

4-B-1-2, Ane Møller Christensen, født 6 okt. 1850 i Møborg sogn. Hendes videre levned ikke efterforsket.

4-B-1-3, Ingeborg Christensen, født 3 mar. 1852 i Naur sogn i Falsig. Viet 5 nov. 1883 i Humlum til **4-B-1-3+, Christen Simonsen Ting,** født 1 maj 1835 i Vester Ting i Vejrum, søn af **Simon Nielsen** og **Charlotte Sophie Nielsdatter** i Vester Ting.
Humlum KB: Viet 17 okt. 1862 ungkarl og tømrer Christen Simonsen, opholdende sig i Nørre Pallisgård 27 år, og pigen **Cathrine Mortensdatter** af Nørre Pallisgård, 37 år. Forlovere: **Morten Nielsen** og **Niels Christensen Thing.**
Dødsindførelse: Død 5 jul. 1884, begravet 11 jul. Cathrine Mortensen eller Mortensdatter, husmand Christen Things hustru i Pallisgaardhus, 59 år.
Cathrine var datter fra Øster Pallisgaard i Humlum sogn, hvor hendes broder **Niels Mortensen,** der var gårdejer af Øster Pallisgaard, var gift med **Anne Margrethe Simonsdatter**, der var søster til Christen Simonsen Thing.
Viet (2) den 5 nov. 1883 i Humlum kirke enkemand og tømrer Christen Simonsen Thing, 49 år i Øster Pallisgaardhus og pigen **Ingeborg Christensen,** født 3 mar. 1852. Datter af **Christen Thomsen,** opholdende sig i Resen præstegård. Forlovere: **J. J. Seerup** og **Alexander Lind**.
Det var ret hurtigt, at Christen Ting giftede sig efter Cathrines død. Han kendte udmærket sin tilkomne, fordi hun havde tjent hos ham omkring 1880, hvilket er anført i folketællingen.
Christen Ting fik ikke børn med nogen af sine to koner. Det ser ud til, at Christen Thing i første ægteskab har taget to plejebørn. Den første var **Anders Kristen Jensen**, født 6 aug. 1861 i Egbjerg, Thisted amt. Han er tilflyttet Humlum år 1875 som 14 årig. Ved FT 1880 er han dog ikke hjemme. Det er ham, der overtager Thing, da Christen og Ingeborg flytter til Humlum by. Anders får en del børn med sin kone, som dør tidligt fra flere børn. Efterkommerne efter ham tager navnet Thing og Christen og Ingeborg kaldes af dem for oldefar og oldemor. Det andet plejebarn var **Lars Christian Larsen**, født 1872 i Humlum. Efter at Ingeborg og Christen var blevet gift tog de endnu et plejebarn. Dette var **4-B-1-5-1, Poul Stougaard Kristensen,** der var nevø til Ingeborg.
Christen Simonsen Ting var husmand, tømrer og i en del år sognefoged. I sin ungdom var han en dygtig spillemand, hvilket ikke kan have været i overensstemmelse med Indre Missions forskrifter. Efter sin omvendelse blev Christen Ting en af de fremmeste missionsfolk fra Humlum til Harboøre. Sammen med morfar **Chresten Poulsen** bragte han vækkelsen til Harboøre, hvor **Peter Christensen Rønn** var blandt de først vakte. Dette var før pastor Moe's tid. Peter Rønn blev den først omvendte og gik under navnet "den hellige". Han blev senere indre missionær med bopæl i Nykøbing Mors, jvf. nekrolog i Indre Missionstidende nr. 16, 1932.
Chr. Ting døde 9 mar. 1903 i Humlum by, Vesterbrogade nr. 25, matr. nr. 4h. Hertil var ægteparret flyttet efter at husmandsstedet Ting var overgået (solgt) til plejesønnen **Anders Kristen Jensen.**
Hans dødsindførelse i Humlum KB: 1903, død den 9 marts i Humlum By, begravet den 15 marts, Christen Simonsen Thing. Sognefoged, husejer i Humlum By, født i Vejrum sogn. Søn af gårdmand **Simon Nielsen** og hustru **Charlotte Nielsen** af Thing i Vejrum. Han var to gange gift. Først med

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Kathrine Mortensdatter i Øster Pallisgård og dernæst med Ingeborg Christensen i Humlum By. Han blev 67 år gammel. Begravet af sognepræst **Iversen.**
Ingeborg blev efter mandens død boende i Huset på Vesterbrogade 25. Missionshuset havde nr. 19. Hendes mors kusine, min mormor, **Ellen Margrethe Jensen** boede i nr. 17 lige øst for missionshuset. Disse to kvinder døde begge år 1914 med få måneders mellemrum. Ingeborg døde den 21 juli 1914 i Oddesund Syd formentlig under et besøg hos sin plejesøn 4-B-1-5-1, **Poul Stougaard Kristensen**, som arbejdede ved Oddesund Overfarten.
Der er ingen biologiske forbindelser mellem de to Thing familier, som havde rod i Humlum omkring år 1900. Ophavet til de Thing-familier i Humlum, der er kendte fra 1900 og frem, er førnævnte Anders Kristen Jensen, der købte Thing af sin plejefar Christen Simonsen Thing.

4-B-1-4, Jens Møller Christensen, født 12 apr. 1853 i Naur i Falsig. Viet ca. 1885 til **Karen (Christensen).** Bosat i Sønder Tinggaardhus i Vejrum.
Naur KB: 12 apr. 1853 født Jens Møller Christensen, døbt 17 apr. Søn af husmand Christen Thomsen og hustru Mariane Jensen i Falsig. Fik 31 dec. 1905 navnebevis af By- og herredsfogeden i Holstebro på navnet Jens Møller. VA 2352/1906.
Deres søn:
4-B-1-4-1, Niels Christian Christensen, født 1885 i Vejrum. KB: 7 april 1885 født Niels Christian Christensen, døbt 19 april i kirken, søn af husmand Jens Møller Christensen og hustru Karen Christensen, 21 år i sønder Tinggaardhus. Fik 1905 den 31 dec. navnebevis af herredsfogeden i Holstebro på navnet **Niels Christian Møller**. VA 4409/1906.

4-B-1-5, Christiane Christensen, født 17 jan. 1855 i Naur i Falsig. Hun er mor til den Poul Stougaard Kristensen, der bliver plejesøn hos Ingeborg og Christen Simonsen Thing i Humlum. Videre ikke efterforsket.
4-B-1-5-1, Poul Stougaard Kristensen, født i Møborg den 18 apr. 1882, søn af ugift **Kristiane Kristensen** i Lergrav. Barnefaderen var **Peder Jensen,** Lergrav. Faddere ved denne Poul Stougaards dåb var bl.a. pigen **Ane Møller Kristensen** i Tinggaardhus i Vejrum (moster til barnet) og ungkarl **Jens Møller Kristensen** i Vang i Flynder (morbror til barnet).

4-B-1-6, Ane Marie Christensdatter, født 27 aug. 1761 i Naur i Falsig. Videre ikke efterforsket.

4-B-2, Christen Jensen, født 12 feb. 1831 i Meldbørring i Fabjerg sogn. Døbt 20 feb. 1831 i Fabjerg kirke. Viet til
4-B-2+, Mette Katrine Jensen, født 13 nov 1837 i Fabjerg. Datter af **Jens Christian Jensen** og **Magdalene Andersdatter** i Kviesgaard i Fabjerg. (Se slægten Borum og Kviesgaard side 38- 39).
FT Bøvling 1880, Melinebjerg: **Chresten Jensen,** 48 år, født i Fabjerg, Slagter. **Mette Katrine Jensen**, 42 år, født i Fabjerg, hustru. **Anne Rasmusdatter**, 70 år, enke, født i Rom sogn, aftægtskone. Christen døde den 20 maj 1883 i Bøvling. Mette Katrine døde 12 apr. 1907 samme sted. Ingen børn i ægteskabet.
Efter Christens død 1883 er det, at hans mor An' Møller flytter til sin næst yngste søn i Humlum.

4-B-3, Ellen Margrethe Jensdatter, født 21 dec. 1832 i Vester Mølle i Fabjerg sogn. Hjemmedøbt 23 dec. Fremstillet 27 jan. 1833 i Fabjerg kirke. Konfirmeret 11 apr. 1847 i Møborg kirke. Viet 7 mar. 1854 i Møborg kirke til
4-B-3+, Peder Poulsen (Stougaard), der var tjenestekarl i Røde Mølle. Forloverne var møller Jens Christensen i Røde Mølle og **Peder Christensen** i Øster Stougaard, begge af Møborg. De boede i Møborg i Rosenberg. Peder var husmand og mælkekusk.
Børn:
4-B-3-1, Peder Stougaard Pedersen, født 2 jan. 1855 i Møborg. Hjemmedøbt 4 jan. Fremstillet den 11 mar. i kirken. Videre ikke efterforsket.

4-B-3-2, Jens Møller Pedersen, født 2 mar. 1856 i Møborg. Døbt 20 mar. Videre ikke efterforsket.

4-B-3-3, Poul Pedersen, født 10 jun. 1857 i Møborg. Videre ikke efterforsket.

4-B-3-4, Niels Christian Pedersen, født 14 okt. 1862 i Møborg. Videre ikke efterforsket.

4-B-4, Rasmus Bjerregaard Jensen, født 11 jun. 1834 i Øster Mølle i Fabjerg. Døbt 11 jun. 1834 i hjemmet. Fremstillet i kirken 20 jul. 1834. Konfirmeret 1 søndag efter påske 1849 i Møborg.
Viet til
4-B-4+, Karen Kjerstine Petersen, født ca. 1858 i Bøvling. De boede først i Møborg, senere i Skolegade i Holstebro. FT Møborg 1880: Møborg by, et hus, Rasmus Bjerregaard Jensen, 45 år, gift, født i Fabjerg, husfader. Karen Kjerstine Jensen, født Petersen, 21 år, født i Bøvling, hans hustru. Jens Møller Jensen, under 1 år, født i Møborg, deres søn. Lærer Hans Humlum fortæller, at Rasmus i sin ungdom var møllersvend hjemme i Rødemølle. Han var så stærk, at han kunne bære tre tønder korn på en gang. En sæk under hver arm og den tredje

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

løftede han med tænderne, idet han strakte sig bagover.
Børn:
4-B-4-1, Jens Møller Jensen, født 1879 i Møborg. Døde ung af TB. Ikke flere børn kendte.

Efterfølgende familie 4-B-5, er medtaget i større udstrækning fordi Mads Poulsen via sin halvbroder **Chresten Poulsen** var svoger til **Ellen Margrethe Jensen**, (ophav til Humlumslægten). Hermed blev Rødemølleslægten indgift i Humlumslægten.

Humlumslægten må ikke forveksles med 4-B-12-5, Hans Henrik Christensens (Humlum) efterkommere.

4-B-5, Mette Marie Jensen, født 1 jul. 1835 i Østre Mølle i Fabjerg sogn. Døbt 2 jul. 1835 i hjemmet. Fremstillet i kirken i Fabjerg 21 aug. 1835 Viet ca. 1860 i (Nr. Lem ?) til
4-B-5+, Mads Poulsen Hulbjerg, født 22 okt. 1834 på Harboøre i Langerhuse, søn af **Poul Madsen Vester** og **Sidsel Marie Eriksdatter**. Han døde 15 sep. 1883 i Lille Nørgaardhus i Humlum og blev begravet på Humlum kirkegård den 23 sep. Mette døde 16 okt. 1913 på Resen Asyl (fattiggård) i Resen sogn og blev begravet 26 okt. 1913 på Humlum kirkegård.

Mette Marie og Mads Poulsen fotograferet ca. år 1880 hos fotograf A. B. Hansen, Struer.

Mads var fisker og husmand. Ved de to første børns dåb har Mads ophold i Gimsing og Mette Marie bor i Knoldhøj i Nørre Lem hos forældrene. Mads skulle sikkert passe fiskeriet fra Gimsing. Det er ikke utænkeligt, at han nød ophold hos Trudsø-familien, der var hans hustrus farbror og tante. Denne adfærd, hvor manden i perioder levede adskilt fra hustruen, var ikke fremmed for Harboøre folk. De var ofte borte fra hjemmet i de gode fiskeperioder mange måneder ad gangen.

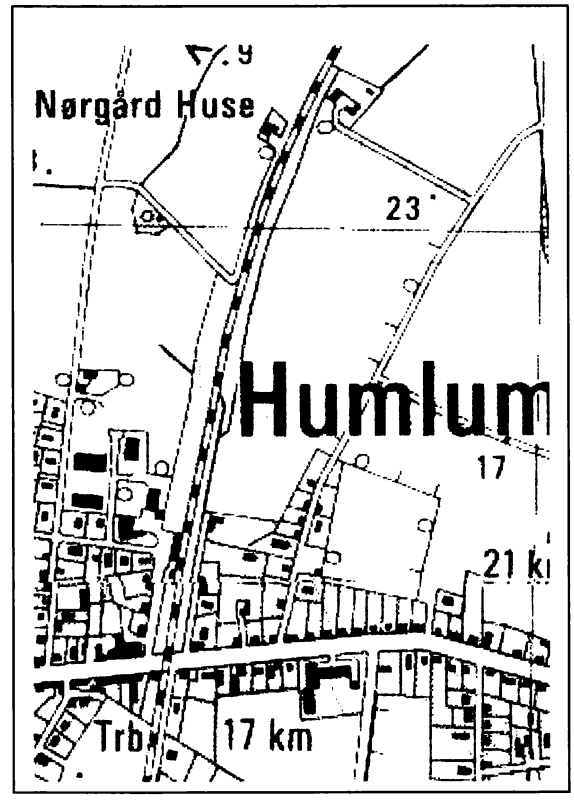

Lille Nørgårdhus ligger øverst i kortet til højre for jernbanen. Store Nørgårdhus ligger til venstre for jernbanen. Hovedvejen går i højre side af kortet.

Mette Maries næst yngste broder smeden **Jens Christen Møller** boede nogle år i Gadegårdhus "æ Mølhus". Mads Poulsens bror Chresten og svigerinde Ellen Margrethe boede en periode i St. Nørgårdhus.
Mads var 1855 tjenestekarl hos **Jens Jensen Broe** på Harboøre. Ankom april 1863 fra Gimsing til Humlum. Køber Lille Nørgårdhus, matr. nr. 10 i 1863 og i 1873 købes matr. nr. 11. Mads dør 1883. Enken sælger 1892 og køber samme år matr. nr. 4 s af **Poul Jespersen**, Store Ørskov i Humlum. Dette hus matr. nr. 4 s køber **Jens Møller Poulsen** af sin mor 1909. Indtil ca. 1901 boede sønnen, Smed **Poul Poulsen** med familie også i huset matr. nr. 4 s. Han flyttede til Harboøre. Se 4-B-5-2 og 4-B-5-5.
Fra 1863 slår Mette Marie og Mads sig ned permanent i Lille Nørgårdhus i Humlum sogn. De fik 9 børn, som alle kendte. FT Humlum 1890: Nørgaardhus, Mette Marie Poulsen, 54 år, enke, født i Fabjerg. Jensine Poulsen, 19 år, født i Humlum. Pouline Poulsen, 24 år, under fattigforsørgelse. FT Humlum 1901: Store Ørskov mark, matr. nr. 4 b, Mette Marie Poulsen født i Fabjerg den 1 jul. 1835, enke. Pouline Poulsen, åndssvag.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

D-2, Chresten Poulsen, Humlum skriver følgende om sin farbroder Mads Poulsen: Omkring 1860 kom to unge fiskere til Humlum fra Harboøre. Den ældste, Mads Poulsen, fiskede en tid (1860-1863) sammen med en ældre fisker øst for Struer i Østerby. Efter tilflytning til Humlum fiskede han sammen med sine yngre brødre Lars og Chresten. Mads Poulsen skulle have været god til at danse og sælge fisk. Han var noget af en spilopmager. Tog ofte i vinterhalvåret til Holstebro med et læs fisk, som de havde fanget ved Oddesund. Mads Poulsen var ikke omvendt ved ankomst til Humlum. En dag kom en hellig kone, ***4-B-1, Mariane Thomsen*** *fra Vejrum, (svigerinde til Mads, ældste barn fra Røde Mølle) på besøg hos Mette Marie og Mads. Hun vidnede for Mads, men han mødte hende med den sædvanlige overmodige selvretfærdighed. Da hun ikke kunne komme igennem med frelsens budskab sagde hun: "Mads Poulsen, der er en ting i vejen med dig og det er, at du bærer dine synder så godt på din ryg, at du ikke kan se dem. Du skulle have dem flyttet foran dig, så skulle de nok blive for tunge for dig at bære". Disse ord sank dybt i Mads Poulsens sjæl. Han blev omsider overvundet af Guds ånd og sank ned som en fortabt synder ved korsets fod, hvor han fandt fred. Vel var Mads Poulsen den hårdeste i sin vantro, men hans tro slog vældigt igennem. Han levede kun få år efter sin omvendelse. Gud tog ham hjem efter en svær sygdom (kræft). Hvad Mads Poulsen havde levet og sagt siden sin omvendelse blev bevaret i dyb ærbødighed af de få hellige, der var i Humlum på den tid. Så vidt Chr. Poulsen.*

I bogen " En sognepræst". Nogle træk af præsten **A. Busch** liv og virke ved **H. S. F. C. Mathiesen**. Lohses forlag 1931, læses på side 59: Samme søndag var der kommen tre mænd over fra Humlum for at høre den unge præst. De mentes at være troende folk, både Mads, Lars og Kren, men de var kommet til at interessere sig meget for afholdssagen og ville nu holde et møde for den sag om eftermiddagen på gården Sønderris, hvortil præsten også var indbudt. Der kunne vel også nok i de tider være grund til at agitere for afholdenhed på Venø. Folk var slemme nok til at kigge dybt i brændevinsflasken. Om eftermiddagen, da folk kom til Sønderris til afholdsmødet, stod da også manden i gården, som skik og brug var, i døren med brændevinsflasken og skænkede en dram til dem, der kom. De tre afholdsmænd stak deres dram ud ligesom de andre. Præsten var da også mødt, ligesom også Niels Christian. De tre talte for afholdssagen så godt de kunne. Bagefter ville de have folk til at gå ind i afholdsforeningen. Men da rejste til alles forundring Niels Christian sig op midt i forsamlingen og sagde, at når man blot ville omvende sig og give Jesus sit hjerte, behøvede man ikke at gå ind i nogen afholdsforening. Det var noget, der måtte begynde indefra. Der blev stort røre. Præsten tog så ordet og sagde noget i samme retning som Niels Christian. Der blev ikke nogen afholdsforening denne gang. De tre Poulsen'er måtte drage hjem med uforrettet sag.

A. Busch var præst på Venø fra 1880-82.

Et barnebarn til den tidligere omtalte hellige kone Mariane Thomsen (født Jensdatter) fra Vejrum, **Johannes Møller** (4-B-1-1-5), som i 1944 boede i Nørre Lem ved Lemvig sendte dette mindeskrift over afdøde Mads Poulsen til min broder Kristen. Heri tre begravelsessange forfattet af henholdsvis lærer **M. P. Nielsen**, husmand og sognefoged **Chr. Simonsen Ting** og købmand **Alexander Lind**, alle tre bosat i Humlum.

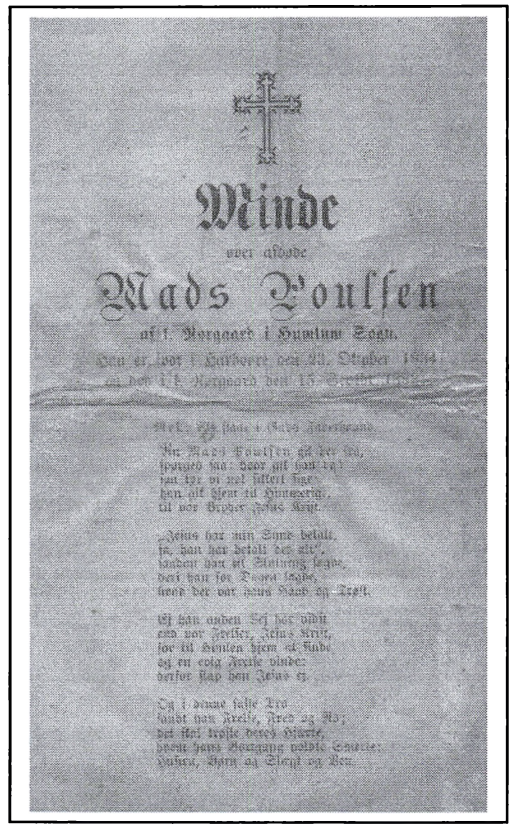

Minde

over afdøde

Mads Poulsen

af L. Nørgaard i Humlum Sogn.

Minde over afdøde Mads Poulsen af L. Nørgaard i Humlum sogn. Han er født i Harboøre den 23 okt. 1834 og død i L. Nørgaard den 15 sep. 1883.

Mel.: Alt står i Gud faders hånd.

1. Nu Mads Poulsen gik her fra, spørges så; hvor gik han da? Så tør vi nok sikkert sige. Han gik hjem til himmerige, til vor broder Jesus Krist.

2. "Jesus har min synd betalt, ja, han har betalt det alt", sådan han til slutning sagde, deri han for dagen lagde, hvad der var hans håb og trøst.

3. Ej han anden vej har vidst end vor Frelser, Jesus Krist, for til himlen hjem at finde og en evig frelse vinde. Derfor slap han Jesus ej.

4. Og i denne faste tro, fandt han frelse, fred og ro. Det skal trøste deres hjerte, hvem hans bortgang voldte smerte: Hustru, børn og slægt og ven.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

5. Alle som ham havde kær, nu farvel ham sige her. Herre! Hjælp du os at vandre her i troen med hverandre, så vi frelst herfra må gå.
6. Også søndagsskolen vil et farvel her føje til. Tak for ordet, der du talte, tak fordi du kærligt malte syndres vej til salighed.
Fred med hans støv! Amen. M. P. Nielsen.

De har haft travlt, da Mads døde. Forfattet tre ligsange. Afsendelse til trykning i Thisted og retur til Humlum. Jeg tror de har forberedt sig før hans død. Han var nok så syg, at de vidste, hvor det bar hen.
Mads Poulsen var den første, der kom i Humlum kirke som lig. Hidtil havde hele begravelses-ceremonien foregået ved graven. Ligfølget var så stort, som det næppe tidligere var set i Humlum. Mads døde af kræft og led meget. De sidste tre døgn han levede skreg han næsten uafbrudt. Han blev knap 49 år gammel.

Børn, oversigt:
4-B-5-1, Sidsel Marie Poulsen, født 3 sep. 1861.
4-B-5-2, Jens Møller Poulsen, født 14 nov. 1862.
4-B-5-3, Ane Møller Poulsen, født 4 apr. 1864.
4-B-5-4, Pouline Poulsen, født 14 maj 1865.
4-B-5-5, Poul Poulsen, født 12 jun. 1866.
4-B-5-6, Johanne Marie Poulsen, født 1867.
4-B-5-7, Jensine Poulsen, født 20 feb. 1870.
4-B-5-8, Mariane Poulsen, født 15 sep. 1871.
4-B-5-9, Tomasine Poulsen, født 6 maj 1873.
Børn:
4-B-5-1, Sidsel Marie Poulsen, født 3 sep. 1861 i Knoldhøj i Nørlem sogn. Viet 14 nov. 1890 i Humlum kirke til
4-B-5-1+, Carl Optatus Jensenius Dalgaard, født 16 feb. 1861 i Gudum sogn. Konfirmeret i Humlum den 4 apr. 1875. Carl var gårdejer af Øster Sejbjerg i Fousing. Fra 1903 var han brugsforenings uddeler i Asp. Faderen var Lærer **Vilhelm Dalgaard**, der var født i Lomborg sogn den 10 mar. 1805. Han var degn i Tvis til 1842, derefter i Gudum sogn. Var viet til **Bodil Katrine Rygaard**. Se slægtsfortegnelse af **Petra Jensine Flora Dalgaard**, Lemvig, og Hardsyssels Degnehistorie. Nævnte slægtsfortegnelse er ikke dateret, men den findes på Statsbiblioteket i Århus. Formentlig udgivet efter 1951, hvor hun sluttede sin lærergerning i Lemvig den 1 april. Skriftet er på 2½ A4 side.
Sidsel blev konfirmeret 3 okt. 1875 i Naur kirke. Hun døde 1913 i Asp sogn og blev begravet på Asp kirkegård. Gravstenen siges at have været noget ejendommeligt. Efter Sidsels død giftede Carl sig igen med en enke fra Kolding, som hed Lise. Han døde i Kolding. Om han er begravet her eller i Asp er ikke undersøgt.

4-B-5-2, Jens Møller Poulsen, født 14 nov. 1862 i Knoldhøj i Nørlem sogn. Viet 12 maj 1887 i Humlum kirke til
4-B-5-2+, Ane Kirstine Sørensen, født 12 jan. 1863 i Vognsgaard i Humlum. Datter af gårdmand **Søren Anthonisen** og **Maren Jensdatter** i Vognsgaard, Humlum. Jeg har ikke fundet ud af, hvornår det gamle Vognsgaard, som lå omtrent på adressen Grønnevej 13, blev nedrevet. Om denne familie boede her eller noget sydligere på det nye Vognsgaards plads vides ikke. Ved FT 1880 var beboerne: Gårdejer Søren Antonisen, 57 år gammel, født i Humlum. Maren Jensdatter, hans hustru, 71 år gammel, født i Resen. **Maren Knudsen**, 37 år gammel, født i Humlum, deres datter. **Else Sørensen,** 27 år gammel, født i Humlum, deres datter. **Ane Kirstine Sørensen** er ikke nævnt. Hun har sikkert været ude at tjene. At de har en datter, som hedder Knudsen til efternavn tyder på, at Maren Jensdatter har været i et tidligere ægteskab.

Ane Kirstine døde den 21 feb. 1919 i Humlum. Begravet på Humlum kirkegård. Jens døde 8 jun. 1927 i Viborg. Begravet på Humlum kirkegård.
Ved Jens Møllers dåbsindførelse i Nr. Lem KB står: Søn af indsidder **Mads Poulsen**, Gimsing og hustru **Mette Marie Jensen**, 27 år, midlertidig ophold i Knoldhøj. Faddere: **Pigen Gertrud Christensen Lisberg** af Lemvig. **Anne Marie Jensen Møller** af Nr. Lem. Ungkarl **Gregers Jensen** af Engbjerg. Ungkarl **Rasmus Jensen Møller** og **Peder Jensen Møller** af Nr. Lem.
Mads Poulsen har altså fisket fra Gimsing, medens hustruen boede hos forældrene i Knoldhøj i Nr. Lem. Gertrud Christensen Lisberg var forlovet med Mads Poulsens bror Lars Poulsen. Gregers Jensen af Engbjerg var ud af den familie, som 4-B-6, Ane Jensen Møller havde giftet sig ind i en måned før denne barnedåb.

J. M. P. var først mølleforpagter af Gadegaard Mølle i Humlum indtil 1889. Fra 1889 til 1894 boede han i Vester Klostergaard i Humlum. Fra 1894 til 1912 var han gårdejer af Bjerg i Humlum. Herefter flytter han til et hus på Vesterbrogade i Humlum by, hvor han indretter træskohandel. Formentlig flytter han nogen tid efter hustruens død til Sct. Mortensgade 94 stuen, i Viborg, hvor han havde cykelforretning.
Gadegaard Mølle, "æ Møllhus" kaldet var det sted, som 4-B-12 Jens Christen Christensen flyttede ind i efter vielsen i 1874. Her havde han smedje. Omkring 1880 er der bygget en mølle på huset. Herefter har det haft navnet "æ Møllhus".
Børn:
4-B-5-2-1, Martha Marie Skaaning Poulsen, født 4 mar. 1888 i Gadegaard Mølle i Humlum sogn. Døbt i Humlum kirke. Død 1970 i Marstal, hvor hun også blev bisat. Husbestyrerinde, ugift. Levede

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

sine sidste år i Marstal, hvor hendes bror boede. I min barndom besøgte hun en gang om året sin barndoms by Humlum. Jeg husker, at hun besøgte min mor.

4-B-5-2-2, Maren Sørine Vognsgaard Poulsen, født 2 mar. 1889 i Gadegaard Mølle i Humlum sogn. Døbt i Humlum kirke. Viet den 12 Maj 1912 i Humlum kirke til
4-B-5-2-2+, Severin Marius Pedersen Nørby, født 6 maj 1889 i Asp sogn. Søn af gårdmand **Peder Nielsen** og hustru **Mariane Pedersen**, Asp sogn. Ægteparret overtager formentlig gården Bjerg i Humlum år 1912 efter Marens far. Maren døde 13 sep. 1915 i Humlum sogn og blev begravet på Humlum kirkegård. Severin gifter sig igen den 2 apr. 1916 i Nykøbing Mors med enken **Rasmine Jensen**, Humlum. Jvf. FT 1916 i Humlum. Ingen børn i andet ægteskab.

4-B-5-2-3, Mads Poulsen, født 14 mar. 1890 i Humlum. Humlum KB: Født 14 marts 1890, Mads Poulsen, søn af husmand Jens Møller Poulsen og Ane Kirstine Sørensen, 37 år i Vester Klostergaard Formentlig død spæd.

4-B-5-2-4, Mads Poulsen, født 21 aug. 1891 i Vester Klostergård i Humlum sogn. Viet 12 maj 1916 i Skt. Johannes kirke i København til
4-B-5-2-3+, Ingeborg Kristensen, født 18 nov. 1887 i Marstal, datter af skibsfører **Lars Hansen Kristensen** og hustru **Ingeborg Rasmussen.** Uddannet som maskinist. Var gasværksbestyrer i Marstal.
Kom i smedelære hos sin farbror, smed og møllebygger **Poul Poulsen** på Harboøre 1907-1910. Sluttede sin læretid hos smedemester **H. P. Hansen** i Vejle 1911. Arbejdede hos smedemester Chistensen, i Nykøbing Mors 1912. Tog 1. del af maskinist eksamen i København 1916. Montør hos ingeniørerne Gad og Larsen, Odense 1913-14. Arbejdede hos a/s Titan, Københavns Flydedok og Skibsværft og hos B&W 1915-1919. Maskinassistent ved Marstal Elektricitetsværk 1919. Maskinmester samme sted 1921. Lærer ved maskinist undervisning på Teknisk Skole 1920- 30. Blev gift i Skt. Johannes Kirke i København af **Olfert Ricard** 12 maj 1916. Deres første barn døde under en julerejse til Humlum. Det havde navnet **Ingvard Laurids Poulsen**, født 16 feb. 1917 i København, død 10 jan 1918 i Humlum. Færgen var så overfyldt, at de måtte opholde sig i fri luft under overfarten. Spædbarnet fik lungebetændelse med døden tilfølge. Det blev begravet på Humlum Kirkegård. De flyttede ca. 1919 til Marstal, hvor Ingeborg var opvokset. Mads sad under **pastor Bülows** prædikestol om søndagen. Blev vakt og omvendt. Var i 1978 optaget af den karismatiske bevægelse og læste "udfordringen". Har været medlem af byråd og menighedsråd og i bestyrelsen for a/s H. C. Christensens Stålskibsværft af 1949. Var først ansat på elektricitetsværket. Senere bestyrer på gasværket i 16 år. Som medlem af menighedsrådet var han med til indvielsen af det nye kapel. Han planlagde en bro fra Ærø til Langeland. Broen blev aldrig bygget.

Nekrolog, Ærø Folkeblad/Ærø Venstreblad 30 nov. 1979: Fhv. gasværksbestyrer Mads Poulsen, Marstal, er død 88 år gammel. Mads Poulsen var født på Sjælland (fejl) og havde sit virke ved B&W inden han for mere end 50 år siden flyttede til Marstal, hvor han blev maskinmester på elektricitetsværket for senere at overtage stillingen som gas- og vandværksbestyrer, en stilling han bestred i mange år og gik levende op i. Mads Poulsen var et uhyre aktivt, og positivt menneske. Han beskæftigede sig med mange ting og gik uforfærdet og med lyst ind i opgaverne, og han gav sine synspunkter til kende både i diskussioner og gennem deltagelse i den offentlige debat på anden vis. Ikke mindst var det områder indenfor det kommunalpolitiske, der interesserede ham stærkt. Han var således i et par perioder fra 1943 medlem af kommunalbestyrelsen valgt af socialdemokratiet. Han havde ligeledes været medlem af menighedsrådet. Når Mads Poulsen blev grebet af en sag, og det gjorde han tit, gik han 100 % ind for den både i tale og skrift. Han var således en af foregangsmændene, da Marstal Andelsbolig Forening så dagens lys, og den lidt ældre generation vil huske, med hvilken energi han kastede sig ind i debatten om f. eks. store indvindingsplaner omkring Ærø, så øen kunne blive landfast. Han ofrede megen tid og kræfter på de ting han beskæftigede sig med. Det gælder også de år, da han var formand for a/s H. C. Christensens Stålskibsværft. Mads Poulsen kom gennem de mange år til at øve en god gerning, og overalt var han respekteret for sine meningers mod. Afdøde efterlader hustru, tre døtre og to sønner, der alle har deres virke uden for øen.

Børn:
4-B-5-2-3-1, Nanna Poulsen, født 6 dec. 1918 på Rigshospitalet i København. Viet til
4-B-4-2-3-1+, Johan Joensen, død 1977. Han var født på Færøerne og var skibsfører i Rederiet Progres
Deres børn:
1. **Birgitte Joensen**, viet til Lund.
2. **Ingelise Joensen**, viet til Lindhartsen.
3. **Jonna Joensen**,
4. **Elsebeth Joensen**,

4-B-5-2-3-2, Ingvard Laurids Poulsen, født 20 jun. 1920 i Marstal. Viet til
4-B-5-2-3-2+, Grethe.
Lods i København. Boede 1978 Aarhusplads 6. Pensioneret 1986, bopæl herefter i sit

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

barndomshjem, H. C. Kristensensvej 9, Marstal.

Børn:
4-B-5-2-3-2-1, John Winther Poulsen. Direktør. Han er gift og har tre børn: Charlotte, Christian og Pernille.

4-B-5-2-3-2-2, Hanne Poulsen. Viet til Rasmussen.

4-B-5-2-3-3, Dagny Poulsen, født 22 nov. 1921 i Marstal. Viet til
4-B-4-2-3-3+, Arne Larsen, som døde 1976.
De boede i Nysted
Børn:
4-B-5-2-3-3-1, Lisbeth Larsen.
4-B-5-2-3-3-2, Bente Larsen. Viet til
Lars Thorsen, keramisk fabrikant i Lyne ved Tarm.

4-B-5-2-3-4, Svend Poulsen, født 16 jun. 1923 i Marstal. Viet til
4-B-5-2-3-4+, Kirstine (Poulsen).
Svend var gasværksbestyrer og boede 1978 Færgevej 3 i Svendborg. De havde et datter
4-B-5-2-3-4-1, Tove Poulsen.

4-B-5-2-3-5, Ruth Poulsen, født 6 aug. 1929 i Marstal. Viet til
4-B-5-2-3-5+, Holck Skalkam, der var lods. De havde bopæl i Hals. Holck Skalkam døde 1 jul. 1988.
Børn:
1, Lars Holck Skalkam, cand.økon. gymnasielærer.
2, Vibeke Holck Skalkam, sygeplejerske i Frederikshavn.
3, Lis Holck Skalkam.
4, Grete Skalkam.

4-B-5-3, Ane Møller Poulsen, født 4 apr. 1864 i Lille Nørgårdhus i Humlum sogn. Viet 14 nov. 1890 i Humlum kirke til
4-B-5-3+, Jens Jørgen Jensen, født 1 okt. 1858 i Resen. Han var fra Resen Kro. Forældrene var gårdmand **Anders Jensen** og **Christiane Madsen**, Resen by. Ved vielsen 1890 er hans opholdssted Lille Nørgaard, hvor også Ane opholder sig. Jeg formoder derfor, at han har været forpagter eller har bestyret Lille Nørgaardhus for sin kommende svigermor nogen tid før vielsen. År 1892 købte han Rysbjerg i Fousing. Jens Jørgen Jensen tog meget del i menighedsarbejdet i Fousing, bl.a. som hjælper ved søndagsskolen. Ane døde år 1900 i Fousing. Jens Jørgen giftede sig igen med **Jensine Kirstine Jensen,** født 22 mar. 1880 i Hanning sogn. Datter af husmand og senere kolportør **Ole Jensen Dalgaard** og hustru **Petrine Jensen**.
Børn, oversigt:

4-B-5-3-1, Mads Jensen, født 15 nov. 1892 i Humlum eller Fousing.
4-B-5-3-2, Anders Jensen, født 10 apr. 1894 i Fousing.
4-B-5-3-3, Marius Jensen, født 5 maj 1895 i Fousing.
4-B-5-3-4, Kristiane Jensen, født 18 jun. 1896 i Fousing.
4-B-5-3-5, Kristian Emborg Jensen, født 5 jan. 1898 i Fousing.
4-B-5-3-6, Laust Kristian Jensen, født 17 maj 1899 i Fousing.

Af disse 6 børn kendes kun lidt til:
4-B-5-3-4, Kristiane Jensen, født 18 jun. 1896 i Fousing. Viet 26 okt. 1923 i Fousing kirke til sadelmager
4-B-5-3-4+, Peter Christian Breinholt, født den 2 mar. 1898 i Hjerm. Søn af gårdmand **Jens Stokholm Breinholt** og hustru **Dorthea Kristensen.**
Ægteparret Kristiane og Peter Christian Breinholt blev trafikdræbt i krydset Resenstad – ny Lemvig landevej den 24 apr. 1969.
I ægteskabet var der seks børn, kun 3 kendt:
1. **Jens Samuel Breinholt**, født ca. 1925. Lærer i Serup.
2. **Aksel Breinholt,** født ca. 1927. Købmand i Hvide Sande.
3. **Henning Breinholt**, født ca. 1929. Bor i Hammel.
To børn boede i Ølgod og et barn boede i Hobro.

4-B-5-4, Pouline Poulsen, født 14 maj 1865 i Lille Nørgaardhus i Humlum sogn. Ved FT 1890 i Humlum står, at hun er under fattigforsørgelse. Ved FT i Humlum 1901 har hun betegnelsen åndssvag. Overleveringen fortæller, at hun ikke kunne tale. Hun fulgte med sin mor ved flytningen til Resen Asyl (fattiggård). Hun levede efter moderens død på et hjem ved Ringkøbing., hvor hun formentlig har endt sine dage.
4-B-5-5, Poul Poulsen, født 12 jun. 1866 i Lille Nørgaardhus i Humlum sogn. Viet 2 nov. 1888 i Humlum kirke til
4-B-5-5+, Laurence Kathrine Nielsen, født 20 sep. 1868 i Vejrum sogn. Datter af vej- og husmand **Anders Nielsen** og hustru **Sara Kirstine Elisabeth Sørensen** i Qvolshus i Vejrum sogn. Laurence døde den 14 feb. 1917 i Tøt på Harboøre. Begravet 20 feb. 1917 på Harboøre kirkegård. Poul var møllebygger og smed. De første år af ægteskabet boede de i Vilhelmsminde i Humlum. Derefter bor de en tid hos hans mor på Vesterbrogade i Humlum. Omkring år 1901 flyttede de til Harboøre, hvor han havde smedeforretning. Poul Poulsen giftede sig igen efter Laurences død med sin husbestyrerinde. Hun var endog meget påholdende i alle måder. Ruth Skalkam fortæller, at hun som barn sammen med sin

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

mor besøgte dem i Harboøre. De fik serveret en lagkage, som Ruth syntes så meget tiltrækkende ud fordi der var noget grønt på den. Moderen sagde, at hun ikke skulle tage imod et stykke. Hun erfarede senere, at det var mug, der var på lagkagen. Disse forhold har Poul Poulsen formentlig ikke kunnet leve med i længden. Han er rejst til København, hvor han havde børn boende. Det vides ikke om parret blev skilt. På sine gamle dage boede han Ved Skellet i Valby i København i en pensionistbolig. Poul døde her i 1951. Han blev begravet på Harboøre kirkegård.

Børn, oversigt:
4-B-5-5-1, Pouline Cathrine Poulsen, født 1889.
4-B-5-5-2, Sabine Kirstine Elisabeth Poulsen, født 10 dec. 1890.
4-B-5-5-3, Mads Poulsen, født 9 apr. 1893.
4-B-5-5-4, Alfred Poulsen, født 6 nov. 1894.
4-B-5-5-5, Anders Nielsen Poulsen, født 1897.
4-B-5-5-6, Marie Magdalene Poulsen, født 1900.
4-B-5-5-7, Kristen Poulsen, født 20 aug. 1902.
4-B-5-5-8, Anders Nielsen Poulsen, født 1907.
4-B-5-5-9, Sara Annine Poulsen, født 30 jan. 1910
Børn:
4-B-5-5-1, Pouline Cathrine Poulsen, født 23 okt. 1889 i Vejrum sogn. Viet 4 nov. 1911 i Harboøre kirke til
4-B-5-5-1+, Jens Kirkegaard Gregersen, født 8 okt. 1888 i Dybe sogn. Hans forældre var boelsmand **Laust Gregersen** og **Kirstine Margrethe Kristensen**, Dybe sogn. Ægteparret boede i Tim. Jens havde været arbejdsmand. Pouline døde 16 jan. 1960 i Tim sogn. Jens døde den 31 maj 1963 i Tim. Af dette ægteskab haves kendskab til fire børn, hvis videre levned ikke er undersøgt:
4-B-5-5-1-1, Poul Gregersen, født 16 jul. 1912 i Lomborg sogn.
4-B-5-5-1-2, Laurits Gregersen, født 15 jul. 1915 i Lomborg sogn, bosat i Ribe.
4-B-5-5-1-3, Marinus Gregersen, født 25 mar. ca. 1920.
4-B-5-5-1-4, Tage Gregersen, født 24 jan. 1923. Boede i Skibby på Selsø slot.

4-B-5-5-2, Sabine Kirstine Elisabeth Poulsen, født 10 dec. 1890 i Vilhelmsminde i Humlum sogn. Viet 8 mar. 1914 i Harboøre kirke til
4-B-5-5-2+, Niels Peder Ejner Nielsen, født 5 apr. 1888 i Skarrild sogn. Dimitteret fra Nr. Nissum Seminarium 1913. Søn af Lærer **Niels Nielsen** og hustru **Regine Kirstine Jensen**, Rønland skole. Denne Niels Nielsen blev efter Regines Kirstines død i 1884 gift med 4-B-9-1 **Ane Nicoline Jensine Christensen**, der var datter af 4-B-9 **Peder Skooning Christensen**, smed i Nørre Nissum.
Sabines far Poul Poulsen var således fætter til hendes mands stedmoder. Niels Peders mor døde, da han var fire år gammel. Han var lærer i Skjoldbjerg skole i Vorbasse hele sit aktive lærerliv, fra 1 aug. 1915 til pensioneringen i 1956. Ved nybyggeri og sammenlægning af skoler, blev skolens bygninger ledige. Ægteparret købte den gamle skole og blev boende her. Han døde 1960 i Skjoldbjerg Skole i Vorbasse sogn. Sabine efterlevede sin mand i 25 år og døde den 6 maj 1985, 95 år gammel. Til hendes 90 års fødselsdag kunne følgende læses i avisen: En af Vorbasse sogns ældste, fru Sabine Nielsen, Skjoldbjerg, fylder på onsdag 90 år. Sabine Nielsen stammer fra Humlum, hvor hendes far, Poul Poulsen, var møllebygger. De flyttede senere til Harboøre. Det blev der, Sabine Nielsen kom til at leve sine barne- og ungdomsår, idet hun som ung måtte blive hjemme for at hjælpe moderen, der var svagelig. I 1914 blev Sabine Nielsen gift med lærer Ejnar Nielsen, der netop havde fået stilling som lærer ved Skjoldbjerg skole og kom til at virke der i 42 år til 1956, da forbundsskolen mellem Vorbasse og Randbøl kommuner blev etableret. Sabine Nielsen er en hjemmets kvinde, der aldrig har tragtet efter offentlige hverv. I skolen derimod var hun ikke bange for at træde hjælpende til, som vikar under sin mands eventuelle kortere sygdomsperioder. Ellers er det hjemmet og den store have, der har hendes allerstørste interesse. Dette bliver passet til punkt og prikke, og skønt hun nu runder de 90 år, ser man hende stadig pusle med de ting. Efter Skjoldbjerg ny skole var blevet taget i brug efter juleferien 1956, købte Sabine og Ejnar Nielsen den gamle skole. Her døde Ejnar Nielsen fire år efter, men siden har Sabine Nielsen boet der sammen med datteren, sygeplejerske Regina Nielsen. Den 90 årige fødselar er en venlig og gæstfri kvinde. Rask og åndsfrisk, som hun er, er hun værd at gæste, idet hun levende interesseret kan fortælle om livet i gamle dage.
Børn, oversigt:
4-B-5-5-2-1, Anna Regina Laurenze Nielsen, født 1915
4-B-5-5-2-2, Aage Højsvig Nielsen, født 1917.
4-B-5-5-2-3, Niels Skaaning Nielsen, født 1922.

Børn:
4-B-5-5-2-1, Anna Regina Laurenze Nielsen, født 22 feb. 1915 i Vorbasse sogn. Sygeplejerske/ husassistent, ugift, boede hos forældrene i Skjoldbjerg gl. Skole i Vorbasse.

4-B-5-5-2-2, Aage Højsvig Nielsen, født 12 nov. 1917 i Vorbasse sogn. Viet til
4-B-4-5-2-2+, Zenia Søgaard, født 9 nov. 1919.
Aage var arbejdsmand og boede i Billund. Han døde 2 okt. 1986. Begravet fra Grene kirke.
Deres børn, oversigt:
4-B-5-5-2-2-1, Ejnar Højsvig Nielsen, født 1939.
4-B-5-5-2-2-2, Johannes Højsvig Nielsen, f. 1940.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

4-B-5-5-2-2-3, Anna Sabine Højsvig Nielsen, født 17 mar. 1942.
4-B-5-5-2-2-4,Vera Højsvig Nielsen, født 1943.
4-B-5-5-2-2-5, Alfred Højsvig Nielsen, f. 1945.
4-B-5-5-2-2-6, Jens Højsvig Nielsen, født 1946.

Børn:
4-B-5-5-2-2-1, Ejnar Højsvig Nielsen, født 5 sep. 1939 i Filskov. Viet til
4-B-5-5-2-2-1+, Inger (Højsvig Nielsen), født 5 nov. 1941.
Deres børn:
1. Anette Højsvig Nielsen, født 8 mar. 1960. Viet til **Steen Tangsgaard.**
2. Glenn Højsvig Nielsen, født 6 feb. 1966.
3. Heidi Højsvig Nielsen, født 6 maj 1972.

4-B-5-5-2-2-2, Johannes Højsvig Nielsen, født 10 aug. 1940 i Billund. Viet til
4-B-5-5-2-2-2+, Marianne (Højsvig Nielsen), født 16 mar. 1943. Bor Hejnsvigvej i Billund.
Deres børn:
1. Tom Højsvig Nielsen, født 15 sep. 1962 i Billund.
2. Hans Aage Højsvig Nielsen, født 22 dec. 1964 i Billund.
3. Dorthe Højsvig Nielsen, født 28 sep. 1966 i Billund.

4-B-5-5-2-2-3, Anna Sabine Højsvig Nielsen, født 17 mar. 1942 i Billund. Viet til
4-B-5-5-2-2-3+, Aage Nielsen, født 2. nov. 1937.

4-B-5-5-2-2-4, Vera Højsvig Nielsen, født 8 sep. 1943 i Billund. Viet til
4-B-5-5-2-2-4+, Lau Lange, født 6 sep. 1940. Bor i Hejnsvig.
Deres børn:
1. Susanne Lange, født 11 aug. 1961.
2. Berit Lange, født 16 sep. 1965.
3. Ann Lange, født 18 nov. 1968.
4. Tine Lange, født 4 jun. 1970.

4-B-5-5-2-2-5, Alfred Højsvig Nielsen, født 22 jun. 1945 i Billund. Viet til
4-B-5-5-2-2-5+, Else (Højsvig Nielsen), født 8 jul. 1947. Bor Hejnsvigvej i Billund.
Deres børn:
1. Kent Højsvig Nielsen, født 17 okt. 1967 i Billund.
2. Tommy Højsvig Nielsen, født 19 apr. 1969 i Billund.
3. Hanne Højsvig Nielsen, født 1973 i Billund.
4-B-5-5-2-2-6, Jens Højsvig Nielsen, født 17 sep. 1946 i Billund. Viet til
4-B-5-5-2-2-6+, Ann Birgit (Højsvig Nielsen), født 21 mar. 1955.
Deres børn:
1. Bettina Højsvig Nielsen, født 6 aug. 1978.
2. Malene Højsvig Nielsen, født 27 maj 1982.
4-B-5-5-2-3, Niels Skaaning Nielsen, født 19 okt. 1922 i Vorbasse sogn. Viet 15 okt. 1944 i Nørre Nissum til
4-B-5-5-2-3+, Jenny Cecilie Sandfær, født 16 nov. 1920 på gården Sandfær i Vind sogn. Hendes far var sadelmager **Marius Sandfær** i Vind sogn. Niels Skaaning dimitterede fra Nr. Nissum Seminarium 1944. Lærer på Hvidbjerg Realskole 1944-48. Lærer i Gundersted 1948 og fra 1950 i Hvornum. Skoleinspektør samme sted. Nissumit i tredje generation.
Jenny dimitterede fra Nr. Nissum Seminarium 1943. Lærer på Søndbjerg Børnehjem 1943. Hvidbjerg Realskole 1944-47. Årsvikar på Hvornum Skole 1953.
Jenny Sandfær meddeler i et brev:
Jenny's far og mor, Marius Sandfær og Ingeborg var forpagtere for den københavnske grosserer, der havde købt gården Sandfær i Vind sogn.
Jenny's far var født på denne gård, som hans far også havde ejet.
Børn, oversigt:
4-B-5-5-2-3-1, Erik Sandfær Skaaning Nielsen, født 21 feb. 1946.
4-B-5-5-2-3-2, Kirsten Skaaning Nielsen, født 3 sep. 1948.
4-B-5-5-2-3-3, Peter Skaaning Nielsen født 12 feb. 1954

Børn og børnebørn:
4-B-5-5-2-3-1, Erik Sandfær Skaaning Nielsen, født 21 feb. 1946 i Hvidbjerg, Thyholm. Viet 27 dec. 1970 i Aars kirke til
4-B-5-5-2-3-1+, Else Laursen, født 28 dec. 1949, sygeplejerske, datter af gartner **Ejnar Laursen** og **Anna**. Erik er elektroingeniør. De bor i Hadsten. Ingen børn.

4-B-5-5-2-3-2, Kirsten Skaaning Nielsen, født 3 sep. 1948 i Gundersted, Aars kommune. Viet 6 jul. 1974 i Ulstrup kirke til
4-B-5-5-2-3-2+, Erik Juul Andersen Søn af håndværksmester **Carl Andersen** og hustru **Esther**, Aalborg. De er begge lærere ved Mølleskolen i Aalsø, hvor de bor.
Børn:
1. Ebbe Juul Andersen, født 13 feb. 1976 i Grenå.
2. Anne Juul Andersen, født 29 mar. 1978 i Grenå.

4-B-5-5-2-3-3, Peter Skaaning Nielsen født 12 feb. 1954 i Løgstør. Viet til
4-B-5-5-2-3-3+, Solveig Hansen den 2 apr. 1977 i Apostolsk kirke i Odense. Hun er datter af antikhandler **Svend Hansen** og hustru Minna.
Peter er lærer ved Kratholmskolen i Bellinge.
Børn:
1. Camilla Skaaning Nielsen, født 12 okt. 1978.
2. Sabine Skaaning Nielsen, født 29 sep. 1980.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Slægtsbogen "Fem Hardsysselfamilier" side 72: **Thora Kirstine Jensen** født 10 aug. 1914 i Sønderlund i Maabjerg. Viet 18 jun. 1936 i Maabjerg kirke til gårdmand af Ølby, **Ejnar Kristian Sandfær** født 13 jan. 1900 i Vind sogn. Søn af gårdmand **Jens Laursen** (Navneændring 1904 til Jens Sandfær), og **Sidsel Sandfær Christensen**. Forlovere ved vielsen i Maabjerg var brudens far og brudgommens bror **Laurids Sandfær** i Tvis. Den her nævnte Ejnar Kristian Sandfær er bror til Marius Sandfær, som er nævnt tidligere.
I Ølby fik parret 2 døtre: **Ciliane Marie Jensen Sandfær** født 8 apr. 1937 og **Gerda Johanne Sandfær** født 17 feb. 1939.

4-B-5-5-3, Mads Poulsen, født 9 apr. 1893 i Vilhelmsminde i Humlum sogn. Død 1914 på Island, som marinesoldat. Sejlede med Islands Falk. Han var smed og forlovet med Amalie. De havde et barn **Vita.**

4-B-5-5-4, Alfred Poulsen, født 6 nov. 1894 i Vilhelmsminde i Humlum. Lokomotivfyrbøder, ansat i DSB 2 dec. 1917. Lokomotivfører fra 1 maj. 1941. Tjenestested i Viborg. Familien boede i Viborg, Fredensgade 41. Alfred døde i maj 1974. Han var viet til
4-B-5-5-4+, Jensine (Poulsen), der døde 1979. Ingen børn i ægteskabet.

4-B-5-5-5, Anders Nielsen Poulsen, født 19 nov. 1897 i Humlum sogn. Død 8 feb. 1904 på Lemvig sygehus. Begravet på Harboøre kirkegård.

4-B-5-5-6, Marie Magdalene Poulsen, født 6 mar. 1900 i Humlum sogn, viet til
4-B-5-5-6+, Marinus Nielsen. født 3 dec. 1891. Død 12 mar. 1975 på Frederiksberg Hospital. Marie døde samme sted den 19 nov. 1977. De er begge begravet på Søndermarkens kirkegård.
Børn, oversigt:
4-B-5-5-6-1, Laura Nielsen, født 6 feb. 1918.
4-B-5-5-6-2, Mads Nielsen, født 12 mar. 1919.
4-B-5-5-6-3, Karl Nielsen, født 1 maj 1923.
4-B-5-5-6-4, Poul Bo Nielsen, født 28 apr. 1925.
4-B-5-5-6-5, Jørgen Nielsen, født 23 jun. 1927.

Børn og børnebørn:
4-B-5-5-6-1, Laura Nielsen, født 6 feb. 1918 i Lomborg. Viet 21 okt. 1950 til
4-B-5-5-6-1+, Hilmar Andersen, som døde den 5 jan. 1982. Han var kaserne arbejder på garderkasernen. De havde bopæl på kasernen (ved Rosenborg). Laura boede efter mandens død i Vanløse. Ingen børn i ægteskabet.

4-B-5-5-6-2, Mads Nielsen, født 12 mar. 1919 i Hvingelhus i Lomborg sogn. Viet til Anna. Mads døde 7 jan. 1960 på Rigshospitalet. Videre ikke efterforsket.

4-B-5-5-6-3, Karl Nielsen, født 1 maj 1923. Har været gift. Skilt, bor nu i Sverige. Ingen børn.
4-B-5-5-6-4, Poul Bo Nielsen, født 28 apr. 1925. Viet 11 jun. 1949 til
4-B-5-5-6-4+, Gerda Annelise Kongstrøm, født 16 nov. 1926.
Deres børn, alle bosat i København:
1. **Hanne Anette Nielsen,** født 18 nov. 1948.
2. **Carl Jørgen Nielsen,** født 1 jan. 1951.
3. **Lene Anette Nielsen,** født 29 jan. 1953
4. **Bent Otto Nielsen,** født 24 feb. 1955.

4-B-5-5-6-5, Jørgen Nielsen, født 23 jun. 1927. Viet 25 nov. 1951 til
4-B-5-5-6-5+, Ellen Skjoldbro Nielsen, født 1 maj 1931. Ellen bor i Værløse.
Deres børn, alle bosat i København:
1. **Hugo Skjoldbro Nielsen,** født 28 aug. 1952.
2. **Anne-Marie Skjoldbro Nielsen,** født 24 maj 1954.
3. **Lisbeth Skjoldbro Nielsen**, født 14 jun. 1958.
4. **Peder Skjoldbro Nielsen,** født 7 mar. 1963.

4-B-5-5-7, Kristen Poulsen, født 20 aug. 1902 i Tøt i Harboøre sogn. Viet 28 mar. 1934 til
4-B-5-6-1, Kathrine Gudbrand, født 6 dec. 1899, datter af **Niels Christian Nielsen** og **Johanne Marie Poulsen**. Kathrine var hans kusine. Hun døde 21 jan. 1976 i København. Kristens dødsdato kendes ikke.

4-B-5-5-8, Anders Nielsen Poulsen, født 18 maj 1907 i Tøt i Harboøre sogn. Han var kok og ugift. Efter moderens død 1917 kom han ud at tjene bl.a. i Kammersgaard i Hygom sogn, hvor han havde det hårdt. Når han skulle passe køerne på marken frøs han ofte. En forkarl tog sig af ham. Til denne forkarl bevarede han forbindelsen indtil denne døde i en høj alder. Anders blev uddannet kok og arbejdede som sådan en del år i Frankrig. Efter hjemkomsten herfra var han en kort tid på hotel Palace i København. Drev så en grøntforretning på Valby Langgade 32 sammen med en kompagnon Villiam. Forretningen afhændet ca. 1975. Boede Korsgade 64, 2 sal, Nørrebro. Havde sommerhus på Fælledvej 187 i St. Magleby.

4-B-5-5-9, Sara Annine Poulsen, født 30 jan. 1910 i Tøt i Harboøre sogn. Viet 29 jan. 1938, i Godthåbs kirken til
4-B-5-5-9+, Svend Christophersen født 16 jul. 1905. Svend var kontorchef. Han døde den 13 aug. 1982 og blev begravet fra Godthåbs kirken den 17 aug. 1982 på Søndermarks kirkegård. Sara Annine var uddannet sygeplejerske på Grindsted Sygehus. Boede 1985 Marielystvej 54, 2 sal på

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Frederiksberg. Efter Svends død flyttede hun til Sophie Amaliegården. Var med i menighedsrådet for Godthåbs kirken. Svend var søn af **Anders Frederik Christophersen** og hustru **Johanne Marie Rasmine Jensen,** Frederiksberg.
Børn:
4-B-5-5-9-1, Marie Christoffersen, født 4 nov. 1938 på Frederiksberg. Marie er lærer i Allerød.

4-B-5-5-9-2, Anna Christoffersen, født 14 maj 1942 på Diakonissestiftelsen. Viet 15 maj 1965 til **4-B-5-5-9-2+, Anton Vemmelund Sørensen**, gårdejer i Givskud. født 21 nov. 1939. Anna er operationssygeplejerske på Give Sygehus. Det gik ikke med gården. Anthon var sjette generation på gården. Han tog uddannelse som tilsynstekniker og er som sådan ansat på Farre Fjerkræslagteri. Boede 1985 på Birkebækvej 23 i Givskud.
Børn:
4-B-5-5-9-2-1, Ole Vemmelund Sørensen, født 31 mar. 1966 i Givskud. Landbrugselev i 1985.
4-B-5-5-9-2-2, Lars Vemmelund Sørensen, født 12 mar. 1968 i Givskud. Gymnasieelev 1985.
4-B-5-5-9-2-3, Marianne Vemmelund Sørensen, født 24 apr. 1971 i Givskud.

4-B-5-6, Johanne Marie Poulsen, født 26 okt. 1867 i Lille Nørgaardhus i Humlum sogn. Viet 28 mar. 1899 i Humlum kirke til
4-B-5-5-7, Niels Christian Nielsen født 3 dec. 1872 i Nr. Bjært Skov, Eltang sogn. Søn af **Niels Nielsen,** og **Ursula Kathrine Mikkelsen**.
Johanne Marie og hendes søster Mariane blev viet samme dag.
Vielserne for de to søstre Johanne Marie Poulsen og Mariane Poulsen til henholdsvis Niels Christian Nielsen (Gudbrand) og Jens Christian Mikkelsen må have været en stor udskrivning for enken Mette Marie. Hun havde ikke mange midler at gøre godt med. Det var 17 år siden hendes mand var død. Børnene har sikkert selv stået for finansieringen af de bryllupsfestligheder, som blev holdt. For begge ægtepar ser det ud til, at det ikke var nødvendige omstændigheder, der var årsag til, at bryllup blev holdt den pågældende dag. Begge par fik det første barn i dec. samme år. Men denne tankegang er jo i vore dage forældet.
Hele familien har taget navneændring til Gudbrand pr. 30 maj 1903 oplyses det fra Canada. For børnenes vedkommende er navneændringen i Lemvig kirkebog dateret 10 feb. 1904. De boede i Lemvig, hvor de første fire børn er født. Efter det fjerde barns fødsel flyttede familien til København. Dette skete ca. år 1906.

Eltang KB: 3 dec. 1872, født **Niels Christian Nielsen**, døbt i kirken 19 jan.1873, søn af indsidder og arbejdsmand i Nørre Bjært Skov, **Niels Nielsen** og hustru **Ursula Kathrine Mikkelsen**, 37 år. Faddere: Pigen **Johanne Nielsen Lykke** af Bjært. Indsidder **Niels Lykke Mikkelsens** hustru samme sted. Pigen **Stine M. Mikkelsen**, Smidstrup sogn. Datter **Johanne Marie Hansen Krogh**, Seest. Ungkarl **Jens Hansen Krogh** samme sted.
Kirkebogsudskrift er medtaget her a.h.t. efterforskning af, hvor navnet Gudbrand kommer fra.
Bjørn Gudbrand, Fejø meddeler okt. 1999:
Niels Christian Nielsen brugte navnet Niels Nielsen. Denne fællesbetegnelse var han ked af. Han besluttede sig for at tage navneændring. På en kirkegård så han en gammel gravsten over en præst, der hed Gudbrand. Dette navn tog han så.
I København boede de i Stefansgade. Johanne Marie havde en marskandiser forretning. Børnene hentede friske varer til butikken fra affaldsdynger og baggårde og hvor der ellers var mulighed for at få fat i "friske varer".
Børn, oversigt:
4-B-5-6-1, Madsine Katrine Nielsen (Gudbrand), født 6 dec. 1899.
4-B-5-6-2, Mads Poulsen Nielsen (Gudbrand) født 10 okt. 1901.
4-B-5-6-3, Niels Martinus Nielsen (Gudbrand) født 15 apr. 1903.
4-B-5-6-4, Mette Marie Skaaning Gudbrand, født 14 mar. 1905.
4-B-5-6-5, Thora Gudbrand. f. ca. 1906.
4-B-5-6-6, Asbjørn Gudbrand. født 21 nov. 1908 i København.
Børn:
4-B-5-6-1, Madsine Kathrine Nielsen født 6 dec. 1899 i Lemvig.
Lemvig KB: Født 6 dec. 1899 i stationsbyen Lemvig, Madsine Katrine Nielsen, datter af smedesvend Niels Christian Nielsen og hustru Johanne Marie Poulsen, 32 år i stationsbyen Lemvig. Døbt den 11 dec. hjemme. Faddere: Barnets fader. Smed Povl Christensen og Christine Christensen af Tørring. Iflg. brev af 10 feb. 1904 er Madsine Katrine Nielsen ændret til **Madsine Katrine Gudbrand**. Faderen hedder nu **Niels Christian Gudbrand**.
Dette er den fulde ordlyd af det kirkebogen tilførte vedrørende navneændringen. Der står det samme under Mads og Niels' dåbsindførelser. Mette Marie fik døbenavnet Gudbrand.
Viet 28 mar. 1934 til
4-B-5-5-7, Kristen Poulsen, født 20 aug. 1902 i Tøt i Harboøre sogn. De var kusine og fætter. Hun døde 21 jan. 1976 i København. Kristens dødsdato kendes ikke.

4-B-5-6-2, Mads Poulsen Nielsen født 10 okt. 1901. Navneændring 10 feb. 1904 til **Mads Poulsen Gudbrand**. Han var ugift.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

4-B-5-6-3, Niels Martinus Nielsen født 15 apr. 1903 i Lemvig. Navneændring 10 feb. 1904 til **Niels Martinus Gudbrand**.
Død 1975 i Canada. Viet ca. 1930. Niels rejste først til USA. Senere til Canada, hvor han bosatte sig i Canadas vestlige del. Han kontaktede aldrig familien i Danmark. Man vidste her ikke, hvor han opholdt sig. Susan King, hans barnebarn, meddeler 1999, at han var meget påholdende med at fortælle om sin familie i Danmark.
Hans børn og børnebørn har haft svært ved ikke at vide, hvem deres ophav i Danmark var. De har troet, at der lå en eller anden adoption til grund for Niels' tavshed. Gennem flere år har Susan King efterlyst personer i Danmark med navnet Gudbrand. Hun havde været i forbindelse med adskillige fra den familie, som har et gennem flere århundrede nedarvet navn Gudbrand. Ingen ville kendes ved hende, før hun ramler ind i en slægtsforsker der ved, at jeg arbejder med noget "Gudbrand", som ikke har rod tilbage i tiden. Hermed var kontakten skabt.
Børn:
4-B-5-6-3-1, Rita Shirley Gudbrand, født 1931. Gift **King.** Hr. King døde medio feb. 1999.
Børn:
4-B-5-6-3-1-1, Susan King, født 8 apr. 1952.
Susan er fraskilt. Har taget sit pigenavn igen efter skilsmissen. Adresse: Susan King, 754 Brentwood Heights, Brentwood Bay, British Columbia, Canada V8M1A8. E-mail: saking@direct.ca
Susan har en datter og en niece, der kommer til London for at studere sep. 1999. P.g.a. svær sygdom hos Susans søn Scott er der ikke modtaget tilstrækkelige oplysninger til at fuldende indførelsen af denne Canada-familie.

Børn:
1. Scott Jones, født 1984 og
2. Erin Jones født ca. 1981.

4-B-5-6-3-1-2, Susans søster (King), født ca. 1955 i Canada. Har en datter **Sarah.** 18 år gammel i 1999.

4-B-5-6-3-2, David Neil Gudbrand, født ca. 1938. Bor i Victoria, Canada. Han er pensioneret fra "the Navy".

4-B-5-6-4, Mette Marie Skaaning Gudbrand, født 14 mar. 1905 i Lemvig. Kaldenavn Rita. Viet til blikkenslagermester Jensen i Bellinge. Af parrets eventuelle flere børn kendes kun **Birthe Skaaning**, som er gift Toft og bor i København S.
4-B-5-6-5, Thora Gudbrand, født ca. 1907 formentlig i København. Viet til **Albert Rasmussen**, der var spækhøker.

4-B-5-6-6, Asbjørn Gudbrand, født 21 nov. 1908 i København. Viet til Elly, som døde ca. 1996. De havde 3 børn, hvoraf kun en er kendt nemlig
4-B-5-6-6-1, Bjørn Gudbrand. Han bor på Fejø.
Bjørn har en søn
4-B-5-6-6-1-1, Jørn Gudbrand, som bor i Helsingør.

4-B-5-7, Jensine Poulsen, født 20 feb. 1870 i Lille Nøgaardhus i Humlum sogn. Viet 12 maj 1896 i Humlum kirke til
4-B-5-7+, Anders Nielsen, født 11 mar. 1870 i Erslev på Mors. Søn af gårdmand **Niels Jensen** og hustru **Ane Dorthea Pedersen**, formentlig i Erslev på Mors. Han ankom 1894 til Venø jvf. FT 1911. Han var fisker på Venø. Død 15 apr. 1935 på Venø. Jensine døde 9 jan. 1950 på Venø. De er begge begravet på Venø kirkegård.
Deres børn, oversigt:
4-B-5-7-1, Ane Dorthea Nielsen, født 28 feb. 1898
4-B-5-7-2, Mads Poulsen Nielsen, født aug. 1899.
4-B-5-7-3, Mette Marie Nielsen, født 12 sep. 1900
4-B-5-7-4, Ane Kirstine Nielsen, født 14 sep. 1901
4-B-5-7-5, Niels Kristian Nielsen født 5 jan. 1903.
4-B-5-7-6, Mariane Nielsen, født 7 sep. 1904.
4-B-5-7-7, Niels Kristian Nielsen, født okt. 1905.
4-B-5-7-8, Nina Kamilla Nielsen, født sep. 1907.
4-B-5-7-9, Marius Marinus Nielsen, født jul. 1907
4-B-5-7-10, Marius Arne Senius Nielsen, f. 1911.
4-B-5-7-11, Johannes Dusinius Nielsen, f. 1912.

Børn:
4-B-5-7-1, Ane Dorthea Nielsen, født 28 feb. 1898 på Venø. Død 25 apr. 1916 på Venø, begravet på Venø kirkegård. Ugift.

4-B-5-7-2, Mads Poulsen Nielsen, født 25 aug. 1899 på Venø. Viet 2 maj til 1932 til
4-B-5-7-2+, Bodil Jensen født 23 jun. 1902. Død 4 dec. 1952 på Venø, begravet på Venø Kirkegård. Mads var fisker. Han døde 15 jan. 1957 på Venø, hvor han også er begravet.
Deres børn:
4-B-5-7-2-1, Inga Nielsen, født ca. 1935. Viet til
4-B-5-7-2-1+, Kaj Mygind. De har formentlig en datter Dagny. Videre ikke efterforsket.

4-B-5-7-3, Mette Marie Nielsen, født 12 sep. 1900 på Venø. Viet 5 apr. 1922 i Venø kirke til
4-B-5-7-3+, Niels Pedersen Damgaard, født 9 feb. 1902 i Resen sogn i Krogholm. Han var søn af gårdejer **Peder Damgaard** og hustru **Karen Pedersen**. Videre ikke efterforsket.

4-B-5-7-4, Ane Kirstine Nielsen, født 14 sep. 1901 på Venø. Viet ca. 1930 til
4-B-5-7-4+, Marius Mikkelsen født ca. 1900. De har haft Enghave i Gimsing sogn.
Ingen børn kendte. Videre ikke efterforsket.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

4-B-5-7-5, Niels Kristian Nielsen født 5 jan. 1903. Videre ikke efterforsket.

4-B-5-7-6, Mariane Nielsen, født 7 sep. 1904 på Venø. Var viet til
4-B-5-7-6+, Jens Jensen. De boede i Egeris i Troldhede. Videre ikke efterforsket.

4-B-5-7-7, Niels Kristian Nielsen, født 17 okt. 1905 på Venø. Død 28 dec. 1975 på Venø. Videre ikke efterforsket.

4-B-5-7-8, Nina Kamilla Nielsen, født 10 sep. 1907 på Venø. Viet 1929 til
4-B-5-7-8+, Augustinussen. De boede i Canada.

4-B-5-7-9, Marius Marinus Nielsen, født 11 jul. 1907, død 4 aug. 1910.

4-B-5-7-10, Marius Arne Senius Nielsen, født 28 mar. 1911 på Venø. Ugift, boede i Norge. Videre ikke efterforsket.

4-B-5-7-11, Johannes Dusinius Nielsen, født 21 mar. 1912 på Venø. Han skal sikkert have nummer 12 som sidste ciffer, men der findes nok et barn der er død tidligt og som ikke er med her. Videre ikke efterforsket.

4-B-5-8, Mariane Poulsen, født 15 sep. 1871 i Lille Nørgaardhus i Humlum sogn. Viet 28 mar. 1899 i Humlum kirke til
4-B-5-8+, Jens Christian Mikkelsen (Svarre), født 6 apr. 1874 i Debel på Fur. Søn af husmand **Mikkel Mikkelsen** og hustru **Birthe Jensen**.
28 mar. 1899 var der dobbeltbryllup i Humlum. Mariane og hendes søster 4-B-5-6, Johanne Marie blev viet samme dag.
Mariane døde 23 okt. 1903 på Venø fra 3 små børn, heraf et tvillingepar. Hun blev begravet på Venø kirkegård. Jens var 1901 mejeribestyrer på Jegindø. Efter hustruens død flyttede han til Thisted, derefter til Hillerød og senere Kolding. De to sidstnævnte steder var han bestyrer af missionshotellet. Kgl. brev af 21 jun. 1911 på navneændring til Svarre.
Børn:
4-B-5-8-1, Bertha Camilla Mikkelsen, født 24 dec. 1899 i Humlum sogn. Viet 12 okt. 1921 i Sdr. Bjert til
4-B-5-8-1+, Jens Peter Larsen, født 21 maj 1896 i Kettinge. De boede i Nykøbing Falster, hvor de drev en købmandsforretning. Nekrolog i Kristeligt Dagblad 12 juli 1989: Birthe Camilla Larsen, Guldborg Sund hjemmet, Nykøbing F. er død 89 år gammel. Hun var fra Humlum ved Struer. Hendes far var hotelejer. I 1921 kom hun til Falster ved giftemål med købmand Jens Peter Larsen og gennem mange år drev de købmandsforretning i Slotsgade. Hun var meget kirkeligt interesseret og bl.a. aktiv indenfor Indre Mission, hvor både hun og hendes mand var med i søndagsskole arbejdet. I de senere år tog de sig af kirkebladet. Deres hjem havde de i mange år på Vestenborg Allé, men i 1986 flyttede de begge på plejehjem, hvor hendes mand fortsat bor. Ingen børn nævnt i nekrologen. Deres tidligere bopæl: Vestenborg Allé 59, st. Nykøbing F.
Børn:
4-B-5-8-1-1, Gunnar Larsen, født 22 sep. 1922 i Gunderslev. Første ægteskab opløst. Viet anden gang til Mary. Gunnar boede 1982 i Toronto, Canada.
Barn af første ægteskab:
4-B-5-8-1-1-1, Dan Larsen født 20 jan 1951.
Børn af andet ægteskab:
4-B-5-8-1-1-2, Jean Larsen, viet til Robert (Canada).
4-B-5-8-1-1-3, Nancy Larsen.

4-B-5-8-1-2, Arne Larsen, født 3 dec. 1925 i Nykøbing F. Han var mekaniker. Viet 31 okt. 1951 til
4-B-5-8-1-2+, Birgit (Larsen), født 21 okt. 1928.
Børn:
4-B-5-8-1-2-1, Søren Larsen født 28 nov. 1953. Bor i Sundby på Lolland.

4-B-5-8-1-3, Lisbeth Larsen, født 11 mar. 1928 i Nykøbing F. Viet 22 jul. 1951 til
4-B-5-8-1-3+, Ejvind Overgaard født 22 jul. 1928. Han var ingeniør hos Siemens.
Børn:
4-B-5-8-1-3-1, Karsten Overgaard, der er læge. Samlever med **Kirsten**, født 26 maj 1952.
4-B-5-8-1-3-2, Mikael Overgaard født 25 aug. 1957. Samlever med **Lene,** født 28 jan 1959.

4-B-5-8-1-4, Lars Larsen, født 30 okt. 1935. Faglærer, bor i Øster Toreby, Nagelsti. Viet 11 okt. 1958 til
4-B-5-8-1-4+, Birthe (Larsen) født 6 jun. 1938.
Børn:
4-B-5-8-1-4-1, Susanne Larsen født 25 mar. 1964.
4-B-5-8-1-4-2, Merete Larsen født 28 apr. 1969.

4-B-5-8-2, Martha Marie Mikkelsen, født 16 feb. 1901 på Jegindø. Død 3 apr. 1901 på Jegindø.

4-B-5-8-3, Marius Mads Poulsen Mikkelsen Svarre, født 23 jan. 1902 i Nr. Tofteskovmark på Jegindø, tvilling til Mikael Ingvard. Viet 12 okt. 1930 i Vor Frelsers kirke i Odense til
4-B-5-8-3+, Karen Meta Andersen, født 30 jan. 1903 i Vor Frue landsogn i Odense, Koreløkke sogn. Død 14 jul. 1989 i Korsør. Marius døde ca. 1988 i Korsør.
Mads var tvilling. Moderen døde 1 ½ år efter tvillingeparrets fødsel. Hun var syg af tuberkulose.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Efter drengenes fødsel bad hun postfører Madsens kone om at tage sig af den spæde, hvis hun skulle dø. Herved blev Mads plejesøn i dette hjem. Søsteren Bertha var i nogle år i pleje på gården Bjeg i Humlum hos morbroderen Jens Møller. Hun kom senere tilbage til faderen, der først boede i Thisted, hvor Mads tvillingbroder døde. Senere bestyrede han missionshotellet i Hillerød og senere igen missionshotellet i Kolding, hvor han døde ca. 1915. Han var "syg" og krævede Mads afleveret hos sig i Kolding, hvilket postbådsfører Madsen og hustru modsatte sig. Sagen gik til en sagfører og plejeforældrene måtte "give sig". Dagen for afrejsen var fastlagt, da der kom brev fra Mads biologiske far i Kolding, hvor han fortrød sin fremfærd og tillod, at Mads blev hos plejeforældrene på Venø. Marius Mads forblev således hos postbåds fører **David Nygaard Madsen** og hustru Andrea på Venø som plejesøn. Han blev udlært som snedker. Omkring år 1932 overtog **Mads Svarre** postforbindelsen Venø- Struer, som Madsen hidtil havde drevet. Han gennemførte postruten også under 2'den verdenskrig trods tyskernes nærgående fremfærd. Båden og hjemmet blev af og til undersøgt af tyske soldater uden at der dog skete Mads og hans kone noget. 1946 afhændede Mads Svarre postruten og flyttede fra Venø. En årrække boede de i Fjellerup. På deres gamle dage boede de i Korsør, hvor en søn var skolelærer. Navneændring til Svarre.

Børn:
4-B-5-8-3-1, Elisabeth Marijane Kuhlemeier Svarre, født 12 aug. 1934 på Venø. Viet 28 mar. 1959 til
4-B-5-8-3-1+, Ingemann Harding Larsen, født 8 aug. 1925 i Nr. Uttrup. Bopæl 1981: Sæby, Chr. Ruuhrsvej 21, 9300 Sæby.
Børn:
4-B-5-8-3-1-1, Marian Harding Larsen, født 6 jul. 1961 i Holbæk.
4-B-5-8-3-1-2, Lone Harding Larsen, født 6 mar. 1964 i Sæby.
4-B-5-8-3-1-3, Per Harding Larsen, født 5 sep. 1970 i Frederikshavn.

4-B-5-8-4, Mikael Ingvard Svarre Mikkelsen, født 23 jan. 1902 på Nr. Tofteskovmark på Jegindø. Død spæd i Thisted. Han var tvilling til Mads.

4-B-5-9, Tomasine Poulsen, født 6 maj 1873 i Lille Nørgaardhus i Humlum sogn. Viet 20 aug. 1899 i Lemvig til tilskærer
4-B-5-9+, Anton Skouboe, født 8 okt. 1869 i Lustrup, Sct. Katarinæ landsogn ved Ribe, søn af husmand **Søren Pedersen** og hustru Maren. Anton døde den 23 mar. 1934 efter at han var blevet kørt ned på cykel. Begravet på Vestre kirkegård. Tomasine døde efter 1944 i Valby, København. De boede forskellige steder: Dybbølgade, Urupgade og Enghaveplads 23. År 1914 købte de Priesholm Allé nr. 52. 1915 købte de nr. 50 og i 1923 yderligere nr. 54. Samme år byggede de hus på nr. 52. Fik tilladelse til navneændring fra Pedersen til Skoubo den 12 nov. 1919. Før vielsen rejste han som naver i 9½ år. I al den tid kendte de hinanden.
Notater fra en samtale med Thomine Schouboe den 8 nov. 1944 på Priesholmsvej 52 i Valby. Hun er datter af Mads Poulsen og født 1873. Mads Poulsen var den første, der kom i Humlum kirke som lig. Han døde 15 sep. 1883. Hidtil havde det været skik, at hele begravelsesceremonien foregik ved graven. Ligfølget var så stort som det næppe tidligere er set i Humlum. Mads Poulsen døde af kræft og led meget. De sidste tre døgn han levede skreg han næsten uafbrudt. De tre brødre Mads, Lars og Chresten fiskede sammen og landede deres fangst ved Bredalsgaards strand. Fangsten sejlede de til Struer efter at de største fisk var sorteret fra. Disse bar de hjem i store kurve, som de bar på ryggen. Pengene de fik ind ved salg af fiskene var af sølv og blev i hvert fald hos Mads Poulsen gemt i den inderste stue i en lærredspose. Hver måned blev de bragt til Lemvig og sat i en bank. Hos Mads Poulsen fik man fisk både morgen, middag og aften. Kød fik man aldrig. De holdt ganske vist et par svin, der blev slagtet til eget brug, men flæsket blev kun anvendt, når der kom fremmede i huset. Husets egne børn fik intet. Kaffe fik de aldrig. Denne drik blev kun serveret, når der kom gæster. En gang imellem kom Marie Poulsen (Mads' kone) med en af egnens bønder til Struer, hvor hun købte et lispund kaffe og et lispund sukker. Udover dette lavede man alle fødevarer og brugsting selv. Et par køer, et par svin, gulerødder og kartofler i "æ kålgoer" og markens afgrøder gav alle råstoffer. Marie Poulsen spandt selv og forarbejdede beklædningsdele. Marken blev passet på den måde, at nabogårdmændene pløjede, såede og høstede. Som betaling herfor fik de fisk. Børnene, i hvert fald den yngste Thomine, kom ud at tjene i syvårs alderen. Man havde ikke råd til at lade dem gå hjemme. Thomine tjente således hos sognefoged **Chr. Simonsen Ting** fra sit syvende år og til hun blev konfirmeret. Om vinteren fik hun kosten som løn for sit arbejde. Om sommeren var hun hjordpige. Børnenes tilværelse var uden glæde. Den bestod i at sove, arbejde og spise.
Børn:
4-B-5-9-1, Thorvald Skouboe, født 7 maj 1899 i Ringkøbing. Viet 3 jun. 1928 til
4-B-5-9-1+1, Gerda Stefanie Marie Godtkneckt Rasmussen, født 17 nov. 1906 i Skt. Thomas sogn på Frederiksberg. Forældre: Viktualiehandler **Mads Jørgen Rasmussen** og hustru **Olga Laurine Godtkneckt.** Gerda døde i 1941. Thorvald var uddannet bankmand og boede Priesholmsvej 52 i Valby. Viet (2) den 26 aug. 1945 til sygeplejerske

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

4-B-5-9-1+2, Elenora Aagaard født 27 jul. 1915 i Hvorslev sogn, datter af **Jens Jensen Aagaard** og hustru **Gjertrud Marie Poulsen.** Thorvald og Elenora var næstsøskendebørn. Gertrud Marie Poulsen var datter af **Lars Poulsen**, der var bror til 4-B-5+, Mads Poulsen. Der var ingen børn i andet ægteskab. Lærer Hans Humlum skriver i et brev til Kristen dateret Roskilde den 21 maj 1950: Mines søn bankmanden er rar at tale med. Han har i drengeårene været hos Jens Møller i Bjerg i Humlum, altså hans morbror, i sommerferierne. Han sagde om ham, at han var den bedste kristen han nogensinde havde kendt. Hans ord og færd var en enhed.
Børn med Gerda Stefanie Marie Godtkneckt Rasmussen:
4-B-5-9-1-1, Tage Skouboe, født 16 feb. 1934. Tage er tandlæge.
Børn:
1. **Peder Skoubo,**
2. **Anne Skoubo**
3. **Inge Skoubo.**

4-B-5-9-1-2, Arne Skouboe, født 16 feb. 1934. Arne var tvilling til Tage og var civilingeniør på Carlsbergbryggerierne.
Børn:
1. **Henrik Skoubo,**
2. **Anette Skoubo**
3. **Karsten Skoubo.**

4-B-6, Ane Jensen Møller, født 7 apr. 1837 i Øster Mølle i Fabjerg. Døbt 13 apr. 1837 i hjemmet. Fremvist i Fabjerg kirke 3 jul. 1837. Død 23 sep. 1896 i USA, begravet på Elkhorn kirkegård. Viet 21 okt. 1862 i Nørlem kirke til
4-B-6+, Peder Ingstrup Gregersen Jensen , født 1 jul. 1842 på Engbjerggaard i Engbjerg sogn, Vandfuld herred. Søn af **Jens Gregersen** og hustru **Ane Margrethe Christensdatter Roesdahl** på Engbjerggaard. Der var 6 Børn i ægteskabet. Peder Ingstrup Jensen fik bevilget navneændring til Gregersen 1883 og hed herefter **Peder Ingstrup Gregersen**. Han døde 5 jan. 1900 i Nr. Nissum.

Peder Ingstrup Gregersen Jensen havde en ældre søster **Sidsel Marie Jensen** født 23 feb. 1837. Hun blev de 21 okt. 1859 viet til **Peder Jensen Pinholt** født 19 mar. 1824 i Tørring.
Denne P. J. Pinholt var en meget anerkendt lærer i Tørring fra 1859 til 1899. Samme sogn, hvor ane nr. 22, Laurits Christensen Schmidt fra forslægten, også havde resideret som anerkendt sognedegn godt og vel 100 år tidligere. Dette ægtepar fik 10 børn. Det femte barn **Ane Margrethe Pinholt**, født 30 dec. 1866 i Tørring blev gift med **Poul Simbæch Jespersen** (Poul Ørskov), født 11 sep. 1854 i Flynder. Efternavnet skal formentlig være Sinkbæk efter gården af samme navn i Flynder sogn.
De købte gården Ørskov i Humlum omkring år 1890. Poul Ørskov var en af de bærende kræfter i Indre Mission i Humlum. Poul Ørskov var også handelsmand. Han handlede med kreaturer, når lejlighed bød sig. Når han havde hørt om en landmand, der havde kreaturer til salg, henvendte han sig ofte til vedkommende med ordene: "Vor Herre har fortalt mig". En dag opsøgte han en bonde, som han havde erfaret havde en kalv til salg. Han henvendte sig til bonden med ordene: "Vor Herre har fortalt mig, at du har en kalv, som du skal have solgt". Bonden svarede: "Så kan du godt fortælle ham, at han er fuld af løgn. Kalven blev solgt i går". Poul Ørskov døde i 1931. En vis sandsynlighed for, at historien er rigtig ligger i, at min bror Viggo hørte hans principal, slagtermester **Gudike Godsk** fortælle den til en indre missionær. Ved FT 1940 bor Ane Margrethe som enke i Humlum på adressen Grønnevej nr. 1. Dette hus boede ægteparret i ved FT 1930. Hvornår de afstod Ørskov er ikke undersøgt.
Det niende barn **Christian Pinholt** født 17 jun. 1874 i Tørring blev købmand i Humlum, hvor han døde 5 nov. 1949. Deres andet barn, **Jens Gregersen Pinholt** født 5 jun. 1862 i Tørring virkede som førstelærer i 42 år i Hove sogn. Han var den navnkundige lærer Pinholt, som fik udgivet en del skolebøger. 19 artikler af ham er optrykt i Hardsyssels Årbog div. år. Bogen om slægten Pinholt kan ikke hjemlånes fra biblioteker. Derfor gengives her hvad der står om ham i slægtsbogen.

Jens Gregersen Pinholt
er født d. 25 apr. 1858 i Tørring og han døde d. 27. februar 1949 i Hove. Han blev gift d. 27. december 1887 i Tørring med **Madsine Karoline Duusgaard**, der er født d. 14. juli 1869. Hun døde d. 27. oktober 1962 i Hove.
Jens Gregersen Pinholt virkede i 42 år som første lærer i Hove og øvede med flid og dygtighed en betydningsfuld lærergerning. Han beskæftigede sig også med lokalhistorie og kommunalt arbejde ligesom han med levende interesse tog del i sognets foreningsliv.
Ved hans død skrev formanden for Danmarks Lærerforening nogle mindeord i bladet "Folkeskolen", hvorfra citeres: Hans rige evner er blevet udnyttet både i og uden for skolen; men det er ikke Pinholt, som en førende skikkelse på sin egn eller som landskendt skolebogsforfatter og julebogs- og almanakudgiver m. m. jeg i første række mindes med respekt, men Pinholt som lærer og vejleder, der forstod at skabe varme, hygge og arbejdsglæde, uanset ydre rammer. Han forstod - uden at jeg nu er i stand til at vurdere hans metoder - ved humør, at øse af sin inderste rigdom og skabe den sande glæde hos modtageren, og hans fortællekunst, står endnu for mig over 30 år efter (formanden var i en periode elev på skolen i Hove)

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

som uovertruffen, og jeg føler trang til ved hans død at udtale en tak og et ære over hans minde.
1 juli 1880 tog Jens Gregersen Pinholt 18 år gammel lærereksamen fra Gedved seminarium og fik 1. november 1880 plads som hjælpelærer ved Engbjerg skole, hvis lærer efter henstilling eller forlangende af Harboøre præsten **C. J. Moe** havde måttet opgive undervisningen, som han dog genoptog, da der var kommet en anden præst til sognet. Under sit 4½ årige ophold i Engbjerg begyndte Pinholt at skrive til det lokale blad "Lemvig Folkeblad" med en følelse af, at dette arbejde ville virke udviklende på hans sprog, æske til kundskabstilegnelse og forbedre hans økonomi. Og det hele ville kunne give afløb for hans trang til virksomhed. Det var velgørende for ham at have sin fritid udfyldt med evneudviklende og produktivt arbejde.
1 juni 1883 lagde han ud med en artikel om Lemvig egnens landbrugsforhold i et hovedstadsblad, hvor han senere fik optaget flere artikler især om forhold på Harboøre og fiskerierhvervet der.
I foråret 1885 blev Pinholt kaldet til det lille lærer- og kirkesanger embede i Trans. Han fik her forbindelse med flere dag- og ugeblade og stedet blev ham så kært, at han siden besøgte det hver sommer.
Den 1. oktober 1889 blev han forflyttet til Hove og blev således nabo til sit fødesogn. Efter at han i det første år havde undervist 110 børn i to klasser med 70 børn i ældste klasse, blev der bygget en ny skole med to klasseværelser.
I 1893 udsendte Pinholt "Barnets sproglære"; der udkom i over hundrede oplag. Senere var han udgiver af "Landsbyskolens læsebog I-III". Derefter blev han af Schønemann i Nyborg opfordret til at medvirke ved udgivelsen af en regnebog. I 1904 udsendte han hos Schønemann "Reform atlas med geografi". Teksten var en udvidelse af "Geografi i uddrag", og de farveløse kort var tegnet af den senere så bekendte digter; **Thøger Larsen**, som da vat assistent hos **landinspektør Aaberg** i Lemvig. Sammen med **friskolelærer Espersen** udgav han "Den vide verden I-IV og sammen med Madsen - Vorgod udsendte han 1914 "Min første læsebog". Han var endvidere udgiver af "Børnenes julebog" og "Børnenes lille julebog". Endelig startedes på Chr. Erichsens forlag "Landmands-almanaken".
Ved siden af sit skriftlige arbejde fik Pinholt også tid til at beklæde forskellige offentlige hverv. Han var således fra 1898 til 1912 sognerådsformand, han stiftede Ringkøbing amts sognerådsforening og var dens første formand, og han oprettede sognets sygekasse og var i en årrække kasserer for samme. I 1911 blev han bankrådsmedlem i Lemvig Landmandsbank, og i årene 1886-1896 var han formand for den stedlige lærerkreds.
Da han efter 51 års lærergerning tog afsked, fortsatte han sin skrivevirksomhed med nogle småskrifter: "Kendte mænd ved dødens port", "Finter og fnug", og erindringsbogen "Fra en landsbydegns tilværelse", der udkom i 200 nummererede eksemplarer.
Ved Jens Gregersen Pinholts død holdt svigersønnen pastor **Andreas Jørgensen** en tale, hvoraf her gengives nogle enkeltheder: Han var læreren af Guds nåde. En forunderlig blanding af en gammeldags skolemester og den moderne pædagog. Hans undervisning var grundig; derom vidner hans sproglære og samtlige skolebøger, som udgik fra hans hånd, prøvet i et flittigt arbejde i skolen. Han elskede sin egn, dens skikke og liv og skrev mange artikler og småstykker om dens forhold.
Hele Lemvig egnen føler sig da også i taknemmelighedsgæld til ham. Men i alt sit virke var han beskeden og ville give Gud æren. Dette gav han udtryk for, da han på et ikke meget synligt sted på sit hus lod anbringe en lille plade med bogstaverne S. D. G. d. e., soli deo gloria = Gud alene æren.
Det bør nævnes, at Jens Gregersen Pinholt allerede i 1928 blev udnævnt til ridder af dannebrog.
Som et kuriosum bør citeres følgende læserindlæg fra et af de lokale blade indsat af **Anders Bjerg** i Ferring: Hr. Pinholt har altid været fiskernes ven, også da han var degn i Trans. Dengang var det sådan at vi fiskere skulle levere 12 snese hvilling og 12 torsk om foråret til præsten og halvt så mange om efteråret. Degnen skulle have halvt så meget som præsten, og når vi kom med fisken, blev vi budt ind i skolestuen og fik mad og drikke. Hvis vi ikke leverede fisken blev vi pantet for den.
Det rygtedes, at den unge degn ville støtte fiskernes krav om at blive fri for den leverance, og **Peder Larsen** og jeg talte med ham derom. Han tog sig af sagen, og vi blev fri for at forstrække præsten og degnen med fisk.
Den daværende præst i sognet holdt ikke med fiskerne og sagde, at før skulle havet udtørre, end han gik med til at støtte deres krav. Der er dog vand nok i havet endnu.

Efterfølgende oplysninger om **Ane Jensen Møller** og **Peder Ingstrup Gregersens** efterkommere er afskrevet fra det lille slægtshæfte: "Slægten Gregersen fra Engbjerggaard" forfattet af **Elisabeth Gregersen**, Skive 1972.
Slægtshæftet fortæller: Ved Jens Gregersens død 1862 er den ældste søn Gregers 23 år og vor bedstefar Peder er 20 år gammel. Begge var forelskede i den 25 årige dygtige mejerske **Ane Jensen Møller** fra Østermølle i Fabjerg. Hun havde været mejerske på Engbjerggaard i 5 år. Det blev den yngste af brødrene Peder, der vandt hendes hjerte. De bliver viet den 21 oktober 1862 i Nørlem kirke. Ane Jensen Møllers far var møller og ejede en gård med vandmølle, Østermølle i Fabjerg.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Efter deres giftemål bliver de boende i Nørlem i 5 måneder. Den 30 marts 1863 flytter de til Tvis, hvor Peder blev forpagter på en større gård Uhrlund. Her fødes deres første barn Jens Møller den 28 maj 1864. Deres tid på Uhrlund blev kort. Det næste barn fødes den 14 november 1865 i Lemtorp ved Lemvig. Familien har formentlig arbejdet ved landbruget indtil den flytter til Venø, hvor Peder blev mejeriforpagter på øens største gård Sønderskov. Her på Venø bor familien kun et par år. 10 juni 1868 købes gården Overgård i Højslev sogn nær Skive. Peder er nu 26 år gammel og bliver hermed selvstændig gårdejer. Overgård blev familiens hjem i 14 år. Gården blev drevet med dygtighed af Peder. Mejeridriften blev varetaget af Ane. Hendes ældste søn Jens Møller var allerede som 12- 13 årig sin mor en god hjælp. Hans kendskab til mejeridrift skulle senere komme ham til nytte. Som 20 årig var han med til at oprette et mejeri på gården Skidenvad, der var nabogård til Engbjerggaard i Engbjerg sogn.
Smørret, der blev kærnet på Overgård, solgtes i Skive, hvor det var kendt for sin gode kvalitet. Tilsyneladende har familiens økonomiske forhold været gode medens de boede på Overgård. Børnene blev undervist af en privatlærerinde, som af stedets præst og bedstefar var antaget til at give deres børn en bedre undervisning end den de kunne få i en landsbyskole. Det fortælles i sognet, at når der var kirkegang i den lille landsbykirke, hvor der på den tid ikke fandtes orgel, blev salmesangen anført af familien fra Overgård, der alle havde gode sangstemmer. Sorger blev familien ikke skånet for. De mistede to drenge som mindreårige. En dreng dør som femårig. Iflg. kirkebogen blev han slået ihjel af en møllevinge. En anden dreng dør som toårig af rosen. Hvorfor bedstefar afhænder Overgård vides ikke. 5 juli 1882 mageskifter han gården med en anden gård Mariesminde i Hjerm sogn. Værdien af Overgård var 14.600 kr. Mariesminde var ansat til 13.000 kr. Jorden, der hører under den er god. Stuehuset forefindes i dag i god stand. Der var dog en stor gene ved gården idet der ikke fandtes vand på dens grund. Dette måtte hentes på en naboejendom. Undergrunden består af et tykt kridtlag. For at finde vand skulle der bores dybt. Denne geologiske tilstand har sikkert været medvirkende til, at man havde formodning om, at der var mulighed for gas- og olieforekomst i undergrunden. 75 år senere kom **Albert Gregersen** for sit amerikanske firma til Hjerm sogn for på firmaets vegne at undersøge jordforholdene.
Vore bedsteforældre har gerne villet give deres børn en god skolegang. Børnene gik ikke i den lokale landsbyskole, men tog hver dag toget til Struer, hvor de gik i skole. Denne rolige landmandstilværelse varede ikke længe. Se videre under Jens Møller Gregersen.

Børn af Ane Jensen Møller og Peder Ingstrup Gregersen:
4-B-6-1, Jens Møller Gregersen, født 28 maj 1864 i Tvis sogn. Viet 3 juli 1895 i USA til
4-B-6-1+, Sofie Madsen, der var datter af **Christen Madsen** og hustru i Kimballton, Iowa, USA. De var udvandret til USA fra Ærø år 1874. Jens var elev på Tistrup Højskole 1882-83. Mejerist på Skidenvadgaard i Engbjerg sogn. Afrejste til Amerika 1885. Arbejdede her først som typograf ved "Dannevirke" i Cedar Falls i fire år. Lærer på en dansk folkehøjskole i Elkhorn i sommermånederne. Gik på præsteskole i West Denmark i Wisconsin om vinteren. Præsteviet 23 juni 1895. Lærer ved højskolen i Elk Horn. Talte bl.a. ved indvielsen af Grand Wiew College i Des Moines. Jens Gregersen er omtalt i **Enok Mortensen**: The Danish Lutheran Church in America. Udgivet i USA 1967.
År 1911 grundlagde han sammen med Nordentoft og Hornsyld kolonien Solvang i Californien og blev dens første præst.

Børn:
4-B-6-1-1, Halfdan Gregersen, født ca. 1896 i USA.
4-B-6-1-2, Albert Gregersen, født ca. 1898 i USA.
4-B-6-1-3, Magnus Gregersen, født ca. 1900 i USA

4-B-6-2, Ane Margrethe Møller Gregersen født 1865 i Lemtorp, Nørlem sogn. Viet 27 aug. 1895 i USA til
4-B-6-2+, Carl Schrøder, der var smed.
Børn:
4-B-6-2-1, Anna Schrøder, født ca. 1897 i USA.
4-B-6-2-2, Rudolph Schrøder, født ca. 1899 i USA.
4-B-6-2-3, Agnete Schrøder, født ca. 1903 i USA.

4-B-6-3, Jens Gregersen, født 1870 i Overgård i Højslev sogn. Viet 1899 i Humlum til
4-B-12-3, Ane Møller Christensen, født 18 apr. 1877 i Humlum, datter af smed, **Jens Christen Christensen** og **Julie Marie Hansen**, Humlum. Jens og Ane var fætter og kusine.
Børn:
4-B-6-3-1, Engelke Gregersen, født ca. 1900.
4-B-6-3-2, Christence Gregersen, født ca. 1903.
4-B-6-3-3, Asger Gregersen, født ca. 1905.
4-B-6-3-4, Ingstrup Gregersen, født ca. 1907.

4-B-6-4, Peter Ingstrup Gregersen, født 1871 i Overgård i Højslev sogn. Viet 27 aug. 1899 til
4-B-6-4+, Hedevig Heide. Peter døde 1917 i Vinderup.
Børn:
4-B-6-4-1, Anna Gregersen født ca. 1901 i Vinderup.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

4-B-6-4-2, Olaf Gregersen, født ca. 1903 i Vinderup.
4-B-6-4-3, Axel Gregersen, født ca. 1905 i Vinderup.
4-B-6-4-4, Elisabeth Gregersen, født ca. 1907 i Vinderup. Hun er forfatter til det lille slægtsskrift "Slægten Gregersen fra Engbjerggaard". Hendes kaldenavn var Bitten.

4-B-6-5, Anna Gregersen, født 1874 i Overgård i Højslev sogn. Død 13 april 1905. Viet 31 maj 1895 til
4-B-6-5+, Frode Dal, født ca. 1870 på Mors. Hans forældre var højskoleforstander **Poulsen Dal** fra Mors, som år 1886 rejste til USA med kone og seks børn. Efter seks år ophold her havde han og konen opsparet så mange penge, at de kunne returnere til Danmark og betale en gæld, som de havde fra før de rejste ud.
Anna, der var rejst med sine forældre til USA, returnerede til Danmark kort tid før jul 1893 for at blive forenet med Frode Dal. De blev viet i Danmark. Alle deres børn er født i Danmark
Børn:
4-B-6-5-1, Frederik Dal, født ca. 1896.
4-B-6-5-2, Christian Dal, født ca. 1897.
4-B-6-5-3, Peter Dal, født ca. 1899.
4-B-6-5-4, Johannes Dal, født ca. 1900.
4-B-6-5-5, Elisabeth Dal, født ca. 1902.
4-B-6-5-6, Knud Dal, født ca. 1904.
4-B-6-5-7, Ingeborg Dal, født ca. 1905.

4-B-6-6, Sara Gregersen, født 1875 i Overgaard i Højslev sogn. Viet 30 juli 1897 i USA til
4-B-6-6+, Mads Madsen, der var bror til Saras svigerinde **Sofie Madsen**.
Børn:
4-B-6-6-1, Arne Madsen, født ca. 1898.
4-B-6-6-2, Enor Madsen, født ca. 1900.
4-B-6-6-3, Gerda Madsen, født ca. 1902.
4-B-6-6-4, Ingrid Madsen, født ca. 1904.
4-B-6-6-5, Herluf Madsen, født ca. 1906.

4-B-7, Maren Lund Jensen, født 30 maj 1838 i Øster Mølle i Fabjerg sogn. Viet 28 apr. 1861 i Fabjerg kirke til
4-B-7+, Christen Bjerg Madsen, født 6 sep. 1816 i Fabjerg sogn. Død 24 apr. 1885 i Lemvig, begravet i Lomborg. Han var gårdmand i Store Døj i Lomborg sogn. Familien til flyttede Lomborg 1877 fra Fabjerg. FT Lomborg 1880: Christen Madsen, 64 år, født i Fabjerg, husfader og gårdejer. Maren Jensen, 41 år, født i Fabjerg, hans kone. Ane Kirstine Madsen, 15 år, født i Fabjerg. Mads Christian Skou Madsen, 14 år, født i Fabjerg. Ane Møller Madsen, 12 år, født i Fabjerg. Jens Møller Madsen, 11 år, født i Fabjerg. Mariane Madsen, 6 år, født i Fabjerg. Christen Marius Madsen, 4 år, født i Fabjerg. Peder Madsen, 2 år, født i Lomborg. Maren blev næsten 100 år gammel. Havde en datter i Struer, Stinne Dalgaard der var gift med en fiskehandler.
Christen: Lomborg KB: Christen Madsen død 24 april 1885 i Lemvig, begravet 1 maj 1885 i Lomborg. Gårdmand i Store Døj, 68 år. Familien tilflyttet Lomborg 1877 fra Fabjerg.
Fabjerg KB: En datter Ane Dorthea Madsen født 8 maj 1870, døde som spæd. Aftægtskone Ane Møller fra Bøvling var blandt fadderne til dette barn.
Et af deres børn druknede i en mergelgrav.

Børn:
4-B-7-1, Ane Kirstine Madsen, født 19 apr. 1864 i Fabjerg. Videre ikke efterforsket.
4-B-7-2, Mads Christian Skou Madsen, født 9 okt. 1865 i Fabjerg. Videre ikke efterforsket.
4-B-7-3, Ane Møller Madsen, født 24 mar. 1867 i Fabjerg. Videre ikke efterforsket.
4-B-7-4, Jens Møller Madsen, født 30 maj 1868 i Fabjerg. Videre ikke efterforsket.
4-B-7-5, Mariane Madsen, født 10 jul. 1873 i Fabjerg. Videre ikke efterforsket.
4-B-7-6, Christen Marius Madsen, født 13 maj 1875 i Fabjerg. Videre ikke efterforsket.
4-B-7-7, Peder Madsen, født ca. 1877 i Lomborg. Videre ikke efterforsket.

4-B-8, Johanne Marie Jensen, født 25 apr. 1840 i Øster Mølle i Fabjerg sogn. Død spæd samme år i Øster Mølle i Fabjerg sogn.

4-B-9, Peder Skooning Christensen, født 5 jul. 1841 i Øster Mølle i Fabjerg sogn. Døbt 5 sep. 1841 i Fabjerg kirke. Viet til
4-B-9+, Marie Kathrine Josephine Asmussen, født 1850 i Fredericia. Død 7 jun. 1895 i Nr. Nissum, 45 år gammel. Peder døde 1907 i Nr. Nissum. Marie var datter af husmand **Johan Ditlev Asmussen** og hustru **Johanne Marie Lanschejdel**.

Navnet Skooning er der adskillige familiemedlemer der har fået. Det staves på forskellige måder. Denne familie har navnet fra Fabjerg, hvor der i første halvdel af 1800'årene var nogle personer med dette navn. I Danmark forekommer dette navn ofte. Det har relationer tilbage i tiden, og har rod i en person, der kom fra Skåne. Mere kan der nok ikke lægges i det. I denne familie har det ikke familiære forbindelser bagud i tiden så vidt jeg kan se. Navneforvirringen med patronym af faderens fornavn bevirkede, at man fandt på forskellige vilkårlige mellemnavne, som ofte havde forbindelse til en af fadderne. I Rødemølle slægtens anden generation findes således: Lund, Skooning, Bjerregaard, Ørts og Emborg. I de næste generationer kommer der adskillige andre navne til.
Peder Skooning Christensen var først smed i Hygum, hvor familien boede i Nygaardhus. 1875

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

flyttede de til Nr. Nissum. FT Nørre Nissum 1890, Splanthus: Peder Skaaning Christensen, 48 år, født i Fabjerg, grovsmed. Marie Katrine Josephine Asmussen, 40 år, født i Fredericia. Ane Nicoline Jensine, 15 år. Johanne Marie, 10 år, født i Nørre Nissum. Nicolaj Johan Ditlev, 8 år, født i Nørre Nissum. Jens Møller, 4 år, født i Nørre Nissum. Peder Skaaning, 2 år, født i Nørre Nissum.
Lærer Hans Humlum skriver:
En tredje farbror Peder Skaaning, var smed i Nørre Nissum. Hans Kone Marie var min gudmor. Hun døde tidligt ligesom min mor. Da jeg som ung smed i 18 års alderen kom på højskole i Nr. Nissum og i forberedelsesklassen på seminariet der, gav han mig middagsmaden de 4 år, indtil jeg 22 år gammel blev gymnastik- og sanglærer ved Struer Realskole.
Børn:
4-B-9-1, Ane Nicoline Jensine Christensen, født 5 nov. 1874 i Hygum. Viet 22 jul. 1894 til
4-B-9-1+, Niels Nielsen født 14 jul. 1864 i Skarrild. Niels Nielsen var lærer på Rønland Skole. Dette var hans andet ægteskab. Han havde været gift med **Regine Kirstine Jensen**, som var død. Se under 4-B-5-5-2, Sabine Kirstine Elisabeth Poulsen og hendes mand, samt Hardsyssels Degnehistorie side 215.

4-B-9-2, Johanne Marie Christensen, født 1879 i Nr. Nissum. Videre ikke efterforsket.

4-B-9-3, Nicolai Johan Christensen, født 1881 i Nr. Nissum. Videre ikke efterforsket.

4-B-9-4, Jens Møller Christensen, født 1885 i Nr. Nissum. Var bosat i København. Videre ikke efterforsket.

4-B-9-5, Peder Skooning Christensen, født 1887 i Nr. Nissum. Videre ikke efterforsket.

4-B-9-6, Magnus Christensen, født 1890 i Nr. Nissum. Viet til en **Øhlenslæger**. En datter Mette boede i Viborg. Magnus arbejdede i mosen i Vorbasse. Videre ikke efterforsket.

4-B-9-7, Marie Cathrine Josephine Christensen, født 7 jun. 1895 i Nørre Nissum. Død 17 jul. 1895 i Nørre Nissum. Moderen døde ved fødslen.

4-B-10, Johanne Marie Christensen, født 28 sep. 1842 i Øster Mølle i Fabjerg sogn. Døbt 4 dec. 1842 i Fabjerg kirke. Videre vedr. hendes levned er ikke efterforsket.

4-B-11, Christen Ørts Christensen, født 30 okt. 1843 i Øster Mølle i Fabjerg sogn. Død 1929 på alderdomshjemmet i Holstebro, 86 år gammel. Var ugift. Han var bissekræmmer, handlede med gamle ting. Gik altid med træsko for at holde varmen. Han var slet ikke interesseret i at komme til møde (missionsmøder). Havde dog respekt for sin mor, der aldrig blev "host" (hidsig). Faderen derimod blev let hidsig fortalte Hans Humlum.

4-B-12, Jens Christen Christensen, født 29 nov. 1845 i Røde Mølle i Møborg. Døbt 1 dec. 1845 i hjemmet, fremstillet 26 apr. 1846 i Kirken. Viet (1) ca. 1874 formentlig i Lemvig til
4-B-12+1, Julie Marie Hansen, født 24 maj 1851 i Erritsøe. Død 4 mar. 1886 i Aldersro i Humlum by, 35 år gammel. Begravet på Humlum kirkegård. Hun var datter af **Hans Heinrich Hansen** og **Ane Katrine Frederiksdatter**.

Hans Henrich Hansen var født ca. 1813 i Arnes i Sydslesvig. Han var klein- og grovsmed i Lemvig, hvor han døde den 18 dec. 1887.
Ane Katrine Frederiksdatter var født ca. 1820 i Erritsø (Taulov). Hun døde ca. 1886 i Lemvig. De havde fire børn:
1. **Kristine Elisabeth Hansen**, født 28 mar. 1849 i Erritsø. Død efter 1926. Viet 1876 i Lemvig til **Bendt Pedersen**, født 17 maj 1851. Død 20 dec. 1914. Deres datter **Marie Kristine Pedersen** født 14 jul. 1886 i Lemvig blev gift med B-7, **Alfred Kristian Jensen Trudsø** af Struerslægten. Se denne.
2. **Frits Hansen**, født ca. 1850. Han var fodermester på Ringsted egnen.
3. **Peter Hansen**, født ca. 1850. Han var urmager i Rudkøbing og døde i Randers.
4. 4-B-12+1, **Julie Marie Hansen**, født 1851.

Viet (2) den 20 dec. 1887 i Humlum kirke til
4-B-12+2, Mette Kirstine Jespersen, født 14 okt. 1856 i Søndbjerg sogn, Refs herred. Død 30 jan. 1918 i Humlum.
Humlum KB: Viet 20 dec. 1887 i Humlum, enkemand og smed **Jens Christian Christensen** til pigen **Mette Marie Kirstine Jespersen**, født 14 okt. 1856, konfirmeret i Søndbjerg kirke 16 apr. 1871, datter af murer **Jesper Christian Jespersen**, Søndbjerg. Forlovere: **Christen Simonsen Ting** og **Christen Poulsen**.
Jens Christen Christensen blev, selvom han var smed, kaldt Christen Møller. Han var smed og husmand i Humlum, hvor han døde i dec. 1923. Det berettes senere, at Christen Møller og hans kone blev "vakte". De lagde deres tidligere værdslige levemåde til side og fandt deres omgangskreds mellem missionsfolk i Humlum. Dette ses tydeligt ved FT 1880, hvor de, foruden fem mindreårige børn midlertidigt har to unge mænd på 15 og 17 år, Christen Møllers søster Mariane Jensen fra Vejrum samt en indre missionsk kolportør boende.
FT Humlum 1890: Et hus, Jens Christian Christensen, 44 år født i Møborg, smed. Mette Kirstine Christensen født Jespersen, 33 år født i

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Odby. **Hansine Cathrine Christensen**, 15 år født i Lemvig. Jens Møller Christensen, 14 år født i Humlum. Ane Møller Christensen, 12 år Hans Henrik, 10 år. Christian, 9 år. Marius, 7 år. Marie, 4 år. Alle født i Humlum. Julius Christensen under 1 år, født 4 nov. 1889. **Ane Bjerregaard**, 79 år, enke født i Rom sogn, mandens moder, forsørges af sin søn.

Børn med Julie Marie Hansen, oversigt:
4-B-12-1, Hansine Christensen, født 3 nov. 1874.
4-B-12-2, Jens Møller Christensen, født 1875.
4-B-12-3, Ane Møller Christensen, født 1877.
4-B-12-4, Henriette Christensen, født 1878.
4-B-12-5, Hans Henrik Christensen (Humlum), født 22 okt. 1879
4-B-12-6, Christian Christensen, født 1880.
4-B-12-7, Marius Christensen, født 16 jul. 1882.
4-B-12-8, Mads Poulsen Christensen, født 1883.
4-B-12-9, Marie Christensen, født 13 feb 1885.

Børn med Mette Kirstine Jespersen, oversigt:
4-B-12-10, Julie Madsine Christensen, født 1888.
4-B-12-11, Julius Christensen, født 4 nov. 1889.
4-B-12-12, Dusine Christensen, født 19 sep. 1891.
4-B-12-13, Mads Peder Christensen, født 1893.
4-B-12-14, Else Kathrine Christensen, født 1894.
4-B-12-15, Sara Christensen, født 29 nov. 1895.
4-B-12-16, Mads Peder Christensen, født 1899.

Børn af første ægteskab:
4-B-12-1, Hansine Christensen, født 3 nov. 1874 i Humlum.
Struer Dagblad 1 nov. 1944. Fredag den 3 nov. fylder frk. Hansine Christensen 70 år. Hun, der er datter af den gamle smed Chr. Møller, Humlum, har i de sidste ca. 20 år haft ophold hos sin søster og svoger brovagt **Emil Sørensen**. I sine yngre år tjente hun forskellige steder på landet. Det var i de tider, da man var længe i sine pladser. Det korteste tidsrum, Sine Christensen har været et sted er tre år. Hun er fremdeles rask og arbejdsom og afholdt af dem som kender hende.
Lemvig KB: 3 nov. 1874 født Hansine Cathrine Christensen, døbt 16 nov. Datter af smed Jens Christian Christensen og hustru Julie Marie Hansen af Humlum sogn. Født under moderens ophold i byen.
Faddere: Smed Hansens datter **Kirsten Hansen**. Vognmand Niels Christensens datter **Marie Christensen**. Smed Hansen. Tjenestekarl **Rasmus Bjerregaard Jensen**, Lemvig.
Hansine levede sine sidste år på alderdomshjemmet i Struer, hvor hun døde den 21 jan. 1964.
4-B-12-2, Jens Møller Christensen, født 30 dec. 1875 i Humlum, død 27 apr. 1939 i Struer. Blev viet (1) 17 mar. 1908 i Struer kirke til enke
4-B-12-2+1, Ane Cathrine Andreasen, Struer. Hun var født i Fjelsted sogn den 3 jul. 1853 og døde i Struer 20 aug. 1926. Viet (2) til
4-B-12-2+2, Kristine Due, født **Grangroft**. Denne dobbelte angivelse af efternavn tyder på, at hun også var enke eller havde været gift tidligere. Jens Møller var gæstgiver i Struer. I bogen "Nye Tider" læses: I Østergade 7 fortsatte **Jesper Lauridsens** enke 1906-08 og solgte derpå bedriften til Jens Møller Christensen, der drev den til sin død 1939. (der står 1934, men det er forkert medmindre han solgte 1934). Han overtog gæstgiveriet ved giftemålet 1908. Ingen børn kendt.

4-B-12-3, Ane Møller Christensen, født 18 apr. 1877 i Humlum. Viet 1899 i Humlum til
4-B-6-3, Jens Gregersen, der var hendes fætter. Se denne.

4-B-12-4, Henriette Christensen, født 27 jun. 1878 i Humlum i Gadegaard hus. Død 11 jul. 1950 i Resen sogn. Viet 30 okt. 1899 i Humlum kirke til
4-B-12-4+, Mads Christensen, født 15 dec. 1871 i Nr. Nissum, død 30 nov. 1958 i Resen. Mads blev udlært som murer år 1900. Arbejdede som murer i Struer indtil 1907, hvor han købte Sølyst i Humlum. Adressen på Sølyst er Fjordvej nr. 59. Her boede de indtil 1921, hvor han købte gården Gl. Timling i Asp. 1927 afstod han dette sted til sønnen Kresten. Købte ejendommen Nyholm i Resen og begyndte igen at arbejde indenfor murerfaget. Dette vedblev han med til han var 85 år gammel. I mange år lagde han tagsten for fa. **T. V. Jensen** i Struer.
Der var i hver fald femten fødsler i ægteskabet. Heraf var der tre sæt tvillinger. Se slægtsbog "Slægten Raahede fra Nr. Nissum", Skals 1972, hvor det tredje tvillingepar dog ikke er oplyst.

Deres børn, oversigt:
4-B-12-4-1, Kresten Christensen, født sep. 1900.
4-B-12-4-2, Christian Vilhelm Christensen, 1902.
4-B-12-4-3, Harald Christensen, født sep. 1903.
4-B-12-4-4, Marie Christensen, f. 24 nov. 1904.
4-B-12-4-5, Margrethe Christensen, f. dec. 1905.
4-B-12-4-6, Ejnar Christensen, født 5 dec. 1905.
4-B-12-4-7, Theodor Christensen, født apr. 1907.
4-B-12-4-8, Thorvald Christensen, født 1909.
4-B-12-4-9, Adolf Christensen, født 20 mar. 1909.
4-B-12-4-10, Karen Raahede Christensen, 1910.
4-B-12-4-11, Hans Frederik Christensen, f. 1912.
4-B-12-4-12, Hans Christensen, født 7 jan. 1912.
4-B-12-4-13, Ellen Raahede Christensen, f. 1913.
4-B-12-4-14, Anna Raahede Christensen, f. 1915.
4-B-12-4-15, Thea Raahede Christensen, f. 1919.

4-B-12-4-1, Kresten Christensen, født 30 sep. 1900 i Struer. Viet i Ølby den 29 apr. 1930 til

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

4-B-12-4-1+, Else Kirstine Jensen, født 13 maj 1905 i Ølby. Kresten døde 14 jun. 1972 i Holstebro. Fem børn i ægteskabet. Parret også nævnt i bogen: Fem Hardsyssel familier side 314 øverst, hvor der udover det her nævnte står: Christen Christensen var gårdejer i Asp. Gården Timling i Asp blev i slutningen af 1800-tallet delt i tre ejendomme for at tilgodese tre arvende sønner. De tre ejendomme var: Gammel Timling, Vester Timling og Sønder Timling. Af sønnen i Gammel Timling havde Christens far købt gården og så siden overdraget den til Christen. Else var i øvrigt barnebarn af **Hans Olesen**, Drosvad i Resen, som har relationer til Bendtsen-familien.
Kresten og Else fik 2 børn:
4-B-12-4-1-1, Henry Christensen, født 3 nov. 1931.
4-B-12-4-1-2, Knud Erik Christensen, født 19 dec. 1935.

4-B-12-4-2, Christian Vilhelm Christensen, født 10 feb. 1902 i Struer. Viet 8 apr. 1930 i Ølby til **4-B-12-4-2+, Petra Dagny Jensen,** født 28 apr. 1904 i Ølby. Død 21 maj 1932 i Ølby. En datter i ægteskabet.

4-B-12-4-3, Harald Christensen, født 21 sep. 1903 i Struer. Viet 13 jan 1930 i Asp til
4-B-12-4-3+, Helga Mary Søndergaard, født 13 sep. 1909 i Linde. Død 15 jul. 1958. To børn i ægteskabet.

4-B-12-4-4, Marie Christensen, født 24 nov. 1904 i Struer. Formentlig ugift. Var husbestyrerinde for sin bror Christian.

4-B-12-4-5, Margrethe Christensen, født 5 dec. 1905 i Struer. Formentlig ugift. Husbestyrerinde. Død 15 mar. 1945.

4-B-12-4-6, Ejnar Christensen, født 5 dec. 1905 i Struer. Viet 18 mar. 1934 i Humlum til
4-B-12-4-6+, Karen Jensen, født 7 apr. 1912 i Humlum, død 8 dec. 1957 i Struer. Tre børn i ægteskabet. Karen var datter af gårdejer **Marius Jensen** og **Ingeborg Hagensen** i Humlum. Ejnar boede 1999 i Struer.

4-B-12-4-7, Theodor Christensen, født 7 apr. 1907 i Struer. Blev viet 24 apr. 1938 i Ølby til
4-B-12-4-7+, Johanne Surkjær Knudsen, født 22 dec. 1915 i Ølby. Theodor døde 17 sep. 1960. Tre børn i ægteskabet.

4-B-12-4-8, Thorvald Christensen, født 20 mar. 1909 i Humlum. Viet 6 jul. 1941 i Ølby til
4-B-12-4-8+, Agnete Knudsen, født 10 jul. 1917 i Ølby. Fire børn i ægteskabet.

4-B-12-4-9, Adolf Christensen, født 20 mar. 1909 i Humlum. Blev viet i Vildbjerg den 26 okt. 1946 til
4-B-12-4-9+, Inger Pedersen, født 26 feb. 1918 i Rødding, Vildbjerg sogn. Adolf døde 30 jun. 1967 i Struer. To børn i ægteskabet.

4-B-12-4-10, Karen Raahede Christensen, født 25 mar. 1910 i Humlum. Formentlig ugift.

4-B-12-4-11, Hans Frederik Christensen, født 7 jan. 1912 i Humlum. Viet 7. jun. 1936 i Ølby til
4-B-12-4-11+, Ingeborg Magda Jensen, født 18 jun. 1912 i Ølby. Fem børn i ægteskabet.

4-B-12-4-12, Tvilling til Hans Frederik Christensen, født 7 jan. 1912 i Humlum. Død 12 apr. 1912 i Humlum.

4-B-12-4-13, Ellen Raahede Christensen, født 18 maj 1913 i Humlum. Viet 21 jun. 1942 i Humlum til
4-B-12-4-13+, Niels Christian Erechsen, født 16 maj 1912 i Vesløs. Formentlig ingen børn i ægteskabet.

4-B-12-4-14, Anna Raahede Christensen, født 15 feb. 1915 i Humlum. Viet 9 maj 1941 i Holstebro til
4-B-12-4-14+, Immanuel Jacobsen, født 6 feb. 1909 i Gørlev. To børn i ægteskabet.

4-B-12-4-15, Thea Raahede Christensen, født 20 okt. 1919 i Humlum. Viet 15 jan. 1950 til
4-B-12-4-15+, Harald Nielsen, født 13 feb. 1903. Gårdejer i Terslev ved Haslev. Et barn kendt.

4-B-12-5, Hans Henrik Christensen (Humlum), født 22 okt. 1879 i Humlum. Viet 18 sep. 1910 til
4-B-12-5+, Anna Vilhelmine Olsen Hansen, født 18 mar. 1880 i Struer. Datter af Vilhelmine Nicoline Olsen og en ukendt sømand. Moderen opgav aldrig navnet på denne sømand. Han døde i det fjerne. Død 10 mar. 1945 i Roskilde. Hans døde 30 nov. 1966 i Roskilde. 8 jan. 1910 navneskifte til **Hans Henrik Humlum**. Der var to navne, som Hans havde tænkt sig at tage ved navneændring, nemlig Toftum og Humlum. Toftum navnet blev i forvejen benyttet af en eller flere familier med tilknytning til Toftum gårdene. Det er et forbeholdt navn. Han har derfor været nødt til at vælge navnet Humlum som efternavn.
Hardsyssels degnehistorie oplyser: Eksamen fra Nr. Nissum seminarium 1901. 20 aug. 1901 Struer Realskole. 1902, anden lærer på Hjerm Vestre Skole. 1904, timelærer i Kalundborg. 1905, lærer på Holsteinsminde Opdragelsesanstalt. 1906, på Statens Lærerhøjskole. 1907 lærer ved Holstebro kommune. 1921 overlærer ved Allehelgens Skole i Roskilde.
Anna Vilhelmine levede sin barndom og første ungdom i Struer hos sine bedsteforældre i

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

havnefoged boligen. Indtil 12 års alderen gik hun i en lille privat pigeskole og derefter på realskolen. Efter realeksamen, medens hun ventede på at komme ind på Zahles Seminarium, øvede hun sig et år i klaverspil og lærte lidt fransk. De tre seminarieår boede hun på værnehjemmet, hvor Kronprinsesse Louise, gift med Frederik d. VIII, konge 1906- 12, betalte for hendes ophold. Hun tog eksamen fra Nathalie Zahles seminarium 1901. Derefter var hun lærerinde i 4 år på børnehjemmet Korselitze.
1905 blev hun kaldet til lærerinde ved Holstebro kommunale Skoler. Her traf jeg hende to år efter, da jeg fik plads som lærer samme sted. Vi blev gift 1910 og boede i Holstebro, hvor alle vore børn blev født, indtil 1921. I Roskilde voksede de op. Seks blev lærere, tre drenge og tre piger. Den 7 og sidste, en tvilling, hvis bror døde spæd, blev kolonialkommis. Deres mor levede og stred for dem til de alle var flyvefærdige. En måneds tid før Danmarks befrielse døde hun brat den 10 marts 1945. Hun blev begravet på sin 65 års fødselsdag den 18 marts 1945.

Anna Vilhelmine's far: **Ukendt sømand**. Døde i det fjerne.
Anna Vilhelmine's mor: Vilhelmine Nicoline Olsen, født 22 okt. 1852 i København, formentlig i Nyboder.
Anna Vilhelmine's morfar: **Peter Christian Eduard Olsen,** født 18 sep. 1826 i Nyboder, død 20 apr. 1913 i Struer. Viet ca. 1850 i København til
Anna Vilhelmine's mormor: **Vilhelmine Adrian**, født 20 apr. 1825 i Nyboder, død 20 apr. 1898 i Struer.
Anna Vilhelmine's morfars far, **Ingemann Olsen**. var født ca. år 1800, formentlig i Nyboder. Han var Kgl. Chalup Kommandør. Som ung roede han Fr. d. 6 på kanalen i Frederiksberg have, hvilket hverv kun blev de flotteste fyre tildelt.

Anna Vilhelmine's mormors far: **Peter Adrian,** født 1799 i Christania. Kom i marinens tjeneste og døde på et orlogstogt til Vestindien 1849 af gul feber. Han blev begravet på St. Thomas.
Anna Vilhelmine's mormors mor: **Ane Hoff,** født 1809, formentlig i København.

Om Peter Christian Edvard Olsens liv og levned følgende:
1888 fik han tildelt Dannebrogskorset som løn for at have reddet fire menneskeliv. De tre var ældre mænd, som nær var druknet i Struer Havn. Den fjerde var en syg sømand, som han hentede ned fra en mastetop ved at bære ham mellem benene medens han entrede ned i hænderne. Hans hænder var så medtagne, at han ikke kunne bruge dem flere dage efter.

Uddrag fra bogen "Den havn ved Struer" af Benny Boysen, udgivet 1981.
Heri findes et billede af havnefoged P. C. E. Olsen med følgende undertekst:
Havnefoged Peder Chr. Olsen, født 1826 i Nyboder. Som 9-årig kom han til marinen. Under tre års krigen gjorde han tjeneste som kanonér på linieskibet »Christian VIII«, hvor han havde en dramatisk- og ofte genfortalt oplevelse, da skibet i l849 sprang i luften. Han forlod marinen for at blive havnefoged i Struer pr. I december 1856. Her virkede han i 56 år frem til 1912. På billedet bærer han udover medaljen for deltagelse i Tre års krigen Dannebrogsmændenes hæderstegn for 25 års tro og dygtig tjeneste. Død i Struer 1913.
I juli måned 1856 meddelte Holstebro kommunalbestyrelse indenrigsministeriet, at havneanlægget var så langt fremme, at havnen kunne tages i brug fra udgangen af september. Ministeriet ville i den anledning gerne vide, om man påtænkte at ansætte en havnefoged. Disse stillinger havde siden 1823 været forbeholdt folk fra marinen med mindst 12 års tjenestetid, så man var i Holstebro ikke frit stillet med hensyn til, hvem man valgte.
*I september 1856 holdtes møde i Holstebro. Her skulle vigtige beslutninger træffes. Til fremover at bestyre havnen (fra 1. oktober) nedsattes et udvalg bestående af byfoged **A. H. Grove**, købmand og consul **Mads Schou**, prokurator **E. B. Schubarth**, købmand **Chr. Christensen** og købmand **Chr. Agerskov** - alle af Holstebro. Ministeriet ønskede dette udvalg suppleret med toldinspektør **D. F. Diderichsen,** hvilket var ganske rimeligt, eftersom toldvæsenet opkrævede havneafgifterne på stedet - en ordning, som først er blevet forandret i 1981.*
*På samme møde forelagdes et nyt forslag til havnetakst, som også senere opnåede ministeriets godkendelse. Havnetaksterne skulle, som havneudvalget, virke fra 1. oktober, og **Ole Nielsen** blev bedt om midlertidigt at fungere som havnefoged.*
*I spørgsmålet om ansættelse af en havnefoged havde man talt med skipper **Niels Chr. Holmgaard**, der førte fa. »Schou & Holst«s evert »Anna Margretha«, om han for en løn af 100 rigsdaler årligt ville påtage sig bestillingen som havnefoged. I det optimistiske overslag fra 1853 havde man ansat havnefogedens årlige løn til 200 Rdl. Det havde Holmgaard sagt ja til, og dermed regnede Holstebro sagen for at være i orden, »da en af marineministeriets betjente ikke ville lade sig nøje med så ringe løn«, hedder det i indstillingen til ministeriet. Man havde ikke råd til mere, før det viste sig, hvilke indtægter havnen kunne give, føjes undskyldende til.*
Foreløbigt havde Holstebro kommune optaget lån på 23.000 Rdl. for at få havnen anlagt, og indtægterne i anlægsåret havde kun andraget 985

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Rdl. Tilliden til fremtiden havde man dog ikke mistet, for i samme brev bad man ministeriet om lov til at anvende midler til anskaffelse af en solid jern pengekiste. - Ministeriet var velvillig. Den ministerielle velvilje rakte dog ikke til forslaget vedrørende havnefoged. Man ville have bestemmelsen fra 1823 overholdt, og havnefoged stillingen blev derfor besat med Kong Frederik VII's personlige ven, konstabel i marinen P. C. E. Olsen, for hvem der begyndte en årelang kamp for bedre lønforhold.
December 1856 tiltrådte Olsen embedet som chef for en helt ny havn, som ikke kunne besejles ved lavvande.
Så vidt "Den havn ved Struer".

I bogen "Fra en hel anden tid" af **Gunnar Sandfeld** udgivet 1955 findes følgende:
Olsen, Peter Chr. (28/9 1826-18/6 1913) f. i Nyboder i København. Havnefoged i Struer 1856-1912. Kom som 9-årig til marinen og tjente fædrelandet til han var 30. Var med ombord på linjeskibet »Christian VIII« da det sprang i luften ved Eckernførde 5/4 1849, og derefter en tid i tysk fangenskab. Hans egen berømmelige beretning om begivenheden findes på tryk i ***Franz v. Jessens*** *bog »Dengang jeg drog afsted«. Hans løn som havnefoged var i mange år yderst beskeden, først 1882 fik han 800 kr. og fri bolig. 19/4 1887 fik han overrakt Dannebrogsmændenes hæderstegn for 25 års tro og dygtig tjeneste af formanden for havnekommissionen,* ***borgmester d'Auchamp****, Holstebro. »Der flagedes i dagens anledning fra skibene i havnen«* (Struer Avis).
P. C. E. Olsens artikel fra "Dengang jeg drog afsted":
Havnefoged Dbmd. Peter Christian Eduard Olsen (Struer.) Kanonér ombord i "Christian VIII".
Under opsejlingen i Eckernførde fjord var jeg lodhiver på linjeskibet Christian den 8'de. Det vil sige, at jeg underrettede om, hvor meget vand vi havde (under kølen) og vedblev med dette, indtil de fjendtlige kugler gik i nærheden af linieskibet. Herefter blev der slået "klart skib", hvorpå jeg forlod min plads for at gå til min kanon nr. 2 på øverste batteri, som jeg var kommandør for. Hele min (kanon) besætning bestod af 10 mand.
Et øjeblik efter var vi i heden (ilden) med det nordre batteri (på land), som bestod at 6 kanoner.
Efter kort tids forløb havde vi bragt dette batteri til tavshed. Den ene kanon slog koldbøtte efter den anden. Enhver kanon, der enten vendte mundingen eller druen i vejret, gav vi et glad hurra. Da vi var færdige med det nordre, gav vi os i færd med det søndre. Det havde 4 kanoner. De 2 var ubrugelige, så de havde kun 2 tilbage, de kunde skyde med. Da blev der slået: »Hold inde med skydningen«, og den ophørte så fra begge sider. (Våbenhvile).

Nu havde jeg mistet min vicekommandør, **Axel Axelsen.** En 24 pds. kugle havde taget hans højre arm og hele underkæben bort. Den samme kugle havde borttaget jernknæet samt min fængrørs dåse.

Vicekommandørens plads er på venstre side af kanonen og i borde. Han skal træde et skridt frem til højre for at sætte fængrøret i kanonen med højre hånd. Det var ved en sådan manøvre, at han blev dræbt. Kuglen, som tog jernknæet, gik i 2 stykker. Jernknæet gik i 3 stykker, hvoraf de 2 stykker faldt lige ned. Det tredje faldt midtskibs, hvor også kuglens 2 stykker lå tillige med fængrørs dåsen.
Splinterne af skibet havde ligeledes såret 2 mand af mine folk.
Nu gik jeg op på dækket, hvor der blev givet ordre til at beslå forre mærssejl. Jeg entrede med op for at se mig omkring, og imedens vi lå på råen, kørte et feltbatteri op lige for øjnene af os og plantede sine kanoner agten for linieskibet. Samtidig varmede batteriet i land de kugler, som senere blev til vor ulykke.
Da slaget igen begyndte, stod det prøjsiske militær på højere land, end batteriet lå, hvilket jeg ikke kunne lide at se, hvorfor jeg sendte dem to skud, som var ladet med kugle og skråsæk. De forlod deres plads og kom ikke mere til syne.
De fleste fjendtlige kugler faldt imellem de forreste kanoner. Af den grund mistede jeg de fleste folk. Jeg havde kun 4 mand tilbage om eftermiddagen, hvorfor jeg henvendte mig til min batteri chef, **løjtnant Rambusch**, om få folk til at assistere mig ved kanonen, da mit mandskab var træt.
Løjtnanten sagde: "Min gut, tag så mange, som du har brug for", men der var ingen, som korn mig til hjælp.
Der blev atter slået: "Hold inde med skydningen". Da var det, vi havde strøget flaget.
Nu kom **overkanonér Godtfred** hen til mig og sagde: "Kan du gå ned på banjerne og stikke på krudtkasserne, thi de skal kastes over bord" Jeg gik derned og var der en tid. Lågerne på krudtkasserne var åbne, og der stod flere løbelanterner oven på krudtet, hver med en lille stump lys, som næsten var udbrændt. Glas i lygterne var der intet af, så det var intet behageligt arbejde, jeg var kommet til.
Lige på en gang fik en at mine kammerater ved navn **Harald Johnsen** øje på mig og sagde: "Kom op kammerat, og få noget at spise, det kan du trænge til".
Jeg, som ikke havde nydt noget siden om morgenen kl. 4, lystrede straks og kom op på dækket. Der så jeg næstkommanderende Hr. **Kaptajn Krieger**, gå frem og tilbage. Det var første gang jeg så ham siden om morgenen, da jeg kastede loddet for at underrette om, hvor meget vand vi havde (under kølen).
Jeg kan se ham endnu med sin store kappe, sin kikkert på ryggen og sin kones portræt under armen.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Hver gang han kom agterud, stod han stille, så på sin kone, og hurtigt var portrættet igen under armen.
Det samme gjorde han, når han kom til falderebet.
På én gang siger Kaptajn Krieger: "Børn, gå agter ud i fald forskibet skulde springe", men mandskabet blev roligt, på deres pladser. En tid derefter siger atter Kaptajn Krieger: "Børn, gå ned til trykværket, ikke for min skyld, men for eders egen".
Jeg var så nær, at jeg var en at de første, som kom ned på øverste batteri og som følge deraf også på underste batteri. Da så jeg ilden forude og forstod, det gjaldt om at komme op på dækket.
Folkene standsede på trappen, fordi der var fuldt at folk.
Der var to trapper ved siden af hinanden, og jeg var så heldig at benytte den trappe, som stod ledig, løb agten om stormasten, og op i storrøset, thi båden var ved falderebet.
Båden haledes agter ud, jeg sprang i båden ned imellem folkene, så ilden forude og hørte kanonerne gå af. - Skibet var gået i luften! Båden, jeg var i, kæntrede, og da jeg kom over vandet, så jeg brændende sejl i luften samt mange andre brandsager, og da tingene begyndte at falde ned rundt omkring mig, dukkede jeg under vandet, kom op - og alt var stille. Derpå svømmede jeg i land.
Her blev han selvfølgelig taget som krigsfange af tyskerne, men det melder historien intet om.
Lærer Humlum skriver om sin kones morfar følgende:
Peter Christian Edvard Olsen, født 18 sept. 1826, viet til Vilhelmine Adrian født 20 april 1825. De var begge fra Nyboder. Hans far var en af dem, der roede kongefamilien (Fr. VI) i parken ved Frederiksberg slot. Som 9-års dreng blev Peter Olsen indrullet i Holmens faste stok. 22 år gammel var han kanonér på Chr. d. VIII ved Eckernførde den 5 april 1849. Herom fortæller han i Franz von Jessens bog: "Dengang jeg drog afsted" at han svømmede i land fra det sprængte skib, efter at han iflg. ordre fra sin overordnede havde lagt lunten til krudtet. Nogle år senere, da han var 30 år gammel og gift og var på togt, hvor Kong Fr. d. VII var om bord, fik han højre hånds pegefinger hugget af. Da kongen kom til stede slog han ham på skulderen og sagde: "Du skal ikke være ked af det min søn, for når vi kommer til København har jeg en plads til dig". Det var i året 1856, at Struer Havn blev anlagt og han fik således stillingen som havnefoged her. I ægteskabet fik parret en søn og fem døtre. Den ældste datter Nicoline, som blev gift med en gymnastiklærer Hansen ved Borgerdyd Skolen i København, havde fra før dette ægteskab datteren Anna Olsen Hansen født 18 marts 1880.

Efter uheldet med fingeren på skibet, fik P. C. E. Olsen straks han gik i land på Holmen, ordre til at rejse til Struer. Han var den første havnefoged der, og tillige byens første politimand. En dag skulle han føre en arrestant til Holstebro. Dette var før jernbanens tid, så han måtte spadsere med vedkommende ad landevejen. For at sikre sig mod, at arrestanten skulle løbe sin vej, tog han hans seler. Arrestanten måtte således gå hele vejen og holde bukserne oppe med hænderne.

Afskrift af et folioark fra 4-B-12-5-6, Arne Humlum's papirer, som formentlig er P. C. E. Olsens egen beretning nedskrevet af ham selv.
Året 1844 var jeg ombord i fregatten Gefion. Chefen var **kommandør Garde**. Fregatterne Gefion og Thethis afgik fra København den 23 maj. Gefion sejlede til Leith for at landsætte Kronprins Frederik den 7, som var kommet ombord på Københavns Red.
Den 3 juni gik kronprinsen ombord. Gefion gik ifølge med Thethis til søs for at gå til Færøerne. Den 22 juni sejlede vi ind i Thorshavn. Her forlod nu kronprinsen fregatten, som han i en hel måned havde gjort til sit hjem. Kadet korvetten Flora kom til Thorshavn for at bringe kronprinsen til København. Derefter sejlede fregatterne til Cadis, hvor den franske (og) svensk- norske eskadre skulle støde til dem for at tugte sørøverstaterne. (De nordafrikanske stater).
Da krigen begyndte, sejlede den svensk-norske og danske flåde fra Algier til Gibraltar. Her blev vi liggende indtil krigen var ophørt. Fregatten Thethis sejlede hjem til København. Fregatten Gefion gik til Livorno, hvor den afhentede Thorvaldsens efterladenskaber, som blev leveret på museet i København.
Året 1847 var jeg ombord i kongens dampskib Egier. Gjorde en tur med Kong Christian den 8 og Dronning Karoline Amalie. Derefter en tur med Prins Vilhelm, samt en tur på tre uger med Kronprins Frederik den 7 til Karlskrona, Landskrona og Stockholm. Her kom tre unge prinser ombord for at hilse på **Kronprins Frederik**, hvilket skete på en ret hjertelig måde. (Formentlig en diplomatisk udtryksmåde).
Allerede i året 1852 afgik den ene af prinserne ved døden. Den anden blev konge under navn af **Carl den 15** og den tredje er den nuværende konge **Oscar den 2**, født den 2 januar 1829.
Året 1848 var jeg ombord i korvetten Valkyrien, som skulle afgå til Østindien. Rejsen var bestemt til at vare 2- 3 år. Den 8 januar kom **Kong Christian den 8** ombord for at ønske mandskabet en lykkelig rejse. Ligeledes ønskede kongen, at vi måtte samles, når vi kom tilbage til København. Den dag var der ca. 12 graders frost. Kongen gik syg hjem og døde den 21 januar, hvilket vi først fik at vide i Madras 1½ år efter. Samtidig fik vi at vide, at krigen var udbrudt. (Her er der noget galt med kronologien).
Året 1849 var jeg med linjeskibet Christian den 8 i slaget ved Eckernførde skærtorsdag den 5 april. Jeg

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

var kommandør for kanon nr. 2 på øverste batteri. Hele min besætning bestod af 10 mand. Da slaget ophørte havde jeg kun fire mand tilbage. Jeg var så heldig i det sidste øjeblik, at redde mig ved svømning. Jeg var i storrøset, da båden var ved falderebet. Da båden blev halet agterud sprang jeg i båden ned mellem folkene. Jeg så ilden forude og hørte kanonerne gå af. Skibet var gået i luften. Båden jeg var i kæntrede, hvorpå jeg svømmede i land.
I året 1856 var jeg med fregatten Niels Juel. Chefen var **kommandør Irminger**, kongens adjudant. **Kong Frederik den 7** kom ombord den 27 august. Under letningen var jeg så uheldig, at få knust min pegefinger på højre hånd. Kongen lagde sin hånd på min skulder og sagde: "Du skal ikke være bedrøvet, for der skal blive sørget for dig". Derfor blev jeg udnævnt til havnefoged i Struer.
I året 1861 var Kong Frederik den 7 i Holstebro. Den 10 juli rejste jeg fra Struer for at hilse på min konge. I denne anledning henvendte jeg mig til **justitsråd Bloch** og var så heldig at få audiens hos hans majestæt Kong Frederik den 7. Kongen udtalte sig således: "Det er mig en glæde, at træffe en af Holmens faste folk så langt vester på. Om to år kommer jeg for at åbne banen til Struer, så kan vi hilse på hinanden igen". Men Kong Frederik døde den 15 november 1863.
I året 1865 var hans majestæt **Kong Christian den 9** i Holstebro. Den 18 september kom kongen kørende til Struer og gik ombord i et dampskib i Struer Havn. Jeg havde den ære, at hejse flaget for min konge, samt at kippe flaget tre gange til afskedshilsen.
Folkets Avis tirsdag den 22 august 1865:
Struer den 17 august. (Fra vor korrespondent).
For nogen tid siden faldt en tjenestekarl ved uforsigtighed ned i havnebassinet. Da der netop den dag ingen skibe var i havnen, ville han uundgåeligt være druknet, eftersom han allerede var begyndt at synke, hvis ikke vor vakre og behjertede havnefoged Olsen, var kommet til stede, idet han med egen livsfare, fuldt påklædt, sprang ned i havnen og reddede den forulykkede.
Da det ikke er første gang, at nævnte Hr. Olsen ved konduite og med egen livsfare har frelst menneskeliv, var det ønskeligt, om det måtte komme til højere vedkommendes kundskab, for at Olsen kunne få sin velfortjente belønning.

Selvom havnefoged Olsen var en dygtig og afholdt Havnefoged, ser det ikke ud til, at den kommunale styrelse helt satte pris på ham hvad aflønning angik. Nedenstående brev er sakset fra "Den havn ved Struer".

Til den ærede havnecommission i Holstebro:
Begrundet på den meget store stigning af priserne på livets fornødenheder, og da jeg også har mange udgifter for min søns sygdom, så tillader jeg mig ærbødigst at indkomme med andragende til den ærede havnecommission om at forunde mig et tillæg til min løn.
Jeg skal tillade mig at oplyse, at jeg vistnok i året 1869 allerede mistede det mig godhedsfuldt i 4 år tilstedte gratiale, fordi tiden forandrede sig dengang, men som tiden er nu, da er det meget vanskeligt at komme ærligt og redeligt igennem med den nuværende løn.
Jeg tillader mig derfor endnu en gang at bede om, at min ansøgning må have den ærede havnecommissions velvilje til følge.
Struer den 1 dec. 1873.
Allerærbødigst- Peter Christian Eduart Olsen, havnefoged.
Havnefogeden årsløn var på 600 kr. i 1873. Brevet foranledigede et "midlertidigt" dyrtidstillæg på 100 kr. af havnens årlige overskud, som dette år var på 5000 kr. I sin nød begyndte havnefogeden at holde svin.

P. C. E. Olsen og Vilhelmine Adrians børn:
1. **Vilhelmine Nicoline Olsen,** født 22 okt. 1852 formentlig i Nyboder i København. Viet til **Christian Ferdinand Julius Hansen,** født 17 sep. 1831 i København. (Stedfar til Anna Vilhelmine Olsen Hansen). Han var restauratør i København og forhenværende våbenmester i hæren. (Lærer Humlum skriver, at han var gymnastiklærer ved Borgerdyd Skolen. Det kan han udmærket have været, når han var uddannet i hæren). Død 1912. Nicoline døde 1914.
Christian: Afskrift af permissionsbrev fra hæren. Det andet Infanteri Regiment. Foreviseren heraf, **Christian Ferdinand Julius Hansen** født i Kjøbenhavn den 17 sep. 1831, 67 danske Tommer høi, stærk af Bygning sort af Haar og bruun af Øjne, har staaet i Kongelig Dansk Millitairtjeneste siden den 15 December 1849 og tjent i følgende Grader. Underofficier Aspirant fra 15 Decbr. 1849 til 15 April 1850. Corporal fra 16 April 1850 til 31 Marts 1861, Sergent fra 1 April 1861 til 28 August 1861, Vaabenmester fra 29 August 1861 til 1 December 1864. Da han nu har udtjent sin Capitulation, meddeles ham dette Afskedsbeviis. Forhold i Tjenesten, Opførsel udenfor Tjenesten: Nogenlunde. Deltaget i følgende Slag og større Træfninger den 24 Juli 1850 ved Helligbæk og 25 Juli 1850 ved Isted. Decorationer og Hæderstegn d. 31 Mai 1858 Hæderstegn for 8 Aars Tjeneste. Kjøbenhavn 2 December 1864. **A Olufsen,** Major. Commandeur for 2 den Infanteri Regiment (L.S.) Afskedsbevis for sergent Christ. Ferdinand Julius Hansen. Genparten findes i Arne Humlum's forvaring.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

2. **Kristine Olsen,** født ca. 1860 i Struer. Gift med Mellerus, ingeniør i Stockholm. Var med til at elektrificere København. De havde en smuk datter **Nathalie Mellerus**, der var ugift kontorist og boede i Stockholm. Hun besøgte ofte Hans Humlum's familie i Roskilde.
3. **Frankine Lovise Olsen,** født 3. jun. 1858 i Struer. Hun er formentlig død som barn, da hun ikke findes ved senere folketællinger i Struer.
4. **Anna Olsen,** født 1859 i Struer.
5. **Christian Olsen,** født 1860 i Struer.
6. **Alvilda Mathilde Adelaide Olsen,** født 6. mar. 1864 i Struer.
7. **Alvine Frankine Lovise Olsen,** født 4 jun. 1866 i Struer.

Lærer Hans Humlum's meddelelser o.a.:
Udskrift af Gentofte KB: 18 marts 1880 fødtes i Struer af ugift Vilhelmine Nicoline Olsen en pige, som ved dåben i Gimsing kirke den 25 april næstefter kaldtes **Anna Vilhelmine Olsen**. Da moderen 10 måneders dagen før nedkomsten havde fast ophold i Gentofte sogn, noteredes fødslen her iflg. skrivelse af 1 maj 1880 fra Gimsing sogneråd.

Vilhelmine Nicoline Olsen opgav aldrig navnet på barnefaderen, som skulle være en sømand.

Viet i Gimsing Kirke 18 sep. 1910 Hans Humlum født 22 okt. 1879 til ung pige **Anna Vilhelmine Olsen Hansen** født i Struer 18 mar. 1880 datter af ugift **Nikoline Vilhelmine Olsen**, Struer. Adoptivforældre: Restauratør **Christian Ferdinand Julius Hansen** og hustru **Nikoline Vilhelmine Olsen**.

Anna døde 10 mar. 1945 i Roskilde. Dødsannonce i Kristeligt Dagblad: Min kære hustru og vore børns kærlige, opofrende mor Anna Vilhelmine Humlum døde den 10 marts 1945. Jordfæstelsen sker i Roskilde fra Gl. Frue kirke på hendes 65 års fødselsdag, søndag den 18 mar. kl. 13. Min hustru, hvis pigenavn var Anna Vilhelmine Olsen-Hansen, er lærerinde fra Nathalie Zahles Seminarium i 1901. I en årrække fra 1905 virkede hun som lærerinde i Holstebro. Hun stoled på sit fadervor. Hans H. Humlum, lærer, Roskilde.

Mette Marie Bisgaard, som døde 1984 har skrevet sine erindringer til nationalmuseet. Hun skriver bl.a. om sin skoletid i Holstebro: Af mine lærerinder husker jeg **frk. Splid**. Og en frk. **Anna Olsen**, som jeg beundrede meget. Hun var meget ung og meget yndig. Gik med fine lyse kjoler. Hun blev senere gift med lærer Humlum og fik i hurtig rækkefølge en del børn. Professor **Johannes Humlum** er barn af dette ægteskab.

Hans Henrik Humlum har ca. år 1950 ved samtale med Kristen på adressen Duevej i Roskilde meddelt følgende spredte træk fra barndommen:
Smed Christensen, født 29 nov. 1845, så ikke sådan på det; (ville gerne til møder). Han var godt forankret i det indre missionske, hvilket bl.a. kan ses af, at forloverne ved hans anden vielse 1887 var Chr. Ting og Chresten Poulsen. (De var de fremmeste indre missionsfolk i Humlum).
Min farfar (**Jens Christensen Møller**) kørte en del til Lemvig. En dag i 1851 kørte Jens Chresten med (6 år gammel). Han sad foran hos sin far. Det blev sent før de kom hjem. De sad og snakkede. Faderen sagde da: "Bette Chresten, du skal holde dig til Vor Herre". Hans Humlum var med til møder i Humlum Skole. De boede først i Møllerhuset. ("æ Mølhus" vest for Gadegård, ved hovedvejen mellem Oddesund og Struer, ca. 200 meter nord for Humlum by).

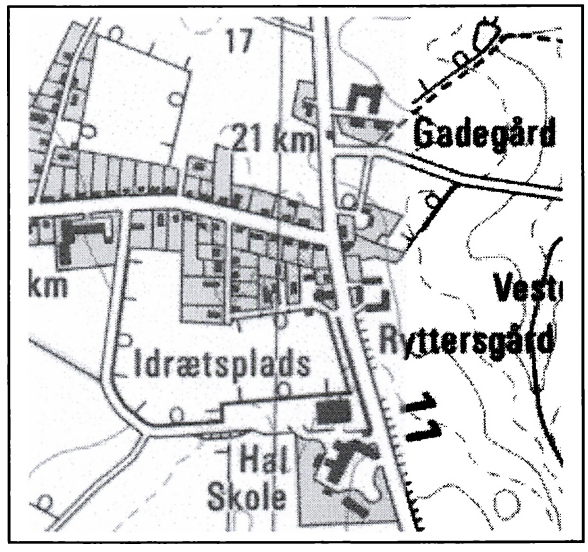

Østlige del af Humlum by, tidligere kaldet Humlum fiskerby. Gadegårdhus eller Møllerhuset (æ Møllhus), som det blev kaldt, efter at der i 1880'erne blev bygget en mølle på huset, ligger lige overfor gården Gadegård, vest for hovedvejen.

Hans Humlum's mor var fra Nørre Lem. Morfaderen hed **Hans Henrik Hansen** og var fra Arnes i Syd Slesvig. Den ligger ved byen Kappel ved Slien.
Mormoderen **Ane Katrine Frederiksdatter** var fra Erritsø. De flyttede til Holstebro egnen, hvor de havde en gård Østerskov i Mejrup. Herfra flyttede de til en landejendom i Ølby. Herefter til Vestergade (Vestbjerggade) i Lemvig, hvor de havde smedeforretning og værtshus. De spillede kort. Fra dette hjem i Lemvig var man vant til lystighed, drik og slagsmål. Smeden var ikke glad for ægteskabet med "Røde Mølle drengen". Jens Chr. Christensen og Julie Marie Hansen besluttede hver for sig, at det skulle være alvor (med omvendelse). De generede sig for hverandre. Han

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

ville bede aftenbøn. Hun måtte ikke se noget, derfor gik han ud i gangen. Her lå hun (på knæ). **Mads Poulsen** begyndte at holde børnegudstjeneste i skolen. (Missionshuset var endnu ikke bygget, så det var rigtig søndagsskole). Der var stor respekt for ham i religionsspørgsmål. "Nu kører han lige ind i himmelen" (sagde man, da han døde ret tidligt). Hans brødre Lars og Chresten Poulsen fortsatte med at holde søndagsskole, efter at Mads var død. Mads Poulsens kone Marie var rask til at snakke, ejegod og mild. Chr. Ting var god til at synge. Han havde været spillemand i sin ungdom. Jeg var med til Chresten Poulsens begravelse år 1900. Som 16 årig blev jeg omvendt. Humlum mejeri og missionshus blev bygget samtidig. Købmand Lind og Chr. Ting ledte børne gudstjenesterne senere. Jens Emborg var min farbror. Han ernærede sig som ølkusk i København. Min faster **Ane Møller Christensen** døde i USA. Hun var gift med en Gregersen fra Engbjerggaard ved Lemvig. De havde en datter Kristence gift i USA med en vendelbo. Denne familie var engang på besøg her i landet.

Et par breve fra Hans Humlum til Kristen:
21 maj 1950 i Roskilde. Kære pastor Bendtsen! Tak for sidst og tak for brevet med de interessante oplysninger om vore forfædre i Tørring degnekald 1710-93. Jeg burde forlængst have ladet høre fra mig. Jeg har besøgt Mine på Priesholmvej to gange. (4-B-5-9, **Thomasine Poulsen**, gift med **Anton Skouboe**). Sidste gang aftalte vi, at vi, når jeg kommer en søndag, skal følges ad i kirke. Min morfar skal du ikke ulejlige dig med at efterspore. Det når jeg nok selv ved lejlighed. Siden påske har jeg været vikar i mit gamle embede, men nu er jeg fri igen. Har du min faster Marianes brev, vil jeg gerne låne det.

12 juni 1950. I går tog jeg igen til Valby for at hilse på Mine og **Poul Poulsen**, hendes bror, der bor på alderdomshjemmet der, Ved Skellet 8 st. (Poul Poulsen 4-B-5-5 var den smed fra Harboøre, der ikke kunne udholde sin nærige kone og derfor flyttede til København). Jeg var tidlig på farten og måtte gå ene til kirke i Lykkebo kirke tæt ved, hvor Mine bor. Hun havde travlt med haven. Præsten var Sandbæk kl. 8. Han sagde bl.a.: Det er farligt at (sætte) bruge ordet kristeligt om noget, som vi mennesker laver. Det kan let blive et misbrug af Herrens Navn. Poul traf jeg ikke. Mines søn bankmanden, er rar at tale med. Han har i drengeårene været hos Jens Møller i Bjerg, altså hans morbror, i sommerferierne. Han sagde om ham, at han var den bedste kristen han nogensinde havde kendt. Hans ord og færd var en enhed. Om den rige bonde sagde Sandbæk, at den er fortalt så godt, at selv et barn vil synes, han er et fjols, trods sin snusfornuft og sin ydre rigdom. Ja, du burde have haft et bedre brev fra mig, men jeg er ikke ret meget værd, og så bliver det man skriver jo tilsvarende. Hvor er det godt, at du har villet være teolog og præst. Hvor trænges der til jer i vor tid. Vistnok mere end nogensinde. Din taknemlige slægtning, H. Humlum. Hils fælles bekendte.

13 jun. 1950. I aften taler **Chr. Bartholdy** her i byen kl. 8, og min yngste datter kommer her med sin første fødte, en lille pige på 5 uger og hendes mand pastor **Fritz Bojsen-Møller** fra Nibøl i Sydslesvig. Han rejser igen i morgen, men kommer om en måned; så får han 3 ugers sommerferie, og da tager den lille familie ophold hos hans mor i Fjellerup, Djursland. De har kun 1½ stue at bebo i Nibøl, så foreløbig bor mor og barn mest her hos mig. De har lige været 3 uger hos hans bror, der er læge i Haarby på Vestfyn. Det var lidt om min yngste datter. Min ældste søn Johannes (Århus) er i USA et halvt år, hvor han underviser i geografi på universitetet i Minneapolis. Hans kone er med, og vi har her imens deres to ældste drenge, Peter 9 år og Steen 5 år. Så er der Vilhelm, der er 1. lærer i Besser på Samsø, og Arne, der er adjunkt i Esbjerg (har en søn Ole). Eva, den ældste af vore piger er lærerinde i Ålborg, gift med en disponent Hansen i en jern- og stålforretning ved broen (P. C. Petersen). De har tre børn, og de bygger for tiden hus. Arne i Esbjerg byggede i fjor; hans svigerfar er adjunkt Vestergaard, en ældre bror til præsten i Lemvig. En datter Inge er ugift; hun er cand.mag. (adjunkt) i dansk, tysk og engelsk og underviser på et gymnasiekursus i Høng. Ja, hvad her er kradset ned interesserer vel næppe dig, men hvad gør man ikke for at fylde arket! Og mig interesserer det mere jo ældre jeg bliver. Hvis du skriver engang igen kan du jo gøre gengæld, og i øvrigt forsøge at tilgive mig dette sendrægtige skriveri. H. H.

Chresten Daell, født i Humlum ca. 1883, udgav I 1947 et lille skrift med titlen: "Billeder fra Humlum sogn og stationsby". Chresten var søn af tømrermester **Anton Christensen Daell** (Stokkendal), som boede og havde værksted i Humlum på adressen Østerbrogade 11. Denne familie havde rod i gården Stokkendal i Humlum. Chresten blev sammen med sin bror **Peter Møller Daell,** der var født 14 jul. 1886 i Humlum, medstifter af Daell's Varehus.
Chresten Daell skriver på side 52 under afsnittet Humlum skole 1890-95: Stærkest var smededrengene. De var så mægtige, at de ikke behøvede at vise det. De havde ingen fjender. Måske var det også småt med venner. Den ældste, Hans, satte sig en dag op mod lærer **Hans Christian Jørgensen**, som var skolens yngre, dygtige og meget bestemte lærer. Men det kom Hans ikke godt fra. I en håndevending hentede Jørgensen sit spanskrør og lod det danse på Hans's ryg, så det var en gru. Hans blev balstyrig og rendte

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

ud af klassen, og udenfor råbte han, idet han tog sin vej hjem, et meget slemt ord. Jørgensen spurgte os andre, om vi havde hørt, hvad Hans råbte, men det var der naturligvis ingen der havde. Hans blev selv skolelærer og tog senere navnet Humlum. En søn af ham er professor **Johannes Humlum** ved Århus Universitet.
Chresten Daell sendte ved udgivelsen i 1947 et eksemplar af bogen til Hans Humlum i Roskilde. Den er i Arne Humlums eje og er dedikeret til H.H. fra Chresten Daell og hustru.
Videre fra Lærer Hans Humlum's egne oplysninger: Mor døde da jeg var 6 år gammel. Vi var 8 søskende, så jeg måtte, som den femte i rækken, tidligt ud som hjord dreng. Jeg gik så kun i skole fire dage om ugen i de fem vintermåneder. Et par timer om aftenen hjalp man til med arbejde i smedjen eller med at slå læder på træsko og læste lektier: Bibelhistorie, læsebog, salmevers, danmarkshistorie og geografi. Og når så vinteren var forbi, kom man efter forårs eksamen omkring 1 april ud hos bønderne at vogte får og kvæg og hjælpe til i marken. De 7 måneder fra april til november var jeg hjord- eller tjenestedreng på forskellige gårde og gik slet ikke i skole. Mor var død og far havde ikke megen tid tilovers for os børn. Han sled i smedjen fra kl. 5 om sommeren og fra kl. 6 om vinteren til kl. 8 om aftenen.
Sådan gik årene fra 9 års alderen til 15-års alderen, hvor jeg kom i smedelære hjemme. Der stod jeg i lære i 1½ år og kom som forbundter i arbejde hos en smed i Kjærhale i Resen sogn ½ år. Det tredje læreår var jeg på maskinværksted i Humlum.

Lærer Humlum's efterladte skrifter, forskellige breve, rettelser og tilføjelser. Der er en del gentagelser. Afsnittet er redigeret år 1999, hvor der den 11 august kl 1130 til 1300 var 80% solformørkelse ved nymåne.

30 juli 1954 var der solformørkelse ved nymåne.
Født 22 okt. 1879 i Møllerhuset kl. 1230, ved Struer- Oddesundvejen. Da jeg var to år flyttede vi ind i et nyt hus nede ved jernbanestationen. Banen fra Struer til Thy var ført igennem nogle år før. Der lå et par stråtækte hytter i byen. I den ene boede et ældre par, **Kjeld Madsens**, vor genbo. I den anden boede **Laust Væde**, der var vejmand. Ellers var der af nye huse Købmand Linds og vogterhuset samt kroen lige overfor Laust Vædes. I løbet af få år kom forskellige håndværkere til stationsbyen og byggede langs Lemvig landevejen. I 1888 blev missionshuset bygget mod vest i nabolaget. Lige overfor vort hus blev andelsmejeriet bygget. Her hentede jeg tit centrifuge mælk om morgenen til davren før jeg skulle i skolen, som lå 10 min. gang (løb) fra byen. Der skulle vi være fra kl. 9 til kl. 4 de fire første søgnedage i ugen, men fra 11 års alderen gik jeg kun i skole 4- 5 vintermåneder.

Få har så meget at takke for som jeg igennem de mange år til trods for, at jeg mistede mor, da jeg var 6 år gammel. Et tab, der hærdede mig i drengeårene, i 10 til 15 års alderen. Især årene 1891- 92 og 93 fra 1 april til 1 november var strenge. Jeg var da hjordreng i Skodborggård. Her sov jeg i en hestebås, når nætterne meldte sig med hvile fra kl. 9 aften til kl. 5 morgen.

Kaldt op efter min mors far Hans Heinrich var jeg måske hendes kæreste af vi 9 søskende og nr. fem i rækken. Mor havde stået som 17- årig med forhammeren i sin fars smedje i Vestergade i Lemvig. År 1868, da min far som 23 årig lige var hjemkommen fra soldatertjeneste i Vestindien, passede han smedjen et års tid for sin svigerfar. Herefter begyndte han at smede i Humlum i Over Bredalsgård smedje, indtil han først i halvfjerdserne fik bopæl og værksted i Gadegårdhus ved hovedvejen i Humlum. Hermed kunne de gifte sig. Dette skete i januar 1874. Sine (Hansine) blev født 3 nov. samme år. De 6 første af os 8 børn blev født i det lille møllerhus på bakken ved Struer-Oddesundvejen (overfor gården Gadegård).
Lidt efter lidt begyndte købmanden, smeden og andre håndværkere at etablere sig langs landevejen i Humlum by. Sidst i 80-erne blev der bygget andelsmejeri og missionshus.
Da min bror Christian, der var født 27 dec. 1880, var 1½ år gammel, flyttede mine forældre med seks børn til et nyt hus i Humlum by. Dette hus var med værksted i den østre gavl bygget for 2000 kr. Jeg syntes i mine drengeår, at det var en umådelig sum. Min far lånte dem af en os meget venligsindet gårdejer **Niels Jepsen** i Overbredalsgaard.
Vort nye hus lå i den ny lille stationsby skråt overfor kroen. Jernbanen fra Struer til Thisted var ført igennem få år tidligere. Her voksede vi 9 søskende op i på en gang åndelig rigdom, og den i ydre henseende yderste fattigdom. Mor døde den 1 marts 1886, da søster Mitte nr. 9 af børneflokken var et år gammel. Mor var født 1851. Mine minder om hende de sidste to år hun levede står mærkeligt klare for mig. Far var af og til ude at beslå heste på de større gårde hele dage. Mor måtte ene forestå alt i hjemmet. Jeg mindes da, at vi sad omkring stuebordet og bad morgenbøn med foldede hænder på bordkanten. Om søndagen gik de i kirke. Hver anden søndag var der gudstjeneste om formiddagen, og jeg husker, at det var solskin, når mor kom fra kirke, og at mors kjole var grå og ulden antagelig af hjemmevævet stof, fremstillet hos en god veninde.

Den første sommer, jeg var rigtig hjordreng, var i 1890 i Ørskov vesten for byen. Gården var på 50 tdr. land. Gårdejeren **Poul Jespersen** (Ørskov) og hans rare kone Ane havde købt gården året før. (Se under 4-B-6, Ane Jensen Møller, "Pinholt"). De havde foruden drengen om sommeren en karl på 18

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

år. I sommerferien, da jeg var 9 år, passede jeg køerne for vognmand **Poul Frost**, der havde sin ejendom norden for byen (Lille Ørskov). I de tre år 1891-92 og 93 var jeg som nævnt hjordreng i Skodborggård i Gudum fra først i april til 1. november. I disse somre gik slet ikke i skole, selvom den lå lige 50 meter vesten for gårdsledet. Læreren hed Søe. I 1894 efter min konfirmation den 4 april, tjente jeg i Mattrup i Resen. Lønnen var 60 kr. for de 7 måneder. De fire år forinden havde jeg en løn fra 10-20- 30 og 40 kr. Sommerferie lønnen var, da jeg var 9 år, en kop ny malket mælk kl. 9 aften til en rugbrødsskorpe. Sundt var dette drengeliv om sommeren. Når jeg som ni årig gik i mosen de lange sommereftermiddage og så efter Poul Frosts 2 køer, der slæbte tøjret efter sig, var tiden ofte lang. Solnedgangen var kærkommen. Forsommer og eftersommer i april og oktober i årene 1891- 94, når man skulle se efter henholdsvis de løse får og det løse fæ, var hårde. Man frøs i den meget mangelfulde påklædning, skjorte, et par bukser og jakke (trøje). Min stedmor var ellers god mod mig, når jeg søndag aften, hver femte uge, fik lov at løbe hjem.

Min mor Julie Marie, døbt Hansen, født den 24 maj 1851 i Erritsø havde 2 brødre og en søster.

1. **Frits Hansen**, der var fodermester på Ringsted egnen.
2. **Peter Hansen**, der var urmager i Rudkøbing og døde i Randers.
3. **Kristine Hansen**, der blev gift med en skipper **Bendt Pedersen** fra Gilleleje (se "Slægten Milan"). Sidstnævnte fik hjemmet i Vestergade i Lemvig, som deres ældste datter lærerinde **Kathrine Pedersen** nu bebor. Af hendes 5 søskende er den yngste havnemester **Peter Pedersen** i Esbjerg. Den ældste **Frederik Pedersen** døde som ung sømand i syden af den gule feber. Den næstældste **Hans Henrik Pedersen**, født marts 1880 var havnebetjent. Han døde i Frederikshavn. Kristine var gift med dykker Lau i Frederikshavn. Marie blev gift med lærer Trudsø i Søborg. Hun er nu enke. Min morfar Hans Heinrich Hansen var sydslesviger fra Arnes, Kappel, ved Slien. Han var klein- og grovsmed, og i 25 års alderen ca. 1838 rejste han nordpå foreløbig til Erritsø ved Fredericia, hvor han var smedemester en halv snes år. Han blev gift med en gårdmandsdatter **Hansine Kathrine Frederiksen** fra Taulov og de fik 2 sønner og 2 døtre. Min mor var den yngste af pigerne. Fra Erritsø drog de længere nord på og boede et par år i Måbjerg ved Holstebro. Derefter var de en kort tid i Ølby ved Struer og kom så til Lemvig, hvor de levede resten af deres liv fra omkring 1860. Han døde i 1888 og hun døde nogle år tidligere vistnok på grund af en knæskade. Hun fik det ene ben "sat af" over knæet nogle år før hun døde. Hun var til trods herfor den livligste af de to og dansede med, når ungdom lørdag aften samledes i deres restaurant, som de havde sammen med smedeforretningen. Et par år før min far blev gift med den yngste af døtrene, passede han smedjen og hun hjalp ham jævnligt med forhammeren. Dette fortsatte hun med en årrække også efter deres giftemål, medens de havde smedeforretningen i Humlum. Samtidig hermed passede hun huset, fødte og opfostrede os børn. Vi var 8, der voksede op i årene fra ca. 1874 til 1886, hvor hun døde 35 år gammel antagelig af overanstrengelse. I hjordrengeårene var søndage og mandage ens. Jeg havde kun fri en 4-5 søndag eftermiddage i de 7 sommermåneder. Når jeg var hjemme husker jeg godt morgensangen: "Tak for al din fødselsglæde" og om søndagen fars og mors kirkegang og fars oplæsning af Indre Missions Tidende eller et af **Vilhelm Beck**s prædikener. Og konerne eller de gode venner, der tit var med til denne oplæsning og til kaffen diskuterede f.eks., om det var synd at strikke, medens de hørte Guds ord. Vi sang meget- især efter "Hjemlandstoner". I missionshuset sang vi efter "Troens rare klenodie".

I min fars hjem i møllerne i Fabjerg og Møborg var de 12 søskende som voksede op. I mit hjem var vi 8. I begge hjem var der ligge mange piger og drenge. Min far var den næst yngste og blev født 1845 den 29 nov. Da jeg var barn mente jeg det var den 2 dec., der var hans fødselsdag. Det var nemlig hans dåbsdag. Min far og mor blev "vakte" og omvendt da de i året 1874 sammen hørte Vilh. Beck prædike i Struer. Herefter deltog de ikke mere i de verdslige gilder med dans, svir og kortspil, men gik til de gudelige forsamlinger. Nogle af disse såkaldte hellige eller gudeligt vakte regnede deres dåbsdag for mere betydningsfuld end den naturlige fødselsdag.

En af min fars brødre **Christen Ørts**, ugift, født 1843, "Kræ Øs" kaldet, var af og til i længere tid i mit hjem og hjalp min far i smedjen med forhammeren især. Min mor, der jo var smededatter, havde de første år de var gift og vistnok også i deres forlovelsesår, da far bestyrede hendes fars værksted i Lemvig i Vestergade , brugt forhammeren. Far fortalte om hende, at hun havde så stærke arme, at kun få mænd kunne måle sig med hende i armtag. Når far og mor om aftenen af og til var til missionsmøde, havde "Kræ Øs" ofte tilsyn med os børn. Han fortalte somme tider om sit hjem. Sin far syntes han ikke så godt om som sin mor. Hun var også meget bestemt i sine krav til børnene, men slog dem aldrig. Min farfar døde ca. 1885 (det var 1876) et år før min mor. Min farmor levede som enke i mit hjem det år, da jeg skulle begynde at gå i skole. Hun sad om dagen i sengen og hørte mig i lektierne og sagde bl. a.: "Du kan ikke være bekendt at gå i skole uden at du kan sige, hvorfor vi holder

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

jul, påske og pinse". Kræ Øs fortalte også, at engang hans far og mor var til gilde, var de placeret midt for det lange bord ved vinduessiden, så de vanskeligt kunne komme ud på gulvet. En af gæsterne havde under spisningen drillet **Jens Christensen Møller**. Han blev så vred, at han satte hænderne midt på bordet og sprang over bordet og gik sin vej. Hans kone "An' Møller" tog drillepinden i skole med sine egne ord og hånede ham for, at han ikke turde drille hendes mand, når de var alene sammen.

Gud kaldte ad mig fra jeg var ganske lille, gennem min mor og far og deres gode venner, der jævnligt kom på besøg i vort hjem. Når mor, der døde da jeg var 6 år gammel, samlede os 8 søskende omkring bordet og sang med os og bad fadervor husker jeg, at jeg sad og funderede over mine fingre, når hænderne foldedes på bordkanten. Hvorfor venstre tommel kom foran højre? Det kunne ligeså godt være omvendt.- Eller jeg tilfældig som 15 årig hørte min far påkalde Gud i sin nød i sit lønkammer.
Gud kaldte ad mig, når jeg trodsig gik min vej hjemmefra, fordi jeg syntes jeg led uret. Min far havde trods dette kun gode ord og venlighed at møde mig med, når jeg senere kom hjem igen og således indså og følte, at jeg havde et hårdt hjerte og et dårligt sind. Da lærte jeg i en mørk og kold februar aftentime i Resen Mose at kalde på Gud, og da jeg sent nåede til min plads, var jeg så glad i følelsen af Guds godhed.

En anden version af lærer Humlum's erindringer, som er lånt af Arne Humlum, Kalundborg:
Min farmor, **Ane Rasmusdatter Bjerregaard** (Møller), døde i mit hjem i Humlum år 1887, et år efter mors død. (Fejl. Skal være 1891).

Far døde 78 år gammel i 1923. Min stedmor var død syv år tidligere. Hun havde hjulpet min mor et halvt år, medens hun var syg af vattersot. Efter at far havde passet både smedjen og børneflokken et års tid efter mors død, kom hun igen som stedmor (for os børn). Da var jeg otte år. Når jeg kom fra skole nøjedes jeg og vel også mine søskende med salt, brød og vand. 1890 blev gården St. Ørskov vest for Humlum station solgt til **Poul Jespersen** (se under 4-B-6, **Ane Jensen Møller**), der var gift med en rar lærerdatter fra Hove ved Lemvig. Jeg blev hans hjordreng denne sommer og havde det godt med undtagelse af den tid (i høsten), hvor jeg blev sat til at tage imod de tidselfyldte neg i laden. Det gjorde ondt i fingrene, så jeg klagede mig, men han sagde vredt: "Kan du ikke tåle dette, får du aldrig en plads du kan blive i".
Den 4 april 1894 blev jeg konfirmeret i Resen kirke. Min søster Henriette, der var godt et år ældre end jeg, blev konfirmeret i Humlum kirke. Præstegården ligger nu ved Humlum kirke, men dengang var præstegården en ret stor gård, som lå i Resen sogn ved mosen. Den hed Mosegaard. Vi gik fra Humlum over mosen to formiddage om ugen i vinterhalvåret for at gå til præst. Der var ca. 20 konfirmander fra hvert sogn (Resen og Humlum). Vi sad i konfirmandstuen på fire lange rygløse bænke, 10 på hver bænk. Præsten var dengang formand for skolekommissionen og sad to dage sidst i marts på skolens kateder og skrev karaktererne i de fag vi blev prøvet i. Fagene var: Skriftligt og mundtligt dansk og især regning. De drenge og piger, som klarede sig bedst fik (det følgende år) plads nærmest katederet. Den ringeste kom i kakkelovnskrogen. Sådan sad vi også i konfirmandstuen. Præsten overhørte først de der sad længst borte. Derfor blev jeg, som sad nærmest præsten, aldrig hørt i lektien.
1 nov. 1894 kom jeg hjem fra et ½ års ophold som hjordreng på gården Mattrup i Resen. Min ældste bror Jens passede smedeforretningen. Min far passede træhandelen. Jeg kom til at stå med forhammeren hos min bror. Sådan gik tiden ca. 1½ år til februar 1896. Da sagde jeg en dag til min far, der var i færd med at sko heste, at jeg ønskede at komme hjemmefra. Du kan rejse straks, sagde han. Et par timer efter gik jeg hen ad landevejen med fire skjorter i min randsel, som stedmor gav mig med. Ca. en time efter kom jeg til en smedje i Resen, hvor mesteren **Chr. Mikkelsen** tilbød mig arbejde. Her blev jeg til høsten. Der var en 30- årig svend, hvis navn jeg har glemt, og som var from og gik til Gudum kirke på onsdage om aftenen i fastetiden. Jeg gik med. Især sangen, -Hil dig frelser og forsoner. Verden dig med tornekroner. Du det ser jeg har i sinde. Rosenkrans om kors at vinde. Giv dertil mig mod og held-, gjorde indtryk på mig. Jeg blev omvendt.
Efter høst fik jeg arbejde på **Villads Christensens** maskinfabrik i Humlum. (Villads Christensens maskinfabrik lå på en plads bag ved mejeriet. Han gik fallit på et tidspunkt og maskinfabrikken blev nedlagt). Han havde i flere år haft mange folk i arbejde. Hovedsageligt fremstillede han vindmotorer. Jeg fremstillede ene mand en vindmotor til Vestergård i Vandborg og stillede den op på gårdens lade i løbet af 14 dage. På værkstedet fremstillede og malede jeg bl.a. 20 hesteriver. Som jeg stod der alene i det store værksted en august dag 1897 slog det mig, at jeg skulle på højskole. Kl. 18 kørte jeg på cykel til Nr. Nissum. Pastor Hansen overtalte mig til at begynde en uge efter. Fra den 1 sept. 1897 kom jeg på forberedelsesholdet på Nr. Nissum Seminarium. Her i Nr. Nissum var min farbror **Peder Skaaning Christensen** smed. Han hjalp mig især det første år med kost og bolig.
Fire år efter fik jeg lærer eksamen. Vi var 20 elever i øverste lærerklasse år 1901. Året før var der kun 13. Der kom bud fra Struer Realskole, om en af os (demitanter) kunne påtage sig undervisningen i

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

gymnastik og især i sang. Jeg fik pladsen et år, men da skolen var privat, søgte jeg 2'den lærerembedet i Hjerm Vestre Skole året efter. Her var jeg to år, men var dog samtidig soldat i 9 måneder i København. Året 1904-05 var jeg timelærer i Kalundborg. Året 1905-06 var jeg lærer på drengehjemmet Holsteinsminde. 1906-07 boede jeg i København, hvor jeg gik på lærerhøjskolen. 1907 kom jeg til Holstebro Kommuneskole. Her traf jeg lærerinde **Anna Vilhelmine Olsen-Hansen**. Vi blev gift. I de 14 år vi boede her blev vi forældre til syv børn. I 1921 flyttede vi til Roskilde, hvor jeg blev lærer ved de kommunale skoler.
Børn:
4-B-12-5-1, Johannes Humlum, født 14 jul. 1911.
4-B-12-5-2, Vilhelm Humlum, født 9 sep. 1912.
4-B-12-5-3, Eva Humlum, født 8 dec. 1913.
4-B-12-5-4, Inge Humlum, født 21 apr. 1915.
4-B-12-5-5, Hans-Ole Humlum, født 20 feb. 1916.
4-B-12-5-6, Arne Humlum, født 9 okt. 1918.
4-B-12-5-7, Anna Marie Elin Humlum, født 27 okt. 1920.

Disse børn med familie.
4-B-12-5-1, Johannes Humlum, født 14 jul. 1911. Viet 1 maj 1940 til
4-B-12-5-1+, Lise Dorthea Jørgensen født 27 dec. 1912, død 27 jan 1997. Lise var mensendiecklærerinde. Johannes døde 13 jun. 1990. Han var professor, dr.phil. Familien boede i Aarhus. De havde fire børn.
Nekrolog i Kristeligt Dagblad: Professor, dr.phil. Johannes Humlum, Siriusvej 6, Højbjerg, 78 år. Johannes Humlum, der var professor ved Aarhus Universitet fra 1943 til 1981 og leder af kulturgeografisk Institut fra 1966. Han var født i Holstebro. Blev cand.mag. i 1935 og arbejdede ved Niels Brock's handelsskole, Købmandsskolen og Handelsskolen i København, før han i 1939 blev knyttet til Københavns Universitet. Hans virke inden for kulturgeografi spændte vidt, og han rejste over det meste af verden, ligesom listen over litterære udgivelser blev lang. I Danmark gjorde han sig i 1960'erne gældende i debatten om en jysk motorvej, om lufthavn på øen Saltholm, om placeringen af universiteter i Danmark og om Danmarks tilslutning til EF. I udlandet blev han kendt som ekspert inden for kunstvanding i ørkenområder, og han havde været med til at kortlægge store land områder, heriblandt en del af verdens flodreservoirer. Hans engagement medførte mange faglige tillidshverv, bl.a. blev han medlem af Det lærde Selskab ved Aarhus Universitet. Johannes Humlum var æresmedlem af Società Geografica Italiana og havde fået Liederkerke-Beaufort prisen af Sociètè de Gèographie i Paris, ligesom han i 1976 modtog Det Kgl. Danske Geografiske Selskabs Galatheamedalje. Han havde publiceret en række afhandlinger i danske og udenlandske tidsskrifter og været redaktør af tidsskriftet Kulturgeografi samt tidsskrifter ved Kulturgeografisk Institut ved Aarhus Universitet.
Deres børn:
4-B-12-5-1-1, Nils Peter Lander Humlum, født 30 maj 1941. Han har samlevet med
4-B-12-5-1-1+, Kirsten Houlberg, født 5 jul. 1943. De har en søn
4-B-12-5-1-1-1, Søren Houlberg, født 23 jul. 1972. Søren er smed.

4-B-12-5-1-2, Hanne Lise Humlum, født 24 nov. 1943. Viet 17 nov. 1973 til
4-B-12-5-1-2+, Flemming Dall, født 25 jun. 1935. Fraskilt, ingen børn. Flemming døde 28 jul. 1987. Han var rektor - fysik, matematik.
Hanne er lektor – matematik.

4-B-12-5-1-3, Jens Christian Humlum, født 24 nov. 1943. Død 25 nov. 1943.

4-B-12-5-1-4, Jan Steen Humlum, født 12 feb. 1945. Kaldenavn Steen. Viet 21 jun. 1980 til
4-B-12-5-1-4+, Elin Andersen, født 28 aug. 1952 i Herning. De har en datter,
4-B-12-5-1-4-1, Anne Tine Humlum, født 20 maj 1987 i Århus.
Steen er fuldmægtig i Nykredit. Elin er kontorleder hos Landsforeningen af Menighedsrådsmedlemmer.
4-B-12-5-1-5, Jøren Jes Humlum, født 21 jul. 1948. viet 18 nov. 1978 til
4-B-12-5-1-5+, Kirsten Knoth. Parret er skilt. De har en datter
4-B-12-5-1-5-1 Maria Knoth, født 31 maj 1981.
Jøren er cand.mag i historie og samfundsfag.

4-B-12-5-2, Vilhelm Humlum, født 9 sep. 1912 i Holstebro. Viet 14 okt. 1945 til
4-B-12-5-2+, Inger Juhl født 8 aug. 1921. Inger var bogbinder. Vilhelm var Lærer fra KFUM's seminarium på Frederiksberg år 1936. Herefter var han lærer forskellige steder i landet. I perioden 1940-49 var han lærer i Ølgod, hvor han traf sin tilkomne hustru Inger. Her kom de begge til at virke indenfor spejderkorpset. Vilhelm var tropsfører for de gule spejdere og Inger var leder af blåmejserne. Efter tiden i Ølgod blev Vilhelm førstelærer på Besser Hovedskole på østkysten af Samsø. Her var familien i årene 1949-1957. Deres tre børn blev født her på Samsø. Af hensyn til børnenes videre skolegang forlod de Samsø i 1957 og slog sig ned i skolebyen Silkeborg, hvor Vilhelm blev ansat ved Silkeborg Mellem- og Realskole. Her i Silkeborg slog de rod. Vilhelm skrev i 1997: "Humlum - Slægten, set med Vilhelms øjne". Et privat skrift, hvoraf en del oplysninger om familien med efternavn Humlum er kopieret.
Vilhelm døde den 5 mar. 2000.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Deres børn:
4-B-12-5-2-1, Mogens Humlum, født 31 mar. 1950. Viet 22 aug. 1998 til
4-B-12-5-2-1+, Grethe Hilmer, født 30 dec. 1957.
4-B-12-5-2-1-1, Annette Hilmer Humlum, født 23 nov. 1998.
Mogens er kok.

4-B-12-5-2-2, Mette-Lise Humlum, født 15 feb. 1954. Hun er sygeplejerske og har været gift med
4-B-12-5-2-2+, Niels Christensen, med hvem hun har børnene
4-B-12-5-2-2-1, Claus Humlum, født 17 feb. 1978.
4-B-12-5-2-2-2, Michael Humlum Christensen, født 5 jun. 1980.
Samlever 1997 med **Niels-Anton Rasmussen**, som er læge ved Psykiatrisk Hospital i Århus. Niels-Anton har været gift tidligere. Tilsammen har de seks børn. Samlivet er ophørt.

4-B-12-5-2-3, Claus Humlum, født 1 aug. 1955. Viet 28 feb. 1987 til
4-B-12-5-2-3+, Birthe Stahmer Hansen, født 19 dec. 1955. De har børnene
4-B-12-5-2-3-1, Henriette Stahmer Hansen, født 19 jul. 1987.
4-B-12-5-2-3-2, Maria Stahmer Hansen, født 4 jul. 1990.
Claus har noget at gøre med elektronik. Birthe er fysioterapeut.

4-B-12-5-3, Eva Hanna Humlum, født 8 dec. 1913 i Holstebro. Viet 19 okt. 1941 til
4-B-12-5-3+, Kurt Vilhelm Hansen, der var direktør i Aalborg og født den 7 jul. 1916. Han døde den 25 apr. 1991.
Eva var lærerinde og døde ved et trafikuheld den 10 dec. 1952.
Deres børn:
4-B-12-5-3-1, Jens Humlum Hansen, født 8 aug. 1944. Viet (1) til Esther omkring 1968. De har børnene
4-B-12-5-3-1-1, Rikke Hansen, født 28 jul. 1971.
4-B-12-5-3-1-2, Sanne Hansen, født 10 maj 1977.
Viet (2) den 21 aug. 1982 til
4-B-12-5-3-1+2, Mary Keogh. Deres Børn:
4-B-12-5-3-1-3, Clodagh Vibeke Keogh Hansen, født 16 jan. 1985.
4-B-12-5-3-1-4, Caoimhe Marianne Keogh Hansen, født 3 sep. 1987.
Jens er skibsfører.

4-B-12-5-3-2, Vibeke Humlum Hansen, født 20 jul. 1947. Vibeke er kontorass. Viet 20 sep 1969 til
4-B-12-5-3-2+1, Peter Loll Johansen, født 27 mar. 1946. Peter er kok. Parret er skilt. De har en søn
4-B-12-5-3-2-1, Per Loll Johansen, født 13 jun. 1970. Per er civilingeniør, miljø Ph.d. (Seattle USA). Han blev viet 11 okt. 1997 til
4-B-12-5-3-2-1+, Julie Ann Vadnais, født den 7 okt. 1969. Deres barn
4-B-12-5-3-2-1-1, Markus Even Vadnais Loll, født 2 jul. 1999.
Vibeke har samlevet med
4-B-12-5-3-2+2, Preben Willy Østergaard, født 29 jun. 1953. Preben er bogtrykker. De har en datter
4-B-12-5-3-2-2, Helene Vibeke Humlum Østergaard, født 15 nov. 1984.

4-B-12-5-3-3, Hans-Ole Humlum Hansen, født 20 feb. 1950. Hans-Ole er telefonmontør. Han blev viet (1) i 1980 til rejsebureau indehaver
4-B-12-5-3-3+1, Karen Taagaard, født 20 mar. 1946.
Viet (2) den 11 sep. 1999 til frisør
4-B-12-5-3-3+2, Alice.

4-B-12-5-4, Inge Dagmar Anna Humlum, født 21 apr. 1915 i Holstebro. Cand.mag. i engelsk, tysk og dansk, uddannet på Københavns Universitet. Hun var lektor og underviste i sprog på gymnasiet i Høng, Brenderup på Fyn og i en længere årrække i Ribe, hvor hun sluttede sin lærergerning. Kort tid efter fratrædelsen her flyttede hun til Ålborg. Med årene blev hun mere og mere svagtseende og fik "blindestok" m.v. En morgen i 1986 fandt hendes hushjælp hende liggende bevidstløs på gulvet. Hun blev indlagt på hospital, hvor man konstaterede blodansamlinger i hjernen. Inge blev opereret, men det gav ikke store forbedringer i hendes tilværelse. Inge døde den 5 aug. 1999 efter at have ligget i koma på tredje år på et plejehjem . Inge var ugift.

4-B-12-5-5, Hans-Ole Humlum, født 20 feb. 1916 i Holstebro. Der var en tvilling til Hans-Ole der døde som spæd. Hans-Oles kaldenavn var: Sole. Viet 9 jul. 1949 til **Marion,** der var fra Mandal i Norge. Ægteskabet blev opløst.
Hans-Ole var noget svagelig fra fødslen. Vilhelm mener, at det var Hans-Ole's svage helbred, som var årsag til, at familien i sin tid flyttede fra Holstebro. Familien i øvrigt mener, at det var de bedre uddannelsesmuligheder for børnene, her tæt ved København, der var årsag til, at de valgte Roskilde.

Hans-Ole kom i købmandslære i Roskilde og blev udlært. Ved faderens død overtog han delvis huset på Duebrødrevej 12 i Roskilde, hvor han hidtil havde boet hos sin far. Dette sted solgte han og flyttede til Øster Bording, hvor han købte et husmandssted. Købmands erhvervet havde han delvist forladt og fik sit udkomme ved kørsel med lastbil. Efter Øster Bording fik han lejlighed i Silkeborg. Her døde han den 29 okt. 1973.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

4-B-12-5-6, Arne Christian Humlum, født 9 okt. 1918 i Holstebro. Viet 27 jun. 1948 i Jerne kirke til
4-B-12-5-6+, Ingeborg Vestergaard, født 18 nov. 1927, datter af **lektor Vestergaard**, Esbjerg. Arne er matematisk student fra Roskilde Katedralskole. Uddannet i naturfagene biologi og geografi ved Københavns Universitet. Supplerede med uddannelse som gymnastiklærer. Cand.mag. Var 1950 adjunkt ved Esbjerg Gymnasium. Familien boede her, men flyttede efter få år til Kalundborg, hvor Arne blev lektor ved det derværende gymnasium. Her har ægteparret har boet siden på Kystvejen ikke mange stenkast fra fjorden. Arne Humlum døde den 19 feb. 2000.
Deres børn:
4-B-12-5-6-1, Ole Humlum, født 21 jul. 1949, cand.mag. Ole er naturgeograf og har i den forbindelse et omfattende rejseliv. I Politiken søndag den 4 aug. 1996, hvor en ekspedition til Zackenberg fjeldet i Nordøst Grønland refereres i tekst og billeder, advarer Ole Humlum mod at tro, at klimaet kun ændrer sig på grund af drivhuseffekten. Der er beviser på, at Nordøstgrønland for 7.000- 8.000 år siden blev udsat for en voldsom opvarmning. Ole er professor i geografi, UNIS Svalbard. Han blev viet (1) til
4-B-12-5-6-1+1, Helle Heinscke. De har børnene
4-B-12-5-6-1-1, Morten Humlum, født 11 okt. 1980.
4-B-12-5-6-1-2, Mads Humlum, født 30 sep. 1985.
Viet (2) til
4-B-12-5-6-1+2, Hanne Hvidtfeldt Christiansen.

4-B-12-5-6-2, Carsten Humlum, født 22 jan. 1953. Viet til
4-B-12-5-6-2+, Kirsten Storgård Jensen, født 15 mar. 1954. De har børnene
4-B-12-5-6-2-1, Rasmus Humlum, født 15 nov. 1980.
4-B-12-5-6-2-2, Line Humlum, født 31 jul. 1985.
Carsten er lektor i geografi ved Thisted Gymnasium.

4-B-12-5-7, Anna Marie Elin Humlum. Kaldenavn Rie. Født 27 okt. 1920 i Holstebro. Viet 3 aug. 1949 til
4-B-12-5-7+, Fritz Bojsen-Møller, født 6 maj 1919 i København. Død 17 apr. 1969. Han var præst i Nibøl. Se slægtsbogen: En kavalkade over Bojsenslægten. Samlet af Nanna Træden 1956. Genoptrykt 1971.
Anna Marie tog lærerindeeksamen fra Skårup Seminarium på Fyn. Kort tid herefter blev hun ansat som lærerinde i byen Niebüll syd for grænsen. Her mødte hun stedets danske præst, Fritz Bojsen-Møller. De blev gift og flyttede efter 1955 til landsbyen Ulse lidt syd for Haslev, hvor Fritz blev sognepræst. Her døde han i 1969. Anna Marie flyttede herefter til Næstved, hvor hun stadig bor.
Deres børn:
4-B-12-5-7-1, Anna Christiane Bojsen-Møller, født 11 maj 1950. Viet (1) 31 maj 1978 i Røsnæs kirke til
4-B-12-5-7-1+1, Hans Rubech Christensen født 8 okt. 1950 i Kalundborg. Han er cand.teol og højskolelærer. Ægteskabet opløst.
De har børnene:
4-B-12-5-7-1, Andreas Gabriel Bojsen-Møller, født 20 jul. 1977. Studerende.
4-B-12-5-7-1, Thora Bojsen-Møller, født 14 jul. 1983.
4-B-12-5-7-1, Lisbet Bojsen-Møller, født 15 jul. 1983.
Viet (2) til sognepræst
4-B-12-5-7-1+2, Hans Christian Grosbøll-Poulsen, Gl. Rye.
Anna er student fra Haslev 1969. Teologisk kandidat 1979 fra Københavns Universitet. Medudgiver af »Men størst er kærligheden« **Eline Boisens** erindringer fra midten af forrige århundrede, Gyldendal 1985. Anna Bojsen-Møller er forfatter til Eline Boisens erindringer 1-3, udgivet dec. 1999. I den anledning var der et stort interview med Anna Bojsen-Møller i Kristeligt Dagblad den 10 jan. 2000. Kort uddrag herfra:
Overskrift: I 13 år har Anna Bojsen-Møller beskæftiget sig med Eline Boisens efterladte erindringer. Hun har gjort det i sin egenskab af teolog, historiker og forsker. Men også på baggrund af at hun som menneske havde brug for at spejle sig i hende. Resultatet af »samlivet« med den stærke kvinde er trebindsværket »Eline Boisens Erindringer«.
I teksten læses:
Anna Bojsen-Møller er præst ved Risskov Psykiatrisk Hospital og i øvrigt i Risskov sogn. Hun er exam.art. i historie samt cand.theol. og har bl.a. arbejdet som højskolelærer og fængselspræst. I årene 1981-87 var hun præstekone i Veng og Mesing ved Skanderborg. Ægteskabet blev opløst, og hun efterfulgte i otte år sin tidligere mand som sognepræst samme sted. Hun var i den periode enlig mor med tre børn. Anna Bojsen-Møller bor i dag i Gammel Rye præstegård sammen med sin nuværende mand, sognepræst Hans Christian Grosbøll-Poulsen.

4-B-12-5-7-2, Jutta Bojsen-Møller, Født 5 jul. 1953. Viet til
4-B-12-5-7-2+, Sigurd Kværndrup, født 29 jul. 1946. De har tre børn:
4-B-12-5-7-2-1, Jon Bojsen Kværndrup, født 4 aug. 1977. Studerende, historie.
4-B-12-5-7-2-2, Marie Elisabeth Bojsen-Møller, født 5 feb. 1986.
4-B-12-5-7-2-3, Frederik Bojsen Kværndrup, født 16 mar. 1990.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Jutta er lektor i dansk og religion. Sammen med sine søstre og to andre medudgiver af »Men størst er kærligheden«, Gyldendal 1985.
Sigurd er lektor - dansk.

4-B-12-5-7-3, Elin Bojsen-Møller, født 4 okt. 1954. Viet til
4-B-12-5-7-3+, Peter Olaf Lund, født 13 nov. 1953. De har børnene
4-B-12-5-7-3-1, Erik Lund, født 5 jan. 1984.
4-B-12-5-7-3-2, Inge Veronica Bojsen-Møller, født 14 feb. 1992.
Elin er lærerinde. Peter er skoleinspektør.
Elin er medudgiver af »Men størst er kærligheden«, Gyldendal 1985.

4-B-12-6, Christian Christensen, født 27 dec. 1880 i Humlum. Udvandret til USA.

4-B-12-7, Marius Christensen, født 16 jul. 1882 i Humlum. Udvandret til USA før 1909. Viet til
4-B-12-7+, Anine (Christensen). På et brevkort modtaget ca. 1939 var afsender adressen: Mrs. Anine Christensen, 3310, No. 16 St. Omaha, Nebraska USA.

4-B-12-8, Mads Poulsen Christensen, født 19 sep. 1883 i Humlum. Død 6 jul. 1884 i Humlum.

4-B-12-9, Marie Christensen, født 13. feb. 1885 i Humlum. Viet ca. 1906 til
4-B-12-9+, Johan Dusinius Jensen, født 2 nov. 1872 i Gimsing. De boede ved FT 1925 i Lille Ørskovhus på Kirstensvej i Humlum. Her havde de øl og sodavandsudsalg. Når salget om sommeren gik godt blev han af sin kone kaldt hr. Jensen. I vinterhalvåret, hvor salget var mindre, kaldte hun ham "Bette Senius". Sønnen Halvor overtog forretningen og byggede ca. 1938 Vesterbrogade 10 med lejligheder og depot. Se Humlum-bogen.
Børn:
4-B-12-9-1, Elly Jensen, født 25 apr. 1907 i Humlum.
4-B-12-9-2, Laddy Jensen, født 12 sep. 1908 i Humlum
4-B-12-9-3, Harry Jensen, født 23 mar. 1912 i Humlum
4-B-12-9-4, Halvor Jensen, født 10 apr. 1914 i Humlum.
4-B-12-9-5, Fanny Jensen, født 24 mar. 1915 i Humlum.
4-B-12-9-6, Marry Jensen, født 26 mar. 1916 i Humlum.
4-B-12-9-7, Frank Jensen, født 17 maj 1917, Humlum.
4-B-12-9-8, Karla Jensen, født 18 okt. 1918, Humlum. Bor i Frederikshavn. Formentlig gift Thomsen. Har en søn **4-B-12-9-8-1, Per Thomsen** der er læge i Holstebro.
4-B-12-9-9, Polly Jensen, 30 dec. 1919 i Humlum.
4-B-12-9-10, Kaj Jensen, født ca. 1922 i Humlum.
4-B-12-9-11, Hasse Jensen, født ca. 1923 i Humlum.
4-B-12-9-12, Elly Jensen, født ca. 1924 i Humlum.
4-B-12-9-13, Lilly Jensen, født ca. 1925 i Humlum.
4-B-12-9-14, Julie Jensen, født ca. 1925 i Humlum. Bor i Frederikshavn
4-B-12-9-15, Max Jensen, født 11 jul. 1927 i Humlum.
En del af disse børn var/er bosat i København

Børn i andet ægteskab:
4-B-12-10, Julie Madsine Christensen, født 11 sep. 1888 i Humlum. Død 16 mar. 1889 i Humlum.

4-B-12-11, Julius Christensen, født 4 nov. 1889 i Humlum.. Han var smed. Udrejste til USA før 1909. KB: Født 4 nov. 1889, Julius Christian Christensen, søn af smed Jens Christensen og hustru Mette Kirstine Jespersen, 33 år i Aldersro.

4-B-12-12, Dusine Christensen, født 19 sep. 1891 i Humlum. Død 13 jul. 1909 i Humlum.

4-B-12-13, Mads Peder Christensen, født 4 feb. 1893 i Humlum. Død 30 jul. 1893 i Humlum.

4-B-12-14, Else Kathrine Christensen, født 11 mar. 1894 i Humlum. Død 30 apr. 1907 i Humlum.

4-B-12-15, Sara Christensen, født 29 nov. 1895 i Humlum, død 11 maj 1946 i Humlum, Østerbrogade 2. Begravet på Humlum kirkegård. Gift 14 apr. 1924 på Lemvig Borgmesterkontor med
4-B-12-15+, Emil Sørensen, født 16 sep. 1892 på Fejø. Oprindeligt sejlede han ved Oddesund-overfarten som matros. Efter broens færdiggørelse august 1938 blev han brovagt og senere brofoged. Denne stilling havde han indtil pensioneringen. Han døde den 17 dec. 1981 i Humlum.
Sara var i sin ungdom i USA en kortere periode, hvor hun havde forbindelse til sin bror Julius og halvbrødrene Marius og Christian, der var smede.
FT 1940 Humlum: Emil Sørensen født 16 sep. 1892 på Fejø, viet 23 apr. 1924. Sara født 29 nov. 1895 i Humlum. Ragnhild født 2 feb. 1919. Margot Kirstine (er streget ud). Leo født 19 mar. 1926. Rita født 31 mar. 1929. Lilli født 13 jul. 1932. Hansine Kathrine Christensen født 3 nov. 1874 i Lemvig.
Børn:
4-B-12-15-1, Ragnhild Sørensen, født 2 feb. 1919 i Humlum. Viet 20 nov. 1948 i Humlum til
4-B-12-15-1+, Hugo Sahl, som døde i 1981. Bor på Brunsgaardvej 12 i Humlum.
4-B-12-15-2, Margot Kirstine Sørensen, født 31 aug. 1924 i Humlum.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Viet 17 sep. 1950 til **Kristian Sørensen**, søn af **Emma** og **Niels Sørensen**, Humlum. De bor 1999 i Ringkøbing.
4-B-12-15-3, Leo Sørensen, født 13 mar. 1926, Humlum. Viet 19 jul. 1958 til
4-B-12-15-3+, Dora Jespersen født 21 sep. 1934 i Humlum. Datter af **Jesper Jespersen** og **Karen Marie Jeppesen**. Se slægtsbog: "Slægten Pinholt". Bor Østerbrogade 4 i Humlum.
4-B-12-15-4, Rita Sørensen født 31 mar. 1929 i Humlum. Viet 12 nov. 1960 til
4-B-12-15-4+, Tage Christensen, født i Resen, søn af **Magda** og **Severin Christensen** i Resen. Bor 1999 på Grønnevej i Humlum.
4-B-12-15-5, Lilli Sørensen, født 13 jul. 1932 i Humlum. Gift 4 jul. 1953 i Canada med
4-B-12-15-5+, Ove Høyer født 1926 i Struer. Ove er smed og forfatter til bogen "Dreng i Struer i trediverne" Dalhus forlag 1987.
Bor 1999 på Peder Bangsvej 78 i Struer. De har et barn og to børnebørn i Silkeborg.

4-B-12-16, Mads Peder Christensen, født 21 maj 1899 i Humlum. Død 27 sep. 1946 i Struer. Han var arbejdsmand, boede i Struer. Gift med "Stinne". De havde to børn
4-B-12-16-1, Jens Christensen og
4-B-12-16-2, Doris Christensen.

4-B-13, Jens Emborg Christensen, født 11 mar. 1849 i Røde Mølle i Møborg, døbt 18 mar. 1849 i Møborg kirke. Faddere: **Jens Peder Thingaards** hustru. **Jens Christensen** i Øster Stougaard. **Peder Hougaard**. Ungkarl **Christen Rasmussen Bjerregaard** af Gimsing. (Sidstnævnte var morbroder til Jens Emborg). Hans Humlum fortæller, at de var 12 søskende i hans fars familie. Da 4-B-8, Johanne Marie døde spæd, må Jens Emborg have levet. Hans levned ikke efterforsket.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Kleinschmidt familien

4 afsnit

Kirsten Pedersdatter og Johan Konrad Kleinschmidt
med efterkommere.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Trudsø pigen, der blev mor til et geni.

14-D, Kirsten Pedersdatter, født 17 jan. 1779 i Gimsing i Trudsø. Datter af **Peder Christensen** Trudsø og **Anne Juelsdatter**. Viet 3 maj 1813 i Skotland til missionær i Syd Grønland og enkemand **14-D+, Johan Konrad Kleinschmidt,** født 29 aug. 1768 i Ober Dorla nær Mühlhausen i den vestlige del af Thüringen i Tyskland. Han var søn af strømpevæver **Emanuel Kleinschmidt** og **Maria Pomberg**. I Viborg bys borgerbog 1713-1860, udarbejdet af **Otto von Spreckelsen**, findes der en **Johan Heinrich Kleinsmed**, født i Mühlhausen, som fik borgerbrev i Viborg den 16 jun. 1716. Det er ikke usandsynligt, at denne Kleinsmed er familie til Conrad.
Johan Konrad blev viet (1) år 1800 i Ny Herrnhut på Grønland til **Anna Marie Hammeleff,** født 1772 i Styding i Holsten. Hun døde fra fem mindre årige børn den 9 maj 1812 i Lichtenfeld på Grønland.
Konrad døde den 23 dec. 1832 i Frederichsthal på Grønland og blev begravet på Frederichsthal kirkegård.
Kirsten: Gimsing KB: 31 januar 1779 kristned i Gimsing Peder Christensens og Anne Juelsdatters datter af Trudse. Navn, Kirsten, båred af Madame Hr. Billeschous. Test: **Niels Kristensen** fra Venø. **Niels Michelsen** af Nørgaard. **Laurs Notler**. **Maren Juelsdatter** og **Anne Magrethe Poulsdatter** begge af Trudse.
Kirsten ankom til Christiansfeldt i året 1796 ca. 16 år gammel. Levede som ung pige i Christiansfeldt med arbejde og tjeneste i Brødremenigheden. Det er sandsynligt, at hun i de 17 år hun opholdt sig hos Brødremenigheden som ung pige, har tjent forskellige steder i både Danmark og Tyskland. Hun blev kaldet til missions tjeneste på Grønland år 1913. Efter sædvanlig skik og brug i Brødremenigheden bestod Kirstens "kald" i, at ældsterådet bestemte, at hun skulle rejse til Skotland for at blive gift med Konrad Kleinschmidt for hvem det var absolut nødvendigt at få en ny kone som mor til sine børn. Udvælgelsen i ældsterådet er sikkert foregået ved "et løsen" måske i form af et "mannakorn", som man trak af en æske eller en skindpung. Ved udlægningen af den tekst som stod på mannakornet fandt man frem til, at det skulle være Kirsten, der skulle være den udvalgte. I grunden et ganske fornuftigt valg. Hun var lige fyldt 33 år og må dermed siges at være giftemoden. Måske kan hun have været en solid og sund kvinde, om hvem ældsterådet havde den opfattelse, at hun kunne holde til det barske liv på Grønland.

Hvordan og ad hvilken rute Brødremenigheden har fået hende sendt til Skotland er der ikke fundet noget om. De havde sikkert deres ruter, som kan have gået over land, via Tyskland,- Holland-England. Men det er da også tænkeligt, at hun har sejlet fra en tysk havn og direkte til Leith. Englandskrigene sluttede først i 1814 så sejlads fra Danmark direkte til Skotland var nok ikke muligt. Hun ankom til Leith i Skotland i maj. Blev viet til Johan Conrad Kleinschmidt i Edinburgh den 3 maj 1813. Afrejste herfra til Grønland med mand og tre af hans børn, som hun nu var mor for. 1813-1832 missionstjeneste i Grønland (d.v.s. Hun var Kleinschmidts hustru). Blev enke 1832. Afrejste fra Grønland til Christiansfeldt den 12 sep. 1835, hvortil hun ankom i oktober samme år. En forbavsende hurtig rejse på den tid, men kommunikation og trafik må have været ganske stabil og godt organiseret her små 20 år efter englandskrigene. Christine levede formentlig i enkehuset i Christiansfeldt til sin død den 30 jan. 1853.
Der findes desværre ikke nogen levnedsbeskrivelse (lebenslauf) for Kirsten. I Brødremenighedens Arkiv i Herrnhut findes en registrering af de enkelte missionærers vigtigste data. Kirstens blad i dette register er som følger:
Kleinschmidt, Christina (Kirsten), født Petersen. 17 jan. 1780, født i Gimsing, Jylland. Forældre, Peter Christensen (gårdejer) og Anna, født Juhl. Kom til Christiansfeldt 1796. (Register over ankomne til Christiansfeldt findes først fra år 1800). De følgende år var hun i tjeneste i Christiansfeldt. År 1813 udvalgt til missionstjeneste i Grønland. 23 feb. 1813 blev hun antaget til "Akoluthie". Maj 1813, ankom med flere andre til Leith i Skotland.
3 maj 1813, viet til enkemanden Broder Conrad Johann Kleinschmidt. 1813 til 1832 udførte hun sammen med sin mand missionstjeneste i Grønland. 23 dec. 1832 blev hun enke i Frederiksdal i Grønland. Okt. 1835 returnerede hun til Europa og slog sig ned i Christiansfeldt. 30 jan. 1853 døde hun i Christiansfeldt 73 år gammel.

Folketællingen 1803 er gennemgået. Kirsten var ikke i Christiansfeldt dette år. Det er sandsynligt, at hun har været forskellige steder hos brødremenighedsfolk omkring Christiansfeldt eller et sted i Tyskland. Ingen kendte navne udover Borchers fundet i FT 1803.

FT 1 feb. 1840 i Christiansfeldt: Tyrstrup Herred, staden Christiansfeldt, Haderslev Amt. **Heinrich Borchers**, 74, enke, lever af almisse. **Samuel Kleinschmidt**, 26 år, ugift. Lærer på drengeskolen. **Cornelia Kleinschmidt**, 24 år, ugift. Lærerinde på pigeskolen. **Sophie Kleinschmidt**, 22 år, ugift, lever af håndarbejde. **Christine Kleinschmidt**, 60 år, enke, lever af pension. Louise Borchers, 53 år, "Nählereinen", ugift. **Niels Petersen**, 56 år, Drejer, ugift.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Totalt var der ved folketællingen 1840 i Christiansfeldt 678 personer heraf 76 familier.

FT 1845: Heinrich Borchers, 79 år, enke, født i Hannover. Lever af gaver og almisse. Niels Petersen, 61 år, gift, født i Gimsing, drejermester. **Chalotte Louise Borchers**, 58 år, gift, født i Christiansfeld, hans ægtehustru. **Christine Kleinschmidt**, 65 år, enke, født i Gimsing, lever af håndarbejde og opholder understøttelse. **Daniel Borchers**, 51 år, ugift, født i Christiansfeldt, lever for tiden af almisser. **Karen Christensdatter**, 71 år, ugift, født i Fousing. **A. Christine Olsen**, 42 år, ugift, født i Fousing, arbejder "in der Onevna". **Poul Lund**, 77 år, ugift, født i Fousing, husgartner. **Emanuel Ihrer**, 10 år, født på Grønland, elev.
Ud fra disse folketællinger kan det se ud til, at Christine Kleinschmidts på hendes gamle dage har været omgivet af familie. Hvorvidt personerne, der var født i Fousing var hende bekendt er tvivlsom. Et ungt menneske, som forlader sin hjemegn som 16 årig, har ikke meget tilknytning til denne.
Hendes børn har hun måttet sende til Danmark eller Tyskland medens de var små. Ofte blev de sendt fra hjemmet som seksårige. Det har uden tvivl været en glæde for hende i en periode omkring 1840, at have alle tre børn i Christiansfeldt. Samuel havde været under uddannelse og dermed følgende rejser fra det tidspunkt, han som barn ankom til Europa. Heinrich Borchers er Niels Petersens svigerfar. Den lille Emanuel Ihrer er stedbarnebarn til Christine, nemlig barn af **Marie Luise Kleinschmidt** gift med **G. M. Ihrer**. Niels Pedersen og Louise Borchers var halvgamle da de blev gift den 20 apr. 1841. Brødremenigheden bestemte helt eller delvis hvem "brødre" og "søstre" skulle gifte sig med og hvornår. Den 77 årige Poul Lund er broder til Kirstens svoger **Jens Pedersen Hallundsbjerg**.
Se sønderjysk årbog 1940 vedrørende brødrekolonien Christiansfeldt.
Kirsten døde den 30 jan. 1853 i Christiansfeldt og blev begravet den 7 feb. 1853 på Gudsageren, som er navnet på Brødremenighedens kirkegård i Christiansfeldt.
Christiansfeldt KB 1838-1874 HSS XIV D9: Side 126, grav nr. 1016, Christine Kleinschmidt, født Petersen, 73 år 13 dage gammel. Født 17 jan. 1780 i Gimsing i Jylland. Forældre: **Peter Christensen**, gårdejer og Anna født Juhl. Ankommet 1796, viet 1813 med broder **Conrad Kleinschmidt** missionær i Grønland død 23 dec. 1832. Hertil 1835. 2 børn, 1 søn 1 datter.
For ca. 15 år siden blev Gudsageren renoveret. Den var efterhånden blevet helt tilgroet. P.g.a., at man brugte maskiner til rydningen mellem gravstenene, blev en del sten noget ramponeret. Det gik desværre også ud over Christines sten. Den i forslægten nævnte 52-K, Anna Nielsdatters gravsten, som er 45 år ældre, er meget bedre bevaret.

No 1016
Christine Kleinschmidt, geboren. Petersen,
geboren. im Kirchsp. Gemsing, in Jütland d 17 Jan 1780. Entschlafend 30 Jan 1853.

Christine Kleinschmidts gravstens indskrift på Gudsageren i Christiansfeldt. Nummeret, som på denne tid blev sat sammen med teksten, er på yngre gravsten hugget ind i gravstenenes overkant, hvilket kan være en hjælp til at identificere en gravsten på Gudsageren. Skriften på gravstenene er p.g.a tidens tand ofte meget svære at læse. I Christiansfeldt kirkebog er nummeret på gravstedet altid indført i forbindelse med dødsindførelsen. Dette billede af Kirstens gravsten er manipuleret.

Johan Konrad Kleinschmidts børn med Anna Marie Hammeleff:

14-D+-1, Marie Luise Kleinschmidt, født 1801.
14-D+-2, Karoline Margrethe Kleinschmidt, født 1803.
14-D+-3, Friedrich Emanuel Kleinschmidt, født 1806.
14-D+-4, Katharina Elisabeth Kleinschmidt, født 1809.
14-D+-5, Spædbarn, født 1 april 1812 i Ny Herrnhut. Overgivet i **fru missionær Menzels** varetægt ved afrejsen fra Grønland 1812. Død spæd.

Børn med Kirsten Pedersdatter:
14-D-1, Samuel Petrus Kleinschmidt, født 27 feb. 1814 i Ny Herrnhut på Grønland. Død 9 feb. 1886 i Godthåb. Begravet 17 feb. 1886 i Nyherrnhut. Hans jordiske rester flyttet 1907 til Godthåbs gamle

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

kirkegård, fordi herrnhuternes kirkegård gik i forfald, efter at de havde forladt Grønland år 1900.
14-D-2, Cornelia Benigna Kleinschmidt, født 1816.
14-D-3, Anna Elisabeth Sophie Kleinschmidt, født 1818.

Anden Generation. Navnene er taget fra "Herrnhuter Missionsstudien nr. 26. 1930", hvori der findes en lidt utydelig slægtstavle.
14-D+-1, Marie Luise Kleinschmidt, født 1801 i Ny Herrnhut på Grønland. Viet 1826 til
14-D+-1+ G. M. Ihrer, født ca. 1790 i Tyskland. Død 1858 på Grønland. Marie døde 1878 i Kleinwelka.
Børn:
14-D+-1-1, Wilhelm Ihrer, født ca. 1830 på Grønland. Bogbinder i Herrnhut.
14-D+-1-2, Emanuel Ihrer, født 1835 på Grønland. Han var apoteker i Berlin.

14-D+-2, Karoline Margrethe Kleinschmidt, født 1803 i Ny Herrnhut på Grønland. Viet 1830 til
14-D+-2+, Julius Renkewitz, født 1802 i Tobago på Jamaica. Død efter 1863. Karoline døde 1863 i Kleinwelka. Julius var missionær. De havde 8 børn.
14-D+-2-1, Julius Renkewitz, født 1831. Død i Halle.
14-D+-2-2, Theodor Renkewitz, født 1833. Død 1910 i Montreux. Lærer og maler i Montreux.

14-D+-2-3, Karoline Renkewitz, født 1835. Død 1902 i Christiansfeldt. Gift med **Ægidius Hellstrøm** i Christiansfeldt.
Deres børn:
14-D+-2-3-1, Theophil Hellstrøm, missionær i Surinam, født 1864.
14-D+-2-3-2, Friederich Samuel Hellstrøm født 1866.
14-D+-2-3-3, Tornelius Hellstrøm, født 1870. Han var lærer i Neudietendorf. Havde 4 børn.

14-D+-2-4, Anna Eleonora Renkewitz, født 1837. død 1845 i Kleinwelka.

14-D+-2-5, Ferdinand Renkewitz, født 1838. Missionær i Moskva, senere i Hausdorf.
Hans børn:
14-D+-2-5-1, Emanuel Renkewitz, død.
14-D+-2-5-2, Ellen Renkewitz, gift med Hupner.
14-D+-2-5-3, Anna Caroline Renkewitz, gift med Bolle.
14-D+-2-5-4, Agatha Bertha Renkewitz, gift med Colditz.

14-D+-2-6, Adolf Renkewitz, født 1840. Død 1913. Missionær i Surinam. Viet (1) til Koch. Viet (2) til Weybg. Havde 9 børn:
14-D+-2-6-1, Martha Renkewitz, gift Enkelmann.
14-D+-2-6-2, Hanna Renkewitz, gift Bernhard.
14-D+-2-6-3, Maria Renkewitz, gift Richter.

14-D+-2-7, Pauline Renkewitz, født ca. 1842. Gift Knothe. De havde 6 børn. Den yngste
14-D+-2-7-1, Frieda Knothe levede. Hun var gift med **P. Schulze**.

14-D+-2-8, Theophil Renkewitz, født 1844. Missionær i Sydafrika. Levede i Neuwied. Var gift med Kamm.

14-D+-3, Friedrich Emanuel Kleinschmidt, født 1806 i Ny Herrnhut på Grønland. Viet ca. 1835 til
14-D+-3+, Marie Juschke, født ca. 1810. Friedrich døde 31 maj 1882 i Neusalz i Polen. Han var prædikant i Herrnhuter Brødremenigheden i Zeist og senere i Neusalz an der Oder. Navnet Juschke skrives også: JESCHKE.
Børn: 6 stk.
14-D+-3-1, Konrad Kleinschmidt, født ca. 1835. Han havde 3 børn:
14-D+-3-1-1, Konrad Kleinschmidt, der var leutnant.
14-D+-3-1-2, Valentine Kleinschmidt. Hun levede 1930 og havde været lærer i Stoberau ved Brieg.
14-D+-3-1-3, Nanny Kleinschmidt. Hun levede også 1930 og var tandlægefrue i Lossow i Schlesien.

14-D+-3-2, Alfred Kleinschmidt, født ca. 1840. Præst i Zeist
14-D+-3-3, Bertha Kleinschmidt, født ca. 1840. Missionær kvinde i Kampfhenkel.
14-D+-3-4, Ida Kleinschmidt, født ca. 1850. Missionær kvinde i Kampfhenkel.
14-D+-3-5, Emma Kleinschmidt, født ca. 1850. Levede i Gnadau.
14-D+-3-6, Agnes Kleinschmidt, født ca. 1850. Levede i Staubel og Neudietendorf.

14-D-2, Cornelia Benigna Kleinschmidt, født 1816 i Frederichsthal på Grønland. Viet ca. 1840 til
14-D-2+ Kjeldsen, født ca. 1810 i Danmark. Cornelia døde i Beufort på Jamaica. Hun var som mange andre piger født af brødremenighedsfolk opkaldt efter **Greve Zinsendorfs** hustru Benigna. Kjeldsen var missionær på Barbados og Jamaica.
Børn:
14-D-2-1, Gustav Kjeldsen, født ca. 1845 i Vestindien. Måske død spæd.

14-D-3, Anna Elisabeth Sophie Kleinschmidt, født 1818 i Frederichsthal på Grønland. Viet (1) år 1844 på Sct. Jan til Gruhl, født ca. 1810. Død 1850 på Sct. Jan i Vestindien. Viet (2) 1850 til
14-D-3+, August Renkewitz, født ca. 1810. Anna døde 1897 i Neusalz. August Renkewitz var missionær på Jamaica og Antigua.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Børn med August Renkewitz:
14-D-3-1, Albert Renkewitz, født 1856 på Jamaica. Missionær i Suriname senere Gnadenfrei. Han blev gift med
14-D-3-1+, Anna Wunderling. Hun døde barnløs.

14-D-3-2, Alfred Renkewitz, født 1860. Prædikant i Christiansfeldt. Viet til
14-D-3-2+, Pauline Binder.
Deres børn:
14-D-3-2-1, Alfred Renkewitz.
14-D-3-2-2, Gerhard Renkewitz.
14-D-3-2-3, Heinz Renkewitz.
14-D-3-2-4, Elsebeth Renkewitz.

14-D-3-3, Rudolf Renkewitz, født ca. 1862. Død i England.

14-D-3-4, Emilie Renkewitz, født 1864 i Herrnhut. Levede i Obercunnersdorf ved Løbau.

Johan Konrad Kleinschmidts levned.

I Syd Tyskland i Düsslingen lever/levede en kvinde ved navn **Agnes Tolk**. Hun har skrevet en slægtsbog, hvis tyske titel er: Die Gerufenen. Eine familiegeschichte in Neun Berichten. Den ene af disse ni familier er Conrad Kleinschmidts.
Agnes Tolk er barnefødt Renkewitz og således efterkommer efter 14-D+-2, **Karoline Margrethe Kleinschmidt**, og 14-D+-2+, **Julius Renkewitz**.
Hendes stedmor boede i Polen og den polske familie, som "overtog" hendes hjem brændte alle papirer, som de syntes var uvæsentlige. Trods dette har Agnes Tolk fået samlet en slægtsbog. I denne slægtsbog findes en tegning af Conrad Kleinschmidt og Christine Petersen. Jeg har set bogen i Brødremenighedens Arkiv i Herrnhut. Det har ikke været mulig at få bogen til hjemlån her i Danmark.

Missionær Kleinschmidts rejse med fem børn fra Grønland til England år 1812.

Følgende artikel er afskrevet fra en børnebog skrevet i Basel 1841 af Felix Schneider.
Den indeholder artikler for børn samlet af "Óbersthelfer" **Joh. Linder**. Bogen findes på Universitetsbiblioteket i **Lauge Kochs** samling. Artiklen er oversat fra tysk af **Kaare Boesen Zoega Eriksen**, Korsør.
Det har altid været mit ønske at finde en eller anden beskrivelse af en sørejse fra eller til Grønland på **Conrad Kleinschmidts** tid for at få et billede af forholdene under englandskrigene. Denne beskrivelse er der henvist til i en fodnote i Johan Kleinschmidts lebenslauf (levnedsbeskrivelse) .
1. Afrejsen fra Lichtenfels og tilbage igen.
Den 15 jul. selvsamme dag, som jeg for 19 år siden landede i Grønland, påbegyndte jeg rejsen til Europa med mine fem børn. Den yngste var lige blevet femten uger gammel. Vi rejste først fra Lichtenfels til Neuherrnhut i en grønlandsk konebåd. Morgenstunden på afrejsedagen var ualmindelig smuk. I lang tid kunne vi høre klangen fra blæseinstrumenter, som nogle grønlændere stående på et bjerg istemte med flere melodier til afsked. På denne første rejsedag følte jeg mig meget vemodig, på grund af min svære situation som enkemand og de forestående vanskeligheder. Det opmuntrede mig meget, at min yngste datter Katharina Elisabeth, som senere opgav ånden i Skotland, hele dagen hoppede af glæde og sang halleluja, som om hun havde en forudanelse om, hvad der ventede hende ved denne rejses afslutning.
Da vi meget sent den første aften ankom til Grædefjorden var det kærkomment her at finde grønlænder familien Thomas, som straks tog min yngste datter ind i deres telt, og passede og plejede hende godt natten over. Af hensyn til hendes ernæring havde vi en malkeged med i båden. I tre dage var vores sørejse overmåde behagelig. Himmelen var klar, søen spejlblank, og luften var så stille, at jeg dagen igennem kunne have en lampe brændende og kunne koge mad og drikke til min spæde lille datter. Også grønlænderne udtalte, at godt nok havde de ofte foretaget denne rejse, men aldrig havde de haft så overmåde skønt et vejr. Derfor begyndte de at synge:
Med Moderhænder leder han, sin hjord hid og did, -
Ære være vor Gud !
Ved middagstid den 17 juli kom vi til øerne ved Neuherrnhut. Vi glædede os allerede til at kunne lægge til der om aftenen. På kort tid kom der så meget drivis foran os, at vi ikke kunne se nogen vej gennem den. Vi blev derfor nødt til at overnatte på en af øerne. Om aftenen kom fem grønlændere fra Neuherrnhut på besøg. De var sædvanen tro sejlet dertil i deres kajakker. De glædede sig meget over at træffe os her og blev hos os natten over. Den 18 juli skyndte nogle af dem sig lige så stille i forvejen for at kundgøre vores ankomst.
Isskosserne var gået noget i opløsning, så vi i nogle timer kunne arbejde os igennem dem. Isen blev dog igen så tæt som en bro, og det var os umuligt at trænge videre frem. Mine kære grønlændere, elleve i alt, ni fruentimmere og to mænd, som jeg havde med mig, viste sig overmåde omsorgsfulde og tjenstvillige over for mig og mine børn. Ved den sædvanlige lastning og losning af båden morgen og aften tillod de mig overhovedet ikke at løfte en hånd. De afviste mig nogle gange med ordene: Du skal ikke gøre dig noget besvær, vi vil selv klare det hele. Da vi endelig den 20 juli om aftenen var kommet tre timer fra Neuherrnhut, besluttede vi, at fortsætte natten igennem. Det var lyst om natten. De tre mindste børn sov i båden og de to største hjalp til ved roret.
I løbet af natten, som jo egentlig var en grønlandsk

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

sommernat, blev det imidlertid så koldt, at vandet frøs til is. Vi mødte endnu så meget drivis mellem øerne, at vi hele natten igennem havde et overordentligt besværligt og farefuldt arbejde med at bane en slags vej gennem drivisen ved at støde den væk og hakke den itu. Ofte bad jeg de villige grønlændere om ikke at bringe sig i unødvendig fare ved det meget arbejde og springen omkring på isflagerne. Hertil svarede de, idet de pegede på børnene i båden: "For disse er overhovedet intet for meget". Ofte så det ud til, at der slet ikke var nogen vej gennem isen videre frem, men vi kunne dog hele tiden finde en lille åbning i isen. Efter utallige krydsninger ankom vi til Neuherrnhut om formiddagen den 21 juli. Vi var af et sandt hjerte taknemmelige for at kunne se enden på denne første besværlige rejse. Den var foretaget med et smukt vejrlig sammen med de lykkelige, sunde og kære børn. Det første jeg nu måtte gøre, ifølge min salige hustrus ønske, var at overgive hendes overlevende ammekrævende barn til missionær Menzels hustrus pleje. På grund af særskilt kærlighed til sin salige veninde, påtog hun sig denne opgave med glæde og fugtige øjne. Den 12 aug. Ankom endelig det lille skib, som vi femten, nemlig missionær Walders enke sammen med hendes små døtre, to danske prædikanter med deres familier og jeg med mine fire børn, skulle rejse med. Midt i skibets lastrum skulle indrettes et opholdsrum uden dagslys til disse mange passagerer. Herren fremskaffede imidlertid en uventet hjælp. Et stort skib dukkede op den 16 aug. Ved dette skibs tilsynekomst blev indbyggerne i den nærliggende danske koloni Godthaab i første omgang bestyrtede. De begyndte i al hast at skaffe deres ejendele ud af syne, fordi de troede, at det var et engelsk skib, som var kommet med fjendtlige hensigter. Desto større blev glæden, da en kajak, der var sendt ud for at undersøge sagen, bragte efterretning om, at der var tale om et dansk skib. Passagererne blev nu fordelt på begge skibene. De to prædikanter sammen med deres familier blev indkvarteret på det lille skib, og jeg sammen med mit selskab på det store. Fru Walder blev tildelt et lille kammer, hvor hun sov sammen med sine døtre og mine to mindste børn. Jeg blev indkvarteret sammen med mine to store børn i en kahyt. Vi måtte dog finde os i, at vi ved denne mulighed var nødt til at sejle tilbage til Lichtenfels.

Efter en hjertelig afsked med vore kære europæiske og grønlandske venner i Neuherrnhut, sejlede vi med gunstige vinde derfra den 2 sep. Så snart skibets bevægelser, på grund af søgangen, blev kraftigere, begyndte søsygen at melde sig hos børnene. En nordlig storm af to døgns varighed bevirkede, at de ikke kunne forlade sengen i hele tre dage. I løbet af natten den 5 sep. var min yngste datter nær styrtet ud af sengen, hvis ikke fru Walder hurtigt havde grebet ud efter hende. Vi voksne måtte også trækkes med utilpashed, men kunne dog uhindret pleje børnene. Tidligt den 6 sep. klarede vejret op og en blid nordenvind førte os helt ind i Lichtenfels havn. Omkring halvanden times sejlads fra havnen kom missionær Flügel og Fleig os i møde. De bød os hjerteligt velkommen. Kort tid efter, at skibsføreren havde affyret fem kanonskud, var skibet omgivet af en sværm af kajakker og konebåde. De ledsagede os under megen morskab helt ind i havnen. Skibsføreren forventede at blive sejlklar i løbet af otte dage, men der gik næsten tre uger. I denne tid underholdt vi os med vores gamle bekendte og boede til vores velsignelse hos den grønlandske menighed.

2. Rejsen til Leith i Skotland.

Efter gentagen hjertelig afsked med den derværende menighed sejlede vi atter derfra den 25 sep. Vinden var så gunstig, at vi allerede på tredjedagen var ved Statenhuuk og vendte ryggen til Grønland.

Børnene havde allerede gennem længere tid glædet sig til Englefesten (Skt. Michaelis dag), og hvordan de ville synge den dag. Men ak, det blev en dag fuld af rædsler uden lige. Efter at vi tidligt om morgenen havde holdt sangtime, opbyggedes henimod klokken 10 en orkanlignende nordvestlig storm. Den fortsatte næsten uophørligt i tre dage og to nætter. Ofte hørte vi besætningens bestyrtede udråb: "Ak, Gud, hvad er dog det for et skrækkeligt vejr"!

Hen imod aften, da det var særligt slemt, lød der pludseligt et vældigt brag. Skibet sitrede og bævede. Alle blev skrækslagne. Vi der opholdt os nede i skibet kunne ikke vide, hvad der virkeligt var hændt. Alle troede helt sikkert, at skibet var sprunget læk fordi skibsføreren sprang fra sin kahyt og op på vejrdækket, hvor han skreg: "Nu er det forbi med os ! Er der ikke andre skibe i nærheden"? Det var betydningsfulde ord for os. Dermed var vores undergang forkyndt for os. Vi var netop alle samlede i fru Walders lille kammer. Min første tanke var nu, at jeg ville fortælle børnene, at vi nu alle på en gang skulle gå til den kære Frelser. Det måtte vi forberede os på og befale vore sjæle i hans varetægt. De begyndte alle at græde højt. En sagde: "Ja vi vil godt gå til Frelseren, hvis han vil have os". En anden sagde: "Ak, vi vil hellere tilbage til Lichtenfels", og en tredje sagde: "Lad os straks bede til den kære Frelser"! Jeg trøstede dem, og forelagde dem sagen så kærligt, som det var mig muligt. Fru Walder og jeg rakte hinanden hænderne og forsikrede hinanden vor gensidige kærlighed og at vi ikke følte nogen misfornøjelse mod hinanden. Derpå begyndte vi mere med tårer end med ord at synge:

"Hans øjne, hans mund, hans korpus for os såret, da vi så fast derpå bygge. Det vil os alt åbenbares".

Trods suset og bruset fra de grådige bølgers rasen var vi omgivet af en mægtig gudsfred. Vi følte os fuldtud rede og opfyldt af glæde ved at begive os til

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

den kære Frelser. Overfor hans store nåde var vore hjerter opfyldt af særlig inderlig taknemmelighed .
Mens vi stadig sang, og hvert øjeblik forventede vores endeligt, trådte skibsføreren ind i lukafet. Han bragte os meddelelse om, at braget havde været et lynnedslag. Et lyn var slået ned i skibet. Det havde ramt to matroser, som stod på vejrdækket. De var begge slået omkuld på dækket. Den ene var slået ihjel på stedet og den anden ville måske overleve. Skibsføreren talte dansk, derfor forstod børnene ikke hvad han sagde, og det var vi glade for. De ville være blevet mere ængstelige, hvis de havde forstået samtalen. På afstand sagde skibsføreren, at man indtil nu ikke kunne mærke nogen skade på skibet af brand eller anden art, udover at den øverste kahyts koøje var slået i stykker. Vi begyndte derpå igen at fatte lidt tillid til, at Herren ville holde hånden over os, selv om stormen stadig rasede skrækkeligt. Det sidste sejl (fra den knækkede mast) blev trukket om bord og lagt til side. Styreroret blev bundet fast. I denne svinebundne tilstand blev skibet overladt til vinden og bølgerne. Det blev kastet omkring. I disse bevægelser var det næsten umuligt at fastgøre skibets løsøre eller pakke ting væk, hvilket var nødvendigt for, at det ikke skulle blive kastet rundt. For at sikre børnene så godt som muligt fra ulykker, gjorde jeg plads til alle fem i kammeret. De lagde sig ganske stille ned, i hver deres hjørne, som om de var i dybe tanker. Den resterende tid, hvor stormen rasede, tilbragte jeg siddende hos dem for at hjælpe dem bedst muligt. Det var lange dage og særdeles besværlige nætter, fordi vi måtte opholde os under dæk som indemurede. I løbet af denne tid sang vi ofte vers sammen for at opmuntre og velsigne hinanden. Den matros, som lynet havde slået ihjel, lod man uden videre sænke i havet. Han havde altid været et eksempel for andre på grund af sin stille og forstående opførsel, hvorfor også skibsføreren meget beklagede tabet af ham. Han havde indtil nu forsørget en gammel moder og en søster, der sad enke. Begge boende i København. Den anden matros kom igen til sig selv. På stormens anden dag lød Brødremenighedens løsen: "Gud vor Frelser! Du er tilflugt for alle som er på jorden og fjernt på havet", og teksten: "O i lidet troende, hvorfor er i så frygtsomme"? Da kom skibsføreren om eftermiddagen ind i lukafet og sagde: "Vær i nu ikke frygtsomme og bange; Gud hjælper os trods alt"; og det skete da også. Hen mod aftenen den 1 okt. lagde denne skrækkelige storm sig. Dagens løsen var: "Herren har gjort store ting for os. Derover glædes vi". Af alle ting var vore hjerter fulde af kærlighed og tak over for Herren. Vi besluttede at fejre denne (dag), så længe vi levede, som en særlig takkefest for vores prøvelse og redning. Dette befalede vi også børnene at følge. Vi følte, at de var skænket os på ny.
Første styrmanden stod tæt ved de to matroser, da de blev ramt af lynet. Han og skibsføreren var i nogle dage på det nærmeste syge af skræk. Skibsføreren kom sig ikke helt under den resterende del af rejsen. Efter at vi nu igennem fjorten dage til stadighed havde haft gunstige vinde, og havde gjort regning på en kort rejse, fik vi nu næsten hele tiden vinden imod.
Den 11 oktober, vor rejses 17'ende dag, var den første dag, hvor det var så vindstille, at vi kunne holde sangtime på vejrdækket. Som jeg havde for vane, blæste jeg på fløjte til sangen. Under hele rejsen var det meget sjældent, at vi kunne opholde os på vejrdækket, fordi det næsten altid blæste og skibet hele tiden bevægede sig ualmindeligt kraftigt. Årsagen hertil var, at den engelske regering kun tillod lastning af 300 tønder sælspæk på rejsen fra Grønland. Skibet kunne laste mellem 8 og 900 tønder. Skibsføreren havde ganske vist medtaget en mængde sten som ballast, men da lasten af sælspæk i tønder kun fyldte bunden af skibet, kom denne til at virke som en "klumpe-dumpe" med vægten i bunden. Derfor svingede den fra side til side i særdeleshed ved svage og sideværts vinde. En gang blev min ældste datter med hendes yngste søster på armen slynget gennem hele kahytten og ind i skibsførerens kammer, hvortil døren tilfældigvis stod åben. Ingen af dem pådrog sig en eneste skramme. De rejste sig og kom mig leende i møde, da jeg ilede dem til hjælp.
Den 19 og 20 oktober oplevede vi en ualmindelig stærk nordøsten storm, under hvilken vi nogle gange hørte skibsføreren sukke: "Ak, Jesus Kristus, hjælp os"! Den 20 om aftenen sagde han til os: "Tillad dog børnene at synge igen, gode herre, så bliver vejret nok bedre". Vi opmuntrede dem til at synge, og det syntes som om, det skete i overensstemmelse med han tro, thi natten til den 21 blev det igen roligt vejr. Det var et held fordi vi, så snart det var blevet lidt klarere i vejret, ikke så langt borte fik land i sigte. Dette udløste dog ikke, som vanligt, et frydeskrig. Alle blev forskrækkede fordi en undersøgelse godtgjorde, at det var Irland vi så. Så langt havde stormen slået os ud af kurs. Straks blev alle sejl rigget til, for om muligt at holde os i afstand fra landet. Til alt held kom der den følgende nat en sydlig storm. Den førte os igen i sikker afstand fra land. Den 25 fik vi Skotland i sigte. I løbet af natten blev det imidlertid stormvejr. Dette drev og så meget tilbage, at vi den følgende morgen konstaterede, at vi befandt os samme sted som vi var for nogle dage siden. Skibsføreren besluttede atter at lægge kursen nord om Skotland. Således kom vi ind i Nordsøen Hvor vi havde god vind i to dage. Hermed var der kun en enkelt dagsrejse til Leith. Vores tålmodighed blev dog sat på prøve næsten fjorten dage endnu, hvor kraftige, væmmelige vinde førte os langt mod syd, helt til Frankrig. (Den Engelske Kanal må det være). Her måtte vi nu afvente sydøstlige vinde. I denne

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

periode var skibsføreren overmåde bange for, at vi skulle falde i hænderne på en fransk kaper. Vi så godt nok forskellige skibe, men de fortsatte alle på deres kurs. Under disse ubehagelige forsinkelser på rejsen beroligedes jeg meget af et løsen, som jeg slog op. Det lød: "Hvad jeg gør, er du endnu ikke vidende om, men du skal efterfølgende erfare det".
Den 1 november var en meget trist dag, med hård sydlig storm. Det var den syvende, men også den sidste storm på rejsen. Ved middagstid drev et smukt skib med tre master tæt forbi os. Drevet af nysgerrighed forsøgte vi at gå op på vejrdækket. Men det var for gyseligt at se på, hvordan skibet blev kastet omkring i bølgerne, og oven i købet måtte tænke på, at det ikke gik bedre for vort skib.
Den 6 november kundgjorde skibsføreren for os, at det snart var slut med drikkevandet. Vi måtte derfor spare på det. Fremover ville vi kun kunne få fyldt vores tekedel, der rummede 8 kopper, to gange dagligt. Det var en meget lille ration for os syv personer. Børnene ville hele tiden drikke p.g.a. den hårde (salte) skibskost. Men Frelseren være lovet ! Denne nød varede kun i fem dage. Den 8 november fik vi gunstig vind. Hen mod aften fik vi land i sigte, og den 9 blev en særdeles behagelig dag, hvor vi passerede Edinburgher Fjorden. Nu kunne vi hele dagen se land og huse, hvis udseende vakte megen forbavselse hos børnene. På grund af deres helt forskellige udseende i forhold til de Grønlandske huse, var de så iøjnefaldende. Vi kunne dårligt nok svare dem på deres mange spørgsmål: Hvad er det ? Hvad hedder det ? Den 11 november kastede vi anker i havnen ved Leith, mellem nogle hundrede andre skibe. Leith er forstaden til Edinburgh, der er Skotlands hovedstad. Vore hjerter var fyldt af tak overfor Frelseren, der havde hjulpet os hertil og bragt os velbeholdent i land.

Var min Gud ej til, havde hans åsyn os ej vejledt, var af angst vi ej udredt; enhver lovprise må derfor med os, ham, der gå i bøn for os.

3. Opholdet i Skotland og rejsen til Fulneck.

Snart efter kom en hollandsk skibskaptajn, ved navn Heeren, og ledsagede mig til en prædikant, Hr. Buller. Heeren var en meget elskværdig mand, som også var godt kendt i Brødremenigheden. Hr. Buller var meget interesseret i specielt grønlænderne og blev så rørt over det han hørte, at han i ny og næ lod en tåre løbe ned af kinderne og ofte løftede hænderne i vejret. Da jeg sammen med skibsføreren igen gik tilbage til skibet, så vi i en af de brede gader en stor menneskemængde, der var stimlet sammen. Vi var nysgerrige efter at se, hvad der var på færde, og se, der stod mine børn sammen med Fru Walder og hendes lille datter i midten af folkeskaren. De var gået en lille tur i land sammen med et andet besætningsmedlem. Med det samme havde et større antal mennesker slået ring om dem for at se dem og forære dem frugt, sukkervarer og lignende. Jeg opsøgte herefter kommissæren for Brødremenigheden, Hr. Gigson, som modtog mig meget venskabeligt. Han sørgede for os som en fader under vor fire uger lange ophold. Trods det, at vi kom fra et fjendtligt land, fik han udvirket, at vi fik tilladelse til allerede fra den første dag at kunne tage ophold i det logi, som han havde bestilt til os. **Kaptajn Heeren**, som på grund af krigen allerede i over to år havde måtte ligge her uvirksomt med sit skib, talte godt tysk og engelsk. Han ledsagede mig i den følgende tid overalt som tolk. Præsenterede mig for mange fromme folk her og i selve Edinburgh by. Mange af dem frekventerede prædikant Bullers ugentlige opbyggelighedstimer, hvor de i særdeleshed blev meddelt efterretninger om Guds rige. Dette opmuntrede dem til forbøn og virksom deltagelse i Guds virke, i hvilket de også i gerning beviste stor iver.

Da jeg første gang var med i deres forsamling, henledte prædikant Buller opmærksomheden på vores tilstedeværelse og den grønlandske mission. Dette gjorde han ikke kun i sin tale, hvor han gengav en del af det jeg havde fortalt ham, men han kom også tilbage til det i den efterfølgende bøn med en forbøn for missionen. Til slut sagde han til forsamlingen: Da en missionær fra brødremenigheden netop er kommet til os fra Grønland, opfordres alle tilstedeværende til at række ham den højre hånd som et tegn på venskab. Nu måtte jeg træde frem. Først rakte mændene, og derefter rakte fruerne mig hånden med de venligste blikke. Det behagede mig, at det gik så ligefremt til mellem dem. I det hele taget blev der, mens vi var her, vist os så megen næstekærlighed og venskab, at mine øjne ofte løb over med tårer af beskæmmelse. Også i vores bolig fik vi daglig mange besøgende fra Leith og Edinburgh. De kom specielt for at se børnene, som de kom så fortrinligt godt ud af det med. Ofte udbrød de: "Åh, hvor er de børn elskværdige". Almindeligvis måtte børnene synge nogle grønlandske vers for gæsterne. Det var også tilfældet når vi, hvad der skete dagligt, her eller der var indbudt til spisning eller te. Tilsvarende måtte jeg ofte lede bønnen med noget grønlandsk f.eks. Fader Vor. Ved sådanne lejligheder var der ofte tilrettelagt store og fornemme selskaber, hvor de stillede mange spørgsmål. Jeg sukkede ofte i stilhed meget hjerteligt til Frelseren, at han ville stå mig bi, så jeg ikke sagde noget andet end, hvad der tjente ham til ære og forherligelse. Han skænkede mig også af nåde ord og glad munterhed. Min elskværdige Kaptajn Heeren oversatte alt hvad der blev sagt med mange af sagen tilpassede detaljeringsgrader og hjertelighed. En ældre værdig prædikant opkastede blandt andet også spørgsmålet: Om vi også fandt hyklere mellem grønlænderne, og om vi lod sådanne deltage i det hellige

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

aftensmåltid? Jeg fortalte ham, at vi inden hver aftensmåltid prøvede hver enkelt grønlænder. Dem vi måtte anse for hyklere, afviste vi fra det hellige aftensmåltid, men det var, Gud være lovet, ikke tit det skete: Så bedyrede han sin tilfredshed dermed og sagde, at vi i denne henseende var bedre stillet end han, idet han også måtte lade folk, som ikke var sande kristne, deltage i aftensmåltidet, hvad der var en svær ting. En prædikant ved navn Brun spurgte ved et stort selskab blandt andet også, hvilke læremetoder man anså for de bedste og bedst anvendelige hos grønlænderne. Jeg replicerede: "Erfaringen har lært os, at det, som kommer fra hjertet, også går til hjertet hos andre. Indholdet af Peters prædiken om Jesu Kristi korsfæstelse virkede også på grønlændernes hjerter, så at de i ord og gerning blev til sande kristne, fra hvem det ikke manglede beviser til Guds pris".

Den 21 nov. kom forstanderen for Brødremenigheden i Aur en god dagsrejse herfra Herr Bird ganske uventet for at besøge os. Det gav anledning til gensidig stor fornøjelse, selv om han ikke straks kunne ret meget tysk. Snart istemte vi sammen strofen: "Nu takker alle Gud o.s.v.". Godt nok foregik det for os og vores selskab på tysk, medens han og en broder, der var kommet sammen med ham, sang på engelsk. Den ærværdige prædikant Buller havde indbudt os voksne til at deltage i det hellige aftensmåltid i sit kapel (menighedssal). Dette skete søndag den 22 nov. til vore hjerters velsignelse. Herr Bird måtte således holde en prædiken, som der blev lyttet til med stor opmærksomhed. Af prædikant Buller og andre venner lød nu opfordringer til mig om også at holde en prædiken på tysk. Men da næsten ingen af de tilstedeværende forstod tysk, anså jeg det for ganske neningsløst. For dog at glæde de gode folk og give vor taknemmelighed til kende, skrev jeg dagen før vor afrejse noget ned omkring ordene: "Se, det er Guds Lam, som bærer alverdens synder," og gav det til Kaptajn Heeren, så han kunne oversætte det til engelsk.

Min treårige lille datter Katharina Elisabeth var imidlertid, som ved et slaglignende tilfælde, pludselig den 15 nov. blevet syg. Allerede den 24 nov. tog Herren til min dybe smerte hende hjem til sig. Da hendes endeligt nærmede sig, sang vi nogle vers ved hendes seng, og jeg overgav hende i bøn under mange tårer liggende på knæ til den største børnevens varetægt. Velsignede hende til hendes hjemfart og ønskede hende med de sidste ord fred. Da drog hun sit sidste åndedrag. Hendes ligs overmådige kærlige blik gjorde stærkt indtryk på alle besøgende. Den 25 nov. blev hun begravet i følge stedets skik og brug. Jeg fik dog til min glæde forinden tilladelse til i vort logi, at forestå en andagt efter eget valg ved hendes lig. Jeg sang nogle vers og holdt en tale, specielt for børnene, og bad nogle bønner fra brødremenighedens begravelsesliturgi. Herover blev der af de tilstedeværende skotter, som helt fyldte stuen, udgydt mange tårer. Ligfølget gik derefter til Syd-Leith kirkens kirkegård og liget blev uden videre sænket i graven. Herren alene ved, hvorfor det havde passet ham, at min lille datter skulle opgive ånden i dette fremmede land. Kun han alene kunne trøste mit hjerte over tabet. Hver gang jeg den følgende tid gik langs kirkegården, følte dette smertefulde tab.

Da hendes moder, den 19. Maj dette år (1812), drog hjem og den lille Katharina fik sin moders lig, der var klædt i hvidt og holdt nogle blomster i hånden, at se, overstrømmedes hun ved synet af en altoverskyggende glæde. Man skulle egentlig tro, at hun ville have grædt eller falde i bedrøvelse. Hun løb rundt blandt europæerne og grønlænderne og fortalte, hvor underskøn hendes mor var blevet. På spørgsmålet om hun gerne ville have sin moder igen, svarede hun: "Nej, hun skal blive hos den kære Frelser." - Efter min salige frues hjemtagning gav specielt opdragelsen af disse børn anledning til megen forlegenhed, da jeg for det meste måtte overlade dem til grønlæderne. Jeg var derfor meget taknemmelig for, at der viste sig mulighed for at bringe dem til Europa dette år. Hun var på hele sørejsen meget sund og munter, og den megen uro ombord forstyrrede ikke noget videre hendes fornøjelse, idet hun ind imellem sagde: "Hvad skal den stadige gyngen til for ? Hvorfor kan skibet ikke stå stille?

Da vi kom i land i Leith var hun overmåde fornøjet. Hun følte sig så godt tilpas i vores logi, at hun straks sagde, at hun ikke ville derfra igen, men blive hos denne Fader og Moder.

Under hendes ti dage lange sygdom slumrede hun det meste af tiden. Så snart hun vågnede, rakte hun sine hænder frem og kærtegnede dem, som var hos hende. Dette gjaldt især fru Walder, som hun holdt meget af. Med hvilken himmelsk glæde vil hun nu desmere istemme den nye sang sammen med en utallig skare af "afdøde" børn, og udtrykke lovprisningen og æren, som de har skaffet og købt.

Det blev nu besluttet, at vi i første omgang skulle begive os til Fulneck, 200 engelske mil herfra.

Ved afskeden den sidste dag vi var her, med vore kære venner i Leith og Edinburg, skete det i nogle af hjemmene, at de sammen med mig faldt på knæ og anbefalede os til Frelseren i en hjertelig bøn.

Ved vores afrejse var det meget rørende at se, hvordan de tog afsked med os. De havde allerede skrevet til de steder, som vi skulle rejse igennem, og anbefalet os til deres venner, for at vi overalt kunne få den bedste modtagelse. Efter en meget hurtig rejse til lands uden uheld kom vi den 11 december velbeholdent til Fulneck. Her havde jeg den store fornøjelse at gense min broder Heinrich, som jeg ikke havde set i 20 år.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Som sømand kan jeg ikke lade være med, at interessere mig for disse sørejser over Nordatlanten. Under hvilke forhold foregik de? Med hvilke skibe blev de foretaget?

Af beretningen kan følgende forhold udledes:
1. Skibsføreren var dansk. *Han talte dansk, hvilket mine børn heldigvis ikke forstod.*
2. Ankom endelig det lille skib, som vi femten skulle rejse med.
3. Et stort skib dukkede op. Det var et dansk skib. Bestemmelsesstedet var Leith i Skotland. Årsagen hertil var, at den engelske regering kun tillod lastning af 300 tønder sælspæk på rejsen fra Grønland. Skibet kunne laste mellem 800 og 900 tønder. Skibsføreren havde medtaget en mængde sten som ballast, men da de 300 tønder kun fyldte bunden af skibet kom denne til at virke som en klumpe dumpe. Derfor svingede den fra side til side.
Skibet har mildt sagt været ubehageligt at sejle med. En god vind og sejlføring har kunnet dæmpe svingningerne. Som det fremgår af Konrads tekst, så var stille vejr med dønningerne på tværs det værste. Skibet har slingret voldsomt.

Fakts indhentet fra forskelligt litteratur:
Brødremenighedens folk havde fri rejse med kongens skibe. D.v.s. med "Den kongelige grønlandske, islandske, finmarkske og færøiske Handel", som det dengang hed. Senere kom det til at hedde " Den Kongelige Grøndlandske Handel", forkortet til KGH. År 1808, 1809, 1810 og 1811 kom ingen af KGH's skibe til Sydgrønland. Mangel på næsten alt var udpræget. Hertil kom, at der de første år af det 19 århundrede var meget storis i farvandene ved Sydgrønland, hvilket hindrede det traditionelle fiskeri. Krudt og kugler til sælfangst kunne ikke skaffes. Man var nødt til at klæde sig i grønlandsk beklædning og spise den fede grønlandske mad.
På grund af mangelsituationen fik man efterhånden en aftale i stand med England. Ved en kabinetsordre i England af 7 feb. 1810, blev de såkaldte atlanterhavsøer undtaget fra krigstilstanden på visse betingelser. Forsyningerne skulle ske via Leith i Skotland med et skotsk firma som mellemhandler. Returfragt var begrænset til en tredjedel af skibenes kapacitet. Altså var det en humanitær hjælpeaktion for at få varer til Grønland og De Atlantiske Øer.
Hvalfisken og Sælhunden var i Grønland år 1812.
Det er næsten sikkert, at det var disse to skibe, som anløb Nyherrnhut (Godthåb) i august 1812, fordi KGH havde mistet en stor del af deres flåde. Dels var en del af deres skibe forliste og dels var flere skibe opbragt af englænderne. Desværre findes ingen skibsdagbøger bevarede fra KGH i perioden 1802 til 1848. Hvalfisken tilhørte KGH. Sælhunden var en galease med hjemsted i Julianehåb. Et utroligt held for de 15 passagerer, at de ikke alle skulle sejle med den mindre Sælhunden, som gik i fast fart på Bergen.

Hvalfisken fotograferet et sted i Grønland. Billedet er fra "Søens verden" nr. 5 1961-62.

Hvalfisken var en brigg, bygget i Kalmar 1801. Købt af KGH. år 1802. Den sejlede under KGH. i 97 år under navnet Hvalfisken. Herefter overgik den til Københavns amatør Sejlklub, hvor den var klubskib indtil 1915. Dette år blev den købt af "Broderkredsen på Havet" og oplagt i Svendborg havn, hvor Sømandshøjskolen brugte det som øvelseskib indtil 1936. Herefter blev den afrigget og brugt som entrepenørpram i Strib.
Skibstypen havde en noget rund stævn næsten som en kuf. Den var ikke nogen hurtigsejler, men den manøvrerede godt. Men dette har jo ikke meget med Kleinschmidt at gøre.

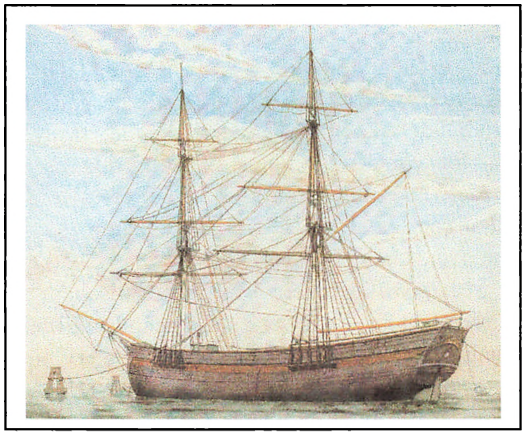

Hvalfiskens tegnet efter 1915 i Svendborg Havn, hvor den var oplagt som skoleskib for Sømandshøjskolen.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Johan Konrad Kleinschmidts beretning fra hans rejse Lichtenau- Statenhuk og et stykke langs Grønlands Østkyst i året 1821.

Dette er en længere beretning. Kun det første lille del af beretningen er medtaget. Der kan læses videre (på tysk) i Nachrichten aus der Brüdergemeine, 1823 nr. 3, side 359-90.

3 juli 1821, efter en hjertelig afsked med min familie og medarbejdere i Lichtenau, indledte jeg den ekspedition, som ældsterådet enstemmigt havde pålagt mig. Ekspeditionens formål var, at indhente præcise oplysninger om landets beskaffenhed og hvis muligt, at iagttage hvilke mennesker, der boede her. Dette til vurdering af, om det var muligt at anlægge en missionsstation et sted i området.

Ved vor afrejse fra Lichtenau glædede vor kære gamle broder Bech mig med det opmuntrende tilråb: "Så gå da med Herrens fred og lav velsignet arbejde". Da vi kom forbi "Den Varme Brønd", kom den indfødte Frederik med sin båd for at ledsage os. Han havde frivilligt indvilget i at ledsage os med en mindre skindbåd, hvilket snart skulle vise sig at være til gavn for os. Frederiks båd sejlede forrest. Stødte han på et undersøisk skær, kunne han nå at advare os om faren.

Rejseselskabet bestod af 13 voksne og fire børn nemlig **Benjamin** og **Frederik**, som begge havde deres familie med. I konebåden havde jeg otte søstre til at ro. Den første dag rejste vi over 6 tyske mil. Om aftenen kom vi til Rennortalik, som er den sydligst beliggende danske handelsplads. Jeg blev venskabeligt modtaget af den daværende købmand, vor gode ven **Hr. Araa**. Et par timer før vor ankomst fik vi kraftigt vedholdende regn, som efterhånden gjorde os gennemvåde og fyldte i bådene. Straks efter ankomsten hørte jeg med bedrøvelse, at havet videre sydpå var fyldt med is, så vi ikke kunne komme videre. Hertil kom, at der opstod en kraftig storm fra syd, som førte drivisen mod dette sted. Noget beklemt ved situationen lagde jeg mig til at sove og græd fordi jeg troede, at videre rejse ville være umulig. Om natten var det, som nogen vækkede mig med ordene fra Zakarias's Bog kap. 8 vers 6: " Fordi dette folks rest i de dage finder det umuligt, skulle jeg så også finde det umuligt"? Jeg vågnede og kunne ikke sove mere. Herefter lagde stormen sig og luften klarede op. Jeg gik op på et højt bjerg for at se mod syd og så med glæde og undren, at så langt øjet rakte var der meget lidt is tilbage i havet. Stormen havde mod al forventning drevet isen videre mod nord.

Tidligt den 6 juli fortsatte vi rejsen mod syd. En båd med sydlandske hedninger sluttede sig til os i dag og otte kajakker fulgte med. Om formiddagen sejlede vi forbi et meget farligt hjørne, hvor to både med sydlandske hedninger for få år siden var forulykkede. Den en båd kæntrede p.g.a nordenvinden og ikke et eneste menneske blev reddet. Den anden båd blev knust af drivis og en gammel dame herfra fik benet fjernet ved knæet. Denne kvinde så jeg herefter krybe rundt i syden. Vi kom godt forbi dette hjørne. Da jeg hørte, at der i dette område opholdt sig et antal hedninger, følte jeg stor trang eller længsel efter straks at opsøge dem. For dog at gøre noget tog jeg et par grønlændere med som vejvisere. Hen mod aften nærmede vi os dem, og de råbte: "Kom kun til os. Vi vil gerne rejse videre med Jer mod syden". De havde 12 telte. Lige overfor på den anden side af vandet stod et tilsvarende antal. Det vrimlede med mennesker, og da jeg trådte i land fra båden var de som en sværm, der ville omringe mig. Da jeg begyndte at tale, lød det i tilråb fra gammel til ung: "Det er sandelig vores mening. Vi vil alle omvende os". Dette gentog de. Jeg fortalte dem, hvorfor vi var her og følte stor længsel efter at fortælle dem om Frelseren. De udtalte: "Du er sandelig værd, at man er dig taknemmelig. Vi takker dig meget for det. Vi vil høre på dig". På min undren over, at de var så mange udtalte de: "Havde I troet, at vi hedninge her i syden kun er få ? Nej, vi er ganske mange". Snart efter kom også den gamle nu blinde **Ajangoak** krybende herhen med stok. Ham havde jeg for snart 20 år siden set og talt med i Neuherrnhut. Han så meget bevæget ud og sagde bl.a.: "Det ærgrer mig meget, at jeg ikke har været lydhør overfor Deres ord. Min omvendelse har jeg udskudt så længe. Nu er jeg døden nær, men mine børn formaner jeg til at være lydhøre overfor det I fortæller og til at omvende sig, hvilket de også vil gøre". Dette bevidnede de også selv. Han fattede alt, hvad jeg fortalte ham om frelseren og snart efter døde han.

Conrad Kleinschmidt fik til opgave at anlægge en ny missionsstation ved Frederiksdal. Brødremenighedens ledelse ønskede dog at se og tale med ham før han gik i gang med denne opgave. Det blev derfor bestemt, at han skulle rejse til Europa. Ove Bak gengiver fra K's egen beretning:

I året 1823 sejlede jeg, min kone og vore tre børn til København. Den ældste, drengen Samuel Petrus, var født den 27 feb. 1814, mens pigerne var 7 og 5 år gamle. Vi tog først til Christiansfeldt og derpå til Tyskland, hvor jeg til min glæde for første gang i mange år så Neudietendorf og Ober Dorla. Vinteren 1824 kom min kone og jeg tilbage til København. Samuel skulle ikke med tilbage til Grønland men blive i drengeskolen i Kleinwelka i Tyskland. Da vi nåede til København, fik vi meget travlt. Træværket til et beboelseshus var færdigt, og det blev snart lastet i skibet "Diana". Sammen med os skulle rejse to unge missionærer, de Fries og Baus, der skulle hjælpe med at bygge den nye missionsstation.

Vi sejlede fra København den 12 marts. Rejsen blev besværlig og farefuld som sædvanlig. På grund af is kunne vi ikke sejle ind til Julianehåb, men måtte fortsætte mod Ny Herrnhut. Herfra sejlede vi så den lange vej til Lichtenau i konebåd. Først om efteråret

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

nåede de forskellige byggematerialer frem til Julianehåb.
Herefter fulgte en hård periode. Byggematerialerne nåede ikke frem. De måtte derfor i en fart bygge en grønlandsk vinterbolig.
Hurtigt måtte vi til at begynde at bygge et grønlandsk vinterbolig. Træet til vores hus lå stadig i lasten af skibet et sted i Nordgrønland. ved en højtidelighed den 6 aug. påbegyndte vi bygningen af det hus, som skulle være vort hjem den kommende vinter. vi valgte et sted syd for elven som byggeplads. folkene var meget flinke til at hjælpe os med at hente sten ved stranden og grave græstørv, så i løbet af kort tid havde huset høje vægge. Da vi i oktober flyttede ind i det nye hus, kom der en skrækkelig storm. Vores telt gik helt i stykker, og vinden lavede også ødelæggelse på huset, som måtte repareres. I løbet af foråret og sommeren 1825 blev tømmeret til vores beboelseshus transporteret i konebåde fra Nanortalik. Straks derpå begyndte vi at bygge træhus ved siden af jordhuset. Kort før bygningen var færdig, gav det sig en af de første dage i november til at storme kraftigt fra sydøst. Huset blev trykket skævt og var nær ved at styrte sammen. Stedet var alt for udsat i blæsevejr, og jeg besluttede derfor at følge broder de Fries' råd om at placere missionsbygningerne på nordsiden af elven, hvor grønlændernes vinterhuse lå. Vi måtte derfor igen overvintre i det kolde jordhus, hvilket var meget dårligt for min kones helbred. En tid var hun meget syg og måtte ligge i sengen i mange dage.
Sommeren 1826 arbejdede vi hårdt med at opføre huset på det nye sted, og den 28 sep. kunne vi flytte ind. Da vi gravede i jorden ved bygningerne, fandt vi rester af en ruin fra de gamle nordboers tid.
P.g.a. transportvanskeligheder var tømmeret til kirken længe om at komme frem. Sommeren 1929 lå tømmeret endnu i Julianehåb. De fries besluttede selv at hente tømmeret med konebåd og kajakker.
Den 5 sep. sejlede han med to konebåde og fem kajakmænd til Lichtenau. her fik han hjælp af yderligere to konebåde og 15 kajakmænd. derpå begav de sig til Julianehåb. Allerede den 9. sejlede de stærkt belæsset hjem igen. De korte bjælker lå om bord i konebådene, og til disse blev desuden bunder store bjælker, som skulle flyde i vandet. Endelig var der 13 bjælker af 15 meters længde, som blev bundet til kajakkerne. Det blev en vanskelig transport, men alle var i godt humør og sang en ene sang efter den anden. Tre dage efter var de i Nanortalik, og derfra til Frederiksdal blev tømmeret transporteret i to omgange på grund af den vanskelige kyststrækning. Den 24. var alle 976 stykker tømmer fremme i Frederiksdal.
Sommeren 1828 havde jeg den store glæde at få besøg af min ældste datter Marie Luise og hendes mand missionær Ihrer, som fortalte mig, at de 1829 skulle flytte hertil fra Lichtenau for at bo her og hjælpe mig på mine gamle dage.
Conrad K. var nu ved at være en gammel mand. Den 5. april 1830 foretog han grundstens-nedlæggelsen til den nye kirke, hvortil grunden var ryddet under ledelse af de Fries sommeren 1829 før tømmeret blev hentet. Man manglede dog mange brædder, og færdiggørelsen kom til at vare lang tid.
1833 kunne Brødremenigheden fejre 100 års jubilæum på Grønland. Det var K's store ønske at opleve dette, men det fik han ikke lov til. Hans kone Christine K. fortæller: "Efter at have spillet på orglet under aftengudstjenesten den 11 dec. 1832 blev han pludselig syg af lungebetændelse. P.g.a. voldsomme smerter i bryst og side var det umuligt for ham at ligge ned. De følgende dage sad han i en blød stol eller gik langsomt rundt i værelset. Vi prøvede at hjælpe ham med medicin. Tidligt om morgenen den 21. fik han afskedsvelsignelsen af sine medarbejdere. Mens dette skete, følte vi, at Gud var i stuen hos os. Afskedens time var dog endnu ikke kommet. Om aftenen den 22. fik han endnu en gang den hellige nadver, men om natten klokken 3 døde han 65 år gammel".
Svigersønnen G. M. Ihrer skrev i Frederiksdal KB: Jesus velsignede hans næsten 40 år lange trofaste tjeneste ved vore 4 grønlandske missionsstationer.
I året 1833 kom de sidste manglende materialer til Frederiksdals kirke, og den 10 nov. kunne den indvies. Christine forlod Grønland i efteråret 1835. Sine sidste leveår boede hun i Christiansfeldt. Nogle år havde hun den glæde at bo sammen med sin søn Samuel, der var lærer ved drengeskolen i Christiansfeldt. 1841 rejste han til Grønland for, som det hedder, at træde i faderens fodspor.

Sâmualé.

Otto Rosing har 1949 skrevet en biografi på grønlandsk om Samuel Kleinschmidt.
Bogtrykkerkunsten i Grønland og mændene bag den, af **Knud Oldendow**, København 1957, er værd at stifte bekendtskab med. Den giver et godt billede af denne særegne mands uhyre flid.

14-D-1, Samuel Petrus Kleinschmidt født 27 feb. 1814 i Lichtenau, død 9 feb. 1886 i Godthåb.
Kun få familier kan prale af, at have et familiemedlem, som p.g.a. sin gerning har gjort sig fortjent til at få et frimærke med kontrafej udgivet. Dette skete i 1964 for Samuel Kleinschmidt 150 år efter hans fødsel.
Man kan få et helt liv til at gå med arbejde med Samuel. Oprindelig var det min plan at gøre ret meget ud af dette. Via en Sydgrønlandsk bekendt, kom jeg i forbindelse **Henrik Wilhjelm**, der er bosiddende i Femmøller. Han er præst, tidl. seminarierektor og forfatter. Fra 1964 til 1991 har han i flere perioder været ansat ved Ilinniarfissuaq (seminariet i Godthåb), sidst som rektor. En

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

årrække har han været med til at uddanne kateketer og præster i Grønland Hans kendskab til grønlandske forhold og specielt til Samuel Kleinschmidt er uovertruffen. Efteråret 1997 udkom første bind i serien "De store opdragere" udgivet af Det grønlandske Selskab med ham som forfatter. Denne bog omtaler Samuel Kleinschmidt i et af afsnittene. På bogens bagside flap læses: Næste bog i serien "De grønlandske seminarier i det 19. århundrede" vil handle om læreren og sprogmanden Samuel Kleinschmidts liv og virke.
Når en sådan kapacitet skriver om Samuel, kan det ikke nytte, at en lægmand som jeg begynder på sligt. De der ønsker at gøre sig videre bekendt med Samuels liv og virke henvises hermed til nævnte værker. Andet bind skulle iflg. Det grønlandske Selskab udkomme ved årsskiftet 1999-2000.
Henrik Wilhjelm har i tidsskriftet Grønland nr. 8, 9 og 10 årgang 1983 skrevet en beretning på 22 sider med titlen: Samuels skole. Nyherrnhut i 1850'erne.
Her medtages kun, hvad der gennem tiden af min broder Kristen og jeg er opsamlet.
Kristeligt Dagblad 9 nov. 1964: Artikel af **H. Bykær-Jørgensen**, diakon, Christiansfeldt i oktober 1964.
Missionæren der fornyede det grønlandske sprog. Halvandet hundredåret for **Samuel Kleinschmidts** fødsel mindes.
Han blev født den 27 feb. 1814 i missionsstationen Lichtenau, hvilket betyder: Den lyse eng, den fagre li. Den er beliggende i den sydligste del af Vestgrønland. Samuels K.'s far var den kendte sprogbegavelse og bibeloversætter **Johan Conrad Kleinschmidt**, der bliver karakteriseret som en nidkær og dygtig mand i hans tid i Grønland fra 1793- 1832. Samuels mor, født **Christine Petersen**, var en gårdejer datter fra Trudsø i Gimsing sogn ved Struer, hvor hun blev født i året 1780. De to mødtes i Edinburgh i 1912, da Conrad Kleinschmidt havde mistet sin kone og måtte til Europa for at finde en ny. På grund af Napoleonskrigenes kontinentalspærring kunne han ikke komme nærmere Europa end Skotland. Hvad frøken Christine Petersens ophold i dette land skyldtes, er uopklaret. Samuels mor døde som enke i Christiansfeldt i 1853 og er begravet på Brødremenighedens kirkegård.

Prædikede på grønlandsk.
Da Samuel var 9 år, blev han sendt til Brødremenighedens kostskole for missionær børn i Kleinwelka i Sachsen, nu Østtyskland, hvor han fulgte undervisningen i 5 år. Herfra kom han i 1828 til brødrekolonien i Zeist, Holland, hvor han kom i apotekerlære. I 1836 kom Samuel til Christiansfeldt som lærer ved Brødremenighedens da meget berømte og velbesøgte kostskole, hvor han virkede som lærer til 1840. I disse år levede Samuel igen sammen med sin mor, der 1832 var blevet enke og straks flyttede til Christiansfeldt. Måske var netop disse år sammen med moderen årsagen til, at Samuel meldte sig som missionær til tjeneste i sit fødeland, og som 26- årig rejste han den lange vej til Grønland, hvor han blev stationeret i Lichtenfels. Efter 8 år flyttede han til Ny Herrnhut som lærer ved en nyoprettet hjælpeskole. Senere igen blev han flyttet til Godthåb, hvor han sluttede sin livsgerning ved seminariet den 9 feb. 1886.
Samuel fik den største indflydelse på grønlændernes kulturelle og samfundsmæssige udvikling og ydede desuden en stor indsats på forskellige videnskabelige områder som det sproglige, det fysisk-geografiske og det sociale. Han blev uomtvistelig sprogfornyeren, kartograf og meteorolog.
Ved tilbagekomsten til sit fødeland søgte han nær og fortrolig omgang med grønlænderne og fik sit kendskab til deres sprog genopfrisket. På beundringsværdig måde satte han sig med sin rige intuition ind i deres levevis og tankegang. Meget snart kunne han undervise ungdommen med grønlandsk som meddelelsesmiddel. Som få lærte han sig eskimoernes kultur, dialekter, navnlig den benyttede dialekt i det sydvestlige Grønland. Som et eksempel på hans indfølingsevne med det grønlandske sprog kan, som en kuriositet nævnes, at da han havde været i landet i to år, holdt han sin første prædiken på grønlandsk, og det var endda uden manuskript.

Ikke brug for doktorgrad på Grønland.
Kleinschmidts enestående øre for sprog gjorde, at han beherskede såvel tysk, Vestgrønlands, dansk og latin til fuldkommenhed. Disse evner ville han benytte i den gode sags tjeneste.
Lige fra Hans Egedes tid (i begyndelsen af 1700-tallet) havde man forsøgt at bygge det vest grønlandske sprogs struktur op, væsentligst efter den latinske grammatiks system. Skriftsproget var efter de latinske bogstaver og var anvendeligt, men inkonsekvent og uklar. Kleinschmidt forkastede det, og som den første sprogforsker i verden opbyggede han sprogbeskrivelsen systematisk ud fra selve det sprog, der skulle beskrives. Det blev i første omgang til hans grammatik på det grønlandske sprog, der udkom i Berlin 1851. Herefter udarbejdede han "Grønlandske ordbog", der udkom i København 1871. I de to værker samt flere lærebøger og en bibeloversættelse skabte han en helt ny retskrift, hvor der på samme tid blev taget hensyn til både udtale, sammensætning og funktion af hvert ord. Hans system er så sindrigt og logisk, at det i dag ikke er til at ændre, selv om man gerne ville. Kleinschmidts interesser gjaldt ikke alene sproget, men i lige så høj grad de mennesker, der talte sproget. Hans indsats her var mindre åbenlys. Måske var det ham, der stod bag oprettelsen af den første grønlandske bladudgivelse "Atualagdliutit",

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

der nu er over et hundrede år gammel. Det menes også at være ham, der fik ideen til forstanderskaberne, den første mere selvstændige vest grønlandske lokaladministration.
Samuel Kleinschmidt var en egen natur. På den ene side var han beskeden, nøjsom og sparsommelig. Overfor andre var han egenrådig og ikke uden selvbevidsthed. Hans arbejdsdag var systematisk inddelt. Han tålte ingen forstyrrelser i dette system. Gennem alle årene forblev han ugift. Han kendte ikke til snobberi og sagde f.eks. nej til tilbuddet om en doktorgrad med denne motivering: Sådan en har man ikke brug for på Grønland. At blive fotograferet var tidsspild.
Hans særegne stædige væsen og hans måde at løse spørgsmålene på, forårsagede, at der opstod uoverensstemmelse mellem ham og hans kolleger i missionær flokken. Dette medførte et totalt brud, og han blev afskediget i 1859 fra Brødremenighedens tjeneste som medarbejder, men han blev ikke udstødt af menigheden, som han i øvrigt trofast søgte til sin død.
Samuel Petrus Kleinschmidt døde i sit fødeland den 9 februar 1886 og blev begravet på kirkegården i Ny Herrnhut. Følget bestod af alle embedsmænd fra den danske koloni, samt hele Godthåbs befolkning. Endvidere kom der mange af Brødremenighedens medlemmer fra egnen, så Godthåbs kirke var fyldt til sidste plads.
Grønlænderne hædrede allerede dengang deres store mand - den store danske grønlænder - og det danske kirkeministerium satte en mindesten på hans grav. Denne særegne person, der som udpræget autodidakt nåede så store resultater, vil nu ved et 35- øres frimærke blive kendt udover hele kloden, og hans historie er en spore for eftertiden om såvel flid som koncentration.

H. J. Rink karakteriserer Samuel som en udpræget hader af tom høflighed og etikette; han betragtede sådant som en art uærlighed. Rink fortsætter: "Den samme tilbøjelighed fremtrådte i hans toilette, som var udelukkende grønlandsk. Navnlig lod han til at lægge særlig vægt på, at pelsen eller anorakkens forsyning med en hætte til at slå op over hovedet, gjorde enhver anden hovedbeklædning overflødig. I modsætning til sit toilette viste han sine skriftlige arbejder en snarest pinlig orden; og uagtet han plejede at række papirer, som han havde bragt med sig, frem af sit støvleskaft – hvad anden lomme skulle de vel behøve ? – kunne man være sikker på, at de var uden ringeste lyde.
Kleinschmidt havde sædvanlig en ung grønlænder til sin hjælp, men for øvrigt boede han ganske alene. Dog må man allermindst tro, at han var uselskabelig. Omgang med europæere såvelsom grønlændere var ham tværtimod en livsfornødenhed. De førstnævnte skiftede jo idelig, men han var altid den samme, altid veloplagt til samtale og til, ikke uden præg af humor, at meddele af sin rige skat af grønlandske erfaringer".

Blandt Kleinschmidts særheder var den, at han aldrig ville lade sig forevige af en fotograf. Det var tidsspild. Af den grund er der meget lidt billedmateriale af ham. Maleren **Dirkinck-Holmfeld** fik engang Kleinschmidt tegnet og tegningen blev ophængt på seminariet i Godthåb, hvor den desværre er gået tabt ved en brand for nogle år siden. Frimærket, der er tegnet af Viggo Bang, er tegnet efter et fotografi af denne tegning.

En Vestgrønlands avis julen 1992:
Berømt grønlandsportræt er blevet genfundet i USA:
Etnograf har også fundet en stor samling hidtil ukendte myteoptegnelser fra Vestgrønland.
Nuuk: En berømt stregtegning af en af det moderne Grønlands banebrydere, missionæren, sprogforskeren og seminarielæreren Samuel Kleinschmidt (1814-1886), er for nylig blevet genfundet efter at have været forsvundet i mere end 50 år. Portrættet er tegnet af den danske maler Helmuth Dirckinck-Holmfeld (1835-1912), da han var på rundrejse i Grønland i 1885.

Den almindelige opfattelse har indtil nu været, at billedet siden var gået tabt ved en brand. Det interessante fund blev gjort i USA af etnografen **Klaus Georg Hansen**, som var på en studierejse i forbindelse med sit forskningsprojekt om dansk forskningshistorie i Grønland.
Billedet har stor historisk værdi, fordi der kun findes meget få portrætter af Samuel Kleinschmidt, som var en meget beskeden mand, der absolut ikke brød sig om at blive portrætteret.

Efterladte papirer.
Samuel Kleinschmidt er mest kendt for i 1850-erne at have skabt det første standardiserede grønlandske skriftsystem. Hvad der er mindre kendt er, at Kleinschmidt også var fader til ideen om de grønlandske forstanderskaber, der blev etableret i 1860-erne. Forstanderskaberne var den første spæde begyndelse til grønlandsk selvstyre.
En af de forskere, som Klaus Georg Hansen har interesseret sig for i forbindelse med sit projekt, er eskimologen **Svend Frederiksen** (1906- 1967). Det var blandt Svend Frederiksen's efterladte papirer, Klaus Georg Hansen fandt det forsvundne portræt. Svend Frederiksen var en stor beundrer af Samuel Kleinschmidt's indsigt i det grønlandske sprog og tankegang.
Både Samuel Kleinschmidt og Svend Frederiksen var født og opvokset i Grønland og begge talte grønlandsk som sit modersmål. De havde europæiske forældre, men de følte sig begge to som grønlændere.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Samuel Kleinschmidt. Tegning fra 1885

Denne tegning af Samuel er fra bogen "Grønland i tusinde år.

Dette kendte billede af ham blev til, uden at Kleinschmidt vidste det. Ved et middagsbord havde Dirckinck Holmfeld medbragt sin skitsebog, som han skjulte under bordet, idet den hvilede på hans skød. Medens han spiste og konverserede, ridsede han ubemærket Samuels træk ned for senere at udarbejde tegningen i detaljer.

Faldt i unåde.

Svend Frederiksen blev i 1931 ansat som lærer ved seminariet i Nuuk, men kom dog meget hurtigt i modvind blandt danskerne i Grønland, for han ville undervise de grønlandske elever i grønlandsk og engelsk. Det var stik imod den officielle danske politik, som dengang sagde, at det eneste sprog, som grønlænderne kunne have glæde af, var dansk. Efter kun et år som lærer i Grønland blev Svend Frederiksen udvist af den dengang lukkede danske koloni i Grønland. De danske myndigheder forhindrede siden Svend Frederiksen i at rejse tilbage til Grønland. Denne mulighed for at holde "uheldige" personer væk fra Grønland forsvandt dog, da Grønlands status som lukket koloni ophørte ved grundlovsændringen i 1953, men inden det skete, havde Svend Frederiksen forladt Danmark.
Etnografen Klaus Georg Hansen fortæller, at portrættet af Samuel Kleinschmidt er havnet i USA, fordi Svend Frederiksen havde det med, da han i 1948 emigrerede til USA.

Flere overraskelser.

I Svend Frederiksen's arkiv var der flere overraskelser end det nu genfundne billede. Klaus Georg Hansen har foruden nogle ikke publicerede manuskripter fundet en stor samling hidtil ukendte myteoptegnelser fra Vestgrønland. Myterne er blevet indsamlet i første halvdel af dette århundrede af Svend Frederiksen og af hans far missionæren og præsten **V. C. Frederiksen**, der virkede i Grønland fra 1902 til 1921. Disse indsamlinger er fra samme tid, som de nu klassiske beretninger, der blev indsamlet af **Knud Rasmussen**.

Udateret notits fra en avis.

En række uerstattelige arkivalier er på vej fra Godthåb til København, hvor de vil blive studeret og ordnet og sluttelig fotokopieret på Det kgl. Bibliotek for senere at vende tilbage til Landsarkivet i Godthåb. Arkivalierne, som medtages af bibliotekar **Poul Balle**, består af 1600 enkelte dokumenter og ca. 20 hæfter. Der er tale om håndskrifter og optegnelser, der alle stammer fra sprogmanden og missionæren Samuel Kleinschmidts hånd. Mellem dokumenterne er dele af rejsedagbøger, bibeloversættelser, forarbejder til en række bøger osv. Tillige findes en række breve. Til gengæld for dette udlån ventes det, at Det kgl. Bibliotek foretager fotokopiering af en række håndskrifter og bøger af interesse for Grønland.

Forskellige biografier af Samuel Kleinschmidt.

En grønlandspræsts optegnelser 1844-49 (**Carl Emil Jansen,** 1815-1884). Gyldendal 1913, pag. 194:
De var alle mere eller mindre fnattede. Især hr. Kleinschmidt, der tillige var skurvet i hovedet. Han ser omtrent således ud, med brand rødt hår og skæg. Hans højre hånd, som var mest fnattet, var indsvøbt i en skiden lærreds klud, hvorfor han til velkomst rakte den venstre. Oven i hovedet var han skaldet og de nøgne steder dækket af sår og snavs. Han brugte ikke linned og hans bukser bagpå havde et stort hul. Han er tillige bekendt for at søge enhver lejlighed, hvor der kan vanke noget at drikke. Den rigt begavede og hæderlige mand var i ydre henseende en udpræget særling.—Så vidt Jansen.—

S. Kleinschmidt. En grønlænder ven. Død 8 feb. 1886.

Af justitsråd H. J. Rink. Afskrift fra "Nutiden" nr. 523.
Forhenværende herrnhutisk missionær, senere lærer ved kolonien Godthåbs Seminarium, Samuel Kleinschmidt, var ved flersidig virksomhed det meste af sit liv inderlig knyttet til grønlænderne og deres land. Med sin virksomhed har han udrettet så store fortjenester, at han ikke bør savne omtale i et dansk tidsskrift nu, da hans gerning er afsluttet.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Samuel Petrus Kleinschmidt blev født den 27 februar 1814 ved Lichtenau i Grønland, hvor hans fader var herrnhutisk missionær. Efter den tids skik i brødremenigheden bragte hans forældre ham i året 1823 til opdragelsesanstalten Kleinwelke i Sachsen. Han skulle studere teologi, men blev afskåret herfra p.g.a., at han havde en noget stammede udtale. I 1828 blev han konfirmeret og kom derefter i lære hos en apoteker i Zeist i Holland. Her var han til 1836, hvorefter han kom til Christiansfeldt som lærer ved en opdragelsesanstalt. Foråret 1840 rejste han til Grønland som missionær. Så vidt vides forblev han på Grønland til sin død.

Forfatteren af disse linier blev første gang bekendt med Kleinschmidt i året 1852 ved Nyherrnhut, hvor K. fungerede som fjerde missionær. Her havde han også påtaget sig at uddanne unge grønlændere til kateketer. Jeg mener at have set flere smukke prøver på resultatet af denne hans vejledning. Der er ingen tvivl om, at hans virksomme ånd følte sig trykket ved den overdrevne konservative retning, som gør sig gældende i de herrnhutiske missioner, når først de indfødtes selvstændighed er brudt. Denne følelse kom dog ikke til udtryk før 1859, da det blev besluttet, at han skulle forflyttes til en station udenfor Grønland. Dette land og dens beboere var nu blevet hans et og alt. Kleinschmidt besluttede, at han ville blive i Grønland under hvilke vilkår, der måtte vise sig. Den danske mission tog sig af ham, og han fik en plads som hjælpelærer ved Godthåbs Seminarium. Dette arbejde beholdt han til sin død. Udtrædelse af brødremenigheden blev ikke aktuelt. Med pietetsfølelse holdt han sig til denne, skønt han i reglen deltog i den danske missions gudstjeneste.

Ved siden af sin lærervirksomhed har K. især arbejdet i tre forskellige retninger: Den sproglige, den fysisk-geografiske og den, som sigter på forbedring af grønlændernes kår. Hans arbejde på det sproglige område står uden tvivl højest. Dets nærmeste resultater var: "Grammatik der grönländischen Sprache, Berlin 1851" og "Den grønlandske ordbog, udgivet ved H. F. Jørgensen, København 1871". Jeg er ikke lingvist og kan kun bedømme disse skrifter ud fra praktisk erfaring. Jeg har selv benyttet dem og har set, hvorledes dette system for grammatik og retskrivning blev anvendt og skaffede sig indpas hos andre. Det bør ikke glemmes, at adskillige danske missionærer har brugt megen flid på samme arbejde, men de har ikke kunnet skaffe deres regler anerkendelse. Resultatet blev, at der kom næsten lige så mange skrivemåder, som der var lærere og skribenter. Kleinschmidts regler måtte så stå deres prøve, men nu tør det nok siges, at de er gået af med sejren. Grønlændere og danske har efterhånden indset, hvor simple og praktiske de er. Der er gjort en ende på forvirringen. Grunden hertil kan kun søges i, at de hviler på det naturlige system i det så mærkværdigt organiserede sprog, som han med skarpsindighed havde evne til at udrede.

Gennem den herrnhutiske mission havde K. fået en bogtrykkerpresse. Han trykte egenhændig lærebøger for grønlænderne. På denne måde udgav han en geografi og en verdenshistorie. Hans højeste mål vedblev at være en oversættelse af biblen, som hidtil på grønlandsk kun havde eksisteret som en samling bidrag fra forskellige forfattere fra forskellige tider. Til dette arbejde fandt han velvillig hjælp hos danske. Mest hos pastor **H. F. Jørgensen**, som sammen med ham brugte 10- 12 vintre hertil. Efter, hvad jeg erindrer, blev det mig fortalt, at arbejdet allerede var nået så vidt, at det omfatter største delen af den hellige skrift. Hvad jeg især blev forbavset over var, at Kleinschmidt allerede egenhændig havde trykt materialet i det lille antal eksemplarer, der behøves til den revision, arbejdet må gennemgå, før det kan forventes at blive autoriseret.

Som sin forgænger på sprogets område **Otto Fabricius** blev skaberen af hovedværket om Grønlands dyreverden, havde Kleinschmidt omfattet visse grene af fysisk geografi med stor interesse. Han havde egenhændig fremstillet apparater til "kort-optagning". Man kunne næppe foretage en vandring med ham, uden at man så ham standse op og i tankerne tage fornyede pejlinger af de dog så velkendte fjelde. Han tog grønlænderne skarpt i forhør angående de egne, som han ikke selv kunne komme til. Resultatet heraf var små omhyggeligt udførte "skitse-kort", som han jævnligt skænkede kopier af til rejsende. På tryk har han udgivet et kort over hele Grønland.

Ved siden af kartografien dyrkede han især meteorologi. På dette område har han erhvervet sig et anset navn som observatør. Jeg vil lade bestyreren af vort meteorologiske institut **Adam Paulsen** udtale sig derom. Han har med varme interesseret sig for at skaffe ham anerkendelse indenfor meteorologien og på andre områder. I en meddelelse, som han har givet mig til afbenyttelse, siger han, efter nogle bemærkninger om hvorledes Grønland i det hele taget egner sig til fysisk-geografiske iagttagelser, følgende:

»Kleinschmidts meteorologiske observationer begyndte allerede 1861. Han udførte ikke alene disse til fastsatte tider, men overalt, hvor et særligt fænomen viste sig, forstod han ikke alene at bemærke, men også at forfølge det. Når barometret kom i særlig stærk bevægelse, blev dets gang forfulgt så ofte, at dets stand var kendt hvert øjeblik. Samtidig observerede han vindens retning og styrke. Resultaterne heraf yder et vigtigt bidrag til vort kendskab til bevægelsen og dannelsen af de lave lufttryk i Davis Strædet og Baffinsbugten. De viser, at det forholdsvis varme vand mellem Grønland og det arktiske Nordamerika er gunstigt for dannelsen af barometriske depressioner. På den anden side

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

frembringer det is dækkede Grønland en akse af højt lufttryk mellem lufttrykket over Baffinsbugten og det over havet øst for Grønland. K.'s regelmæssigt udførte og særlig pålidelige barometer iagttagelser ved Godthåb over et tidsrum af 23 år, har ydet interessante bidrag til vor kundskab om barometrets daglige gang i de grønlandske egne. Tidligere var denne meget omdiskuteret for de arktiske landes vedkommende. Ved K.'s observationer over nordlyset, er det blevet kendt, som Tromholt har påvist det, at nord for nordlys bæltet synes disse at følge modsatte love for deres daglige og årlige gang, som de gør syd for samme bælte. Endelig har han ydet bidrag til vort kendskab til ebbe og flod for Grønlands vedkommende. Vi har således særlig grund til med taknemmelighed at mindes K., hvis interesse og udholdenhed har givet os et meteorologisk materiale, der ved sin rigdom og pålidelighed endnu anses som de bedste blandt observationer fra de arktiske lande«.

Der står nu kun tilbage, i al korthed at berøre K.'s virksomhed overfor grønlænderens materielle tilstand. Den mand der ikke, som europæerne i Grønland i almindelighed, betragtede landet som blot et midlertidigt hjem, men som sit rette fædreland, havde meget mere anledning til, at skue ind i dets fremtid. Det var ikke alene af umiddelbar medfølelse med de indfødte han levede blandt, at det smertede ham at se dem lide nød. Mere fordi han derved kom til at indse, at forarmelse i årenes løb havde taget overhånd iblandt dem, og at deres land gik en beklagelig fremtid i møde. Han indså, at ondet ikke, som så mange mente, havde sin rod i handelen alene, specielt handelen med en bestemt vare-, men væsentligst i samfundstilstanden. Grønlænderne havde tabt agtelsen for sig selv, for indfødt myndighed og gamle vedtægter, hvorpå dette fattige lands hele velfærd endnu alene beroede. Skulle en institution grundes, der gav mulighed for et opsving i så henseende, måtte stødet dertil gives ovenfra, altså fra europæerne. Dette var det modsatte af, hvad der var almindelig orden. Det var til iværksættelsen af en sådan opgave, at K. forenede sig med mig og andre venner i landet. Han omfattede denne opgave med en mageløs iver. De forsøgsvis oprettede indfødte forstanderskaber stod i en skærende kontrast til den indgroede forestilling om europæernes betydning overfor de indfødte. Institutionen kæmpede sig kun yderst langsomt frem. Ved min fratrædelse måtte den endnu hovedsageligt ledes af europæiske medlemmer og efter bestemmelser, der udtrykkeligt var betegnet som "foreløbige".

Det kan ikke undre os, at K. ved sin stilling og ved livet i Grønland henfaldt til visse særheder, hvad væsen og levemåde angik. Han var en udpræget hader af, hvad han anså for tom høflighed og etikette og som følge deraf for usandhed. Den samme tilbøjelighed fremtrådte i hans toilette, som var udelukkende grønlandsk. Navnlig lod han til at lægge særlig vægt på, at pelsen eller "anorakkens" forsyning med en hætte til at slå op over hovedet gjorde enhver anden hovedbeklædning unødvendig. I modsætning til sit toilette viste han sine skriftlige arbejder en nærmest pedantisk omhu. Uagtet han plejede at tage papirer, som han bragte med sig, frem af støvleskaftet, hvilken anden lomme skulle de vel behøve, kunne man være sikker på, at de var uden fejl. Først et par år før hans død lykkedes det, at bevæge ham til at lade sig portrættere. Da han flyttede fra Nyherrnhut til det kun en halv fjerdingvej derfra beliggende Godthåb, byggede han sig der et lille hus, som blev et mesterstykke mht. rummets udnyttelse. Her havde han foruden sin bolig, sit bogtrykkeri, sine bøger og øvrige apparater i samme lille stue. Mig bekendt havde han sædvanligvis og især vel i den sidste tid, en ung grønlænder til sin hjælp. For øvrigt boede han ganske alene. Man skal ikke tro, at han var uselskabeligt anlagt. Omgang med europæere og grønlændere var en livsnødvendighed for ham. De førstnævnte blev ofte udskiftet, men han var altid den samme. Altid var han oplagt til samtale og til, ikke uden præg af humor, at meddele af sin rige skat af grønlandsk erfaring.

Først i vinteren 1884- 85 skete det, at hans helbred fik et knæk. Det viste sig som begyndende sindssvaghed og vildelse. Han kom sig tildels. Den følgende sommer fik han den opmuntring, at han hædredes af den danske regering med fortjenstmedaljen. Vinteren efter sank han ganske sammen. Legemlige lidelser stødte til den åndelige svækkelse. Efter hvad jeg har erfaret, blev hans tilstand i flere henseender så elendig, at det ligefrem krævede opofrelse at besørge hans pleje. Seminarieforstander pastor Balle og hans hus viste ham venlighed og opofrelse til det sidste. Hjemme i sin bolig den 8 februar, efter at have nydt sit middagsmåltid, rejste Kleinschmidt sig og gik hen over gulvet uden hjælp. Dette havde han ellers ikke været i stand til den sidste tid. Da han atter satte sig på en briks, faldt han bagover med hovedet og udåndede få øjeblikke efter. På herrnhuternes kirkegård fandt han sit sidste hvilested.

Danmarkshistoriens blå bog. 1680 afdøde store danskeres levnedsløb fra Ansgar til vor tid. Udgivet af Krak under medvirken af **Palle Birkelund**, **Finn Hilsted**, Ib **Kock-Olsen**. **Jørgen Poulsen**, København 1971.

På side 210 findes Samuel Kleinschmidt omtalt:

Grønlands sprogmand; født 27.02.1814 i Lichtenfels i Sydgrønland, død 8.02.1886; søn af brødremissionær Conrad Kleinschmidt og hustru Christine født Petersen.

Uddannet på institut Kleinwelke i Sachsen fra 1823; dicipel på apotek i Zeist i Holland 1828; lærer i

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Christiansfeld. I Grønland fra 1840; lærer ved de herrnhuttiske menigheders Gehülfenschule i Ny Herrnhut; udtrådt af brødremissionen 1859; lærer ved seminariet i Godthåb; omformede den grønlandske grammatik og lagde faste rammer for ortografien; oversatte det meste af bibelen og skrev seminarielærerbøger i zoologi og verdenshistorie og trykte det meste af det på egen presse; bistod tilrejsende videnskabsmænd på Grønland; fremsatte antagelig tanken om kommunalt selvstyre i Grønland gennem forstanderskabsinstitutionen.
Har bl.a. skrevet: Grammatik der Grölandischen Sprache (Berlin 1851) og Den grønlandske Ordbog (1871). Tildelt fortjenstmedaljen i guld 1885.

Herrnhuter Missionsstudie nr. 26. Hefte til missionskundskab. Udgivet af Brødremenighedens missionskonference.
Samuel Kleinschmidt. Grønlands sprogmester.
Et studie af **Theodor Bechler**. Gave til brødremissionens 200 års fest den 21 august 1932.
Forlag: Missionsboghandelen Herrnhut. 1930.
Hr. professor **D. Julius Richter**
Repræsentant for missionsvidenskaben ved Berlins universitet.

I Året 1904 blev der i en notits i et dagblad (Potsdammer Intelligensblat) bragt en meddelelse, at for den afdøde seminarielærer Samuel Kleinschmidt, var der fra den danske missions side blevet opstillet et mindesmærke. Det berømmer ham som seminarielærer, sprogmester, meteorolog og kartograf. Denne efterretning blev bekræftet af en dansk præst, der var ansat i Godthåb, og som under sit rekreationsophold i Europa også besøgte nogle tyske brødremenigheder.
Denne for missionen, såvel som for videnskaben højt fortjente mand skulle forlængst have været tildelt en anerkendelse også fra brødremenigheden, som han tilhørte. Var der nogen i det høje nord, som fortjente en anerkendelse, så var det denne egenartede og dog højt begavede mand, der med umættelig iver passede sin tjeneste hos disse nordboer. Han hengav sig så fuldstændig til den kristelige påvirkning af disse grønlændere, at han mere og mere blev grønlænderne en grønlænder. For at forstå dem fuldtud og fremlægge Guds ord klart og rent for øjnene af dem, så de ikke misforstod det og således, at de modtog det i deres hjerter, anstrengte han sig stadigt dybere for at trænge ind i det grønlandske sprogs særegenhed i ånd og form.
Med denne tanke og sprogarbejde har han ydet den samlede grønlandske verden og videnskaben en uvurderlig tjeneste.
Kleinschmidt var en original.
Om sådanne egenartede mennesker fortælles ofte enkelttræk fra deres liv, som ikke holder stand overfor sandheden. Negativ omtale bør verificeres. Ganske vist har sådanne mænd, der hviler i sig selv og holder fast på deres egne meninger og principper, ejendommeligheder, egensindigheder og urimeligheder. Således også Kleinschmidt. Han var desuden, hvad man i visse kredse kalder "En elsket broder" og "En tro ven og rådgiver" for sine embedsbrødre og grønlænderne.
En sandhedstro billede af, at mandens liv og arbejde var således, som det bliver forsøgt fremstillet i det følgende på grundlag af autentiske kilder, skal også stille den rigtige helhedsdom over ham, selvom denne måske skulle være endnu en afvisende dom.
En af de dygtigste grønlandsmissionærer, **Karl Spindler,** hvis livshistorie brødremenighedens missionsblad bragte i juni 1919, ytrede i et brev fra året 1907 angående Kleinschmidt: I sine yngre år syndede han meget mod brødremissionen i Grønland, men den fortjeneste, som han erhvervede sig af den og af Grønlands sprog er så fremragende, at hans skyld imod missionen træder fuldstændig i baggrunden.
Den følgende fremstilling hviler på skriftlige og mundtlige meddelelser fra brødremenigheds missionærerne **Kögel (superintendent), Starick, Bindschedler, Tr. Zucher, Poul Zucher** og **K. Spindler.** På udtalelser fra den danske **Chr. Ludwig** ang. Kleinschmidt i hans jubilæumsbog "1721- 1921". En på dansk skreven historie om den danske mission i Grønland, (oversat af pastor **Kristian Wolter,** Niesky). Fra **pastor Balle,** Kleinschmidts sidste medarbejder på seminariet i Godthåb, Grønland. På protokollerne hos missionær ledelsen i Herrnhut og fra beretninger og breve fra Kleinschmidt og andre missionærer, som det er lykkedes at få trykt i brødremenighedens missionsblad.
Desværre bragte oplysningerne fra Kleinschmidts slægtninge, (**Alfred Kleinschmidt**, Zeist,- Albert Renkewits, Gnadenfrei-familierne Juschke, Hausmannn, Schammer) og fra hans grandniece frk. **Valentine Kleinschmidt**, lærerinde i Stoberau ved Brieg ikke meget nyt.
En lille bemærkning er af interesse. **Samuel Kleinschmidts** søster, fru missionær Ihrer, født 1801 i Neuherrnhut, boede 1826-1858 i Grønland. Hun døde i Kleinwelka ved Bautzen. Iflg. udsagn fra halvgrønlænderen **Jacob Lund**, talte hun grønlandsk som en grønlænder. Det sproglige talent lå altså Kleinschmidterne i blodet.
Endnu et eftermæle, som justitsråd Rink offentliggjorde i det danske tidsskrift Nutiden straks efter Kleinschmidts død i form af en levnedsbeskrivelse, skal nævnes. Trods små fejl er det et smukt vidnesbyrd om den høje vurdering, som denne mand havde, som den veltjente missionær.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

1. Mandens udvikling.
Om Kleinschmidts ungdom er os kun lidt bekendt. Af egen drift talte han ikke om sin fortid. Spurgte man ham om den, så kunne man blive barskt afvist.
I en grad som få af de næsten 2000 brødremissionærer opnåde han det paulinske ideal af en missionær, at blive jøderne en jøde og grækerne en græker. At det ser ud til, at han fra begyndelsen alvorligt har stræbt efter dette, hænger vel sammen med den omstændighed, at hans vugge stod i Grønland.
Han var fra barndommen af fortrolig med folkets væsen, sprog og landets skikke. Grundig som han var, ville han forstå alt, hvad der hører sammen dermed.

Det følgende fra Konrad Kleinschmidts levnedsskildring, menighedsefterretninger 1834, 784 ff. og fra andre kilder:

Samuel var søn af Konrad Kleinschmidt og dennes anden hustru Christine født Petersen.
Hun var en jyllænderinde, født 1780 i Trudsø i Jylland. Se register over brødremissionens missionærer. Han stammede Ober-Dorla ved Mühlhausen i Thüringen. Født 1768. Død efter 39 års missionær tjeneste i Grønland 1832 i Frederiksdal. Under sit ophold hos brødremenigheden i Neudietendorf, som hans forældre havde tilsluttet sig, erkendte han det, som skæbnens bestemmelse, at tjene blandt hedninger og det netop i Grønland. Allerede 25 år gammel, blev han udsendt til Grønland. Han og hustruen tjente brødremenigheden i Lichtenau i den sydlige del af kolonien, da Samuel blev født den 27 februar 1814. Konrad Kleinschmidt havde formået at skaffe navnet Kleinschmidt en ærefuld klang i Grønland. Samuel blev af grønlænderne kaldt Konrads søn, hvilket må opfattes som respekt for Konrad, selvom de også kaldte deres sønner ved faderens fornavn.
Fra faderen arvede Samuel den faste, ofte ubøjelige vilje og den fortræffelige sprogbegavelse. Faderen havde afsløret sig, som en dygtig lingvist. Gosner kunne tillade sig denne spøg: Han hedder Kleinschmidt (lille smed), men han er en Gross-schmidt (stor smed). Hans oversættelse af Ny Testamente til Grønlandsk gjaldt blandt brødrene, som den hidtil bedste. Sønnen satte stor pris på den, selvom han anså den for egnet til forbedringer. Også som digter udmærkede faderen sig. Han har digtet en hel del tiltalende sange i de indfødtes sprog og dermed ydet et værdifuldt bidrag til den grønlandske sangbog.

Konrad Kleinschmidt oplevede de vanskelige år med hungersnød, der brød ud i den danske koloni i Grønland, som følge af den napoleonske kontinental afspærring og krigen mellem England og Danmark. Gennem flere år lod Englænderne intet proviantskib komme igennem til Grønland. Efter den overrumplende beskydning af København, midt i fredsforhandlingerne, havde englænderne tvunget Danmark til udlevering af flåden og til at indstille skibsfarten til den danske koloni. Samfærdslen havde gennem længere tid været usikker. Skibene kom meget uregelmæssigt fra Europa til Grønland. I årene 1808- 12 udeblev skibene helt, hvorved kolonien var afskåret fra udlandet.
Iflg. Konrad Kleinschmidt kom der i perioden 1807- 13 et skib en enkelt gang.
Dette havde bitre mangler til følge, ikke blot for de indfødte, men også for missionær familierne. Europæerne havde lært at nyttiggøre alt, hvad der fandtes i landet til husholdningen. Sæler, fisk, fugle, bær osv. De forstod også at drage ud på sildefangst og fremavlede en beskeden kvægbestand (geder). Med besvær havde de anlagt små haver for i det mindste at avle roer og kål. På trods af dette, var de dog stærkt afhængige af tilførslen fra hjemlandet. Da mel, sukker, ost og andre fra Europa tilførte levnedsmidler udeblev, kom det så vidt, at de måtte spise rødder for at mætte sig. Den altfor fede indenlandske kost havde sygdomme til følge. Manglen på klædestoffer var også mærkbar, selvom de tilpassede sig grønlandsk dragt.
I denne nødstilstand mistede Konrad Kleinschmidt sin første hustru (maj 1812), få uger efter, at hun havde født et barn. Han var tvunget til, så snart det blev muligt, at rejse til Europa for at give sine 5 umyndige børn en ny mor. Den yngste overlod han til en missionær frues omsorg (Fru. Menzel). Med de 4 andre sejlede han til Europa. På rejsen blev skibet slået helt ud af kurs og endte ved Frankrigs kyst, hvor de frygtede for at falde i hænderne på franske kapere. Det lykkedes dem dog at navigere nordpå til Edingburgh, hvortil de ankom midt i november efter en rædselsfuld rejse. Farvandene til Danmark og Tyskland var spærret. Man skrev året 1813. Hele orloven måtte tilbringes i Skotland og England.
Overhjælper Linder skildrer i "Missionsbørn", udgivet i Basel 1841 denne farefulde rejse.

Af Konrad Kleinschmidts tre børn fra første ægteskab, som overlevede barneårene, blev de 2 døtre dygtige missionær hustruer. Den ene blev fru **G. M. Ihrer** i Grønland. Den anden blev ægtehustru til **Julius Renkewitz** i Vestindien. Det tredje barn var den senere prædikant Emanuel Kleinschmidt. 2 døtre af det andet ægteskab var gift med missionærer i Vestindien.
Her i det fremmede Skotland og ikke, som han sikkert havde regnet med, hjemme, blev han viet. Gud førte en ung hustru til enkemanden. Der blev nemlig fra Herrnhuter- menigheden sendt ham en søster fra Christiansfeldt, som var en indfødt jyllænderinde. Dette ufrivillige ophold i Storbritannien fik efter Guds vilje betydning for hele Herrnhuter missionen.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Brødremissionen fik herved venner i vide kredse. Disse sluttede sig sammen i den virksomme hjælpeforening, som under navnet London Association for Grønland- og Labrador missionen, som indtil denne dag lægger varm interesse for dagen.
[Oplyst i "Levnedsbeskrivelser" og andre steder].
Konrad Kleinschmidt havde igen overtaget ledelsen af arbejdet i Grønland, da Samuel blev født. For Samuels opdragelse indtraf det uheld, at der ikke bød sig nogen mulighed for, at sende ham til opdragelse i Tyskland i hans 5 eller 6 leveår. Dette var ellers sædvane for missionær børn. Lige så smerteligt, som forældrenes adskillelse fra børnene i deres sarte ungdom er, er det ikke en fordel for børnenes udvikling og uddannelse at blive holdt tilbage i et land med sådan mangel på kultur, som Grønland. Dette kan senere spores mærkbart, hvilket også blev tilfældet med Samuel. Først i året 1823, få måneder før afslutningen af det første tiår af hans liv, kom han til faderens tyske hjemland. Den 12 november indtrådte han som elev i missions drengeanstalten i Kleinwelka ved Bautzen.
[Da Konrad Kleinschmidt fik til opgave, at anlægge en ny missionsstation (Frederiksdal), bragte han med sin første hustru deres 3 børn til Tyskland til opdragelse netop i Kleinwelka].
Vi kan ikke sige andet, end at det var et yderligere uheld, at han efter 3½ år, igen måtte forlade skolebænken. Han havde da nået den sædvanlige konfirmationsalder, hvorefter indvielse fulgte og senere uddannelse til et erhverv.
Det taler til fordel for Samuel, at man ikke holdt ham i skole længe. Han havde vist sig som en begavet knægt og havde allerede samlet sig gode kundskaber. Ved sin stræbsomhed og dygtighed kunne han videreuddanne sig selv. Med denne beregning havde man ret. I dag ville man dog nok have givet drengen mulighed for i noget længere tid at tilegne sig grundigere kendskab til ordnet skolevirksomhed. Ja, man stiller sig straks det spørgsmål: Hvorfor blev et gymnasialt studium ikke muliggjort for denne egnede dreng ?
Brødremenigheden besad, som det stadigt gør, et godt ledet gymnasium, pædagogiet i Niesky. Det er sædvanlig fremgangsmåde, at de dygtigste elever fra missions drengeanstalten i Kleinwelka bliver videreført herfra til Niesky. Her forberedes de til et studium, mest teologi. På dette punkt ligger nu det svar, som undskylder skoleledelsen i Kleinwelka i nogen grad: Samuel skal dengang have stammet. [Således udtaler Rink sig også. Se "nekrolog"]. Altså igen et uheld for ham i ungdomsårene.
I begyndelsen af 1827 indtrådte den konfirmerede unge mand i brødremenigheden i Zeist som lærling i apoteket hos brødremenigheds medlemmet Kreppelin. Vi ved ikke, om han selv havde ytret ønsket om at blive apoteker. Måske skulle der netop i Zeist bruges en lærling på dette tidspunkt, hvorfor Samuel blev anbefalet dertil. Ej heller ved vi ikke med sikkerhed, hvor længe hans ophold i Zeist har varet. Rink siger: Fra 1828- 36 [Også Ludwig siger, at Kleinschmidt var lærer i Christiansfeldt i 1836].
Herefter var Kleinschmidt lærer i nogle år, Rink siger 4, på drenge opdragelsesanstalten i brødremenigheden i Christiansfeldt i Nordslesvig. Hans broder Emanuel giftede sig i 1839 med Jäschkes Base Marie, datter af lægen i Niesky. Om han kom fra Zeist og direkte dertil, eller om han har arbejdet endnu et andet sted som apoteker eller i et andet erhverv, er ikke til at afgøre. I Christiansfeldt genså han sin mor. Hans far var død på Grønland i 1832 efter næsten 40 års tjeneste i missionen. Moderen vendte tilbage til Europa efter 22 års tjeneste, 1813- 1835. Hun døde først i 1853. Blandt lærerne I Christiansfeld mødte Kleinschmidt sin fremtidige slægtning Jäschke. Han blev senere lærer ved pædagogiet i Niesky, efter at han med sin usædvanlige sprogbegavelse havde ydet vor Himalaya Mission værdifuld tjeneste. Han burde i lige så høj grad som Samuel Kleinschmidt have haft en akademisk grad.
Kleinschmidt var en meget værdsat lærer, der ofrede sig for sine elever. Den senere prædikant i brødremenigheden i Christiansfeldt, **Biskop Becher,** fandt endnu spor af hans lærervirksomhed. F.eks. ganske usædvanligt godt tegnede kort, som Kleinschmidts elever havde fremstillet under hans vejledning.

2. Liv og arbejde i tjeneste for Brødremissionen.
År 1840 udgik kaldet til Samuel Kleinschmidt om at følge i faderens fodspor og tjene Brødremissionen i hans fødeland Grønland.
Han fulgte med glæde dette kald. I hans kaldsbrev stod, at han skulle betragte bearbejdelsen af det grønlandske sprog som sin hovedopgave. Foråret 1841 afrejste han fra København. Sin første ansættelse fik han der, hvor han var født, i Lichtenau 1841- 46. Her ankom han 10 juni sammen med **søster I. P. Lund**.
Leder i Lichtenau på dette tidspunkt var **Valentin Müller** med frue og den ugifte **Asboe**. Disse var afløsere for **Kögel,** der var i Tyskland på besøg med sin familie. Kögel kom tilbage det følgende år og fortsatte ledelsen.
Nybegynderen tog foreløbig del i alt forefaldende arbejde som indebar, at han måtte deltage i indsamling af forråd i sommerens løb. Hente græs og brænde fra fjordene. Skaffe foder til småkvæget (gederne), som man holdt for mælkens skyld. Tage del i havearbejdet o.s.v.
Disse forefaldende arbejder, som tjenesten på stationen medførte, var Samuel ikke glad for. Ofte vægrede han sig ved det. I årtier havde disse arbejder krævet meget af missionærernes tid. Ledelsen i brødremenigheden måtte gang på gang

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

gøres opmærksom på, at brug af denne tid var nødvendig. Man kunne f.eks. ikke betro malkning af gederne til grønlænderne, fordi de manglede håndelag og nødvendig sans for renlighed. Af denne årsag måtte missionærerne på Grønland såvel som i Labrador "bekvemme" sig til at malke gederne, hvor surt det end måtte føles.

Ikke sjældent kom det til konflikt mellem **Samuel Kleinschmidt** og **Valentin Müller** på grund af den unge broders vægring ved at deltage i "det forefaldende arbejde".

Samuel K. satte meget pris på, at der blev sørget for rigeligt med mad. Han havde en god appetit og bifaldt et velforsynet middagsbord. Når der blev serveret tog han store portioner. Han var en storæder. Det giver forstand, mente han.

Hvad drikkevarer angik, bryggede man simpelt øl for at have noget afvekslende fra vand og kaffe. Malt og humle skaffede man til landet. Da man opdagede hvilken god drik det kunne give, undlod Samuel K. at drikke dette for ikke at blive tiltrukket af øltilberedningen.

Han deltog naturligvis også i de missionerende tjenester udenfor stationen.

Fra 1853 findes følgende notits: Broder Kleinschmidt besøgte de grønlandske kristne i omegnen af Ny Herrnhut. Skolerne blev inspiceret. Han måtte desværre fastslå, at elevernes fremgang på disse afsides steder var temmelig dårlig.

Kun på øen Umanak, hvor der senere blev anlagt en hovedstation, havde læreren Johannes den sidste vinter ikke blot forbedret sine elevers læsefærdighed, men havde også lært dem mange strofer fra kirkesalmerne. Denne lærer fik overrakt en gave. Som et kuriosum kan nævnes, at der i en dagbog fra Ny Herrnhut 1859 nævnes, at en lærer eksaminerede et barn, der var 22 år gammel, men som ikke var større end en 6 årig.

Allerhelst ville Samuel K. beskæftige sig med udforskningen og bearbejdningen af det grønlandske sprog.

Sprogsansen.

Samuel K. var født med øre for sprog. Et vist kendskab til sproget slumrede endnu i hans erindring fra barndommens tid. For at opfatte sproget ganske korrekt uden nogen som helst indflydelse fra europæernes side, undgik han omhyggeligt at spørge eller lade sig belære af sine kolleger i sprogbehandling. Snart mente han at kunne spore, at disse ældre missionærer talte og skrev grønlandsk ukorrekt. Dette var ikke var så mærkeligt. De daværende sproglige hjælpemidler, grammatik, ordbog og bibeloversættelse fandt han uanvendelige. Han slog ind på en ny vej til forståelse af sproget. Denne metode fulgte han, uanset alle indvendinger, med iskold flid og mønsterværdig præcision. Som om der hidtil ikke havde eksisteret nogen skriftlig fastsættelse af dette ejendommelige sprog, startede han denne udforskning helt fra bunden. Af de indfødte ville han lære sproget og ikke af nogen anden. Han talte med mænd, koner og børn og færdedes mellem dem til hver en tid og til hver en lejlighed. Underholdt sig indgående med dem under arbejde, på jagt og fiskeri. I det fri og i deres fattige boliger forskede han og spurgte. Lyttede, noterede lyd, ord og sætningsdannelser og hvad han kunne erfare angående tanker og sædvaner.

Af bøger benyttede han kun de sproglige arbejder af den berlinske professor **Dr. Lepsius**, for at lære hans mening om det grønlandske sprog at kende.

Gennem sin eminente sprogbegavelse og flid, kom han på utrolig kort tid til at mestre det grønlandske sprog. Efter danskeren Ludwigs bedømmelse, er ingen europæer trængt så dybt ind i det grønlandske sprogs natur som han. Vor biskop Kögel erindrer, at den nye grammatik, som Samuel K. snart følte sig i stand til at udarbejde, var færdig allerede 5 år efter hans indtræden i arbejdet. Den forelå dog først klar til trykning efter endnu 5 år. Trykningen blev foranlediget af nogle berlinske professorer, for hvem arbejdet blev forelagt. De opfattede denne grammatik og de i den anvendte nye "uovertrufne ortografi" som mesterværk.

Spindler bedømmer arbejdet på samme måde. Han kalder Samuel K. "Det grønlandske sprogs reformator".

Poul Ziecher udtalte: Samuel K. startede en ny periode i den grønlandske sprogbehandling. Hans studier gav hurtigt resultater. Man skulle tro, at hans medarbejdere og samtidige missionærer ville have tiljublet ham. Dette var ikke tilfældet. Hos hans ældre kolleger vandt hans arbejde kun lidt bifald. De rystede på hovedet. Spindler, en af de yngre missionærer mener, at man ikke burde tage ham det ilde op. De fleste havde med besvær tilegnet sig den gamle klodsede og fejlagtige skrive- og talemåde, og var derfor ikke straks villige til at finde sig i den unge broders nye ideer og dermed anerkende dem, som de eneste rigtige. I det mindste måtte de først vise sig at være bedre.

Samuel K. lod sig ikke kue. Den unge medarbejder vidste hvad han gjorde og var ikke til at rokke. Det kom til forskellige stridigheder og bryderier, som ikke befordrede den broderlige kærlighed. Det var helt uhørt, da Samuel K. fuldstændig afviste opfordringen fra husfaderen, der var "formand" i missionshuset og den ansvarlige leder af stationen, til at begynde afholdelsen af den enkle læsegudstjeneste. Denne bestod i oplæsning af taler, biografier og beretninger fra andre dele af brødremissionen.

Han ville ikke læse forkert eller udtale noget ukorrekt. Først når han havde lært sproget til bunds og forstod alt, ville han tale offentligt. Ved udløbet af sit andet grønlandske tjenesteår var han parat til at afholde sin første prædiken. Den ældre kollega

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

havde forventet at få den nedskrevne tale forelagt til korrektur. Det skete ikke. På søndagen, hvor Samuel K. skulle tale, gik han til den fastsatte tid med sikre skridt op til prædike pulten og holdt sin prædiken uden brug af manuskript. Dette var noget fuldstændigt nyt, som ingen nybegynder endnu havde turde vove. Alle andre missionærer holdt sig til det nedskrevne, når de holdt tale.

I Lichtenfels 1846-48. I Nyherrnhut 1848-59.
Fra 1846 finder vi Samuel K. i Lichtenfels, som er en nordligere beliggende post end Lichtenau. Hans fader havde betjent dette sted gennem nogle år og begravede her sin første kone i året 1812.
6 juli 1846 forlader Samuel K. Lichtenau i en konebåd for at rejse til Lichtenfels. Menigheden her blev betjent af de ægteviede missionærer Tiessen og Caspar Kögel, der hver havde 4 børn. Det var således et glad og muntert hus Samuel kom til. Navnet Kleinschmidt var velkendt her. Man tog imod "Konrads søn" med åbne arme. Samuel K. faldt usædvanligt godt til her.
Missionær familierne kom godt ud af det med hinanden og var "i kærlighed forbundet". Frem for alt fandtes her pæne grønlandske kristne, som også i deres vandel viste sig som Jesu disciple.
Fra September 1848 og til 1859 arbejdede Samuel K. i Nyherrnhut, som er den ældste missionsplads, der blev grundlagt 1733. Beliggenheden er noget nordligere end Lichtenfels og kun en ½ times vej fra den danske havneplads Godthåb. Her virkede dengang ægteparrene **C. A. Albricht**,
C. G. Herbrich og den ugifte broder **F. B. Richter**. Senere (1859) missionærparret **C. G. Herbrich** og **J. G. Schneider**, samt den ugifte broder **J. F. Drexler**, leder af brødremissionens hjælpeskole.

I Nyherrnhut kunne Samuel K. rigtig udfolde sig. Med sine gode evner og alsidige viden hengav han sig med det formål, at løfte det grønlandske folk.
Her fik han betroet indretningen og ledelsen af brødremenighedens hjælpeskole. En opgave, som havde hans sympati. I 9 år (1850-59) udøvede han på dette institut en velsignet virksomhed. Fra sine elever høstede han megen tak.
Dagbogen fra Nyherrnhut beretter fra slutningen af juni 1850: Brødrene tager gerne del i den danske missions hjælpeseminar i Godthåb. De er meget interesserede, da de selv er i færd med at starte et sådant institut. Fra Nyherrnhut kunne der udvælges fem drenge til denne skole. En af disse var efterkommer af den først døbte Kajarnak. En særdeles opvakt fyr. Han målte kun 3 fod og 3 tommer. En anden kom fra menigheden i Lichtenfels.
Den 21 august returnerer Broder Kleinschmidt fra Lichtenfels med endnu en dreng til det nye seminar. Han har dog håb om, at 2 drenge vil komme til næste år. En grønlandsk familie tager denne dreng i kost og logi. Man håber, at han selv vil kunne bidrage til sit underhold, da han ejer en kajak og forstår at fange fisk og fugle.
Den 22 oktober begynder Samuel K. undervisningen af de 6 drenge med bøn til Frelseren om bistand og velsignelse for sig og de fremtidige hjælpere i undervisningen i vore grønlandske menigheder. Den energiske deltagelse, som de grønlandske søskende viser i dette foretagende, og den lyst og kærlighed eleverne viser over for deres kald, glæder os meget. Vi håber, at Frelseren i nåde godkender denne lille begyndelse og giver sin velsignelse hertil.
Samuel K. havde aflagt beretning til Herrnhut om hele planen for skolen.
På samme måde præsenterer han hver enkelt elev efter alder, størrelse og karakter. Omtaler vanskelighederne i undervisningen. En af disse var, at ikke alle elever kunne læse flydende. En anden var den kendsgerning, at der indtraf mangel på levnedsmidler i de familier, hvor eleverne var anbragt. Missionen måtte derfor tage dem i kost og pleje. En tredje vanskelighed var ligegyldigheden og sløvheden, som kendetegnede grønlænderne. Denne sløvhed måtte der kæmpes imod.
Den ældste elev var 21 år. Den yngste 13 år. Ved slutningen af det første skoleår skriver Samuel K.: »Den 20 maj 1851 afsluttedes med den regelmæssige beretning i hjælpeskolen for den første vinter, for at eleverne sommeren over uforstyrret kunne passe deres erhverv. I Grønland er dette en absolut betingelse for den ydre velstand og den dermed sammenhængende tilfredshed. De, der bliver tilbage her på stedet, skal dog undervises af og til, når omstændighederne tillader det. Dette er en god lejlighed til i nogen grad at formindske de uligheder i kundskab, som består imellem dem. De i den første vinter gjorte enkelterfaringer var mere nedslående end opmuntrende. Trods dette er den overvejende følelse overfor Herren, taknemmelighed. Igen har han ladet os erkende, at der ikke er nogen grund til at give op. Det har ved dybere indtrængen i elevernes indre liv, ved tidligere lejlighed vist sig, hvad der egentlig gemmer sig hos grønlænderne, nemlig en åndelig fuldstændig forvildet slægt.
Her og der findes et guddommeligt frø. En lille plante spiret frem af et sådant frø, men det er så tæt overgroet med en næsten uigennemtrængelig underskov af menneskelige meninger, egoisme, omsorg for bugen, løgn og hedensk overtro, at profet ordet: "Pløj nyt jord" må finde sin fulde anvendelse.
I øvrigt føler eleverne vigtigheden af deres kald. Hvordan dette kald skal blive i virkeligheden, og hvad der skal komme ud af det, hvis deres nuværende belæring og fremtidige virke skal bære frugt for evigheden, derom er begreberne endnu

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

meget forvirrede. Dette kan efter det anførte næppe undre.

Hvad den ydre beskæftigelse angår er det gået, som man kunne vente. Fra grønlændernes side, særligt fra dem, der havde elever fra Lichtenfels boende, er der kun meget lidt engagement. Næsten alt, hvad en elev ikke kan skaffe sig selv, må gives ham«.

Hvis menighedsmedlemmerne var gået helt ind for sagen, ville det have været småting for dem, at bidrage til, at anstalten kunne underholde sig selv. Forhåbentligt kommer det en dag så vidt. Inden dette kan ske, må der komme en anden ånd mellem folk.

De andre missionærer i Nyherrnhut føjer til: »Vi kan kun tilføje dette skyggebillede, som broder Kleinschmidt har tegnet, ønsket og bønnen om, at Frelseren vil give ham nåde og gaver til, at modarbejde disse skader hos hans elever i den rette ånd. At indgyde den sande kærlighed til Frelseren og deres vigtige fremtidige kald«.

Den 5 maj 1854 afholdt broder Kleinschmidt for første gang en afsluttende prøve for sine elever, som de to prædikanter fra kolonien i Godthåb, **P. Jansen** og Barfoed overværede med interesse. Resultatet af prøverne var, at vi bemærkede, at eleverne på mange måder havde erhvervet sig kundskaber og særligt var blevet øvet i at tænke selvstændigt.

I følgende fag blev der afholdt prøve: Bibelkundskab, geografi, naturhistorie, regning, orgelspil og sang. Der fandtes orgler på alle stationer, pibeorgler, som amerikanerne siger, store harmonier.

Som andre danske gejstlige havde nævnt, så bevidnede også justitsråd Rink i sin nekrolog over Kleinschmidt, at han havde iagttaget mange gode beviser på resultat af denne hans virksomhed.

Særlig glæde følte grønlænderne over, at Kleinschmidt kunne hjælpe dem fremad på musikkens område. I dagbogen fra Lichtenfels kan læses, at han allerede da havde oversat teksten til den tyske brødremenigheds sædvanlige kirkekorsang: "Hosianna" og havde indøvet melodien med skoleungdommen til julenats højtiden. Således hjalp han nu også disse kommende kateketer fremad på sangens og orgelspillets område.

Vigtigere var jo dog undervisningen i de andre hovedfag, som gjorde eleverne bekendt med Guds ord og forberedte dets forkyndelse

Det er forståeligt, at disse naturbørn følte en egenartet tillokkelse, når læreren også viste sig som en dygtig naturvidenskabsmand, geograf, kartograf og meteorolog. Deri uddannede han sig endnu mere i de senere år, men allerede her i Nyherrnhut kunne han yde sine elever væsentlige tjenester. Disse år var helt igennem en lykkelig tid både for lærer og elever.

Brudet med fortiden.

I året 1859 brød Samuel Kleinschmidt med brødremenigheden og gik i tjeneste hos den danske kirke og mission. For brødremenigheden var det beklageligt. Man havde på mange måder forsøgt at rydde misforståelser af vejen og tale ham fra hans stædige fastholden ved sine principper, men det mislykkedes.

Det var forståeligt, at en mand, der var så forskellig fra sine medarbejdere, ikke rigtigt passede i deres kreds. I det rent ydre skilte Samuel sig fra andre p g a sin selvstændighed, som ikke passede med den fælles livsholdning, at to familier boede under samme tag på hver missionsplads. I livsanskuelse og bedømmelse af land og folk, skik og brug, men frem for alt i opfattelsen af embede og kald og dets håndtering, havde han sine egne meninger. Så længe han var anden eller tredje medarbejder på et sted skulle han indordne sig (øve lydighed) under lederen.

En anden årsag til udtrædelsen var hans afvigende sprogbehandling. Dette var ikke i sig selv grund nok til at afskedige ham. De unge medarbejdere gav ham i almindelighed fuldstændig ret.

Andre grunde var mere holdbare. Hans anskuelser angående menighedsledelse, specielt håndhævelse af kirketugten, var meget forskellig fra kollegernes. Samuel K. anså kollegernes praktisering af kirketugten som ubibelsk, fordi den var for streng og for lovmæssig.

Ledelsen af hjælpeskolen gav ham også modstand. Missionær Starick berettede, at han ville lade eleverne leve videre på grønlandsk vis. De ældre brødre var af den opfattelse, at eleverne skulle antage en mere "civiliseret" levevis.

Samuel Kleinschmidt sammenfattede sine meningsforskelle over for dem alle i en betænkning. Denne betænkning kan ikke findes i brødremenighedens arkiv. "Manden i Ny Herrnhut" var ubøjelig. Hans sindelag nærmest fjendsk. Højdepunktet var nået.

Spindler, der kom godt ud af det med Samuel, skrev: Det var bedrøveligt, at S. K. , der fra naturens hånd havde et stridigt sind, blev stadig mere genstridig og stridbar. Han udtalte sine domme i en hård og sårende form og føjede sig ganske enkelt ikke under de eksisterende forordninger. Ofte gjorde han det modsatte af, hvad lederen af stationen befalede.

Det værste var, at han bespottede og foragteliggjorde mange af vore ordninger overfor grønlænderne, med hvem han levede i inderlig venskab og fortrolighed. Dette skal forstås i forhold til kirketugts udøvelsen.

Herved besværlig gjorde han arbejdet for sine kolleger. Hans opførsel kostede den daværende "husfader" bitre tårer. Kleinschmidt selv var ilde berørt og blottet for indre fred. Han følte sig selv fredløs og ulykkelig og gjorde andre ulykkelige.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Direktionens afgørelse:
Hele sagen måtte naturligvis meldes hjem. Den blev forelagt generalsynoden i året 1857, som overlod direktionen af træffe afgørelse.
Direktionen behandlede frem for alt de dybere liggende meningsforskelle mht. hjælpeskolen.
Følgende forkortede fremstilling af et hovedpunkt i uoverensstemmelserne gengives her. Den er taget fra protokollen ved direktionen for verdens brødremenigheden Unitets ældste konferences møde den 22 til 24 december 1857. Spørgsmålet, der tilspidsede sig var, om Kleinschmidt stadig burde beholde ledelsen af hjælpeskolen. Gennem flere år var der i private breve klaget over det ødelagte forhold mellem lederen af lærer- og kateketseminariet og hans kolleger. Den officielle konference for samtlige Nyherrnhuter missionærer havde den 20 juli 1857 forelagt en bestemt sag for direktionen. Den angik udøvelsen af kirketugten overfor en elev fra hjælpeskolen ved navn Abraham. Han havde siden december 1850 været nadverdeltager. Forskellige grønlænderinder beskyldte ham for kønslig omgang med dem. Drengen nægtede dette. Samuel Kleinschmidt tog ham i forsvar og modsatte sig, at han blev udelukket fra nadveren. Han talte oven i købet om sagen ved offentligt foredrag, hvormed der formentlig menes aftens gudstjeneste. Herudover vender han stadigvæk tilbage til sin i februar 1856 fremsatte og i maj 1857 nedskrevne anskuelser om kirketugt.

Han mener:
1. En skriftefader skal overholde skrifte hemmeligheden.
2. Man burde ikke rejse anklager på sladder alene.
3. Man burde vogte sig for forudfattede meninger og hellere tænke godt end ondt om mennesker.
4. Man burde ikke forsynde sig mod de sarte planter (Matth. 18.6). Derfor skulle man kun tilmåle et menneske skyld, hvis han selv påtager sig denne.

I påsken 1857 udtaler Kleinschmidt sig endnu engang (om Abraham): »Denne meget begavede og vidt udviklede broder i Kristus, kunne være en pryd for en missionsmenighed, som er fattig på sådanne mænd. Man burde agte ham. Gud er imod, at jeg støder nogen fra mig, der møder mig på livets vej«.
P.g.a. dette understreger stationsforstander Ulbricht, at Kleinschmidt foretrækker denne unge mand udover fortjeneste. Dette er hans kammerater meget skuffede over. Kleinschmidt betror ham sine nøgler. Lader ham opholde sig indelukket i sit værelse og lader ham arbejde i sin kaffe- og sukkerhandel også om søndagen.
Kollega Herbrich føjer endnu mere til. Kleinschmidt trak sig helt tilbage fra de pastorale og rustikale (grove) beskæftigelser, som han kaldte kollegernes missions-tjeneste. Han levede kun for sine seminarieelever.
Ulbricht anmoder til slut om, at Kleinschmidt forflyttes eller kaldes hjem, fordi han ikke kunne kræve, at han gik.
Herbrich mener, at i tilfælde af, at Ulbrichts vender tilbage til orlov, ville han sikkert overtage ledelsen af stationen. Han ville dog ikke være i stand til, at vise den samme langmodighed overfor Kleinschmidt, som Ulbricht havde gjort.
Direktionen besluttede at hjemkalde **Samuel Kleinschmidt** fra sin gerning p.g.a., at han forbitrede sine kolleger og åbenbart ikke var den rette mand til at lede hjælpeskolen. Før man fjernede ham fra Grønland, kunne man dog prøve, at lade ham virke i den sydlige del af landet. Dog kun i Frederiksdal, da brødrene i Lichtenau havde fordomme mod ham. Det bedste ville være at foranledige, at han rejste en tur til Tyskland. Ved sin ligefremme karakter ville han kunne fremsætte sine standpunkter åbent. Nyherrnhut skal han hurtigst muligt forlade. Dette kan ikke vente til en visitator ankommer. Hjælpeskolen havde under Kleinschmidts ledelse ikke opnået sit formål. Han havde i for høj grad rettet sin opmærksomhed på, at formidle kundskab dannelse. Missionærerne på de andre stationer ville ikke længere sende elever til ham. De nuværende elever skulle snart finde anvendelse som lærere, for at de ikke skulle glemme, hvad de havde lært. Man overvejede, om man skulle starte hjælpeskolen under ændrede forhold, eller om man skulle indrette skoler flere steder. Om man i fremtiden skulle uddanne lærere og hjælpere på de enkelte stationer ved hjælp af udvalgte missionærer. Mod det første forslag talte de gjorte erfaringer. Mod det sidste talte forskellige hændelser fra Labrador.
Sagen hastede ikke. Man ville derfor først høre missionærernes mening.

Problemet om kirketugten og hjælpeskolen i Grønland.
Kirketugten er opdelt i 3 grader:
1. Formaning.
2. Udelukkelse fra nadveren.
3. Udelukkelse fra menighedsforbund.
Udelukkelse fra nadveren blev hovedsageligt anvendt ved overtrædelse af det 6 bud. Visitatoren pegede på, at man ikke burde straffe sådanne forseelser ensidigt. En enkelt afvisning fra nadverbordet blev anvendt, når f.eks. folk havde været tilskuere til danseunderholdning en enkelt gang. På udsteder var udøvelsen af kirketugt meget vanskelig. Det var sjældent, at altergang fandt sted. Man havde derfor indført andre former for kirketugt.
Til slut et brev fra Samuel til ministeriet i Danmark. Det viser, at Samuel var grønlænderne en grønlæder. Brevet er afskrevet bogstavret.
En scannet kopi af dette brevs side 2 viser Samuels pertentlige håndskrift. Se side 156.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Hr. Smith.
Godthåb d. 13 aug. 1862.

Med skibet iaar modtog jeg et brev fra Dem, hvori De anmoder mig om at meddele Dem endyderligere bidrag til belysning af de herværende forhold; dette gjør jeg med største fornøjelse, hvis jeg derved kan bidrage lidt til at den nuværende vistnok betænkelige og beklagelige tilstand her i landet kunde sees i det rette lys, og som følge deraf de skadelige indvirkninger, som synes at have fremkaldt denne tilstand, kunde formindskes. Fra dette synspunkt beder jeg Dem om at betragte de følgende bemærkninger.

Dr. Rinks afhandling om grønlændernes og andre jægernationers forfald har jeg læst, og det kan vel ikke nægtes, at der ved siden af adskillige sande og sunde anskuelser ogsaa findes en deel i den, som ikke slaaer til! Dertil hører efter min mening den sætning, at saadanne nationer skulde have befundet sig mere vel i deres saakaldte oprindelige tilstand, d.v.s. i hedenskabet, og at berøringen med europæerne og den derved ("post hoc ergo propterhoc") foranledigede "forstyrrelse af deres oprindelige samfundstilstand" (= samfunds orden) alene eller hovedsageligen skulde bevirke deres tilbagegang, eller være grunden til "at de ikke kunne trives jævnsides med europæerne". Slig tilbagegang vilde jo forsaavidt nok ubetinget indtræde, dersom en saadan hedensk nation kom i stadig berøring med en anden endnu mere fordærvet nation, hvilket dog vistnok ikke kan siges at have været tilfældet her i Grønland. Fremdeles staaer det jo fast, at enhver forstyrrelse af en hvilken som helst orden (følgeligen ogsaa af en hedensk samfundsorden) afstedkommer ulykker, ligesom det ogsaa er en kjendsgerning, at samqvemmet med europæerne eller rettere vel disses hensynsløshed oftere har bevirket en saadan forstyrrelse i adspredt boende og derved svagere befolkningers samfundsorden ell. –tilstand; men jeg troer rigtignok aldeles ikke, at dette er det naturlige, eller med andre ord: At samqvem med europæerne absolut maa have denne virkning paa saadanne befolkninger. Ialtfald have grldrne her i det sydlige (det nordlige kender jeg mindre til) levet jevnsides med europæerne siden Egedes tid og indtil det næstsidste menneskealder inclusive, uden at der har viist sig nogen materiel tilbagegang eller forfald, undtagen iblandt enkelte af dem, der boede iblandt selve europæerne, og endda kun i en meget ringe grad imod hvad der nu klages over. I almindelighed have grldrne her i syden indtil for en 25 ell 30 aar (og tildels kortere) siden været endogsaa betydelig mere velstaaende, end de nogensinde have været i hedenskabets tid, især med hensyn til, at de ganske anderledes sørgede for enkerne og vaisenbørnene, end tidligere. Der har naturligviis altid været enkelte pjalter, endogsaa enkelte steder, hvis beboere i mere end mands minde stadig udmærkede sig ved skjødesløshed, dovenskab o.s.v., i hedenskabets tid saavel som i den christne tid, men i almindelighed har christendommens udbredelse i landet (som her falder sammen med berøringen med europæerne) i det første aarhundrede ikke været ledsaget af materiel tilbagegang, men af fremgang. Det er først den nyeste tids formeentlige fremadstræben, der har været ledsaget eller efterfulgt af tilbagegang; og kunde saaledes ovenanførte sætning maaske modificeres saaledes, at det ikke saavel er selve europæerne, som meget mere europæernes specielle civilisationsforhold, som saadanne nationer ikke kunde taale, fordi de ikke kunne forenes med deres levemaade, og altsaa maa bevirke materiel tilbagegang og resp. undergang, dersom levemaaden ikke kan forandres. – men endogsaa i dette tilfælde ville de godt kunne trives ved siden af hverandre, naar europæernes tilbøielighed til at omforme andre landes forhold og skikke efter deres eget mønster, tilbørligen holdes i tømme, hvilket under et monopol ialtfald godt kan skee, og ogsaa virkelig er skeet her i Grld idetmindste i 50 aar (fra 1782 til 1832 omtrent).

Naar De i Deres brev bl.a. nævner "arbeidets deling, som er en betingelse for enhver civilisation", saa mener De dermed aabenbart den fuldstændige borgerlige civilisation, der følger med agerdyrkning, tæt befolkning, stæder etc., saaledes, som den sees i Europa; men at ville fremkalde denne civilisation eller nogle af dens specielle frugter her i Grld, maa efter min formening absolut bevirke materiel tilbagegang hos befolkningen, fordi jagt og fiskeri er det, som befolkningen ene kan leve af, og en jægernation aldrig kan opnaae en agerdyrkende nations cultur. Den deel af civilisationen, der følger med jernets brug, med skrift, med lov og ret, med christendommen, -den kan og bør opnaaes af dette lands befolkning i sin helhed, men der er ogsaa efter min mening grændsen for det gavnlige. Vilde man paa tvinge dem en tætboende agerdyrkende befolknings i aarhundreder pleiede civilisation, saa vilde de efter al rimelighed været uddøde, førend de havde tilegnet sig en fjerde deel deraf. Arbeidets deling kan der her vist ikke være tale om, uden for saavidt den allerede finder sted, nemlig at nogle faa grldre ere colonister eller haandværkere eller catecheter ved siden af mere eller mindre jagt og fiskeri, medens de øvrige leve af deres jagt alene. Der er allerede lovlig mange, hvis hovedbeskæftigelse ikke er jagten, forsaavidt nemlig saadanne af de andre maa forsynes med landets producter, som de ikke kunne betale med noget af lige værdi, eftersom alt udenlandsk, penge incl., her indtager en underordnet rang (som luxusvare: ingen kan leve af det, naar det kommer til stykket), og kun faae opnaae mere udbytte af deres jagt, navnlig af fødemidler, end de med deres familier selv have

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

brug for. Der er altsaa en temmelig snæver grændse, udenfor hvilken erbeidets deling, forsaavidt der overhovedet kan være tale om den, ikke bør gaae. Thi alt, hvad en grønlænder nødvendig behøver ved sin huusholdning og jagt, maa han kunne gjøre selv og være øvet i, ellers gaaer det ikke. –Ligesom det ufravigelig straffer sig selv, naar en f.eks. vil leve over sin stand, eller sætte sig ud over den lovbestemte samfunds orden, han lever i, eller ignorerer det lands klima, hvor han opholder sig, o. desl., ligesaa- og i større forhold- maa det samme jo være tilfældet, naar et lands befolkning, det være sig frivillig eller ufrivillig, kommer udenfor den bane, der er foreskrevet den ved landets naturlige forhold. Disse ere her: En temperatur, der endogsaa i landets varmeste egne er betydelig under minimum af hvad der udfordres til landbrug- (ogsaa qvægavl er i de bedst dertil skikkede egne dog kun en slags legen, der kun kan drives ved kunstig beskyttelse); -som følge der af absolut nødvendighed af at leve af jagt, hvis tilstrækkelige udbytte atter betinges af at befolkningen er haardfør og øvet i al slags jagt, som kan forefalde, samt tilbørlig adspredt og omflakkende, foruden at landets beboelighed overhovedet for en stor deel beroer paa, at beboerne hjælpe hverandre. At flakke omkring med familie og bohave, hører saa nødvendig til grldrnes velstand, at konebaadenes antal (i syden, i norden hundeslædernes) afgiver et særdeles paalideligt barometer for befolkningens materielle velvære. Det er klart, at denne landets natur, samt hvad der med nødvendighed følger af den, i den senere tid ofte er bleven tabt af sigte baade af europæerne og grldrne, --og følgerne have været derefter. –Den nu allevegne her i det sydlige paa tale værende almindelige materielle tilbagegang af befolkningen har begyndt saa smaat at blive bemærkelig, saavidt jeg veed, her ved residentsen for omtr. 20 eller 25 aar siden, i det sydligste af landet noget senere. Spørges man nu om samtidige forandringer i det tidligere bestaaende, især med hensyn til udenfra trufne foranstaltninger, da landets egne forhold i den tid ikke have forandret sig videre, end at rensdyrene i nogle egne have stærkt taget af, men det samme er tidligere sket flere gange, uden at det har havt indflydelse paa befolkningens velstand, saasom renjagten ikke danner noget væsentligt moment i dens liv, saa er der -foruden en gjentagen forhøielse af producternes priser her i landet, hvis indflydelse maaske har været lige meget til gavn og til skade, altsaa = 0

– Følgende foranstaltninger fra handelens side:

1. uindskrænket handel med europæiske fødemidler og caffe (hvilke ting tidligere enten slet ikke vare handelsvare, eller kun kunde erholdes for visse artikler, ikke for penge);
2. officiel anerkjendelse af en saakaldt trangs- eller sultetid (som fra først af er et product af den europæiske indbildningskraft, saavidt jeg kan forfølge dens spor tilbage), og i henhold dertil gjentagne gange udstedt streng befaling til at "hjælpe" de trængende med (europæiske) fødevarer og spæk paa borg, samt authorisation af borg overhovedet;
3. en betydelig forøgelse af udliggernes antal til mere fuldstændig indhandling af landets producter, især spæk;
4. inkjøb af vandklæder til en forholdsvis høi priis. Dertil maa lægges, at der i denne tid overhovedet fra handelens her i landet værende personales side blev gjort større anstrengelser end tidligere, for at "negle" alt det spæk, som muligen kunde faaes, endogsaa indtil stærk skjænden over den "uskik" (!) at gjemme forraad til vinteren; samt den – saavidt jeg veed, ikke skrevne, men mundtligen overalt bekjendtgjorte – opfordring til grldrne, "at indlevere paa handelen alt spækket, som de ikke øieblikkeligen havde brug for, de skulle nok blive hjulpne igjen, naar de trængte" (hvilket sidste dog aldrig skete og heller ikke kunde skee saaledes, som de havde forstaaet at det skulle være, og har dette endvidere været den almindelige grund til de optøier, der i den senere tid oftere have fundet sted).

De her nævnte foranstaltninger m.m. fra den ene side, og grldrnes i almindelighed ringe modstandskraft i saa henseende fra den anden side, synes at have bevirket, det man nu seer, nemlig deels at den overveiende deel af det, grldrne nu kjøbe paa handelen, bestaaer i ting, som maa sættes i analogi med kager og conditorvarer, neml. Caffe, sukker, brød, gryn, figener etc. etc. (s. Rink, Grld III, 284), hvorimod tidligere de nyttige gjenstande – rifler, jern, kobbervarer, klædningsstoffer etc. og af luxusvarer tobak – udgjorde de væsentligste handelsartikler; deels at grldrne ofte sælge langt mere af deres producter, end de have raad til at undvære, hvilket som oftest gaaer ud over enkerne og de forældreløse, endogsaa over vedkommendes egne børn og under omstændigheder over dem selv. (At der 1857 omkom 70 mennesker ved napassok af sult og elendighed, var ikke saavel fordi der overhovedet var mangel paa fødemidler; søen var saa fuld af dyr og fisk som altid; men nærmest fordi de havde solgt alle skind – rimeligviis i form af vandklæder – som de skulde have brugt til kajakbetræk, vandpeltse etc. og de saaledes ikke kunde gaae paa jagt efter det, der var; derefter ogsaa fordi de ikke havde samler forraad til vinteren). – Det var dog maaskee tildeels med urette, at jeg før nævnede "grldrnes ringe modstandskraft" som den ene factor; jeg gad nok seet, hvad virkning de vilde have, naar der f. ex. for en par sjællandske landsbyer, hvis befolkning i antal omtrent kunde være lige med Sydgrønlands (eller hele Grlds) udstedtes lignende bestemmelser og opfordringer m.m., som de ovenfor nævnte,

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

samtidig med at for deres vedkommende alle lovbestemmelser og straffe imod betleri, løsgængeri, tyveri, voldsgjerninger etc. etc. bleve ophævede-: jeg gad, som sagt, nok seet, hvad virkning det vilde have. – At forstanderskaberne ville kunne udrette noget, troer og haaber jeg ogsaa; Godthaabs forstanderskab har strax fra sin begyndelse af og hidtil i saa henseende gjort, hvad der stod i dets magt, bl.a. slaaet en streg over sultetiden, og banlyst borgsystemet i alle dets grene, hvilket eksempel ogsaa snart blev fulgt af andre forstanderskaber. Dersom nu ogsaa handelen paa sin side modererede sig i sin egenskab som "handel" (der ikke tager hensyn til andres vel) til fordel for sin egenskab som "kongelig" (ifølge hvilken den er moralsk forpligtet til at tage hensyn til vedkommende undersaatters vel), og afpassede sine foranstaltninger etc. derefter og med hensyn til landets natur, saaledes som den tidligere har gjort, saa troer jeg nok, at de gavnlige følger deraf vilde spores om nogen tid, og velstand blandt grldrne atter vilde blive mere almindelig, skjøndt ikke strax, thi der skal altid længere tid til at bygge op igjen, end til at rive ned.

Jeg troer, at det i det hele taget er en forgjæves bestræbelse, naar europæerne give sig af med at ville forbedre grldrnes kaar efter deres udenlandske begreber; de kunne meget godt selv forbedre, og ville ogsaa gjøre det i fremtiden ligesaa vel, som de have gjort det tidligere, naar blot ikke europæerne ved alskens forføreriske kunster berøve den midlerne dertil. Det er en let sag, at bringe saa adspredt og svag befolkning ud af dens rette vei til sin egen pungs øieblikkelige fordeel, men det er hverken ærefuld eller gavnlig for den der gjør det. – Der har i den senere tid oftere være tale om den totale mangel paa lov og ret her i landet, hvilket er et mere kildent punkt, end det seer ud til at være. Nu have jo forstanderskaberne faaet berettigelse til at øve retspleie for grldrnes vedkommende, med "største hensyn til de hos de indfødte herskende retsbegreber" (s. bestemmelserne desangaaende § 20), hvoraf man forventer, at der med tiden kan udvikle sig faste lovbestemmelser for de indfødtes indbyrdes forhold, og er saaledes dermed den ene side af mangelen foreløbigen dækket; men saa de stadig sig gjentagende conflicter og gjensidige beskyldninger for svig, bedrageri, fornærmelse etc. imellem grldr og europæere? (Det er vist bedst at springe det over for det første). ----

Noget andet, som trænger til omtale, resp. berigtigelse, er det i de senere aar fra forskjellige og tilsyneladende authentiske sider paapegede "fordærvelige" fælledsskab ell. communisme, som skulde herske eller have hersket iblandt grldrne, og som ogsaa i den nævnte afhandling (pag. 15 ff.) omtales paa en maade, der hos en fremmed maa vække aldeles falske forestillinger. Det er klart, at de, der bruge ovennævnte udtryk, befinde sig i en fuldkommen vildfarelse angaaende det, de tale om. Det skulle man fortælle grldrne, at de eie noget i fællesskab !

Ja, naar f.eks. fader og søn tilsammen kun eie én kajak, eller mand og kone kun eie én "fælleds" pels, saaledes som man nu desværre kan see det hos nogle, og som vistnok maa kaldes "fordærvelig", men andet fælledsskab skulde man dog have ondt ved at paavise. Eller menes dermed maaskee det, at ofte flere nærbeslægtede familier (brødre, svogre, fader og søn) føre huusholdning sammen til gavn for deres fælleds velstand ? Det kan dog i altfald ikke kaldes "forrdærveligt" fælledsskab, og synes heller ikke at være meent med hine udtryk. Eiendommen har, i altfald i den christelige tid, altid været lige saa skarpt adskilt her, som i den øvrige verden, og ere ogsaa eiendomsbegrebene i forhold til eiendomsgjenstandenes tiltagen komne lidt i uorden, saa træffer dette dog netop fødemidlerne mindst eller slet ikke. Derimod have grldrne altid viist og vise for største delen endnu stor gjæstfrihed, samt havde og have ligeledes for største delen endnu den skik, til visse aarstider at gjøre gjæstebud paa hver fanget sælhund, foruden at enker og faderløse børn betænkes særskilt. Det synes, at vedk. have denne skik for øie, dog uden ret at fatte den, naar de tale om et skadeligt eller fordærveligt grldsk fælledsskab; men er dette fordærvelig, saa maa bl.a. ogsaa enkekasser og assuranceselskaber kaldes absolut fordærvelige. Med hensyn til landets natur og fangstens usikkerhed til visse aarstider m.m. maa den her omtalte skik og gjæstfrihed vistnok ansees som en særdeles god skik, men ingenlunde som et onde, der bør modarbeides.

Altsaa, for at gjøre et kort uddrag af det hele: Landets naturforhold ere i den senere tid ofte bleven overseete, og de eiendommeligheder i grldrnes levemaade og skikke, som staae i det nøieste sammenhæng med den, og som uden følelig skade for befolkningen ikke kunne være anderledes, har man i adskillige tilfælde miskjendt og troet at maatte see at faae forandret, resp. forbedret, hvilke bestræbelser omtrent have havt samme resultat, som der rimeligviis vilde vise sig, naar man vilde "forbedre" de danske skikke efter chinesisk mønster. Dette, haaber man, skulde forstanderskaberne danne en modvægt imod. Endvidere: Handelen har betragtet grldrne for meget blot som "fangere"; den skulde (som "kongelig" handel) tillige og maaskee vel saa meget betragte dem som sine fuldkommen ligeberettigede medmennesker; dersom handelens her i landet værende personale stadig havde dette for øie, saa vilde de ovenfor i forbigaaende berørte conflicter og gjensidige beskyldninger, som i forbindelse med flere af de her omtalte ting vedligeholde en skadelig spænding, rimeligviis bortfalde af sig selv.

De seer nok af ovenstaaende, at jeg overhovedet ikke er af den formening, at der fra handelens side

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

for det første burde træffes nogen som helst yderligere foranstaltning for at ville fremme velstand iblandt grldrne; den maatte helst indskrænke sig til saavidt som mulig at ophæve de foranstaltninger, som synes at have viist sig skadelige (s. ovenfor), og for øvrigt lade forstanderskaberne rolig udvikle deres nu lovbestemte virksomhed; disse ville altid bedst kunne bedømme, hvad der gavner befolkningen, --- NB. naar ikke de grønlandske medlemmer bliver skræmmede af deres europæiske collegaer, men derimod de grønlandske medlemmers kundskab til forholdene i alle enkeltheder og de europæiske medlemmers anseelse og energi forenes i retfærdighed og gjensidig agtelse.
Adskilligt af det her anførte har De jo vistnok hørt udtalt her ved stedet ifjor, og vel ogsaa paa andre steder, da det for det meste ere her i landet velbekjendte (skjøndt ikke altid anerkjendte) ting. Forsaavidt ellers fremstillingen af et eller andet deraf maaskee maatte synes at være begrundet paa en eensidig eller feilagtig anskuelse, da vil jeg tillade mig at gjøre opmærksom paa, for det første at en modsat interesse nok kan bringe een til at holde noget for feilagtig, som dog i virkeligheden ikke er det; for det andet at jeg seer og fremstiller forholdene her i landet først og fremmest fra et grønlandsk standpunkt, som fra de virkelige grønlænderes kun adskiller sig ved den smule bekjendtskab med udenlandske forhold og anskuelser, som er en følge af min europæiske herkomst, opdragelse og stilling; -- samt at jeg antager, at netop det grldske standpunkt som den ene part i sagen med hensyn til de grldske sager maa ansees for at være særdeles berettiget. Og eftersom De yttrer, at overbeviisningen om det nu her fulgte systems fordærvelighed for befolkningen tyngede paa Dem, da De forlod landet, tør jeg vel haabe, at det, jeg her har udtalt i overensstemmelse med mit standpunkt, vil finde et velvilligt øre hos Dem. – Som De seer, er jeg ikke specielt gaaet ind paa de foranstaltninger, som De nævner i slutningen af Deres brev som saadanne, der muligen kunde være til grønlændernes gavn, da jeg antager, at et svar derpaa ligger i det ovenfor udtalte, og det desuden vel ikke haster; men skulde De ønske en mere bestemt udtalelse angaaende dette eller andet lignende fra samme side, saa skal dette være mig en fornøielse at opfylde Deres ønske efter bedste evne.

Deres ærbødige Sam. Kleinschmidt.

F. C. Høy, "Sendebud i Kristi sted", et skrift om 200 danske i brødremenighedens mission, udgivet 1943, skriver følgende om Samuel:

Samuel Kleinschmidt, Grønlands sprogmester.
Samuel Petrus Kleinschmidt tilhørte både Brødremenigheden og Den danske Folkekirke. Han er født 27 februar 1814 i Lichtenau. Hans far var brødremissionæren **Konrad Kleinschmidt** i Grønland. Hans mor var en god jyde. Hendes ungpigenavn var Christine Petersen. Hun var født 17 januar 1780 i Gimsing ved Struer. Otte år gammel kom Samuel Kleinschmidt fra Grønland. Som ung var han fra 1836 til 40 lærer i Christiansfeld. Han var afholdt; og landkort, hans elever har tegnet, vidner om pinlig nøjagtighed. Så kaldtes han til missionær i Grønland. Fra 1841 til 1846 var han brødremissionær i Lichtenau. Sprogmesteren viste sig straks. Han undlod helt at lære sproget hverken efter bøger eller hos de ældre missionærer. Han sagde endog, disse hverken talte eller skrev sproget rigtigt. Kleinschmidt lærte sproget hos grønlænderne. Efter to års tjenestetid skulde han holde sin første prædiken. De ældre missionærer ventede, han viste dem den skrevne prædiken og talte med dem om sproget, men det skete ikke. Til den fastsatte tid om søndagen gik Kleinschmidt på prædikestolen og læste ikke prædikenen op, sådan som alle missionærer plejede, men han holdt prædikenen frit uden at have noget som helst skrevet at støtte sig til. Det var ikke før sket i Grønland. Fra 1846-48 var han i Lichtenfels. Fra 1848-59 i Nyherrnhut, en halv times gang fra Godthåb. Der ledede han fra 1850 til 59 Brødremenighedens Kateketskole.
Og det var for lærer og elever en sjælden lykkelig tid. Den 5 maj 1854 holdt han den første eksamen med sine elever. Eksamenskommissionen bestod af de ældre brødremissionærer og Godthåbs to danske præster Jansen og Barfod. Der blev prøvet i kendskab til bibelen og troslæren, geografi, naturhistorie, regning, orgelspil og sang. Eksamenskommissionen var særdeles godt tilfreds med eksamensresultatet og bemærkede med særlig glæde, hvordan det var lykkedes Kleinschmidt at få eleverne til at tænke selvstændigt. Men den forskellige opfattelse af sproget og megen anden uforstand førte til, at Kleinschmidt i 1859 fik sin plads i Den danske Folkekirkes missionsarbejde i Grønland. Som lærer ved den Dansk-Grønlandske Kirkes Kateketseminarium i Godthåb fik Kleinschmidt sit arbejde i seminariet og skrev desuden bøger.
Følgende er udgivet: 1851: Grønlandsk Grammatik. 1858: Bibelens Geografi. 1859: Verdenshistorie.
1863: Grønlands Zoologi. 1870: Teknik, jernbane, dampskibe, telegraf og lignende anskuelig gjort, så grønlænderne kunde forstå det. 1871: Grønlandsk-Dansk ordbog. 1873: Kirkehistorie. 1874: Fysik. 1877: Missionshistorie. 1886: Bibelen. Ny og gamle testamente i helt ny oversættelse.
Tillige har han digtet en del julesalmer; en julesalme af ham synger grønlænderne hver jul. Han var også en klog og from sjælesørger; og han spillede gerne og godt orgel. En del af Grønland har han kortlagt, anlagt en botanisk have med alle slags

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

grønlandske planter og blomster, skrevet afhandlinger om meteorologi, nordlys og om landets forvaltning af grønlænderne selv; det man var godt i gang med før krigen. Ingen anden europæer har som han formået at leve sig ind i grønlandsk tankesæt og trænge ind i det grønlandske sprogs natur. Han havde en sjælden skarpsindig, original og genial sproghjerne. Han har ladet sproget udfolde sig efter dets egne love. Hans retskrivning er klar og følgestreng, og udtalen nøjagtiggøres på genial vis ved enkle regler. Danske kan derfor nu ved hjælp af hans arbejde let tilegne sig Grønlandsk. Og grønlænderne siger: Siden Samuel er kommet til Grønland, er bøgerne blevet til at forstå for os. Grønlænderne anser i det hele taget ham som en at deres egne og nævner ham altid ved fornavn. Kleinschmidt var et geni; og han var flittig og nidkær i sin Herres tjeneste. Kl. 4 om morgenen sad han allerede ved sit skrivebord. Kl. 8 begyndte han i seminariet, og kl. 9 om aftenen var dagen slut; sin aftenpassiar nød han i brødremissionærernes familiekreds. Den 9 februar 1886 efter 46 års velsignelsesrigt arbejde deroppe kaldtes han pludseligt hjem; ramt af et hjerteslag. Det danske Kirkeministerium har rejst en mindesten over hans grav. Han selv har sat sig et varigt minde i grønlændernes hjerter.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

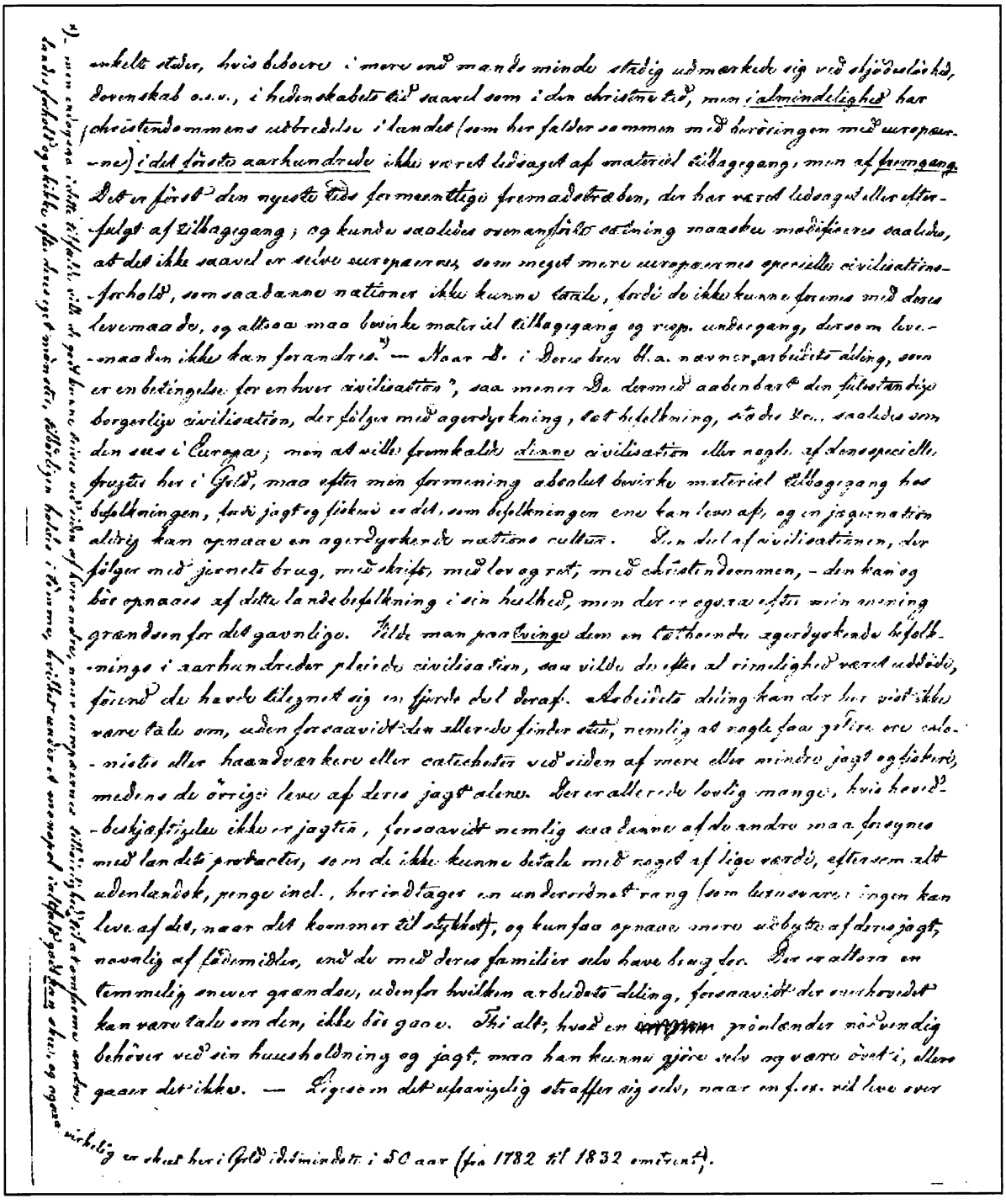

Dette er side to af Samuels brev til Hr. Smidt (S. J. Smidt) skrevet 1862. En meget sirlig og pertentlig skrift, som her er gengivet efter original i Orla Lehmanns arkiv på Rigsarkivet. Samuel beherskede flere sprog bl.a. tysk, dansk, grønlandsk og formentlig også latin. Hvorvidt han havde kendskab til gl. testamentlige sprog ved jeg ikke.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Lollandsslægten

5 afsnit

Jens Peter Jensen og Dorthe Marie Christensdatter
med efterkommere.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Lollandslægten.
Den ældste søn fra Trudsø Jens Peder Jensen fik fem børn. Af disse var det kun datteren Johanne Margrethe, som fik lov at sætte børn i verden. Til gengæld fik hun 12 børn, hvoraf to døde som spæde og en døde som barn. Af de resterende ni børn fik den ældste Ane Dorthe Marie 15 børn, hvoraf kun en døde som spæd. Resultatet af denne frugtbarhed er, at Jens Peter Jensens efterkommere formentlig er lige så talrige, som hans øvrige søskendes efterkommere til sammen.
Lollandsslægten er ikke eftersøgt fuldtud for nulevende generationer. Mange af dem bosatte sig i Københavns området. Her er det meget tidkrævende at opspore folk.

A, Jens Peder Jensen, født 27 sep. 1831 i Gimsing i Trudsø. Viet 22 okt. 1856 i Naur til
A+, Dorthe Marie Christensen, født 27 feb. 1835 i Naur i Madsbjerg. Hun var datter af **Christen Jensen** og **Kirsten Nielsdatter** i Madsbjerg i Naur. De havde en hel stribe børn. Christen Jensen var født i Madsbjerg, som han havde ejet siden 1831, hvor han overtog gården efter sin far **Jens Christensen Dalgaard**. Hans kone Kirsten Nielsdatter var født og kom fra Vester Ørts i Rom sogn.

Gimsing KB: 27 sept. 1831 født Jens Peter Jensen, hjemmedøbt samme dag. Dåben blev publiseret den 30 okt. 1831. Forældre: Gårdmand **Jens Christensen** og moderen **Ane Kjerstine Jensdatter** af Trudsøe. Båren af Møller Jens Christensens hustru **Ane Rasmusdatter** fra Fabjerg Mølle. Faddere: **Jens Christensen** ibidem. Ungkarl **Gravers Tiggere** og pige **Ane Kerstin Tiggere** af Trudsøe.
Ved et af børnenes dåb 1859 er han anført som husmand i Trudsø. D.v.s., at han formentlig de første år af ægteskabet bor i det gamle Trudsø, efter at forældrene 1858 er flyttet til Nygård.

Vejledning til erindringsmedalje.
Ifølge kongelig resolution af 10 jun. 1875 er der indstiftet en erindringsmedalje for dem, der enten i hærens eller flådens tjeneste har deltaget i kampene for fædrelandet 1848-50 og 1864. Der præges en medalje for dem, som har deltaget i krigen 1848-50 med brystbillede af Højsalig Kong Frederik VII, en medalje for dem som har deltaget i krigen 1864 med brystbillede af Kong Christian IX, og en medalje for dem som har deltaget i begge krige med begge kongers brystbillede o.s.v.
Svarskemaet var vedlagt en returkuvert, hvori svarskemaet kunne returneres uden "erlæggelse af postpenge". Ansøgeren skulle på kuvertens forside skrive "Afæsket Erklæring" og under dette egenhændig underskrive.
Indsendelsen af skemaet var tillige en erklæring om, at den pågældende hverken har udstået strafarbejde eller ved dom er funden skyldig i et i den offentlige mening vanærende forhold.
Medaljen skulle ikke afleveres ved dødsfald. Den overgik til arvingerne. (Derfor har vi de mange erindringsmedaljer på lokale museer og hos private).

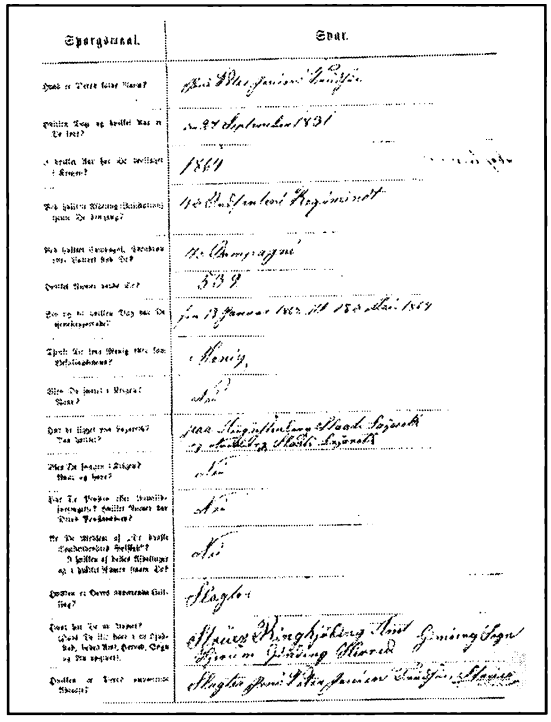
Spørgsmaal. Svar.

Nedfotograferet kopi af Jens Peter Jensens svarskema til ansøgning om erindringsmedalje for deltagelse i krigen 1864.

Spørgsmålene fra oven og nedefter er følgende: Hvad er Deres fulde navn? Hvilken dag og hvilket år er De født? I hvilket år har De deltaget i krigen? ***1864***. Ved hvilken afdeling (institution) tjente De dengang? ***4. infanteriregiment***. Ved hvilket compagni, escadron eller batteri stod De? ***7. kompagni***. Hvilket nummer havde de? ***539***. Fra og til hvilken dag var De tjenestgørende? ***Fra 18 jan. 1864 til 18 maj 1864***. Tjente De som menig eller som befalingsmand? ***Menig***. Blev De såret i Krigen? ***Nej***. Når? Har De ligget på lazareth? ***Ja-***. På hvilket? ***Augustenborg Slots lazaret og Nordborg Slots lazareth***. Blev De fanget i krigen? ***Nej***. Når og hvor?
Har De pension eller invalideforsørgelse? ***Nej.*** Hviket nummer har Deres pensionsbrev? Er De medlem af "De danske våbenbrødres Selskab"? ***Nej***. I hvilken af dettes afdelinger og i hvilket nummer står De? Hvilken er Deres nuværende stilling? ***Slagter.*** Hvor har De nu bopæl? (Hvis De ikke bor i København, bedes Amt, herred, sogn og by opgivet). ***Struer, Ringkøbing amt, Hjerm-Ginding herred, Gimsing sogn***. Hvilken er Deres nuværende adresse? ***Slagter Jens Peter Jensen Trudsøe, Struer***.
Kampene om Dybbøl fandt sted i dagene op til den 18 april 1864, hvorefter man trak sig tilbage over

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Alssund til Als. Man må formode, at han har været med i kampene ved Dybbøl.
Jens Peter blev hjemsendt før danskernes rømning af Als, som var tilendebragt den 1 jul. 1864. Det kan se ud til, at han har været sygelig. Måske var det et held for ham. 4. infanteriregiment var det regiment, der havde det næsthøjeste tab i krigen 1864. Tabene var: 616 underkorporaler og menige, 32 underofficerer, 19 officerer og 1 spillemand.
Erindringsmedaljen modtog krigsveteranerne omkring år 1877.

FT Gimsing 1860: Jens Peter Jensen, 29 år, gift, født i Gimsing. Dorthea Marie Jensen, 25 år, gift, husmoder. Johanne Jensen, 3 år, barn. Ane Kirstine Jensen 1 år, barn.
Lægdsrulle indførelsen for Jens Peter Jensen Trudsø fortæller, at han deltog i krigen 1864. Var indkaldt fra 18 jan. 1864 til 18 maj 1864, hvor han gjorde tjeneste ved 4'de Infanteri Regiment, 7'de kompagni. Forud for denne genindkaldelse havde han været soldat.

PC side 337: Gården (Nørgård i Ølby sogn) solgte Peter 1865 til Peder Jensen Trudsø, som fire år senere solgte den til **Zakarias Jensen** fra Ølbygaard. Han må således have prøvet lykken som bonde i fire år efter hjemkomst fra krigen 1864. Ved folketællingen 1870 findes familien i Struer: **Jens Peter Jensen**, 39 år, født i Gimsing, slagter. **Dorthea Marie Jensen**, 34 år, født i Naur. **Johanne Margrethe Jensen**, 12 år, født i Gimsing, barn. **Ane Kirstine Petrine Jensen**, 4 år, født i Gimsing, barn. **Mathias Shoppe**, 46 år, født i Hamborg, F (= fraskilt). **Niels Pedersen**, 35 år, født i Gimsing, logerende, F. Dagmar Christensen har fortalt mig, at der var en tysker, der bedrog ham, hvilket var årsag til, at slagterforretningen ikke gik så godt. Fra ældre Trudsø familiemedlemmer i Struer blev det for 50 år siden meddelt, at han var drikfældig og fattig. Hans kone arbejdede udenfor hjemmet med rengøring og pasning af børn for at holde familien "oven vande".
Jens døde 2 feb. 1894 i Struer, hvor han var slagtermester. Dorthe døde den 6 sep. 1912 i Maribo. Hun blev begravet den 10 sep. 1912 i Thorslunde.
FT Struer 1901: Dorthea Marie Trudsø, født 27 feb. 1835 i Naur, enke, tilfl. 1870 fra Ølby, husmoder, lever af alderdomsunderstøttelse. Viet 1856. Blev enke 1894. 5 levende børn. Bor i Matr. nr. 58 b, ejer: **Madame Arent**.
A-1-1-9, **Dagmar Christensen**, Dragør oplyste 1994: Der var kun 2 børn af slagteren i Struer. Kun den ældste datter og den yngste søn levede. Sønnen rejste til USA og kom godt i vej. På sine ældre dage var Dorthe Marie således helt alene i Struer, hvor hun sidst er fundet ved FT 1901. Herefter er hun flyttet til sin eneste i live værende datter på Lolland, hvor hun levede til sin død i 1912. Dagmar Christensen kan huske hende. Hun døde af kræft.
Maribo KB: Død 6 sep. 1912 på Amtsygehuset i Maribo. Begravet på Thorslunde kirkegård 10 sep. 1912, Dorthe Marie Jensen, født Christensen. Enke i Thorslunde by, Fuglse herred, Fuglse sogn. Født i Naur sogn. Datter af afdøde gårdejer **Christen Jensen** og hustru **Kirsten Nielsdatter** i Madsberg. Gift med afdøde slagter **Jens Peder Jensen**. Sidste fælles bopæl, Struer. 77 år gammel. Begravet af **sognepræst Keiser-Nielsen**.
Skifte: År 1912 den 26 sep. anmeldte By- og Birkekontoret i Maribo ved skr. af 23 ds., at Dorthea Marie Jensen født Christensen, enke efter slagter Jens Peter Jensen af Struer, 77 år gammel, hjemmehørende i Thorslunde er død 6 ds. på sygehuset i Maribo. - Nærmere enkl. bliver at indhente.
Der findes ikke noget egentlig skifte. Der står kun: 1912 den 12 oktober fremlagdes 2'de. skrivelser af 5 og 11 ds. fra sognefogeden i Thorslunde, hvorefter den på Maribo Sygehus den 6. forrige måned afdøde Dorthea Marie Jensen født Christensen, hjemmehørende i Thorslunde ikke har efterladt sig tilstrækkeligt til at dække udgifterne ved hendes begravelse.
Børn:
A-1, Johanne Margrethe Jensen. Se senere.
A-2, Ane Kirstine Jensen, født 16 mar. 1859 i Struer. Død 6 oktober 1862, begravet 12 oktober, Ane Kirstine Jensen. Husmand Jens Peter Jensens datter i Trudsø, 3½ år gammel. Fødested, Trudsø.
A-3, Ane Kirstine Petrine Jensen, født 24 jun. 1865 i Struer. Var sypige og ugift. Død ung.
A-4, Jensine Kristine Jensen, født 28 jul. 1873 i Struer. Døbt 31 jul. 1873 i Gimsing. Død 5 aug. 1873 i Gimsing. Begravet 10 aug. 1873 i Gimsing, Jensine Kirstine Jensen, arbejdsmand Jens Peter Jensens datter her i Struer.
A-5, Jens Trudsø Jensen, født 14 aug. 1875 i Struer. Døbt 15 aug. 1875 i Gimsing. Emigrerede til USA, Florida. Han fik en mekaniker forretning og blev gift. Det gik så godt for ham, at han havde planlagt et besøg i Danmark. Før han nåede at besøge familien i Danmark fik han gulfeber og døde.

A-1, Johanne Margrethe Jensen, født 23 nov. 1857 i Gimsing. Døbt 29 nov. 1857 i hjemmet. Viet 27 nov. 1876 i Holeby kirke til
A-1+, Christian Andreasen, født 14 okt. 1851 i Rødby. Døbt 21 dec. 1851 i Rødby kirke. Søn af **Andreas Larsen** og **Ane Dorthea Madsdatter.**
Som ung pige rejste Johanne til Lolland, hvor hun formentlig havde fået plads i præstegården i Holeby. Hun er ved vielsen 18 ¾ år gammel. Det første barn bliver født næsten et år efter vielsen, hvorfor hun formentlig har giftet sig af kærlighed og ikke af nødvendighed. Johanne døde den 10 mar.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

1932 i Thorslunde og blev begravet samme sted den 16 mar. 1932. Christian døde den 30 jun. 1936 i Maribo. Han blev begravet den 4 jul. 1936 i Thorslunde. Christian Andreasen var i de senere år arbejdsmand ved sukkerfabrikken i Holeby.

Holeby KB: Vielse, Ungkarl Christian Andreasen, søn af Andreas Larsen og fød på Rødby Mark den 14 oktober 1851 (25 år) arbejdende på Højbygård i Taagerup sogn og pige Johanne Margrethe Jensen, datter af Jens Peter Jensen og fød i Gimsing sogn den 23 nov. 1857. 18 ¾ år gammel, tjenende i Holeby præstegård. Forlovere: Indsidder **Mads Andersen** fra Tågerup sogn og indsidder **Lars Peter Andreasen** samme sted. Viet 27 november 1876 i kirken efter forudgående lysning.
FT 1880 Tågerup sogn, Fuglse herred, Maribo amt: Et hus i Tågerup. I samme hus Christian Andreasen, 28 år, gift, født i Rødby, husfader, indsidder og daglejer. Johanne Marie Jensen, 22 år, født i Hjerm sogn, husmoder. Ane Dorthe Marie Andreasen, 2 år, født her i sognet, deres datter.
Familien er flyttet fra Tågerup ca. 1881 til Hillestolpe i Krønge sogn. Derefter Holeby 1884-96. Torslunde var formentlig det sted, hvor de endelig slog sig ned. Her levede de til Johanne døde i 1932. Christian var først landarbejder på Højbygård. De boede i et hus tilhørende denne gård. Fødte 8 piger og 4 drenge. 3 af dem blev ikke voksne.
FT Thorslunde 1911, Matr. nr. 21 c: **Christian Andreasen**, født 19 okt. 1852 på Rødby Mark, gift. Arbejder på Sukkerfabrik. Johanne Andreasen, født 22 nov. 1858 i Gimsing, Jylland. **Petra Andreasen**, født 10 jul. 1899 i Thorslunde, barn. **Dorthea Christiansen**, født 27 feb. 1835 i Madsbjerg, (Naur sogn) Jylland. **Dagmar Nielsen**, født 6 maj 1909 i Errindlev, plejebarn, datterdatter.
De fleste børn var således ude at tjene eller er flyttet hjemmefra år 1911. Familien havde Johannes mor og det moderløse barnebarn Dagmar boende.
FT 1916, Torslunde: Christian Andreasen, født 13 okt. 1851. Vægter på De Danske Sukkerfabrikker. Indkomst 1232 kr. 7,50 kr. i skat til stat. 5 kr. til kommunen. Hanne Andreasen, født 23 okt. 1857, husmoder. Dagmar Nielsen, født 6 maj 1909, slægtning.
Thorslunde KB: Død 10 marts 1932, begravet 16 marts 1932 på Thorslunde kirkegård, Johanne Margrethe Andreasen født Jensen, gift med fhv. vægter Christian Andreasen, Thorslunde By og Sogn. Født i Gimsing sogn, Hjerm herred 23 nov. 1857. Datter af arbejdsmand **Jens Peter Trudsøe Jensen** og hustru Dorthe Marie Jensen, Gimsing. Sidste fælles bopæl, Thorslunde. 74 år gammel. Født 23 nov. 1857. Skifteattest fra Maribo af 11 marts 1932.
Da Christian blev enkemand i 1932 flyttede han ind hos datteren Jenny og svigersønnen Laurits.

Thorslunde KB: Død 30 juni 1936 på Sygehuset i Maribo, begravet 4 juli 1936 på Thorslunde kirkegård, Christian Andreasen, fhv. arbejdsmand af Skottemarke, Fuglse sogn, Fuglse herred, født i Rødby købstad 14 oktober 1851. Søn af husmand **Andreas Hansen** og hustru **Ane Dorthea Madsdatter**, Rødby. Enkemand efter afdøde hustru Johanne Margrethe Jensen. Sidste fælles bopæl Thorslunde. 84 år gammel. Født 14 okt. 1851. Attest fra Maribo skifteret af 1 juli 1936.

Børn, oversigt:
A-1-1. Ane Dorthe Marie Andreasen, født 1877.
A-1-2. Margrethe Andreasen, født 3 jun. 1880.
A-1-3. Anna Christine Jenny Andreasen, f. 1883.
A-1-4. Jensine Petrine Andreasen, født 1885,
A-1-5. Knud Tang Andreasen, født 8 jul. 1887
A-1-6. Dagmar Elisabeth Andreasen, født 1889.
A-1-7. Thora Kristine Andreasen, født 1891.
A-1-8. Jens Peder Trudsøe Andreasen, født 1893.
A-1-9. Knud Tang Andreasen, født 15 okt. 1895.
A-1-10. Johanne Dorthea Andreasen, født 1896.
A-1-11. Peder Johannes Andresen, født 1897.
A-1-12. Petra Johanne Andresen, født 1899.

Ane Dorthe, Margrethe, Anna Christine og Jensine Petrine fotograferet hos Fotograf H. P. Michelsen, Holeby ca. år 1891, hvor pigerne er henholdsvis 14, 11, 8 og 6 år gamle. Dette billede var i mange år det eneste bevis på, at familien eksisterede.

A-1-1, Anne Dorthe Marie Andreasen, født 5 nov. 1877 i Tågerup, Fuglse herred. Døbt 2 dec. 1877 i Tågerup kirke. Viet 28 mar. 1897 i Holeby kirke til
A-1-1+, Jens Christian Larsen, født 27 apr. 1872 i Torkilstrup, Falster Nørre herred. Døbt 28 jun.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

1872 i Torkilstrup kirke. Søn af **Frederich Larsen,** og **Ane Cathrine Larsdatter.** Død efter 1943 i Maribo. Flyttede til Maribo før 1928. Boede i Museumsgade. Anne Dorthe må være død før 1943. I nogle breve fra 1943 til børn, er det Jens Christian der skriver. Han underskriver med G. Larsen. Det var åbenbart hans kaldenavn (Gamle Larsen).

Torkilstrup KB, Falster Nørre herred. Født 27 april 1872 Jens Christian Larsen. Døbt 28 juni. Søn af gårdmand i Gundsemagle Frederich Larsen og hustru Ane Cathrine Larsdatter, 25 år gl. Faddere: Pige **Kirstine Jensen**, Sortsø. Pige **Maren Pedersdatter**, Stangerup. Ungkarl **Hans Pedersen**, Stangerup. Ungkarl **Hans Peder Pedersen**, Gunsemagle. Ungkarl **Ole Larsen**, Lillebrænde.

Holeby KB Vielse: Jens Christian Larsen født 5 nov. 1872 i Torkilstrup på Falster. Ungkarl og smedesvend i Holeby. Forældre: Gårdmand Frederik Larsen og hustru Ane Cathrine Larsdatter i Torkilstrup på Falster. Anna Dorthea Marie Andresen født 5 nov. 1877 i Tågerup sogn Fuglse herred. Pige i Holeby. Forældre: Indsidder Christian Andresen og hustru Johanne Margrethe Jensen i Holeby. Forlovere: Indsidder **Christian Andresen** og Indsidder **Peder Christian Stoustrup Pedersen** begge i Holeby. Lyst 12, 14, og 21 marts 1897. Viet 28 marts 1897 i Holeby kirke af sognepræst D. M. Lundsteen.

FT 1901 Holeby, Jens Christian Larsen, født 27 apr. 1872 i Torkilstrup sogn, tilflyttet 1898 fra Torslunde, maskinarbejder hos fabrikant **H. Christoffersen**. Viet 1897, 3 børn. Anna Dorthe Marie Andersen født 5 nov. 1877 i Tågerup tilflyttet 1898 fra Torslunde, viet 1897. Johannes Trudsø Larsen født 30 aug. 1897 i Torslunde. Christian Frederik Peder Larsen født 9 okt. 1898 i Holeby. Eleonora Dorthea Larsen født 29 dec. 1899 i Holeby.
Familien flyttede på et tidspunkt fra Holeby til Rødbyhavn og senere igen til Museumsgade i Maribo, hvor de formentlig er døde. De boede i Maribo under Anden Verdenskrig. 1 af pigerne døde vistnok ung. Ellers 6 døtre og 7 sønner. Ægteparret blev kaldt "Gamle Larsens" da de boede i Maribo. Billede af hele familie findes. Den er fotograferet ca. 1918 udenfor en rulleforretning (systue) i Holeby eller Rødby, som formentlig også var deres hjem. Jens Christian Larsen havde en broder **Rasmus Larsen**, der boede i Nr. Alslev og en søster **Caroline Larsen**, der boede i Havnegade 8, Nysted.
Børn, oversigt:
A-1-1-1, Johannes Trudsøe Larsen.
A-1-1-2, Christian Frederik Peder Larsen.
A-1-1-3, Eleonora Dorthea Larsen.
A-1-1-4, Carl Vilhelm Larsen.
A-1-1-5, Carla Vilhelmine Constance Larsen.
A-1-1-6, Ingeborg Cathrine Larsen.
A-1-1-7, Aage Leonard Eigil Larsen.
A-1-1-8, Valborg Marie Larsen.
A-1-1-9, Dagmar Elisabeth Poula Larsen.
A-1-1-10, Jens Peder Ernst Trudsøe Larsen.
A-1-1-11, Harald Trudsøe Larsen.
A-1-1-12, Svend Christian Trudsøe Larsen.
A-1-1-13, Elly Johanne Kathrine Larsen.
A-1-1-14, Harry Trudsøe Larsen.
A-1-1-15, Eva Gudrun Larsen.

Børn:
A-1-1-1, Johannes Trudsøe Larsen, født 30 aug. 1897 i Torslunde sogn. Døbt 5 dec. 1897 i Thorslunde kirke. Viet 9 nov. 1920 i Nykøbing F. til
A-1-1-1+, Astrid Elise Olsen, født 18 okt. 1899 i Stubberup, Tingsted, Falster Nørre herred. Johannes døde sep/okt. 1962 i København. Begravet 6 okt. 1962. Boede Maltagade 4, København S.
Børn:
A-1-1-1-1, Ove Trudsøe Larsen, født 28 jul. 1928 i Holeby. Døbt 21 okt. 1928 i Holeby kirke. Død 35 år gammel. Havde 6 børn.
A-1-1-1-2, Edvin Trudsøe Larsen, født ca. 1935. Flyveleder. Gift og har børn og børnebørn.

A-1-1-2, Christian Frederik Peder Larsen, født 9 okt. 1898 i Holeby. Døbt 19 nov. 1898 i hjemmet. Videre oplysninger ikke fundet.

A-1-1-3, Eleonora Dorthea Larsen, født 29 dec. 1899 i Holeby. Døbt 8 apr. 1900 i Holeby kirke. Konfirmeret 19 april 1914 i Holeby kirke.
Videre oplysninger ikke fundet.

A-1-1-4, Carl Vilhelm Larsen, født 18 mar. 1901 i Holeby. Døbt 24 mar. 1901 i hjemmet. Død 25 mar. 1901 i Holeby. Begravet 31 mar. 1901 i Holeby.

A-1-1-5, Carla Vilhelmine Constance Larsen, født 30 mar. 1902 i Holeby. Døbt 24 aug. 1902 i Holeby. Konfirmeret 16 april 1916. Død ca. 1920 af tuberkulose.

A-1-1-6, Ingeborg Cathrine Larsen, født. 30 nov. 1903 i Holeby. Døbt 19 jun. 1904 i Holeby. Konfirmeret 30 sep. 1917. Videre oplysninger ikke fundet.

A-1-1-7, Aage Leonard Eigil Larsen, født 20 feb. 1905 i Herritslev, Musse herred. Døbt 13 aug. 1905 i Herritslev. Viet til
A-1-1-7+, Alice (Larsen), født ca. 1910. Aage døde nov/dec. 1965 i København, begravet 7 dec. 1965 i København. Boede Jernbaneallé 7, 1 tv. I Vanløse.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Deres barn:
A-1-1-7-1, Ole Larsen, født ca. 1930. Ole bor i Vallensbæk Strand.

A-1-1-8, Valborg Marie Larsen, født 5 jul. 1906 i Holeby. Døbt 5 maj 1907 i Holeby. Konfirmeret 3 okt. 1920. Videre oplysninger ikke fundet.

A-1-1-9, Dagmar Elisabeth Poula Larsen, født 15 jul. 1908 i Holeby. Døbt 23 maj 1909 i Holeby. Viet ca. 1935. Hendes mand var født i Rasted og døde ca. 1973 i København. Dagmar boede 1994 på Wiedergården i Dragør.
Børn:
A-1-1-9-1, Bitten Christensen, født ca. 1935. Viet til
A-1-1-9-1+, Per Halling. Dette ægtepar bor i Humlebæk. De har børn og børnebørn:

A-1-1-9-2, Hans Jørgen Christensen, født ca. 1935. Boede 1994 i Kalundborg.

A-1-1-10, Jens Peder Ernst Trudsøe Larsen, født 23 sep. 1910 i Holeby. Døbt 4 jun. 1911 i Holeby. Gift med Elna. Adressen var Middelgrundsvej 21, 2 th., København S. De havde sommerhus ved Nykøbing F.
Videre oplysninger ikke fundet.
A-1-1-11, Harald Trudsøe Larsen, født 21 maj 1912 i Holeby. Døbt 6 okt. 1912 i Holeby kirke. Viet 24 nov. 1936 på Maribo Rådhus til husassistent
A-1-1-11+, Ketty Christiansen, født 9 jun. 1913 i Maribo. Døbt 27 jul 1913 i Maribo. Datter af **Søren Peter Christiansen** og **Karen Marie Sørensen**. Harald døde før 1994. På vielsesattesten dateret den 24 nov. 1936 med borgmesterens stempel er Harald elektromekaniker. Han arbejdede ved DSB. Boede i Maribo. Videre oplysninger ikke fundet.

A-1-1-12, Svend Christian Trudsøe Larsen, født 8 jan. 1915 i Holeby. Døbt 5 sep. 1915 i Holeby. Boede i Maribo. Videre oplysninger ikke fundet.

A-1-1-13, Elly Johanne Kathrine Larsen, født 10 dec. 1916 i Holeby. Døbt 15 jul 1917 i Holeby.
Videre oplysninger ikke fundet.

A-1-1-14, Harry Trudsøe Larsen, født 1 apr. 1919 i Holeby. Døbt 30 mar. 1919 i Holeby. Julen 1943 er han flyttet til Vordingborg med familien. Boede på plejehjem på Amager 1994. Han var musiker. Videre oplysninger ikke fundet.

A-1-1-15, Eva Gudrun Larsen, født 28 feb. 1922 i Holeby. Døbt 2 jul. 1922 i Holeby. Videre oplysninger ikke fundet.

A-1-2, Margrethe Andreasen, født 3 jun. 1880 i Tågerup i Fuglse herred. Døbt 11 jul 1880 i Tågerup kirke. Viet 29 apr. 1906 i Thorslunde til
A-1-2+, Johan Peder Christian Sørensen, født 22 nov. 1878 i Slagelse i Skt. Mikkels bysogn, Slagelse herred. Thorslunde KB: Viet 29 apr. 1906. Ungkarl Johan Peder Christian Sørensen, født i Slagelse, St. Mikkels bysogn, Slagelse herred den 22 nov. 1878, (27 år), arbejdsmand i Thorslunde. Forældre: Afdøde arbejdsmand **Niels Christian Sørensen** og ligeledes afdøde hustru **Ane Kirstine Sørensen** i Slagelse. Pigen Margrethe Andreasen, født i Tågerup sogn, Fuglse herred, 3 juni 1880, (25 år). Opholdende sig i hjemmet hos forældrene arbejdsmand C. Andreasen og hustru Johanne Margrethe Jensen i Thorslunde. Forlovere: **Christian Andreasen** og **Laurits Pedersen,** husejer i Fuglse. Viet 29 april 1906 i Thorslunde kirke.
Barn:
A-1-2-1, Johannes Sørensen, født ca. 1910.

A-1-3, Anna Christine Jenny Andreasen, født 23 feb. 1883 i Krønge, Hillestolpe. Døbt 10 jun. 1883 i Krønge. Viet 26 dec. 1904 i Thorslunde til
A-1-3+, Rasmus Laurits Pedersen, født 30 maj 1881 i Fuglse. Søn af indsidder **Ole Pedersen** og hustru **Ane Kathrine Andersen** på Fuglse Mose. Rasmus døde ca. 1973. Anna døde 1942. Hun blev knap 60 år gammel og blev begravet i Fuglse. Hendes kaldenavn var Jenny. Efter Første verdenskrig havde hun spansk syge. Sønnen Aage Emil blev derfor sendt til hendes forældre et par år for at aflaste hende. Han var da 4-5 år gammel. Rasmus Laurits havde gården Gammelhøj ved Fuglse. Han arbejdede på sukkerfabrikken og kørte med æg. År 1973 døde han 92 år gammel og blev begravet i Fuglse.
Børn oversigt:
A-1-3-1, Anna Marie Pedersen, født 28 feb. 1905.
A-1-3-2, Karl Leo Pedersen, født 16 aug. 1906.
A-1-3-3, Olga Kathrine Johanne Pedersen, 1908.
A-1-3-4, Poul Georg Pedersen, født 1911.
A-1-3-5, Peder Johannes Pedersen, født 1915.
A-1-3-6, Aage Emil Pedersen, født 31 mar. 1916.
A-1-3-7, Erna Nativa Pedersen, født 1917.

Børn:
A-1-3-1, Anna Marie Pedersen, født 28 feb. 1905 i Thorslunde. Døbt 9 apr. 1905 i Thorslunde kirke. Viet 26 dec. 1925 i Fuglse til
A-1-3-1+, Jens Oluf Gustav Jørgensen, født 29 jul. 1902 i Fuglse. Søn af arbejdsmand **Hans Jørgen Magnus Jørgensen** og hustru **Maren Kirstine Jensen** af Holeby.
Kun et barn kendt:
A-1-3-1-1, Inger Anna Kristine Jørgensen, født 17 okt. 1931 i Holeby. Døbt 29 nov. 1931 i Holeby.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

A-1-3-2, Karl Leo Pedersen, født 16 aug. 1906 i Fuglse. Døbt 23 sep. 1906 i Fuglse kirke. Viet 30 okt. 1927 i Kettinge kirke til
A-1-3-2+, Gerda Rosalia Camilla Andersen, født 11 mar. 1904 i Godsted. Datter af tømrer i Frejlev **Vilhelm Johan Andersen** og hustru **Maren Kristine Jørgensen.**

Børn:
A-1-3-2-1, Karl Johan Pedersen, født ca. 1928. Videre ikke efterforsket.

A-1-3-2-2, Hans Leo Pedersen, født 6 jul. 1929 i Godsted. Døbt 1 sep. 1929 i Godsted. Videre ikke efterforsket.

A-1-3-2-3, Leif Erik Pedersen, født 25 sep. 1931 i Godsted. Døbt 13 dec. 1931 i Godsted. Boede 1995 i Holeby. Videre ikke efterforsket.

A-1-3-2-4, Egon Pedersen, født 3 jan. 1934 i Godsted. Viet (1) 10 okt. 1954 til
A-1-3-2-4+1, Inge Johanne Anderson, født 9 sep. 1936.
Børn med Inge Johanne Anderson, oversigt:
A-1-3-2-4-1, Jan Pedersen.
A-1-3-2-4-2, Bodil Pedersen.
A-1-3-2-4-3, Alice Pedersen.
A-1-3-2-4-4, Ole Pedersen.
A-1-3-2-4-5, Kaja Inge Pedersen.
A-1-3-2-4-6, Anni Pedersen.
Barn af andet ægteskab,
A-1-3-2-4-7, Maria Pedersen, født 14 dec. 1990.
A-1-3-2-4-1, Jan Pedersen, født 6 jul. 1954. Viet ca. 1972 til
A-1-3-2-4-1+, Petrine Lange, født 1 nov. 1952. Bopæl 1995: Jakobshavn, Grønland.
Deres børn:
A-1-3-2-4-1-1, Jimmy Lange Pedersen, født 14 maj 1973.
A-1-3-2-4-1-2, Thomas Lange Pedersen, født 5 apr. 1974.

A-1-3-2-4-2, Bodil Pedersen, født 4 jan. 1957. Viet (1) 2 jun. 1979 til
A-1-3-2-4-2+1, Preben Jensen, født 28 jun. 1951. Død 13 okt. 1990. Viet (2) den 4 dec. 1991 til
A-1-3-2-4-2+2, Henrik Seiding, født 1 sep. 1958. Bopæl 1995: Nakskov.
Børn med Preben Jensen:
A-1-3-2-4-2-1, Leon Sonny Jensen, født 7 okt. 1977.
A-1-3-2-4-2-2, Kent Danny Jensen, født 7 aug. 1981.
Barn med Henrik Seiding:
A-1-3-2-4-2-3, Jeanita Sussi Seiding, født 1 jul 1992.

A-1-3-2-4-3, Alice Pedersen, født 13 mar. 1958. Viet til
A-1-3-2-4-3+, Hans Christian Lyberth, født 29 aug. 1956. Bopæl 1995: Jakobshavn, Grønland.
Deres børn:
A-1-3-2-4-3-1, Belonuaq Christina Lyberth, født 3 feb. 1982.
A-1-3-2-4-3-2, Mickey Lyberth, født 18 nov. 1986.

A-1-3-2-4-4, Ole Pedersen, født 28 jun. 1960. Viet/samlever med
A-1-3-2-4-4+, Susanne Jensen, født 26 jun. 1962. Bopæl 1995: Holeby.
Deres børn:
A-1-3-2-4-4-1, Kenneth Jensen, født 2 jun. 1983.
A-1-3-2-4-4-2, Catarina Jensen, født 29 maj 1989.
A-1-3-2-4-4-3, Charlotte Jensen, født 5 okt. 1992.

A-1-3-2-4-5, Kaja Inge Pedersen, født 24 mar. 1962. Viet (1) ca. 1982. Viet (2) 6 jun. 1987 til,
A-1-3-2-4-5+2, Boye Johansen, født 27 jan. 1949.
Barn af første ægteskab.
A-1-3-2-4-5-1, Ronnie Nellemann Petersen, født 14 dec. 1983.

A-1-3-2-4-6, Anni Pedersen, født 26 feb. 1964. Viet/samlever med
A-1-3-2-4-6+, Klaus Frederiksen, født 21 aug. 1962.

A-1-3-3, Olga Kathrine Johanne Pedersen, født 21 nov. 1908 i Fuglse. Døbt 26 dec. 1908 i Fuglse kirke. Viet 18 sep. 1927 i Holeby til
A-1-3-3+, Ove Frandsen født 17 mar. 1904.
Parret skilt. Olga blev gift igen.
Kun et barn kendt:
A-1-3-3-1, Harriet Asta Frandsen, født 18 jan. 1928 i Hillested. Døbt 29 apr. 1928 i Hillested kirke.

A-1-3-4, Poul Georg Pedersen, født 29 dec. 1911 i Fuglse. Døbt 25 feb. 1912 i Fuglse. Han blev gift med Helene. Helene døde ung. Ingen børn i ægteskabet.

A-1-3-5, Peder Johannes Pedersen, født 10 jan. 1915 i Fuglse. Døbt 7 mar. 1915 i Fuglse. Viet 27 apr. 1934 til
A-1-3-5+, Emmy Gudrun Surrow, født 20 mar. 1913 i Fuglse. Fuglse KB: Viet ungkarl, tjenestekarl af Fuglse Peder Johannes Pedersen født i Fuglse 10 jan. 1915 af forældre husmand **Rasmus Laurits Pedersen** og hustru **Anna Christine Jenny Andreasen**, Fuglse Bagskov. Pige, husassistent. af Hillestolpe, Fuglse sogn Emmy Gudrun Surrow født 20 mar. 1913 i Fuglse af forældre fabriksarbejder **Jens Peder Surrow** og hustru **Maren Johanne Christine Hansen**, Hillestolpe. Forlovere

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Brudeparrets fædre. Viet 27 apr. 1934. Ægteparret har formentlig haft bopæl i Ringsted.
6 af deres børn kendte:
A-1-3-5-1, Arne Pedersen, født ca. 1935.
A-1-3-5-2, Inge Pedersen, født ca. 1937.
A-1-3-5-3, Henning Pedersen, født ca. 1939.
A-1-3-5-4, Grethe Pedersen, født ca. 1941.
A-1-3-5-5, Verner Pedersen, født ca. 1943. Han har taget navneforandring.
A-1-3-5-6, Birgit Pedersen, født ca. 1945. Viet ca. 1965 til
A-1-3-5-6+, Egon Petersen, født ca. 1940. Parret havde 1995 bopæl i Rødby.
Deres børn:
A-1-3-5-6-1, Per Petersen.
A-1-3-5-6-2, Lars Petersen.,
A-1-3-5-6-3, Susanne Petersen.

A-1-3-6, Aage Emil Pedersen, født 31 mar. 1916 i Fuglse. Døbt 28 maj 1916 i Fuglse kirke. Viet (1) 1946 til
A-1-3-6+1, Anna Gebhardt, født 1924. Død i dec. 1947. Viet (2) til
A-1-3-6+2, Laila Therkelsen, født ca. 1930.
Anna Gebhardt var fra Jels i Sønderjylland. De blev viet i Mariakirken, Istedgade, Kbh. Hun døde i barselsseng i slutningen af dec. 1947 efter 13 måneders ægteskab. Barnet døde også. Efter hendes forældres ønske, blev hun begravet i Jels, hvor hun var født.
Aage fik kørekort af sin far da han var 18 år. Siden har han været chauffør. Han har kørt med æg, mælk til mejeriet, godstransport, turistbus og senest igen godstransport. Kørte en overgang fast på Italien. Til sidst kørte han en fast rute til Odense. På et tidspunkt fik han en blodprop, hvilket var årsag til, at han lod sig pensionere.

Aage Emil og Laila Therkelsens barn:
A-1-3-6-1, Rolf Therkelsen, født 21 aug. 1958.
Rolf fik døbenavnet Therkelsen. Han har taget navneforandring til Gammelhøj efter farfaderen og farmoderens gård på Lolland. Navnet er forbeholdt. I militæret var han sergent i gardehusar regimentet i Næstved. Rolf har været gift med Dorthe. Parret er skilt. De fik 2 børn:
A-1-3-6-1-1, Louise Gammelhøj, født 13 mar. 1983.
A-1-3-6-1-2, Stine Gammelhøj, født 1 maj 1988.
Rolf har yderligere 2 børn.

A-1-3-7, Erna Nativa Pedersen, født 21 dec. 1917 i Fuglse. Døbt 3 feb. 1918 i Fuglse kirke. Viet 28 jul. 1940 i Fuglse kirke til
A-1-3-7+, Hans Thorkild Hülz Sørensen Bædkel, født 29 mar. 1907 i Øster Ulslev. Død. 17 Aug. 1973 i Errindlev. Ægteparret har børn, børnebørn og oldebørn. Erna Oplyste i 1994, at der for nogle år siden var noget Bækkel familie fra USA, der henvendte sig vedr. en slægtsbog. De mente, der var forbindelse mellem Bædkel og Bækkel. Denne USA familie fik i 1968 udgivet en slægtsbog med titlen: Genealogical Table. Part 1: Karen Nielsdatter relations, 1700-1968. Part 2: Baekkel relations, 1645-1968. Udgivet sept. 1968 af Marie N. Simonsen M.D. (Læge). Den er på engelsk og er formentlig en privatudgivelse. I dette skrift findes en del af Erna's familie og hendes mands forslægt.

Børn, oversigt:
A-1-3-7-1, Gert Bædkel, født 10 jan 1942.
A-1-3-7-2, Henny Bædkel, født 18 dec. 1943.
A-1-3-7-3, Jytte Bædkel, født 27 apr. 1946.
A-1-3-7-4, Carl Christian Bædkel, født 18 sep. 1949.
Børn:
A-1-3-7-1, Gert Bædkel, født 10 jan. 1942 i Errindlev. Døbt 6 apr. 1942 i Errindlev. Viet 28 maj 1966 i Nr. Snede til
A-1-3-7-1+, Bitten Margrethe Sørensen, født 22 jan. 1946 i Nr. Snede.
Børn:
A-1-3-7-1-1, Ulla Bædkel, født 11 jan 1967.
A-1-3-7-1-2, Eva Bædkel, født 28 sep. 1970. Eva har en søn:
A-1-3-7-1-2-1, Martin Emil Bædkel født 23 jul. 1990.

A-1-3-7-2, Henny Bædkel, født 18 dec. 1943 i Errindlev, Sjæltofte Fælled. Døbt 6 feb. 1944 i Errindlev kirke. Viet 7 mar. 1964 til
A-1-3-7-2+, Poul Laurits Hansen, født 9 jul. 1925 i Horslunde. Død 8 nov. 1994. Bopæl 1995: Errindlev.
Deres barn:
A-1-3-7-2-1, Jon Palle Hansen, født 14 sep. 1965. Viet 25 sep. 1993 til
A-1-3-7-2-1+, Jette Nielsen. De har bopæl i Greve og har et barn:
A-1-3-7-2-1-1, Casper Hansen, født 4 jun. 1993.

A-1-3-7-3, Jytte Bædkel, født 27 apr. 1946 i Errindlev, Sjæltofte. Viet 26 feb. 1966 i Errindlev til
A-1-3-7-3+, Jørgen Almar Olsen, født 16 nov. 1942. Jørgen er tømrer. De boede 1968 i Errindlev.
Børn:
A-1-3-7-3-1, Lone Olsen, født 2 jun. 1966 i Errindlev.
A-1-3-7-3-2, Allan Olsen, født 3 jan. 1970.

A-1-3-7-4, Carl Christian Bædkel, født 18 sep. 1949. Videre ikke fundet.

A-1-4, Jensine Petrine Andreasen, født 16 apr. 1885, Holeby. Døbt 28 jun. 1885 i Holeby kirke. Viet 4 okt. 1917 til

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

A-1-4+, Anton Michael Mikkelsen, født 30 dec. 1887 på Ærø. Død ca. 1960. Jensine døde ca. 1960 i Charlottenlund. Holeby KB: Født 16 april 1885, døbt 28 juni 1885 Jensine Petrine Andreasen datter af Indsidder Kristian Andreasen og kone Johanne Margrethe Jensen, 27 år båren af indsidder Mads Mortensens hustru ved fabrikken. Faddere: Indsidder **Mads Mortensen** ibid. **Niels Rasmussen** og Pige **Anna Rasmussen** i Thorslunde. Pige **Kristine Mogensen** i Dørket, Tågerup sogn. Ægteparret boede i Charlottenlund. De var velstillede og havde megen selskabelighed. Børn fik de ikke. Antons far var postmester på Ærø. Jensine Petrine var utilfreds med sine fornavne. Hun brugte derfor navnet Paula. Fra Det Danske Post- og Telegrafvæsen bind 1, redigeret af H. Hjort Nielsen, København 1932 er følgende afskrevet.
Forældre var, Postmester på Ærø, **Søren Mikkelsen** og hustru, postekspedient **Christine Mikkelsen**. Gift 4 okt. 1917 med sygeplejerske **Paula Mikkelsen**. Præliminæreksamen 1904. Indtrådt i postvæsenet 7 august 1904. Postfagprøve 1907. 1 nov. 1907 medhjælper i Ærøskøbing. 1 maj 1913, postekspedient i København. 2 maj 1919 postekspedient i Generaldirektoratet. 1 juli 1928, kontrollør II i Gdir. (4 ekspeditionskontor. P.).

A-1-5, Knud Tang Andreasen, født 8 jul. 1887 i Holeby. Døbt 11 sep. 1887 i Holeby kirke. Død 3 feb. 1895 i Holeby. Begravet 8 feb. 1895 på Holeby kirkegård, Knud Tang Andreasen, søn af Christian Andreasen og hustru Johanne Margrethe Jensen i Holeby. 7 år gammel.

A-1-6, Dagmar Elisabeth Andreasen, født 14 nov. 1889 i Holeby. Døbt 1 dec. 1889 i Holeby kirke. Viet 21 mar. 1909 i Thorslunde til
A-1-6+, Adam Vilhelm Nielsen, født 29 mar. 1886 i Hunseby. Søn af husmand **Johan Nielsen** og hustru **Marie Elisabeth Ingeborg Madsen** i Hunseby. Adam Vilhelm var maler i Thorslunde. Dagmar døde 10 maj 1909 i Errindlev og blev begravet 14 maj 1909 på Errindlev kirkegård. Dagmar døde kort tid efter hendes første fødsel.
Deres barn:
A-1-6-1, Dagmar Elisabeth Nielsen, født 6 maj 1909 i Errindlev. Døbt 14 maj 1909 i Errindlev. Viet 25 nov. 1934 i Thorslunde til
A-1-6-1+, Elvin Johannes Lars Jørgensen, født 4 jan. 1910 i Apostel Kirkens sogn i København. Søn af kelner **Peter Johannes Jørgensen** og hustru **Ane Marie Gert**, København. Dagmar døde 6 jun. 1987 og blev begravet på Fuglse kirkegård.
Helge Clausen, Errindlev, oplyser feb/94: Dagmars mor døde kort tid efter, at hun havde født Dagmar. Dagmar blev døbt ved moderens kiste og fik hendes navn. Hun blev opfostret hos morforældrene.
Dagmar og Elvin blev skilt under Anden Verdenskrig. Dagmar boede herefter i Assenbølle, hvor hun gik til spil og sang hos præsten.
Elvin flyttede til Nakskov og blev tjener på etablissementet Luna, som han senere købte og drev videre. Han blev gift igen. Værtshuset gik ikke. Han var død 1994. Oprindelig var han købmand i Erindlev, senere brugsforeningsuddeler. Der var ingen børn i ægteskabet.

A-1-7, Thora Kristine Andreasen, født 20 nov. 1891 i Holeby. Døbt 27 dec. 1891 i Holeby kirke. Viet 24 aug. 1913 i Thorslunde til
A-1-7+, Christian With, født 22 jul. 1884 i Øster Ulslev, Musse herred.
Søn af Parcellist **Jakob With** og hustru **Stine Laug** i Øster Ulslev. Christian havde en cigarforretning i Holeby.
Børn:
A-1-7-1, Irene Jakoba With, født 16 mar. 1915 i Torslunde. Døbt 27 jun. 1915 i Torslunde kirke. Død ca. 1970. Hun var gift og havde 2 børn: Benny og Anne.

A-1-7-2, Eva Kirstine With, født 30 mar. 1918 i Fuglse. Døbt 21 jul 1918 i Fuglse kirke. Viet ca. 1945.
Børn:
A-1-7-2-1, Bodil Jørgensen, født 1948. Gift og bor 1994 i Maribo, hvor hun arbejder på revisorkontor.
A-1-7-2-2, Benno, født ca. 1950.
A-1-7-3, Karlo Johannes With, født 24 aug. 1921 i Holeby. Døbt 13 nov. 1921 i Holeby kirke.

A-1-7-4, Christian Trudsøe With, født 16 jan. 1928 i Holeby. Døbt 1 apr. 1928 i Holeby kirke. Han døde omkring 1985. Fra første ægteskab havde han en datter, som i dag hedder
A-1-7-4-1, Gurli Lehmann, og har bopæl i Karlslunde.
Han blev viet (2) til
A-1-7-4+2, Ketty (With), med hvem han har en søn
A-1-7-4-2, Bjørn Trudsøe With, født ca. 1984. Ketty bor i Hunseby.

A-1-8, Jens Peder Trudsøe Andreasen, født 3 okt. 1893 i Holeby. Døbt 26 dec. 1893 i Holeby. Viet ca. 1925 i USA, hvor der findes efterkommere.
A-1-7-2-1 Bodil Jørgensen, Maribo, har haft korrespondence med familien.
Et barn kendt:
A-1-8-1, John Trudsøe Andreasen, født ca. 1925 i USA. Viet ca. 1950 i USA til **Mary Rose Penny,** født ca. 1925. De har børn.

A-1-9. Knud Tang Andreasen, født 15 okt. 1895. Holeby KB: Født 15 okt. 1895, døbt 26 dec. 1895 Knud Tang Andreasen, søn af indsidder **Christian**

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Andreasen og hustru **Johanne Margrethe Jensen**, 37 år. Båren af pige **Margrethe Andreasen** i Bursø. Faddere: Ungkarl **Niels Madsen Nielsen Billeskov**. Indsidder **Peder Christian Staustrup Pedersen** og hustru **Else Cathrine Jensen**. Alle i Holeby.
Han findes ved FT 1911 som karl på en af gårdene i Thorslunde, hvor han er tyende hos **Johannes Andersen**. Senere boede han i Jylland, hvor han var gift. Til moderens begravelse 1932 kom han og tog ryttersablen med, som var det eneste moderen havde fra Trudsø. Denne ryttersabel havde en inskription. Den var i læderskede med kobberbeslag. Sabelen var hans mormors eneste minde fra Trudsø.
Hvem i Trudsø kan have haft en sabel? Den har sikkert tilhørt slagteren.

Lægdsrulle vedtegning år 1813 for Knud Tang: Torslunde, Fuglse herred, Maribo amt, lægd 250. Knud Tang Andreasen født i Holeby 15 okt. 1895. Faderen Indsidder Christian Andreasen. År 1914 findes han i Fuglse, hvor han bliver indkaldt det følgende år til 4. artilleri afd. Mødt 10 jun. 1915. Hjemsendt 24 jun. 1916. 21 jun. 1916 for tiden tjenstudygtig. Mavekathar. 1918 Kronisk mavesygdom. Attest. Tjenestudpas.

A-1-10, Johanne Dorthea Andreasen, født 24 nov. 1896 i Holeby. Døbt 17 feb. 1897 i hjemmet. Død 20 feb. 1897 i Holeby. Begravet 25 feb. 1897 i Holeby

A-1-11, Peder Johannes Andresen, født 25 dec. 1897 i Thorslunde. Døbt 13 mar. 1798 i Thorslunde. Død 6 aug. 1898 i Holeby. Begravet i Holeby.

A-1-12, Petra Johanne Andresen, født 11 jul. 1899 i Thorslunde. Døbt 3 sep. 1899 i Thorslunde kirke. Viet (1) til
A-1-12+1, Robert Karl Peter Clausen, født ca. 1895 i Slagelse. Viet (2) 25 mar. 1922 i Thorslunde til
A-1-12+2, Christian Frederik Nielsen, født 20 jul. 1896 i Fuglebjerg, Øster Flakkebjerg herred.
De boede i Sakskøbing og havde ingen børn.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Struerslægten

6 afsnit

Christen Jensen og Else Marie Mehlsen
med efterkommere.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Struerslægten.

B, Christen Jensen Trudsø, født 6 dec. 1834 i Gimsing i Trudsø. Viet 9 nov. 1871 i Gimsing kirke til
B+, Else Marie Mehlsen, født 29 jun. 1853 i Skive, død 21 jan. 1926 i Struer. Forældre: Snedker og fiskehandler i Struer **Hans Peter Mehlsen** og **Birgitte Sofie (Mehlsen).**
Gimsing KB: 6 dec. 1834 født Christen Jensen, døbt i kirken den 14 dec. 1834, vaccineret 10 jul. 1836 af Kiær. Faderen gaardmand Jens Christensen, moderen Anne Kirstine Jensdatter af Trudsøe. Baaren af enkens datter Karen Andersdatter af Vester Moustgaard. Fadderne var ungkarl Poul Andersen af Vester Moustgaard. Ungkarl Mads Tinggaard og pige Henriette Tinggaard af Trudsøe. Christen døde den 18 nov. 1912 i Struer.
FT 1870, 1 feb. Gimsing (Struer): Hus nr. 4. Christen Jensen, 35 år, husfader, smedemester.
Ellen Margrethe Jensen, 24 år, tjenestetyende, husholderske. Johannes Peter Jensen, 20 år, lærling, tjenestetyende. Alle 3 ugifte og født i Gimsing.
Herudover var der 2 lærlinge på 19 og 25 år.
(På samme adresse boede i øvrigt snedker Hans Peter Mehlsen, hvis datter Else Marie Mehlsen, 18 år gammel 1870, som kort tid efter skulle blive smed Christen Jensens hustru.)
Hans Peter Mehlsen, 46 år, født i Skive, husfader, snedker. Birgitte Sophie Mehlsen, 46 år, født i Sevel, husmoder. Christen Mehlsen, 19 år, lærling. Else Marie Mehlsen, 18 år. Frederik Hoffmann Mehlsen, 16 år. Laura Mehlsen, 11 år. Niels Johann, 8 år. Alle børn, født i Skive. Carl Conrad Mehlsen, 4 år, barn, født i Struer.
Børn, oversigt:
B-1, Andrea Jensen født 17 nov. 1869 i Struer.
B-2, Carl Jensen Trudsø, født 3 sep. 1873.
B-3, Birgitte Sofie Elisabeth Jensen Trudsø født 14 jul. 1877.
B-4, Hanne Jensine Petrea Jensen, født 1880.
B-5, Hans Peder Jensen Trudsø, født 1883.
B-6, Kirstine Marie Trudsø Jensen, født 1887.
B-7, Alfred Kristian Jensen Trudsø, født 1891.

Chresten er anført ved dåb 1857 som fadder og smed i Trudsø. Udlagt som barnefar til et barn født 26 maj 1866. Barnet døde 8 okt. 1866. Moderen senere gift med en anden. Et andet resultat fra før ægteskab: Andrea Jensen født 17 nov. 1869 i Struer. Konfirmeret 20 apr. 1884 i Struer. Moderen var Martha Christensen. Udlagt barnefader, smed Christen Jensen i Gimsing.
Gimsing KB: 3 feb. 1871 født Carl Jensen, død 3 feb. Moderen ung pige Else Marie Mehlsen i Struer. Udlagt barnefader Christen Jensen Trudsø i Struer. Ingen faddere anført. Der har været godt med grøde i smeden. Efter tre faderskabssager har han så taget sig sammen og er blevet gift med kvinde nummer tre.
Var smed i Struer med bopæl på adressen Kirkegade 10. Boede 1866 i Moustgaardhus. En tid, fra ca. nov. 1869 til sommeren 1870, var hans eneste søster "Grethe" husbestyrerinde for ham. Andrea Jensen blev viet 11 nov. 1902 i Struer kirke. Der blev lyst i kirken for begge smedens piger Hanne og Andrea med en uges mellemrum. For Hanne 19, 26 okt. og 2 nov. 1902 og for Andrea 26 okt. 2 og 9 nov. Smedens ægte og uægte døtre blev altså viet næsten samtidig.
FT Struer 1901: Christen Jensen Trudsø født 6 dec. 1834 i Trudsø, tilflyttet 1867 fra Gimsing, smedemester, viet 1871, 6 levende og 6 døde børn. Else Marie Mehlsen født 20 jul. 1852 i Skive, tilflyttet 1866 fra Skive. Carl født 3 sep. 1873 i Struer, barn, smedesvend. Elisabeth født 14 apr. 1877. Hanne født 2 mar. 1880. Hans Peter født 17 jun. 1883, smedelærling. Kirstine født 25 apr. 1887. Alfred født 19 apr. 1891. Alle født i Struer. Vi kommer ikke uden om, at smeden i kirkegade havde syv levende børn. Når folketællingen anfører seks levende og seks døde børn kan de fra før ægteskab ikke være talt med. Han var mangeårig smedemester i Struer. Medlem af Gimsing sogneråd fra 1 jan. 1874 til 1 jan 1886. Hans levned og dermed følgende frugtbarhed før ægteskab kan således ikke have sat sig dybe spor i samfundet. Navneændring 7 mar. 1905 til Trudsø. Gift med Else Marie Mehlsen, der var søster til fiskehandler/fiskeeksportør i Struer **Frederik Hoffmann Mehlsen** og fiskerøger **Carl Conrad Mehlsen**. Else Maries ældste barn blev født 3 feb. 1871 før hun fyldte 19 år. Navn Carl, død samme dag. Det næstældste barn, Ane Kirstine Jensen født 2 jun. 1872, død ved fødslen. Carl var født før ægteskabets indgåelse.
Børn:
B-1, Andrea Jensen født 17 nov. 1869 i Struer. Konfirmeret 20 apr. 1884 i Struer. Moderen var **Martha Christensen**. Udlagt barnefader, smed Christen Jensen i Gimsing.
Viet 11 nov. 1902 i Struer ungkarl, arbejdsmand **Jens Andreas Larsen** i Struer søn af husmand **Iver Larsen** og hustru **Ane Marie** i Nørre Felding, født der den 11 dec. 1874, døbt 24 jan 1875. Pigen Andrea Jensen i Struer, datter af ugift Martha Christensen i Struer, nu gift med arbejdsmand **Andres Gotfredsen** i Struer, født der den 17 nov. 1869, døbt 28 nov. samme år. Forlovere: Husmand Iver Larsen, Nørre Felding og husejer **Anders Jensen**, Resen.
Der er ikke tvivl om, at smed Chresten Trudsø's gener findes i Andrea Jensen og hendes efterkommere. Jeg er dog ikke gået videre med eftersporingen af hendes efterslægt.
Efternævnte 3 børn døde som spæde.
Carl Jensen, født 3 feb. 1871. Død 3 feb. samme år.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Ane Kirstine Jensen, født 2 jun. 1872 i Gimsing, død ved fødslen.
Knud Tang Jensen, født 23 dec. 1888 i Struer. Død 10 jun. 1889 i Struer.

B-2, Carl Jensen Trudsø, født 3 sep. 1873 i Struer, døbt 21 sep. 1873 i Gimsing. Viet (1) 30 apr. 1902 i Struer til
B-2+1, Maren Jensine Jepsen, født 3 mar. 1884 i Struer. Viet (2) til
B-2+2, Grethe, født i Struer. Carl døde feb. 1950. Bevilling af 7 mar. 1909 til navnet Trudsø.

Barn:
B-2-1, Gudrun Jensen Trudsø, født 1 jun. 1911. Død ugift den 16 august 1929. 18 år gammel af tuberkulose.

Gimsing KB: Født 3 sep. 1873 Carl Jensen døbt 21 sep., søn af smed Christen Jensen Trudsø og hustru Else Marie Mehlsen i Struer. Faddere: Værtshusholder **Laust Laursen** og hustru. Snedker Mehlsen og datter, alle Struer. Fik 1905 den 7 marts Kgl. bevilling på at føre navnet Carl Jensen Trudsø. (VA 2094/1906).

Struer KB: Vielse 30 apr. 1902 i Struer. Ungkarl og smedemester Carl Jensen i Struer, søn af smed Christen Jensen (Trudsø) og hustru Else Marie Mehlsen i Struer, født i Gimsing 3 mar. 1873 og pigen Maren Jensine Jepsen i Struer, datter af gæstgiver **Anders Christen Jepsen** og hustru **Maren Jepsen** i Struer født 31 mar. 1884. Forlovere: Smed Christen Jensen Trudsø (Trudsø er overstreget) og gæstgiver Anders Chr. Jepsen begge Struer.

Se "Nye Tider" side 251-295. Han var smedemester i Struer. Videreførte faderens smedeforretning. Ove Høyer, "Dreng i Struer i trediverne", Struer 1987, p. 45*: Nu var vi så i den korte Smedegade, som dengang kun var ca. 100 meter lang, nemlig fra Kirkegade hen til Bendix Tømmerhandel. Her for enden af Smedegade boede smedemester Trudsø. Udenfor holdt hans gamle bil, som i 20-erne havde været brugt til ambulancekørsel. Bilen havde udvendig håndbremse.*
Fra maj 1902 stillede Carl Mehlsen sine lystfartøjer til disposition for de der ønskede at foretage småudflugter i "vort kønne farvand"; og fra 14 maj 1905 begyndte han og Carl Trudsø med motorbåden "Kvik" regelmæssige farter over Kilen mellem Struer og Resenborg. *Båden går støt og uden slingren trods blæsten, og det tager kun et kvarter i hver retning.* Mærkeligt nok søgte de først i maj 1908 om tilladelse til at lægge en landgangsbro på kommunens grund ved Kilen. Carl Trudsø var automobil mand. Han havde flere biler af de gode gamle modeller.

B-3, Birgitte Sofie Elisabeth Jensen Trudsø, født 14 jul. 1877 i Struer. Død ugift 4 september 1923 i Struer. Hun var epileptiker. Navneændring 7 marts 1905.

B-4, Hanne Jensine Petrea Jensen, født 2 mar. 1880 i Struer. Viet 4 Nov 1902 i Struer kirke til
B-4+, Niels Peder Pedersen, (Telling), født 7 nov. 1874 i Hjerm sogn, død 22 mar. 1955. Hanne døde 11 mar. 1951. Niels var søn af gårdejer **Henrik Pedersen** og **Nielsine Pedersen** i Hjerm.
Hjerm KB: Født 7 nov. 1874 Niels Peder Pedersen, døbt 15 nov. Søn af gmd. Henrik Pedersen og hustru Nielsine Pedersen, 25 år i Telling. Faddere: Gmd. **Lars Jensen** og hustru **Nielsine Pedersen** i Rolighedslund. Gmd. **Søren Jensen** og datter **Ane Kirstine Sørensen** i Slee. Navnebevis af 30 dec. 1905 til navnet Telling. Hans døbenavn var **Niels Peder Pedersen**.
Viet 4 nov. 1902 i Struer kirke ungkarl og gårdmand Niels Peder Pedersen, Telling i Hjerm, søn af gårdejer Henrik Pedersen og Nielsine Pedersen, Hjerm, født 7 nov. 1874. Hanne Jensine Petrea Jensen i Struer, datter af forhenværende smedemester Christen Jensen og hustru Else Marie Mehlsen, født 2 mar. 1880.
Deres efterkommere:
B-4-1, Kresten Trudsø Pedersen Telling, født 8 dec. 1903. Viet til
B-4-1+, Anna Kristensen, født 4 jun. 1909, død 5 okt. 1975. Kresten døde 21 nov. 1975. Han var cykelhandler i Idom.
Børn, oversigt:
B-4-1-1, Finn Trudsø Telling, født 28 aug. 1932.
B-4-1-2, Bent Trudsø Telling, født 12 jan. 1934.
B-4-1-3, Grethe Trudsø Telling, født 26 aug. 1940
B-4-1-4, Hanne Marie Trudsø Telling, født 7 dec. 1946.

Børn og børnebørn:
B-4-1-1, Finn Trudsø Telling, født 28 aug. 1932.
Viet (1) til
B-4-1-1+1, Minna, født ca. 1930.
Viet (2) til
B-4-1-1+2, Kirsten Sørensen, født 1 apr. 1950.
Finn døde 15 jan. 1993.
Børn af første ægteskab:
B-4-1-1-1, Preben Trudsø Telling, født 24 nov. 1952. Viet til
B-4-1-1-1+, Anne Grethe Mikkelsen, født 10 feb. 1952.
Deres børn:
B-4-1-1-1-1, Søren Trudsø Telling, født 12 dec. 1978.
B-4-1-1-1-2, Rasmus Trudsø Telling, født 7 maj 1982.
B-4-1-1-2, Per Trudsø Telling, født 7 okt. 1955.
Viet til
B-4-1-1-2+, Bente Lund, født 28 maj 1954.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Deres barn:
B-4-1-1-2-1, Jan Trudsø Telling, født 17 dec. 1982.

B-4-1-1-3, Carsten Trudsø Telling, født 6 okt. 1957. Viet til
B-4-1-1-3+, Karin Marie Friis, født 5 nov. 1958.
Deres børn:
B-4-1-1-3-1, Anita Telling, født 8 okt. 1982.
B-4-1-1-3-2, Frank Trudsø Telling, født 26 jul. 1986.

B-4-1-2, Bent Trudsø Telling, født 12 jan. 1934. Viet 1962 til
B-4-1-2+, Ritta Stovgaard.
Bent Trudsø Telling døde ca. 1984.
Deres børn:
B-4-1-2-1, Michael Stovgaard Telling, født 11 feb. 1962.
B-4-1-2-2, Søren Stovgaard Telling, født 3 mar. 1967.

B-4-1-3, Grethe Trudsø Telling, født 26 aug. 1940. Viet 17 dec. 1960 til
B-4-1-3+, Ole Christian Johansen, født 5 maj 1939.
Deres barn:
B-4-1-3-1, Stefan Telling Johansen, født 6 jul. 1961. Viet 3 mar. 1994 til
B-4-1-3-1+, Lene Berg, født 31 jan. 1962.
Deres barn:
B-4-1-3-1-1, Sofie, født 27 apr. 1994.

B-4-1-4, Hanne Marie Trudsø Telling, født 7 dec. 1946. Viet 6 jan. 1967 til
B-4-1-4+, Niels Bernhard Kattenhøj, født 5 mar. 1944.
Deres børn:
B-4-1-4-1, Lene Telling Kattenhøj, født 3 maj 1969.
B-4-1-4-2, Morten Telling Kattenhøj, født 18 jun. 1973.

B-4-2, Harald Sigfred Pedersen Telling, født 2 mar. 1905. Viet 7 okt. 1931 til
B-4-2+, Ane Kirstine Storgaard, født 26 jun. 1906, død efterår 1994 i Hjerm i Telling. Harald døde 10 dec. 1987. Overtog gården Telling i Hjerm.
Efterkommere:
B-4-2-1, Niels Peder Telling, født 1 aug. 1932. Viet 23 feb. 1957 til
B-4-2-1+, Ruth Jensen, født 4 maj 1932. Bopæl i Holstebro.
Børn:
B-4-2-1-1, Kirsten Telling, født 2 sep. 1958. Viet til
B-4-2-1-1+, Erling Frederiksen, født ca. 1955.
Deres børn:
B-4-2-1-1-1, Christian Frederiksen, født ca. 1985.
B-4-2-1-1-2, Rasmus Frederiksen, født ca. 1985.

B-4-2-1-2, Harald Telling, født 17 feb. 1961. Viet til
B-4-2-1-2+, Tonny (Telling), født ca. 1965. Bopæl i Vildbjerg.
Deres barn:
B-4-2-1-2-1, Anders Telling, født ca. 1990.

B-4-2-1-3, Henrik Telling, født 30 nov. 1965. Viet til
B-4-2-1-3+, Susanne, f. ca. 1965. Bopæl i Holstebro.
Deres Børn:
B-4-2-1-3-1, Nikoline Telling, født ca. 1990.
B-4-2-1-3-2, Josefine Telling, født ca. 1990.

B-4-2-2, Harry Gregers Storgaard Telling født 17 apr. 1935.
B-4-2-2-1, Lise Telling, født 1962. Gift og har et barn
B-4-2-2-1-1, Morten Telling, født 28 apr. 1995.

B-4-2-3, Else Marie Telling, født 12 jan. 1946. Viet 3 jun. 1974 til
B-4-2-3+, Henrik Madsen.
Deres barn.
B-4-2-3-1, Helena Telling Madsen, født 7 maj 1976.

B-4-3, Else Marie Pedersen Telling, født 11 maj 1915, død 15 maj 1915.

B-5, Hans Peder Jensen Trudsø, født 17 jun. 1883 i Struer. Viet (1) 20 apr. 1906 i Struer til
B-5+1, Mette Marie Knudsen, født 22 jun. 1885 i Hvidbjerg sogn, Refs herred. Datter af karetmager **Hans Knudsen** og hustru **Larsine Knudsen** i Hvidbjerg. Mette Marie døde ca. 1916. Viet (2) den 14 dec. 1919 til
B-5+2, Marie Gravesen, født 24 feb. 1886 i København. Hun døde 2 apr. 1952. Blev begravet i Struer. Hans døde 13 jun. 1971 i Struer på De gamles Hjem. Var smed, gas- og vandmester i Struer. Brandmand siden 1917. Fra 1932 kasserer i Struer Motorklub. Struer Dagblad 14 juni 1971: Fhv. vand- og gasmester Hans Trudsø, er død på De gamles Hjem i Struer. Trudsø ville på torsdag være fyldt 88 år. Hans Trudsø var født i Struer og var en særdeles velkendt personlighed i byen. Han blev selvstændig håndværksmester i 1933, efter at han i en del år havde været i kompagni med installatør Digmann. Trudsø har som Håndværksmester været med til at sætte sit præg på udviklingen i byen, og i en lang række af bl.a. Andelsboligernes ejendomme rummer installationer, som Trudsø har lavet. Trudsø tog også aktivt del i byens foreningsliv og han var gennem en årrække formand for vand- og gasmester

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

foreningen, næstformand i håndværker foreningen og også aktivt med i ledelsen af Odd Fellow Logen i Struer. Han mistede sin hustru i 1953, men blev boende i sit hus i Bredgade, indtil han flyttede ind i Håndværkerstiftelsen, og for tre år siden til De gamles Hjem. Han efterlader to sønner og en datter.

B-5-1, Ellen Marie Jensen Trudsø, født 16 maj 1906 i Struer. Viet ca. 1930 til
B-5-1+, Svend Aage Binné Andersen, født 9 jan. 1901. Ellen døde 15 dec. 1979. Ellen Marie fik et barn ret sent, 48 år gammel. Havde ikke født børn tidligere.
B-5-1-1, Susanne Trudsø, født 8 aug. 1954. Viet 2 apr. 1985 til
B-5-1-1+, Kasper Knud Petersen, født 4 apr. 1952.
B-5-1-1-1, Sophus Binné Petersen, født 6 maj 1987.
B-5-1-1-2, Jonas Binné Petersen, født 18 apr. 1990.

B-5-2, Christen Jensen Trudsø, født 18 sep. 1908 i Struer i Kirkegade, døbt 11 okt. 1908 i Struer kirke. Viet 13 dec. 1942 til
B-5-2+, Kirstine Villadsen, født 23 maj 1920. Christen døde 12 maj 1986 i Vejle. Var gæstgiver i Vejle.
Trudsø Christian, restauratør. Søn af gas- og vandmester Hans Trudsø. Viet 13 dec. 1942 til Marie Trudsø, født Villadsen. Handelsuddannet hos købmand M. Andersen i Struer, 1922- 1926. Ekspedient samme sted. Hos købmand Freir i Randers 1928- 1938. Etableret som købmand i Struer 1938- 1950. Lagerforvalter i fa. M. Koustrup i Struer 1950- 1953. Beværterbevilling 1953, overtaget nuværende virksomhed samme år. Medlem af bestyrelsen for Restauratør- og Hotelværtforeningen for Vejle og Omegn 1962- 1965. Formand for festudvalget. Flere tillidsposter indenfor kolonialbranchen. Adresse og firma: Landmandshotellet Nørregade 33, Vejle. Jvf. Biografisk håndbog for Den danske hotelvært- og Restauratørstand. København 1967.
Hans købmandsforretning i Struer lå på hjørnet af Ringgade og Søndergade.
Efterkommere:
B-5-2-1, Svenn Trudsø, født 2 jun. 1946. Viet 14 nov. 1964 til
B-5-2-1+, Kirsten Schollert.
B-5-2-1-1, Jan Trudsø, født 8 maj 1967. Samlever med
B-5-2-1-1+, Marianne. De har en søn
B-5-2-1-1-1, Patrick Trudsø, født 5 feb. 1994.

B-5-2-1-2, Per Trudsø, født 7 jun. 1969, død 22 okt. 1983.

B-5-3, Hans Peder Jensen Trudsø, født 1 apr. 1913 i Struer, døbt 1913 i Struer. Død 21 maj 2000. Viet (1) 1938 i Struer til
B-5-3+1, Anna Laursen, født 1916 i Struer, død 9 nov. 1940 i Struer. Viet (2) 19 jul. 1941 til
B-5-3+2, Ketty Darling, født 16 apr. 1921 i Skotland. Hans var pedel på Struer Statsgymnasium.
Struer Dagblad 9 nov. 1940. Dødsfald. Struer Statsgymnasiums pedel, Hans Trudsø, har mistet sin unge hustru, med hvem han blev gift for et par år siden. Fru Anna Trudsø, der kun blev 24 år gammel, var datter af pølsemager **Jacob Laursen** og hustru, Strandvejen 5. Den unge kvinde blev syg et års tid efter, at hun var blevet gift og sygdommen tog en så alvorlig vending, at det trods flere langvarige hospitalsophold blev klart, at det bar mod døden. Den indtraf i nat i forældrenes hjem, hvortil hun kom for 14 dage siden fra folke kuranstalten ved Hald. Fru Anna Trudsø var en dygtig og afholdt ung kvinde, hvis tidlige død volder sorg hos mange.
Fra Struer Statsgymnasium. Årsskrift 1983. Af Hans og Ketty Trudsø.
Ved gymnasiets start i 1938 søgte jeg stillingen som pedel. Som så mange andre håndværkere dengang var jeg af og til arbejdsløs. Jeg havde været med til at installere centralvarmen og de sanitære anlæg sammen med min far, daværende vand- og gasmester Hans Trudsø. Bygningen havde tidligere været benyttet af DSB's 3. Distrikt, som var blevet nedlagt og havde stået tom i fem år. Stærke kræfter i byen med afdøde læge H. Lund i spidsen fik foranlediget, at bygningen blev overdraget staten kvit og frit af kommunen og fik oprettet et gymnasium. Forud var der gået mange svære forhandlinger om placeringen af gymnasiet. Der var nemlig også planer fremme om, at der skulle være hospital i huset. Det blev der en overgang nogle år senere, men det er en anden historie. Vi fik vort gymnasium, der blev taget i brug som sådan i august 1938.
I første omgang fik jeg ikke stillingen som pedel. Dengang som så ofte nu gik der politik i sagen. En bager fik ad dunkle omveje stillingen. Det gik imidlertid ikke så godt for ham. Da fyrings sæsonen satte ind viste det sig, at der var forskel på at fyre i en bageovn og i tre store kedler i kælderen på gymnasiet. Jeg blev derfor spurgt, om jeg ville overtage fyringen, hvilket jeg accepterede og begyndte den 1 oktober 1938. Den første januar 1939 blev jeg ansat som pedel på prøve i to år. 1 februar 1941 blev jeg fast ansat. Jeg var da 28 år gammel.
Det var en stor forandring at komme fra et håndværk til et arbejde, som man aldrig kunne se et færdigt resultat af. Arbejdstiden var både hverdag og helligdag. Man skulle op tidligt om morgenen for at fyre tre kedler, rense disse for aske og

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

slagger, feje fortov og skolegård, være bydreng for rektor, sælge mælk og wienerbrød i det store frikvarter, skifte håndklæder, toiletpapir, pærer, passe flagdage. Om eftermiddagen skulle man sammen med fire damer sørge for, at skolen blev gjort rent til næste dag. Dengang fejede vi skolestuer og gange med savsmuld iblandet olie.
Børn af andet ægteskab:
B-5-3-1, Hans Trudsø, født 13 nov. 1941. Viet 29 dec. 1964 til
B-5-3-1+, Hanne Moustgaard, født 7 jan. 1941.
Deres børn:
B-5-3-1-1, Lone Trudsø, født 1 okt. 1967.
B-5-3-1-2, Mette Trudsø, født 16 apr. 1970.
Mette er journalist og skriver af og til i dagspressen (Jyllandsposten).

B-5-3-2, Grethe Trudsø, født 3 apr. 1945 i Struer. Viet ca. 1972 til
B-5-3-2+, Cai Mose, født 20 jan. 1942. Bopæl i Bremdal.
Deres børn:
B-5-3-2-1, Anne Trudsø Mose, født 2 jun. 1972.
B-5-3-2-2, Lotte Trudsø Mose, født 2 okt. 1973.

B-6, Kirstine Marie Jensen Trudsø , født 25 feb. 1887 i Struer, døbt. 2 mar. 1887 i hjemmet. Viet 22 nov. 1913 i Struer til
B-6+, Rasmus Jensen, født 6 nov. 1880 i Gravballe. Død 12 jan. 1969, begravet fra Hjerm Østre kirke. Kirstine døde 28 mar. 1971 i Hjerm på Solglimt, begravet 31 mar. 1971 fra Hjerm Østre kirke. Rasmus var søn af pakhus formand **Johan Jensen** og **Rasmine Rasmussen**. Han var gartner i Gimsing, boede ved Quistrup skov. Ægteparret fejrede guldbryllup den 22 nov. 1963. I Struer Dagblad kunne læses:
Gartner Rasmus Jensen og hustru, Skovvang, Hjerm kan i dag, fredag den 22 nov. fejre guldbryllup. Rasmus Jensen, der stammer fra Silkeborg egnen kom som ung gartner til Quistrup ved Struer, hvor han var nogle år, indtil han for ca. 50 år siden begyndte eget gartneri. I en lang årrække, sålænge kræfter og helbred slog til, kørte Rasmus Jensen til Struer og solgte sine grønsager på torvet og andre steder og var en kendt skikkelse i byen..
Fru Kirstine Jensen, der er en dygtig husmoder, har været sin mand en god hjælper, og ægteparret kan se tilbage på mange års flittig virke. De er afholdte og respekteret af dem, der kender dem nærmere, og har været venlige og gæstfrie mennesker. Desværre er helbredet for begges vedkommende ikke så godt som ønskeligt.

Struer Dagblad, 13 jan 1969. Nekrolog.
Gartner Rasmus Jensen er død på De gamles Hjem i Hjerm. Han blev 88 år og var født i Grauballe på Silkeborg egnen. Han lærte gartnerfaget og kom omkring århundredskiftet til Quistrup som gartner. Her virkede han i nogle år, men da han havde lyst til at blive selvstændig, købte han et areal fra gården "Aldershvile" i Hjerm og fik snart oparbejdet et veldrevet gartneri. De fleste af sine produkter solgte han på torvet i Struer, hvor han havde fast stade to gange om ugen i over 50 år. Han fik oparbejdet en stor kundekreds og kunderne satte pris på hans venlige og reelle væremåde. Rasmus Jensen var en meget flittig mand og en stor naturelsker. Hans kæreste fritidssyssel- så længe kræfterne slog til- at komme ud i naturen med fiskestangen. Han var desuden en meget oplyst mand, der med levende interesse fulgte med i tidens aktuelle spørgsmål, og en samtale med ham var altid interessant. For godt to år siden afhændede Rasmus Jensen gartneriet, og han og hustruen fik ophold på De gamles Hjem i Hjerm. Han overleves af sin hustru. Der var ingen børn i ægteskabet.

B-7, Alfred Kristian Jensen Trudsø, født 19 feb. 1891. Viet 14 feb. 1915 i Lemvig til
B-7+, Marie Kristine Pedersen, født 14 jul. 1886 i Lemvig. Datter af **Bendt Pedersen** og **Kristine Elisabeth Hansen.**
Død 7 aug. 1964 i København, begravet 12 aug. 1964 fra Søborg Kirke, begravet på Gladsaxe Kirkegård. Alfred tog Eksamen 1912 fra Nr. Nissum Seminarium. Han døde den 24 juni 1944 og blev begravet 28 juni fra Søborg Kirke på Gladsaxe Kirkegård.

Alfreds svigerforældre blev viet i Lemvig 1876. Bendt Pedersen var født den 17 maj 1851 i Gilleleje. Han døde 20 dec. 1914 i Lemvig.
Kirstine Elisabeth Hansen var født 28 mar. 1849 i Erritsø. Død efter 1926. Datter af smedemester **Hans Heinrich Hansen** og hustru **Ane Kathrine Frederiksdatter**. (Se Røde Mølle slægten under 4-B-12, **Jens Christen Christensens** hustru **Julie Marie Hansen**, som var Kirstines søster).
Bendt Pedersen var ud af den Gilleleje familie, der er beskrevet i bogen: **Guvernør Gabriel Milan** og hans slægt. Udgivet i Helsingør 1926.
Kort fortalt var Gabriel Milan en administrator af portugisisk- jødisk afstamning, som kom i dansk tjeneste. 1684 blev han udnævnt til guvernør over St. Thomas. Han mis røgtede sit embede og blev kaldt tilbage til Danmark allerede to år efter. Ved hjemkomsten blev han arresteret og anbragt i Citadellet. 17 nov. 1687 blev han dømt til fortabelse af ære, liv og gods. Dommen appelleres til højesteret, hvor den blev behandlet den 21 marts 1689. Dommen her kom til at lyde på det samme med tilføjelse af, at hoved og hånd skulle sættes på stage, Milans blod- og æresdomme kasseres, hans beskyldninger tilbagevises, han skulle udrede erstatninger etc. Ved kgl. Benådning slap han for at klæde stejle og for at få hånden af hugget. 26 marts 1689 fuldbyrdedes straffen ved 5-6 tiden om

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

morgenen på Nytorv. I sine sidste fem dage sad Milan i arresthuset. I lighed med andre dødsdømte fik han rigeligt af drikkevarer: 4 potter rhinskvin, 2 potter franskvin, øl og brændevin. En grum historie.

Udover at fortælle Gabriel Milans historie er nævnte bog en slægtsbog for Milans efterkommere. En af disse er **Frederikke Kristensdatter** født 27 dec. 1812 i Gilleleje. Død 14 jul. 1891 i Gilleleje. Viet 9 aug. 1833 i Gilleleje til fisker **Peder Larsen** født 4 aug. 1813 i Gilleleje. Død 3 feb 1883 i Gilleleje.
Dette ægtepar fik 8 børn. Bendt Pedersen var den yngste. Nummer 6 i børnerækken var **Poul Christian Pedersen** født 22 aug. 1846 i Gilleleje. Han var fisker i Gilleleje og giftede sig med en fiskerdatter herfra. De fik et barn, som også blev fisker.
Poul Christian Pedersen skrev som 83 årig en lang og god beretning om sin sejlads som 16 årig dreng i 1862 med briggen Hvalfisken på Grønland. Denne beretning er afskrevet i "Søens verden" nr. 5, 1961-62. I artiklen i "Søens Verden" er der et billede af Poul Christian Pedersen.
Hermed endnu lidt tilhørsforhold til "Hvalfisken" og Grønland jvf. Kleinschmidt afsnittet.

Bendt Pedersen og **Kristine Elisabeth Hansen** havde følgende børn:

1. **Frederik Adolf Pedersen**, født 19 sep. 1876 i Gilleleje. Død 17 apr. 1894 i Brasilien.
2. **Hans Henrik Pedersen**, født 24 mar. 1880 i Lemvig. Han var sømand. Viet 2 jul. 1913 i Lemvig til **Karen Marie Munch**, født 4 apr. 1886 i Tæbring.
3. **Ane Kathrine Pedersen**, født 5 nov. 1881 i Lemvig. Lærerinde i Lemvig.
4. **Bente Christine Pedersen**, født 13 feb. 1884 i Lemvig. Viet 14 feb. 1916 i Lemvig til dykker i Frederikshavn, **Sofus Peter Davidsen Lou**, født 23 nov. 1882 i Svaneke.
5. **B-7+, Marie Kristine Pedersen**, født 14 jul. 1886 i Lemvig. Viet 14 feb. 1915 i Lemvig til lærer **B-7, Alfred Trudsø**, født 19 feb. 1891 i Struer.
6. **Peder Pedersen**, født 2 jan. 1889 i Lemvig, skibsfører, Ringkøbing. Viet 5 aug. 1922 i Skive til **Henriette Annine Nielsen**, født 30 maj 1894 i Skive.

B-7-1, Bendt Jensen Trudsø, født 2 aug. 1916 i Nykøbing Sj, død 4 maj 1966 i Haslev. Student, nysproglig, fra Lyngby Gymnasium 1934. Amanuensis, cand.mag. 1942 med musik som hovedfag, tysk og engelsk som bifag, talepædagog. Ugift, Ingen børn.

B-7-2, Erik Trudsø, født 28 mar. 1919 i Struer i Vestergade 1. Viet 21 aug. 1949 i Finland til
B-7-2+, Saga Nikkinen, født 29 jan. 1925 i Jitti i Finland. Ref: Red. Tage Uhrskov: Mur og betonfagene. Lektor, civilingeniør. Student 1937, filosofikum 1938, cand. polyt. 1944. Ingeniør i Monberg og Thorsen s.å. I Gentofte kommune 1946. Danmarks tekniske Højskole, lab. f. tekn. fysik 1947. Ved Statens tekn. Forskningsanstalt i Helsingfors 1948. Ved Lydtekninsk lab. ATV 1950. Ved Danmarks tekn. Højskole, fys. lab. 1951. Ved statens byggeforskningsinst. Kbh. 1954. Ved Danmarks Ingeniørakademi, bygningsafd., Lyngby siden 1967. Fagl. redaktør ved Ingeniørernes Ugeblad 1959-62. Har skrevet: Et stort antal byggetekniske artikler. Udtaget enkelte patenter. Medl. af Dansk Ingeniørforening. Har bygget stort sommerhus ved Vang på Bornholm. Pensioneret i 1989. Erik døde den 8 nov. 1998 i hjemmet i Søborg. Bisat fra Søborg kirke den 14 nov. 1998.
B-7-2-1, Tuula Helena Murtio, født 16 jul. 1945 i Helsingfors i Finland. Viet 27 jun. 1966 til
B-7-2-1, Dan Olesen, født 4 jan. 1945. Helena er adopteret 1949 af Erik Trudsø. Navneændring til **Helena Trudsø**. Nysproglig student 1965. Ægteparret skilt 30 aug. 1973.
B-7-2-1-1, Tanja Trudsø Olesen, født 13 jan. 1967, død 10 okt. 1988.

B-7-2-2, Jens Eskil Trudsø, født 24 jan. 1950 i Helsingfors i Finland. Viet 7 jan. 1976 til
B-7-2-2+, Inger Døssing, født 28 jun. 1950 på Bispebjerg. Datter af **Peter Døssing** og **Karen (Døssing)**. Inger er tandlæge. Jens gik i Marielyst skole fra 1957 til 1965. Herefter Søborg Gymnasium fra 1966-1969. På Danmarks tekniske Højskole 1969- 1974. Ansat på: Københavns Pektinfabrik 1975-1984. Plumrose 1984-1985. Københavns Pektinfabrik 1985-1988. I USA, Hercules Inc. 1988-1991. Københavns Pektinfabrik fra 1992-. Forfatter til artikler i bladet Samvirke. Berlingske Tidende skrev 23.01.00 i anledning af hans 50 årsdag: Jens E. Trudsø har i snart 25 år været ansat i Hercules Copenhagen A/S, hvor han har beskæftiget sig med forskning og udvikling, markedsføring, industriel ejendomsret og forretningsmæssige efterretninger.

B-7-2-2-1, Morten Christian Trudsø, født 14 nov. 1976 i Køge. Matematisk student 1996.
B-7-2-2-2, Signe Charlotte Trudsø, født 23 apr. 1980 i Roskilde.

B-7-2-3, Eva Erika Trudsø, født 12 apr. 1965 i Gentofte. Civilingeniør i kemi fra DTU 1993. Koncertsanger, uddannet hos Kristian Riis og Kim Borg.
Som civilingeniør 1994-96: Ansat som midlertidig underviser ved Slagteriskolen i Roskilde til at

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

undervise levnedsmiddelteknikere i matematik, kemi og procesteknologi. 1998-99: Ansat ved DFM (Dansk Institut for Fundamental Metrologi), som forsker til at undersøge målemetoder indenfor spektroskopi og ledningsevne måling. Fra 1999 ansat som underviser ved Laborantskolen i København til at undervise kemoteknikere i kemi, IT, måling og styring, termodynamik og maskinlære.
Som sanger fra 1998: Tilknyttet Musikkoret København som fast sopransolist. Adskillige solokoncerter sammen med Niels Henrik Jessen, organist ved Kastrup Kirke. 1999: Koncert i forb. med DTU's års fest, hvor også Dronning Margrethe og Prins Henrik deltog.

Scannet fra Ingeniøren. Dateret 6 dec. 1996.
Eva Trudsø begyndte sin karriere som sanger ved begravelser. Mine med studerende troede, at jeg havde en meget stor familie med en dødelig arvelig sygdom, fordi jeg altid skulle til begravelse.

Det er ikke sikkert, at *Eva Trudsøs* naboer ved, at hun faktisk er civilingeniør. Men en ting er sikkert: De ved, at hun synger. Op til sangkonkurrencer smider hun en seddel ind til naboerne, så de er forberedt på, at den næste uges tid, bliver der sunget og trænet stemme, så rækkehusene på Gustav Wiedsvej i Søborg ryster.
Jeg varsler naboerne i god tid, så de eventuelt kan nå at bestille en rejse syd på, mens jeg »larmer«, griner Eva Trudsø.
Men det er nok mere sandsynligt, at naboerne bliver hjemme, slukker for radio og fjernsyn og nyder Evas sang.
For hun er god. Så god, at hun har sunget 30 koncerter i Danmark og udlandet, deltaget i internationale sangkonkurrencer og, efter en hård optagelsesprøve, er blevet privatelev hos tidligere operasanger og professor *Kim Borg*.
Jeg elsker at optræde for et publikum. Mit mål er at flest mulige græder under mine koncerter. Så har jeg været god. Det er vigtigt at græde, og opera kan, når det er godt, røre ved vores urfølelser, fortæller Eva Trudsø.

Kampvilje
Eva Trudsøs mål er at kunne komme til at leve af at være opera- og koncert sanger og den store drøm er at synge hovedpartiet i Gerschwins Porky and Bess i Veronas berømte amfiteater. Så er alt gået op i en højere enhed: At synge sin yndlingsopera på sit favorit teater.
Jeg ved, at jeg nok skal få min drøm opfyldt siger Eva Trudsø.
Musikaliteten har Eva Trudsø ikke fra fremmede. Faderen, *Erik Trudsø,* spiller violin og moderen, *Saga,* havde som ung en kort karriere som sanger i Finland, hvor hun opnåede at synge i statsradiofonien. Der er altid blevet spillet og sunget i familien Trudsø, og de fleste syntes, at Eva med den specielle stemme »burde gøre noget ved det«.
Til gengæld kom det som en overraskelse, da Eva Trudsø efter gymnasiet proklamerede, at hun ville være ingeniør Alle havde forventet, at hun med sit fine sprogøre skulle være cand. mag. i sprog. Men tanken om at blive ingeniør lå ikke fjernt, for både min far og bror er ingeniører, men jeg måtte retfærdiggøre over for familie og venner; at jeg valgte at blive ingeniør, fortæller Eva Trudsø, som er uddannet kemiingeniør.

Ingeniører er kreative
Men ærlig talt, jeg fattede ikke en meter det første år på DTU. Jeg er højrehjernet og brugte et par år på at lære at tænke som ingeniører. Men jeg er meget stolt over, at jeg gennemførte uddannelsen. Jeg kunne ikke forestille mig noget andet end ingeniøruddannelsen, som i allerhøjeste grad har stillet min nysgerrighed, siger Eva Trudsø, som gerne vil slå en pæl igennem fordommene om, at ingeniører er kedelige, indadvendte og umusiske. Ingeniørfaget er kreativt, og ingeniører er ofte meget kreative og skabende, hvilket de nødvendigvis også må være for at løse de opgaver, de bliver stillet. Og med hensyn til det musiske, kan jeg henvise til min far og bror; som begge er ingeniører og meget musikalske og kreative.

Matematik i musik
Ingeniørfaget og musikken supplerer i øvrigt hinanden godt. Faktisk er der en del matematik i musikken. Fjerdedels- og ottende dels takter er jo brøkregning. I det hele taget handler musik meget om at sætte i system. På den måde har jeg også haft brug for ingeniøruddannelsen i musikken. Men modsat kan jeg også bruge mine erfaringer fra musikken i jobbet som ingeniør. Da jeg underviste på Slagteriskolen i Roskilde, var der ingen, som ikke kunne høre min stemme. I mit arbejde med sang og musik, har jeg også lært, at et grundigt forarbejde er vigtigt. Det giver dig mulighed for større spontanitet og kreativitet. Det er erfaringer; jeg også kan bruge som ingeniør; fortæller Eva Trudsø.

Rocksanger som 50-årig
Men selv om Eva Trudsø er glad for sin uddannelse som ingeniør, og i øjeblikket videre uddanner sig som projektleder; er det stadig drømmen om at slå igennem som opera- og koncert sanger, der optager hende mest.
Til december rejser jeg til Firenze for at tale med forskellige musikagenter; og samtidig vil jeg også søge job som ingeniør Jeg taler italiensk, så det skulle kunne lade sig gøre. Jeg prøver; og så må vi se, hvad der sker; siger Eva Trudsø optimistisk, holder en kunstpause, og siger eftertænksomt:

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Jeg tror; at det er det, der er hemmeligheden: Man skal bare kaste sig ud i det siger Eva Trudsø, som dog har endnu en drøm, som de færreste ved noget om.
Jeg kan godt se mig selv som rocksanger som 50-årig, hvis altså min stemme holder så længe. Det er derfor; at jeg går i minkpels, hvad de fleste operasangere i øvrigt gør Den varmer så godt om halsen, siger Eva Trudsø, grinende.

B-7-3, Else Trudsø, født 22 apr. 1922 i Ydby sogn i Thy. Viet 14 okt. 1950 til
B-7-3+, Eigil Holck-Hansen, født 26 jun. 1924 i Hjørring, død okt. 1989 i Hasle. Skilt 25 okt. 1957. Var tvilling til Kirsten. Navneskift i 1970 fra Holck-Hansen til pigenavnet Trudsø. Siden 1994 bosat i Rønne. Død 16 dec. 1997 i Rønne, bisat 20 dec. 1997 fra Rønne Kapel. Nekrolog i Bornholmeren: Else Trudsø, Fiskerstræde 5, Rønne er død 75 år gammel. Else Trudsø var født i Ydby i Thy, men allerede da hun var 2-3 år gammel flyttede familien til Søborg, hvor hun voksede op. Faderen var lærer, og det blev Else Trudsø også selv. I de unge år var hun en meget aktiv idrætskvinde. Hun var elitegymnast og var bl.a. i 1946 med på Flensted Jensens hold på turne i både Europa og USA. Da Else Trudsø blev færdig på seminariet, fik hun arbejde på Gladsaxe skole. Der undeviste hun, indtil hun i 1967 flyttede til Bornholm. Et år tidligere havde hun købt sommerhus i Vang, og hun blev så glad for stedet, at hun ønskede at bo her fast. Hun arbejdede først et par år på Klemensker skole og kom derefter til Rutsker skole, hvor hun underviste, indtil hun gik på pension i 1985. I 1972 havde Else Trudsø fået sit sommerhus istandsat som helårshus og flyttede til Vang. Der boede hun, indtil hun ca. 1994 flyttede til Rønne. Else Trudsø efterlader sig en datter og en søn, samt fire børnebørn. Begge børnene bor på Bornholm.

B-7-3-1, Niels Holck-Hansen, født 25 maj 1951 i Søborg. Viet 23 mar. 1991 til
B-7-3-1+, Natalja Borisovna Karpmann, født 20 feb. 1960 i Lvov i Rusland. Navneændring 1970 til **Niels Trudsø**. Sprogløjtnant 1972 med russisk som fag. Russisk bifag ved Københavns Universitet 1982. Ejendomsmæglerassistent 1982-84. HD fra Københavns Handelshøjskole 1982. Ansat hos Ejnar Jensen & Søn, Rønne 1984-91. Sproglærer ved Rø Flygtningeskole. Natalja er datter af **Boris Karpmann** og **Elena Efimovna Karpmann**.
Natalja er uddannet lærer og sygeplejerske i Kirov, Rusland. Hun var en tid lærer ved Rø Flygtningeskole.
B-7-3-1-1, Hannah Trudsø, født 12 mar. 1992 i Rønne.
B-7-3-1-2, Nadia Trudsø, født 4 feb. 1994 i Rønne.

B-7-3-2, Lise Holck-Hansen, født 5 jun. 1953 i Søborg. Viet 11 mar. 1976 til
B-7-3-2+, Graham John Stallwood, født 26 apr. 1953 i North Ferriby, York, England. Navneændring til **Lise Trudsø** i 1970. Skilt 5 nov. 1981. Læreruddannet på Vordingborg Seminarium 1985. Ansat ved Rønne Kommunes Skolevæsen 1985.
B-7-3-2-1, Maja Stallwood, født 26 mar. 1977 i Rønne. Navneskift til Trudsø i 1979. Nysproglig student fra Rønne Gymnasium 1996.
B-7-3-2-2, Liv Trudsø, født 11 okt. 1979 i Rønne.

B-7-4, Kirsten Trudsø, født 22 apr. 1922 i Ydby i Thy. Viet 10 dec. 1949 til
B-7-4+, Fritz Arthur Leopold Westerberg, født 28 mar. 1912 i Næstved, død 24 aug. 1993, begravet 30 aug. 1993 fra Lundehus kirke. Kirsten var uddannet sygeplejerske ved Bispebjerg Hospital i 1946. Fungerede kun tre år som sygeplejerske. Hun døde 31 maj 1979, begravet 2 jun. 1979 fra Lundehus kirke. Mand og hustrus urner nedsat på familiegravsted Westerberg på Rønnede kirkegård.
B-7-4-1, Hanne Westerberg, født 21 jun. 1951, København NV, døbt 17 sep.1951 i Emdrup kirke. Viet (1) til
B-7-4-1+1, Leif Passer, født 9 jun. 1949. Viet (2) 20 aug. 1983 i Lundehus kirke til
B-7-4-1+2, Ewan Larsen, født 17 feb. 1951. Hanne konfirmeret 17 okt. 1965 i Lundehus kirke. Bankassistent i Unibank. Skilt fra Ewan Larsen feb. 1986.
Børn med Leif Passer:
B-7-4-1-1, Christian Westerberg, født 12 apr. 1978, døbt 2 jul. 1978 i Lundehus kirke. Konfirmeret 7 maj 1993 i Søborg kirke.

B-7-4-2, Anne-Lise Westerberg, født 20 apr. 1957, døbt i Lundehus kirke. Viet 26 sep. 1992 i Vangede kirke til
B-7-4-2+, Jørgen Jepsen, født 11 jun. 1959. Regnskabschef.
Anne-Lise er fuldmægtig i PFA.
Barn:
B-7-4-2-1, Christina Maj Westerberg Jepsen, født 13 maj 1992, døbt 26 sep. 1992 i Vangede Kirke.

B-7-5, Svend Trudsø, født 6 okt. 1923 i Ydby i Thy. Viet 4 dec. 1948 i Søborg Kirke, Søborggård sogn til
B-7-5+, Ruth Harriet Nielsen, født 20 maj 1926 i Christians sogn, København. Datter af **Anton August Nielsen** og hustru **Vilhelmine Nicoline Erhardsen**.
Svend var Elinstallatør med forretning på Søborg Hovedgade. Han døde den 18 feb. 1980 i Thonen Les Bains i De Franske Alper. Begravet fra Gladsaxe Kirke på Gladsaxe Kirkegård.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Nekrolog i Kristeligt Dagblad februar 1980: El installatør Svend Trudsø, Åkjærs Allé 34 A i Søborg, er pludselig død under et ferieophold i De franske Alper, 56 år gammel. Han var en meget kendt og agtet personlighed i Gladsaxe. Som ung blev han udlært som elektriker og har i en årrække drevet en stor mangeartet håndværkervirksomhed, dels en detailforretning på Søborg Hovedgade og dels som installatør ved mange store nybygninger samt som Nesa's mand i Søborg området. Han gjorde et stort arbejde i bestyrelserne for Gladsaxe Håndværkerforening og Søborg Handelsforening og var også stærkt engageret i det lokale kristelige arbejde. Han var således et meget aktivt deltager i menighedsarbejdet ved Søborg Kirke og i mange år en meget virksom leder i den lokale FDF kreds. Ruth bor fortsat i Søborg.
Deres børn, oversigt:
B-7-5-1, Lars Trudsø, født 5 apr. 1953.
B-7-5-2, Marianne Trudsø, født 12 jun. 1954.
B-7-5-3, Kaare Trudsø, født 16 jun. 1959.

B-7-5-1, Lars Trudsø, født 5 apr. 1953 i Søborggaard sogn. Viet 9 apr. 1988 på Søllerød Rådhus til
B-7-5-1+, Lise Lotte Laulund, født 6 nov. 1958 i Godthåbs sogn.
Lars var jvf. en artikel i KD i første halvdel af 1990'erne ansat som leder af Danmarks Radios sprogværksted. Han er cand.comm. fra RUC i 1980. Lise blev cand.phil. i etnologi 1987. Hun er datter af **Jørgen Laulund** og hustru **Inge Hansen.**

Deres børn:
B-7-5-1-1, Malthe Tobias Trudsø, født 6 maj 1984 i Taarbæk sogn, Lyngby.
B-7-5-1-2, Amalie Laulund Trudsø, født 24 apr. 1988 i Gl. Holte sogn, Søllerød.

B-7-5-2, Marianne Trudsø, født 12 jun. 1954 i Søborggaard sogn. Samlever med
B-7-5-2+, Erik Guldbrandt Henrichsen, født i Helleruplund, døbt i Vanløse sogn. Svagstrømsingeniør, uddannet 1979. Marianne er folkeskolelærer, uddannet 1978.
Deres børn:
B-7-5-2-1, Laura Maria Trudsø, født 5 maj 1981 i Christians sogn, Lyngby.
B-7-5-2-2, Linea Kristine Trudsø, født 2 okt. 1991 i Christians sogn, Lyngby.

B-7-5-3, Kaare Trudsø, født 16 jun. 1959 i Søborggaard sogn. Viet 4 sep. 1993 i Lyngby kirke til
B-7-5-3+, Lone Gether Thomsen, født 5 apr. 1960 i Hellig Kors sogn. Datter af **Hans Henrik Thomsen** og hustru **Anni Gether.**
Kaare tog HD fra Handelshøjskolen i København. Er produktgruppechef på Carlsberg. Lone blev engelsk korrespondent 1983 og merkonom 1985.
Deres børn:
B-7-5-3-1, Christian Trudsø, født 24 nov. 1988 i Vanløse.
B-7-5-3-2, Kathrine Gether Trudsø, født 26 feb. 1993 i Lille Værløse.

Smedens familie fotograferet omkring år 1900. Den yngste Alfred var født 1891, og han er nok ca. 9 år gammel.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Trudsøslægten

7 afsnit

Johan Christian Jensen og Kirsten Marie Christensen
med efterkommere.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

C, Johan Christian Jensen Trudsø, født 16 feb. 1841 i Gimsing i Trudsø. Viet 29 okt. 1865 i Gimsing Kirke til **C+, Kirsten Marie Christensen** født 25 feb. 1833 i Sir sogn. Datter af gårdmand **Christen Nielsen** og hustru **Karen Christensdatter** i Siirgaard. Hun døde den 28 apr. 1914 i Gimsing i Trudsø. Johan døde 15 aug. 1916 samme sted. Han var gårdejer af Trudsø.

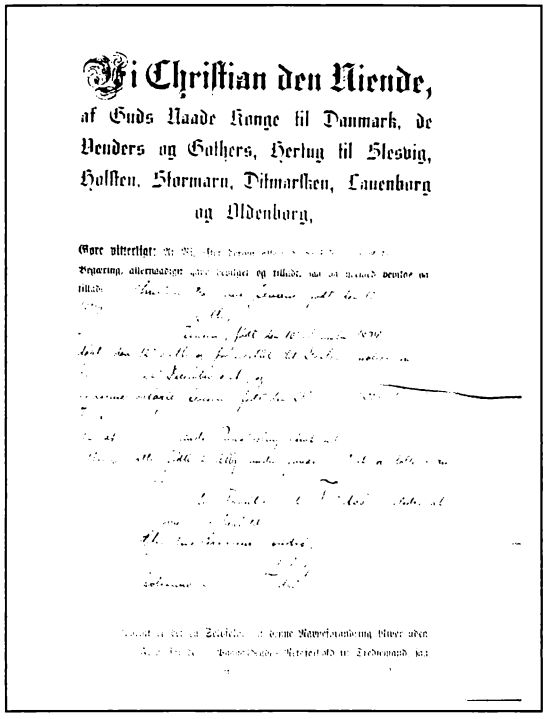

Vi Christian den Niende,
af Guds Naade Konge til Danmark, de Venders og Gothers, Hertug til Slesvig, Holsten, Stormarn, Ditmarsken, Lauenburg og Oldenburg,

Dette er forreste side af folioarket. Teksten læses i næste spalte.

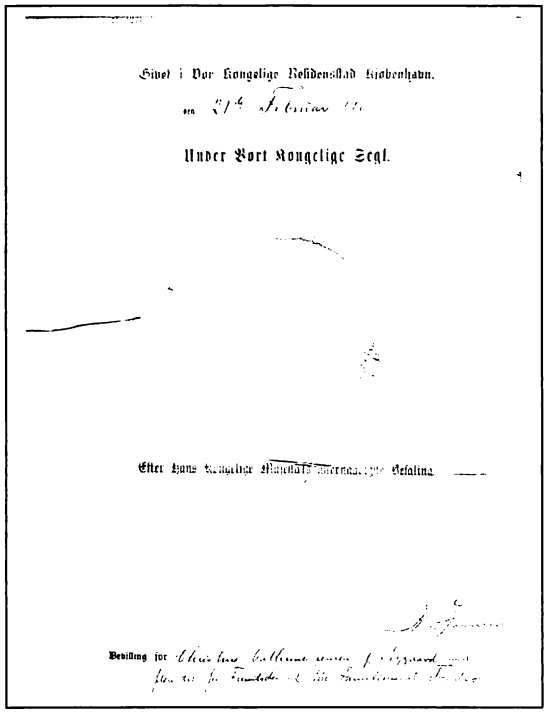

Givet i Vor Kongelige Residensstad Kiøbenhavn.

Under Vort Kongelige Segl.

Kongens segl, som er ret utydeligt. Bevilling for Christine Cathrine Jensen af Nygaard med flere til for fremtiden at føre familienavnet Trudsø.

Johan Christian Jensen Trudsø fik sammen med tre af sine børn navneforandring iht. Kgl. resolution af 7 mar. 1905. Her på anden side af folioarket står bl.a.:
Gøre vitterligt: At Vi, efter derom allerunderdanigst gjort ansøgning og begæring, allernådigst have bevilget og tilladt, så og hermed bevilge og tillade, at *Christine Cathrine Jensen, født den 12 jan. 1872, døbt den 21 s. md. og Jens Haislund Jensen, født den 10 nov. 1874 hjemme, døbt den 12 s. md. Og fremstillet til dåbens publication i kirken den 26 dec. s. å. Og Johanne Marie Jensen, født den 28 mar. 1878, døbt den 7 apr. s. å. Alle af Nygaard under Ringkøbing amt udi vort land Nørrejylland, alle fødte i Ølby under fornævnte amt og døbte i kirken samme steds.*
Må for fremtiden før familienavnet Trudsø, således at deres fulde navne blive henholdsvis:
Christine Cathrine Trudsø, Jens Haislund Trudsø og Johanne Marie Trudsø.

Den ældste datter Ane Kirstine Jensen var ikke med i navneændringen fordi hun på tidspunktet for navneændringen havde været gift i 15 år og var bosat i Nyborg. Af de tre børn, som navneændringen omhandler blev to gift samme år og den tredje blev gift året efter. Tre bryllupsfestligheder indenfor et år.
Billede af familien kan ses i "Struer folk nr. 4, 1989". Johan Christian har ikke ansøgt om erindringsmedalje for deltagelse i krigen 1864.
Gimsing KB: 16 feb. 1841 født Johan Christian Jensen, vaccineret 16 jan. 1844 af Gleerup. Fører iht. navnebevis udfærdiget 7 jul. 1905 af By- og Herredsfogeden i Holstebro, navnet Johan Christian Jensen Trudsø (VA 1719/1905). Døbt den 31 feb. I hjemmet og dåben publiceret i kirken den 4 april. Forældre, grovsmed Jens Christensen og hustru Ane Kirstine Jensdatter af Trudsøe. Båren af Ane Margrethe Christensdatter af Nørbye i Asp. Faddere: **Christian Nørbye**, Jens Møller af Fabjerg, **Madam Tinggaard** og seminarist Dahl af Gimsing Skole.
FT 1870, Ølby sogn, Nygaard:
Johan Kr. Jensen, 28 år, jordbruger. Kjerstine Marie Kristensen, 36 år, født i Sir sogn. Ane Kjerstine Jensen, 3 år, født i Ølby sogn, barn. Jens Trudsø Jensen, under 1 år. Herudover var der en arbejdskarl og en arbejdspige samt Ane Kjerstine Jensen, 58 år, enke, aftægtskone.
Registreringen ved denne FT 1870 findes under Ølby sogn. Det må have givet en del problemer gennem tiderne, at "Nygaard" egentlig lå i Ølby sogn. I Ølby sogns kirkebog, arkiv nr. C 503/6 står: En ministeriel resolution af 9 april 1892 pålagde, at da ejendommen matr. nr. 10 b af Gimsing sogns vestre del i kriminel og gejstlig henseende hører under Ølby, skal nedenstående kirkelige handlinger udslettes i Gimsing sogns kirkebøger: 10 nov. 1874, Jens Haislund Jensen, hjemmedøbt 12 nov., dåben

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

publiseret i Gimsing kirke 26 dec. s.å. Forældre, gmd. Johan Christian Jensen og hustru Kirsten Marie Christensen af Nygaard. I Gimsing kirkebøger står fødslen og dåb anført pag. 32, nr. 34. 1866 den 26 jul., født Anne Kirstine Jensen. Gimsing kirkebog pag. 74, nr. 17 (Er ikke slettet i degnens eksemplar). 1872, den 12 jan, født Christine Cathrine Jensen. Gimsing kirkebog pag. 57 nr. 2. (Ej heller slettet i degnens eksemplar). 1878, den 28 mar., født Johanne Marie Jensen. Gimsing kirkebog pag. 103, nr. 4.
Det var vist noget rod.

Gårdejer Johan Christian Jensen og hustru Kirsten Marie.
I Struerfolk 1989 findes flere og bedre billeder vedr. Trudsø.

Skøde: Jens Christensen Trudsø til Johan Chr. Jensen Trudsø. Tinglæst Hjerm- Ginding herred den 28 juli 1865.
Jeg Jens Christensen sælger til min søn Johan Christian Jensen, Trudsø, følgende mig i henhold til skøde af 4 september 1831, tinglyst 15 november 1844 og skøde af 5 maj 1858, tinglyst 9 april samme år tilhørende ejendomme.
Trudsø matr. nr. 10 a. Nyt hartkorn o tdr. 6 skp. 0 fk. 1 ¾ alb. Matr. nr. 10 b. Nyt hartkorn 1 tdr. 4 skp. 3 fk. ½ alb. Parcel matr. nr. 39 af Nederhoved, Gimsing sogn, nyt hartkorn 3 skp. 1 fk. 1 ¼ alb.
Anpart af Ølby sogns kirke- korn- og kvægtiende, gammel hartkorn 4 skp. 3 fk. 1 6/7 alb. Gammel skat 2 Rd. 22 sk.
Parcel af såkaldte Gudumkloster Hede i Gudum sogn, matr. nr. 1 b.b.b. Nyt hartkorn ¾ alb.
Den mig tilhørende besætning, ind- og udbo. Købesum 3000 Rd. Overtager en prioritetsgæld på 2000 Rd. Til Møller Christian Nielsen i Kjærgårdsmølle. Og aftægtskontrakt = 800 Rd.

30 mar. 1880 er der udstedt skøde til Johan Christian Jensen Trudsø fra **Christian Paaskesen** på matr. nr. 1 c. af Brasholm i Øster Ølby. Pris: 3400 kr. Samme år, som den gamle Ane Kirstine dør i Nygård, 1891, køber Johan Christian Knollinghus.
Skødet ser således ud:
Underskrevne **Søren Jensen** sælger gård til gårdmand Johan Chr. Jensen Trudsø af Gimsing det mig ifølge skøde af 4 sept. 1885 tilhørende hus, Knollinghus kaldet, beliggende på matr. nr. 10 b. af Trudsø, førhen i Gimsing sogn, men nu henlagt under Ølby sogn, tilligemed leje retten til den lod, hvorpå huset er opført for den tilbagestående tid af lejetiden ifølge kontrakt af 10 dec. 1855, tinglyst 25 april 1856.
For købesummen 200 kr. skriver to hundrede kroner er jeg fyldest gjort, og såvel hus, som lejeret skal herefter tilhøre Johan Chr. Jensen Trudsø med samme rettigheder og forpligtelser, hvormed den har tilhørt mig efter mit og mine førnævnte skøder.
Køberen skal få samme ret som tilkommer mig ifølge mit skøde sålænge lejekontrakten er gældende, at tage vand i de mergel grave, som findes i matr. nr. 47 b. af Østerby i Gimsing sogn, dog at offentlig vej følges, som fra huset fører tæt forbi mergel gravene indtil de kommer ud for cirka.
Pr. Holstebro den 21 okt. 1891. Søren Jensen.

19 jun. 1895 er der udstedt skøde på matr. nr. 13 f og 38 til **Johan Christian Jensen Trudsø** på Hovedhus i Gimsing. Sælger er **Ane Jensen**, enke efter gårdejer **Niels Pedersen**. Pris: 6000 kr.

Børn, oversigt:
C-1, Ane Kirstine Jensen, født 26 jul. 1866.
C-2, Jens Trudsø Jensen, født 4 maj 1869.
C-3, Christine Cathrine Jensen, født 12 jan. 1872.
C-4, Jens Haislund Jensen, født 10 nov. 1874.
C-5, Johanne Marie Trudsø Jensen, f. 28 mar. 1878.

C-1, Ane Kirstine Jensen, født 26 jul. 1866 i Gimsing i Trudsø. Døbt 29 jul. 1866 i Gimsing Kirke. Viet 29 okt. 1889 i Struer Kirke til
C-1+, Niels Hansen Roed, født 9 okt. 1864, død 9 maj 1911 i Nyborg, begravet i Nyborg. Ane døde ca. 1917 af den spanske syge. Forlovere ved vielsen var smed Trudsø og gårdmand Chr. Trudsø. Faddere ved Ane Kirstines dåb var: **Ane Kirstine Jensen** i Trudsø. Gmd. **Jens Peter Jensen** og hustru i Ølby. Ungkarl **Johannes Jensen** i Trudsø.
Familien var bosiddende i Nyborg, hvor **Niels Hansen Roed** var ansat ved Statsbanerne.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Efternølcren Nielsine blev adopteret af moderens søster Christine Kathrine og **Laurits Hestbæk** i Gimsing, som var barnløse.
C-1-1, Sofie Christiane Marie Roed, født 1 jan. 1893 i Nyborg. Viet 25 jan. 1914 i Nyborg til
C-1-1+, Hans Christian Nielsen, født 15 aug. 1886 i København, død 15 aug. 1961 i Nykøbing S. Sofie døde 18 jun. 1945. Hans Christian var overbetjent i Køge. Boede Grundtvigsvej 5 i Køge.
Ref: Christian Gjerløv, Dansk Politistat. Danmarks Politi- Fængselsvæsen, Grænsegendarmeri og sognefogeder. Kbh. 1933: Nielsen Hans Christian, overbetjent, født 15 aug. 1886 i København. Søn af huscjer og gartner **Lars Nielsen**, Vedbæk og hustru **Marie Christensen**. Gift 24 jan 1914 med Marie Nielsen født Roed. Indtrådt i politiet som politibetjent i Roskilde 1914. Politibetjent i Køge politi 1918. Overbetjent 1921. Første del af lærereksamen fra Blågård Seminarium. Lærer på børnehjem og epileptikerhjem. Medlem af bestyrelsen for Køge Kommunalforening og for gl. Roskilde Amts Politiforening. Bopæl Køge.
C-1-1-1, Inge Marie Kirstine Nielsen, født 29 apr. 1914 i Roskilde, Jernbanegade 29. Døbt 5 jul. 1914 i Roskilde Domkirke. Viet 25 apr. 1939 til
C-1-1-1+, Knud Poulsen, født 10 feb. 1914. Død 19 apr. 1992. Inge døde 16 dec. 1977. Knud Poulsen: Boede i Brenderup. Han var dyrlæge.
Deres børn:
C-1-1-1-1, Birte Poulsen, født 4 dec. 1941

C-1-1-1-2, Kirsten Poulsen, født 6 mar. 1943. Viet (1) 11 jul. 1964 til
C-1-1-1-2+1, Ivar Helge Dreyer, født 24 dec. 1941. Viet (2) den 15 nov. 1975 til
C-1-1-1-2+2, Niels Engkilde, født 10 feb. 1935. Kirstens navn er: **Kirsten Dreyer Engkilde.**

Børn af første ægteskab:
C-1-1-1-2-1, Katrine Dreyer, født 15 maj 1967. Hun blev den 2 aug. 1997 viet til
C-1-1-1-2-1+, Klaus Kattenhøj.

C-1-1-1-2-2, Kasper Dreyer, født 28 feb. 1972. Navneændring til **Kasper Dreyer Engkilde.**

Barn af andet ægteskab:
C-1-1-1-2-3, Kåre Engkilde, født 27 maj 1977.

C-1-1-1, Ole Poulsen, født 23 jan. 1946. Død 16 sep. 1977. Var viet til
C-1-1-1+, Anne Grethe Brøndum, født 28 mar. 1946.
De har to børn:
C-1-1-1-1, Mikael Brøndum Poulsen, født 7 nov. 1971 og
C-1-1-1-2, Jesper Brøndum Poulsen, født 1 dec. 1974.

C-1-1-2, Grethe Roed Nielsen, født 9 maj 1921 i Køge, døbt 19 jun. 1921 i Køge Kirke. Viet til
C-1-1-2+, Oskar Kranholm, født 13 maj 1920 i Borup. Køge KB 1912-21: Født 9 maj 1921 i Køge, Nørregade 73, Grethe Roed Nielsen, datter af politibetjent Hans Christian Nielsen født 15 aug. 1886 og hustru Sofie Christiane Marie født Roed. Født 1 jan. 1893 i Køge. Døbt 19 jun. 1921 af **pastor Hellesen** i kirken. Faddere: **Købmand Henrik Edvard Lau**, København og hustru Kristine Frederikke bar barnet. Handelsrejsende **Harald Aamodt**, Frederiksberg. Frk. **Inger Carlsen**, Kbhvn. Faderen. Anm.: V.f.
Oscars far var trafikuddannet i DSB. Hans navn var **A. Bielefeldt Kronholm Kranholm**. I daglig tale omtalt som ABK. Han var født 1892. Elev 1 aug. 1908, assistent 1 maj 1917, overassistent i Slagelse 1 maj 1934, trafikkontrollør i Hjørring 1 jul. 1943, i Nykøbing F. fra 1 okt. 1948.
Kranholms boede i København på Sallingvej 37, Kbh. F. Senere Ved Bellahøj 13 B 5 tv, 2700 Brønshøj. Som pensionister flyttede de til Strøby Egede.
Deres barn:
C-1-1-2-1, Steen Kranholm, født 16 jun. 1947. Steen har et barn med
C-1-1-2-1, Fritze Buur.
C-1-1-2-1-1, Louise Buur Kranholm, født 31 jan. 1980.

C-1-1-3, Jørgen Christian Roed Nielsen, født 12 jun. 1924 i Køge, Nørregade 73, 1 sal. Døbt 28 sep. 1924 i Køge Kirke. Navneforandring i.h.t. kgl. bevilling af 19 dec. 1957, Svendborg Amt, journal nr. 1957-17-63, således, at det fulde navn bliver **Jørgen Christian Roed**. Boede Sct. Knudsvej 1 i Svendborg. Viet 26 sep. 1947 til
C-1-1-3+, Eva Madsen, født 10 feb. 1920. Død 19 feb. 1979 i Svendborg.
Deres børn:
C-1-1-3-1, Flemming Roed, født 3 maj 1950. Viet 5 jun. 1992 til
C-1-1-3-1+, Lene Grundsted, født 29 mar 1948.

C-1-1-3-2, Allan Roed, født 13 maj 1957. Viet 10 apr. 1987 til
C-1-1-3-2+, Jytte Skovlund Madsen, født 4 feb. 1954.
Deres barn:
C-1-1-3-2-1, Michelle Roed, født 6 jul. 1987.

C-1-1-4, Bitten Bodil Roed Nielsen, født 13 mar. 1926 i Køge, døbt 8 aug. 1926 i Køge kirke. Viet 31 jan. 1948 til
C-1-1-4+, Børge Julius Windahl Pedersen, født 30 maj 1920.
Deres barn:
C-1-1-4-1, Søren Windahl Pedersen, født 31 dec. 1949. Viet 14 jul 1973 til

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

C-1-1-4-1+, Edith Ganneskov Andersen, født 8 maj 1950.
Søren Windahl Pedersen tog HD i 1979, revisor eksamen 1984. Beskikkelse som statsautoriseret revisor 26 feb. 1985. Ansat hos statsautoriseret revisor Max K. Vilby 1967- 1971 og 1973- 1974, I/S Revisor gruppen 1971- 1973, hos statsautoriseret revisor Arne Larsen 1974- 1978 og fra 1 okt. 1978 i Revisionsfirmaet Lops & Brandt A/S . Medejer fra 1986. Bopæl i Køge.
Deres børn:
C-1-1-4-1-1, Mads Windahl Pedersen, født 28 jan. 1974.
C-1-1-4-1-2, Kathrine Windahl Pedersen, født 30 maj 1977.

C-1-1-4-2, Niels Windahl Pedersen, født 7 jan. 1953. Viet 24 maj 1975 til
C-1-1-4-2+, Cate Holde, født 29 jan. 1954.
Deres børn:
C-1-1-4-2-1, Kristian Windahl Pedersen, født 24 okt. 1978.
C-1-1-4-2-2, Jens Windahl Pedersen, født 19 jun. 1981.
C-1-1-4-2-3, Ole Windahl Pedersen, født 19 jun. 1981.

C-1-2, John Christian Roed, født 16 jan. 1895 i Nyborg. Viet 2 dec. 1925 i Agedrup kirke (Bjerge herred, Odense amt) til
C-1-2+, Kamilla Kristine Johanne Christensen, født 27 aug. 1892 i Sct. Hans sogn i Odense. Hendes forældre var stabssergent **Niels Christensen** og **Marentine Johanne Rasmussen**. Parret havde ingen børn. De var bosat i Struer. John var ansat ved DSB med tjenestested i Struer. Ved vielsen var John lokomotivfyrbøder. Han blev lokomotivfører 1 feb. 1937 og døde 23 sep. 1963 i Struer. Kamilla døde 22 okt. 1976 i Struer.

C-1-3, Nielsine Kirstine Trudsø Roed, født 3 mar. 1911 i Nyborg. Død 7 mar. 1921 i Struer af tuberkulose. Blev ved moderens død i en alder af seks år adopteret af sin moster og onkel C-3, **Christine Cathrine Jensen** og **Laurids Christian Hestbech** i Struer.

C-2, Jens Trudsø Jensen, født 4 maj 1869 i Gimsing i Trudsø. Døbt 9 maj 1869 i Gimsing Kirke. Faddere ved hans dåb var: Slagter **Jens Peter Trudsø** og hustru i Struer og pige **Margrethe Jensen** i Hjermhede og ungkarl **Christen Poulsen** i Humlum. Jens døde den 22 feb. 1889, knap 20 år gammel. Han blev begravet 1 mar. 1889 i Gimsing.

C-3, Christine Cathrine Jensen (Trudsø), født 12 jan. 1872 i Gimsing i Trudsø. Viet 21 apr. 1906 i Gimsing til

C-3+, Laurids Christian Hestbech, født 30 maj 1879 i Resen, søn af **Laust Jensen Hestbech,** og **Christine Vedel.** Christine døde 19 mar. 1937. Laurids Hestbech var døbt Jensen, men fik Kgl. bevilling til navneforandring. Ægteparret havde ikke selv børn. Derfor tog de niecen Nielsine Kirstine Trudsø Roed i pleje, da Nielsines mor Ane Kirstine døde af den spanske syge år 1917. Nielsine var da 6 år gammel og "efternøler".
Laurids var gårdejer af Dalsgaard i Gimsing sogn. Gimsing KB : 21 apr. 1906, Gimsing Kirke, vielse: Ungkarl og Gårdejer Laurids Christian Hestbæk i Gimsing, søn af fhv. boelsmand Laust Jensen Hestbæk, Resen og afdøde hustru Christine Vedel født 30 maj 1879 i Gimsing. Ungpige Christine Cathrine Trudsø (kgl. brev af 21 feb. 1905 vedr. navncændring) i Gimsing, datter af husmand **Johan Christian Jensen Trudsø** (Brev af 7/7 1905 vedr. navncændring) og hustru **Kirsten Marie Christensen** født i Ølby sogn 12 jan. 1872. Forlovere: Laust Jensen Hestbæk, fhv. boelsmand i Resen. Johan Chr. Jensen Trudsø, husmand i Gimsing. Resen KB: Navneforandring til Laurids Christian Hestbæk iht. navnebevis af 12 juli 1905.
Struer Dagblad 21 okt. 1952: Død i rutebilen. Husejer Laur. Chr. Hestbæk, Skolegade 7 i Struer, der havde været på besøg i Ølby, blev syg i rutebilen, da han var på vej hjem i mandags. Han blev hjulpet ind i Asp skole, hvorfra der tilkaldtes en læge, men døden var indtrådt, og Zonens ambulance førte den afdøde til Struer. Hestbæk, der blev 73 år, flyttede 1947 fra Gimsing til Struer, og han havde mange venner begge steder.
Skifteretssager har en tilgængeligheds grænse på 80 år. Dette skifte er stillet til rådighed af **Grethe Kranholm**, født Roed Nielsen, Strøby Egede.
Delvis afskrift: Opgørelse efter skiftelovens § 75 og 78 i boet efter rentier af Skolegade 7, Struer, Laurits Christian Hestbech. Den 20 okt. 1952 afgik i en alder af 73 år rentier Laurits Christian Hestbech ved døden på bopælen. Afdøde hensad i uskiftet bo efter sin under 19 marts 1937 ved døden afgåede hustru, Kirstine Kathrine Hestbech, født Trudsø. Afdøde havde ikke været i andet ægteskab end med nævnte Kirstine Kathrine Hestbech. Ingen af ægtefællerne havde børn, idet ægteskabet var barnløst, og idet de afdøde ej heller har haft børn uden for ægteskab eller nogensinde adopteret. Mellem ægtefællerne bestod almindeligt formuefællesskab, idet ingen af ægtefællerne havde særeje. Hverken afdøde eller hans tidligere afdøde hustru havde efterladt sig testamente. Boet er på første skiftesamling den 25 nov. 1952 i medfør af skiftelovens § 75 udleveret arvingerne til privat skifte. Arv og gæld er vedgået. Al i boet anmeldt gæld er betalt. Proklama til arvinger og kreditorer har været indrykket i statstidende numrene: 23,-24, og 25 for 30 april, 2 maj og 4 maj 1953 og udløb således 4 august 1953. Begge afdødes forældre er forlængst afgået ved døden. Arvingerne er herefter følgende:

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Laurits søskendes efterkommere nævnes først. De er ikke medtaget her. Derefter kommer B: Kirstine Kathrine Hestbech, født Trudsø. Arvinger (3 søskende):
Johanne, gift Andersen, død 1951 i Struer, efterladende sig følgende børn:
Lisbeth, gift Lund, Struer.
Karen Marie Hestbech, Vejrum.
Helga, gift Zwicki, Rolfsvej 17, København F.
Kirstine, gift Roed, død 1914 i Nyborg (skal være 1917), efterladende sig følgende børn:
Lokomotivfører J. C. Roed, Jyllandsgade 6, Struer.
(Nielsine Roed, død som barn)
Marie, gift Nielsen, Køge, død for ca. 15 år siden efterladende sig følgende børn:

A. Inger, gift Poulsen, dyrlægeboligen, Brenderup.
B. Bitten Bodil, gift Pedersen, Engsvinget 15, Køge.
C. Trafikassistent **Jørgen Roed Nielsen**, Sct. Knudsvej 1, Svendborg.

Grethe, gift Kranholm, Sallingvej 37, København F.
Jens Haislund Trudsø, død 1945 i Gimsing efterladende sig følgende børn:
Mary, gift Pedersen, Vinderup.
Esther, gift Østergaard, Trudsø, Gimsing.
Johanne Trudsø, Gimsinghovedvej 5, Struer.
kontorassistent **Knud Erik Trudsø**, Gimsinghovedvej 5, Struer.

C-4, Jens Haislund Jensen, født 10 nov. 1874 i Ølby i Nygaard (Ny Trudsø), døbt 12 nov. 1874 i hjemmet. Fremstillet 26 dec. 1874 i Gimsing Kirke. Viet 24 nov. 1905 i Mejrup Kirke til
C-4+, Ane Dorthea Kristiane Kristensen, født 5 jan. 1878 i Tvis i Over Uglkjær, Ulfborg herred. Datter af husmand **Jens Kristjan Kristensen** og **Ane Cecilie Jakobsen**. Døbt 10 feb. 1878 i Tvis Kirke, død 12 feb. 1959. Jens døde 23 maj 1944 i Gimsing i Trudsø og blev begravet 27 maj 1944 på Gimsing Kirkegård. Overtog gården Trudsø i Gimsing efter sin far. Ægteparret havde tre døtre. Nekrolog (Struer Dagblad): Gårdejer Haislund Trudsø i Gimsing døde i går i en alder af næsten 70 år. Han havde været svag i en årrække, men døden kom alligevel overraskende. Haislund Trudsø overtog efter sin fader sin fødegård Trudsø, der da lå på den anden side af landevejen i Ølby kommune, men efter at den var brændt i 1921 flyttede han den over øst for vejen, hvorved han kom til at bo i Gimsing. Haislund Trudsø var en stilfærdig mand, der helligede sig sin bedrift og sit hjem og ikke gav sig meget af med offentlige hverv. Han har dog været medlem af Gimsing elektricitetsforsynings-selskabs bestyrelse. Den afdøde efterlader hustru og tre døtre.

Ny Trudsø Brændt.

Socialdemokraten 29 juni 1921: Brand ved Struer. Trudsø nedbrændt. 3 heste, 1 føl og en del høns indebrændt. I aftes ved 9½ tiden opstod der ildløs i gården Trudsø, der ligger ca. 3 km. syd for Struer lige op til Holstebro landevej. Ejeren, Hr. Haislund Trudsø og hustru var ikke hjemme. De var ude på besøg, men kom hjem under branden. Deres tre børn gik og legede i læsiden af gården sammen med karlen, da de opdagede, at det brændte, og så hurtigt tog ilden for sig, at i løbet af en halv time var det hele i et flammehav. Hele gården nedbrændte fuldstændig. Intet blev reddet, end ikke en smule indbo. Alle anstrengelser måtte af tililende folk sættes ind på at redde dyrene. Desværre var det umulig at redde gårdens tre heste og et føl, der alle ynkeligt omkom i luerne. Kreaturer og svin fik man ud, men der indebrændte en del høns. Fårene var på marken. Vi talte i morges med ejeren, der kun havde hestene forsikret for 3.000 kr. Hvad gården og løsøret var forsikret for kunne han ikke erindre. Hvorledes ilden er opkommen er ikke oplyst, men den er opstået i ladebygningen, der lå i vindsiden. I den stærke blæst var det givet, at hele gården var viet til undergang. Der var flere hundrede mennesker fra Struer ude på brandstedet i aftes.

Dagbladet den 29 juni 1921. Ildebrand i Gimsing. Haislund Trudsøes gård, Sønder Trudsø i Gimsing, nedbrændte i aftes ved 10- tiden totalt. Det lykkedes at redde kreaturerne og svinene, derimod indebrændte 3 heste, 1 føl og ca. 60 høns, ligesom også avlsredskaber og så godt som alt indbo brændte. årsagen til ildens opkomst kendes ikke, men den udbrød i den vestre del af laden, og i den stærke blæst varede det kun ganske kort, før det hele var nedbrændt. Ejeren og hustru var på besøg i Kjeldsmark, så karlen og børnene var ene hjemme. Karlen gjorde et mislykket forsøg på at redde hestene. Ejendommen var assureret i Landbygningernes Almindelige Brandforsikring for 29,540 kr., og løsøre og indbo i Hjerm Ginding Herreders Brandkasse for 23,800 kr. I eftermiddag holdes brandforhør.
Haislund byggede gården op igen øst for hovedvejen, hvorved den som ønsket kom til at ligge i Gimsing sogn. Allerede det følgende år var den færdigbygget. Inden byggeriet kunne påbegyndes måtte han indhente tilladelse fra Ølby kommune til at flytte gården til Gimsing kommune.

Ane: Var fra brugsen i Mejrup. Blev kaldt Kristiane Trudsø. Struer Dagblad 12 feb. 1959: Dødsfald i Struer. Fru Kristiane Trudsø, Gimsinghovedvej 5, Struer, døde i morges 81 år gammel. Afdøde stammede fra Mejrup og boede i en årrække sammen med sin mand, gdr. Trudsø i Gimsing, hvor ægteparret vandt sig mange venner. Fru Trudsø var en overordentlig gæstfri og hjælpsom kvinde med et venligt væsen, og sit gode humør bevarede hun helt op i årene. De mennesker, der kom i forbindelse med hende, lærte hurtigt at sætte pris på hende. Afdøde efterlader sig 3 døtre og en søn.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

C-4-1, Mary Trudsø, født 20 mar. 1907 i Ølby i Trudsø, døbt 1 apr. 1907 i Ølby Kirke. Viet 8 mar. 1930 i Gimsing kirke til
C-4-1+, Peder Christian Pedersen, født 14 okt. 1902 i Humlum i vogterhus nr. 6, døbt 26 okt. 1902 i Humlum Kirke, død 24 feb. 1957 på Holstebro Centralsygehus, begravet 1 mar. 1957 på Vinderup kirkegård. Mary døde 21 okt. 1979 på Randers Sygehus, begravet 26 okt. 1979 på Vinderup kirkegård.

C-4-1-1, Henning Trudsø Pedersen, født 4 jun. 1930 i Vinderup, Sahl sogn, døbt 22 jun. 1930 i Vinderup Kirke. Viet 15 feb. 1958 i Struer Kirke til
C-4-1-1+, Margrethe Kjær Lauritsen, født 5 apr. 1933 i Struer, Vestergade 46, døbt 16 apr. 1933 i Struer. Henning var trafikassistent i Grenå.
Deres børn og børnebørn:
C-4-1-1-1, Susanne Trudsø Pedersen, født 20 mar. 1961 i Grenå. Døbt 4 jun. 1961 i Struer Kirke. Viet 2 maj 1987 i Frederiks Kirke (Marmorkirken) til
C-4-1-1-1+, Erling Richard Jensen, født 3 jun. 1955 på Glostrup Fødeklinik. Susanne tog navneforandring 11 okt. 1982 til **Susanne Trudsø**. Hun er konservator ved Nationalmuseet. Erling har taget sin hustrus efternavn og hedder **Erling Richard Trudsø**. Han er arkitekt.
Deres børn:
C-4-1-1-1-1, Sebastian Trudsø, født 16 jul. 1991 på Rigshospitalet, døbt 9 nov. 1991 i Frederiks sogn, (Marmorkirken).
C-4-1-1-1-2, Josefine Trudsø, født 10 jun. 1994 på Rigshospitalet.

C-4-1-1-2, Lene Trudsø Pedersen, født 12 jul. 1964 i Grenå, Bakkehegnet 77, døbt 20 sep. 1964 i Grenå Kirke. Samlever med
C-4-1-1-2+, Kim Alexander Jensen, født 29 jun. 1958.

C-4-1-2, Thorkild Trudsø Pedersen, født 23 sep. 1943 i Vinderup. Viet 27 dec. 1969 i Sahl kirke til
C-4-1-2+, Charlotte Wittusen, født 13 apr. 1947.
Børn:
C-4-1-2-1, Charlotte Henriette Wittusen, født 21 feb. 1971 i Randers, Kristrup, Engboulevarden 21. Døbt 8 maj 1971 i Hemmed Kirke.
C-4-1-2-2, Anne Marie Wittusen, født 9 maj 1975 på Randers Fødeklinik. Døbt 12 jul. 1975 i Veggerslev Kirke.

C-4-1-3, Dorthe Kirstine Trudsø Pedersen, født 16 mar. 1942 i Vinderup, Sahl sogn. Døbt 5 apr. 1942 i Vinderup Kirke. Død 7 nov. 1942 og begravet 11 nov. 1942 på Vinderup Kirkegård.

C-4-2, Johanne Kirstine Trudsø, født 20 dec. 1909 i Ølby i Trudsø, døbt 16 jan. 1910 i Ølby Kirke. Død 7 aug. 1996, ugift. Nekrolog: Ekspeditrice Johanne Kirstine Trudsø, Gimsinghovedvej 5, Struer, er død 86 år. Hun var født i Vester Gimsing. Efter skolen havde hun forskellige pladser i huset. Herefter tog hun uddannelse på tilskærerskolen i Århus. Under anden verdenskrig fik Johanne beskæftigelse som serveringsdame i Varde og senere på Jernbanehotellet i Struer. Da krigen var slut, købte hun det daværende Schous Sæbehus i bazarbygningen, Østergade 33, Struer. Da kæden af Schous sæbehuse blev nedlagt, blev Johanne ansat som leder af mejeriudsalget ved andelsmejeriet i Bredgade, og her blev hun meget afholdt af kunderne. Hun beholdt dette job, til hun som 65 årig gik på pension. Johanne Kirstine Trudsø var et glad og venligt menneske. Hun var fra sin tidlige ungdom engageret i Røde Kors arbejdet. Hun var således blandt initiativtagerne, da en flok Struerboere byggede Røde Kors Hjemmet ved Voldgade i 1957. Hjemmets udvikling og beboernes vel havde hendes store interesse. For et år siden begyndte helbredet at svigte, og Johanne Kirstine Trudsø fik selv ophold på Røde Kors Hjemmet. Johanne Kirstine Trudsø var ugift og barnløs. Hun efterlader sig en søster, Ester Trudsø, Holstebrovej 75, Struer. Bisat fra Struer Kapel lørdag den 10 august 1996 kl. 1100.

C-4-3, Ester Trudsø, født 16 mar. 1911 i Ølby i Ny Trudsø. Døbt 16 apr. 1911 i Vejrum kirke. Viet 25 mar. 1940 i Gimsing kirke til
C-4-3+, Tage Østergaard, født 7 jan. 1905. Overtog gården Trudsø ved Jens Haislunds død 1944. Ægteskabet var barnløst.
Ane Dorthea Kristiane Trudsø sælger gården Trudsø til sin svigersøn Tage Østergaard.
8 jun. 1944 er der udstedt skøde til Tage Østergaard på matr. nr. 10 b, - 39, - 13 f og – 38 af Gimsing sogn samt 1 bx og 1 cc af Møborg sogn. Løsøre: 33.000 kr. og fast ejendom 47.000 kr.

Præsten har fejlagtig ved Esters dåb indskrevet hende med det mærkelige navn "Esta". Hele livet har hun officielt udadtil, når dåbsattesten skulle ligge til grund for et eller andet måtte finde sig i at blive kaldt Esta. Dette var hun meget ked af og hun havde bedt om, at der på hendes gravsten kom til at stå Ester. Efter hendes eget og søsteren Johannes udsagn var det hendes forældres mening, at hun skulle hedde Ester. Fejlen blev opdaget, da familiens papirer skulle fornyes efter branden i 1921. Efter vielsen bosatte Ester og Tage sig i Kollerup-Vindelev sogn, Højgaard pr. Grejsdal, 10 km. udenfor Vejle. Her havde Tage forpagtet en ejendom. I 1941 købte de ejendommen "Højbo" i Ølby, som de havde indtil de overtog Trudsø i 1944 efter Haislunds død. Her levede de sammen i næsten 57 år.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Ester og Tage døde næsten samtidig. Ester er død mandag den 13 jan. 1997 og Tage døde onsdag den 15 jan. på hospitalet i Holstebro.
Struer Dagblad 16 jan. 1997: Dødsfald- 85 årig kvinde ville hjælpe sin 90 årige mand, der var faldet om, men begge ægtefæller døde. En hjemmehjælper fra Struer Kommune fandt tirsdag formiddag (den 14 jan.) et ældre ægtepar, 85 årige Esta Østergaard og 90 årige Tage Østergaard liggende livløse i stalden på deres gård på Holstebrovej 75 i Struer. Esta Østergaard var død, mens Tage Østergaard var dybt bevidstløs. Han døde senere på dagen på centralsygehuset i Holstebro. Politiets undersøgelser viser, at der ikke foreligger nogen forbrydelse. Ægteparret Esta og Tage Østergaard fik hver dag et varmt måltid fra hjemmehjælpen i Struer Kommune og desuden hjælp til rengøringen. Men derudover ønskede de at klare sig selv på den firelængede gård, hvor de sammen havde drevet landbrug gennem et langt liv. Politiet i Struer oplyser, at 90 årige Tage Østergaard efter en mindre hjerneblødning for nogle år siden begyndte at vise tegn på demens. Blandt andet gik han hver dag både eftermiddag og aften ud for at malke og tilse de køer, som ikke havde været i stalden i de seneste 10- 15 år. Tage Østergaard passede sin dont, som han altid havde gjort det, og politiet formoder, at han er faldet om, og at Esta Østergaard derefter besvimede af overanstrengelse, da hun forsøgte at hjælpe ham op. Da hjemmehjælperen dagen efter fandt dem, var Esta Østergaard død, mens Tage Østergaard var dybt bevidstløs og stærkt underafkølet, og trods behandling på Centralsygehuset overlevede han heller ikke.
Så vidt Struer Dagblad.

Knud Erik Haislund Trudsø meddeler:
Hvad der virkeligt skete mandag den 13 jan. 1997, får vi formentlig aldrig at vide, men noget ved vi dog. Gennem mange år havde Tage ungkreaturer gående i en fenne beliggende i den yderste del af markerne. Ind imellem havde han også køerne gående der. Det drejer sig om et stykke jord, hvorpå der ligger en gravhøj og som ikke rigtigt egnede sig til opdyrkning. Nogen tid efter, at de havde skilt sig af med de sidste kreaturer, begyndte Tage hver dag at gå ud til fennen for at se til kreaturerne, som altså ikke var der mere. Disse ture har været produktet af en langsomt udviklende demens og ikke, som det fremgår af Struer Dagblad, en hjerneblødning. Det er da muligt, at han har haft en sådan, men det er aldrig blevet diagnosticeret. Det ved jeg fra Ester.
Hver dag året rundt uanset vejret, gik Tage sin tur ud til fennen for at se til dyrene. Det skete der normalt aldrig noget ved. En enkelt gang er han dog faldet under turen og har kun med største besvær fået slæbt sig hjem. Resultatet var da også frostskader på hænderne. Denne begivenhed resulterede naturligvis i, at Ester blev mere opmærksom på Tages vandringer ud i marken til fennen.
Mandag den 13 jan. 1997 gik Tage sin sædvanlige tur ud til fennen. Han kom ikke tilbage indenfor den tid, som han normalt brugte på turen. Ester er så blevet nervøs for ham og er gået ud for at lede efter ham. Hun fandt ham liggende på marken ca. 100 meter fra stalden.
Dette ved vi nu med sikkerhed, idet stedet har kunnet udpeges. I første omgang løb Ester hjem efter et tæppe til at dække ham med. Derefter giver hun med opbydelse af alle sine kræfter sig til at slæbe ham hjem. Hun får ham ind i kostalden, men så er hendes kræfter opbrugt og hun synker sammen ved siden af ham. Dørene til stalden står åbne og der er gennemtræk med en isnende kold januar vind. Sådan ligger de ved siden af hinanden på lidt halm i en kobås lige indtil de næste dags formiddag blev fundet af deres hjemmehjælp. Ester var død og Tage var dybt bevidstløs.
Om onsdagen dør Tage på centralsygehuset i Holstebro.
Denne beskrivelse baserer sig på objektive fund, viden opsamlet fra Struer Politi, Centralsygehuset i Holstebro, flinke naboer og mit eget nære kendskab til Ester og Tage. Jeg ved, at de er så nært dækkende, som det er muligt.

C-4-4, Knud Erik Haislund Trudsø, født 25 maj 1928. Viet 22 jul. 1955 i Ølby kirke til
C-4-4+, Martha Bendtsen, født 1928 i Ølby. Datter af gårdejer og sognefoged **Christian Bendtsen**, ejer af Søndergaard i Øster Ølby. PC skriver side 333-334 under Søndergård: *1915 købte Christian Bendtsen fra Hundskjær (i Nr. Nissum) Søndergård. Han og hans kone Margrethe faldt godt til i Ølby sogn, hvor han i mange år har været sognefoged og et agtet medlem af samfundet. Han er på fædrenes side af slægten Hauskov fra Gudum, til hvilken også hørte den engang så kendte Lemvig-købmand* ***Bendt Mathias Hauskov****, hvis enke, Maren, født Vingård, senere ejede Å Mølle i Gudum. På mødrenes side stammer han fra slægten Friis, af hvis ældst kendte medlemmer er den så uskyldigt forfulgte* ***Jørgen Lauridsen Friis****, præst i Sevel 1637-43. (Se dr.phil. Oluf Nielsens bog "Hjerm-Ginding herred", side 461- 86). Et senere medlem af slægten er degnen* ***Knud Hansen Friis****, som var degn i Fjaltring-Trans. Af ham findes i Lemvig Museum en håndskreven bog, der blandt meget andet indeholder et klagedigt af Jørgen Lauridsen Friis, som slægten har opbevaret. Chr. Bendtsens kone, Margrethe, er født i Søndergård, Kvium i Hjerm. Hendes mødrene slægt stammer fra Vejlinggård (i Dybe sogn). De to har nu (1959) i over 40 år omhyggelig drevet gården og der dannet et hyggeligt og gæstfrit hjem.*
Knud Erik blev adopteret af sin mors forældre og voksede op som deres søn.
Knud Erik og Marthas børn:

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

C-4-4-1, Torben Haislund Trudsø, født 1 sep. 1956.
C-4-4-2, Jens Haislund Trudsø, født 24 aug. 1961.

C-5, Johanne Marie Trudsø Jensen, født 28 mar. 1878 i Gimsing i Trudsø. Viet 19 maj 1905 i Gimsing til
C-5+, Anders Christian Andersen., Johanne døde sep. 1954 i Hjerm sogn. Gimsing KB: Viet i Gimsing kirke 19 apr. 1905 ungkarl boelsmand Anders Christian Andersen i Mejrup, søn af gdr. **Lars Peder Andersen** og hustru **Karen Jensen** i Struer, der er født i Fuglgaard i Gimsing sogn den 29 okt. 1878 og pige Johanne Marie Trudsø født i Gimsing, datter af gmd. Johan Christian Jensen og hustru Kirsten Marie Christensen i Sønder Trudsø, født i Ølby sogn den 28 mar. 1878. Forlovere: **Lars Peder Andersen** gmd. i Fuglgaard og Johan Chr. Jensen, gmd. i Trudsø. Ægteparret boede i Hulgaard i Hjerm. De fik tre børn, Karen, Helga og Elisabeth. Anders var broder til (I.S.) manden **Anton Andersen** i Holstebro.

C-5-1, Karen Marie Trudsø Andersen, født 15 jun. 1908 i Mejrup i Kopperuphus, døbt 12 jul. 1908 i Mejrup Kirke. Viet 20 jul. 1935 i Hjerm vestre Kirke til
C-5-1+, Mads Hestbæk, født 12 feb. 1907 i Vejrum. Hans far var **Marius Hestbæk**. Mads døde 16 dec. 1964 i Vejrum og blev begravet den 19 dec. 1964 på Vejrum kirkegård. Karen døde 22 nov. 1978 i Struer på Enggården, begravet 25 nov. 1978 på Vejrum kirkegård.

Karen Marie arbejdede som ung i "huset". Som ung kone og mor til seks børn var der nok at gøre. Hun hjalp ofte sin svigermor, der var kogekone. Senere overtog hun dette erhverv en periode. Blev derefter husmoderafløser og senere hjemmehjælper. Boede på plejehjemmet Enggården til sin død, 70 år gammel. Meddelt af **Annie Helga Hestbæk**. Nekrolog: nov. 1978. Fru **Karen Marie Hestbæk**, plejehjemmet Enggården, Struer, er død 70 år. Karen Marie Hestbæk havde det meste af sit liv boet i Vejrum, hvor hun var en kendt og afholdt person. Hun havde i mange år arbejdet som kogekone og husmoderafløser i Vejrum. Som yngre boede Karen Marie Hestbæk sammen med sin mand, murer Mads Hestbæk, i en del år i Gimsing, inden parret flyttede til Vejrum. Her boede de først i en lejlighed og senere købte de hus på Sct. Olai Bakke i Vejrum Kirkeby. I 1964 havde Karen Marie Hestbæk den sorg at miste sin mand, men hun bevarede sit livlige og humørfyldte væsen trods modgangen. Således rejste hun for et par år siden med nogle naboer på en tur til Mallorca. For et år siden flyttede Karen Marie Hestbæk ind på plejehjemmet Enggården i Struer. Hun efterlader sig seks børn, der alle er gift.

Mads voksede op i Vejrum. Arbejdede i sine unge år ved landbruget. Han blev 1936- 38 udlært som murer med afslutning på Krabbesholm Håndværkerskole i Skive.

Nekrolog Struer Dagblad 17 dec. 1964:
Murer **Mads Hestbæk,** Vejrum er efter længere tids sygdom død 57 år gammel. Han var født i Vejrum og boede her det meste af sin tid. I de sidste mange år arbejdede han hos murmester Sørensen, Hjerm, indtil tiltagende sygdom for et årstid siden satte punktum for en dygtig og energisk håndværkers arbejde. I sin fritid elskede han at pusle i sin smukke have, der vidnede om dygtighed og akkuratesse også på det område. Mads Hestbæk efterlader sig hustru og seks børn, hvoraf en søn og en datter er gift.
Børn, oversigt:
C-5-1-1, Minna Elisabeth Hestbæk, født 14 dec. 1932.
C-5-1-2, Annie Helga Hestbæk, født 14 dec. 1936.
C-5-1-3, Knud Aage Hestbæk, født 17 jun. 1938.
C-5-1-4, Ingrid Hestbæk, født 21 maj 1942.
C-5-1-5, Anne Lise Hestbæk, født 9 jul. 1944.
C-5-1-6, Georg Hestbæk, født 12 feb. 1946.

C-5-1-1, Minna Elisabeth Hestbæk, født 14 dec. 1932 i København på Rigshospitalet, døbt 14 apr. 1933 i Holmens Kirke. Viet (1) 28 dec. 1954 til
C-5-1-1+1, Erhardt Makholm, født 1 jan. 1928. Parret blev skilt i 1961.
Viet (2) 26 sep. 1970 på Billund Rådhus til
C-5-1-1+2, A. Sigvald Th. Jørgensen, født 25 nov. 1928.
Minna var som ung ude at tjene flere steder. Efter vielsen flyttede parret et år til Canada, hvor Minna arbejdede som hushjælp. Efter tilbagekomsten arbejdede Minna på B & O i Struer gennem ti år. Siden vielsen med Sigvald har Minna boet i Vorbasse, hvor parret har en gård, som de driver sammen,

Børn med Erhardt Makholm:
C-5-1-1-1, Birthe Hestbæk Jørgensen, født 30 sep. 1964 i Struer. Viet 11 jun. 1988 i Hejnsvig kirke til
C-5-1-1-1+, Jan Christensen, født 25 sep. 1960. Parret har børnene
C-5-1-1-1-1, Glen Hestbæk Christensen, født 8 aug. 1985.
C-5-1-1-1-2, Ronni Hestbæk Christensen, født 25 mar. 1987.
C-5-1-1-1-3, Mike Hestbæk Christensen, født 24 nov. 1993.

C-5-1-2, Annie Helga Hestbæk, født 14 dec. 1936 i Gimsing. Viet 15 sep. 1962 i Vejrum kirke til
C-5-1-2+, Holger Kankelborg, født 28 okt. 1932.
Annie voksede op i Vejrum. Som ung havde hun flere pladser i huset og var på idrætshøjskole i

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Sønderborg og på Thestrup Højskole. Uddannet som sygeplejerske i Skive og Viborg. Blev sygeplejerske i 1962.
Holger voksede op på forældrenes gård i Rakkeby på Mors sammen med tre søstre. Blev uddannet som landmand og senere som tømrer. Efter vielsen bosatte parret sig på en lille landejendom udenfor Nykøbing Mors. Annie har siden arbejdet på Nykøbing Sygehus røntgen afdeling og Holger har arbejdet som tømrer.
Deres børn:
C-5-1-2-1, Henrik Jong Kankelborg, født 25 jun. 1972 i Seoul i Syd Korea. Efter opvæksten i Nykøbing Mors blev Henrik uddannet kok. Færdig uddannet i 1993. Har siden arbejdet i Tyskland.
C-5-1-2-2, Anne-Grethe Kankelborg, født 2 sep. 1974 i Aalborg. Anne-Grethe tog uddannelse som HTX-student fra Thisted Tekniske Gymnasium.

C-5-1-3, Knud Aage Hestbæk, født 17 jun. 1938 i Vejrum sogn. Viet 13 maj 1960 i Resen kirke til
C-5-1-3+, Edel Makholm Jakobsen, født 10 sep. 1937. Knud Aage voksede op i Vejrum. Han er landmand og gårdejer på Edels fødegård Sønder Kokholm i Resen. Edel er uddannet fodlæge og har en del år arbejdet på plejehjem i Struer. Sammen med svigerdatteren Bente driver hun i dag en fodklinik i Vestergade i Struer. Kokholmvej 4, Resen. Tlf: 97861321.
Deres børn, oversigt:
C-5-1-3-1, Rene Makholm Hestbæk, født 1960.
C-5-1-3-2, Vivi Makholm Hestbæk, født 1963.
C-5-1-3-3, Ina Makholm Hestbæk, født 1972.
C-5-1-3-4, Toni Makholm Hestbæk, født 1974.

C-5-1-3-1, Rene Makholm Hestbæk, født 20 nov. 1960 i Århus. Viet 13 jun. 1987 i Resen kirke til
C-5-1-3-1+, Bente Ejlersen, født 9 jul. 1962. Rene er uddannet trafikkontrollør og arbejder hos DSB i Struer. Bente er uddannet fodlæge og driver sammen med sin svigermor en fodklinik i Struer.
Deres børn:
C-5-1-3-1-1, Marie Ejlersen Hestbæk, født 8 jul. 1988.
C-5-1-3-1-2, Mads Ejlersen Hestbæk, født 27 jul. 1991.

C-5-1-3-2, Vivi Makholm Hestbæk, født 12 mar. 1963 i Struer. Samlever med
C-5-1-3-2+, René Andersen, født 14 okt. 1962. Som ung var Vivi pige i huset i Fjaltring og Luxembourg. Var på Ollerup Gymnastikhøjskole. Efter forskelligt erhvervsarbejde har hun uddannet sig til sygeplejerske. Eksamen i 1990.
Deres barn:
C-5-1-3-2-1, Mathias Hestbæk Andersen, født 29 maj 1994.
C-5-1-3-3, Ina Makholm Hestbæk, født 5 maj 1972 i Resen på Nygård. Døbt i Humlum kirke den 28 maj 1972. Ina har været au-pair i London før hun tog HF- og HH-eksamen fra Struer Handelsskole. Herefter uddannelse til advokatsekretær.

C-5-1-3-4, Toni Makholm Hestbæk, født 10 sep. 1974 i Sønder Kokholm i Resen. Døbt 3 nov. 1974 i Humlum kirke. EFG på Struer tekniske Skole. Uddannet maskinarbejder på Højgårds Maskinfabrik i Fabjerg.

C-5-1-4, Ingrid Hestbæk, født 21 maj 1942 i Vejrum. Døbt 12 jul. 1942 i Vejrum kirke. Viet 11 sep. 1965 i Vejrum kirke til
C-5-1-4+, Erik Andreasen, født 21 maj 1939. Ingrid havde forskellige pladser som ung pige i huset. Ophold på Sønderborg Idrætshøjskole. I 1962 var hun på Ubberup Sygeplejehøjskole og begyndte herefter som sygeplejeelev på Centralsygehuset i Holstebro.
Erik havde forskellige pladser i landbruget. Militærtjeneste i Viborg 1958- 59. Selvstændig landmand i 1964 da han købte gården Ertbjerg i Lomborg. Efter vielsen 1965 var Ingrid ansat 1½ år på Lemvig sygehus. Siden 1 okt. 1967 har hun været ansat i en lægepraksis i Lemvig. Gennem årene blev gården udvidet flere gange. I december 1982 solgte de gården og flyttede i et hus i Lomborg.
Deres børn:
C-5-1-4-1, Lene Kirstine Andreasen, født 20 nov. 1966 på Ertbjerg i Lomborg. Døbt 18 dec. 1966 i Lomborg kirke. Efter HH-eksamen var Lene au pair i Californien et år. Uddannet til kontorassistent hos Nordic Computer Software i Ringkøbing. Herefter arbejde hos Helmholt Elektronik og Telecenter i Struer.
C-5-1-4-2, Steen Mads Andreasen, født 27 jul. 1970 på Ertbjerg i Lomborg. Døbt 6 sep. 1970. Efter HH-eksamen læste han til datamatiker i Skive og Århus.

C-5-1-5, Annelise Hestbæk, født 9 jul. 1944 i Vejrum sogn. Viet 6 aug. 1966 af sognefogeden i Vejrum til
C-5-1-5+, Janos Markus, født 20 aug. 1939 i Ungarn. Parret er separeret.
Annelise har været dagplejemor en årrække, men blev mere og mere engageret i det faglige arbejde, hvilket førte til, at hun arbejdede fuldtids med dette.

Deres børn og børnebørn:
C-5-1-5-1, Vibeke Hestbæk Markus, født 10 apr. 1965 i Vejrum. Døbt 9 maj 1965 i Vejrum kirke. Viet 18 sep. 1993 i Vejrum kirke til
C-5-1-5-1+, Lars Sloth Christoffersen, født 26 maj 1965. Vibeke er udlært kok. Lars er cand. Scient. Pol. og arbejder i Ulfborg- Vemb kommune som afdelingsleder i økonomi- og skatteforvaltningen.
De har børnene

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

C-5-1-5-1-1, Maria Sloth Markus, født 13 jan. 1990.
C-5-1-5-1-2, Jakob Sloth Markus, født 7 maj 1994.

C-5-1-5-2, Sandor Hestbæk Markus, født 13 sep. 1966. Døbt i Struer kirke. Han er uddannet herregårdsskytte.

C-5-1-6, Georg Hestbæk, født 12 feb. 1946 i Vejrum sogn. Døbt 17 mar. 1946 i Vejrum kirke. Viet 30 dec. 1967 i Hjerm vestre Kirke til
C-5-1-6+, Birthe Hansen, født 15 maj 1944. Georg har siden sin skoletid arbejdet i Brugsen bortset fra soldatertiden. Er uddeler i Gundsømagle Brugs.
Deres børn:
C-5-1-6-1, Claus Hestbæk, født 29 nov. 1972.
C-5-1-6-2, Lotte Hestbæk, født 28 feb. 1977.

C-5-2, Helga Andersen, født 9 sep. ca. 1912 i Hjerm sogn. Viet 28 dec. 1941 til
C-5-2+, Erik Zwicki, født ca. 1917. Helga døde 15 mar. 1991. Erik var maskinarbejder i København.
Barn:
C-5-2-1, Zenia Zwicki, født 2 jul. 1943 i København. Viet 31 jul. 1965 til
C-5-2-1+, Erling Jensen, født 8 apr. 1942.
Zenia og Erlings barn:
C-5-2-1-1, Henrik Jensen, født 25 nov. 1965. Viet 12 maj 1990 til
C-5-2-1-1+, Anne Ravensholdt.
Deres barn:
C-5-2-1-1-1, Louise Ravensholdt Jensen, født 28 aug. 1991.

C-5-3, Elisabeth Trudsø Andersen, født 3 jun. 1914 i Hjerm. Viet 29 dec. 1940 til
C-5-3+, Orla Bækgaard Lund, født 16 mar. 1911, død 29 nov. 1977. Elisabeth døde 23 jun. 1987. Orla var slagtermester i Struer.
Deres børn, oversigt:
C-5-3-1, Finn Christian Lund, født 3 maj 1941.
C-5-3-2, Per Bækgaard Lund, født 6 jul. 1944.
C-5-3-3, Søren Lund, født 29 mar. 1951.
C-5-3-1, Finn Christian Lund, født 3 maj 1941. Viet 30 jul. 1966 til
C-5-3-1+, Yvonne Kristensen født 2 apr. 1940. Skrænten 26, Struer. Tlf: 97851642.
Deres barn:
C-5-3-1-1, Tina Lund, født 17 jan. 1964. Samlever med
C-5-3-1-1+, Rene Mackeprang, født 13 aug. 1958.
Deres barn:
C-5-3-1-1-1, Frederik Lund Mackeprang, født 28 jul. 1989.

C-5-3-1-2, Ken Lund, født 17 jan. 1964.

C-5-3-1-3, Jes Lund, født 10 jul. 1974.

C-5-3-2, Per Bækgaard Lund, født 6 jul. 1944. Viet til
C-5-3-2+, Anne Grethe Jensby. Skrænten 38, Struer. Tlf: 97851460.
De har børnene
C-5-3-2-1, Morten Bækgaard Lund,
C-5-3-2-2, Mikkel Bækgaard Lund og
C-5-3-2-3, Mads Bækgaard Lund.

C-5-3-3, Søren Lund, født 29 mar. 1951.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Humlumslægten

8 afsnit

Ellen Margrethe Jensdatter og Chresten Poulsen
med efterkommere.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

D. Ellen Margrethe Jensen, født 25 okt. 1845 i Trudsø i Gimsing sogn. Viet 2 sep. 1870 i Gimsing Kirke til
D+, Chresten Poulsen, født 18 jan. 1844 i Langerhuse på Harboøre. Søn af **Poul Madsen Vester** og **Kirsten Kristensdatter Rom**. Død 28 nov. 1900 i Resen i Vestertoftumhus. Begravet 2 dec. 1900 på Humlum kirkegård. Ellen Margrethe døde den 21 mar. 1914 i Humlum by. Begravet 26 mar. 1914 på Humlum kirkegård.

Ellen Margrethe og Chresten Poulsen fotograferet kort tid før Chresten døde år 1900.

Deres børn, oversigt:
D-1, Kirsten Poulsen, født 16 feb. 1873.
D-2, Poul Poulsen, født 29 dec. 1874
D-3, Jens Trudsø Poulsen, født 4 nov. 1876.
D-4, Chresten Poulsen, født 21 jul. 1878.
D-5, Knud Tang Poulsen, født 21 dec. 1879.
D-6, Knud Tang Poulsen, født 9 jan. 1881
D-7, Ane Kirstine Poulsen, født 3 apr. 1883.
D-8, Kirsten Poulsen, født 17 maj. 1886
D-9, Poul Vester Poulsen, født 28 aug. 1888.
D-10, Ane Kirstine Poulsen, født 4 feb. 1891.

Ellen Margrethe Jensen var født i Trudsø i Gimsing og voksede op her. Hendes mormor boede på aftægt og var i live de første seks af Ellen Margrethes leveår. Mellem mormor og barnebarn, som oven i købet var den eneste pige i børneflokken, har der sikkert været et godt forhold. Efter hendes søn Chresten Poulsens udsagn skulle hun være blevet påvirket så meget af mormoderen i trosmæssig henseende, at dette prægede hende resten af livet. Mormoderen døde, da hun var seks år gammel.
Af hendes skudsmålsbog, der er bevaret fremgår, at hun ved forårseksamen i Vejrum Skole den 11 apr. 1860 fik følgende karakterer: Læsning mg x, religion mg, skrivning mg, regning mg. og blev derefter udskrevet af skolen. Efter forudgående forberedelse blev hun af undertegnede konfirmeret i Vejrum kirke første søndag efter påske, den 15 apr. 1860 med vedtegning i kirkebogen: Kundskab og opførsel mg og var søndagen derefter til alters i Vejrum kirke.
Underskrevet af sognepræst **J. Røgind** den 26 apr. 1860 i Vejrum Præstegård.
Årsagen til, at EMJ gik i Vejrum skole og blev konfirmeret i Vejrum kirke, kendes ikke. I året 1858 var de flyttet til den nybyggede gård Nygård. Da den i gejstlig henseende lå i Ølby sogn, kan det tænkes, at der har været krav om, at familien skulle tilhøre dette sogn. I protest herimod kan familien så have løst sognebånd, men det gælder vel ikke for skolegang? Nygaard lå lige ved sogneskellet til Vejrum sogn, så afstanden til Gimsing og Vejrum skole har været lige stor. Det ser ikke ud til, at nogen har interesseret sig for dette før senere da de kirkelige myndigheder forlanger visse dåbsindførelser for familien i Trudsø slettet i Gimsing kirkebog og overført til Ølby sogns kirkebog.
Af skudsmålsbogen fremgår endvidere, at hun er meldt tilgået Gimsing sogn den 4 nov. 1860, underskrevet i Hjerm Præstegård af **pastor Tranbjerg.** Som eneste pige blandt 5 drenge har Ellen Margrethe sikkert skulle tage sin del af det huslige arbejdet i hjemmet. Måske er hun holdt hjemme længere end hun ønskede for at hjælpe til. 19 år gammel, 1 nov. 1864 kom ud at tjene som stuepige hos skolelærer Dahl. Han er uden tvivl den skolelærer **Jørgen Dahl**, der er nævnt i "Fra en hel anden Tid" af **Gunnar Sandfeld**. Der var jvf. folketællinger flere børn i denne Dahl familie.
Herefter ser det ud til, at hun igen har været hjemme i Trudsø et år. Hendes fars død 1865 kan have været årsagen hertil.

Fra 1 nov. 1866 til 1 nov. 1867 tjente hun i Struer hos **P. Tang**, der var købmand i Struer. Hans købmandsgård lå på adressen Østergade 18.
1 nov. 1867 har hun meldt afgang fra Gimsing sogn til Tarm, hvor hun opholder sig det følgende år. Hendes skudsmålsbog angiver, at hun fra 1 nov. 1867 til 1 nov. 1869 har tjent i 2 år hos en Carl Holbæk på Hjerm station. Dette fortolker jeg på den måde, at hun har tjent hos denne hr. **Carl Holbek** først i Tarm og dernæst i Hjerm. Hun har således fulgt med stationsforstanderen under en flytning fra et tjenestested til et andet. Ved en barnedåb 1869, hvor hun er anført som fadder, nævnes hun af Hjermhede. En periode i 1869 og indtil hun bliver gift 2 sep. 1970, var hun husbestyrerinde for sin bror

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

smeden i Struer. Dette bekræftes af folketællingen 1870 for Struer.

Chresten Poulsen, født 18 jan. 1844 på Harboøre. Hans søn **Chresten Poulsen**, Mariclyst, Humlum, død 1959, har nedskrevet følgende om sin fader Christen Poulsens barndomshjem på Harboøre. I sin barndom måtte Christen sidde ved "æ goer-ænd" og binde ålevod så snart han kom hjem fra skole og for øvrigt også om morgenen før han gik til skole. En gang havde han siddet så længe ved garnet, at man måtte bære ham fra bænken, fordi han ikke kunne stå på benene. Da han blev ældre, måtte han fiske på havet sammen med stedfaderen, som var hård ved ham. Mange af de klæder, som Christen gik med som ung, var taget fra druknede søfolk, der var drevet i land. Moralen var ikke høj på Harboøre dengang. Livsvilkårene var strenge for både børn og unge. Stedfaderen hed Hvas. Han havde meget nytte af sin stedsøn og var derfor ikke interesseret i at denne rejste hjemmefra. Christen var klar over dette og benyttede sig heraf. Når Hvas skulle til at banke sin kone stillede Christen sig mellem moderen og stedfaderen. Dette dæmpede ophidselsen så meget, at Hvas ikke turde slå. Christens mor var klar over, at det mest var af frygt for, at Christen skulle rejse hjemmefra, at Hvas ikke turde slå. Hun tog derfor det løfte af sin søn, at han skulle blive i hjemmet indtil hun var død. Hvis han ikke lovede dette, ville hun tage en strikke og selv gøre en ende på livet. Christen lovede sin mor at blive hjemme og han holdt det. Om **Christen Hvas**, som i daglig tale på Harboøre blev kaldt "**Gammel Hvas**" følgende: Hvas og Kirsten levede et ulykkeligt samliv. Når Hvas blev vred, kunne han slå tallerkner mod døren, og når han havde slået nogle i stykker, kunne Kirsten godt slå en i stykker med ordene: "Har du råd til det, har jeg også". Herefter lagde vreden sig som regel hos Hvas og skænderiet holdt op for en tid. Christens mor døde 12 maj 1864 i en alder af 58 år. Christen var da 20 år gammel. På trods af det dårlige forhold til stedfaderen blev han i sognet indtil efteråret 1868. Hvad han beskæftigede sig med vides ikke. Fiskeri er det sandsynligste, fordi der i hans skudsmålsbog ikke er indført andet end flytning fra Harboøre til Humlum i oktober 1868.

Afskrift af skudsmålsbog for Christen Poulsen, Harboøre sogn, Vandfuld herred, Ringkøbing amt. Udstedt af **C. F. Møller,** sognepræst, den 25 mar. 1858: **Christen Poulsen**, søn af husmand **Poul Madsen Huulberg** og hustru **Kirsten Kristensdatter Rom,** er født på Harboøre 1844 fire og fyretyve, den 18 januar, døbt den 28 januar. Vaccineret af distriktslæge **Wiberg** 1845, 11 juni. Ved i dag afholdt examen udskrives han af Harboøre Nordre skole med følgende karakterer: Religion godt x. Regning meget godt. Læsning meget godt. Flid meget godt. Skrivning godt ?. Opførsel meget godt. Harboøre sogneforstanderstab den 28 marts 1858 **C. F. Møller** sognepræst. **L. Rønn. Simon Smed. Peder Larsen.**

Christen Poulsen konfirmeredes første søndag efter påske 1858 i Harboøre kirke og var i øvrigt gæst ved Herrens bord. Han får påtegningen: God kundskab og meget god opførsel. Harboøre Præstegård den 16 april 1858. C. F. Møller. Som det ses af CP's skudsmålsbog, blev han konfirmeret af pastor **C. F. Møller**. **Pastor Vaupel** indførte hans afgang fra Harboøre i skudsmålsbogen. Hans beretninger om hjemmet tyder ikke på, at der herfra har fundet større kristelig påvirkning sted. **Pastor Moe** kom til Harboøre efter pastor Vaupel. Efter **Karen Thuborgs** oplysning i "Det Gamle Harboøre" begyndte vækkelserne her i slutningen af 1860'erne. Ved konfirmationen fik man dengang som nu tildelt et ord fra bibelen. Pastor **C. F. Møller** brugte at nedskrive dette ord på et stykke papir, som konfirmanderne fik udleveret. CP's seddel har han gemt hele livet, og den er stadig bevaret.

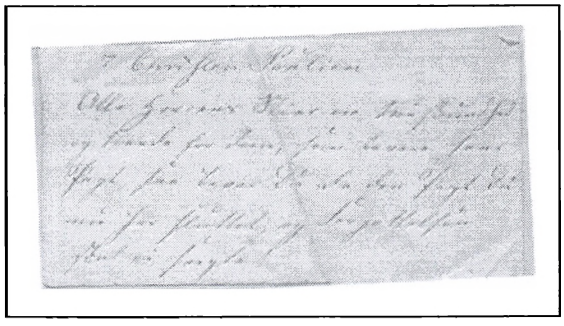

På den står skrevet med præstens pæne skrift: Nr. 7. (hvilket tilkendegiver, at CP var placeret som nr. 7 på dette hold konfirmander). Alle Herrens stier er miskundhed og nåde for dem, som bevare hans pagt. Så bevar du da den pagt, du nu har sluttet, og forjættelsen skal ej svigte.

Forfatteren **Karen Thuborg** meddeler i sin bog " Det gamle Harboøre", at pastor **C. F. Møller** var streng ved konfirmanderne. Det skete, at man ikke blev konfirmeret det første år man gik til præst. Svarede børnene forkert på hans spørgsmål snurrede han omkring og slog dem. Børnene var så bange for ham, at de ikke turde svare på hans spørgsmål.

Hvor meget CP havde været i forbindelse med "vækkelsen" og Indre Mission før han forlod Harboøre, vides ikke. Livet igennem bevarede han og hans brødre forbindelserne til Harboøre, som de besøgte til Harboøre-møderne. I Vestertoftumhus havde de af og til besøgende boende, når vennerne, prædikanter og missionærer, var på besøg eller gennemrejse. Mor fortalte om en svensker de havde boende. Hvem han var ved jeg ikke, men han lærte mor en remse, som jeg stadig har fornøjelse af: Tredive dage har november, juni april og september. Alle de andre har tredive plus een, uden

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

februar alén. Når man skal vide, hvor mange dage der er i en måned tæller nogle på knoerne. Jeg bruger ovennævnte remse.
Den 5 oktober 1868 ført til afgang fra Harboøre, Ringkøbing amt til Humlum. Underskrevet: Vaupell.
Tilgangsliste Humlum: 13 okt. 1868. Ført til tilgang i Humlum 16 oktober 1868. Underskrevet **Chr. Vilstrup.**
Han arbejder den første tid bl.a. i Thagård og Bredalsgård, hvor han måske har udført daglejc.
Den første tid han opholdt sig i Humlum fik han kost og logi hos sin ældre halvbroder **Mads Poulsen**, der var gift med **Mette Marie Jensen** fra Fabjerg (Se Røde Mølle Slægten). Mette Marie var kusine til Ellen Margrethe, som Chresten blev gift med. Hvor Chresten og Ellen Margrethe traf hinanden vides ikke. Det er sandsynligt, at det er sket gennem IM sammenkomster et eller andet sted i et af hjemmene i Gimsing eller Humlum. De kan have mødt hinanden i Lille Nørgårdhus i Humlum hos halvbroderen og kusinen. De blev viet den 2 sep. 1870 i Gimsing kirke. Bryllupsfestligheden er formentlig afholdt i brudens fødehjem Trudsø. Nogen stor fest har det nok ikke været. Brudgommen var fattig og uden forældre. Brudens far var død fem år forinden. Brudens broder **Johan Christian Jensen Trudsø** har sikkert lagt hus til, og måske har han slagtet en gris.
Den ældste datter af Røde Mølle slægten, **Marianc Jensen**, Vejrum, var en troende kvinde. Hun var kusine og gudmor til Ellen Margrethe. I anledning af brylluppet sender hun følgende brev til sit gudbarn. Brevet er en afskrift foretaget af lærer **Hans Humlum** og dateret 22 feb. 1913 i Holstebro. Han havde lånt brevet for at vise det til sin far. Brevet bortkom og derfor lavede han en afskrift. I denne afskrift skriver han: Kære Grethe! Du bad mig passe godt på originalen til ovenstående brev. Nu skal du høre, hvorledes jeg er sluppen fra dette. I nytårsdagene sad jeg en eftermiddag der hjemme og fik mine forældre til at læse originalen, som jeg så i hast ned skrev efter deres diktat. Der mangler kun en enkelt sætning i begyndelsen af brevet. Du ved, at originalen var en del medtaget. Her er der sat en række små streger. Du vil selv indrømme, at tankegangen ikke er afbrudt. For så vidt er alt i orden. Min fader bad mig så om at låne brevet fordi han gerne ville læse det igen. Dette sagde jeg ja til, for jeg var sikker på, at far ville gemme det. Han har så pakket det ind i et stykke papir, som han havde i sin inderlomme. Da han tog det frem igen var det gået i flere stykker fortalte han. Han er meget ked af det, og du vil nok tilgive ham det. Jeg syntes han skulle have lov at læse sin forhenværende kære søsters brev. Tilgiv også mig, at det har varet så længe med at få det afsendt. Kærlig hilsen **Hans Humlum**.
Marianc Jensens brev har følgende ordlyd:

Kære Grethe. Jeg har ofte tænkt på at ville skrive et par linier til dig. Jeg vil nu i Jesu Navn prøve det i håb om, at du vil tilgive mangler og fejl, som der let bliver. Det har før været min beslutning, at jeg ville minde dig om den hellige stund, da herren selv tog dig i sin favn, da du var et lille barn, At du skulle spire og bære frugt ----------. Jeg ved godt du er opkært fra dit barndomshjem, men jeg ved ikke, om du lever endnu i din dåbs nåde, således som den gang, da Jesus mødte dig og skjulte dig med al din nøgenhed helt og holdent med sin skønne brudeklædning, som han har iført os alle sammen i vor dåb. O kære unge kone! Jeg beder dig i Jesu Navn og for hans skyld undersøg dette og betænk det nøje, hvorledes det står til i dit hjerte, om den kære frelser har den første plads der, eller om alskens bekymringer og vantro står i vejen for ham, så hans fred ikke kan være der; for hvis så er, kan du aldrig komme til at leve rigtig vel. Jeg ønsker meget, ja ret meget, at han vil velsigne dig og din ægtefælle med al denne nåde både til liv og sjæl. Dette må sandelig også ske, når vi ærlig overgiver os ham til ejendom; thi derfor har vi løftet fra ham, blot vi vil have ham i et og alt. Så bliver vi salige her på jorden. Og bliver vi det ikke her, så vi får en forsmag derpå, før vi dør, så bliver vi det heller ikke hisset. Jeg har en bøn til dig. Jeg beder dig gøre alt muligt for at opfylde, ikke for min skyld, men for Guds og din egen saligheds skyld: Ransag Guds ord! Thi dette ere det første til at befordre vor sjæls salighed, skønt vi derfor meget vel kan blive bedragne og bruge skinnet i stedet for kraften; men jeg beder dig: Brug ordet i Jesu navn! Bed ham ivrigt om den Helligånd! Ja, bed som David i salme 51 vers, 12: Gud skab i mig et rent hjerte og forny en stadig ånd indeni mig! Ja efter Jesu ord: Lad os altid bede og ikke blive træt. Det nytter os ikke noget en gang om dagen eller en gang om ugen. Det hjælper slet intet til salighed, fordi alt hvad vi foretager os må ske af kærlighed til Gud, om det skal være ham behageligt. Dersom vi elsker ham over alle ting, da vil vi også omgås ham i al vor færd og spørge os selv om det er hans vilje vi gør. Thi hvad hjertet hænger ved, det omgås vi med i hvad hånden og foden end så forretter bliver ellers hovmod.
Bliv nu ikke vred på mig, thi ikke selvklogskab eller hovmod har styret min hånd, men Gud har flere gange ved sin ånd mindet mig om dig. Du kan tro, at jeg bekender mig af et ydmygt hjerte som en ussel fordømt synder, vidende med mig selv, at jeg for længe siden har fortjent at være kastet i helvede, om ikke vor kære frelsers forbøn daglig bringer mig flere nådetimer, at jeg kan blive renset fra synden og vorde og blive from til Guds ære, hellig på sjæl og legeme. Dette er hans vilje med os alle og kan kun ske gennem troen på Guds Søns blod, der renser fra al synd. Jeg beder dig derfor endnu en gang: Prøv dig selv, og ransag om du er i troen; thi

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

dette er det vigtigste du kan gøre.- Gud være med eder, Amen!-
Du vil vist komme til at le kære Grethe, da jeg her sender dig en gave så liden, at det er til at smile ad fordi det skal sendes så langt, men endnu mere fordi det skal være både brude- og nytårsgave. Jeg blev for sent færdig med de par vers, som her er indlagt. Det var for nær på tiden, jeg fik det at vide. Jeg tog et vers op for dig på din bryllupsdag den 4 april og den 5 for din brudgom. Lev evig vel! Det ønskes af mig. **Mariane Jensen**, Vejrum.

Brevet blev afskrevet år 1913. Mormor blev gift år 1870 og døde 1914. Hun havde gemt brevet hele sit liv og har sikkert læst det igen og igen. Ikke mærkeligt, at det var slidt. **Mariane Jensen**, Vejrum var den hellige kone D-4, morbror **Chresten Poulsen** omtaler, der fik **Mads Poulsen** omvendt.

Efter vielsen 1870 bor de hos Chrestens halvbroder Mads Poulsen i Lille Nørgårdhus. Ellen Margrethe blev kaldt Grethe (faster Grethe). Det ser ud til, at Ellen Margrethe og Chresten har været stærkt præget af indre mission fra omkring det tidspunkt, hvor de blev viet. Det skriftlige materiale, der er efterladt fra deres hånd, er helt igennem præget af deres åndsarbejde, bøn og tro. I sin enkestand skrev mormor et sted: "Jesu religion er ikke noget magert levebrød. Jeg får kærlighed til frokost, glæde til middag og fred til aften". Deres liv var ikke nogen dans på roser materielt set. I mormors andagtsbog, "En lille skatkiste samlet fra den store skatkiste (bibelen) af **Vilhelm Beck**", er der på bindets forsider indført de vigtigste begivenheder med angivelse af datoer: 9 februar 1907 fødtes **Ellen Margrethe Poulsen** i Toftumhus. (Hendes første barnebarn). Poul rejste fra hjemmet til Amerika 12 marts 1907. 28 april 1907 fødtes **Ellen Margrethe Trudsø Poulsen**. Hun blev døbt i kirken den femte maj samme år. Den gamle farmor skulle kaldes op, og det blev hun fire gange. Hendes fire børn opkaldte alle deres første pige efter hende. Sådan skulle det være.
På modsatte side i andagtsbogen har mormors graviditeter været anført med datoer. Denne side er desværre bortkommen. Hun havde i alt haft mindst 14 fødsler. De levende fødte er oplyst fra kirkebogen. Aborter og dødfødte, som der var en del af, var på denne bortkomne side anført med et kryds for en ufuldbåren (abort), og to krydser for et dødfødt barn. Hendes liv var således, som hos mange andre præget af graviditeter, aborter, levendefødte svage børn, som ikke blev ret gamle, sygdom og død. Ud af mere end 14 graviditeter var kun fire børn stærke nok til at overvinde barnårenes sygdomme. Til gengæld blev alle fire over 70 år gammel.

Første gang **Chresten Poulsen** nævnes i Skøde og panteprotokollen er 8 mar. 1872, hvor følgende læses: Skøde. **Peder Magnussen** sælger til **Christen Poulsen** det mig tilhørende ejendomssted Nørregårdhus kaldet i Humlum, matr. nr. 8, hartkorn, 2 fjerdingkar 1 alb. og matr. nr. 17, hartkorn, 2 skp., 2 fdk., 2 3/4 alb., tilsammen gl. skat 4,52 kr. I ejendommen indestår prioritetsgæld 200 Rdl. Køberen overtager den iflg. foranstående med skødet fastsatte aftægt til min svigerfader **Christen Andersen** i alle måder. Aftægten er for 5 år kapitalsat til 300 Rdl. og den er prioriteret i det solgte sted næst efter 200 kr. Købesummen er på 600 Rdl. Indfries priorotetsgælden på 200 Rdl til **Jacob Knudsen**, skal køberen (Christen Poulsen) udstede en pantobligation på 400 Rdl, 4%.
1 prioritet 200, 2 prioritet 300, købesum 600 Rdl, Aftægtsforpligtelsen 300 Rdl. Underskrevet 8 mar. 1872.
Aftægtskontrakten vedr. nævnte **Christen Andersen**: Regler. Så længe min fornævnte svigersøn **Peter Magnussen** og hustru lever og bliver ved stedet, skal jeg være berettiget til at have fri bopæl i stedets våningshus og nyde lys og varme i det samme værelse, hvori de opholder sig, samt modtage behørig kost af mad og drikke ved deres eget bord i forening og selskab med dem, samt i øvrigt nyde en god og kærlig omgang i alle henseender. Skulle jeg forlange et eget aftægtsværelse, da skal min svigersøn lade et sådant indrette i den østre ende af stedets våningshus, hvilket værelse skal indrettes således som af mig til den tid nærmere bestemmes. (Ikke afskrevet i sin helhed).
Hvorfor Chresten og Ellen Margrethe har købt dette sted med forpligtelser kan kun være begrundet i det forhold, at de har været nødt til det for at få et sted at bo. Aftægts forpligtelsen med den gamle mand, som skulle opholde sig i samme rum og spise sammen med dem ved deres eget bord, må have været strengt at efterleve. Det var godtnok almindeligt at have ældre mennesker boende på aftægt, som var den tids aldersforsørgelse. Foråret 1876 køber de Mellem Toftumhus af **Jens Pedersen**, som flyttede til Skovdal i Resen. Skødet er læst 12 apr. 1876. Denne **Jens Pedersen** var også skomager og han er ane nr. 12 i slægtsbogen "I slægtens spor rundt om Kilen".
Mellem Toftumhus er det første hus på venstre hånd, når man kører fra Humlum til Resen.
Den 11 jan. 1882 er der tinglæst skøde på matr. nr. 1 b. Et stykke jord som de købte og tillagde ejendommen. Familien boede her indtil ca. 1887-88, hvor den en kort periode boede til leje i Ørskov. Der er læst skøde på salg af matr. nr. 1 c og 1 b (Mellem Toftumhus) den 9 jan. 1889 sålydende: **Christen Poulsen Larsen**, skøde fra **Christen Poulsen** nr. 56, 41, 248. Købekontrakt læst 9 jan. 1889 ved retten i Lemvig. Husejer **Christen**

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Poulsen, Resen, sælger til **Christen Poulsen Larsen** af Jestrup på Thyholm den mig iflg. skøde tinglæst 12 apr. 1876 og 11 jan. 1882 tilhørende ejendom, stedet Mellem Toftumhus i Resen sogn, skyldsat under matr nr. 1 c af Mellem Toftum af hartkorn 1 skp. 0 fdk. 2 1/2 alb., gl. skat 2,56 kr. og matr nr. 1 b af Øster Toftum, hartkorn 2 fdk. 1 1/2 alb. gl. skat 0,96 kr. Besætning: 4 fækreaturer, 2 svin, 2 får, 9 høns og 1 hane. Indbo: 1 bord. 1 kakkelovn, 1 gruekedel, 1 komfur, 3 mælkespande, brandredskaber.
Overtagelse den 20 jan 1889, til hvilken tid jeg med min husstand er forpligtet til at fravige samme. Købesummen er akkorderet til 4350 kr., hvoraf er beregnet 3400 kr. for den faste ejendom og resten for løsøre og besætningsdele. Betales således:
a. 11 juni termin kontant 2000 kr.
b. 11 dec. termin kontant 2350 kr. med renter 4% fra 11 juni. Handelen sker ved nærværelse i Lemvig den 14 april 1888. Skødet underskrevet 6 jan 1889.

Selvom overtagelsen i skødet var sat til 20 jan 1889 ved vi, at de er fra flyttet stedet om foråret 1888. De boede i en bygning tilhørende gården Ørskov.
Sønnen, **Poul Wester Poulsen** er hele sin barndom blevet drillet med, at han var født i Ørskov svinehus. Han er født 28 aug. 1888 så oplysningen passer. **Poul Jespersen** (Ørskov) købte Ørskov omkring 1890. Han har sikkert bygget svinestald i bygningen kort tid efter overtagelsen.
Der er lidt tvivl om stedbetegnelserne Mellem Toftumhus, Mel Toftumhus, Vester Toftumhus og Toftumhus. Det første sted de bor syd for Væde ved vejen til Resen er Mellem Toftumhus. Det seneste sted de bor ved den gamle Lemvig landevej hed Vester Toftumhus. Det lå, hvor nu parkeringspladsen foran campingpladsens hovedbygning ligger. Jeg tror, at præsten har været i tvivl om, hvad der var hvad. Da jeg i 1953 tjente i Vester Toftum kunne murbrokker fra huset endnu ses, når vi pløjede og harvede på dette sted.
Vester Toftumhus købes i begyndelsen af 1889. Tingbogsafskrift som følger: **Christen Poulsen** skøde fra **Søren Christian Bendtsen**. Læst 19 jun. 1889 nr. 483, 41. **Søren Christian Bendtsen**, Resen, sælger til fisker **Christen Poulsen**, Humlum, det mig iflg. skøde af 30 mar. 1883 tilhørende ejendomssted Vester Toftumhus i Resen sogn med påstående bygninger, disses mur og nagelfaste tilbehør og tilliggende jorder, skyldsat under matr. nr. 1 c for hartkorn 0 tdr., 2 skp., 3 fdk., 1 1/2 alb. Gammel skat 6,12 kr. Vilkår: I Handelen er indbefattet ejendommen, avl, afgrøde, gødning, 1 ko, 1 kalv, 2 får, 1 gris, 4 høns og 1 hane. 1 kakkelovn, 1 komfur, samtlige avlsredskaber, 1 bord og 1 skammel. Overtagelse pr. 1 marts 1889. Køberen overtager og tilsvarer fra 1 jan. dette år den på ejendommen hvilende aftægt af kapital værdi 500 kr. til **Jens Madsen**, overensstemmende med den herom oprettede aftægtskontrakt. Købesummen betinget til 2850 kr. således:
Køberen overtager og forrenter fra 11 juni termin at regne, således som han derom med kreditor kan forenes, den på ejendommen hvilende pantegæld kr. 1000.
Resten af købesummen betaler han kontant i 11 juni termin med 1850 kr. uden renter. Ved beregning af stempelpligt er løsøre sat til 550 kr. 20 feb. 1889 er der betalt 50 kr. af købesummen.
Den i handelen omtalte **Jens Madsen** var omkring 90 år gammel da handelen blev gennemført. De har sikkert ikke forventet, at han ville leve ret længe og handelen kunne derfor var ret rimelig, da aftægtsforpligtelsen ville bortfalde ved hans død. Den gamle **Jens Madsen** levede dog adskillige år. Han døde den 23 maj 1897 i Vestertoftumhus i Resen sogn. KB: Aftægtsmand **Jens Madsen**, født i Asp, 98 år gammel, søn af gårdmand **Mads Thornager Madsen** og hustru **Birthe Kathrine**. Enkemand efter **Mariane Lauridsdatter**.

Her er fire generationer, hvoraf den ældste tv. er gamle Jens Madsen. Hans barnebarn Jens L. Laursen, som begyndte at bygge fiskefartøjer i 1886, står bagest.

Ved Madsens død har Ellen Margrethe i sin noterebog skrevet: Madsens spisekammer indeholdt kogte kartofler, en krukke med byggryn, et stykke rugbrød, en sukkerskål og en skål med palmin. Han levede ikke for at spise, men spiste for at leve. Det var denne Jens Madsens barnebarn, **Jens L. Laursen**, som i 1886 begyndte at bygge fiskefartøjer ved Strandvejen i Struer. Dette var begyndelsen til det senere Laursens Skibsværft.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Jens Madsen var en sej gammel mand, som altid vandrede og afslog tilbud om at komme op at køre, når han skulle besøge sin familie i Resen og Struer.

Hvorledes fiskeri og det sparsomme landbrug har kunnet give udbytte til hushandel for Chresten og Ellen Margrethe vides ikke, men man hjalp formentlig hinanden. De bedrestillede bønder i sognet ydede ofte lån til folk, som de havde tillid til.
Morfar var syg af kræft i spiserøret. Han døde tildels af sult fordi han ikke kunne indtage føde. Han blev plejet i hjemmet til sin død. Mor fortalte, at de havde et specielt instrument til at fodre ham med. Mormor fik hos en lokal snedker fremstillet en pottestol for at lette den personlige pleje. Denne stol er jeg den lykkelige ejer af.
Humlum kirkebog: 28 nov. 1900 død i Toftumhus i Resen. Begravet på Humlum kirkegård 2 dec. 1900, **Kristen Poulsen**, husmand og fisker i Toftumhus. Han var født på Harboøre, søn af fisker **Poul Madsen** og hustru **Kirsten Kristensdatter** samme sted.
Sønnen Chresten skriver om sin fars sygdom og død:
Chresten Poulsen gik til sengs seks dage før sin død. Han var meget anfægtet af djævelen, som ville gøre sin ret gældende overfor ham. I denne nød kom hans gode ven **lærer Lind** fra Handbjerg for at sige farvel til ham. C.P. fortalte ham om sin åndelige nød. Lind lagde ikke skjul på noget og sagde til ham:" Ja, -men Jesus har taget brodden af døden for dig". Nu skal du have tak broder; det slår til, sagde C.P. Fra den stund mærkede vi ikke djævelens angreb på faders tro på Jesus. Vi mærkede troens sejr gennem alle legemlige smerter. Aftenen før hans død kom en del af vennerne efter møde i missionshuset til vort hjem for endnu engang at hilse på ham. Han lå med brustne øjne. Vennerne sad i spisestuen og sang af brorsons salmebog :
" Den elskte Jerusalems længsel mig nøder at ile". Fader bad dem synge endnu en sang. Efter sangen gik vennerne ind til far. De spurgte, om han kunne kende dem. Ingeborg Ting sad ved sengen. Fader svarede nej, nu kender jeg kun Jesus. Herefter gik de ind i dagligstuen, hvor de sang endnu en sang, som de vidste ville glæde ham. Under sangen kom der bud fra soveværelset at hans øjne var blevet klare. De gik derind og spurgte om han kunne kende dem. Han svarede:" Ja, jeg kender jer alle sammen". Denne klarhed i hans blik var som et bud fra den himmelske verden. Efter et par minutter blev han uklar og livet ebbede langsomt ud. En dyrekøbt sjæl var gået hjem til Jesus.

Efter mandens død den 28 nov. 1900 bliver mormor boende nogle år i Vester Toftumhus. Hendes to ældste sønner, der fisker, er formentlig med til at betale husleje og hjælpe med til at passe det lille brug. Hun sælger ejendommen til sin søn **Christen Poulsen**, der bliver gift år 1904.
Læst 25 maj 1904 ved retten i Lemvig: **Ellen Margrethe Poulsen** sælger til sin søn **Christen Poulsen** ejendom matr. nr. 1 c, Hartkorn 2 skp., 3 fdk., 1 1/2 alb., besætning, 2 køer, 1 kalv,. Købesum 3900 kr., hvoraf løsøre 500 kr. Køberen overtager og fra 11 juni termin dette år forrenter den på ejendommen hvilende prioritet til husmandskreditforeningen stor 2000 kr. Hvad der på gælden er afdraget og indskudt i reservefonden kommer køberen tilgode. Rest 1900 kr., i alt 3900 kr. Underskrevet 16 maj 1904. **Ellen Margrethe Poulsen, Christen Poulsen.** Dette lån var ret nyt. Vestertoftumhus brændte år 1903. Brandforsikring har sikkert været tegnet, men sikkert ikke til fuld- og nyværdi. Et lån i husmandskreditkassen har derfor været nødvendigt.
Herefter køber hun hus i Humlum by, Gadegård, matr. nr. 4 (Marielyst), Østerbrogade 34. Skøde læst 27 jul. 1904. Her bliver hun boende til ca. 1910, hvor hun sælger huset til sønnen **Christen Poulsen**. Skøde læst 12 nov. 1910. **Christen Poulsen** sælger Vester Toftumhus ved skøde læst 20 nov. 1907. De sidste år mormor lever bor hun til leje hos karetmager **August Andreæ**, i det nuværende Vesterbrogade 17. I den vestlige ende af denne ejendom var der en lille lejlighed, hvor hun boede til sin død den 21 mar. 1914.
Præstekonen, fru **Marie Jürgens** sendte et julebrev år 1912 til Grethe og Ingeborg. Hun indleder brevet med ordene: "Det er så rart , at I to gode venner bor i hus sammen, så kan jeg skrive til jer under et". Dette tyder på, at **Ingeborg Ting**, hvis mand **Chr. Ting** var død i 9. mar. 1903, boede i samme hus som mormor. Disse to kvinder har nok holdt hinanden ved selskab i deres enkestand. Og så boede de så praktisk nær ved missionshuset. Ingeborg var født 1852 i Naur. Hun var datter af **Marianc Jensdatter** (den "hellige kone"), ældste barn i Rødemølle slægten og kusine til Grethe. **P. B. Jürgens** var præst i Resen- Humlum 1880-1899, hvor han flyttede til Lindelse på Langeland. Flot at hans kone holdt forbindelsen til sognet ved lige 13 år efter, at de var flyttet.
Et brev til mormor fra hendes yngste bror Johannes i København, dateret 29 dec. 1912.
Min Kære søster.
Tak for dit og Pouls brev. Vi har så meget sygdom i denne jul. Herluf ligger med slim på lungerne og jeg har det med den slemme snue. Min hustru er så nogenlunde rask. Det er det værste efterårsvejr, jeg kan huske med regn og uhygge. Du kan hilse Poul og fortælle ham, at jeg endnu ikke har fået det sidste skib hjem. Det har nu ligget i søen en måned. Hvad fordriver Poul tiden med? Har han bestemt sig til at rejse igen? Du har din sædvanlige plage med gigten. Nu begynder dagene heldigvis at

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

længes. Dermed må vi håbe, at helbredet bliver bedre. Jeg kan ikke holde humøret oppe i dette forfærdelige gråvejr. Det er i dag den første dag, hvor jeg har kunnet samle mine tanker og skrive lidt. Hils nu Stine og Poul og alle dine børn fra os og den øvrige familie. Ønsk dem et rigtigt godt nytår. Julen er jo overstået. I hilses alle fra min hustru, Herluf og din sidste broder. **Johannes Jensen Trudsø.**

Dette brev bekræfter, at Poul var hjemme i Danmark en periode år 1912- 13. Det var åbenbart ikke sikkert, at han ville rejse til USA igen. Johannes havde skibe i søen. Han købte formentlig hele skibsladninger træ til sin brændehandel på Wilders Plads. Skriften viser, at Johannes ikke var nogen øvet skribent. Dette var ikke en betingelse for at være forretningsdrivende på denne tid..

Da sønnen **Jens Trudsø Poulsen** efter giftemålet med **Johanne Thomsen** i Thorning (det store bryllupsbillede, som findes i flere eksemplarer) skal bosætte sig i Humlum, bor de den første tid hos mor og svigermor Ellen Margrethe i Marielyst, nuværende Østerbrogade nr. 34, men det gik ikke for at sige det mildt. Vielsen fandt sted i Thorning den 8 aug. 1905. P.g.a., at svigermor og -datter ikke kunne sammen (kemien passede ikke) måtte **Jens Trudsø Poulsen** sætte fart i husbyggeriet på Østerbrogade nr. 13 i Humlum by. Denne grund havde han erhvervet 1 feb. 1905 som matr. nr. 5 t af Gadegård.

Johanne Thomsen havde tjent i Humlum hos lærer **M. P. Nielsen,** der var blevet enke i 1894. Hun var i familie med købmand **Alexander Lind** i Humlum. Den ældste søn og svigerdatter flytter således ind i et nybygget hus i Humlum. Formentlig for at hjælpe til med huslejen flytter sønnen og svigerdatteren Christen og Mathilde ind hos "svigermor" i slutningen af året 1907, hvor de har solgt Vester Toftumhus. Skødet på dette salg er læst 20 nov. 1907. Kemien mellem Ellen Margrethe og Mathilde må have været i orden eller det var måske nødvendigt at den var acceptabel. Økonomien kan have været så trykkende, at det var nødvendigt at flytte sammen.

Fra mormors notesbog læses følgende:

Forskellige regnskaber vedr. indsamlinger til Den Københavnske Kirkesag, Dansk Missionsblad, Ydre Mission og andet. Hun har været aktiv indsamler for missionen i hendes enkestand sålænge helbredet tillod det.

Opfordring:

Da det viste sig ved den kære afdøde Christen Poulsens død og begravelse, at han havde mange trofaste venner, have vi undertegnede tænkt, for at dette venskab skulle bære vidnesbyrd om at være holdbart, at bekoste et mindre af sten og sætte på hans grav: **J. M. Poulsen, Niels Jepsen, A. C. Iversen, Poul Jespersen. N. Jepsen. P. Livbjerg. Jens Kreibjerg. G. Jepsen L. Christensen,** Skanderborg. **Chr. Møller. August Andreæ. Frk. Kyllesbæk. K. Madsen** og hustru. **Laust Jepsen. K. Poulsen,** Nørbak. **Lars Poulsen. Jens Skov. Anders Mose. Lars M. Larsen. Jeppe J. Lauersen. Frk. Møller. Frederik Henriksen. Lærer Nielsen. Chr. Ting. Lærer Dam. Peder Jensen. Rasmus Sørensen. Lise Kyllesbæk. M. P. Olesen.** Søndagsskole børn. Pigeforening. I alt, 70 kr. 72 øre i Humlum.

J. Seerup. Karl Østergaard. S. Kikkenborg. Lærer **Jens Pinholt. Jens Hyltoft. K. Mikkelsen. Johannes Lauersen. Niels Makholm. Laust Dalgaard. Jens Christian. Jens Lund,** Søndergård. **Laust Andersen.**

C. Lundsgaard, Mattrup. **P. Bæk. Niels Hedegaard. Niels Langergaard.** Ynglingeforening Resen. I alt i Resen 31 kr. 85 øre. Total 102 kr. 57 øre. Stenen har stået på deres grav indtil ca. 1960, hvor der kun var min mor til at vedligeholde graven. Af en eller anden grund blev Ellen Margrethes navn aldrig skrevet på stenen. Hendes børn var unge og under etablering med erhverv, hus og børn. Der var nok at bruge penge til. Børnene er vel blevet enige om at undvære påskrift på stenen. Man kan heraf konkludere: Skal man have et eftermæle, skal man dø i sin velmagt.

Vester Toftumhus brændte år 1903. Udgifterne til genopførelse er noteret som følger:

Cement m.m. 30 kr. Kalk 15 kr. Kørsel af sten 13 kr. Tømmer og kørsel 70 kr. Sten 28 kr. 43 øre. Vinduer og søm 10 kr. 48 øre. Kørsel af sand og grus 8 kr. 1 tylt 2 tommer fjæl og kørsel 6,25. Tjære og arbejdsløn 3 kr. 70 øre. Arbejdsløn til Niels Vognsgård 13.50 kr. 2800 Mursten a 23 kr. (pr 1000) 64,40 kr. 1 lås til døren 85 øre. Sand og kørsel 3 kr. Tømmer til gulv 18 kr. Kørsel og rør og fjæl 7 kr. Skøde 43 kr. 70 øre. Grus 3 kr. En ovnsdør 2 kr. 50 øre. Murerarbejdsløn 36 kr.

Gårder No 137 Poulsen, Livgardens Kasserne, første Compagni, København K. (Denne gårder var fisker og senere manufakturhandler i Humlum **I. C. Poulsen.** Han var nevø til Chresten Poulsen)

Forskellige opskrifter:

Blanke kamgarnsstoffer (renses med) en opløsning af 25 gram salmiak og 25 gram salt i 50 gram vand og børstes godt dermed en par gange. Indgnidning med Benzin er også godt.

Hjortetakspaand 10 øre, "gorgemeierod" 10 øre, kinabark 10 øre, safran 20 øre, sættes paa godt "Wiin", bruges for blegsot.

Borvand: 1 Spiseskefuld borsyre til 3 pægle vand eller 1 top theskefuld til 1 ½ pægl vand.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Vandkage: 3 æg, 3/4 pund stødt melis, 1 kop vand og saa meget mel som kan røres deri. Til sidst 1 brev bagepulver.

For 5 øre hakkede mandler. 2 æg æltes haardt med mel som finbrød. ½ pund sukker og 1 theskefuld hjortetaksalt. (Formentlig en finere kage).

Rabarbersaft: Skaaret rabarber i gryden saa vandet staar ikke helt over. Koges hel ud, sies og staaer til næste dag. 1 pund klar saft koges godt med ½ pund sukker.

Apotheker Vides gigttabletter, ½ portion: Hr. Triers Medicinalhandel, Pilestrædet nr. 5, Kjøbenhavn K.

Mormor led meget af gigt. Min mor gjorde ligeså. Hun gav det kolde vaskehus skylden. Det var især hænderne det var galt med. I et propert hus skulle der vaskes tøj en gang ugentlig også om vinteren, hvor vandet var koldt. Vaskehusene var meget kolde at opholde sig i.
Lars Poulsens Fødselsdag 5 Juli. Sophies den 18 Juni. Laurines den 24 Juli. Broder Johannes havde Bryllup den 19 September 1905. **Knud Herluf Trudsø** blev 8 år den 7 august 1910.
Broder Christian døde den 16 aug. 1910. (Han var ikke biologisk, men åndelig broder). Broder Chresten død 19 nov. 1912. **Anders Stubkjær** død den 2 apr. 1902, salme 68 v. 25. **Chr. Ting** død 9 marts 1903. Elsket og Savnet. **Ingeborg Ting** fødselsdag 3 mar.
Min mands billede- 26808. Fars og mit billede 27493- 30612.
Brændehandler **Johannes Jensen**, Havnegade 49 første sal. Kjøbenhavn K.
Pouls Adresse: **Poul Poulsen**, Dalhart Texas U.S. North America
(Gammel og alene. Vennerne dør. Søskende dør).
Minder fra Bøvling Sygehus 17 jan. 1900.
Adskillige korte referater fra møder med forskellige prædikanter.
Regnskab over kostpenge fra Jens og Chresten. Og udlånte penge til alle 3 børn, som bor i sognet.

Om sin mor har **Chresten Poulsen** skrevet følgende:
Hun var en god moder for os børn. Ofte, når far skulle ud at holde ynglinge- pige- og samtalemøde i Resen eller Humlum, blev hun hjemme for at passe hjemmet og os børn. Hun ville gerne med, men var af den mening, at Guds rige skulle passes og hjemmet ikke forsømmes. Hun var fast og bestemt af natur. Var til stor hjælp for far, der var let til at fatte planer. Hun kunne skue igennem de forskellige livets forhold også de, der angik Guds riges vanskeligheder. De levede et godt samliv. Jeg kan ikke erindre, at vi børn har følt, at der har været noget forkert imellem dem. Havde der været det, delte de det uden vort vidende. Mor overlevede far i 14 år. Hun var en god rådgiver for os børn under vor opvækst, og da vi stiftede hjem. Da hun lå for døden sagde hun til mig: "Nu kan jeg hverken bede eller tænke længere, men jeg tror Jesus holder ved mig". Der var ikke ydre herlighed at se ved hendes død, men troen på Jesus var der. Guds trofasthed slog til. Hun døde i Humlum by, hvor hun havde sin eneste datter Kirstine hos sig. Hun blev stedt til hvile ved siden af sin ægtefælle og fem børn på Humlum kirkegård.
Vinteren før hun døde sagde hun en dag til mig, at der snart vil komme svære ting over jorden. Jeg spurgte hvordan hun kunne vide det. Hertil svarede hun, at der den sidste tid var så mange af de hellige, der var gået bort, og der står i Guds ord, at de retfærdige tages bort førend ulykkens dag.
Den 21 marts døde hun. Første verdenskrig udbrød den 2 august .

Christen og Ellen Margrethes børn, der døde tidligt:
D-1, Kirsten Poulsen, født 16 feb. 1873 i Store Nørgårdhus. Død 6 maj 1885 i Meltoftumhus, 12 år gammel. Begravet på Humlum kirkegård.
Denne Kirsten var en god og kærlig pige, som var højt elsket af forældrene, ikke mindst fordi hun var den første fødte. Min mor Ane Kirstine, der var født 4 feb. 1891, altså 6 år efter Kirstens død, huskede snakken om Kirsten, men hvilke forældre kan glemme et barns død? Fra Kirstens hånd foreligger noget skriftligt materiale. Efter dette at dømme var hun kendt med sin håbløse situation. Hun led sikkert af tuberkulose og havde været indlagt på sygehus flere gange. Et par breve fra Kirstens hånd er bevaret og gengives efterfølgende:
Kære moder. Da det nu er længe siden vi skrev til hinanden, så vil jeg i dag skrive et par ord til dig. Kære moder, jeg har jo så tit gjort dig imod, men du vil vel ikke nok tilgive mig det, når jeg beder dig om forladelse, men det er jo ikke nok jeg beder dig om forladelse, men jeg skal jo også bede Gud Fader om forladelse for han har jo op skrevet alt dette i den bog han har deroppe i Himlen, men når jeg så beder Gud Fader om forladelse så vil han nok udslette det deroppe. Tror du ikke det moder? Du hilses mange gange fra mig. Hils også fader fra mig.
Kirsten Poulsen 1883.
Herrens veje er forunderlige, hvo kan udgrunde dem. Ofte her ad skjulte veje, Herren føre sine små. Kære sjæl har du i eje, Jesu Kristi sande tro. Lad da trængsler dig omspænde. Lad dig møde hvad der vil. Han skal snart dig redning sende, og dig trøsten sende til. Nåde over nåde kaldes Herrens kors på denne jord. Kun ved korset kan vi drages op til ham i himmelkor. Kun ved ham vi sejr kan vinde. Kun ved Jesu kærlighed, kan vi fjenden overvinde, som vil gøre os fortræd. Hold da ud til livets ende, udi daglig bøn og tro. Da vil klart du få at kende, Jesu Krist vil have dig hjem. Farvel, farvel forældre søskend kære. At gå til Jesus fik jeg bud. Kun 12 år

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

og lidet mere. Jeg var her lånt af himlens Gud. Ret som en blomst der yndigt falder, når den står samlet i bedste skik, så var og her min barnealder i verden kun et øjeblik. Hav tak forældre kære for kærlighed og pleje jeg daglig hos jer nød. Nu skal jeg himlen eje og hvile sødt i Jesu skød.
En kultegning af Kirsten, som er udført at en lokal tegner efter fotografi, havde min mor hængende i vort hjem. Det er nu i min varetægt.

Til begravelser blev der skrevet vers og sange. Flere begravelsesvers og sange er bevaret. Hvilken "Lille Kirsten" efterfølgende vers er skrevet til kan ikke afgøres.

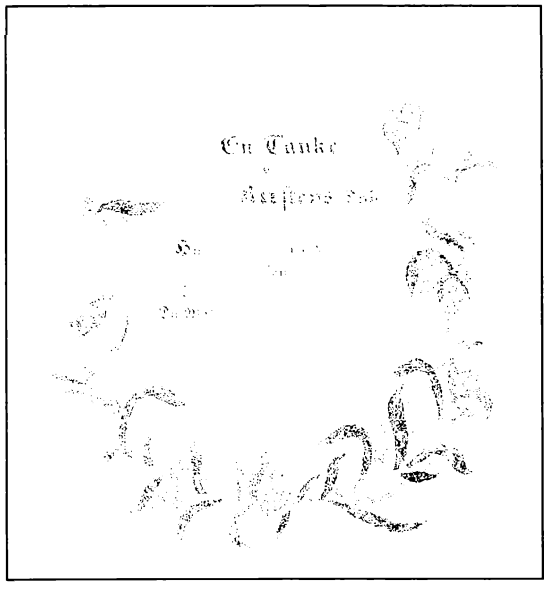

En tanke ved lille Kirstens død.
Hun led, hun stred, hun vandt og fandt i Jesu favn nu hvile! Du moder kær, kun trøstig vær: Forvist engang du evig der, med fryd skal favne dine.

En kusine til Kirsten skrev 10 feb. 18?? et brev til hende. Kusinen var **Laurine Kirstine Marie Poulsen**, der var datter af **Lars Poulsen** og hustru **Gertrud Christensen**. Hun var født den 25 jul. 1875. Blev senere gift med **Peder Sørensen Skov**, der var vognmand i Struer og født i Gudum.
Brevet lyder med sin ret kontante udtryksmåde som følger:
Kære søster i Herren. Herrens fred være med dig. Nu du har været syg i så lang tid af store smerter og (har) lidt meget og måske Herren snart henter dig hjem til sig i sit rige, hvor du kan møde dine små brødre og søstre og hvor du kan se Guds søde små engle omkring dig, og du tror vel også at det er skønt at komme op til Guds dejlige himmel og se alle Guds dejlige engle små og synge med dem og være glad og du kan sidde midt iblandt dem og se på alle de glade og skønne ting og der skal høre englenes musik og det er morsomt at høre, hvordan de små engle kan synge og spille de lovsanggelige sange, som Guds små engle så gerne vil synge for Guds børn, elske Gud og de små have guds børn op til sig og derfor ville jeg også at have skulle blive en af de små engle, som Gud holder meget af. Kjære Kirsten. Johs. evang. 16, 17, 18: De ere ikke af verden. Ligesom jeg ikke er af verden. Ligesom du har sendt mig til verden så har og jeg sendt dem til verden. Johs. evang. 11, 12: Han kom til sit eget og hans egne annammede ham ikke, men så mange som han annammede dem har han givet magt at vorde Guds børn dem som tro på hans navn . Joh. 9, 10: Dersom nogen går ind ved mig han skal frelses.
Fra Laurine K. Marie Poulsen.
Laurine var formentlig 10 år, da hun skrev dette brev.

D-2, Poul Poulsen, født 29 dec. 1874 i St. Nørgårdhus i Humlum sogn. Død 4 nov. 1883 i Meltoftumhus i Humlum. Begravet på Humlum kirkegård. Død af hjernebetændelse knap 9 år gammel.
Ligversene, der blev forfattet til hans begravelse, er i behold. De er skrevet med håndskrift og gengives her:
Minde over afdøde barn **Poul Poulsen** af Toftumhus i Resen sogn. Han er født den 29 dec. 1874 og døde den 4 nov. 1883.

Melodi: Kirken er som himmerige.
1. Lille Poul vi nu vil sige, vort farvel i Jesu navn. Nu han gik til himmerige, til vor frelsers nådefavn.
2. Tunge var de sidste dage, han på smerte lejet lå. Gud vil alt dog kærligt mage. Han fik lov til hjem at gå.
3. Saligt dog at være hjemme hist i himlens søde havn. Der ej smerte vi fornemme. Der er ikke sorg og savn.
4. Der er glæde uden lige, engle tage del deri. Der kun lovsangs toner stige. Klageråbet er forbi.
5. Må vi nu med smerte bringe. Ham farvel vor lille ven. Lad det dog i troen klinge. Hist hos Gud vi ses igen. Fred med hans støv. Amen!

D-5, Knud Tang Poulsen, født 21 dec. 1879 i Mellem Toftumhus i Humlum sogn. Død 2 mar. 1880 samme sted. Begravet på Humlum kirkegård.

D-6, Knud Tang Poulsen, født 9 jan. 1881 i Mellem Toftumhus i Humlum sogn. Død 22 nov. 1881 samme sted. Begravet på Humlum kirkegård.
D-7, Ane Kirstine Poulsen, født 3 apr. 1883 i Meltoftumhus i Humlum sogn. Død 12 marts 1887 samme sted.
Ved denne Ane Kirstines død og begravelse blev der forfattet et "Minde" skrevet med smuk skrift:
Minde over afdøde barn **Ane Kirstine Poulsen** af Mellem Toftumhus i Resen sogn, hvor hun fødtes den 3 april 1883 og døde den 12 marts 1887.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

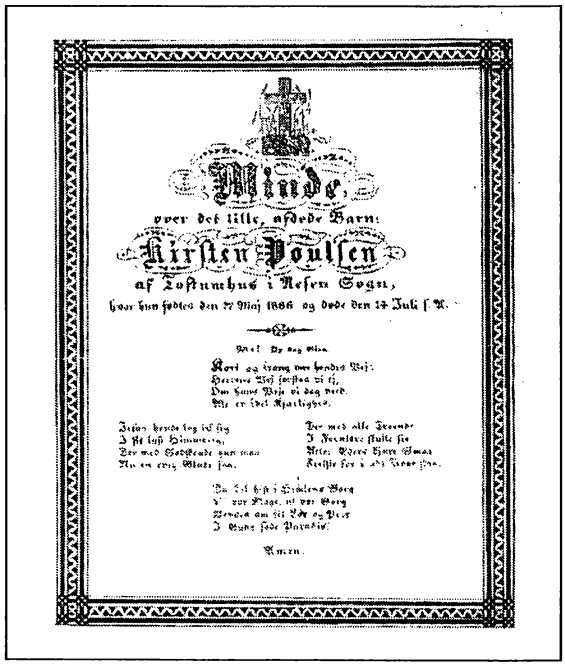

Mindc
over det lille, afdøde Barn:
Kirsten Poulsen
af Toftumhus i Resen Sogn,
hvor hun fødtes den 17 Maj 1886 og døde den 14 Juli s. A.

Dette mindc vedrører D-8, Kirsten Poulsen, født 17 maj 1886. Død 14 jul. samme år.

Melodi: Foragter ej de ringe dage.
1. Nu atter gik en lille pige ved døden bort fra dette hjem. Hun gik så til Guds himmerige, hist i det ny Jerusalem. Der er hun samlet nu med dem, som Herren forhen kaldte hjem.
2. Når Herren kalder vore kære, så er det ej så ganske let, at bringe ham lov, pris og ære, og takke ham af hjertet ret. Endskønt vi jo så godt dog ved, det alt er idel kærlighed.
3. Det kan dog eder ej bedrøve, at Stine gik til paradis. Så lad os derfor også prøve, at bringe Herren tak og pris. For hvad han også her har gjort, da han tog lille Stine bort.
Fred med hendes støv! Amen!

D-8, Kirsten Poulsen, født 17 maj. 1886 i Meltoftumhus i Humlum sogn. Død 14 jul. 1886 samme sted. Begravet på Humlum kirkegård.
Mindeskriftet er i behold og findes hos **Aksel Borum Poulsens** familie. Teksten er:
Minde over det lille afdøde barn **Kirsten Poulsen** af Toftumhus i Resen sogn, hvor hun fødtes den 17 maj 1886 og døde den 14 juli samme år.

Melodi: Op dog Sion.
1. Kort og trang var hendes vej. Herrens vej forstå vi ej. Om hans veje vi dog ved, alt er idel kærlighed.
2. Jesus hende tog til sig. I sit lyse himmerig. Der med søskende hun må. Nu en evig glæde få.
3. Der med alle troende, I forældre skulle se. Atter eders kære små. Frelste for Guds trone stå.
4. Da skal hist i himlens borg, al vor klage, al vor sorg. Vendes om til lov og pris. I Guds søde paradis.

Chresten og Ellen Margrethes børn, som blev voksne:

Jens Trudsø Poulsen og efterkommere.

D-3, Jens Trudsø Poulsen, født 4 nov. 1876 i Resen i Mellem Toftumhus, døbt 5 nov. 1876 i Humlum kirke. Viet 8 aug. 1905 i Thorning kirke til
D-3+, Johanne Thomsen, født 4 mar. 1878 i St. Impgård i Thorning sogn. Datter af **Andreas Joachim Hartvig Thomsen** og **Edel Margrethe Madsen**. Johanne døde 22 dec. 1954 og Jens døde 30 maj 1955 i hjemmet i Humlum by, Østerbrogade 13. De er begge begravet på Humlum kirkegård.
Børn, oversigt:
D-3-1, Ellen Margrethe Trudsø Poulsen, f. 1907.
D-3-2, Agnes Trudsø Poulsen, født 8 aug. 1908.
D-3-3, Kresten Joakim Trudsø Poulsen, f. 1909.
D-3-4, Knud Holger Trudsø Poulsen, født 1911.
D-3-5, Herdis Elisabeth Trudsø Poulsen, f. 1913.
D-3-6, Elise Trudsø Poulsen, født 2 apr. 1916.
D-3-7, Poula Trudsø Poulsen, født 24 feb. 1919.
D-3-8, Erik Trudsø Poulsen, født 20 mar 1922.

Faddere ved Jens's dåb var: Gårdmand **Johan Chr. Jensen** og hustru, Gimsing. Smed **Chr. Jensen** af Trudsø. Jens blev døbt dagen efter fødslen efter sigende fordi moderen fik så mange naturalier i barselsgave, som snarest skulle spises. Faderen må have haft travlt med at sende besked rundt til familien. Johanne og Jens lærte hinanden at kende i Humlum, idet Johanne kom til Humlum Skole som tjenestepige hos lærer **M. P. Nielsen**. Købmand **Alexander Lind** i Humlum, der var gift med hendes mors kusine, havde skaffet hende pladsen.
Sønnen Erik har meddelt:
Mor har fortalt, at da hun kom hjem og fortalte sin mor, at hun var blevet kæreste med en fisker, sagde hendes mor: "Mo wi et sej, han er nøj ant", og en af familien sagde til hende, da han fik nyheden: "Ja, ham beholder du jo et læng". I Thorning på Blichers hjemegn var kendskab til fiskere nok minimal. Deres bedømmelse af fiskere stammede vel fra det "rå og fattige Harboøre" m.v. på Vestkysten. Mor fik i øvrigt aldrig lært at cykle.
Efter vielsen boede de sammen med "svigermor" i Marielyst, Østerbrogade 34, men det gik ikke. Byggede snarest huset Østerbrogade nr. 13, hvor de boede hele livet og døde.
Skøde- og panteprotokol. Gdj. **Jens Chr. Jepsen** af Brunsgaard i Humlum sælger til **Jens Trudsø Poulsen** følgende ved landbrugsministeriets udstykningsapprobation fra Lemvig iflg. adkomst tinglæst 1 feb. 1905 tilhørende ejendom; udstykkede parceller matr. nr. 5 t Gadegaard

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Humlum af hartkorn ¾ alb. 8r Thagaard, hartkorn 0. Vilkår: Købesum 400 kr. Deklaration om købmandshandel tinglæst 20 jun. 1882. Lemvig den 16 dec. 1906.
Der er formentlig udstedt endeligt skøde vedr. Gadegaard og Thagaard matr. nr. 5 t og 8 r, som er tinglæst 17 apr. 1907.
Købmand **Alexander Lind** havde opkøbt meget jord i det der senere skulle blive til Humlum by. For ikke at få konkurrence på købmandshandelen, havde han fået tinglyst deklaration i 1882 på udstykninger i Humlum by om, at der ikke måtte drives købmandshandel.
Den 9 feb. 1921 er der tinglyst skøde på matr. nr. 5 æ, fra **Anton Dahl**. Det er sikkert i denne periode, at haverne til husene Østerbrogade 13-23 bliver forøget ved tilkøb af jord. Man havde brug for mere jord til dyrkning af grøntsager og frugt.
Chresten Poulsen får tinglyst skøde på matr. nr. 4 l af Vognsgaard på l ¾ alb. den 29 jun. 1921. Dette er sikkert det stykke jord, hvorpå "æ swot hus" bliver opført. Dette hus lå i øvrigt på det sted, hvor gården Vognsgaard lå, før den blev flyttet mod syd til dens nuværende placering.
Jens tjente som ung i præstegården "Mosegaard" i Resen. Han begyndte at fiske sammen med sin far da han var omkring 18 år gammel. Som soldat var han i marinen, hvor han gjorde tjeneste på fregatten Jylland. Et par år fiskede han fra Esbjerg. Herudover tilbragte han sit liv i Humlum som fisker og sognerådsformand.
Dansk fiskeristat 1935 meddeler: **Jens Trudsø Poulsen**. Uddannet som fisker. Partsfisker fra Esbjerg 1899-1900. Formand for fiskekompagniet "Humlum", oprettet 1914. Medlem af sognerådet 1921-29. Formand for Resen-Humlum sogneråd 1933. Formand for hjælpekassen 1933. Formand for værgerådet 1933. Formand for sociale udvalg 1933. "Reder" af "Ternen" L 26, 15 HK. "Mågen" L 82, 20 HK. "Gideon" L 296, 8 HK.
Han var aktiv fisker fra sin ungdom og fiskede en årrække indtil det offentlige lagde så meget beslag på ham, at han sagde farvel til fiskeriet. Det var en gradvis afgang fra fiskeriet. Han har haft en stedfortræder eller fiskerkarl således, at han har beholdt sin part og ret til fiskepladser m.v. (Se under hans søn Kresten Trudsø's erindringer og Humlum fiskere). Hvervet som sognerådsformand overtog han år 1933 efter **Thor Emil Brøgger**.
Som sognerådsformand var Jens Trudsø inviteret til indvielsen af Oddesundbroen. Han kørte formentlig med indvielsestoget derned. Der var reserveret plads i en af de forreste rækker. Efter indvielsen var der inviteret til festspisning i Struer, hvor kongen og dronningen også var til stede. Ved hver kuvert lå der et etui med flere forskellige slags cigarer og cigaretter. De blev gemt meget længe, han kunne ikke nænne at ryge dem.
Hans børn sagde til ham, at han ikke måtte vaske højre hånd inden han kom hjem. Han havde jo hilst på de kongelige, og så skulle de jo også røre ved denne "kongelige" hånd.
I begyndelsen af krigen blev der indkvarteret tyske soldater rundt om på nogle af gårdene. Efter krigen blev missionshuset og forsamlingshuset brugt til at huse tyske flygtninge en kortere tid, indtil disse flygtninge blev samlet i lejre. Der var en del bryderier med tyskerne. Sønnen Erik var sommetider tolk for sin far. Krigstiden gav også en masse ekstraarbejde med rationeringen. Sognerådsformanden skulle også fordele brænde. Han havde et kort over en del af Klosterhede Plantage, hvorpå det var indtegnet, hvor brænde stabler var placeret. Under krigen gik folk til sognerådsformanden, før de gik til præsten, når der var sket familieforøgelse. Man kunne jo få rationeringsmærker, så snart der var født et barn. Efter krigen kom det frem, at Jens Trudsø havde fremstillet flere falske legitimationskort, og skaffet ekstra rationeringsmærker til folk, der var "under jorden". Det anede familien ikke det mindste om. Jo mindre man vidste om den slags, des bedre var det.

Som sognerådsformand var han inviteret til indvielse af Sarpsborg Pigen, da denne statue skulle afsløres på havnen i Struer. Dette ville han ikke med til, fordi statuen var en nøgen pige. Derfor arrangerede han det således, at næstformanden, **brovagt Andreasson** i Oddesund, kom til indvielsen.
Struer Dagblads "korrespondent" i Humlum gennem flere årtier var **Valdemar Jensen**. Når han skrev om folk ved runde fødselsdage og dødsfald nævnte han ofte "Det store Fiskekompagni", hvis omtalen vedrørte en fisker, der havde været medlem af dette kompagni.
Ved hans 70 års fødselsdag skriver Valdemar Jensen i Struer Dagblad den 4 nov. 1946:
Sognerådsformand **Jens Trudsø Poulsen** fylder 70 år mandag den 4 november. Trudsø Poulsen er født i det sogn, hvis første mand han er, som søn i en gammel fiskerslægt. Det var naturligt, at sønnen fulgte i faderens fodspor. Han begyndte med fiskeriet da han var 18 år og fortsatte hermed, indtil det offentlige lagde så stærkt beslag på hans person, at han var nødt til at opgive erhvervet. Da det store fiskekompagni blev oprettet omkring 1913, hvor man gik over til bundgarnsfiskeri, blev han medlem og forretningsfører for dette. Selvom Trudsø ikke har anden skoleuddannelse end den han har fået i sognets skole, er han en mand med rige evner, i besiddelse af en klar hjerne, og han er en mester i at behandle tal. Hertil kommer, at han er en bramfri mand, der til daglig ikke siger så meget, men som har sine meningers mod. Intet under, at en mand af den støbning er kommet ind i det offentlige liv.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Trudsø Poulsen valgtes første gang til sognerådet i 1921. Han sad i to perioder indtil 1929, hvor han var ude af sognerådet til 1933. Her blev han valgt ind igen og blev formand. Denne post har han beklædt ligeg siden. Det at være sognerådsformand i vore dage kræver fuldt ud sin mand. Der lægges mere og mere arbejde på sognerådet og ikke mindst på formandens skuldre. Det er en lykke for en kommune i vanskelige tider at have en personlighed, hvis dygtighed og anseelse ikke kan diskuteres. Det er da også den almindelige mening, at Trudsø Poulsen har været en god mand for Resen- Humlum Kommune. Nogle vil måske mene, at han til tider kan være for karrig, men man må huske på, at det er skatteydernes penge, der skal administreres. I alt fald står kommunen velfunderet i økonomisk henseende. Ved siden af alle de udvalg, som Trudsø Poulsen er formand for, har han i 25 år været i menighedsrådet, kasserer for Humlum Elektricitetsværk gennem mange år, medlem af tilsynsrådet for Resen- Humlum Sparekasse og meget andet.
Ved siden af at røgte de mange tillidshverv, som medborgerne har lagt på Trudsø Poulsens skuldre, har han fået tid til at leve med i det åndelige liv, der grupperer sig omkring Humlum Missionshus og børnegudstjenesten, som han har været formand for i 40 år. De har i ham en nidkær tjener.
Ved hans 75 års fødselsdag i 1951 henvises til de ved hans 70 års fødselsdag meddelte data og virke med tilføjelse af, at han trak sig tilbage som sognerådsformand ved sidste valg, som fandt sted i 1950.
Nekrologen i samme avis efter han død den 30 maj 1955 skriver igen næsten det samme med tilføjelse af, at han havde med administrationen at gøre i den vanskelige tid under besættelsen, hvor der skulle uddeles rationeringskort, legitimationskort m.v.
Johanne: Var døbt Thomsen Mikkelsen, men sløjfede i 1905 efternavnet Mikkelsen. Litteratur vedr. Johannes familie: Se slægtsbog for efterkommere efter **Christen Thomsen Frølund** født 1806. Udgivet 1974 af Dansk Slægtsforskning, Fredericia. I forbindelse hermed, Nachkommen Gorms des Alten. Af **S. Otto Brenner**. DHH, Lyngby 1978, hvis nogen skulle have lyst til at kigge på slægtsforbindelser tilbage til Gorm den Gamle. Slægten Lind fra Gudum sogn. Nordisk Slægtsforskning, Bredegård, Skals 1970. Artikel i Viborg Amts Årbog 1948, "Slægten Boye" af **Holger Schou Thomsen**. Stort bryllupsbillede fra vielsen i Thorning findes i flere eksemplarer i familien.
Jeg husker morbror Trusse og "moster Hanne" som hyggelige og glade mennesker. Af de fire hjem i Humlum, som tilhørte min mors og fars søskende var det her hos morbror og "moster Hanne" det var mest behageligt at komme. Foråret 1954 begyndte jeg min karriere til søs. Om efteråret var jeg hjemme en ugens tid før den lange udmønstring i A. P. Møller's rederi. En ældre mand fortalte, at han havde været inde for at besøge Trusse og havde spurgt ham hvordan det gik. Han svarede "opad", idet han pegede med fingeren den vej. Da jeg rejste i oktober lå de begge i sengen. Smilende sagde de farvel og ønskede mig god tur. Et ½ år efter var de begge døde.

Deres børn:
D-3-1, Ellen Margrethe Trudsø Poulsen, født 28 apr. 1907 i Humlum by. Død 27 jan. 1946 i Kjellerup, begravet på Humlum kirkegård. Hun var på besøg hos hendes morbror **Mads Thomsen** i Kjellerup. Her blev hun syg og indlagt på Kjellerup Sygehus, hvor hun døde. Hendes helbred havde ikke været for godt i forvejen. Ellen tjente i København nogle år fra ca. 1938. Hun var aktiv indenfor "Kirkens Korshær", og blev optaget som "Korssøster" i "Ansgar salen" i København 22 maj 1939. Optagelsesordene var (Joh. 30,3) "Han bør vokse, men jeg forringes". Optagelseskortet er underskrevet af **Kaj Hammerich.**

D-3-2, Agnes Trudsø Poulsen, født 8 aug. 1908 i Humlum by. Død 23 mar. 1923 på Lemvig sygehus af menigitis. Begravet på Humlum kirkegård.

D-3-3, Kresten Joakim Trudsø Poulsen, født 20 dec. 1909 i Humlum by, Østerbrogade 13. Viet den 26 jun. 1943, i Humlum kirke til
D-3-3+, Erna Kyndi Christensen, født 19 mar. 1920 i Humlum. Datter af **Christen Larsen Christensen** og **Ingeborg Bodil Karoline Nielsen.** Erna døde den 28 jun. 1984 i Humlum.
Kresten kom ud at tjene da han var 11 år gammel. De første fem år var han i Overbredalsgård. Indtil konfirmationen var han hjemme i vinterhalvåret. Fra 1925 til 1927 tjente han i Brasholm i Ølby. Han fyldte 18 år i 1927. Dette år begyndte han ved fiskeriet i Humlum som fiskerkarl hos hans farbror **Chresten Poulsen**. Denne plads havde han i fem år. Indtil vielsen med Erna i 1943 boede han hos forældrene. Herefter var bopælen på Østerbrogade 11, hvor han levede hele livet. Dette hus, der var naboejendom til hans barndomshjem købte han af tømrermester **Chr. Dacll**, der var afgået ved døden efter et fald i hjemmet. Han havde brækket lårbenet. Efter faldet sagde han: "No er a færdig", og det var han så. Kresten døde 12 sep. 1998 i hjemmet i Humlum. Erna og Kresten er begge begravet på Humlum kirkegård.
Læs videre i afsnittet: Kresten Trudsøs erindringer.

Kresten og Erna's børn og børnebørn:
D-3-3-1, Leif Trudsø Poulsen, født 26 apr. 1938 i Aarhus. Efter realeksamen blev han i 1955 ansat i post- og telegrafvæsenet. De sidste mange år havde han tjenestested i Aarhus, hvor han var

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

postkontrollør. Pensioneret foråret 1998. Han bor nu i barndomshjemmet Østerbrogade 11, som han har overtaget efter faderens død.

D-3-3-2, Knud Holger Trudsø Poulsen, født 18 feb. 1945 i Humlum. Viet 18 jan. 1969 i Bjerringbro til
D-3-3-2+, Tine Marie Pedersen Braad, født den 24 apr. 1946 i Bjerringbro. Knud Holger har tidligere været kommis. P.t. er han ansat ved postvæsenet i Kolding, hvor familien er bosat.
Deres børn:
D-3-3-2-1, Lars Christian Braad Poulsen, født 3 okt. 1964 i Viborg.
D-3-3-2-2, Anna Carina Braad Poulsen, født 9 mar. 1967 i Viborg
D-3-3-2-3, Peter Brian Braad Poulsen, født 9 sep. 1970 i Viborg.

D-3-3-3, Hans Kristen Trudsø Poulsen, født 16 aug. 1947 i Humlum, Østerbrogade 11. Viet 10 apr. 1971 i Humlum kirke til
D-3-3-3+, Grethe Ardal, født 15 apr. 1951 i Humlum.
Deres børn:
D-3-3-3-1, Henrik Trudsø Poulsen, født 23 jan. 1974 i Holstebro.
D-3-3-3-2, Mette Trudsø Poulsen, født 8 apr. 1976 i Holstebro.

D-3-3-4, Bent Trudsø Poulsen, født 15 nov. 1953 i Humlum Østerbrogade 11. Viet 18 mar. 1979 i Humlum kirke til
D-3-3-4+, Anette Rasmussen, født 17 mar. 1962 i Bedsted.
Deres børn:
D-3-3-4-1, Thomas Trudsø Poulsen, født 19 dec. 1980 i Holstebro.
D-3-3-4-2, Rasmus Trudsø Poulsen, født 14 okt. 1983 i Holstebro.
D-3-3-4-3, Kasper Trudsø Poulsen, født 14 sep. 1986 i Holstebro.

D-3-4, Knud Holger Trudsø Poulsen, født 25 dec. 1911 i Humlum by, Østerbrogade 13. Død af meningitis den 16 jan. 1925 på Epidemisygehuset i Holstebro. Begravet på Humlum kirkegård.

D-3-5, Herdis Elisabeth Trudsø Poulsen, født 23 jul. 1913 i Humlum by, Østerbrogade 13. Død 27 apr. 1990 i Holstebro. Begravet på Humlum kirkegård. Herdis boede stort set hele livet i sit fødehjem. Hun assisterede sin far som "kontorist" i de år han var sognerådsformand. Da forældrene blev gamle, passede og plejede hun dem i hjemmet. På et tidspunkt blev hun bestyrer af Sparekassen for Resen og Humlum. Denne forretning blev drevet fra hjemmet så længe Herdis var bestyrer. Som moster var hun en stor hjælp for hendes søster Poula, der alt for tidlig blev enke med fire børn.

D-3-6, Elise Trudsø Poulsen, født 2 apr. 1916 i Humlum, Østerbrogade 13. Viet 2 apr. 1941 i Humlum kirke til
D-3-6+, Chresten Harald Jespersen, født 2 apr. 1916 i Torslev pr. Skovsgaard. Elise døde den 23 apr. 1993 i hjemmet i Hurup. Begravet i Hurup.
Nekrolog: Elise Trudsø Jespersen, Højtofte 9, Hurup, Thy, er død efter lang tids svær sygdom, 77 år. Hun var i mange år aktiv inden for det kirkelige. Særligt Kirkens Korshær og DMS havde hendes interesse. hun havde sin kirkelige interesse fra sit barndomshjem, der var inspireret af missionens gennembrud i Harboøre i forrige århundrede. Elise Jespersen efterlader sin mand, forhenværende kirkebetjent Kresten Jespersen og seks børn.
Lise og Chresten havde begge fødselsdag den 2 apr. De var lige gamle og blev viet på deres 25 år fødselsdag. Åndeligt set har der ikke været nogen vaklen i geledderne. De var og er fast forankrede i Indre Mission. De førte en noget omflakkende tilværelse m.h.t. bopæl. Kresten hører til dem der kan alt. Da hans svigerinde Poula i 1951-52 skulle flytte fra Esbjerg til Humlum renoverede han huset Østerbrogade 26.
Kresten er stadig frisk her ved årtusindskiftet og foretager rejser til børn i ind- og udland.
Lis og Chresten har boet mange steder. De startede som bestyrerfolk på Skræm Bisgård, og endte som graverfolk i Gjettrup. I mellemtiden har Chresten arbejdet på teglværk, med gartneri, landbrug, hønseri (i Flovlev gl. skole, hvor der nu er kræmmermarked), desuden har han været mælkemand i Hvidbjerg og gravermedhjælper i Hvidbjerg og Holstebro. Otium på Højtoftevej 9 i Hurup, hvor Chresten stadig bor.

Deres børn, oversigt:
D-3-6-1, Bodil Trudsø Jespersen.,
D-3-6-2, Thorvald Trudsø Jespersen.
D-3-6-3, Jens Trudsø Jespersen.
D-3-6-4, Jørgen Trudsø Jespersen.
D-3-6-5, Agnethe Trudsø Jespersen.
D-3-6-6, Erik Trudsø Jespersen.

Børn:
D-3-6-1, Bodil Trudsø Jespersen, født 2 jan. 1942 i Skræm Bisgaard. Viet 23 nov. 1963 i Humlum kirke til
D-3-6-1+, Robert Nedergaard Pedersen, født 1 jan. 1937 i Ejsing, Rønbjerg sogn. Søn af **Peder Nedergaard Pedersen** og **Edith Vita Christensen.** Robert døde i okt. 1991 i Rønbjerg. Få år før ægteskabet tog Robert navneændring til **Robert Nedergaard.**
Robert har altid været beskæftiget ved landbruget. Kort før sit bryllup i 1963 købte han en gård i

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Rønbjerg, som han drev frem til sin død i 1991. Bodil var i en årrække ansat på det nu nedlagte Rønbjerg Is A/S. Bodil solgte i 1997 gården til sin ældste søn Peder, og købte hus i Rønbjerg. Hun er medlem af Rønbjerg Menighedsråd.
Deres børn, oversigt:
D-3-6-1-1, Peder Nedergaard, født 7 sep. 1964 i Rønbjerg sogn.
D-3-6-1-2, Mona Nedergaard, født 25 jun. 1966 i Rønbjerg sogn.
D-3-6-1-3, Rune Nedergaard, født 25 jun. 1966 i Rønbjerg sogn.
D-3-6-1-4, Lars Nedergaard, født 5 dec. 1968 i Rønbjerg sogn.
D-3-6-1-5, Bitten Nedergaard, født 27 okt. 1977 i Viborg.

Deres børn:
D-3-6-1-1, Peder Nedergaard, født 7 sep. 1964 i Rønbjerg sogn.
Peder har fulgt i faderens fodspor, og har altid været beskæftiget med tilknytning til landbruget. I dag driver han fødehjemmet som deltidslandbrug, kombineret med arbejde på maskinstation. I 1989 rejste Peder til Illinois, USA, hvor han opholdt sig knapt et års tid. Her arbejdede han hos en dansk-amerikansk landmand.

D-3-6-1-2, Rune Nedergaard, født 25 jun. 1966 i Rønbjerg sogn. Viet 3. jun. 1995 i Rønbjerg Kirke til
D-3-6-1-2+, Lisbeth Bang Jensen. Ved første barns fødsel ændrede Lisbeth sit mellemnavn så hun nu hedder **Lisbeth Krabsmark Nedergaard.**
Deres børn:
D-3-6-1-2-1, Anne Marie Krabsmark Nedergaard, født 22 jul 1998 på Herning Sygehus.
D-3-6-1-2-2, Nyfødt Vinter år 2000.
Rune og Lisbeth bor i dag i Døvling i Åskov kommune. Rune har i en årrække været ansat i landbruget.

D-3-6-1-3, Mona Nedergaard, født 25 jun. 1966 i Rønbjerg sogn.
Mona bor p.t. i Skive. Efter højere handelseksamen har Mona været ansat i bogholderiet i Roslev Trælasthandel A/S

D-3-6-1-4, Lars Nedergaard, født 5 dec. 1968 i Rønbjerg sogn.
Lars er handelsuddannet som grossist i Århus. Efter endt uddannelse opholdt han sig et halvt år i Israel, hvor han arbejdede i en Kibbutz. I 1995 rejste Lars til København for at læse på Handelshøjskolen i København. Lars har programmeret makroen til oprettelsen af navneregistret til denne bog.
D-3-6-1-5, Bitten Nedergaard, født 27 okt. 1977 i Viborg.
Efter studentereksamen rejste Bitten til Schweiz som au pair. I dag bor hun i Århus, hvor hun er ansat som pædagogmedhjælper i en af kommunens vuggestuer.

D-3-6-2, Thorvald Trudsø Jespersen, født 2 aug. 1943 i Torslev. Viet 30 aug. 1975 i Varde til
D-3-6-2+, Tove Elisabeth Jensen, født 10 okt. 1939 i Brønderslev. Parret er bosat i Hurup. Tove er læreruddannet. Thorvald er uddannet mekaniker og har arbejdet som Falckredder i Hurup. Han er p.t. ansat hos Falck som servicemontør for deres radiokommunikation. Parret har ingen børn.

D-3-6-3, Jens Trudsø Jespersen, født 12 jun. 1945 i Torslev. Viet 14 okt. 1972 i Hurup til
D-3-6-3+, Karen Marie Harbo, født 14 okt. 1943 i Nors.
Deres børn:
D-3-6-3-1, Peter Harbo Trudsø Jespersen, født 27 okt. 1974 i Aarhus.
D-3-6-3-2, Mette Harbo Trudsø Jespersen, født 10 maj 1978 i Aarhus.

Berlingske Tidende 31 aug. 1985: Ny post i PFA: Journalist, cand. jur. Jens Trudsø. 40 år, er ansat som informationschef i PFA fra 1 nov. Han kommer fra Berlingske Tidendes erhvervs redaktion, hvor han har været ansat siden 1981 og bl.a. har beskæftiget sig med økonomisk stof og forsikring. Jens Trudsø kom til Berlingske Tidende fra Aarhus Stifttidende, hvor han har fået sin journalistuddannelse, som han senere har suppleret med juridisk embedseksamen.
Aalborg Stiftstidende skrev følgende da Jens i 1995 blev 50 år.
Journalist, cand. jur. Jens Trudsø, Regnspovevej 10, Hørsholm, fylder mandag 50 år.
Trudsø er thybo og graversøn, og han elsker at underholde med sine minder fra dengang. Men han valgte nu langt fra at gå samme vej som sit fædrene ophav. I 1967 kom han til Aarhus Stiftstidende (som det blev stavet dengang), hvor han i starten agerede "cykelsmed". Det er fagbetegnelsen for en udlært journalist, og blandt Trudsøs mange opgaver i de næste par år var en intensiv dækning af studenteroprøret på universitetet.
I 1969-72 fik han læreplads samme sted, og han blev på bladet frem til 1981. Sideløbende med journalistikken nåede han også at få en kandidatgrad i jura på Aarhus Universitet i 1979.
Da Berlingske Tidende i 1981 skulle til at opbygge en erhvervsredaktion i København, trak det så meget i Jens Trudsø, at han sammen med familien flyttede til Hørsholm på Sjælland.
I slutningen af 1980'erne var han i en periode ansat i Den Danske Banks afdeling, og siden kom han til nyhedsbureauet Børsinformation, ligeledes i København. I dag vil Jens Trudsøs navn være

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

denne avis' læsere bekendt. For siden De 3 Stiftstidender og Jyske Vestkysten åbnede fælles kontor på Gl. Torv i København i marts 1992, har han været ved tastaturet. Især om morgenen, for han elsker at stå tidligt op.
På de fire aviser er det især erhvervsstoffet og Job Danmark artikler, han skriver, og han gør det på baggrund af sit enorme kildenet og det voluminøse arkiv, han har fået opbygget med årene. Samtidig vil det heller ikke være en overdrivelse, at kalde Jens Trudsø "en omvandrende slægtsforsknings bog". For ingen kan huske så mange detaljer om, hvem der er i familie med hvem og hvorfor, som han kan. Derfor elsker han også at skrive portrætter.
I fritiden får Jens Trudsø jord under neglene i sin have, ligesom han også i flere år har været travlt optaget af datterens fritidsinteresse, skøjteløb. Dog uden selv at være på isen.
Den runde dag fejres i Hørsholm-boligen med et åbent hus arrangement på dagen mellem kl. 16 og 19.
Karen: Se slægtsbog: Slægten fra Gyrupgård samt Gyrupgårds historie og slægten Knattrup. Påbegyndt af Karen Maries far og udgivet af Dansk Slægtsforskning i Fredericia 1954-56.

D-3-6-4, Jørgen Trudsø Jespersen, født 25 dec. 1948 i Esbjerg i Jerne sogn. Uddannet indenfor bankverdenen. Bor og arbejder p.t. indenfor transporterhverv i København. Jørgen er ugift.

D-3-6-5, Agnethe Trudsø Jespersen, født 11 aug. 1954 i Floulev på Thyholm. Hun er uddannet lærer, men har specialiseret sig i EDB. Dette arbejder hun nu udelukkende med. Hun har arbejdet nogle år i Schweitz. Agnethe er ugift.

D-3-6-6, Erik Trudsø Jespersen, født 29 dec. 1956 i Barslev på Thyholm. Døbt 20 jan 1957 i Hvidbjerg kirke. Konfirmeret 26 apr. 1970 i Gettrup kirke. Student fra Thisted Gymnasium 1976. Soldat ved Jyske Dragon regiment 1976-77. EDB-uddannelse i Ålborg 1978. Ingeniørstudier på Danmarks Ingeniørakademi i Lyngby 1981-84. Før og efter dette forskellige ansættelser i edb-branchen, bl.a. Storno, SAS og DSB data. 1987-89 medstifter af Banzai Computer. Dansk bopæl i Holte. 1999 bosat i Zürich med udstationering hos United Bank of Switzerland. I fritiden er Erik ivrig svæveflyver. Han er ugift.

D-3-7, Poula Trudsø Poulsen, født 24 feb. 1919 i Humlum by, Østerbrogade 13, viet 8 aug. 1942, i Humlum kirke til
D-3-7+, Asger Osvald Poulsen født 22 apr. 1915 i Humlum. Søn af **Jens Christian Poulsen** og **Kirsten Marie Kristiansen.** Asger druknede den 14 mar. 1951 på Nordsøen under fiskeri med kutteren Ekko. Formentlig mine sprængt. Aldrig fundet. Poula døde den 5 jul. 1997 i sit hjem i Humlum.
Struer Dagblad skrev i anledning af Kutteren Ekkos forlis følgende mindeord:
En af de tre fiskere, som mistede livet ved Esbjerg kutteren Ekkos forlis i Nordsøen den 14 marts i år, var bedstemanden Asger Poulsen, som stammede fra Humlum. De øvrige omkomne var skipperen **Ejner Vejlgaard**, Klegod, og tredjemanden **Mads Lundgaard**, Stausø, 19 år. Asger Poulsen, der blev knap 36 år gammel, var søn af manufakturhandler **Jens Christian Poulsen** og gift med en datter af fhv. sogneråds formand **Jens Trudsø Poulsen,** Humlum. Tidlig stod Asger Poulsens hu til søen. Det var en lyst han havde arvet efter slægten, idet hans far og farfar før ham havde pløjet Nordsøens bølger. Allerede som 16 årig begyndte Asger Poulsen havfiskeriet fra Esbjerg. Han kom således til at dyrke fiskeriet på Nordsøen i ca. 20 år. I 1946 landede den kutter han da fiskede med en ladning fisk i England. Under dette ophold var han så uheldig at blive indblandet i en trafikulykke, hvor han kvæstede begge ben og måtte tilbringe længere tid på hospitalet. Heldigvis blev han dog så rask, at han efter nogen tid kunne genoptage den gerning, der nu så pludselig er sat et punktum for. Asger Poulsen var en lovende ung mand, der var dygtig til sit hverv. Hans noble og retlinede karakter gjorde ham agtet og afholdt af alle mennesker han kom i berøring med. Det siger sig selv, at der i Humlum hersker den dybeste medfølelse med den unge hustru og de fire børn, som så brat mistede deres forsørger. Ligeledes samler medfølelsen sig om de to hjem, som har mistet en god søn og svigersøn.

Deres børn:
D-3-7-1, Hanne Marie Trudsø Poulsen, født 8 maj 1943 i Jerne sogn, Esbjerg. Viet 18 jun. 1966 i Humlum kirke til
D-3-7-1+, Kai Noe født 20 jul. 1938 i Nr. Nissum. Søn af **Inger (Noe)** og **Jakob Noe**, Portgård, Nr. Nissum. Her var han født og opvokset som nr. 9 af 12 søskende. Kai døde den 22 jan. 1993 i Kvistborg i Gimsing. Begravet 27 jan. 1993 på Gimsing kirkegård. Fra 1966 og til Kai's død i 1993 drev de gården Kvistborg i Gimsing. I 1961 tog Hanne udvidet handelseksamen fra Struer Handelsskole. Efter nogle år på kontor, blev Hanne hjemmegående/ medarbejdende hustru i 17 år. P.t. er Hanne gymnasiesekretær. Hanne hedder efter vielsen **Hanne Marie Trudsø Noe.**
Deres børn:
D-3-7-1-1, Vibeke Noe, født 24 mar. 1967 på Holstebro Centralsygehus. Viet 12 sep. 1998 til
D-3-7-1-1+, Sven Thinggaard Düring Lausen, født 12 sep. 1966. Han er opvokset på Classonsborg (nu Skarrildhus). HF-er fra Århus og fysioterapeut fra fysioterapeutskolen i Esbjerg. Arbejder som fysioterapeut på Herning Centralsygehus.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Vibeke er opvokset på gården Kvistborg i Gimsing. Student fra Struer Gymnasium i 1986. Cand.merc. i strategi og ledelse fra Handelshøjskolen i Århus. Arbejder 1999 i projektleder i Herning. Vibeke hedder efter vielsen **Vibeke Noe Lausen.** Parret bor i Brande. De har et barn:
D-3-7-1-1-1, Anne Noe Lausen, født 24 jul. 1998 på Herning Centralsygehus.

D-3-7-1-2, Henrik Noe, født 6 dec. 1968 i på gården Kvistborg i Gimsing. Viet 10 apr. 1999 til **D-3-7-1-2+, Anette Lorentzen,** født 14 jan. 1964. Opvokset i Gern ved Silkeborg. Student fra Silkeborg Gymnasium 1983. Cand.merc. i økonomi fra handelshøjskolen i Århus, 1992. Hun har arbejdet som EDB-konsulent i bl.a. Århus og København. P.t. afdelingsleder på B&O i Struer. Efter vielsen hedder hun **Anette Noe.**
Henrik er opvokset på Kvistborg i Gimsing. Efter 10 klasse kom han i smedelære i Struer, hvor han blev udlært som smed. I sidste halvdel af 1980'erne blev han VVS-tekniker fra Herning Tekniske skole og herefter VVS-installatøreksamen fra samme skole. I alle årene har han arbejdet hos samme VVS-firma i Struer, bortset fra kortere jobs i Berlin og på Bermuda for andre firmaer. Parret er bosat i Struer.

D-3-7-1-3, Betina Noe, født 18 sep. 1972 på Holstebro Centralsygehus. Viet 6 aug. 1998 til
D-3-7-1-3+, Stephan Claus Sørensen, født 23 jun. 1971 på Holstebro Centralsygehus. Han er opvokset i Fousing. Student 1991 fra Struer Gymnasium. Sergent i Ålborg. Arbejdede som pædagogmedhjælper i Struer. Studerede først på Ålborg Pædagogseminarium, men skiftede til Holstebro Pædagogseminarium. Forventes færdig uddannet år 2000, hvor han har fået arbejde som pædagog i Struer.
Betina er opvokset på gården Kvistborg i Gimsing. Student fra Struer Gymnasium 1991. Aupair i New Jersey, USA. På Nordjyllands Idrætshøjskole i Brønderslev ½ år. Arbejde på Cafe Norden. Samtidig hermed uddannelse til acrobic instruktør. Uddannet som fysioterapeut fra Fysioterapeutskolen i Ålborg 1998. Arbejder som fysioterapeut på Holstebro Centralsygehus og lidt som acrobic instruktør i Struer. Hun hedder efter vielsen **Betina Noe Sørensen.** Parret har bopæl i Struer. Der har et barn:
D-3-7-1-3-1, Marie-Louise Noe Sørensen, født 25 sep. 1998 på Holstebro centralsygehus.

D-3-7-1-4, Jesper Noe, født 29 nov. 1979 på Centralsygehuset i Holstebro. Han er opvokset på gården Kvistborg i Gimsing. Jesper er landmand. Efter 9. klasse har han taget uddannelse på Lægård Landbrugsskole. Praktikuddannelse har han haft på gårde i Gimsing, Hoager og Ring ved Brædstrup. Er fra jan. 2000 igen på Lægård Landbrugsskole.

D-3-7-2, Kirsten Aavild Poulsen, født 15 feb. 1945 i Esbjerg, Jerne sogn. Viet 19 dec. 1964 i Humlum kirke til
D-3-7-2+, Poul Chresten Christensen født 18 jun. 1942 i Nyborg. Familien flyttede i 1968 til Hanstholm fra Struer. Her har de boet siden. Kirsten er bibliotekar i Hanstholm. Poul er fisker og ejer af kutteren " Palermo" af Hanstholm.

Deres børn og børnebørn:
D-3-7-2-1, Lisbeth Aavild Christensen, født 17 maj 1966 i Humlum. Viet 2 jun. 1990 i Hanstholm kirke til
D-3-7-2-1+, Tommy Majlund Thomsen, født 24 feb. 1966. Forældre: **Marie Kathrine Bækhøj Jensen** og **Magne Majlund Thomsen.**
Tommy er lastbilmekaniker. Lisbeth er uddannet kok og tjener, men arbejder nu i sundhedsbranchen
Deres børn:
D-3-7-2-1-1, Thomas Majlund Thomsen, født 7 sep. 1988 i Thisted.
D-3-7-2-1-2, Lasse Aavild Thomsen, født 12 jul. 1992 i Kibæk
D-3-7-2-1-3, Mikael Thomsen, født 20 okt. 1995 i Kibæk.

D-3-7-2-2 Dorthe Lind Christensen, født 6 apr. 1968 i Hanstholm. Viet 22 aug. 1998 på Odense Rådhus til
D-3-7-2-2+, Bjarne Christensen. Hans forældre er **Holger Christensen** og **Anna (Christensen).**
Dorthe er cand.mag i japansk sprog. Opholder sig i Japan i 1999.

D-3-7-2-3 Jacob Nørgaard Christensen, født 28 maj 1974 på Thisted sygehus. Jacob har taget EDB. uddannelse i Skive, og arbejder nu i Odense

D-3-7-3, Jens Christian Poulsen, født 24 dec. 1949 i Esbjerg, Jerne sogn. Tvilling til Lars Poulsen. Jens havde i mange bopæl hos sin mor i Humlum, Østerbrogade 26. Herudover har han gennem flere år haft først sommerhus og senere campingvogn på Toftum. Han samler på sange og melodier af åndelig art. Tidligere var han vandrer. Efter moderens død flyttede han til en lejlighed Struer.

D-3-7-4, Lars Poulsen, født 24 dec. 1949 i Jerne sogn, Esbjerg. Viet 18 sep. 1982 i Vinderup kirke til
D-3-7-4+, Kirsten Lynggaard, født 5 jul. 1950 i Jersie sogn. De bor i Humlum.

D-3-8, Erik Trudsø Poulsen, født 20 mar. 1922 i Humlum by, Østerbrogade 13. Viet 18 jun. 1953 i Rødding kirke i Salling til

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

D-3-8+, Edel Marie Hammer, født 1 feb. 1926 i Ramsing i Salling, datter af **Peder Jacobsen Hammer** og **Laura Kirstine Laursen.**

Erik tog præliminæreksamen fra realskolen i Struer i 1938. Herefter arbejdede han på B&O i Struer i 4 år. År 1942 var han et år i en radioforretning i Viborg. Fra feb. 1943 var han ekstramand på Humlum station. 3 maj 1943 blev han indkaldt for at aftjene sin værnepligten på Holbæk kasserne. Dette var en af de få steder, hvor der var dansk militær under krigen. Den 29 aug. blev de interneret og overført til Jægerspris lejren. Herfra blev de hjemsendt i okt./nov. samme år. Efter hjemkomsten arbejdede han igen på Humlum station som ekstra mand med arbejde aften, nat og weekends. På hverdage arbejdede han hos elektriker **Richard Christensen** i Humlum, med reparation af radioer og cykler. Fremstillede bl.a. cykeldæk af udtjente bildæk. Desuden deltog han i installations arbejde og blev efterhånden så øvet, at han blev sendt ud for at udføre dette arbejde selvstændigt. De havde en del luftlednings arbejde. Han var med til hænge ledninger op i vinterperioden, når is eller rimfrost havde været årsag til ledningsbrud. Det var barsk arbejde, at kravle i elmaster i 10 graders frost, men det var spændende. Der var tale om, at han skulle have været i lære hos denne elektriker, men det blev ikke til noget. Han søgte stilling ved statsbanerne, men uheldigvis var det i den tid, da togtrafikken blev reduceret til kun at køre hver anden dag. DSB tog derfor ikke nye elever ind. Da toggangen igen blev normal, var han for gammel (over 22 år) til at blive antaget. I 1946 fik han via en annonce i Jyllandsposten stilling som portør ved en privatbane i Salling. Der var 92 ansøgere til stillingen. Dette viser, at der var rift om den slags pladser. Hermed var Erik placeret i Salling. Han arbejdede ved Vestsallingbanen som trafikekspedient til den blev nedlagt i året 1966. I sidste del af arbejdslivet var han bogholder på en af Røddings møbelfabrikker indtil han i 1984 gik på efterløn. Elektronik og radio har altid interesseret ham. Han er radioamatør og korresponderer med hele verden (engang imellem).
Erik var fra 1954 næstformand og senere formand for Indre Mission i Rødding i 16 år. Han trak sig tilbage af helbredsmæssige grunde i 1984. Så valgte man Edel ind i stedet. Hun fortsatte som formand i 10 år til 1994.
Edel og Erik har gennem mange år været aktive indenfor spejderbevægelsen og har taget sig af ældre mennesker. Hver tirsdag eftermiddag har de underholdt på plejehjemmet
Edel var på Jebjerg ungdomsskole 1942. Hun var "ung pige / ekspeditrice" hos Kronborg og Nielsen 1948 – 1952. Edel tjente i 4 år hos manufakturhandler **Marie Nielsen**, Borgergade 7 i Rødding. Da denne ophørte med forretningen, der havde eksisteret siden 1922, blev hus og forretning købt af Edel og Erik. De drev forretningen fra 1966 til 1996. Herefter var der ophørsudsalg. Forretningen kunne ikke sælges. Den blev lukket 1 juli 1996. Hele huset blev herefter anvendt til bolig og en ombygning fulgte.

Deres børn og børnebørn:
D-3-8-1, Ellen Trudsø Poulsen, født 3 maj 1954 i Spøttrup, Salling. Gift 4 apr. 1981 på Århus Rådhus med
D-3-8-1+, John Rauth Knudsen, født 24 sep. 1956 i Århus, søn af **Vagn Rauth Knudsen** og **Lillian Jensen**.
Ellen er student fra Skive Gymnasium. Hun er uddannet som ergoterapeut og har haft ansættelse i Århus, Galten og Hammel Kommuner. Er p.t. ansat i Århus Kommune på et ældrecenter i Skæring. John er uddannet som optiker. Er nu ansat ved DSB i Århus som rangerformand.
D-3-8-1-1, Søren Trudsø Knudsen, født 28 maj 1981 i Århus.
D-3-8-1-2, Anne Trudsø Knudsen, født 16 jan. 1983 i Århus. E-mail: trudsoe2@forum.dk

D-3-8-2, Anne Marie Poulsen, født 11 feb. 1958 i Spøttrup, Salling. Samlever med
D-3-8-2+, Ole Bach Christensen, født 2 jun. 1961 i Skive, søn af **Eigil Kristensen** og **Elna Bach Nielsen**. Anne Marie er pædagog og arbejder i Skive. Ole er kontor- og lagermand hos K. A. Glas i Skive.
Deres barn:
D-3-8-2-1, Line Bach Poulsen, født 9 jan. 1997 på Viborg sygehus.

D-3-8-3, Hanne Trudsø Hammer, født 30 jun. 1961 i Spøttrup i Salling. Bor sammen med
D-3-8-3+, Harly Smedemark Hansen født 16 aug. 1952 i Lihme, søn af **Dorte (Hansen)** og **Villy Hansen**, Lihme.
Hanne har taget navneændring fra Poulsen til Hammer. Hendes fulde navn er: **Hanne Trudsø Hammer**. Hun er uddannet fysioterapeut, og arbejder i Århus. Harly er biokemiker og arbejder på Max Planch instituttet i Hamburg.
Deres barn:
D-3-8-3-1, Andreas Smedemark Hammer, født 25 dec. 1996 i Århus.

Chresten Poulsen og efterkommere.

D-4, Chresten Poulsen, født 21 jul. 1878 i Mellem Toftumhus i Resen . Død 23 jun. 1959 i Humlum. Viet 23 jul. 1904 i Humlum kirke til
D-4+, Mathilde Christine Jensen, født 5 jun. 1879 på Nørrebak i Humlum. Datter af **Anders Jensen Borum** og **Ane Elisabeth Madsen Lillelund**. Død 26 jul. 1962 i Humlum. De døde begge i deres hjem Marielyst, Østerbrogade 34, Humlum og er begravet på Humlum kirkegård.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Børn, oversigt:
D-4-1, Ellen Margrethe Poulsen, født 9 feb. 1907.
D-4-2, Johannes Poulsen, født 1908 i Humlum. Død som spæd.
D-4-3, Poul Vester Poulsen, født 12 jul. 1910.
D-4-4, Hans Christian Poulsen, født 10 jun. 1914.
D-4-5, Anna Elisabeth Poulsen, født 15 okt. 1915.
D-4-6, Jens Borum Poulsen, født 13 maj 1917.
D-4-7, Aksel Borum Poulsen, født 1 maj 1919.

Det første sted Chresten og Mathilde boede efter vielsen 1904 var i Chrestens barndomshjem Vester Toftumhus, som lå i Resen sogn på Toftum ved den gamle landevej lige før "Jeppes Led". I dag er stedet der, hvor købmandsforretningen ved campingpladsen er placeret. Da jeg var i konfirmationsalderen og tjente i Vester Toftum år 1953 kunne resterne af murbrokkerne fra huset stadig ses, når man pløjede på stedet. Her blev deres første barn "Grethe" født. Hun blev selvfølgelig opkaldt efter sin farmor Ellen Margrethe.
Mathilde og Chresten bliver boende i Vestertoftumhus til 1907, hvor de sælger stedet. Skøde læst 20 nov. 1907. De er som tidligere nævnt flyttet ind til mor/svigermor i Mariclyst på Østerbrogade 34 på dette tidspunkt.
Kemien mellem Mathilde og svigermor må have været bedre end mellem svigermor og den anden svigerdatter. (Se under Jens Trudsø Poulsen). 12 nov. 1910 køber de huset af mor/svigermor, der flyttede til en lille lejlighed på Vesterbrogade nr. 17, hvor hun boede sine sidste leveår, som nabo til missionshuset.
Fiskeri:
Chresten fiskede i sin ungdom og velmagtsdage sammen med sin broder Jens Trudsø. I deres ungdom fiskede de, som deres far skiftevis fra Jeppes Led og Bredalsgård Strand. Dette var årsagen til, at de som de eneste fiskere i Humlum opførte et fiskerhus i Humlum by. Den var placeret på et stykke jord syd for Chresten Poulsens have. Adgangen hertil var for gående gennem haven. For transport af garn og fiskergrej var adgangen ad Grønnevejs øst- vestlige forløb. Fiskerhusene ved "æ Østerfywer" var og er rødmalede. Dette, det eneste fiskerhus i Humlum by, var sortmalet. Fisker **Aksel Jensen** fortæller, at forårsfiskeriet foregik fra Jeppes Led og efterårsfiskeriet fra "æ Østerfywer". Husets beliggenhed midt mellem fiskestederne var derfor meget praktisk. Kræ Trusse tjente i sin ungdom hos sin morbroder som fiskerkarl. Her arbejdede han sammen med sin fætter **Poul Vester Poulsen**. Han fortæller: Faster (Thilde) var et ejegodt menneske. Jeg har fået mange kopper kaffe hos hende både formiddag og eftermiddag. Når Poul og jeg stod i fiskerhuset og ordnede garn, gik faster ud i haven og bankede på en spand, som signal til, at kaffen var klar.

Dagbladet 22 juli 1954, Guldbryllup: I morgen fredag den 23 juli har fisker Chr. Poulsen og hustru, Mariclyst, Humlum, guldbryllup. Begge har levet al deres tid i Humlum. Chr. Poulsen, der blev 76 år i går, er født i en lille ejendom lige udenfor byen. Allerede da han var dreng, stod han hu til søen. Han var ikke ret gammel, da han begyndte at fiske sammen med sin lidt ældre broder fhv. sognerådsformand Trudsø Poulsen. Gennem flere år fiskede de med net og vod. Chr. Poulsen og broderen var de første fiskere ved Humlum fiskerleje, som begyndte at fiske med bundgarn. Da det store bundgarnskompagni oprettedes i 1915 blev de medlemmer af dette. I de sidste år, det eksisterede, indtil sidst i 1930-erne, måtte Chr. Poulsen på grund af en skade holde karl i sit sted.
Selv slog han sig på biavl, som han den dag i dag går op i med lyst og interesse. Selv om Chr. Poulsen, der er godt begavet, ikke var interesseret i offentligt arbejde, måtte han dog tage en periode som medlem af Resen- Humlum sogneråd, ligesom han gennem mange år var medlem af Humlum sogns menighedsråd og tilsynsførende for plejebørn. Han har røgtet sine hverv med stor pligtfølelse, men det er hans store arbejde for det åndelige liv både hjemme i sognet og ud over landet, der har hans kærlighed. Gennem mange år var Chr. Poulsen formand for Indre Missions Samfund i Humlum. Mange gange er der kommet bud udefra, hvor man ønskede ham som taler ved møder og lignende. Hjemme i sit sogn er han flittig til at besøge de hjem, hvor der er sygdom. Til trods for, at Chr. Poulsen er en stille og alvorlig mand, er han ikke uden humor. Gennem de mange år har han i sin hustru haft en uvurderlig støtte. Mathilde, der er 75 år og stammer fra gården Nørre Bak i Humlum, er en stille hjemmets kvinde, der med sit milde væsen har skabt et venligt og gæstfrit hjem, hvor der hersker en god tone. Dertil har hun været en god hustru og moder for ægteparrets 6 børn, af hvilke en søn er sognerådskasserer Hans Poulsen, Humlum.
Skrevet af V.J. – **Valdemar Jensen**, Humlum.

Morbroder "Kræ Poulsen" var som sin far, der havde samme navn, meget skrivende. Ved møder i missionshuset sad han altid og gjorde notater på små papirlapper, sangblade eller andet for hånden værende papir. Jeg kan endnu se ham for mig tage en blyantstump op af vestelommen og begynde at gøre sine notater. Det var mig en gåde, at han kunne skrive med så lille en blyant. Man smed ikke noget væk. Alt skulle bruges, og så passede en blyantstump på ca. 1 tomme lige til vestelommen
Af hans skrifter er bevaret ca. 60 håndskrevne sider. Hidtil har vi haft dem i uddrag. De har været bevarede hos hans søn Hans, hvorfra jeg via dennes søn Jørgen, har fået en kopi. Der er ikke meget i skrifterne, som ikke var kendt i forvejen. Morbrors

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

skriveri vedrører familien og åndelige anliggender. Sidstnævnte var alt afgørende for ham. Han var velanskreven i missionskredse. Nød respekt udenfor disse. Selvom han ikke hørte til de der førte den hårdeste linie indenfor Indre Mission (Humlum bevægelsen/dømmerne) kunne han være ret påtrængende med sit vidnesbyrd overfor ikke omvendte. Jeg har i øvrigt kun kendt dem som gamle. Min oplevelse af dem er set gennem barneøjne og er nok ikke helt objektiv. Beskrivelse af dem i deres velmagt er det nok for sent at få samlet.
Interesserede henvises til et skrift på knap fyrre sider udarbejdet 1980 af **Jens Sigurd Thomsen**, Århus. Skriftet er ikke udgivet, men findes privat hos forskellige. Det er et mindeskrift for missionshuset i Humlum og personer med tilknytning hertil. Indholdet omhandler for en stor del vor familie. I slægtsberetningerne i skriftet er der fra morbrors hånd en del fejl, som denne bog gerne skulle råde bod på.

Af officielle hverv havde "Kræ Poulsen" i sine unge år jobbet som ligsynsmand i sognet. Dette hverv var i allerhøjeste grad et tillidshverv. Det er en kendt sag, at man tidligere var meget bange for at skulle blive begravet som skindød. Hvordan et ligsyn foregik vil nok være svært at få en beskrivelse af. Det er omgivet med nogen tabu, så lad det blive ved det. Efter min broder Alfreds beskrivelse var de remedier, som indgik i morbroders "værktøjskasse" til ligsyn, en nålepude. Hvad en nål skulle bruges til i forbindelse med ligsyn overlades til læserens fantasi.
Ligsyn foretaget af lægmand blev ophævet omkring 1922. Herefter skulle ligsyn på landet også foretages af en læge.
Moster Thilde var livet igennem noget tungsindig. Havde let til tårer. Hun var et blidt og godt menneske. I hendes yngre år var hun indlagt flere gange i længere perioder. Let har livet ikke været. Årsagen til tungsindet kendes ikke. Jeg forestiller mig, at hun har haft en fødselspsykose eller noget i den retning, hvilket min mors oplysninger kunne tyde på. Behandling for en sådan lidelse var vel umulig i tiden før og omkring første verdenskrig. Om man overhovedet erkendte en sådan sygdom tviver jeg på. Denne diagnostisering er gætteri fra min side.
Kræ Trusse er af den mening, at moster/faster Thildes tungsind og besvær var af religiøs karakter. Hun havde anfægtelser. Tilbragte mange timer for sig selv på loftsværelset. På spørgsmålet: "Hvad er der galt faster" udtalte hun: "Jeg er så bange for, at han ikke vil holde ved mig".
De kan ikke have haft det let økonomisk. På sine gamle dage blev hun blind. Morbroders kropslige svagheder, der bevirkede, at han ikke med fuld styrke kunne deltage i det hårde fiskeri, kan ikke have forbedret økonomien. Morbror havde mange bistader. De var placeret rundt omkring på gårdene. Han havde bistader så langt væk som i Gudum. Transportmidlet rundt til bistaderne var hans cykel. Honningproduktionen var formentlig kun et supplement til indkomsten. I gode honningår kan indtægten have været betydelig. De hører formentlig til den aldersgruppe, der fik det bedst økonomisk, da de begyndte at få aldersrente. Moster Thilde blev hun kaldt hos os, selvom hun retteligt skulle hedde tante. Det var vel naturligt for et barn at kalde hende moster, når hun var gift med morbror. Måske skyldes denne "fortalelse", at "Kræ Bachs" børn med rette kunne kalde hende moster. De var ældre og i overtal. Deres mor var Ane Jensen (Borum) født på Nørrebak og søster til "moster Thilde". Af kræ Trusse blev hun kaldt faster.

Mathildes forslægt er beskrevet i: "Slægterne Borum og Kviesgaard" af **Jens Kaas Mortensen**, Danevang 17, 8800 Viborg. Et omfattende slægtshistorisk værk, som desværre ikke er udgivet. Jeg har taget kopi af værket. Grundlaget for dets fremstilling, er et omfattende seddelkartotek og adskillige ringbind med kildeafskrifter, som nu findes på Gudum lokalarkiv, der har til huse i toiletbygningen på Gudum Skole.

Chresten og Mathildes efterkommere:
D-4-1, Ellen Margrethe Poulsen, (Grethe), født 9 feb. 1907 i Vestertoftumhus, Resen sogn. Hun blev opkaldt efter sin farmor. Døde den 23 aug. 1968 i sit barndomshjem Marielyst, Humlum, hvor hun havde boet en stor del af sit liv. Et højskole ophold har hun været på, ligesom hun havde været i huset måske flere steder. Fra højskoleopholdet havde hun en veninde **Ellen Stenholdt**, som senere blev hendes svigerinde. Hun passede sine forældre på deres gamle dage. Da de døde blev hun boende i huset. Begravet på Humlum kirkegård. "Grethe" var ugift.

D-4-2, Johannes Poulsen, født 1908 i Humlum. Død som spæd.

D-4-3, Poul Vester Poulsen, født 12 jul. 1910 i Humlum. Viet 29 apr. 1951 i Grønbæk kirke til
D-4-3+, Ellen Steenholt, født 14 aug. 1917. Datter af købmand **Niels Steenholt** og hustru **Andrea Juliane Sørensen Bach** i Ans i Grønbæk sogn. Død 30 okt. 1996 i Ikast. Begravet 2 nov. 1996 på Humlum kirkegård. Poul døde 10 sep. 1987 i Ikast. Begravet på Humlum kirkegård.
De var begge oppe i årene da de blev gift. Jeg mener, de havde fundet hinanden via Pouls søster Grethe, der var veninde med Ellen fra et højskoleophold.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Ellen var lærerinde og underviste på Humlum skole. Hun led i adskillige år af migræne, hvilket var et handicap for hende og vistnok medvirkende til tidlig pensionering fra lærergerningen. Jeg havde hende som lærer i de ældste klasser i Humlum Skole efter deres vielse i 1951. Vi opførte os ikke altid eksemplarisk. Jeg var lidt flov, for hun var jo gift med min fætter. P.g.a. dårlige hofter blev hendes sidste år ikke fuld af fornøjelser. Hun skriver i et julebrev 1988 til min broder Kristen:
Jeg døjer jo stadig med min mislykkede hoftoperation. Den 18 august 1986 mislykkedes den første hofte. Cementen, som de sætter hoften i, størknede for hurtigt. Overlægen måtte have det banket ud, hvorved der fremkom revner i mit lårben. Jeg skulle til kontrol den 23 april 1987. Dette fik jeg fremskyndet til den 6 april, fordi jeg havde så mange smerter. Blev indlagt med det samme med besked om, at jeg skulle have en ny hofte, da den første var for svag. Inden operationen brækkede de mit lårben, så jeg måtte ligge i stræk til den 27 april, hvor jeg fik en ny hofte. Den 4 maj gik hofterne af led to gange, så jeg kom ikke hjem før efter pinse, ca. en måned før Poul blev syg. Nu går jeg så og træner benet med to støttestokke.
Ak ja, de stakkels hoftepatienter.
Nekrolog i KD, nov. 1996: Pensioneret lærer Ellen Steenholt, Ikast er død. Hun blev 79 år. Ellen Steenholt var født og opvokset i det midtjyske Ans, hvor hun var et ivrigt medlem af KFUK, ligesom hun også senere deltog i organisationens arbejde. I de unge år uddannede hun sig til lærer og blev efter sin eksamen i 1944 ansat i Nørlev ved Odder. siden arbejdede hun som lærer i Grønbæk nord for Spjald og på Søndbjerg børnehjem i Viborg. I 1951 giftede hun sig med fisker Poul Wester Poulsen. De boede først i Humlum ved Struer indtil de i midten af 1960'erne flyttede til Ikast, hvor Ellen Steenholt underviste på Østre skole frem til sin pensionering. I Ikast, hvor parret fik deres otium, engagerede hun sig bl.a. i søndagsskole arbejdet. Ellen Steenholt, der mistede sin mand i 1987, fik med årene dårligere helbred, men fortsatte med at bo i eget hus. Hun efterlader sig en søster.
I sine unge dage havde Poul planer om at emigrere til USA. Han var i kontakt med flere fra sognet, bl.a. en søn fra Klostergård i Humlum, der var i USA og som tidligere var emigreret hertil. Morbror **Poul Wester Poulsen** var vist også med i planlægningen. Brevveksling findes. Hvad årsagen var til, at emigrationen blev aflyst ved jeg ikke. Måske har det været "herren" med overskæg i landet mod syd, der satte en kæp i hjulet. Poul forblev ved fiskeriet på fjorden. Om det var hans livret ved jeg ikke. Han var altid søsyg, når der var noget "luft" og de skulle "om i æ Brejning". I midten af 60'erne flyttede de fra Humlum til Ikast. Årsagen hertil var vel nok, at det ikke var til at tjene penge ved fiskeriet i Humlum. I Ikast gik Poul til hånde på en servicestation.
De boede resten af deres tid i Ikast på adressen Grønlandsgade 33. Der var ingen børn i ægteskabet.
I Indre Missionstidende fra 17 aug. 1996 står der: Arv til Indre Mission efter Ellen Stenholt, Ikast, ca. 650.000 kr.

D-4-4, Hans Christian Poulsen, født 10 jun. 1914 i Marielyst, Østerbrogade 34 i Humlum. Viet 7 apr. 1939 i Ejsing kirke til
D-4-4+ Dorthea Marie Nielsen, *"Thea"* født 25 aug. 1913 i Ejsing. Død 13 maj 1996 på Rosengården i Humlum, hvor hun havde boet i tre år. Begravet på Humlum kirkegård. Datter af **Niels Christian Nielsen** og **Kirstine Marie Lynnerup.**
Hans døde 15 jul 1975 på Holstebro Amtssygehus. Begravet på Humlum kirkegård. Han var oprindelig fisker. Blev kæmner i Humlum kommune og senere ved kommune sammenlægningen fuldmægtig i Struer kommune. De boede de første år af ægteskabet på 1 sal hos Jesper Jespersen, Vesterbrogade 10 i Humlum. Sidst i 40'erne byggede de hus på Østerbrogade 22 i Humlum. Dette hus solgte Thea i 1987, hvor hun flyttede til en mindre bolig på Brunsgård Mark bag ved alderdomshjemmet "Rosengården" i Humlum.

Jørgen Poulsen har skrevet følgende om sin far og mor:
Fra niårsalderen og indtil konfirmationen var Hans tjenestedreng på Ølbygård. Lærer og præst opfordrede til fortsat skolegang. Han skønnede selv, at familien ikke havde råd til udgifterne hertil. Hans arbejdskraft kunne ej heller undværes ved fiskeriet. Sidst i 30'erne dannede han makkerskab med sin fætter **Anders Borum Poulsen**. I begyndelsen af 40'erne drev de et udbytterigt fiskeri efter muslinger. De forliste på fjorden pga. overlast, men slap heldigt fra dette. En luftlomme i kahytten holdt båden flydende. Siden drev de årstidsbestemt fiskeri.
I begyndelsen af 50'erne valgtes han på Indre Missions liste ind i Resen- Humlum sogneråd. De følgende perioder blev han sogneråds kasserer med kontor hjemme i dagligstuen. Da den kommunale administration ikke længere kunne klares som fritidsjob, blev han ansat af sogneråd et som kommunens første kæmner. Arbejdet foregik stadigt hjemme i dagligstuen. Først da det nye plejehjem stod færdigt omkring år 1960 fik kommunen sit officielle kontor her. Ved kommune sammenlægningen i året 1970 blev han fuldmægtig i skatteforvaltningen i Struer kommune.
Der er ingen tvivl om, at han via tillidsposter og sit selvlærte arbejde i kommunal administration i høj grad kompenserede for, at han ikke fik nogen uddannelse i ungdomsårene. Han var et tolerant, interesseret og tillidsvækkende menneske.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Thea voksede op i en familie, hvor moderen blev syg og stærkt invalideret. Store husholdningspligter blev pålagt hende fra ottårsalderen. Allerede som barn arbejdede hun i tørvemosen om sommeren. Sidenhen lagde hun aldrig skjul på, at hun havde været den hurtigste tørvevender og -stabler indenfor den overskuelige omegn. Hun havde en traumatisk oplevelse med den nærmeste søsters død af tuberkulose; men havde også en meget livlig side med vilde lege. Når som helst kunne hun demonstrere, hvordan charleston skulle danses. Til Humlum kom hun som pige via en plads i huset bl.a. hos Marie og **Jens Christian Poulsen** (manufakturhandler i Humlum) og på gården Mellem Toftum hos (**Poul Christensen**, gårdejer og aktiv indenfor landbrugsorganisationen). Som ung pige var hun vist nok ret omsværmet. Thea og Hans havde fra begyndelsen planlagt, at de skulle have fire børn. Det var derfor naturligt, at hun efter et par år med bijobs blev hjemmearbejdende husmoder. Hendes deltagelse i de kommunale aktiviteter med en beslaglagt dagligstue m.v. udgjorde en stor ulønnet indsats. At også hendes far, **Niels Christian Nielsen** i mange år boede i hjemmet fuldender billedet af en ret stor husholdning. Hendes accept af dem der var hendes, var aldrig til diskussion. Der findes en slægtsbog over Thea's familie: Slægten Nielsen fra Rønbjerg sogn. Udgivet af dansk slægtsforskning i Skals.
Deres børn, oversigt:
D-4-4-1, Jørgen Poulsen, født 14 maj 1941.
D-4-4-2, Ingrid Poulsen, født 4 nov. 1942.
D-4-4-3, Anne Marie Poulsen, født 26 mar. 1947.
D-4-4-4, Ellen Margrethe Poulsen, født apr. 1950.

D-4-4-1, Jørgen Poulsen, født 14 maj 1941 i Humlum. Viet 3 aug. 1963 i Hvidbjerg på Thyholm til
D-4-4-1+, Benthe Plougmann, født 10 jun. 1942 i Hvidbjerg .
Jørgen: Student fra Struer Gymnasium 1960. Soldat 1960- 1962, sidst som løjtnant ved prinsens Livregiment i Viborg. Bifag i idræt 1962- 1964 ved Københavns Universitet. Hovedfag i samfundsfag 1964- 1972 ved Århus Universitet. Samtidig hermed timelærer stilling ved Århus Statsgymnasium. Fra 1966 tilknytning til den første samfundsfaglige forsøgsgren i Danmark. Undervejs på Århus Satsgymnasium først studievejleder og siden inspektør. 1983- 1986 fagkonsulent i undervisningsministeriet Fra 1986 Rektor på Skanderborg Gymnasium.
Benthe:
Efter præliminæreksamen fra Hvidbjerg kost- og realskole i 1958 uddannet i manufakturforretning i Struer. Jobs i Struer, Lemvig, København og Århus. Studenter eksamen fra Århus Akademi 1968. Socialrådgiver 1972 i Århus. Tilsynsførende ved kriminalforsorgen kombineret med hjemmearbejde. Ansat ved Århus kommune 1976- 1986, Københavns kommune 1986- 1995. Fra 1996 igen ansat i Århus kommune.
Bopæl 1965- 1973: Sletterhagevej 11, Riisskov. 1973- 1979: Ådalen 9 Selling, Hadsten. Fra 1979: Kastaniebakken 12, Risskov.
Deres børn:
D-4-4-1-1, Trine Plougmann Poulsen, født 27 feb. 1970 i Århus. Student fra Risskov Amtsgymnasium 1989. Uddannelse til ernærings- og husholdningsøkonom 1994-1997 på Ankerhus Seminarium i Sorø. Søger herefter dietist overbygning på Århus Universitet.
D-4-4-1-2, Sofie Plougmann Poulsen, født 14 jun. 1972 i Århus. 1994 - humanistisk informatik studium ved Aalborg Universitet.

D-4-4-2, Ingrid Poulsen, født 4 nov. 1942 i Humlum. Viet 17 okt. 1964 i Humlum kirke til
D-4-4-2+, Poul Bech Jørgensen, Født 21 aug. 1939 i Farum, søn af **Magnus Jørgensen,** og **Anna Bæk Jepsen**. Ingrid tog realeksamen fra Struer Statsgymnasium 1960. Kontoruddannet hos et advokatfirma i Struer 1960- 63. Et halvt års ophold på Haslev Håndarbejdsskole. Fra 1965 ansat i Resen- Humlum kommune. Ved kommune sammenlægningen ny ansættelse i Sydthy Kommune. P.t. ekspeditionssekretær i Skole- og kultur forvaltningen
Poul: Realeksamen fra Struer Statsgymnasium 1956. Bankuddannet i Handelsbanken i Aarhus. Soldat i Fredericia 1960-62 (sergent). Lærereksamen fra Nr. Nissum Seminarium 1968. Herfra ansat på Hurup Skole.
Lejrchef en del år på Bredalvig Camping, der er beliggende på Overbredalsgårds jorder i Humlum sogn. Denne gård har været i hans slægts eje gennem flere generationer. Han er medejer af denne campingplads. Har været i kommunalbestyrelsen i Hurup siden 1986. Adresse siden 1968: Tjørnevænget 13, Hurup
Se slægtsbog: Slægten fra Bækgaarden i Resen sogn. Nordisk slægtsforskning, Skals 1987. Og familien Houe/Jørgensen fra Thagaard. Af Jens Sigurd Thomsen, Århus. Sidstnævnte er en privatudgivelse dateret Århus 1990.
I anledning af Pouls 60 års fødselsdag findes der i Thisted Avis fra den 20 aug. 1999 en længere artikel om "Æ Degn" i Hurup.

Deres børn og børnebørn:
D-4-4-2-1, Marianne Bech Jørgensen, født 19 feb. 1968 i Aarhus. Student fra Thisted Gymnasium 1987. Lærer fra Nr. Nissum Seminarium 1992. Ansat ved Gimsing Skole. Bor sammen med
D-4-4-2-1+. Kristian Jensen, født 7 mar. 1963 i Resen. Bopæl: Østerbrogade 31, Humlum. (Dette hus blev i 1950'erne bygget af **Poul Vester Poulsen**

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

og **Ellen Steenholdt**). Kristian er teknisk tegner. Arbejdede i 1997 hos Højgaard & Schultz.
Børn:
D-4-4-2-1-1. Jonas Bech Jørgensen, født 24 aug. 1993 i Holstebro.
D-4-4-2-1-2. Jeppe Bech Jørgensen, født 1 nov. 1996 i Holstebro.

D-4-4-2-2, Lene Bech Jørgensen, født 7 apr. 1972 i Aarhus. Student fra Thisted Gymnasium 1992. Etårig handelsstudent fra Nykøbing Handelsskole 1993. Kontorelev hos Santax, Aarhus, hvor hun p.t. 1997 er ansat som kvalitets-udviklingsmedarbejder. Lene bor sammen med
D-4-4-2-2+, Michael Søndergaard, født 19 maj 1972 i Hurup. Michael har handels-akademiuddannelse fra Thisted Handelsskole og Huna i Hurup. Er p.t. sælger hos Nordfrik i Hvam.
D-4-4-2-3, Henrik Bech Jørgensen, født 11 sep. 1978 i Thisted. Skyum idrætsefterskole 1994-95. Gymnasieelev på Thisted Statsgymnasium 1997.

D-4-4-3, Anne Marie Poulsen, født 26 mar. 1947 i Humlum. Viet 22 jan. 1982 i Aalborg til
D-4-4-3. Jesper Engsig, født 1 mar. 1954 i Aalborg. Døbt 3 jun. 1954 i Hune kirke
Deres børn:
D-4-4-3-1, Anne Sophie Engsig, født 29 nov. 1981 i Aalborg.
D-4-4-3-2, Rasmus Engsig, født 3 mar. 1988 i Aalborg.

D-4-4-4, Ellen Margrethe Poulsen, født 15 apr. 1950 i Humlum.

D-4-5, Anna Elisabeth Poulsen, født 15 okt. 1915 i Mariclyst, Østerbrogade 34, Humlum. Viet (1) 26 nov. 1944 i Humlum kirke til
D-4-5+1, Peder Kristian Pedersen, født 2 okt. 1911 i Nr. Omme. Døbt 22 okt. 1911 i Nr. Omme kirke, søn af arbejdsmand **Kristian August Pedersen** og **Mette Katrine Nielsen**. Peder var rutebilejer og døde den 8 dec. 1947 på Tarm Sygehus. Begravet 12 dec. 1947 på Videbæk kirkegård.
Viet (2) den 29 jul. 1956 i Humlum kirke til
D-4-5+2, Knud Arne Vestergaard Andersen Hjøllund, født 28 feb. 1904 i Hanning sogn, søn af husmand **Peder Christian Andersen Hjøllund** og **Ane Marie Kjølmose**.
Knud var bestyrer af Skjern Rutebilstation.
Se "Minder om gamle **Knud Hjøllund**, skrevet som dagbog af **Mathilde Kirk**". Udgivet 1949 i København, bogtrykkeriet Expedit, Tøndergade 8, Kbh. V.

Barn med Peder Pedersen:
D-4-5-1, Poul Henning Hjøllund, født 29 okt. 1945 i Videbæk. Viet 23 jun. 1973 i Nysted til
D-4-5-1+, Lis Christiansen, født 28 jan. 1946. Bestyrer af plejehjem i Sakskøbing.
Poul Henning er døbt Pedersen. Han er formentlig adopteret af sin stedfar og har taget navnet Hjøllund. Arbejder ved fjernvarmen i Sakskøbing.
Deres børn:
D-4-5-1-1, Martin Hjøllund, født 6 jun. 1970 i København.
D-4-5-1-2, Camilla Hjøllund, født 22 feb. 1974 i Nykøbing F.
D-4-5-1-3, Niels Peder Hjøllund, født 26 feb. 1978 i Nykøbing F.

Barn med **Knud Arne Vestergaard Andersen Hjøllund**:
D-4-5-2, Knud Erik Hjøllund, født 23 jun. 1957 i Skjern. Revisor i Ringkøbing. Lever sammen med **D-4-5-2+, Hanne Lykke Jensen**, født 17 jan. 1956. Døbt 11 mar. 1956 i Skjern kirke. Adresse: Tromsøvej 35, Ringkøbing.

D-4-6, Jens Borum Poulsen, født 13 maj 1917 i Mariclyst, Østerbrogade 34, Humlum. Han var slagter i Skive. Viet 9 nov. 1942 i Struer kirke til
D-4-6+, Erna Jørgensen, født 18 sep. 1918 i Struer. Jens døde 26 apr. 1989 i Skive. Begravet 1 maj 1989 fra Egeris kirke i Skive.
Nekrolog i KD 1 maj 1989: Slagtermester **Jens Borum Poulsen**, Skive er død 71 år gammel. Det var alt for tidligt han gik bort, da han hele livet havde han været en travl mand , som nu skulle til at nyde sit otium sammen med sin dygtige hustru. Han var ikke nogen almindelig forretningsmand, idet han havde en usædvanlig omsorg for sine kunder. Derfor nød han så megen tillid. Det var ikke bare forretning han talte med kunderne om. Hørte han, at en af hans kunder var kommet på hospital, var han hurtig til at sende en buket blomster og et par ord fra den Herre, han så gerne ville tjene i kald og stand. Han havde sin plads i kirken og i Indre Mission. Han var fiskersøn fra Humlum og opdraget i et solidt kristent hjem. Det prægede ham for resten af livet, og det blev ført videre i hans eget hjem, hvor der blev levet et rigt familieliv.
Deres børn og børnebørn:
D-4-6-1, Sven Erik Borum Poulsen, født 5 nov. 1943 i Skjern. Gift 22 okt. 1966 i Grenå kirke med
D-4-6-1+, Ingeborg Møller Overgaard, født 21 jun. 1944. Ingeborgs forældre var indremissionær **Henry Christian Overgaard** og **Anna Sigaard Møller.** Svend Erik er svagstrømsingeniør. Familien har boet i Horsens en del år.

Deres børn:
D-4-6-1-1, Carsten Borum Poulsen, født 23 aug. 1969. Han blev viet 8 jun. 1991 til
D-4-6-1-1+, Lenette Frederiksen, datter af **Ehm Ehmsen** (Frederiksen) og **Tove Edith Frederiksen**.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Deres barn:
D-4-6-1-1-1, Anne Sofie Borum Poulsen, født 14 feb. 1997.

D-4-6-1-2, Preben Borum Poulsen, født 19 jun. 1971. Viet til
D-4-6-1-2+, Marianne Vogt Hansen den 27 jul. 1996. Hun er datter af **Gerda Nielsen** og **Henry Hansen.**
Deres barn:
D-4-6-1-2-1, Sidsel Borum Poulsen, født 11 apr. 1998.

D-4-6-1-3, Lise Borum Poulsen, født 2 jul. 1974. Se Kristeligt Dagblad omkring juni 1995. Artikel vedr. Lise.

D-4-6-2, Inge Borum Poulsen, født 2 dec. 1945 i Aulum. Viet 19 okt. 1968 i Skive kirke til
D-4-6-2+, Poul Th. Nielsen, født 14 apr. 1944. Han er søn af pakhus formand **Thorvald Nielsen** og **Elna (Nielsen)**. Poul er hotelmand. Inge sygeplejerske. Familien bor i Odense.
Deres børn:
D-4-6-2-1, Marianne Borum Nielsen, født 27 okt. 1969.
D-4-6-2-2, Chalotte Borum Nielsen, født 7 maj 1973.
D-4-6-2-3, Vibeke Borum Nielsen, født 8 apr. 1975.

D-4-6-3, Bente Borum Poulsen, født 21 jun. 1949 i Skive. Bente har et barn:
D-4-6-3-1, Benedicte Borum Poulsen, født 12 maj 1987.

D-4-6-4, Jørgen Borum Poulsen, født 21 okt. 1953 i Skive. Viet 26 jun. 1976 i Albæk kirke til
D-4-6-4+, Grethe Jensen, født ca. 1953. Datter af gårdejer **Jens Christian Jensen** og **Maren (Jensen)**. Jørgen har været telefoncentral mekaniker. Nu pedel på en skole i Nr. Nebel.
Deres børn:
D-4-6-4-1, Kirsten Borum Poulsen, født 9 dec. 1977 i Skive.
D-4-6-4-2, Lisbeth Borum Poulsen, født 24 aug. 1980 i Skive.
D-4-6-4-3, Maria Borum Poulsen, født 1982 i Skive.

D-4-7, Aksel Borum Poulsen, født 1 maj 1919 i Mariclyst, Østerbrogade 34, Humlum, 7600 Struer. Døbt 1 maj 1919 hjemme. Viet 25 jun. 1944 i Bur kirke til
D-4-7+, Maja Elsebeth Jensen, født 8 maj 1923 i Nr. Vium. Døbt 3 jun. 1923 i Nr. Vium kirke. Datter af **Rudolf Frimodt Jensen** og **Kathrine Hansen**. Aksel kom efter konfirmationen i lære hos købmand **Laurids Jørgensen** i Grønbjerg i 4 år, fra nov. 1933 til nov. 1937. Lærlingelønnen var det første år den fyrstelige sum af 5 kr. hver anden måned, samt kost og logi. Og så skulle man endda være hjemme senest kl 10 om aftenen. Efter endt læretid kom Aksel til Humlum, som kommis hos købmand **B. Sønderup**. Fra april 1939 kom han til Stadil hos B. Sønderups svigerfar **A. N. Andersen.** P.g.a. 2'den verdenskrigs udbrud, blev Aksel indkaldt til militæret den 10 okt. 1939 i Haderslev. Blev hjemsendt igen efter at tyskerne havde invaderet Danmark den 9 april 1940 og fortsatte hos købmanden i Stadil som kommis indtil april 1944, hvor han blev kommis hos købmand **Ingvard Hansen** i Oksbøl. Købte denne forretning 1 aug. 1944. Før dette køb blev Maja og Aksel gift. Efter 4 begivenhedsrige år solgtes forretningen i Oksbøl pr. 1 okt. 1948. Den 6 nov. 1948 købte familien købmandsforretningen på Vestergade 111 i Herning. Denne forretning drev de til 12 sep. 1987. Maja har hovedsageligt beskæftiget sig med, hvad der sker i større husholdninger med tilknytning til forretning og lign. Der kan fortælles mangen en god historie om at være ung pige i huset i begyndelsen af 40'erne. Dengang var der ikke noget, der hed lovbefalet ferie, men generationerne før os havde det dog værre. Mange kom ud at tjene som 7 årig og små piger på 5 år blev ofte sat til at vogte gæs et fremmed sted.
Deres børn og børnebørn:
D-4-7-1, Dan Borum Poulsen, født 26 nov. 1952 i Arden sogn. Døbt 12 apr. 1953 i Herning kirke. Viet 22 jun. 1974 i Herning kirke til
D-4-7-1+, Hanne Lisbeth Foldager, født 14 mar. 1953. Døbt 14 maj 1953 i Sunds kirke. Datter af **Robert Foldager** og **Karen Lydia Nielsen** . Dan er adopteret af Maja og Aksel i foråret 1953. Student fra Herning Gymnasium 1971. Uddannet som jagerpilot i Oklahoma 1974-75. Tjeneste ved ESK 725 i Karup 1975-86. Styrmand i SAS 1986- 96. Kaptajn i SAS 1996.
Hanne: Student fra Herning Gymnasium 1972. Uddannet som tresproglig korrespondent fra Handelshøjskolerne i Århus og Herning. Ansat ved NATO i Karup 1976- 86. Sekretær hos Rockwool i Hedehusene 1987. Familien bor i Jyllinge.
Deres børn:
D-4-7-1-1, Klaus Borum Poulsen, født 17 jan. 1979.
D-4-7-1-2, Mette Foldager Poulsen, født 9 sep. 1983.

D-4-7-2, Dorit Elsebeth Poulsen, født 9 dec. 1953 i Herning. Døbt 9 dec. 1953. Gift 7 apr. 1973 i Herning med
D-4-7-2+, Peter Møller Larsen, født 4 dec. 1948 i Ikast. Døbt 4 dec. 1948 i Ikast. Søn af **William Larsen,** født 2 sep. 1904 i Havnsø og **Asta Schmidt Møller,** født 1907 i Kjellerup.
Dorit er sproglig student fra Herning Gymnasium.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Uddannet på Den danske Eksportskole. Hun er nu eksportkonsulent.
Peter er ingeniør. Familien bor i Birkerød.
Deres børn:
D-4-7-2-1, Britt Møller Larsen, født 25 feb. 1975 i Videbæk.
D-4-7-2-2, Kent Møller Larsen, født 22 sep. 1977 i Herning.
D-4-7-2-3, Ann Møller Larsen, født 11 maj 1982 i Videbæk.

D-4-7-3, Margit Elsebeth Poulsen, født 10 jan. 1959 i Herning. Hun er Student fra Herning Gymnasium. Uddannede sig til arkitekt på Århus Arkitektskole og tog efter endt uddannelse i 1985 på eventyr til søs, men gik efter et års forløb, ca. juni 1986 i land på en lille ø i Det Caribiske Hav "St. Maarten" og har siden haft arbejde på en tegnestue i Phillipsborg. Hun er gift med en arkitekt og bor et sted i Caribien.

Poul Poulsen og efterkommere.

D-9, Poul (Vester) Poulsen, født 28 aug. 1888 i Ørskov i Humlum sogn. Viet (1) i USA til
D-9+1, Ruth ca. 1915. Viet (2) i USA til
D-9+2, Florence, der var født i Minnesota.

I kirkebogen er hans dåbenavn Poul Poulsen. Han er altid blevet kaldt Poul Vester og underskrev sine breve Poul Wester Poulsen. Hele sin barndom blev han af sine søskende drillet med, at han var født i Ørskov svinehus. Hans forældre boede på dette tidspunkt i 1888 til leje i Ørskov et års tid. Huset blev formentlig ombygget til svinehus efter deres fraflytning. Poul rejste formentlig til USA fordi han ikke kunne enes med sine 2 ældre brødre Jens og Christen. Kemien passede ikke. Poul var en bulderbasse og livet igennem noget vidtløftig mildt sagt. Indre Mission og åndelige anliggender har sandsynligvis ikke interesseret ham. Han var nævnt som fisker i forsikrings- og sygekasse papirer. Min mor fortalte om hans eskapader i Nyhavn under deres besøg i hovedstaden hos morbroder Johannes i Havnegade. Der var ingen grænser for, hvad han kunne få fat i af piger. Hun gav udtryk for, at han altid havde været noget vidtløftig. I lægdsrullen er der under hans navn kun anført: I udlandet.
Børn med Ruth:
D-9-1, Margrethe Poulsen, født 1916 i USA. Viet til **D-9-1+, T. E. Schroeder.** Margarita, som hun kaldes i brevene fra USA, var professor i Home Economy (hjemmegående husmoder ?) ved Preged Sound universitetet i Tacoma i staten Washington. Hendes mand var professor i Enginering ved samme universitet. Havde bopæl i Tacoma.

Børn med Florence:
D-9-2, Robert Vester Poulsen, født 1926 i USA. Ansat ved militæret. Kaldenavn Bob. Var 1954 udstationeret i Juncan i Alaska. Han var pilot, og har fløjet B 52 bombere med stationering i Japan og på Thule Basen i Grønland. Var med som pilot under Koreakrigen. Boede en overgang i Kitchikan, Alaska. Fiskede herfra i Stillehavet efter tidlig pensionering fra flyvevåbnet. Se breve senere.

D-9-3, Joan Elinor Poulsen, født 1928 i USA. Viet til **D-9-3+, Edward Roark**, der var marineofficer. Bopæl i Florida. De havde mindst et barn:
D-9-3-1, Poul Wester Roark, født ca. 1953.

En del breve fra Poul Vester er bevaret. Et udpluk af disse gengives efterfølgende. De er det eneste vi har efter morbror Poul.
25 juni (Sandsynligvis 1907. Det år Ellen Margrethe Trudsø Poulsen blev født).
Kære moder. Allerførst takker jeg så mange gange for brevet, som jeg fik fra dig, hvoraf jeg kunne se, at I havde det godt alle sammen derhjemme og at det gik godt med fiskeriet. Jeg læste i avisen herovre at silden var gået så langt ned i pris, at de var ved at skulle give penge for at komme af med dem. Fortjenesten for Jens og Kresten kan ikke være særlig stor. Jens har jo fået en datter, så han er vel stolt. Vil du ønske ham tillykke fra mig. Jeg skulle jo have skrevet til ham, men jeg syntes, at du skulle have brev først og så må han vente til næste gang. Der skulle ikke være så langt imellem brevene, men jeg har ikke meget tid tilovers. Om søndagen skal jeg jo gerne ud at se mig om. Jeg har det jo sådan, at jeg kan ride omkring på min hest. Jeg har haft to, som jeg købte samtidig. De var helt vilde, da jeg fik dem, så de første gange jeg red på dem måtte jeg så bide i græsset. Den ene solgte jeg til **Peder Skaaning, Jens Gregersens** karl. Han har en bogi, en slags ponyvogn. Når vi vil ud at køre, spænder vi hver en hest for, og så går den jo. Herovre kan man frit få føden til en hest, hvor man arbejder. Jeg har arbejdet på en cementfabrik siden 1 juni. Jeg arbejder på akkord, så jeg slider værre end nogen tøndetærsker. Vi laver cementblokke, som de bruger til bygninger. De største af dem vejer ca. 150 pund, så de er ikke så rare at rende med. Vi arbejder 10 mand her. Vi får 4 cent for stykket. En dag det ikke er alt for varmt, kan vi lave op til 100 stk. Det er en forfærdelig varme herovre. Det er op til 100 grader somme tider. Det er ikke rart at arbejde, når det er så varmt. Jeg giver 5 $ om ugen for min kost. Det er lige så meget, som jeg gav om måneden hjemme. De penge, som jeg skylder derhjemme dem får I vente efter til efteråret. Hvis jeg skal til at arbejde på den jernbane, som de er begyndt på, skal jeg have et par svære heste. De kommer nok til at koste en 200 $. De penge skal jeg have skrabet sammen. Det skulle dog ikke tage lang

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

tid, hvis jeg kan holde ud at arbejde for varmen. Jeg tror nok, at jeg er svunden en snes pund i vægt siden jeg kom herover. Jeg har ingen appetit til at spise, så maven må jo nok ikke være rigtig i orden. Det eneste tøj vi har på er et par bukser og en skjorte, og det er endda for varmt, men man kan jo næsten ikke nøjes med mindre. Der var årsmøde for hele den dansk- amerikanske menighed fra hele Amerika her på Kimbalton fra den 11 til den 20 juni. Der var omkring 2000 mennesker rejst hertil. Der var møde tre gange om dagen. Nu kan der ikke være mere denne gang. Adressen er den samme. Vil du hilse mine søskende og svigerinder og hele familien fra mig, også **Laurits Hurup** og Kristians og sidst være du selv hilset fra din søn Poul Poulsen.

16 sept. 1910
Lakefield, Minnesota. Et brevkort dateret 16 sept. 1910: Kære søster. Mange tak for de sidste to breve, som jeg fik fra dig. Jeg ser, at du er i godt humør og det er jeg forresten også. Her ser du, hvad jeg arbejder med, når jeg bestiller noget, men jeg har ikke tid til at arbejde ret meget af tiden. Jeg har det godt og håber, at du har det samme. Venlig hilsen. Hils hele familien. P. Poulsen

Marshall, Minnesota den 14 april 1913.
Kære søster Kirstine. Mange tak for dit brev som jeg modtog for en tid siden. Ser, at der er mange af de unge, som har "Amerika feber". Ja, det er jo også all right for unge folk at komme ud og se sig om i verden. Ja, Jeg har eller haft plenty af spektakel og ubehageligheder siden jeg kom herover nu i foråret. Jeg havde nær mistet livet i Omaha den dag, da de havde den cyklon eller skypumpe, som kom over byen. Det var påskedag. Jeg ved ikke, om I har læst om det i bladene, men det er næsten det værste af den slags, som nogensinde har været i hele verden. Der var over 200 mennesker i byen Omaha, der blev slået ihjel. Jeg var på samme sted, som Christian og Marius fra smedens bor. Det hele varede kun fem minutter. Der var flere tusinde der blev såret mere eller mindre. Jeg var heldig og tog ingen skade, men der var mange, som mistede deres kære, deres hjem og alt hvad de havde. Cyklonen ødelagde omkring en fjerdedel af byen. Der var huse, som fløj i luften flere mil væk og sporvogne, som blev slynget op på toppen af huse. Stenhusene blev ikke så ødelagte, men alle træhuse der lå på cyklonens vej blev revet fra grunden. Der skete skader for over 20 millioner dollars foruden tab af menneskeliv. For tiden er jeg i Minnesota, hvor jeg var sidste sommer. Ham jeg solgte mit arbejde til løb sin vej her i foråret, og ham jeg var i kompagni med sagsøger mig nu for erstatning. For det første var det ulovligt af mig at sælge arbejdet til nogen anden, fordi vi havde det fra staten, hvilket jeg ikke var klar over, da jeg solgte i efteråret. Endnu ved jeg ikke hvordan udfaldet bliver, men min tidligere kompagnon sagsøger mig for en erstatning på 4000 dollars. Jeg har to sagførere til at føre min sag. De svende er ikke billige. Jeg kommer nok til at sælge min farm for at klare udgifterne. Jeg tror ikke han kan vinde sagen, fordi han samtykkede i, at jeg solgte min part af arbejdet til ham, som løb sin vej. Jeg fortsætter nok med samme slags arbejde nu, da jeg er kommet ind i det. Jeg ser tiden an, om jeg vinder eller taber. Var disse problemer ikke opstået, var jeg nok rejst til Alaska. Det er da godt at jeg ikke er gift eller på anden måde straffet nu, da jeg får dette her på nakken. Jeg skal sende nogle penge hjem, så snart jeg får solgt min farm. Nu får jeg slutte for denne gang med mange kærlige hilsener til eder alle derhjemme, og mange tak for den tid jeg var hjemme hos eder. Fra din broder Poul Poulsen. Hils moder mange gange. Dersom der er nogle af de unge karle, som vil rejse til Amerika nu i foråret, så kan du sige dem, at de kan få arbejde hos mig, dersom de vil rejse her til Minesota til min gamle adresse i Cottonwood. I kan godt adressere breve til mig til Box 365, Benson, Nebraska, som før.

Carroll, Iowa 15 sep. 1913.
Kære Moder. Mange tak for brevet som jeg modtog på min fødselsdag. Jeg havde vist ikke tænkt på, at jeg fyldte år, dersom jeg ikke havde fået brev fra Danmark. I sommer har jeg arbejdet hårdere end jeg nogensinde før (har gjort, efter at) jeg kom til Amerika. Jeg prøver på at komme på ret køl igen. Hvis det går, som det har gået i den senere tid vil det også lykkes. Ja, I havde nok besøg af feriebarnet fra København. Hun er jo vokset en del, siden hun var på besøg som københavner. Det er jo rart, at I synes godt om hende, for det gør jeg også selv. Det er I ikke ene om. Jeg skrev til Klostergård sønnerne for nogen tid siden, men jeg har endnu ikke fået svar fra dem. Måske har de forladt det sted de kom til, da de rejste herover fra det gamle land. Der er ellers ikke noget nyt at fortælle. Hvad helbredet angår har jeg det godt. Arbejde mangler jeg ikke. Mit nuværende arbejde er så langt fra byen, at der er længe imellem, at jeg kommer der, så det bliver ikke til meget morskab. Det interesserer jeg mig heller ikke stort for mere. For tiden har jeg en snes mand i arbejde. De fleste er danskere. Derfor bruger vi modersmålet en del. Dermed glemmer vi det ikke. Slutter for denne gang med de kærligste hilsener til dig og alle derhjemme. Din søn Poul.
Min adresse : Mr. Poul Poulsen Box 351 Carroll, Iowa, U.S.A.
Den omtalte københavner pige var en pige han forelskede sig i da han var på besøg i Danmark 1912-13 før hans moder døde i 1914. Han lovede hende noget, som han ikke holdt, fortalte min moder.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Carroll, 7 dec. 1913. Kære moder. Allerførst tak for brevet. Jeg skulle jo have skrevet for lang tid siden, men jeg har haft ualmindelig travlt den senere tid. Nu begynder vinteren og dermed er der ikke så meget at bestille. Jeg har en masse arbejde på hånden. Der er nok arbejde til det meste af et års tid, så jeg kan ikke klage på mangel af den slags ting. Det er jo hårdt at få enderne til at mødes somme tider. Jeg er rask og det har jeg været hele tiden, så man må jo ikke klage. Der var fem mand, som havde arbejdet for mig sidste sommer, der rejste til Danmark for et par dage siden. De skulle hjem til jul. Det var ikke fordi lysten manglede, at jeg ikke tog med. Om jeg lever kommer jeg nok hjem en lille tur til næste jul. **Charles Petersen** er jo kommet her til Amerika. Han har skrevet til mig et par gange. Han har arbejde oppe i Canada ca. 1500 mil herfra. Han synes at være veltilfreds med forholdene. Han kommer nok herned og arbejder for mig til næste sommer. Jeg har også haft brev fra Klostergård sønnerne. De arbejder jo på farmen. De har det helt godt også. Jeg har ellers ikke meget at fortælle, så nu vil jeg af hjertet ønske dig og eder alle derhjemme en rigtig glædelig og velsignet jul og et godt nytår og tusind tak for det gamle. Til slut de kærligste hilsener til eder alle derhjemme, og sidst være du selv hilset kære moder fra din søn Poul Poulsen. Specielt hilsen til Kirstine.

14 aug. 1920.
Paul Paulsen, Sewer and Drainage contractor, Box 355 Mankato, Minnesota. 14 aug. 1920.
Kære søster Kirstine.
Det er snart længe siden jeg skrev hjem. Man går jo og bliver gammel og ligegyldig. Jeg har det ellers helt godt, er rask og rørig og det samme gælder familien. Forretningen går helt godt igen. Det var ikke så godt under krigen. Jeg gik mig en lille tur på enden, men nu har jeg da fået min gæld betalt igen og kører rask væk. Man må jo bare holde humøret oppe, så skal det nok gå. **Martin Klostergård** blev gift for en måneds tid siden. Han fik vistnok en farm med i købet så han kan jo sagtens. (4-B-12-7,) **Marius Christensen** og (4-B-12-6,) **Christian Christensen** er ikke gift endnu, men det ser ud til, at det ikke vil vare længe før de bliver det. Marius har en forretning for sig selv som contractor, og han gør det helt godt. Så er der Christian Smed. Han har en gravemaskine og arbejde nok til et helt år. Min kone er nede ved en bade plads i Iowa Okobojesøen. Det er et pænt sted. Søen er på størrelse med Nissum Bredning. Vi har en Summer Cottage dernede, så hun og vores pige morer sig rigtigt. Pigens navn er jo **Margrete Poulsen**, så vi er da ikke helt tabt bag af vognen. Konens navn er Ruth. Hun er god sommetider og gnaven sommetider, men det er du måske også? Ha-ha. Well, jeg har ellers ikke meget at skrive om. Jeg sender et par snap shots af Ruth og Margrete og et par billeder som viser, hvordan vi bygger nye landeveje. Hele landet er gået tosset over nye veje, så der er en masse af den slags arbejde. Jeg har 12 af disse store lastbiler og et par dampskovle og en caterpillar traktor. Den arbejder ligesom disse tanks, som de brugte i krigen. Skal nok se at skrive igen inden længe. Kærlig hilsen. Din broder Paul Paulsen. Hils vore brødre med familie og særlig din mand A.B.

15 dec. 1920.
Newton, Iowa, 15 dec. 1920. Kære søster Kirstine. Mange tak for brevet. Jeg modtog det i går. Det har været undervejs siden 17 oktober. Jeg var glad for billederne. Det er rigtignok et par pæne drenge I har. Jeg skulle lide at komme hjem og spøge lidt med dem. Det glæder mig at høre, at I er raske alle sammen og har det godt. Her til lands ser det ikke så godt ud for mange, som det plejer. Der er meget arbejdsløshed for tiden. Det er næsten umuligt at låne penge i bankerne. Der er mange banker, som har lukket dørene den sidste måneds tid. De fleste fabrikker står stille, men det er måske den eneste vej at få priserne til at gå ned på sagerne. Det er godt i min forretning, da vi kan hyre folk for det halve af, hvad vi plejer at betale. Sidste sommer måtte vi betale fra 9 til 12 $ om dagen for en arbejdsmand og så ville de ingenting bestille, men nu er de glade for et job, så jeg har ingenting at klage over. Farmerne kan ikke købe så mange nye automobiler som de plejer. Majs sælges for 40 cent pr "barrell". For seks måneder siden kunne de sælge til den fire dobbelte pris, så du kan tro de hyler. Skatterne her er det værste for tiden. Regeringen prøver på at betale krigsomkostningerne i disse år. Jeg tror, gælden er på 25 billioner dollars, hvilket var, hvad hele "Syltet" kostede. De der tjener lidt mere end de bruger, eller rettere, har lov til at bruge til at leve for, de må punge ud kan du tro til "Onkel Sam".
Well, vi må være glade for, at vi ikke er i tyskernes plads. Danmark fik jo en part af Sønderjylland.
Resten af brevet mangler.

Fra mellemkrigsårene foreligger følgende adresser:
Send breve med flyvepost. Der er ikke nogen anden post her til minen. Vores Camp navn er Santa Margarita, opkaldt efter vores mor. Flyvepost, in english = Air Mail. Flyvepost in spansk = Correo-Aereo.
My South American Addres: Paul W. Paulsen, Santa Margarita, Columbia. Correo-Aereo.
My United States Addres: Paul W. Paulsen, Running Springs, California, USA. (Kan være hans datter Margaretas bopæl).

Blandt hans nevøer, som voksede op i Humlum i mellemkrigsårene var der, som hos mange unge i trediverne p.g.a. de dårlige tider, nok en del

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

udlængsel. **Jens Borum Poulsen** og **Poul Vester Poulsen** vides med sikkerhed at have haft planer om emigration til USA. Et udateret brev fra ham, som er modtaget omkring 1 juni 1939 til Jens Borum Poulsen gengives efterfølgende. Det er svar på nogle spørgsmål, som fætter Jens stillede til ham:

Santa Margarita, Columbia S.A.
Min kære nevø Jens Poulsen.
Jeg har modtaget dit brev dateret Struer den 27 marts 1939. Først vil jeg gøre opmærksom på ændringen af min adresse fra Cuturu til Santa Margarita, Columbia. Santa Margarita er det nye navn på vor lejr. Navnet er din farmors navn på spansk. Når nogen opkalder et sted efter sin afdøde far eller mor, er det spansk sædvane, at sætte et "Santo" foran navnet. Jeg vil prøve at besvare din forskellige spørgsmål i nummerorden.
1. Hvordan er klimaet ?
Temperaturen ligger fra 18 til 32 grader Celsius. Et ansetligt tilfælde af malaria forekommer i denne region, men med vort moderne lejrbyggeri er malariaen kommet under kontrol. Mit personales gennemsnitlige vægt gennem de sidste to år har ligget på ca. 100 kg., selv efter at nogle af dem har været her i syv år.
2. Hvor kold er den koldeste dag og hvor varm er den varmeste ?
På den koldeste dag ligger temperaturen på ca. 26 grader. På den varmeste er den 32 grader. Nætterne er normalt på ca. 20 grader Celsius.
3. Tror du, at jeg kan holde til klimaet ?
Læg mærke til mit svar på dit første spørgsmål. Hvis du for nærværende ikke har et godt helbred skal du ikke tage til tropeme. Det vigtigste råd for at opretholde et godt helbred i tropeme er, at leve "et rent liv", uden druk og kvinder. Vin og kvinder ødelægger det bedste i mennesker.
4. Hvor lang er rejsetiden fra Danmark til Californien ?.
Du vil vel ikke tage til Columbia via Californien ? Faktisk er Californien i USA, hvis du rejser ad søvejen, betydeligt længere væk fra Danmark end Columbia S.A. I luftlinie er der ca. 5000 miles fra Columbia til Californien. Luftlinen fra Danmark til Columbia er ca. 4000 miles.
5. Vi kan også finde arbejde til din kammerat, hvis han ønsker at tage med. Jeg vil være villig til at låne dig penge til transport og indrejsetilladelse til Columbia S.A.
6. Er der mange giftige slanger, vilde dyr, insekter etc. ?
Der er nogle malaria myg, men kinin virker forebyggende mod deres bid. Vilde dyr og slanger er menneskets bedste venner, hvis man ikke prøver at dræbe eller forstyrre dem. Det eneste dyr, som jeg er mere eller mindre bange for, er den hvide mand.
7. Lever der kristne mennesker blandt dine folk ?
Helt ærligt, det er morsomt at læse nogle af dine spørgsmål. Hele verden for nærværende, med undtagelse af Tyskland, Italien og Rusland, er kristne folk. Den fremherskende religion her i Columbia er katolicismen, men der er fuldstændig frihed til at tjene ens Gud på hvilken måde man syntes. Min personlige religion er mere eller mindre som følger: Gud hjælper den, der hjælper sig selv, forudsat du gør mod andre, hvad du ønsker andre skal gøre mod dig. Der er tusind forskellige veje åbne over hele den demokratiske verden, for at tjene din Gud på din egen måde. Det er ikke op til dig eller mig at foregive eller tro, at kun én religion i verden er den eneste rigtige. F.eks., jøderne tror ikke på Jesus Kristus, men tror kun på Gud. Jeg tror ikke at en jøde ender i helvede. Ej heller tror jeg på, at en muhamedaner eller en kineser kommer i helvede fordi den eneste Gud de kender er den Gud, som deres far og mor lærte dem at tro på. Efter alle gode gamle regler og sædvaner er denne kraft stærkere end nogen anden kraft her på jorden. Uddannelse viser, at et værdifuldt liv kan fås ved, at man prøver på at hjælpe andre til at hjælpe sig selv. I få ord er dette, hvad jeg kalder civilisation.
8. Er der en kirke i lejren ?
Nej. Med henvisning til det følgende. Vi har tyskere, danskere, nordmænd, spanioler, franskmænd, italienere, englændere og amerikanere. Vores kok og hans hjælper er kineser. De er alle mennesker og dygtige medarbejdere. De kom her, fordi de ikke var tilfredse med det land de var født i. Måske forstår du det ikke, men de fleste, som emigrerer til andre lande, gør det for at komme væk fra almindelig og gammel sædvane. Millioner tog til USA, hvor alle kan have sin egen måde at leve på. Det samme gør sig gældende her i Columbia, så længe du gør mod andre, hvad du ønsker, at de skal gøre mod dig, og så længe du hjælper dig selv og står på egne fødder.
9. Hvilket arbejde tror du vil være det bedste for mig ?
Det spørgsmål er let at svare på. Vi sætter en mand til at arbejde med det, vi tror han er bedst til og bryder sig om. Hvis en mand er villig, kan vi hurtigt oplære ham. Normalt oplærer vi unge mennesker i forskellige former for arbejde. F.eks., hvis vi tror, at vi har en mand som viser, at han er god til at omgås heste, har vi mulighed for at bruge ham på dette område. Helt ærlig, forudsætning og anvendelse af håndens arbejde er det vigtigste for avancement. Med andre ord, vi lægger vægt på fortjeneste systemet hele vejen igennem. Det hårde normale arbejdsliv udføres af indfødte arbejdere. Alle hvide har for det meste administrative opgaver. Vor brutto omsætning udgør over 1000 $ pr. Dag. Vi udvider fortløbende eller rettere udvider vore muligheder. Vi forventer i løbet af få år at udvide vort forehavende fem gange vor nuværende formåen.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Sidste år havde vi f.eks. et udbytte på over 400.000$.
Hele udbyttet gik til en ny gravemaskine o.s.v. Som du ser, går vi tilbage, hvor vi tidligere har været, for at udvinde så meget som muligt. En ny gravemaskine giver arbejde til ca. 200 indfødte arbejdere og ca. 25 hvide mænd. Sidste år betalte vi over 60.000 $ i skat. Næste år skal vi nok betale det dobbelte o.s.v. Vi hjælper til med at udvikle et umoderne land, hvor ingen interesserer sig for i morgen. Dette har været sædvane i Syd Amerika i næsten 200 år. Nu går det fremad for disse lande med hjælp og kapitaltilførsel fra USA.
10. Holder I fri på søndage ?
Mine operationerne kører normalt dag og nat i tre holds skift. De eneste dage, hvor alle operationer er sat i stå er juledag og den 4 juli, som er De forenede Staters frihedsdag. De eneste kirker, som jeg kender til i Columbia, er katolske. Der er en katolsk kirke ca. 40 kilometer fra Santa Margarita. Alle tjenester her er imidlertid på latin. Der findes ca. 15 radioer i lejren, og man kan modtage næsten alle verdens stationer på kortbølge. Kirkelige tjenester kan modtages fra USA, England, Frankrig og Italien eller rettere Rom, hvor paven residerer.
Dit 11. spørgsmål tror jeg er besvaret under nr. 10.
Nu Jens, jeg har ikke til hensigt at opfordre dig og din kammerat at forlade alt, som er kært og anvendeligt for jer. Det var blot min mening at give en eller flere af mine brødre og søsters drenge et godt råd. Jeg ved, at fremskridt, sikkerhed og vækst er begrænset i Danmark og for den sags skyld i alle Europas lande. Måske tror mine brødre og søster, at jeg prøver at overtale nogle af deres drenge til at komme hertil, for at de skal arbejde for mig, så jeg kan profitere af dem. Det er nu ikke meningen, og jeg er ked af, hvis nogen af dem får den opfattelse. Jeg kan få unge mænd direkte fra de bedste universiteter i U.S. eller England, men det er en stor opgave at oplære en ung mand, og det er ikke altid møjen værd. Det eneste formål med mit tilbud til dig er den simple kendsgerning, at jeg ville foretrække at oplære en eller flere af min egen slags. Når alt kommer til alt er jeg stadig dansker, og jeg er stadig en "Poulsen" som dig. Den eneste forskel er, at jeg har brugt tredive år af mit liv til at oparbejde det forehavende jeg nu er i gang med. Muligheden for mig til at hjælpe en ung mand, som er villig til satse, finder jeg storslået. Faktisk er jeg den mest fremtrædende "miner" i Columbia. Dette i sig selv betyder ikke noget, men kun jeg har bevist, at en vild jungle, som tidligere var absolut værdiløs, kan omdannes til et virkeligt paradis. Denne tidligere værdiløse jungle kan blive nyttig og behagelig at bo i. Mange steder på jorden er så tæt befolkede, at ingen er glade og tilfredse. Andre dele af jorden, og det er den største del, er stadigvæk ubeboet. Her mangler der kun nogen til at vise, hvordan man kan udvikle og befolke sådanne områder og få folk til at flytte hertil. Dette er den naturligste ting at gøre. Mange mennesker er af den ene eller anden grund bange for, at tage de ubehageligheder der følger med, når man åbner nyt land.
De venligste hilsener, din onkel Poul W. Poulsen.
De bedste hilsener med kærlighed og respekt til hele familien.

Brev fra **Poul W. Poulsen** til **Jens Borum Poulsen** år 1950. (Afskrevet efter kopi).
Min kære nevø Jens Borum Poulsen. Jeg modtog dit brev dateret Skive 1950. Først vil jeg takke dig for, at du huskede min fødselsdag. Jeg er nu 62 år gammel, men føler mig ikke ældre, end da jeg var 40 år. Jeg har haft et usædvanligt godt helbred hele livet. Dernæst ønsker jeg at gratulere dig med dit udmærkede engelsk. Du må have læst meget for at kunne beherske dette temmeligt svære sprog. Jeg er ked af at måtte skrive til dig på engelsk. Skal jeg skrive på dansk skal jeg først oversætte hver sætning fra engelsk eller spansk til dansk. Resultatet ville blive til at le ad. Jeg har modtaget dit forrige brev og brev fra din far, din onkel og tante og fra nogle af dine fætre og kusiner. Poulsen familien er blevet temmelig stor efterhånden.
En betroet kapital eller snarere en gruppe værdifulde miner, har jeg fået dokumenteret, er blevet overført til fordel for jer alle. Imidlertid må minedriften udsættes i længere tid, da der kræves indskudskapital på 20 millioner dollars. Den største minevirksomhed i verden har lejekontrakt på mineralerne i 99 år. Selskabet hedder Anaconda Copper Corporation i New York. Dette selskab har planer klar til indsættelse af materiel med en daglig kapacitet på 10.000 tons. Metalværdien udgør ca. 20 $ pr. tons. Hele områdets drægtighed anslås til over 500 mill. tons malm. Det menes at være den største kobber- og sølvmine, som er kendt på jorden. Hvis russerne ikke får herredømmet i verden, vil familien Poulsen i Danmark blive meget rig. Det anslås, at ville tage fem år at bygge og placere de første 10.000 tons materiel enheder. Man håber på at sætte så mange enheder i gang, at den daglige produktion kan komme op på 100.000 tons. Anaconda Copper Corporation har nu i 20 år virket i Chile, hvor den daglige produktion er på 90.000 tons malm. Det lyder nok fantastisk for dig, men jeg har været i Chile for at se minedriften. Minen ligger 200 km. fra stillehavskysten. En jernbane bygget og anlagt af selskabet fører 20.000 tons koncentreret malm til kysten, hvor det afskibes til verdensmarkedet. Den samme financielle gruppe har sat de chilenske nitrat miner i gang. Hele denne eksport har udviklet Chile og givet dette land mulighed for at købe biler og radioer m.v. Det er svært for dig at forstå Amerika, hvis politik er at hjælpe verden til at hjælpe sig selv. Hvis jeg dør i

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

morgen har jeg levet 10 forskellige liv. Jeg har set, hvad et frit land kan udrette. Da jeg kom til Amerika arbejdede jeg med hakke og skovl for en betaling af 2,5 $ om dagen for 10 timers strengt arbejde. Nu behandler mekaniske skovle op til 25 tons sten to gange i minuttet. En operatør på disse skovle tjener 40 $ om dagen for otte timers arbejde. Hemmeligheden er måske ret simpel. I Amerika tror man, at alle er født lige. Det betyder nødvendigvis ikke at de forbliver lige hele livet. **Knudsen**, en dansker blandt en af de heldige amerikanere, sagde om Amerika, der er ikke nogen sikkerhed, men der er lejlighed.

Læste du Trumans tale sidste fredag ? Det var ikke nogen intellektuel tale, men han berettede, hvad det amerikanske frie folk stod overfor nu, da kommunisterne og deres russiske førere kom frem med deres planer om at få magten. Jeg tror, at de vil betænke sig og opføre sig ordentligt. Gør de ikke det, vil det gå dem som det gik Hitler og Mussolini. Glem ikke, at uroen i Korea kun er en prøve. Det samme var Spanien ude for før sidste krig. Efterhånden har min søn Bob, eller **Robert Wester Poulsen** været i Japan en måneds tid. Han er nu luftværnsmajor, 25 år gammel, bombeeskadron fører og har udført adskillige bombetogter til Nord Korea. Hver bombemaskine medfører 16 tons. Bomber. Jeg fik brev fra Bob samme dag som jeg modtog dit brev. Han fortalte, at Nord Korea er en slagterbutik. Bombemaskinerne leverer over 1000 tons bomber daglig. Hver dag ankommer nye eskadroner fra USA. Han fortæller også, at det ligner "gamle tider". I stedet for at dræbe japanere dræber de nordkoreanere. Det interesserer dig måske at vide, at over 4 millioner mænd er under træning i USA udover de faste rekrutter, som indkaldes årligt. Hvis russerne ønsker krig, bliver det værst for dem. Alt hvad USA ønsker af fremtiden er fred, og det vil de kæmpe for. Glem ikke det. I marts og april var jeg i staterne. Bob fik jeg ikke at se. Han var udstationeret i Alaska. Joan, min yngste datter, blev færdig på universitetet i Minesota i juni. Hun er familiens kælkæggе, 21 år gammel og fuld af pep. Hendes navn er Joan. Hun er vigtig i hjemmets husholdning ligesom hendes ældre søster Margarite. Jeg har haft meget travlt gennem alle disse år. Under mit ophold i staterne var jeg i New York en måned, derefter i Mineapolis og San Francisko i Californien. En uge tilbragte jeg hos Joan og Margarite. Det var en dejlig tid. Hils din far og mor, onkel og tante, fætre og kusiner. I det hele taget, hilsen til hele familien Poulsen. Glem ikke, at jeg arbejder for jeres fremtid. De bedste hilsener til dig og din familie. Din hengivne onkel Poul W. Poulsen. P.S. Sig til din far og tante Kirstine og Jens Trudsø din onkel, at jeg snarest vil skrive til dem.

Apartado Aereo 898, Medellin, Columbia, South America, den 20 januar 1953.

Min kære søster Kirstine og **Anders Bendtsen**. Jeg har modtaget jeres julebreve. Mange tak for det. Jeg er lige kommet her tilbage til Columbia fra staterne. Jeg rejste først til Jacksonville i Florida, hvor min yngste datter Joan og hendes mand bor. Hun er gift med en marine-commander. De har lige fået småfolk, en dreng som er mit første barnebarn. Hans navn er **Poul Wester Roark**. Faderen hedder **Edward Roark**.

Derefter rejste jeg til Tacoma i Washington, hvor Margarite bor. Hun er gift med en **T. E. Schroeder**. Margarite er professor i hjemmeøkonomi ved "Preged Sound" universitetet i Tacoma. Hendes mand er professor i maskinbygning ved samme universitet. Derefter rejste jeg til Juneau i Alaska, hvor Robert nu er stationeret. Han gjorde tjeneste i Japan en tid og vendte tilbage til staterne sidste juli. Han flyver nu øvelsesflyvning over Nordpolen. Han har været på den nye flyveplads på Grønland mange gange. Bob er nu løjtnant på 28 år. Det synes, som om hans arbejde er, at holde øje med russerne langs den Sibiriske Kyst, hvis der skulle blive noget vrøvl med dem. Det kunne være, at Bob bliver en af de første, der skal flyve over Moskva. Han fortalte mig, at sådan en flyvetur kun ville tage ca. 4½ time med en af de nyeste bombere, der kan flyve 12000 miles uden mellemlanding.

I dag overtager Eisenhower præsidentembedet i USA. Det er den almindelige mening, at han er den der er bedst egnet til at ordne den frie verdens sager. Det ser ud som om, Ike bliver en slags præsident for den halve verden, ved siden af sit regulære arbejde som præsident for USA. Det varede ikke længe for gamle Churchill at komme herover efter at Ike var valgt. Englands største fejlgreb var, at den tabte krigen mod USA i 1812. Englænderne lod en masse europæiske emigranter overrende det nordamerikanske fastland, og nu ser det ud som om, at hvad disse fattige emigranter (såkaldte "greenhones" (grønskollinger)) mente og gjorde, er lige netop blevet en slags målestok for, hvad mennesker kan nå, hvis de har frihed til at gøre og tænke hvad de vil. Jeg gad vidst, hvad Amerika havde været, hvis den ikke havde modtaget dem. Den fik jo noget af det bedste blod fra Europa, selvom de var fattige, da de kom herover. Og hvis russerne, som før dem tyskerne, ønsker at prøve at tvære det ud, som amerikanerne har bygget op de sidste 50-100 år, så vil de (russerne) få en blodig snude. Og tro ikke, at amerikanerne ikke vil kæmpe, hvis det bliver nødvendigt. De kæmper som tigre og ingen holder sig tilbage. Hvilket land, det USA! Hele verden kan i sandhed takke deres Gud for, at USA er stærk og villig til at hjælpe en fri verden. Er I klar over, at (USA er) et frit land, hvor det absolut er flertallet, der regerer? Folket der arbejder hårdere end i nogen

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

anden nation i verden. Betaler omtrent 25 % af alt hvad de tjener for at opretholde en fri verden. Lad os tage en lille by på, skal vi sige, 5000 indbyggere. Der ville være, en jødisk synagoge, en katolsk kirke og tre- fire protestantiske kirker. Alle sammen kæmper de som katte og hunde for at hverve medlemmer. Her i Columbia er det katolsk over det hele. Kirken her regerer det hele. Hvis ikke USA`s indflydelse havde været så stor, ville Columbia og alle andre sydamerikanske stater, som er regeret af den katolske kirke, være slavestater ligesom Rusland. Amerikanerne her må gøre akkurat som de er vante til hjemme i USA.
Overgiv mine kærligste hilsener til din broder Jens Trudsø og Kresten, deres koner og alle jeres børn og dine brødres børn, og endelig til dig selv og din gode mand Anders. Mange hilsener P.W.P.

Medellin, Columbia, S.A. 15 dec. 1955. Kære søster Kirstine og **Anders Bendtsen**. Mange tak for dit brev af 22 august d.å. Nej, jeg har ikke opgivet at komme til Danmark. I virkeligheden er jeg i færd med at afvikle mine sager her i Columbia og trække mig tilbage fra al fremtidig virksomhed både her og i USA. Jeg tror, at jeg bedre kunne nyde min alderdom i Danmark eller Spanien end noget som helst andet sted. Om vinteren ville den sydlige kyst af Spanien et eller andet sted på Middelhavskysten være dejlig og varm og med god lejlighed til fiskeri. Om sommeren vil Danmark eller Norge være dejlig og varm med udmærket klima. Jeg har arbejdet hårdt i hen ved 50 år. Mine børn er alle vel i vej og har for travlt til, at have en gammel bedstefar omkring dem. Man må vende sig til, at leve alene, når man bliver ældre. Det eneste, der ikke forandrer sig er naturen. Hvor er det interessant at studere og nyde naturen i arbejde. Man behøver ikke at blive ensom medens tingene grønnes og blomsterne står i pragt. Hvor liv er virksom, er naturens udvikling en vidunderlig ting at iagttage, hvis man prøver at være tålmodig og bruger god sund menneskeforstand. Man må erkende, at hver generation, hvis naturen får sit normale forløb, vil være forskellig fra en tidligere eller med andre ord, ens børn tænker og planlægger og lever anderledes end man gjorde for 40-50 år siden. Det er kun en naturlig udvikling og fremgang. Det der standser fremgang er, hvad der er kendt som sædvaner og traditioner. Mange steder i verden ser man, at fremgang går i stå. Nogle steder finder voldsomme revolutioner sted for at bryde sædvane og traditioner. De egentlige årsager til, at sådanne revolutioner eller voldsomme forandringer opstår er sædvanligvis forsøg på, at kontrollere naturens selvfølgelige arbejde. Med andre ord, den ene generation prøver at påtvinge (og får også held til) sin vilje og sædvane på den yngre generation. Det er den gamle historie, som far, så søn.

Jeg har det godt og har gennem årene lært at leve med mig selv. Jeg nyder livet og nyder at iagttage den naturlige udvikling. For ikke længe siden foretog jeg en rutine inspektionsrejse (i vort område). Medens jeg var på den, traf det sig så heldigt, at det netop var 20 år siden vi smeltede vor første guldbarre. Alle indfødte i området havde uden mit vidende forberedt en fest. Dette var en særlig fest, hvor hver eneste én standsede arbejdet og morede sig. (En gammel spansk skik). Nogle af de yngre folk havde jeg hjulpet til verden. Tilbage i årene 1932-35 var der ingen jordemødre eller doktorer på denne egn. Der var kun vild jungle med nogle få spredte flodlandsbyer. Den højeste grad af elendighed, indfødt jungleliv plaget af malaria. Børnene var fulde af orme. Magre små fyre, der så på en hvid mand, som var han en Gud. Alt sammen primitivt liv i rå tilstand. Og nu! Hele egnen er som en ny verden. Om natten er floden i 50 km. længde oplyst som et juletræ, hvor otte uhyre guld gravemaskiner er i arbejde døgnet rundt, året rundt. Da jeg begyndte dette mit arbejde, blev jeg kaldt en fjende af kirken, fordi jeg arbejdede på søndage og religiøse helligdage. (Der var i alt ca. 100 helligdage på et år). Nu er det anderledes. Der er skoler og kirker i byerne langs med Nechi-floden, hospitaler og fodboldpladser til god og ren sport. I gamle dage kom de katolske præster aldrig herud, (forbandet være deres hykleriske sjæle) fordi klimaet var for dårligt. De indfødte levede i synd, ikke et eneste par var viede. At prøve at hjælpe sådanne mennesker var under paternes værdighed, for, når alt kommer til alt, var der intet håb for sådant indfødt udskud. De tilhørte alle djævelen. Godt denne dansker ved navn Poul Wester Poulsen havde en anderledes tankegang, da han kunne se de muligheder, som naturen så visligt havde bevaret for fremtiden med resultatet, den nuværende guldmine virksomhed. Dets navn er Pato Konsoliderc Guldgravningsselskab. Nu 20 år senere 17 millioner US dollars værd. Hvilket syn at se. Lejren Santa Margarita (opkaldt efter vor moder), er den mest moderne mine lejr i hele verden. Selskabet ejer hurtiggående motorbåde til flodtransport, motorvogne til vejtransport og to flyvemaskiner står i selskabets hangarer, når de ikke er i brug. En to km. lang flyveplads, fjernsynstårn, hvor vi får fjernsynsprogrammer fra staterne nær Panama. Margarita ligger mindre end 100 km. fra Panamakanalen. Rundt omkring bor der 1200 tilfredse indfødte columbianske funktionærer og arbejdere, der dagligt tjener det samme, som de tidligere tjente på en uge. Jeg vender tilbage til føromtalte fest. Den var blevet planlagt som en overraskelse for (El Viejo) Don Pablo, et yndlingsnavn for "Den gamle Mand", og hvilken fest! Columbias president general Podilla Raps havde sendt en personlig repræsentant, for at overrække mig den højeste fortjenstmedalje, som

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

gives i Columbia (fortjenstmedaljen af Bogaca). Du må forstår min kære søster, at det betalte for 10 lange års grusomt slid, som jeg tilbragte i denne Nichi-flodens egn, for at bygge og organisere denne nu så berømte guldmine virksomhed. Ja søster Kirstine, jeg har haft et fuldt og godt liv. Aldrig et sløvt minut. Jeg har haft et godt helbred. Det er sandt, at jeg har haft en lille smule kvindebesvær. Det er nok min egen skyld, fordi jeg aldrig tog mig tid til at underholde dem, men jeg har haft den virkelige tilfredsstillelse af at se værdifulde fremskridt, som naturen gjorde mulig. Af at se ca. 5000 indfødte fra Nichi flodegnen blotte deres hoved for mig - Vivo don Pablo el viejo, d.v.s leve den gamle herre.
Jeg ønsker dig og **Anders Bendtsen** og dine børn og børnebørn en glædelig jul og et godt nytår. Det samme ønsker jeg **Chr. Poulsen** og Mathilde og deres børn og børnebørn og Jens Trudsøs børn og børnebørn, kort sagt alle Poulsenerne. Din broder **Paul W. Paulsen**.

Medellin Columbia S.A. 15 dec. 1958.
Kære søster Kirstine og Anders Bendtsen, broder Christen og Mathilde. Tak for jeres brev til min 70 års fødselsdag. Jeg føler mig ikke meget anderledes, end da jeg var en yngre på ca. 50 år. Jeg har stadig travlt med at undersøge nye miner her i Columbia, eller med at besøge mine store børn. Jeg har aldrig haft det så morsomt før i mit liv. Jeg var i Ketchikan, Alaska på min fødselsdag. Det er der Robert nu bor. Han trak sig tilbage fra det strategiske luftværn for ca. to år siden efter 10 års flyvetjeneste. Nu er han reserve oberst og får 600 dollars (ca. 4000 kr.) om måneden i pension. Først og fremmest er han fisker. I en periode på fire måneder om året er han med en laksefiskerflåde som radaroperatør. Dvs. han krydser rundt et sted borte fra flåden og lokaliserer laksestimerne, laksene går på en lignende måde som sild, idet han bruger ekkolod (sonar). Når han har lokaliseret en stime, giver han fiskerflådens moderskib telegrafisk besked i kode, og så begynder det sjove. Et stort net, som er ca. 100 fod i dybden under havoverfladen, bliver sat ud af syv havgående fiskerbåde med dieselmotorer. Hver har de en besætning på 11 mand. Nettet er i afdelinger, og når det hele er sat ud, har det en diameter på ca. 1 km. I alt er nettenes længde på ca. 3 km.

Dette uddrag af breve fortæller hvem Poul (W) Poulsen var. Om der er hold i hans vidtløftighed, findes der måske ud af en dag. Den stakkels familie, som gennem mange år gik og ventede på "penge fra Amerika". Jeg var i brevveksling med ham et par gange i 1964. I min ungdom havde jeg en drøm om, at få hyre på en af skibene i J. Lauritsens "West Coast Line" på Syd Amerika, men det lykkedes ikke.

Ane Kirstine Poulsen og efterkommere.

D-10, Ane Kirstine Poulsen, født 4 feb. 1891 i Resen i Vestertoftumhus. Døbt i Humlum kirke. Viet 29 sep. 1914 i Humlum kirke til
D-10+, Anders Bendtsen, født 10 feb. 1888 i Humlum i Bramstruphus. Døbt i Humlum kirke. Søn af **David Lilhumlum Bendtsen,** og **Andrea Jensen**. Anders var Fisker i Humlum hele livet. På sessionen blev han kasseret p.g.a. åreknuder på benene. I lægdsrullen år 1906 står der under hans navn kun, at han 1910 fik udygtighedspas. Han var sjældent væk fra sognet i længere tid ad gangen. Han har altid været en hjemme fødding. Hans bror Jens Christian fortalte, når han skulle passe sin lillebror Anders under moderens ærinde i Humlum by, savnede Anders sin mor noget så forfærdeligt. Han stod og kiggede efter hende i vinduet. Når han så fik øje på hende da hun dukkede op på vejen fra Bramstrup jublede den lille Anders. Senere i livet under besøg hos børn i Skagen eller København blev han altid urolig efter en tre- fire dage. Han ville hjem. Det kunne jo være, at vejret var således, at der kunne fanges fisk. Åreknuderne på benene sad i store poser under knæene. Helt fra ung havde han skinnebenssår. Mor plejede disse sår med bind og salve morgen og aften gennem alle årene. Forskellige læger og også "kloge mænd" blev konsulteret, men intet hjalp. Det var først i alderdommen, at sårene blev lægt. Hvad årsagen til disse åreknuder var kendes ikke. Han røg ikke tobak. I stedet brugte han kardusskrå. Denne skråtobak blev dyppet i tobaksaske, før den blev puttet i munden. Spurgte man far, hvorfor han dyppede skråen i aske svarede han: Det er for at tage den "ramm småg". Anders var den mellemste af en børneflok på 5, hvoraf de 3 ældste var drenge og de 2 yngste var piger. Det kan se ud som om AB altid har ligget under for sin næstældste bror Jens Christian. De fulgtes ad gennem livet, levede som naboer, fiskede sammen en tid i de yngre år og døde med kort mellemrum begge på alderdomshjemmet i Humlum. Se **Jens Christian Bendtsen**'s erindringer. Som stor knægt tjente far i Overbredalsgård. Hvor lang tid vides ikke, men fiskeriet havde hans interesse og han gik tidligt sammen med sine brødre til fiskeriet. På sessionen blev han kasseret vistnok fordi han allerede på dette tidspunkt døjede med skinnebenssår. Det var meget sjældent, at såret på benet var lægt. Omkring giftemålet sep. 1914 byggedes huset Østerbrogade 19 i Humlum. I min fars barndom stod der ofte om foråret vand på dette sted. Om området på et eller andet tidspunkt er blevet drænet vides ikke, men jeg husker, at der om foråret under tøbrud kunne stå så

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

meget vand i haven, at jeg kunne sejle rundt i en balje. Sikke tider. Der blev dengang ikke gjort meget ud af byggemodning af grunde, men kloakeringen før anden verdenskrig har da sikkert hjulpet på vandmængderne. Haverne deromkring har altid givet et godt udbytte. I min barndom, sandsynligvis først under 2 verdenskrig kan jeg huske, at gulvet i "æ pæn stouw" blev udskiftet p.g.a. svamp. Der var ikke meget isolering af huset oprindeligt. Den var bygget på støbt sokkel, helstensmur med hulrum. Under gulvene var der kun hulrum og jord. I den østre ende var der en karnap. Denne karnap havde mor ønsket placeret ud mod gaden, men murer Jørgensen havde sagt, at dette ikke kunne lade sig gøre, da dette var mod syd og vest, hvorfra de fremherskende vinde og vand kom. Oprindeligt var der ikke indlagt vand og elektricitet. Der var brønd i gården. Vand og el blev indlagt kort tid efter 1 verdenskrig. Udhuset havde fra starten fladt tag, men fik også i mellemkrigsårene høj rejsning, hvorefter loftsarealet kunne benyttes til opbevaring af tørv. Her fandtes også et dueslag, men duer har aldrig kunnet leve her. Dueslagets åbning var mod Nord og det har ikke passet duerne. I den nordlige ende var der hønsehus og svinesti. "Tømmerstouw" med kartoffelkule nedmuret under gulvet. Her kunne kartofler holdes frostfrie under ikke alt for hårde vintre. I den sydlige ende var der vaskehus med gruekedel og indlagt vand samt afløb. Der blev dog aldrig indlagt el. Mod øst midt i huset var hjemmets vigtigste rum WC'et placeret. Far konsulterede altid dette sted før han gik på arbejde, da der ikke fandtes toiletter ved fjorden. Spanden herfra gødede haven. Der blev nogle fantastisk store rabarber hvor WC spanden var blevet tømt. Stuehusets loftsetage var oprindeligt ubenyttet til forskel fra farbrors hus Østerbrogade 17, hvor der var indrettet kammer med kvist og vinduer mod gaden. Der var dørparti i gavlen mod vest, hvor indkørslen fandtes. Loftspladsen skulle oprindeligt bruges til opbevaring af brødrenes garn. Dette ophørte dog efterhånden, som man fik bygget redskabshuse ved fjorden. Mor sagde: "A var så gal oe, te vi sku ha det gaa'e opp o æ lovt". Hun måtte endvidere finde sig i, at den fælles rulle var placeret her. (Der var jo ikke plads hos farbrors fordi loftet var udbygget). Farbrors kom trofast med få ugers mellemrum en aften efter vaske- og tørredag for at stryge. Rullen skulle trækkes med håndkraft og dette job deltog man i efterhånden, som man blev stor nok til det. Indtil da kunne man nyde gyngen, som var ophængt under et spær og således have selskab til gyngeturen. I køkkenet var der oprindeligt et komfur. Denne havde fuldendt sin funktion engang først i 1950'erne, hvor den blev overdækket med en plade. Herpå blev gasovn og kogested beregnet til flaskegas placeret. Få år senere måtte komfuret rives ned, da der blev installeret et centralfyr med radiatorer. Oprindeligt var eneste varmekilde i huset komfuret og kakkelovnen i dagligstuen. Riste i væggen til den pæne stue og soveværelset var eneste varmemulighed for disse rum. Under sygdom og hårde vintre rykkede man derfor ind i dagligstuen. Soveværelset var placeret mod nord og øst og var ikke fri for fugt. I 1950'erne blev der installeret en kamin i "æ pæn stouw" og denne stue blev efterhånden dagligstue når børnene var hjemme. Fjernvarme blev installeret i 60'erne. Efterhånden som børnene blev store i mellemkrigsårene og soveplads problemer opstod, blev loftsrummet udbygget med 2 værelser i loftsarealets østlige tredjedel. Radiomodtager fik man sidst i 30'erne. Far brød sig ikke om musik, men vejrmeldingen og radioavisen kunne accepteres. Selvom han ikke havde stor tillid vejrmeldingen lyttede han til den. I perioderne, hvor de havde garn stående på fjorden, stod han gerne op om natten for at se på vejret gennem køkkenvinduet. Han kunne bedømme om det blev vejr til at gå på fjorden den følgende morgen. Tog han fejl var skaden ikke stor, da han alligevel skulle "te æ fyw'e" hvor han havde sin indtjening. Under krigen fiskede han sammen med Johannes. Da denne kort efter krigen rejste til Skagen fiskede han sammen med **Johannes Christensen**, der boede på Grønnevej. På sine gamle dage sad han og bandt garn i vintermånederne hjemme i dagligstuen. Han var da flink til at skrælle kartofler og vaske op. Den store madkunstner var han aldrig blevet. Dette var nok en del af grunden til, at han fik for dårligt mad, da han i alderdommen var blevet ene. Hertil kom, at han helst ikke ville bruge sine penge. Han præsterede at spare op af aldersrenten, som det hed dengang, og det var en skam. Huset blev solgt i året 1970, hvor far ikke kunne klare sig alene mere. Han var ensom. Flyttede over på den anden side af gaden på plejehjemmet Rosengården, hvor han levede nogle få år.

Han døde den 21 jan. 1972 i Humlum på plejehjemmet Rosengården. Ane Kirstine døde den 8 aug. 1963 på Holstebro sygehus. De er begge begravet på Humlum kirkegård.

Kirkebogen for Humlum: Viet Ungkarl, fisker **Anders Bendtsen**, Nørmarkhus i Humlum. Han er født sammesteds 10 feb. 1888. Søn af husmand **David Lilhumlum Bendtsen** og hustru **Andrea Jensen** sammesteds. Viet til pigen **Ane Kirstine Poulsen**, Humlum by, født i Resen den 4 feb. 1891. Datter af husmand og fisker **Kristen Poulsen** og hustru **Ellen Margrethe Jensen**, begge døde. Forlovere: Brudgommens fader og fisker **Lars Poulsen**. Viet 29 sep. 1914.

I året 1929 var ålefiskeriet særligt godt. Der var penge til julegaver. Kristen fik en dampmaskine. Johannes fik en hestevogn. Kristen havde ikke begreb om dampmaskiner. Kedlen kogte tør og noget smeltede. For at få repareret dampmaskinen

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

gik han til den gamle Jens Post for at få loddet krammet. Dette passede ikke far. Han var ikke blandt "de udvalgte". Dampmaskinen skulle repareres af **Kristen Laursen,** som passede elektricitetsværket. Han var vist nok ej heller blandt de "udvalgte", men kunne bedre accepteres, formentlig fordi han tidligere havde været fisker. Dampmaskinen blev reparetet. Else blev født dette år, og det menes, at møblerne til "æ pæn stouw" blev købt samme tid. Det var sommetider godt at være fisker.

Min mor Ane Kirstine var nok den mest udadvendte. I forhold til far, som kunne være noget indesluttet og tavs, når fiskeriet var dårligt, var det hende der holdt humøret oppe. Hun var ret selskabeligt anlagt og var flink til at besøge andre koner og familiemedlemmer i andre sogne og byerne Struer og Lemvig. Nabokoner og andre kvinder kom ofte på besøg for at udveksle "nyheder". Når fiskeriet slog fejl, havde de ikke penge. Der blev så købt på kredit hos købmand **P. H. Jepsen**. Da han afhændede købmandsforretningen kort tid efter krigen, havde han penge tilgode hos mine forældre og formentlig hos mange andre. Købmand Jepsen var fra Svendborg. Hertil flyttede de og tog deres tilgodehavende fra sognets beboere med. Far betalte det skyldige efter få år. Jepsens kvittering for modtagelse af pengene haves.

Mor var den yngste af de fire børn, der blev voksne. Hun var den eneste pige. Morfar døde da hun var ni år gammel. Vor mor ville meget nødigt fotograferes. Hun havde komplekser med sit udseende p.g.a. tænder og briller. Hendes forlorne tænder passede ikke for godt og hendes briller var aldrig de mest moderne. Derfor har vi ikke, hvad vi kan kalde et virkeligt godt billede af mor. Hun gemte sig eller vendte siden til, når hun skulle fotograferes. Til alle yngre medlemmer af familien vil jeg sige: Vær glad for jeres gode tænder. I kan ikke forestille jer hvilke problemer halvrådne tænder, tandbyld og tandpine m.m. har forvoldt tidligere generationer. Vor mor fik tænderne ryddet i både over- og undermund da hun var ung. Hun levede med forlorne tænder hele livet. Gebisset blev ikke udskiftet eller tilpasset så ofte som det var ønskeligt.

Formentlig har hun haft et nært forhold til sin mor. Det var en selvfølge, at det var hende, som skulle passe mormor, den sidste tid hun levede. Hendes brødre i Humlum havde for længst stiftet familie og bror Poul var i USA. I sin ungdom var mor i huset hos borgerskabet i Struer en del år. Hun tjente bl.a. hos en familie Okkels, hvor manden var ansat ved statsbanerne. De havde en datter Musse, som mor fik et nært forhold til. Jvf. Kraks blå Bog 1947 endte denne **Johannes Okkels** sin karriere som trafikinspektør i DSB. Han var født 12 dec. 1880 i Emborg. Gift 14 aug. 1907 med **Georgia Jensen**, født 24 jun. 1877 i Esbjerg. Fra 1906 var han assistent i Struer og fra 1912 assistent i Nyborg. Her besøgte mor familien kort tid efter, at de var flyttet til Nyborg. Hun havde været i København sammen med sin bror Poul, for at besøge deres morbror Johannes, der var brændehandler og boede i Havnegade. Poul var dette år hjemme fra USA for at se sin gamle mor endnu engang. Mor har gemt et brev fra fru Georgia Okkels samt et billede af fruen og hendes datter Musse.

Hun tjente også i huset hos nogle ældre damer, som havde sommerhus i plantagen på "Næsset" mellem Bredalsgård og Ny Vejbjerggård. De havde på en eller anden måde forbindelse til "Møller" på Ny Vejbjerggård. Disse damer fulgte hende så længe de levede. Mor besøgte dem i sommerhuset på Næsset.

Kort tid efter mormors død blev Anders og Kirstine gift. De fik syv børn, hvoraf de to første var tvillingerne Kristen og Ellen Margrethe. Sidstnævnte døde få uger gammel. Herefter Johannes, Alfred, Viggo og Else. År 1933, da Else var ca. fire år gammel blev hele familien fotograferet. Ingen regnede med, at familien blev større. I begyndelsen af foråret 1938 følte mor, at der var noget galt med kroppen. Hun gik til læge og kom grædende hjem og fortalte, at hun var gravid i fjerde måned. Utroligt, at en kvinde, der har haft seks fødsler, har kunnet være i tvivl om det. Tanken har nok ligget hende meget fjern. Nu skulle hun, der ofte var meget træt, til igen at tænke på at give bryst, blevask og manglende søvn m.v.

Efter ni måneders ophold kom jeg så til verden. Nyere hypoteser m.h.t. positive tanker i graviditetsperioden antyder, at jeg skulle være blevet et "tilfælde". Bortset fra, at jeg altid var "fjalc", har jeg ikke observeret fejl og mangler hidrørende fra manglende positive tanker, da jeg lå i min mors mave. Kærlighed i opvæksten har sikkert opvejet evt. sådanne. Mor blev 48 år kort tid efter min fødsel.

En søster til min svigerinde Karen Bommer "Mitte", blev i sen alder gravid. Da far hørte dette smilede han og sagde: " Fortæl Mitte, at det blywer de glåe wc". Jeg føler ikke, at jeg har manglet noget. Tværtimod blev jeg nok forkælet mere end godt var.

Før fjernsynstiden under og efter anden verdenskrig lyttede man til radio. Hovedsageligt udsendelserne fra London med støjsender i baggrunden og Pressens Radioavis og ikke andet. Familien Hansen skulle dog høres. Musik var far modstander af. Han læste meget. Mor strikkede eller stoppede strømper.

I min barndom fandtes ikke en bogreol. Far og mor var i læsekreds. Denne bestod af et antal familier, som hver købte en bog. Før en sådan bog kunne komme i cirkulation i læsekredsen skulle den censureres. Det skete, at en bog blev kasseret p.g.a. ukvemsord. Boghandleren måtte så finde en anden.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Hvis en bog var udgivet på Lohses Forlag må man antage, at den var godkendt.

Deres børn oversigt:
D-10-1, Kristen Poulsen Bendtsen, født 9 nov. 1915.
D-10-2, Ellen Margrethe Bendtsen, født 9 nov. 1915, Humlum by, Østerbrogade 19. Død 16 jan. 1916 samme sted. Tvilling til Kristen Poulsen Bendtsen født samme dag. Død af manglende åndedræt og hjerteslag, som der stod i dødsattesten. Var død om morgenen da familien stod op. Lå med fråde om munden. Måske var dødsårsagen, hvad vi i dag kalder vuggedød.
D-10-3, Johannes Bendtsen, født 10 jul. 1917.
D-10-4, Alfred Bendtsen, født 17 jan. 1921.
D-10-5, Viggo Bendtsen, født 12 okt. 1923.
D-10-6, Else Andrea Bendtsen, født 13 mar. 1929.
D-10-7, Poul Emil Bendtsen, født 18 nov. 1938.

D-10-1, Kristen Poulsen Bendtsen, født 9 nov. 1915 i Humlum, Østerbrogade 19. Sognepræst, viet (1) 22 feb. 1944, i Maabjerg kirke til
D-10-1+1, Ruth Nielsen, født 26 jul. 1913 i Annexgården i Maabjerg. Hun døde den 29 mar. 1947 på Grindsted Sygehus 10 dage efter, at datteren Ruth var født. Hun blev begravet på Maabjerg kirkegaard. Viet (2) den 8 apr. 1949 i Mariendalskirken på Frederiksberg til
D-10-1+2, Hilda Johanne Refsgaard, født 20 jun. 1907 i Lysgaard. Død 29 dec. 1981 i Nyker præstegård. Begravet på Nyker kirkegaard, Bornholm. Viet (3) 6 aug. 1983, i Vester Marie kirke på Bornholm til enke
D-10-1+3, Rose Rønne-Hansen, født **Kjøller.** Født 23 apr. 1919 i Klemensker på Bornholm. Rose var ved ægteskabets indgåelse enke med bopæl Nyker på adressen Agervej 6. Her boede Rose og Kristen så længe helbredet gjorde det muligt. Hun døde i sep. 1998 på Rønne sygehus. Kristen døde mæt af dage den 1 jun. 1999 i Klemensker. Han fulgte med interesse med i, hvad der blev samlet om familien, til ca. ½ år før han døde. Efter Roses død ophodt han sig på plejehjemmet på Pihls Allé i Klemensker. Han blev begravet på Nyker kirkegård ved siden af sin anden hustru Hilda.
Kristen havde børnelammelse som barn. Denne sygdoms eftervirkninger gav ham nogle fysiske svagheder, der bevirkede, at han ikke kunne udføre almindeligt arbejde ved landbrug og fiskeri. Det var derfor nødvendigt, at han fik en boglig uddannelse, hvortil de indledende lærdomme blev erhvervet på Struer Private Realskole. Hans eksamensbevis herfra er dateret den 3 jul. 1933. Næste etape i uddannelsen var Viborg Katedralskole, som han konsulterede i tre år. Gymnasiet i Struer blev først oprettet i 1938, da man overtog DSB's forladte administrationsbygning, som havde været hjemsted for Statsbanernes 3. distrikt. Han fik studenter eksamen den 27 jun. 1936. Rektor på Viborg Katedralskole var dengang **F. Paludan Møller.**

På opfordring, eller tilskyndet af morbroder **Christen Poulsen,** begyndte han at konsultere Landsarkivet i Viborg under sin studietid, for at søge oplysninger om slægten. Hele sit aktive liv fortsatte han med denne aktivitet og besøgte arkiver, når lejlighed bød sig. Desværre fik han ikke færdiggjort et samlet slægtshistorisk værk, men de notater han har efterladt sig er omfattende. Jeg har adgang til hans notater og føler en vis forpligtelse til at sørge for, at hans notater ikke smuldrer bort.
Havde Kristen været fuldt arbejdsdygtig, er der ingen tvivl om, at han var blevet fisker. Fiskeriet interesserede ham. Under gymnasietiden i Viborg boede han hos søskende parret **Lise Thomsen** og **Holger Schou Thomsen.** De var søskende til tante Johanne gift med morbror **Jens Trudsø Poulsen.** Holger Schou Thomsen var meget interesseret i slægtshistorie. Kristen havde fra morbror **Chresten Poulsen** fået interessen for slægtsarbejde. Det var som sagt morbror der opfordrede ham til at konsultere Landsarkivet i Viborg for at søge oplysninger om slægten. Efter studentereksamen læste han teologi, dels i Århus og dels i København. Under sidste del af teologistudiet var han fra 1940 til 1943 kordegn ved Diakonissestiftelsen. Han blev cand.theol. i 1943 og ordineret i Viborg Domkirke 24 nov. 1943. Fra 12 nov. 1943 blev han ansat som hjælpepræst i Sahl- Vinderup sogne. Konstitueret sognepræst i Vorbasse fra 14 dec. 1945. Hjælpepræst samme sted fra 10 okt. 1946. Rejsepræst for Israelsmissionen fra 1 apr. 1947 til og med 1952. Sognepræst i Nyker fra 22 jan. 1953 og til 31 sep. 1982, hvor han blev pensioneret.
Ruth Nielsen var datter af Gdr. **Andreas Nielsen** og hustru **Ane Johanne Dam.** Hun var uddannet børnehavelærerinde. Om Ruth og hendes mødrene slægt er der skrevet udførligt i to slægtsbøger:
En slægt Larsen fra Højslev sogn. Om **Lars Larsen,** født 1805 og hustru, deres forfædre og efterkommere. Nordisk slægtsforskning, Bredegård. Skals 1971.
Nogle Bjørnkær slægter. Ved **G. A. Munch,** Risskov, Århus 1981.
Endvidere er lærer og slægtsforsker **Hans Gudbrand Petersen,** Frederiksberg, i gang med et livslangt slægtshistorisk projekt, som delvis dækker samme familie. Udkommer formentlig i løbet af det første tiår af det nye årtusinde.
Hilda Johanne Refsgaard var datter af landmand **Peder Pedersen** og **Mette Cathrine Sørensen.** Hun var før ægteskabet sygeplejerske i København. Efter vielsen med Hilda boede familien fra 1949 til og med 1952 i Strib i villa Harmoni. Herfra flyttede de til præstegården i Nyker på Bornholm, hvor

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Hilda døde i slutningen af 1981. Kort tid efter blev Kristen pensioneret og flyttede til et hus på hovedgaden i Nyker tæt ved brugsen.
Kristeligt Dagblad 8 nov. 1995. Tidligere sognepræst **Kristen Poulsen Bendtsen**, Rønne, 80 år. Efter studentereksamen i 1936 fra Viborg begyndte han at læse teologi og arbejdede i studietiden som kordegn på Diakonissestiftelsen i København. Han fik den teologiske kandidateksamen i 1943 og blev senere præst i Vorbasse ved Billund. Fra 1947 til 1953 arbejdede K.P.B. som rejsepræst i Den danske Israelsmission. Sin livsopgave som præst fik han i Nyker på Bornholm, hvor han var sognepræst fra 1953 og indtil sin pensionering i 1982. K.P.B. har været aktiv som amtssekretær i Dansk Kirke i Udlandet fra 1954 til 1967 og var mange år kasserer og bestyrelsesmedlem i Menighedsrådsforeningen for Bornholm. Han har også fået tid til at skrive flere bøger om bl.a. lokalhistorie for egnen omkring Struer. (Skal være enkelte artikler).

Erindringer
Af **Kristen Poulsen Bendtsen**.
Mine forældre fisker **Anders Bendtsen** og **Ane Kirstine Poulsen** blev viet i Humlum kirke den 29 september 1914. Verdenskrigen var brudt ud i begyndelsen af august. Forberedelserne til brylluppet var da allerede i gang. **Ann Bager** (bager Jepsens kone) havde med bekymret mine og stemme advaret mod giftermål i så usikre tider. Nu skulle det altså være.
Mors mor, som mor havde boet hos og passet den sidste tid hun levede, var død om foråret den 21 marts samme år. Murer **Andreas Jørgensen** havde bygget huset, nuværende Østerbrogade nr. 19. Byggesummen var på 5000 kr. Byggepladsen var nabo til min farbror **Jens Christian Bendtsens** hus. Den blev bygget til ham og hans kone **Birthe Dorthea Johanne Marie Maxen**, da de blev gift den 11 november 1910 i Osted kirke på Sjælland. Farbrors hus var bygget af røde teglsten, som ikke var hvidkalkede, (hvilket var normalt eller moderne på denne tid). Efter sigende havde de valgt et rødstenshus fordi farbror ikke kunne tåle sollysets genskin i øjnene. Fars og mors hus var pudset og hvidkalket, og er det stadig. (Da far blev ældre fortrød han bittert, at han ikke havde valgt rene teglsten fordi det var besværligt at skulle kalke hus hvert år). En anden forskel på de to huse var, at der i vores hus fra entreen var adgang direkte til et gæsteværelse og mod øst var der bygget en karnap. Denne karnap lå i forbindelse med "æ pæn stouw" . Herfra kunne man holde øje med trafikken helt op til "æ swing" hvor Lemvig- Humlum landevejen udmunder i landevejen Struer- Oddesund (Hovedvvej nr. 11). Mor ville have denne karnap bygget mod syd ud til vejen, så man kunne følge med i, hvad der skete både i øst og vest. Dette ville murer Jørgensen ikke gå med til. Han ville vistnok overhovedet ikke bygge karnap fordi det ikke var godt at gennembryde en mur. Når Kirstine nu ville have en karnap, kunne han til nød gå med til at bygge den mod øst. Hans argument var, at det ville være umuligt at holde karnappen tæt, eller at opvarme stuerne på grund af slagregn og vestenvind). Facadedøren lå ud mod vejen. Fra entreen var der en dør til højre, som førte til dagligstuen. Væggene i dagligstuen blev på et tidspunkt i begyndelsen af 1920'erne beklædt med træpaneler, som dækkede 2/3 af vægarealet. Panelerne blev afsluttet af en hylde. Dette arbejde blev udført af "æ bette snedker", som havde en møbelforretning i den vestlige del af byen. Han flyttede senere til Salling og forretningen blev nedlagt. Fra dagligstuen var der en tofløjet dør, som førte ind til "æ pæn stouw", hvor før omtalte karnap var bygget til stuens østlige ende. Opvarmningen af disse to stuer skete ved en kakkelovn, der var placeret i dagligstuen ca. midt i huset. Her var også husets skorsten, som dog var op muret i køkkenet og derfor lidt asymetrisk placeret i forhold til tagrygningen, som den skulle ende midt i. På loftet var skorstenen derfor muret skråt op og støttede sig til en skråt stillet bjælke. Opvarmning af den pæne stue foregik gennem en stor rist i muren. Meningen med denne rist var god nok, men i praksis foregik opvarmningen ved at man åbnede dørene til stuen. Kakkelovnen havde meget blank slebne låger og den øverste del havde et skjold af blankt metal. Jeg havde i min barndom på fornemmelsen, at man havde det lunere i stuen omme hos farbror end vi havde det hjemme. Det er dog sikkert at farbrors kakkelovn ikke var så flot som vores. I de to stuer var der gardiner for alle vinduer. De gik fra loft til gulv. Over vinduerne var de fæstet på en gardinstang, hvorpå der var fastsømmet en bort af stof. Herpå kunne gardinerne så fæstnes med knappenåle på en sådan måde, at de kom til at hænge i de rigtige folder. Det var et stort arbejde for mor at tage gardinerne ned og op efter vask under forårs- og efterårs hovedrengøringen. Kakkelovnen skulle også pudses. Indtil 1921-1922 skete belysningen i huset ved petroleumslamper. I dagligstuen var der en hængelampe. I den pæne stue var der foruden en "ampel". Elektricitetsværk med jævnstrømsforsyning til det meste af sognet blev oprettet i den vestlige ende af byen. Elektricitet blev indlagt i husene. Petroleumslampen i dagligstuen fik brænder, væge og lampeglas udskiftet med fatning og elektrisk pære. En rigtig elektrisk lyskrone med flere pærer kom til senere. Af møbler var der bord, stole og skrivebord. Det jeg husker bedst var "sjæselongen", en sofa med ryglæn og hovedgærde. Fra dagligstuen var der en dør til køkkenet, hvor komfuret var placeret tæt ved førnævnte skorsten. På oversiden var der to ildsteder med aftagelige

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

ringe, så ildstederne kunne tilpasses forskellige grydestørrelser. Desuden var der nedfældet og indbygget varmtvandsbeholder med låg. På fronten af komfuret fandtes lågen til den indbyggede bageovn. Efter første verdenskrig blev det moderne at bruge primus til de mindre ting i husholdningen. Hermed kunne man undgå at tænde op i komfuret om sommeren, når det ikke var nødvendigt at have varme i køkkenet. Nordpå mod haven var der et stort vindue. Herunder var køkkenbordet placeret i hele køkkenets længde med skabe og skuffer og vasken i den vestlige ende mod bryggerset. (Det er sandsynligt, at vasken her i køkkenet først blev monteret da der blev indlagt vand i huset. Dengang man hentede vand ved brønden var der sikkert kun vask i bryggerset). Mellem komfur og køkkenbord var døren til soveværelset. Her har alle vi børn set dagens lys for første gang. Soveværelset var temmelig fugtigt. Kun om formiddagen kunne solen skinne gennem vinduet, der var østvendt. Far har fortalt, at der i hans barndom var en dam, på det sted, hvor huset er opført. (Hele haven kunne sejle af vand om foråret under tøbruddet. Gulvplankerne i den pæne stue blev under anden verdenskrig eller kort tid efter helt eller delvist udskiftet på grund af svamp eller råddenskab). En lille kakkelovn blev installeret i soveværelset, men det hjalp kun lidt på fugten. Efter Poul Emils fødsel i 1938 fik de under de hårde vintre først i 40'erne af lægen besked på at flytte soveværelset ind i "æ pæn stouw".

I køkkenet var der ikke plads til en spisekrog. Man spiste ved køkkenbordet. Da familien blev større blev en der monteret en bordplade, der kunne trækkes ud og ind under køkkenbordet efter behov. (Et lille børne spisebord med små stole blev der dog plads til mellem bryggers og spiskammer dør). På vægen over køkkenbordet mod soveværelset var der en krydderi hylde. Enkelte af krydderi krukkerne findes vist hos nogle familiemedlemmer. Modsat komfuret var døren til spiskammeret, hvor de ferske madvarer blev opbevaret. På samme væg mod køkkenbordet var døren til bryggerset. Her var der cementgulv med fliser. Alle øvrige rum i huset havde brædde gulv. Her i bryggerset stod drikkevandsspanden ved spiskammer vægen. Mod gården et vindue, hvorunder der var et bord med vask og afløb til en spand nedenunder denne. Da vi drenge blev store nok blev det en opgave for os at hjælpe til med at få spildevandet tømt i haven. Her i bryggerset fandtes bagdøren og trappe til loftet. Trappen var oprindelig uden gelænder, men efter at flere var faldet ned, blev et gelænder monteret. Under trappen fandtes nedgangen til kælderen og ved siden af denne et bryggers skab. Mor kaldte reposen under trappen for "æ kjælderhals". Her blev mælk og madvarer sat til afkøling. I kælderen, der var klamt og fugtigt, fandtes saltkarret, et bord og hylder til madvarer, syltetøj og marmelade, samt et flueskab. Der var et lille vindue i soklen mod vest.

Et rulleskifte af røde sten med en cirkel på midten af huset prydede facaderne. På første sal var der loftsrum. I vestgavlen var isat en dør med to fløjvinduer. I østgavlen var der to vinduer. Døren i vestgavlen var beregnet til at der ad denne vej kunne transporteres fiskegarn og tørv til opbevaring og brug om vinteren. Jeg mener også at have set en mindre pram være placeret på loftet. (Farbrors hus havde udnyttet loftsetage idet der her var værelse med kvist ud mod gaden. Af denne grund kunne farbror ikke have garn eller tørv på loftet. Efter mors udsagn var farbror lidt for meget medbestemmende ved indretningen af "hendes hus". Det irriterede hende, at hun også skulle have farbrors grej på hendes loft). Allerede da farbror byggede sit hus skulle der have været plads til redskaber og andre ting på loftet, men far har fortalt Alfred, at det ville tante Marie ikke gå med til. Disse forhold ordnede sig, da far og farbror fik bygget redskabshus nede ved fjorden. Senere, da Johannes og jeg blev for store til at være i soveværelset, blev der bygget to værelser i den østlige ende af loftet. Vi fik det ene værelse, og en tjenestepige, som der på dette tidspunkt endnu var råd til at aflønne, fik det andet. Udhus hørte med til byggeriet. Det var et såkaldt halvtag uden loftsrum (op muret af "en halv stens mur"). Mellem stuehus og udhus var der et højt rækværk af træ med indbygget port (for at give læ i gården for vestenvinden). I gården var der brønd med træpumpe. Al vand til husholdningen blev båret ind i en spand. Spildevand fra husholdningen skulle ligeledes bæres ud. (Der var ingen kloakering). Da Johannes og jeg blev så store, at vi kunne magte det, blev vi sat til at hente vand ind fra pumpen og bære spildevand ud. Hvor spildevandet blev smidt erindrer jeg ikke. Øst for huset var der bar mark helt op til "Haurballes hus", nuværende Østerbrogade nr. 33. Vest for huset (og som nabo) lå farbrors hus, nuværende nr. 17. Dernæst lå murer Jørgensens hus, nuværende nr. 15. Herefter morbror Trudsø`s hus, nuværende nr. 13. Endelig **Anthon Daells** hus, nuværende nr. 11, som grænsede op til "æ Howvej", hvor denne ud munder i Humlum-Lemvig landevejen (Østerbrogade). (Disse fem huse lå på stribe og indbyrdes som naboer).

Murer Jørgensens kone hed "Mie" (Marie). Hun ville gerne snakke. Hende og hendes mand havde en lidt anden dialekt fordi de kom fra Thy. Mie gik ud og hjalp folk og kunne også slagte får. Engang hun skulle slagte får hos farbror var den kniv hun skulle bruge ikke spids og skarp nok til, at hun kunne stikke igennem fårets skind. Hun måtte så have kniven slebet i en fart. Imedens lå fåret bundet på slagtebænken. Hos hende hørte jeg for første gang i mit liv ordet "bolchevik" udtalt. Jeg vidste selvfølgelig ikke, hvad det betød. Mie og sønnen

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Sofus var engang uenige om et mærke, som han havde fået i panden. Hun spurgte da: Det er vel ikke et bolchevik mærke?
(FT Humlum 1901: **Andreas Jørgensen** født 18 feb. 1869 i Hvidbjerg, tilflyttet 1896, murmester. **Marie Jensine Toft** født 5 okt. 1871 i Skyum tilflyttet 1896. **Karl Jørgensen** født 17 april 1898 i Humlum).
I begyndelsen af tyverne blev der lagt et stykke jord til samtlige haver fra **Anton Dacll** til og med vor have, (altså fra Østerbrogade nr. 11 til og med nr. 19). Det resulterede i, at vores have blev dobbelt så stor som hidtil.
Anton Dahl var far til brødrene Dacll, som opbyggede Daclls Varehus i København. Han var tømrer og fungerede som sådan op i en høj alder. Man kunne høre ham arbejde i værkstedet. Min nysgerrighed fik mig engang til at kigge indenfor for at se, hvad der foregik. Den vestlige del af huset var indrettet til lejlighed for en frøken Møller, der vistnok havde været lærerinde og hvis familie havde forbindelse til Vejbjerggård. Langt ude var der familiær forbindelse mellem Vejbjerggård og Stokkendahl, hvor tømrermester Anton Dahl kom fra. Mod vest, i forbindelse med frk. Møllers lejlighed var der bygget en lukket veranda. Her kunne man se frk. Møller opholde sig i den varme tid. Mig bekendt kom hun ikke sammen med nabolagets koner. Hun holdt sig mest for sig selv. I min erindring står hun for mig som meget forfinet, nærmest aristokratisk. Her så og hørte jeg for første gang en grammofon med tragt, som skulle trækkes op med håndsving. Det var unge slægtninge til frk. Møller der var på besøg, som sad ude i græsset og nød musikken.
Min tvillingesøster og jeg blev født den 9 november 1915. Desværre døde min søster ca. otte uger senere. Hun lå og var død en morgen, kvalt i slim. (Lægen skrev i dødsattesten: Død af manglende åndedræt og hjerteslag. (Fortalt af far)).
Min broder Johannes blev født den 10 oktober 1917. Der var således knap to års aldersforskel mellem os. Han blev dog mindst lige så stor og kraftig som jeg allerede mens vi var børn. Desværre fik han gigtfeber i en tidlig alder, hvilket vel var medvirkende til hans hjertesygdom og alt for tidlige død.

Mine tidligste erindringer.
Mor og far var hos farbror til et møde. Johannes og jeg var en hjemme, men blev bange og løb ud i bar skjorte. Her mødte vi flere, som var på vej fra mødet. Også vore forældre kom, så vi blev hurtigt lagt i seng igen. Fra tiden før farmor Andreas død mener jeg, at vi en søndag skulle følges med hende til Brejnholdt ad den sti, som hun plejede at gå, når hun skulle derned for at malke køerne. Jeg har dog ikke noget tydeligt billede af, hvordan der så ud dernede. Måske har jeg slet ikke været med på turen, men har kun hørt tale om den. Før hendes sygdom var jeg kun 2½ år gammel. Mange begivenheder kan have været samtalemne mellem mine forældre og andre, som jeg har hørt og derved mener at kunne huske. Det var ikke normalt, at man låste dørene, når man forlod huset. En aften mor og far ikke var hjemme, fik vi besøg af en tyv. Johannes og jeg var lagt i seng. Tyven gik ind i soveværelset til kommoden, hvor han i den øverste skuffe tog en 100 kr. seddel. Jeg lå i mors seng og så det. 100 kr. var mange penge dengang. Senere har jeg hørt far og mor tale om hændelsen og hvem de havde mistænkt. (Kristen kunne endnu ikke tale. Han kunne kun sige "mand". Far mente at vide, hvem tyven var). En erindring, som jeg kan datere, er min farmor Andreas begravelsesdag, hvor jeg var fire år gammel. Hun døde den 17 december 1918 efter lang tids sygdom, kræft, og blev begravet nogle dage senere. (Hun var den første, som fik foretaget en form for colostomi på Rigshospitalet). Vi besøgte hende, mens hun lå syg i hjemmet i Nørmarkhus nordøst for Nørre Pallesgård. Hun havde et reb med håndtag hængende ned fra loftet, hvorved hun kunne løfte sig op i sengen. Grunden til, at jeg husker hendes begravelsesdag er, at jeg lagde mærke til, at gulvet i den inderste stue var sunket i den side, der vendte ud mod ydervægen, således, at der var et stort hul mellem gulvplanker og fodliste. Om det var før eller efter farmors død, at jeg husker farfar **David Bendtsen** kom op til os for at hente fisk, kan jeg ikke afgøre. Hans stok, skæg og urkæde var det hos ham, der interesserede mig mest. Efter farmors død blev han boende i huset. Datteren Elise, "faster Lise" blev gift den 5 november 1920 i Humlum kirke med **Jens Dam** og flyttede derfor hjemmefra. Deres bryllup blev forresten holdt hos os. Ved denne lejlighed var begge stuer taget i brug og der var anbragt borde begge steder. Til daglig var døren til "æ pæn stouw" lukket. Endnu var de møbler, som vi kan huske hjemmefra, ikke anskaffet. Jeg mener kun at der fandtes en gammel skænk som, da de nye møbler efter et år med godt fiskeri blev købt, kom op i **Chresten Poulsens** værksted. Fætter Jens i Skive har en gang fortalt mig, at en af hans sønner har restaureret denne skænk.
Det er muligt, at den yngste "faster Karen" derefter var hjemme for at passe farfar. Hun blev gift den 9 juni 1922 med **Hans Nielsen** "onkel Hans" i Humlum kirke. Deres bryllupsfest blev holdt hos farbror Christian og tante Marie. Fotograferingen fra denne begivenhed står tydelig i min erindring. Bryllupsbilledet har eksisteret i Humlum i fars og mors tid. De bosatte sig i (onkel Hans fødesogn) Møborg på en landejendom. Farfar David kunne på dette tidspunkt ikke længere være alene. Han flyttede derfor med faster Karen og onkel Hans til deres ejendom Engtoft i Møborg, hvor han døde den 9 juni 1924. Også hans begravelse husker jeg.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Chr. Zachariasen Dahl fra Nørre Pallesgård kørte kisten til kirken. Hvordan kisten er ført fra Møborg til Humlum ved jeg ikke. Endnu medens farfar boede i Nørmarkhus var han en dag faldet ude i haven. Han havde slået sig så meget, at blodpletter kunne ses på stenpikningen ved vestgavlen, da vi nogle dage senere var på besøg dernede. Under et tidligere besøg, hvor min kusine Asta også var med, hørte vi gøgen kukke. Lyden var ukendt for mig. Asta forklarede, at det var kukmanden. Jeg opfattede det som værende "krukmanden" og forestillede mig en mand med en krukke på hovedet, (der gik og kukkede). Til erindringerne hører også, at vi under et besøg hos familien gik hen til et husmandssted, der hed Ting. Den lå og ligger stadig ved enden af den vej, som fører til Nørmarkhus og Pallisgårdhus. I Ting boede en familie af samme navn, **Kristen Ting**, der tidligt var blevet enke, med børn. **Christa Ting**, senere bosat i København. Tømrer **A. P. Christensens** kone Mathilde og sønnerne Samuel og Vilhelm. De to sidstnævnte morede sig med at hjælpe Johannes og jeg op på ryggen af deres heste. For mig var det en uforglemmelig oplevelse at ride på en hesteryg. Når vi skulle på besøg dernede gik vi normalt de tre til fire kilometer forbi gårdene Bramstrup og Bjerg. Fornemmelsen af tryghed ved at have fat i fars hånd. Jeg var så lille, at jeg måtte have hånden strakt opad. Det var fars store næve der holdt fast i min lille hånd.

Det skete, at vi blev kørt hjem af min farbror "onkel Bendt" i en flot vogn med to heste spændt for. Jeg sad foran hos kusken og husker, at vi kørte igennem Nørre Pallesgård. Onkel Bendt blev den 9 december 1910 gift med "tante Sine" **Jensine Andersen** gårdmandsdatter fra Vestergård i Resen. De ejede til 1920 ejendommen Pallesgårdhus, som var nabo ejendom til Nørmarkhus. Herfra flyttede de til et husmandssted i Resen, som hed Vesterlund. Denne ejendom lå på jord, der tidligere havde tilhørt tante Sines fødegård Vestergård. (Hendes familie har formentlig hjulpet dem med erhvervelsen). På trods af, at dette husmandssted var nybygget blev de kun her til år 1923.

(Onkel Bendt kunne ikke få tingene til at "løbe rundt". Han ville hellere fiske end være landmand. Fiskeriet havde han dog ej heller sans for. Det han kunne var at arbejde med træ som tømrer og endog bådebyggeri, selvom han havde aldrig lært faget. Fiskeriet begav han sig af med af nød). De måtte sælge Vesterlund i året 1923. Herefter boede de ovenpå hos farbror medens deres eget hus på Østerbrogade nr. 23 blev bygget. De havde en datter Anna, som døde af tuberkulose kort tid efter anden verdenskrig.

Mange erindringer knytter sig til dødsfald i familien. Kusine Agnes døde den 23 marts 1923. Fætter Knud døde den 16 januar 1925. Mor havde en tante Marie i Struer på adressen Kirkegade 10 lige overfor smedjen, som hendes mand **Chresten Trudsø** i sin tid havde etableret. Han var død i 1912. Hun døde i 1926. Mor og jeg var på besøg hos hende. Hun boede i et hus, som lå med gavlen mod gaden. Ved indgangsdøren, der lå på husets langside var der en ganske lille overbygget trappe, hvor man kunne stå i læ i tilfælde af regnvejr. Både smedjen og huset er for længst nedrevet. Nu er der et stort torv med parkeringspladser på stedet. Tante Marie besøgte os engang. På et tidspunkt blev jeg søvnig og gabte. Hun sagde: " Det er nok Ole Lukøje der kommer sand i dine øjne". Ole Lukøje havde jeg aldrig hørt om tidligere, så jeg følte mig lidt bange for, hvad han kunne finde på.

Foråret 1922 begyndte jeg at gå i skole. Inden dette tidspunkt havde jeg været med mor en tur i Struer. Det var omkring denne tid, at man var i færd med at udbygge dæmningen mellem Bremdal og Struer samt opbygningen af jernbanelegemet fra dæmningen til Struer station med dertil hørende brobue. Årstallet 1922 står på denne brobue, hvorigennem byen forbindes med havnen. Jeg var meget optaget af tipvognstoget, som kørte på den nye dæmning under opbygningen af denne. Om det var ved denne lejlighed eller tidligere, at mor tog mig med til en klog mand i Gimsing husker jeg ikke. Vi gik derud. Manden hed **Thomas Jensen**. Min hovedbund var dækket af eksem og jeg havde hævede kirtler. Han så på håret og klippede noget udslæt bort. Der har nok været et tykt lag. Vi fik en stærk salve med hjem. Det blev smurt på hovedbunden om natten og jeg fik en hætte af voksdug på hovedet. Salven sved så meget, at jeg ikke kunne sove om natten. Far og mor blev holdt vågne. Jeg skulle have sagt: "Hvorfor vil I pine mig"? Kuren hjalp imidlertid. For de hævede kirtler havde rådet været, at jeg skulle drikke levertran. Det smagte mig så godt, at jeg de første par år derefter drak dette med den største velbehag.

Far tog mig også med til Struer på besøg hos hans morbror **Niels Jensen**, der var tidligere fisker. Nu boede han ene i kvarteret ved vandtårnet. Ved en anden lejlighed, hvor jeg var med mor i Struer, besøgte vi Pe Skou og Laurine. Pe Skou var vognmand og Laurine var datter af **Lars Poulsen** og således halvkusine til mor. Før mor flyttede tilbage til Humlum ca. år 1913 for at passe sin gamle mor havde hun tjent hos **trafikassistent Okkels** i Struer. I den periode blev Pe Skou og Laurines ældste søn Rudolf døbt og mor var en af fadderne. For mig at se boede de på en meget stor gård med stalde og stor gårdsplads. Hvor i Struer det var kan jeg ikke lokalisere.

På denne tid skulle man til overhøring, når man begyndte i skolen. Det gjaldt om at have lært så meget som muligt af ABC'en. **Pastor Krause** stod for overhøringen. Alle, både mødre og børn var betaget af stundens højtid og alvor. For mor var jeg det første barn kun skulle have i skole. Midt i

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

skolestuen stod der en rund jernbjælke som støttede lærerinde boligen ovenover. Her sad præsten. Måske blev vi også overhørt af lærerinden frk. **Jenny Margrethe Jensen**. Skolestuen for de små klasser lå mod syd med et stort vinduesparti, der fyldte hele gavlen. Den vendte ret mod syd og middagssolen kunne være stærk. Selvom der var gardiner til at trække for vinduerne, blev der alligevel uudholdeligt varmt i de sidste måneder før sommerferien, der først tog sin begyndelse et stykke ind i juli måned. De to mindste klasser gik i skole fra ni til femten, (men dog kun tre dage om ugen. Lørdag var skoledag).
Frk. Jensen fortalte om og viste billeder med Isaks ofring. En pige Elna græd. En stor dreng , Peter Bommer, tog sin jakke over hovedet. Jeg blev bange for ham og sagde: "Æ trold er æder mæ". Han blev i tiden derefter kaldt "æ trold".

Den store barndomsrejse.
Eftersommeren 1924 blev det bestemt, at jeg skulle med farbror, tante Marie og kusine Asta en tur til København. Så længe jeg ikke var fyldt 10 år kunne jeg rejse på børnebillet. Farbror skulle til soldatermissionens årsmøde. De ville så benytte lejligheden til at besøge familien i København og Osted. Far havde en moster Maren, en fætter og tre kusiner i København. Tante Marie, der var født i Osted, havde endnu sin mor boende her. Det tog en hel dag at rejse til København. Afrejste ved 8-9 tiden fra Humlum og var først i København ved 22-23 tiden. Man skulle gå fra Fredericia banegård til færgehavnen og om bord på færgen. Efter en kort sejltur var man i Strib, hvor man skiftede til toget. I København boede vi på hotel. Her så og oplevede jeg for første gang "træk og slip". Jeg undrede mig meget over sporvognene, der gled gennem gaderne. Formodentlig har jeg senere erfaret, at de kørte på hjul. Fars tante Marens mand var død for år tilbage. Han var en meget velhavende uldkræmmer fra en gård i Hjerm. Han efterlod sin enke så stor en formue, at hun kunne leve af den resten af sine dage. (Dette er oplysninger fra farbror, som ikke helt er i overensstemmelse med sandheden). Vi besøgte tante Maren, der var fars moster, og sammen med hendes døtre kørte vi i taxa til Langelinie Pavillonen, hvor vi drak eftermiddagskaffe. Hun havde en søn **Chr. Jensen**, der havde manufaktur forretning på Vesterbro. Få år i forvejen havde Chr. Jensen med sin kone og datter været på besøg i Humlum. De var kørende i bil. "Det er ikke en bi, det er en bil" blev der sagt til Johannes som ikke kunne tale rent. En datter af tante Maren var gift Bjørn. De havde en lille dreng, der som voksen blev præst bl.a. ved Castelskirken og senest i Rungsted. Hans navn var **Sven Bjørn**. Han døde for nogle år tilbage.
Fra København tog vi til Osted. Chr. Jensen kørte os dertil i sin åbne bil. Det var en stor begivenhed for en der kun kendte til at køre i hestevogn. På Møllergården boede en fætter til tante Marie. Jeg var bange for at komme der på grund af gæssene, som løb efter mig. Det var lidt kedeligt for mig at være her. Årsagen var nok, at jeg led af hjemlængsel. Den kvinde, som senere blev kone på Møllergården, tjente der som pige, da vi var på besøg. Hende besøgte jeg i Osted ca. år 1980. Fra Osted rejste vi til Humlum via Århus, hvor vi gjorde ophold i Viby. Her havde tante Marie en søster, som var gift med en der hed Hansen. (De havde børnene Henning og Max). Opholdet her varede en uge. Farbror var rejst hjem allerede efter få dages ophold i Osted. Det følgende efterår blev min ni års fødselsdag fejret den 9 november. Kort tid herefter blev jeg syg. Det endte med, at jeg en af de første dage i december blev indlagt på epidemi sygehuset i Struer med polio og deraf følgende lammelser i arme, ryg og ben. Transporten til Struer foregik med sygebilen, som blev ført af en hr. Jensen, hvis fader havde være stationsforstander i Humlum. Mor havde tjent hos denne stationsforstander og kendte familien ganske godt. Chaufføren citerede for mig Davids 23'ende salme: "Herren er min hyrde". Om det var denne chauffør der havde fuldskæg eller jeg forveksler ham med en original "Ferdinand", som ofte kom forbi sygehuset med kramkisten på ryggen kan jeg ikke erindre. Denne Ferdinand kunne jeg se fra sygesengen, når han kom forbi.
Dr. Gliemann var praktiserende læge i Struer og tilsynsførende med epidemi sygehuset. **Karen Nielsen**, som senere fik navneforandring til Bagger, var sygeplejerske. Hun havde forskellige unge piger til at hjælpe sig. Den første tid var jeg sengeliggende. Efterhånden fortog lammelserne sig så meget, at jeg kunne gå igen og være "oven senge". Frk. Nielsen gav mig massage og behandling med et elektrisk apparat, som kunne sende en elektrisk strøm gennem musklerne. I begyndelsen af behandlingen kunne jeg hverken mærke massagen eller den elektriske strøm. Efterhånden, som der kom liv i musklerne, kunne smerterne mærkes mere og mere. Det var den rigtige udvikling for at få eftervirkningerne af lammelserne til at forsvinde. Lægen mente, at jeg var blevet smittet under turen til København. Der var på dette tidspunkt en epidemi af polio derovre. Julen 1924 var jeg den eneste patient på sygehuset og blev derfor overvældet med julegaver. I begyndelsen af opholdet foregik sygebesøg af mine forældre ved, at de kravlede op på en trappekonstruktion udenfor vinduerne og således kun kunne kigge ind til mig på sygestuen. Senere, da jeg blev anset for at være smittefri, kom jeg ind i dagligstuen, hvor jeg kunne være sammen med dem under besøgene. Viggo var også med på besøg derovre. Han er født 12 oktober 1923 og var knap 1½ år gammel. Det var første gang jeg så ham gå. I

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

begyndelsen af februar 1925 fik jeg lov at komme hjem. Det var en mærkelig fornemmelse selv at kunne gå fra rutebilen. Jeg havde fået støvler med halvlange skafter for at støtte anklerne. Det følgende halve år gik jeg ikke i skole. Kræfterne i benene blev bedre og bedre. En eller to gange om ugen rejste jeg til sygehuset i Struer for at få massage behandling. Rutebilchaufføren satte mig af på Strandvejen. Herfra fulgte jeg en sti op til epidemi sygehuset i Bjerggade. Aftalen var så, at rutebilen standsede samme sted for at tage mig op, når jeg skulle hjem. En gang glemte jeg tiden. Efter at rutebilchaufføren havde holdt en tid og truttet i hornet efter mig uden at jeg mødte op, kørte han videre uden at jeg kom med. Aftalen var, at jeg skulle overnatte på sygehuset, hvilket jeg havde glemt at fortælle chaufføren.

Tiden indtil konfirmationen.
Mine ben blev stærkere og stærkere. Efter nogen tid tænkte jeg næsten ikke på, at jeg havde haft polio. Min bror Johannes kom ud at tjene hos bønderne før konfirmationen. Mine forældre var klar over, at jeg ikke kunne klare strengt arbejde. Derfor blev jeg hjemme og gik i Humlum skole indtil jeg blev konfirmeret i Resen kirke den 13 april 1930.
Den store begivenhed i den periode var min søster Elses fødsel den 13 marts 1929. Alfreds fødsel den 17 januar 1921 og Viggo's fødsel den 12 oktober 1923 husker jeg ikke. Jorde moderen var **fru Foldager** fra Struer. Johannes og jeg var sikkert sendt om til farbror medens det stod på. Hvem jorde moderen var ved Elses fødsel husker jeg ikke. Den 13 marts skulle jeg til provstevisitats i Humlum skoles sjette klasse. Provsten hed **Rendtorf**. Han havde været præst i Nykær, men det var jeg jo ikke klar over den gang. Da han kom ind i skolestuen citerede han fra Baggesens, Kalundborgs krønike: Den tyv, som stjal hr. Niels' hest, blev grebet sidste Mortensfest og bragt for stand for magistraten, som arresterede krabaten. Man kneb ham med så megen fynd, at han til sidst tilstod sin synd. Blev forsjunget, forlæst, af den sagtmodige Niels præst. Og siden på en sluffe slængt, ført ud, vendt om, berettet, hængt.
Det var anderledes end den daglige undervisning og det lød spændende.
Før jeg den morgen gik i skole, havde jeg været inde for at hilse på mor og se den lille nye, som var meget velkommen ikke mindst fordi hun var pige. I forvejen var vi fire drenge, så det var en stor begivenhed med en pige i søskendeflokken. Men der fulgte også pligter med. Mor skulle have sin middagssøvn. Jeg blev sat til at passe den lille i barnevognen, så mors middagssøvn ikke blev forstyrret. Det kneb meget med at være omhyggelig med den opgave, hvorfor mor måtte bruge stærke ord. Fra Elses fødsel husker jeg næsten kun, at mor var træt. Hun var da 38 år.

Vi gik kun i skole hver anden dag. Jeg havde derfor rig lejlighed til at komme med ud at fiske eller at opholde mig ved fjorden i fritiden. Det var spændende. Om efteråret var det sæson for ålefiskeriet, som foregik i farvandet mellem Vejbjerggård og Venø. Om foråret foregik fiskeriet i Nissum bredning, hvor man fiskede med bundgarn. Før bundgarns fiskeriet kunne begynde, skulle der sættes pæle. Under Toftum og Jeppes Led var fjordbunden leret. Når bundgarnspælene skulle sættes blev de trykket ned i fjordbunden ved at man hængte en speciel stige over pælens top. En af fiskerne stod op på stigen/pælen og trykkede med sin kropsvægt og nogle hop pælen ned i bunden. Herefter blev rad, hoved og ruse hægtet på pælene. Garnene stod i rækker langt ud i fjorden så fragtskibe til tider havde svært ved at finde vej, hvis de kom for langt væk fra sejlruterne. Når det var "mørke" og blæst fra nordvest, kunne det give masser af ål. I november blev garnene taget op på land til tørring og reparation. Pælene blev trukket op ved hjælp af et spil og lagt til tørring på land. Far, Farbror, Laurits Hurup og Chr. Sørensen Boutrup fiskede sammen indenfor Det store Kompagni "æ stoer kompagni",. Der var i alt 12 medlemmer af kompagniet. Mine to morbrødre Trudsø og Chr. Poulsen, Marielyst var også medlemmer af kompagniet.
Til efterårsfiskeriet brugte de en mindre båd. Til forårsfiskeriet i Nissum bredning efter stenbidere "grise", sild, hornfisk "storke" og makrel, brugte de en større båd der hed Gideon. I daglig tale kaldte de den "æ ged". Gideon havde lav forstavn. Den tog derfor ofte søer ind, når det blæste. Motorolien blev meget varm, hvorfor den lugtede en del. Gideon blev også brugt til at sætte pæle til efterårsfiskeriet. Engang kusine Asta og jeg havde været med ude at fiske, blev hun meget søsyg efter hjemkomsten. Jeg var stolt over, at jeg havde klaret mig uden at blive søsyg. Et par måneder om sommeren gik fiskerne og gjorde garn i stand til efterårsfiskeriet. (Det var i den varme tid). Vi gik da og badede og legede ved stranden. Ved fiskerbroen lå der en stor flåde. På den sejlede og legede vi drenge. Jeg fik engang overbalance og faldt i vandet. Jeg kunne hverken svømme eller bunde. Tænkte, bare krabberne ikke bider mig i tæerne. Da jeg dukkede op til overfladen anden eller tredje gang kunne jeg se en mand løbe ud på broen for at redde mig. Da blev jeg rolig. Han fik mig op. Det kunne være nogle hårde ture i Nissum Bredning. Søsygen undgik jeg ikke helt. Ca. 1928 fik kompagniet en ny båd som blev kaldt "Mågen". Den fik de fire mand i min fars kompagni at sejle med. I modsætning til Gideon havde Mågen en høj stævn. Den tog derfor ikke så megen sø ind over sig. Den høje stævn medførte, at den var vanskelig at holde balancen i, når der var søgang. Man havde altid en mindre jolle på slæb, når man skulle ud at røgte bundgarn. Jollen var

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

beregnet til at sejle ind i selve bundgarnets hoved for at tage fisken op. Jeg fik kun lov at være med i jollen når det var stille vejr. Var der søgang sad jeg i det varme styrehuset med næsen ud ad vinduet for ikke at blive søsyg. (Den kvalmende lugt at varm olie fremmer tendensen til søsyge). Min bror Johannes har mig bekendt kun været søsyg en gang. Dette skete engang da de havde fanget en haj i bundgarnet. Fiskerne slog den ihjel. Ud af den kom der hajunger. Det lugtede fælt, og det kunne Johannes ikke klare. En maj måned, hvor jeg var med under Toftum Bakker for at røgte bundgarn efter makrel, var jeg ved at falde udenbords. Vi havde stærk sidevind. Båden vippede meget fra side til side. Jeg var ikke opmærksom på risikoen for at falde ud. Havde jeg ikke i sidste øjeblik fået fat i grebet på taget af styrehuset ville det være sket med mig.
En anden ting, der interesserede mig var at stå og iagttage **Viktor Danielsen**, når han ind bandt bøger.
Victor Danielsen rystede meget på hænderne, men formåede alligevel at sætte guldtryk på bøgerne. Til sidst kendte jeg hele processen fra heftning til guldtryk. Jeg tror dog ikke, at jeg er fingernem nok til at lære bogbinding med kvalitet. Viktor blev min gode ven. Han og hans kone boede oppe på "æ Hovvej". Han døde af kræft i struben.

(Viktor Danielsen var gift med Marie. Han var tidligere dranker, som hun vistnok havde reddet fra fordærv. Nu var han kolportør for Lohses forlag m.v. Solgte bl.a. "For mine små venner". Til konfirmationer leverede han salmebøger, ny testamente og bibler med navn i guldtryk. Endvidere "Hjertespejlet", som var en lille bog med skrækindjagende billeder, som konfirmander skulle have omkring 1930'erne. De lå derhjemme og var gemt i det pæne skab. Jeg måtte ikke se dem, men snød mig til det, når mor ikke var hjemme. Mine forældre må have brændt dem før hjemmet blev ryddet. Det var nok godt, at de kom af med det djævelskab. Vi havde et pænt arsenal af "Indre Missions Børneblad" og "For mine små venner" indbundet årgangsvis af Victor Danielsen. Han skulle jo have noget at leve af).

Vinteren 1928- 1929 var streng. Der kom enorme mængder af sne. Nord for Humlum station var der en strækning med høje grøfter langs med skinnerne. Her var snedriverne så høje, at vi kunne stå ovenpå dem og kigge ned på lokomotivet. Ved sådanne lejligheder kom fiskerne på snerydnings arbejde på banen. Herved tjente de lidt til føden (i en tid, hvor de ikke kunne fiske). På landevejen var der tvungen snerydnings arbejde. Vi byggede snehuler i de høje snevolde. Sneen blev liggende til langt hen på foråret. I avisen kunne man læse om de besværligheder, som isen voldte på storebæltsoverfarten. Jeg mener, at det var denne vinter, at jeg gik ud til et fragtskib, der lå indefrossen i Struer bugt udfor Strandbjerggård. Efteråret 1928 eller 1929 blev der afholdt en stor militærøvelse i Thy. Kong Christian den X var til stede. På tilbagevejen holdt majestætens tog på Humlum station. Jeg fik et glimt af ham, hvor han sad bag kupeens gardiner. **Valdemar Jensen** sørgede for, at der blev udråbt et "længe leve" for majestæten.
Søndagsskole gik jeg i. Som søndagsskolelærer husker jeg **Poul Jespersen** Ørskov, morbror **Chresten Poulsen**, morbror Trudsø og min egen far. Tidligere i barneårene var jeg et par gange med mor til søndags skolefest på herregården Kappel ved Lemvig. Vi kørte i hestevogn eller sad på ladet af en lastbil. Var også med til en DMS udstilling i Lemvig. Det festligste var dog juletræs festerne i missionshuset, men især forberedelserne ved juletræs udsmykningen, (hvor karle og piger var samlede om klipning m.v. af juletræs pynt). Fiskerne var ferme til at binde guirlander af gran. Hele loftet blev prydet med grønt. Det samme gjorde fiskerne ved morbror **Chresten Poulsen** og Mathildes sølvbryllup, (der blev holdt i missionshuset) den 29 juli 1929. Juleaften var der ikke gudstjeneste i kirken før år 1935, hvor pastor **Chr. Madsen** tiltrådte sit embede i Humlum. Der var hyggelige og festlige familiesammenkomster i juledagene med juletræ og salmer og gåen omkring juletræet. Juleaften fik vi gaver, nødder og pebernødder: Gætte leg med pebernødder så de efterhånden blev ganske ulækre af de svedige hænder. En gætte leg lød således: "Nø i hind, all er min. Ålle mo så gal go, la mæ fo" Herefter skulle man gætte, hvor mange nødder man havde i hånden. (Hvissi hvassi, hu manne ka du knassi). "Mi gris render i æ skov, min render mej. Hvafor en træ liggern under? Det bedste træ i skoven er".
Et efterår havde fiskeriet været meget dårligt. Far og mor blev enige om at stryge julegaverne den følgende jul. Det var en skuffelse. Mor sagde senere, at de fortrød den beslutning.
Far holdt andagt og bøn om morgenen før han gik på arbejde. Om aftenen læste han et stykke af bibelen og holdt bøn inden vi gik i seng. Vi børn var med til dette så længe vi var hjemme.
Der var møder i missionshuset. Mors halve farbror **Lars Poulsen** læste en prædiken søndag aften. I pastor Krauses tid var der ikke mange indre missionsfolk, der gik til kirke. Derfor holdt de møde søndag aften. Lars Poulsen døde i en alder af 95 år den 24 februar 1934. Til han var langt oppe i firserne kunne han læse højt og tydeligt. (Han havde en god stemme). Far og mor var trofaste til at gå til møder. Familien og indre missions samfund var deres liv udover hjem og arbejde.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Kristen børn med **Ruth Nielsen**:
D-10-1-1, Poul Andreas Bendtsen, født 13 dec. 1944 på Møllevej i Vinderup. Viet 17 nov. 1973 i Nyker kirke på Bornholm til
D-10-1-1+, Susan Irene Branagan, født 12 nov. 1947 i Launceston på Tasmanien, datter af **Maxwell William Branagan** og **Nancy Davey.**
Poul Andreas blev adopteret af sin stedmoder Hilda (Refsgaard) Bendtsen den 19 mar. 1965 (faderens anden hustru). Realeksamen fra Rønne Statsskole. Arbejdede ved landbruget, og tjente på Staalegaard og Mulebygaard i Nyker. Aftjente sin værnepligt i hæren på kasernen i Holbæk. Kort tid efter nytår 1966 rejste han til Kibbutz Dafna i Israel. Her var han i 10 år til 1976. Under Yom-Kipur krigen i 1967 passede han køerne i kostalden, medens de øvrige var i krig. Susan, der er opvokset på Tasmanien, rejste som 20 årig til Europa, hvor hun bl.a. opholdt sig i længere tid i kibbutz. Her traf de hinanden. Hendes familie har to slægtsbøger fra Tasmanien med rod tilbage i England. En gren af hendes slægt har rod i en af de straffefanger, der blev deporteret til Australien. I 1976 bosatte Susan og Poul sig på Tasmanien. Efter en kortere tid ved landbruget blev Poul Andreas arbejder på stålfabrikken Temco. Denne fabrik ligger i nærheden af Georges Town, hvor de nu har boet i mange år på adressen Wellington Street 13.
Deres børn:
D-10-1-1-1, Kim David Bendtsen, født 4 sep. 1975 i Safad i Israel. Han er uddannet som Engineer, (maskinmester). P.t. bosat i Melbourne, hvor han arbejder på et rederikontor med bygning af skibe i Syd Korea. Ugift.
D-10-1-1-2, Kerryn Joy Bendtsen, født 31 maj 1977 i Launceston på Tasmania. I 1999 blev hun uddannet som lærerinde. Ugift.

D-10-1-2, Ruth Bendtsen, født 19 mar. 1947 på Grindsted Sygehus. Viet 4 jul. 1970 i Torcby kirke på Lolland til **D-10-1-2+, Oluf Stejner Vingborg,** født 30 aug. 1940 i Ødis. Søn af **Niels Vingborg** og **Anne Marie Stejner Sørensen.** Ruth blev adopteret 19 mar. 1965 af sin stedmoder **Hilda Johanne Refsgaard**, hendes fars anden kone. Efter skolegang i Nyker tog hun ophold på Rydhave efterskole. Herefter etårig børnepleje uddannelse og ophold på Haslev Højskole og senere Løgumkloster Højskole. Diakon uddannelse fra Aarhus Diakonskole. Blev viet 1970 i Torcby kirke på Lolland. Brylluppet blev holdt på Refugiet Fuglsang, Lolland. Ruth hedder efter vielsen **Ruth Vingborg.**
Oluf var i sin ungdom landbrugsmedhjælper forskellige steder. Elev på Haslev Højskole og Løgumkloster Højskole. Uddannet som diakon fra Filadelfia diakonskole i Dianalund. Efter uddannelsen i 1970 arbejdede han på plejehjemmet Abildgården i Århus. Fra 1971 - 74 var han leder af gæstearbejder kollegiet under KFUM's sociale arbejde i Køge. Fra 1 aug. 1974 blev ægteparret forstander par på det dengang nyopførte Roskildehjem. 6 aug. 1999 blev der holdt 25 års jubilæums fest for ægteparret og Roskildehjemmet. Ruth og Oluf har en stor del af æren for, at Roskildehjemmet er det den er i dag. Her har de skabt et trygt og venligt miljø – ikke kun for brugerne, men i lige så høj grad for personalet.
Slægtsbog vedrørende Olufs familie findes: Slægten fra Boldinggård i Hejnsvig sogn. Udgivet af Nordisk Slægtsforskning, Skals 1989.
Deres børn:
D-10-1-2-1, Niels Vingborg, født 13 apr. 1971 på Køge sygehus. Under uddannelse til diakon i Århus. Ugift 1999.
D-10-1-2-2, Vibeke Stejner Vingborg, født 1 okt. 1973 på Køge sygehus. Uddannet hos "inspiration" i Roskilde. Ugift 1999.
D-10-1-2-3, Anette Stejner Vingborg, født 16 okt. 1976 på Roskilde sygehus. Under uddannelse.
Ugift 1999.

D-10-3, Johannes Bendtsen, født 10 jul. 1917 i Humlum, Østerbrogade 19. Viet 27 dec. 1939 i Humlum kirke til
D-10-3+, Karen Nielsine Jensen Bommer, født 15 apr. 1915 i Humlum, datter af smed, **Otto Johan Peter Jensen Bommer** og **Kathrine Jørgensen** i Humlum. Karen døde 18 dec. 1975 på Holstebro Amtssygehus. Johannes døde 2 aug. 1971 i Skagen af en blodprop. De er begge begravet på Humlum kirkegård.
Johannes har, efter hvad der fortælles, altid været en vild krabat. Mor sagde til ham: "A holder møj a dæ, men du er en "børl". Han boksede med sin senere tilkomne svoger Hansa på loftet i vort hjem. Som barn havde han gigtfeber. Johannes tjente i Kirkebygård som 11-årig. Han var noget svagelig, efter at han havde haft gigtfeber som barn. Som dreng vil man gerne kunne følge med de voksne i arbejdet. Ville ikke "stå tilbage". Han overanstrengte sig, besvimede og blev kørt hjem til mor på en trækvogn. Man var ikke for klog dengang i henseende til at få mest mulig ud af den billige arbejdskraft. (Fortalt af broderen Viggo 1997).
Han tjente også i Neder Bredalsgård, Åmølle og Mellem Toftum. Fra hans tid hos bønderne og til de rejste til Skagen fiskede han sammen med sin far. Efter vielsen boede de på første sal hos "Mie", (enkefru **Marie Jørgensen**), Østerbrogade 15 i Humlum. Dernæst på Grønnevej hos Edel, hvor Ellen og Viggo senere kom til at bo en periode.
I den hårde storm der ramte Humlum fiskerleje en efterårsdag i 1945 var en af de både der blev slået til vrag fars motorbåd. Det var måske dette der var årsag til, at de flyttede til Skagen for at få arbejde. De første år her boede de ret dårligt. Der var

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

mangel på lejligheder i det voksende Skagen. Den første tid boede de i en slags sommerhus. Der var en kakkelovn, men vand var ikke indlagt. Det skulle hentes et godt stykke vej fra huset. De fik herefter en lille taglejlighed nær havnen på Set Laurentievej, hvor deres yngste barn Anders blev født. Efter nogle år flyttede de til "Mosegården", som var nogle nye boligblokke bygget efter anden verdenskrig. Johannes arbejdede en årrække ved bundgarnsfiskeri på Anholt og ved Sjællands Odde, hvor der fulgte en del udstationering med. Senere hovedsageligt ved fiskeri i Ålbæk Bugt, hvor de kunne udgå fra Skagen havn. Ved fiskeri fik han aldrig del i de gode indtjeningsmuligheder. Før sin alt for tidlige død arbejdede han ved det kommunale vejvæsen i Skagen så længe helbredet tillod dette. Denne periode var materielt set den bedste tid de havde fordi lønnen var stabil.
Under krigen, medens de endnu boede i Humlum, havde han på kredit fået nogle kartofler af sin gamle husbond **Poul Christensen** i Mellem Toftum. Adskillige år efter tog han under et besøg i Humlum til Mellem Toftum for at betale det skyldige beløb. Han havde regnet med, at gårdmanden ville sige, at det da kunne være det samme. Men denne tog pænt imod pengene.
Karen tjente i sine unge år en overgang i Esbjerg, hvor hun havde med børnepasning at gøre. En tid var hun i huset i Struer hos lokomotivfører J. P. E. Mortensen. Hendes bedste tid havde hun på Nr. Nissum Højskole, hvor hun arbejdede en periode. Hun var hjemme i Humlum for at passe sin syge mor et halvt år før denne døde og blev hos faderen en tid efter moderens død. Herefter blev hun gift.

Deres børn og børnebørn:
D-10-3-1, Iris Kathrine Bendtsen, født 14 mar. 1941 i Humlum. Viet (1) 12 sep. 1964 i Skagen kirke til
D-10-3-1+1, Knud Madsen, født 24 nov. 1938 i Lemvig, søn af **Carl Emil Madsen** og **Laura Kruse Jensen**, Lemvig.
Parret skilt. Viet (2) 27 okt. 1990 til
D-10-3-1+2, Flemming Sigurd Jepsen, født 11 okt. 1947. Søn af **Jens Christian Jepsen,** og **Astrid Johanne Elisabeth Pedersen**. Bosat i Kongerslev. Iris er sygeplejerske og har været leder på et plejehjem i Hals. Flemming er områdepersonalechef i Post Danmark. Der findes en slægtsbog på hans moders side, som hedder: Slægten Kragelund fra Als sogn. Udgivet 1981 af Nordisk Slægtsforskning i Skals.

Børn med Knud Madsen og børnebørn:
D-10-3-1-1, Per Madsen, født 5 jun. 1965 på Skt. Josephs Hospital i Vejle. Per lever sammen med Helle Malling, født 30 maj 1966. De bor i Frejlev og har to børn.

D-10-3-1-1-1, Julie Malene Malling Madsen, født 6 jul. 1995 og
D-10-3-1-1-2, Mikkel Bo Malling Madsen født 30 maj 1998.

D-10-3-1-2, Lise Madsen, født 21 jul. 1973 i Aalborg.

D-10-3-2, Holger Bommer Bendtsen, født 25 jul. 1944 i Humlum. Viet 20 jun. 1970 i Hareskov kirke til
D-10-3-2+, Angelika Jacobsen, født 11 okt. 1945 i Agtrup i Sydslesvig. Datter af **Karl Stein** og **Dolly Irene Gertrud Jacobsen**. Bopæl fra 1969: Børkopalle 57, Kastrup. Flyttede 1989 til Nordstjernealle 14, 2770 Kastrup, hvor de stadig bor.
Holger er uddannet maskinist og aftjente sin værnepligt i marinen. Her gjorde han tjeneste i motortorpedobådene. Efter værnepligtstiden sejlede han i ØK et års tid. Herefter ansat på de Forenede Bryggerier i ca. 25 år. Er nu produktionstekniker i Fa. Danspray a/s. Angelika er sygehjælper og arbejder på Plejehjemmet Løjtegårdsvej.
Deres børn:
D-10-3-2-1, Jan Bendtsen, født 10 apr. 1972 i Tårnby sogn. Han er uddannet som kok.
D-10-3-2-2, Karina Bendtsen, født 14 mar. 1976 i Charlottenlund sogn. Hun er kontoruddannet hos DONG.

D-10-3-3, Anders Bommer Bendtsen, født 12 jul. 1950 i Skagen. Viet 10 maj 1980 i Gug kirke til
D-10-3-3+, Jytte Mors Larsen, født 22 jul. 1952 i Lindholm sogn. Døbt 14 sep. 1952 i Lindholm kirke. Datter af **Knud Mors Larsen** og **Karen Lythje Fjeldgaard**.
Anders er uddannet maskinarbejder. Sejlede i sine ungdom som maskinassistent i ØK i 10 år. Arbejder nu på Danish Prime som reparatør.
Jytte er sygehjælper og arbejder på Sygehus Nord.
Deres barn:
D-10-3-3-1, Flemming Bommer Bendtsen, født 6 mar. 1983 på Sygehus Nord i Aalborg.

D-10-4, Alfred Bendtsen, født 17 jan. 1921 i Humlum, Østerbrogade 19. Viet 12 sep. 1946 i Himmelev kirke ved Roskilde til
D-10-4+1, Inge Marie Andersen, født 10 feb. 1920 i Skt. Hansgade 3, Roskilde. Døbt 9 maj 1920 i Roskilde Domkirke. Datter af **Peter Aage Vilhelm Andersen** og **Ellen Dorthea Olsen**. Inge Marie døde den 21 mar. 1976 i Nykøbing S. Begravet på Nykøbing S. kirkegård. Alfred blev viet igen den 11 aug. 1979 i Nyker kirke på Bornholm til
D-10-4+2, Inger Jytte Frederiksen, født 24 okt. 1924 i Helsingør. Datter af **Anna Sofie Nielsen** og

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Carl Christian Frederiksen, skibsbygger på Helsingør Skibsværft.
Alfred var i sin opvækst meget omme ved Farbror, hvor han hjalp til med havearbejde. Der var gartner i Alfred. Senere kom han til gartneriet Vilhelmshåb i Struer, hvor han fik en gartneruddannelse. Han blev indkaldt til søværnet under en af de hårde vintre i begyndelsen af anden verdenskrig, hvor han skulle møde på Middelgrunds Fortet. Det tog 4 timer at komme fra Holmen til Middelgrunden p.g.a. isvanskeligheder. Blev optaget i Politiet pr. 10 apr. 1943. Flygtede til Sverige 29 aug. 1943 fra Sletten Havn. Var i Den Danske Brigade resten af krigen og vendte hjem med denne i maj 1945. Fortsatte i politiet efter krigen med tjeneste forskellige steder på Københavnske politistationer. Længst tid var han på Tomsgårdsvejens Politistation (Station 8). Omkring det tidspunkt, hvor uroen på Færøerne brød ud, var Alfred i udrykningstjenesten på Politigården i København. Derfor var han blandt dem, der med kort varsel blev sendt til Klaksvig i begyndelsen af det nye år 1956 for at være med til at opretholde ro og orden under de uroligе forhold i denne bygd. Afrejste fra København den 2 jan. 1956 med Tjaldur til Thorshavn. Udstationeringen skulle være 3 måneder. P.g.a. af en hård isvinter efterfulgt af en langvarig sømandsstrejke kom dette hold politibetjente først hjem i juni måned. I 1962 Flyttede familien fra København til Nykøbing S., hvor han forblev til pensioneringen som 63 årig i året 1984. Familien boede i begyndelsen af ægteskabet hos svigerfaderen Vilhelm Andersen i Himmelev. Senere på Østerbro i København på adressen N.W.Gades Gade 38. De købte senere denne ejendom, som ved flytningen til Nykøbing blev solgt til søster Else.
Inge Marie: Roskilde Domsogns kirkebog: Født 10 feb. 1920 i Roskilde, Skt. Hansgade 3, Inge Marie Andersen. Datter af brødkusk **Peter Aage Vilhelm Andersen** og hustru **Ellen Dorthea født Olsen**, 30 år gammel. Døbt 9 maj 1920 af **Pastor Bruun Rasmussen** i Domkirken. Faddere: Arbejdsmand **Niels Carl Andersen** og hustru **Sidse Marie Andersen**, Gevninge. Fru **Alvilda Olsen**, Clermontvej. Parcellist **Marius Olsen**, Kisserup.

Børn:
D-10-4-1, Merete Bendtsen, født 13 jan. 1947 på Set. Elisabeth fødeklinik i Roskilde. Viet 30 aug. 1969 i Rørvig kirke til
D-10-4-1+, Peder Modell Jørgensen, født 21 aug. 1947 i Rørvig, søn af **Jørgen Ejnar Jørgensen** og **Karen Kjell Modell**, Rørvig.
Merete er børnehavepædagog, uddannet på Frøbel Seminariet i København. Hun har det meste af tiden været ansat i Nykøbing kommune i Skt. Georgs Gårdens børnehave. Merete er børnehave leder her.
Peter var konstabel i marinen fra 1964-69. Her fik han uddannelse som maskinarbejder. Han har i mange år været reparatør ved kraft- varmeværket på Amtshospitalet i Nykøbing S.
Deres barn:
D-10-4-1-1, Stine Modell Bendtsen, født 25 aug. 1972 i Nykøbing Sj. Stine er uddannet socialpædagog.

D-10-4-2, Ole Lau Bendtsen, født 27 jun. 1951 på Skt. Josephs Hospital i København. Viet 14 jul. 1973 i Højby kirke i Odsherred til
D-10-4-2+, Lone Mortensen, født 16 nov. 1953 i Højby i Odsherred. Datter af **Ingvar Mortensen** og **Ellen Marie Andersen,** Højby.
Ole er uddannet på reservedelslageret hos Ford i Nykøbing S. Han var en tid hal inspektør ved Højbyhallen. Siden 8 maj 1978 har de haft kiosk- og vinforretningen "Svanevin" i Nyk. S.
Lone er uddannet inden for isenkram branchen. Hun har i 15 år været beskæftigelsesvejleder i Nykøbing S. kommune. Fra 1990 har de hjulpet hinanden i deres forretning, hvor Lone fører regnskabet.
Deres børn:
D-10-4-2-1, Anders Bendtsen, født 18 mar. 1981 i Lumby på Fyn.
D-10-4-2-2, Trine Bendtsen, født 24 apr. 1984 i Nykøbing Sj.

D-10-5, Viggo Bendtsen, født 12 okt. 1923 i Humlum, Østerbrogade 19. Viet 10 dec. 1950 i Ølgod kirke til
D-10-5+, Ellen Kristine Jørgensen født 20 jun. 1920 i Agersnap ved Ølgod. Datter af **Lars Peter Poul Jørgensen** og **Karen Marie Nielsine Andrea Larsen**. Viggo: Som ung tjente han hos forskellige bønder i Humlum bl.a. hos Niels Ting, på husmandsstedet Lundtoft der ligger ½ km. NØ for Humlum kirke. **Niels Ting** var gift med en datter "Musse" af manufakturhandler **J. C. Poulsen** i Humlum, der var halvfætter til mor. Denne Niels Ting var ikke i familie med den tidligere nævnte Ting-familie i Humlum.
Fra køkkenvinduet hos Niels Tings kunne de følge bygningen af Oddesundbroen. Da Viggo havde alderen til det, kom han i lære som slagter hos Slagter Gudike Godsk i Humlum. Han fik sit svendebrev herfra. Slagter Godsk måtte betale en bøde fordi han ikke lod ham deltage i undervisningen på Teknisk Skole i læretiden. Efter at han havde fået sit svendebrev var han en tid hos en slagter i Vildbjerg. I Slutningen af krigen blev han indkaldt til aftjening af sin værnepligt, som skulle foregå ved CBU'erne som var den tids civilforsvar. Dette var mor glad for, fordi det i de uroligе tider ikke var rar at have en søn i militæret. Han lå hos CBU i Sæby og Hobro. Efter krigen arbejdede han på svineslagteri i Struer og

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Holstebro. Kom tilbage til sin læreplads, hvor han var en del år også efter giftemålet med Ellen. Man kan vel næsten sige, at han var bestyrer af forretningen. Den nye ejer **Viggo Christensen**, der havde overtaget butikken efter **Gudike Godsk,** var oprindelig landmand med talent for at handle med dyr. I 1960 købte Ellen og Viggo slagterforretning i Vesløs. Her fik de deres udkomme i over næsten 30 år. Forretningen blev lukket og pensionisttilværelsen indtrådte ca. år 1989 eller deromkring.
Ellen gik i skole i Lindbjerg skole i Ølgod sogn. Under krigen kom hun til Esbjerg i tjeneste hos en **læge Alstrup.** Her var hun under bombardementet af Esbjerg Havn. Herefter var hun sygehjælper på Esbjerg sygehus. Hun blev opfordret til at tage uddannelse som sygeplejerske, men hun syntes, at lønnen som sygeplejerske var for lille. Efter tiden i Esbjerg var hun 3½ år i huset hos en **konsulinde Viltoft** i Århus. Denne var ejer af Hotel Royal. Konsulinden var mildt sagt ikke nem at omgås. Ellens temperament må være af en sådan karat, at hun kunne være i pladsen disse 3½ år. Sidst i fyrrerne tog Ellen til Norge i 1½ år. Tjente et sted ikke langt fra Oslo. Dette var en dejlig tid. Ca. 1949 købte **Niels Peter Madsen** Humlum Kro. Ellen blev bedt om at assistere som "kropige". Her blev hendes skæbne besegla, idet der i slagterforretningen overfor kroen var slagtersvend ved navn Viggo. De blev gift og boede forskellige steder i Humlum. Længst tid boede de i lejlighed hos **A. P. Christensen** på adressen Østerbrogade 1.
Deres børn:
D-10-5-1, Anna Kirstine Bendtsen, født 7 aug. 1953 i Humlum. Viet 18 jun. 1974 i Vesløs kirke, til
D-10-5-1+, Christian Faarbæk Kær, født 26 apr. 1950 i Arup sogn. Søn af **Børge Kær,** og **Edel Jensen**. Anna tog realeksamen fra Vesløs skole, Kontoruddannet hos V.C.Søndergaard, papir en gros i Thisted. Familien boede i Grenå 1973-1979. 1979- 1982 boede de i Horne ved Hirtshals. Fra 1982 har de været bosat i Vestbjerg.
Christian blev født på gården "Hjemby" i Arup. Realeksamen fra Vesløs skole 1967. Uddannet som bankassistent i Den danske Bank 1967-1970. Aftjente sin værnepligt i Hvorup. 1998 fuldmægtig i Den danske Bank i Aars. På hans mors "side" findes en slægtsbog udarbejdet 1951. Ajourført 1972 af Dansk Slægts-forskning, Fredericia. Titel: Efterkommere efter **Godik Larsen** født 1758 i Vester Døstrup, Gøtterup sogn.
Deres børn:
D-10-5-1-1, Majbritt Faarbæk Kær, født 15 jan.. 1975 i Grenå. Student 1994 fra Nørre Sundby Gymnasium. Læreruddannelse 1998 fra lærerseminariet i Aalborg. Viet foråret 1999 til **Geir Enoksen**, fra Norge.

D-10-5-1-2, Allan Faarbæk Kær, født 17 mar. 1977 i Grenå. Student 1997 fra Nørre Sundby Gymnasium.
D-10-5-1-3, Flemming Faarbæk Kær, født 28 maj 1985 i Vestbjerg, ved Nr. Sundby.

D-10-5-2, Else Marie Bendtsen, født 16 feb. 1960 i Humlum. Viet 27 dec. 1989 i Thisted til
D-10-5-2+, Christian Jørgensen, født 19 okt. 1958 i Hadersiev, søn af **Knud Jørgensen** og **Bothilde Petersen**. Else Marie er uddannet børnehavepædagog i København. Christian er fuldmægtig i bankverdenen.
Deres børn:
D-10-5-2-1, Bjarke Jørgensen, født 20 jun. 1990 i Ringe, døbt 15 sep. 1990 i Ringe kirke.
D-10-5-2-2, Rune Jørgensen, født 11 apr. 1992 i Ringe.
D-10-5-2-3, Jes Jørgensen, født 17 jul. 1995 i Næsbjerg ved Varde.

D-10-6, Else Andrea Bendtsen, født 13 mar. 1929 i Humlum, Østerbrogade 19. Viet 4 aug. 1970 i Nyker kirke på Bornholm til
D-10-6+, Kjeld Pedersen, født 22 nov. 1928 i Frederiksberg sogn. Søn af snedkermester **Max Emil Pedersen** og hustru **Ella Johanne Maria Larsen,** Valby. Kjeld var ved sin alt for tidlige død viceekontorchef i Frederiksberg kommune indenfor ejendomsforvaltningen. Han døde den 18 feb. 1982 på Frederiksberg Hospital og blev begravet på Frederiksberg kirkegård.

Else blev født en onsdag 14 dage før påske den 13 marts 1929. Det var vintervejr med voldsom snestorm i Vestjylland. Bortset fra februar måned, der dette år var usædvanlig kold, var det ikke nogen hård vinter. Toget kørte fast i sneen. Man kunne stå på snedriverne og kigge ned i lokomotivets skorsten fortalte hendes ældre brødre.
Vore forældre havde begge fødselsdage i februar. De sagde altid, når der var snak om, at nogen af børnene skulle komme hjem: "Ja- ja, lad os nu se. Det kan jo være at vinteren bliver hård". Som 9 år yngre lillebror til Else kan jeg ikke huske meget fra før hendes konfirmation. Da hun blev konfirmeret måtte jeg ikke komme med i kirken, hvilket jeg selvfølgelig blev fornærmet over. Hun havde nogle meget lange "fletninger", som var gode at hive i. Mor holdt på, at Elses fletninger skulle beholdes til efter konfirmationen. Herefter kunne de klippes af, og det blev de. Problemet var, at veninderne forlængst havde fået fletningerne fjernet. Det var ikke moderne at have fletninger. Else var således den sidste i hele byen af piger i den alder, der havde fletninger, hvilket gav en del bryderier.
Ser vi på konfirmationsbilledet af Else, er det et meget behersket smil hun leverer. Dette skyldes, at hun som barn faldt og knækkede en fortand, hvilket

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

var en katastrofe, specielt fordi hun var en pige. Mor græd da det skete. Denne knækkede fortand måtte hun leve med en del år, indtil tænderne var udvokset. Efter konfirmationen kom Else i forretningen hos **bager Christensen**. Det var under krigen og ikke altid lige spændende. Der skulle også sælges brød til tyskerne, hvilket kunne være problematisk. Det var ellers ikke dårligt at have en søster, der stod i bagerforretning. Det kunne ske, at Else havde flødeboller med hjem, hvilket p.g.a. rationering m.v. var en sjældenhed.
Efter krigen fik Else plads på KFUM i Esbjerg et års tid. Senere konsulterede hun Tommerup Højskole, Stefanshjemmet i Århus og Haslev udvidede Højskole, alt med henblik på dygtiggørelse til sygeplejen. Omkring 1949 var hun hjemme i Humlum for at hjælpe mor med at passe Poul Andreas og Ruth, der boede hos os et halvt års tid efter at Kristens kone Ruth var død.
Første halvdel af 1950'erne tog hun uddannelse på Amtssygehuset i Vejle til sygeplejerske. Herefter supplering af uddannelsen med bl.a. phsykiatri. Dette foregik i Augustenborg på Als. Et års tid var hun i Bergen i Norge for at få udlængselen dæmpet og for at opleve regnvejr. For at være i nærheden af vore aldrende forældre var hun et års tid på Holstebro Centralsygehus. Omkring 1962 konsulterede hun Århus Universitetet med henblik på forøgelse af viden for at blive noget ledende indenfor sygeplejen. Efter tiden i Århus har arbejdspladsen været Rigshospitalet og bopælen København. Mangeårig oversygeplejerske på Rigshospitalets hudafdeling indtil pensioneringen.
Ca. 1957 flyttede Else ud fra Rigshospitalet til egen lejlighed i N. W. Gades Gade. I 1962 købte hun hus i samme gade nr. 38 af broderen Alfred, som da flyttede til Nykøbing S.
Dette var residensen indtil den længe efterlyste livsledsager Kjeld kom ind i billedet. Denne lykke blev opnået i slutningen af 60'erne i en alder af omkring 40 år. Viet 4 aug. 1970 i Nyker på Bornholm. De flyttede sammen på adressen Amalievej 23, 4 sal. Her har Else stadigvæk sin bopæl.

D-10-7, Poul Emil Bendtsen, født 18 nov. 1938 i Humlum. Døbt 25 dec. 1938 i Humlum kirke. Viet 7 apr. 1961 i Samuels kirke på Nørrebro i København til
D-10-7+, Gunvor Olsen, født 20 jan. 1936 i Pitsaikou, Antung, Nordkina. Døbt 5 apr. 1936 i Pitsaikou i Gymnasiets mødesal. Datter af missionærerne **Kaj Johannes Olsen** og **Alma Johanne Marie Pedersen.**
Poul Emil: Som barn kedede jeg mig ofte fordi jeg er født for sent. Havde ikke fætre og kusiner til legekammerater, som min ældre søskende havde haft. Dette resulterede i, at jeg tidligt søgte ud på gårdene, hvor mine jævnaldrende fandtes. D-3-3-1, **Leif Trudsø Poulsen**, som var min eneste jævnaldrende i familien, begyndte fra femte klasse på Struer Mellem- og Realskole. Hermed var lege ressourcerne opbrugte. Som 9 årig blev jeg spejder selvom man skulle være 12, og dermed var min lykke gjort. Spejdertiden fra 9 til 12 års alderen har altid stået for mig som den mest lærerige tid. Af en eller anden grund har jeg altid kunnet begrunde mine færdigheder i forskellige dicipliner som havende rod i spejdertiden. Det gælder landbrug, sømandshøjskole, navigationsskole og søværnet, men det er nok et noget fortegnet billede, selvom det er min oprigtige opfattelse. År 1950 kom jeg efter eget ønske til Over Bredalsgård for at tjene i sommerhalvåret hos **Magnus Jørgensen**. Dette var det eneste saliggørende for mig. Herved fik jeg omgang med jævnaldrende. Vederlaget for denne sommer fra maj til nov. var 300 kr. Jeg gik i skole hver anden dag og sov hjemme. Den sidste del af sommer halvåret kan jeg huske, at det var træls at skulle afsted. Dette år var der korpslejr ved Fredericia med de grønne spejdere, hvilket var en fantastisk oplevelse at være med til som spejder.
En ting, som sidder fast i erindringen, var Koreakrigens udbrud dette år. Middagsradioavisen indeholdt dagligt rapporter herfra om bevægelserne fra og mod den 38'te breddegrad. Det følgende år 1951 kom jeg på eget initiativ til gården Møe i Resen sogn hos en ungkarl **Jens Borum**, der var bestyrer af gården. Gårdens ejer var Fa. **M. Koustrup** i Struer. Forbindelsen hertil havde jeg fået af **Jens Ardal** der var gift med **Johanne Borum.** Hun var søster til Jens Borum, hvis far i øvrigt boede på gården. Faderens navn var **Anders Borum.** Han var fætter til min tante Mathilde Kirstine "Thilde", der var gift med min morbror **Christen Poulsen**. Disse familie relationer var overhovedet ikke i mine tanker dengang.
Møe lå eventyrligt smukt ned til Kilen. Første gang jeg konsulterede Jens Borum angående pladsen var en søndag eftermiddag om vinteren, hvor der var rigeligt med sne. Især følte jeg mig tiltrukket af gårdens kane, der blev brugt med de flotte oldenborgere, hvoraf den ene hed Monty fordi den var født 5 maj 1945. Min ferie denne sommer bestod af en 4 dages rejse til København med Lærer **Viggo Jensen** og skolens ældste klasser. Alt under projektet "Provinsbørns Ferieophold". Jeg gik i 7 klasse og sov hjemme hver anden nat, når jeg skulle i skole den følgende dag. Denne sommer red jeg meget på hestene. Der var saddel og det hele. Lønnen var 500 kr. for sommerhalvåret. År 1952 kom jeg til Nørgård i Humlum at tjene hos **Marinus Blindkilde**. Her boede jeg så vidt jeg husker med fuld kost og logi og fulgte således skole og konfimations forberedelse herfra. Foråret 1953 blev jeg konfirmeret og kom til Vester Toftum at tjene straks efter konfirmationen. Gårdejeren var **Niels Skovmose**. Her var jeg indtil 1 marts 1954.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Det var svært at få lov til at komme ud at sejle. Min far var meget imod det. For at få en søfartsbog skulle jeg have min fars underskrift. Jeg fik den langt om længe, da betingelserne viste sig at være, at man først skulle på søfartsskole. Yderligere befordrende for min fars tilladelse var det, at den valgte søfartsskole blev Sømandshøjskolen i Svendborg, som blev drevet af indenlandsk sømandsmission, hvis vartegn var dueflaget (Broderkredsen på Havet). Med "de højere magters vartegn" i mastetoppen mente han nok, at det ikke kunne gå helt galt, når knægten nu ville ud at sejle.
Mit ophold på Sømandshøjskolen i Svendborg begyndte den 5 mar. 1954. Kurset var et obligatorisk ophold for vordende søfolk. Det sluttede den 18 jun. samme år med eksamensbevis og dermed "adgangskort" til handelsflåden og den vide verden.
De første tre måneder efter skoleopholdet kom jeg dog ikke så viden om land. Sejlads i beskyttet farvand med en ældre galease, Ingrid af Nyborg. Skipper var forsigtig. Vi krydsede ikke Østersøen, hvis det blæste meget. Sejladserne foregik hovedsageligt mellem Nyborg og Hamborg. Fragterne bestod af gødning hentet i Hamborg og en enkelt gang en last cement fra Ålborg. Den uendeligt lange Kielerkanal, som jeg skulle styre igennem og holde skibet få meter fra kanal kanten, blev efter få gennemsejlinger uinteressant. Jeg på mønstrede galeasen Ingrid i Nyborg den 22 jun. 1954 og afmønstrede 18 sep. 1954. Et forholdsvis kort ophold som skyldtes, at jeg ikke befandt mig godt. Savnet af de mange kammerater fra tiden på Sømandshøjskolen var svær at komme over. Ombord på Ingrid var der kun skipper, en bedstemand og jeg, som var dæksdreng, hvilket socialt set var ret kedeligt. Fra landbruget havde jeg været vandt til at blive rost for mit arbejde. Ligeså på Sømandshøjskolen. Nu kom jeg så et sted, hvor jeg ikke kunne gøre noget godt nok og det er jo en omvæltning fra altid at have været forkælet. Heldigvis tog jeg en dag, hvor jeg var godt søsyg mod til mig og sagde mit job op. Også det resulterede i en skideballe og bemærkningen: Det kan sku osse være lige meget, du er alligevel ikke meget værd. Skipper hed **Richardt Rasmussen**, boede i Nyborg og købte senere jernloggeren Nauta, som han sejlede med resten af sit aktive liv. Nauta har ofte været i Korsør Havn, men jeg har aldrig følt for at gå ned at hilse på Rasmussen. Bedstemanden, der var fra et plejehjem ved Fåborg, var et godt menneske, men han evnede dog ikke at komme videre i tilværelsen. Jobbet som bedstemand hos skipper Rasmussen beholdt han i mange år. Der blev udsendt en TV-optagelse fra Nauta i DR TV for ca. 20 år siden. Desværre havde jeg vagt, da den blev udsendt, og fik den ikke at se, men skipper og bedstemanden var de samme. Efter afmønstringen fra Ingrid var jeg en tur hjemme i Humlum. Alfred med familie var hjemme på samme tid. Energiske Alfred sørgede for at jeg kom ud at sejle i A.P.Møller. Han henvendte sig hos rederiet på Kgs. Nytorv 8 hos daværende **Kaptajn Larsén,** der havde med forhyringerne at gøre. Jeg fik hyre med det samme. Skulle på en bestemt dato og klokkeslet stille under uret på Hovedbanegården. En stor del af en besætning mødte her for at rejse med bus til Genua, hvor jord omsejleren Hulda Mærsk skulle have delvis ny besætning. Busturen til Genua var en oplevelse i sig selv. Den tog 2 dage, hvoraf kun den 2 den nat blev tilbragt på hotel i Svejts. Ellers kørte vi hele tiden. Dette var mit første møde med "rigtige" søfolk, som alle var unge mennesker. Ældre kunne man jo kun sjældent få til at udmønstre for mindst 18 måneder. De holdt sig til de rederier, DFDS og ØK, hvor skibene jævnligt kom til Danmark. Jeg på mønstrede i Genua den 23 okt. 1954 som dæksdreng og sejlede som sådan en jordomsejling, der havde en varighed af fem måneder. Hermed havde jeg i alt et år indenfor søfartserhvervet og kunne derfor ommønstre til ungmand, hvis vilkårene var til det. Dette ville sige på betingelse af, at bådsmand og skibsfører kunne gå ind for det. Skibsføreren hed **J. E. Pedersen** og var fra Fanø. Ommønstringen er noteret i søfartsbogen til: Søen, på rejse fra Genua til New York 1 april 1955. Problematikken var, at det var meget svært at få hyre som ungmand, fordi man skulle gå et helt år i land for at samle "stempler" nok. Man måtte derfor ikke mønstre folk i havn, uden at de var forhyrede via Sømændenes Forbund. Ved at vente med ommønstringen til "søen" omgik man denne bestemmelse. Efter i alt tre jordomsejlinger og en lille tur fra USA til Alexandria med en last korn, kom Hulda Mærsk til Hamborg, hvor hun skulle på et større værftsophold af 3 måneders varighed på Howaldts Werke. Jeg afmønstrede fra Hulda Mærsk i Hamborg den 26 apr. 1956. Dette var også et problem, fordi den store sømandsstrejke for medlemmer af Sømændenes Forbund var i gang. Hermed skulle søfolk på skibe, der anløb dansk havn gå i strejke. I udenlandsk havn var det forbudt at afmønstre, da rederne ikke kunne få frisk forsyning af søfolk fra forhyringen hjemme. Jeg havde været mere end 18 måneder ombord. Det var hård ved tegnebogen at gå i ventestilling på et skib på værft i Hamborg. Af en eller anden grund kom jeg dog snart hjem. Egentlig havde jeg slet ikke lyst til at komme hjem. Efter halvandet år på et skib, hvor man befandt sig godt er det, når man er meget ung og har den store tilpasningsevne, meget svært at sige farvel til kammerater, som man ikke mere skal være sammen med. Man er også fremmed overfor sin forældre og øvrige familie efter så lang tids fravær. Trods alt var gensynsglæden stor. Efter en måneds ferie hjemme i Humlum rejste jeg til hovedstaden igen for at samle "stempler" til at udmønstre som

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

letmatros. Da der var mangel på letmatroser, fik jeg hurtigt en hyre. Under opholdet i København boede jeg hos min bror og svigerinde, Alfred og Inge Marie i deres sommerhus ved Greve Strand på Bellisvej 5. Hver dag tog jeg bus og sporvogn til Sømændenes Forbund i Herluf Trollesgade for at være klar ved hyre opråbningen. Efter ca. 4 ugers forløb fik jeg hyre med fragtskibet Nordpol, der tilhørte rederiet Norden. Påmønstringen skulle ske i Holtenau i Kielerkanalen, hvortil vi kørte i bus. Nordpol kom fra Finland. Den skulle til Lorenco Marques i Mosambique med en last tilskåret træ, væsentligst råt til savede brædder. Med Nordpol sejlede jeg på Syd Afrika, Nordeuropa, Vest Afrika og Brasilien. Lasten kunne bestå af alt muligt. Ædeltræ, mahogni og teak, fra Vest Afrika til Nordeuropa sejlede vi med et halvt år. Stykgods, bestående af alt muligt fra store Caterpillar maskiner til strikketrøjer, udgjorde en stor del af fragten fra Nordeuropa til Brasilien. Herfra havde vi en enkelt last med ærts retur til Nordeuropa.

Nordpol afmønstrede jeg fra i Hamborg den 14 okt. 1957. Holdt ferie en tid og lovede familien at være hjemme til jul. For at fordrive tiden havde jeg en kort udmønstring med ØK`s Siena på fericafløsning til Finland. Fra 11 dec. 1957 til 16 dec. 1957. Jul og nytår blev således holdt hjemme. Den 15 jan. 1958 udmønstrede jeg på Katrine Mærsk, der lå i Göteborg. Forinden var der sket det uheldige, at jeg var blevet stoppet i udmønstring på Rederiforeningens Lægekontor p.g.a. sukker i urinen. Dette var en slem streg i regningen, idet jeg på Sømændenes Forbund havde fået alle tiders hyre på en ny Mærsk båd, bygget i Japan. Skulle have fløjet til Japan via nordpolsruten. Havde pakket og sagt farvel til familien. Alt faldt til jorden, og jeg selv, der var sikker på, at jeg havde sukkersyge, var langt nede. Gennemgik undersøgelser med bl.a. en blodsukkerbelastning, hvor man efter at have drukket et stort glas druc sukkervand fik målt blodsukkeret i øret med korte mellemrum. Summa summarum af alt postyret var, at det blev konstateret at jeg overhovedet ikke havde sukkersyge og kunne mønstre ud straks, men desværre var hyren med flyveturen til Japan røget. Herover blev jeg så forbitret, at jeg, der altid havde svoret, at jeg aldrig ville sejle med tankbåde, tog den første den bedste Mærsk tankbåd jeg kunne række med mine få stempler. Loddet faldt i dette tilfældige spil på Katrine Mærsk, der var en ældre tankbåd bygget i Odense under krigen, men som først kom på havet efter maj 1945. Dette var egentlig et held fordi den sejlede forholdsvis korte ture med Benzin, hvilket gav meget tankrensning og gode penge samt rigelig tid til at følge op på brevskole undervisningen i specielt matematik med henblik på navigations skolegang et eller andet sted. Jeg afmønstrede fra Katrine Mærsk i Malmø den 27 okt. 1958. Havde forinden tilmeldt mig på navigationsskolen i Marstal med start til februar 1959, men skæbnen og alle andre gudinder m.v. ville det anderledes. For at begynde på navigationsskole skulle man på dette tidspunkt have sejlet et halvt år i sejlskibe. Jeg ville benytte tiden indtil skolen begyndte i Marstal til at få sejlskibs tiden suppleret op. Evt. ved at udmønstre eller lade søfartsbogen sejle med et sejlskib den nødvendige tid. **Leif Bækkel Petersen** var begyndt på Københavns Navigationsskole i maj 1958 og bildte mig ind, at det var helt skørt at begynde at læse i Marstal, for der blev alle gift med Ærø piger og vi skulle i hvert fald ikke giftes. Han hev mig med ind til forstander **Dyrhauge** på Navigations Skolen i København. Denne studerede min søfartsborg. Lagde sejltid sammen og sagde, at der var sejltid nok af alle slags til at jeg kunne starte med det samme i forberedelsen først i nov. 1958. Således blev det.

Navigations skole, marinen, J.Lauritzens rederi, Risø og DSB kommer i senere udgaver af slægtsbøger.

Ved åbningen af første etape af den faste forbindelse over Storebælt den 14 juni 1997 havde jeg på grund af en folketingsbeslutning vedtaget i 1988 mulighed for frivilligt at blive arbejdsløs. Med stof til flere slægtsbøger liggende i skrivebordskuffen var fristelsen til at sige ja hertil for stor. Jeg skred og slap dermed for at skulle høre på bemærkninger om: Hvorfor gik det fjols ikke på pension. En anden kunne hermed beholde sit arbejde lidt endnu..

Selv blev jeg "vakt" for slægtsarbejde omkring 1972 fordi jeg havde en kollega der arbejdede med det. Tidligere afskyede jeg alt vedrørende familie og slægt. Som barn var det umuligt for mig at holde styr på min fars og mors familie. Familierne var store. I sidste halvdel af det 19 århundrede var børneflokke på mellem et halvt og et helt dusin børn almindelige. Når jeg var på tur med min mor fortalte hun, hvem der boede de forskellige steder. Hendes og fars kusiner, fætre, halvfætre og halvkusiner fandtes overalt. Jeg opgav at holde styr på dem. Min mors undertrætninger må have præget mig en del. Hvordan kan det ellers være, at jeg i en alder af 35 år pludselig begynder at bruge stort set al min fritid på slægtsarbejde? Det er almindeligt, at denne interesse først kommer med årene, når man bliver "voksen". Heldig har jeg været. Kopi af min brors arbejde fik jeg til at begynde med. Som DSB ansat med skiftetholdsarbejde har jeg haft fri på hverdage, hvor det har været muligt at rejse til arkiver. Hvad fremtiden bringer ved ingen, men jeg håber at få lov til at gøre et antal slægtsbøger færdige før jeg bliver affældig eller "slipper håndtaget". Det er min plan at redigere, trykke, indbinde og udgive bøgerne ved brug af PC og dertil hørende teknik. Denne bog vedrører min

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

mormors familie med forslægt og efterkommere. I afsnittet om forslægten indgår to sidegrene til Trudsø slægten. Oprindeligt havde jeg tænkt mig kun at medtage min mormors efterslægt. Udviklingen har dog givet mulighed for, at hendes søskende med efterkommere også indgår i bogen, om end det dog er mindre detaljeret. Alt vedrørende Trudsø samlet under et

Gunvor tilbragte sin barndom indtil det tiende år i Nordkina i Brændekuggerdalen, Pitsaikou, syv km. nordvest for Antung. Hun kom med familien og andre missionærer til Danmark i sep. 1946. Familien slog sig ned i Haslev, hvor hun og hendes søskende gik i skole. Efter realeksamen og et højskolekophold på Haslev udvidede Højskole kom Gunvor i huset hos sognepræst **Jørgen Glenthøj** i Hassing i Thy. Senere var hun et år i huset hos byretsdommer, **Mogens Hvidt** i København. Han blev senere højesteretspræsident. Herefter blev hun sygeplejeelev på Frederiksberg Hospital, hvorfra hun blev sygeplejerske i 1958. Hun arbejdede som sygeplejerske forskellige steder bl.a. Skt. Josephs Hospital, Rigshospitalet, Frederikssund Sygehus, Korsør Sygehus. Medens vore børn var små havde Gunvor en pause fra arbejdet på ca. 5 år. De sidste 17 år som aktiv sygeplejerske var hun ansat i hjemmeplejen i Korsør Kommune. Hun gik på efterløn marts 1997.
Vore børn:
D-10-7-1, Peter Bendtsen, født 20 nov. 1962 på, Frederiksberg Hospital i Godthåbs sogn i København. Døbt 1 jan. 1963 i Frederikssund kirke. Viet 3 jun. 1989, i Helligånds Kirken i København til
D-10-7-1+, Jachinta Chrishanthi Martenstyn, født 16 maj 1961 i Pilimatalawa (nær Kandy) på Sri Lanka. Datter af **Richarth Joykim Michael Martenstyn** og **Evelyn Anni Abeygunasekera.**
Da Peter blev født boede vi på Nordre Fasanvej 171 st. tv. Straks efter, pr. 1 dec., flyttede vi til Gunvors forældres hus i Oppe Sundby, på adressen Strandhøjen 15 for at bo der de næste to år, medens de var på Formosa som missionærer. Peter blev døbt nytårsdag 1966 i Frederikssund kirke. Samme dag om aftenen, da gæsterne var taget hjem, ringede telefonen med besked om, at motortorpedobådene, hvor Poul Emil gjorde tjeneste, skulle forlægge til Frederikshavn den følgende morgen. Årsagen var begyndende isdannelser i de danske farvande.
Peter gik i skole på Helms Skole i Korsør. Forsøgte med gymnasium og handelsskole, men det havde ikke interesse. Han ville hellere bruge sine hænder. Dette har han gjort lige siden. Har i Danmark arbejdet med forskelligt håndværk og fremstilling af vandkunst og terrazzo bordplader. Familien udrejste i okt. 1998 til Sri Lanka, hvor de prøver lykken med fremstilling af elementer til husbyggeri, som Peter selv konstruerer og fremstiller. Chrisanthy forlod Sri Lanka som ung pige. Rejste et år i Afrika. Forskelligt arbejde i Danmark. Fik dansk indfødsret lang tid før ægteskabet. Passer børn og hus. Går op i undervisning efter Rudolph Steiners principper og økologisk levevis.
Deres børn:
D-10-7-1-1, Benjamin Shanaka Bendtsen, født 5 aug. 1990 på Rigshospitalet i København. Døbt 25 nov. 1990 i Sions kirke på Østerbro i København.
D-10-7-1-2, Johnathan Dilhan Bendtsen, født 13 mar. 1993 på adressen Nyborggade 4, Østerbro i København. Døbt i Sions kirke på Østerbro.
D-10-7-1-3, Daniel Shamitha Bendtsen født 5 aug. 1997 i Allindelille på adressen Vængegårdsvej 42. Døbt 9 nov. 1997 i Haraldsted kirke
Familien returnerede til Danmark den 4 april 2000, hvor de bosatte sig i St. Merløse.

D-10-7-2, Margrethe Bendtsen. født 3 nov. 1965 i Roskilde Søndre sogn. Døbt 2 jan. 1966 i Vor Frue Kirke i Roskilde Søndre sogn. Margrethe blev født på Roskilde Amtssygehus, fødeafdelingen. Vi boede på Søndre Ringvej (51) 3 sal tv, hvilket var en god lejlighed, som vi havde fået via min daværende arbejdsplads Risø. Foråret 1965 begyndte vi at bygge hus i Oppe Sundby ved Frederikssund på adressen Skoleparken 14. Kort tid efter Margrethes fødsel begyndte jeg at arbejde i DSB ved Storebæltsoverfarten. Vi flyttede ind i det nye hus i Oppe Sundby foråret 1966. Margrethe gik i skole på Helms Skole i Korsør. Student fra Slagelse Gymnasium. Forskelligt arbejde og ikke arbejde gennem flere år. 1999 stud.teol. på sjette år.

D-10-7-3, Jørgen Kaj Bendtsen, født 5 maj 1969 på Korsør sygehus, Skt. Povls sogn. Han bor sammen med
D-10-7-3+, Lene Mæng, født 17 feb. 1967 i Lemvig. Hendes forældre er **Ruth Bjørnlund-Larsen** født 12 okt. 1940 i Hillerød og **Harry Mæng,** født 16 jul. 1935 i Egtved. De blev viet 4 jun. 1960 i Nr. Lem kirke ved Lemvig.
Barn:
D-10-7-3-1, Signe Mæng Bendtsen, født 30 nov 1998 på Holstebro Centralsygehus.
Jørgen er døbt 13 jul. 1969 i Korsør, Skt. Povls kirke. Faddere ved Jørgens dåb var: Lærer **Knud Valdemar Olsen** og hustru **Inger Kjær Olsen,** Løgstrup. Pastor **Svend Olaf Olsen**, Tårs. **Fru Inge Marie Bendtsen**, Nordgårdsvej 16, Nykøbing S.
Jørgen gik på Helms skole i Korsør. Herefter studentereksamen fra Slagelse Gymnasium. Efter fem år på Ollerup fri Lærerskole, blev han lærer på Kleitrup Musikefterskole 1997-98. Fra 1998 lærer på Hardsyssel Efterskole i Vejrum ved Struer.
Lene er uddannet på Århus Seminarium. Hun har siden været lærer på Hardsyssel Efterskole.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Københavnerslægten

9 afsnit

Johannes Peder Jensen og Gertrud Rasmine Petersen
med sønnen Herluf.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

E, Johannes Peder Jensen, født 5 okt. 1849 i Gimsing i Trudsø. Viet (1) ca. 1880 til **E+1, Marie Bolette Nielsen,** født 24 feb. 1855 i Tirstrup, Søndre herred, Randers amt. Død efter 1916. Viet (2) 19 sep. 1905 i Holmens sogn til **E+2, Gertrud Rasmine Petersen,** født 2 jul. 1869 i Valby, Bannebjerg, Holbo herred. Døbt 1 aug. 1869 i Valby kirke. Johannes døde 6 jun. 1916 i København. Han var brændehandler og havde lagerplads på Wilders Plads. Boede 1916 i Havnegade 49.1 i København. Skattebogen 1903-04 oplyser: Havnegade 49, J. P. Jensen, Brændehandler. Indtægt 2600, Betaler 19,50 kr. pr. kvartal.
FT København 1906, Havnegade 49: 1. sal brændehandler J. P. Jensen, 4 værelser, heraf 1 til tyende. Johannes Peter Jensen, født 5 okt. 1849 i Gimsing, Struer, tilflyttet 1873. Gjertrud Jensen, født 2 jul. 1869 i Bannebjerg, Valby sogn, (Holbo herred), tilflyttet 1887. Knud Herluf Jensen, født 7 aug. 1902 i København. **Elfrida Petrea Henriette Larsen**, født 13 feb. 1885 i København, ugift, tilflyttet 25 jan 1906 fra Klippan i Sverige. Første ægteskab kan være indgået i Tirstrup på Djursland, hvor han første hustru er født.
Wilders Plads ligger på Christianshavn lige overfor Havnegade mellem Nyhavn og Knippelsbro. Den havde grænse til Christianshavns Kanal og lå nord for denne. Johannes har således kunnet sidde hjemme i stuen og kigge over til Wilders Plads. Holmens KB 21-122 udviser for vielse 1904-11: Fraskilt af ægteskabet med Marie Bolette Nielsen iflg. kgl. bevilling af 16 aug. 1905 med tilladelse til at indgå nyt ægteskab. Brændehandler, søn af gårdmand **Jens Christensen** og hustru **Anne Kirstine Jensdatter**, født i Gimsing sogn 5 okt. 1849, Johannes Peder Jensen, Havnegade 49. Pigen, datter af parcellist **Svend Petersen** og hustru **Larsine Rasmussen**, født i Bannebjerg 2 jul. 1869, Gjertrud Rasmine Petersen, Havnegade 49. Forlovere: **Guldsmed, Carl Kämpfner**, Frederiksborggade 36. **Fabrikant Hans Morten Christensen**, Adelgade 82. Vielsesbrev af 31 aug. 1905. Viet 19 sep. 1905 af Fenger i hjemmet. Anm: Attest fra Kbhvn.
Findes ikke på adressen Havnegade 49 ved FT 1895 i København.
Politiets dødeblade 1893- 1923 udviser: Trudsø Johannes Peter Jensen, brændehandler, født 5 okt. 1849 i Struer. Hustru Marie Bolette, født i Tirstrup 24 feb. 1855. Død 6 jun. 1916 i Havnegade 49, 1 sal. 1 barn.
Man kan undre sig over, at det er hans første hustru, der står anført som ægtefælle.
En opfinder, som Gertrud faldt for, bedrog hende. Hun var noget spiritistisk anlagt. Hun mistede sin formue efter brændehandleren, der var velstillet. Alfred Trudsø arvede en skindpels efter ham. Den blev omhyggeligt luftet hver sommer. Gertrud boede i Havnegade til hun døde. Hun besøgte ofte familien "Alfred Trudsø" i Søborg. Da opfinderen havde brugt hendes penge, måtte Herluf til at sørge for sig selv. Dette kan være årsagen til hans udvandring til USA omkring 1925.

Politiets mandtaller, Københavns Stadsarkiv, Havnegade 49, 1, flere år i slutningen af halvfemserne: 1 maj 1897, Johannes Peter Jensen, født 5 okt. 1849 i Gimsing, brændehandler. Marie Bolette Jensen, født 24 feb. 1855 i Tierstrup, hustru. **Olga Margrethe Larsen**, født 1 feb. 1887 i Helsingør, slægtning. (Kun børn over 10 år blev taget med i politiets mandtaller). Dateringer er forskellige i de forskellige politimandtaller, hvor man blev registreret hvert halve år.
Gjertrud: Valby- Helsinge pastorat, Valbye KB: Født 2 jul. 1869, Gjertrud Rasmine Petersen. Døbt i kirken 1 august. Forældre: Parcellist Svend Petersen og hustru **Lone Rasmussen** af Bannebjerg, 31 år. Faddere: Indsidder Peter Monsèns kone af Udsholt. Bemeldte **Peter Monsèn**. Parcellist. **Peder Olsen** af Bannebjerg og Husmand, **Mads Petersen** af Holt.
Børn med Gjertrud Rasmine Petersen:
E-1, Knud Herluf Jensen, født 7 aug. 1902 i København. Døbt 7 nov. 1902 i Holmens. Død i USA. Rejste til USA. Erik og Else Trudsø meddelte i juni 1995 på Bornholm, at Herluf blev gift med Yvonne, der var af fransk afstamning og katolik. De havde ingen børn. Under deres besøg i Danmark ca. år 1968, boede de på hotel Angleterre og inviterede "Søborg familien" til middag på Langeliniepavillonen. Herluf havde en ret høj stilling i en bank i New York og boede i dette område. **Else Trudsø** besøgte dem i 1946, da hun var i USA, som **Flensted Jensen** gymnast. **Lars Trudsø** besøgte dem senere. Herluf var republikaner. Kristen oplyste 1994, at **Herdis Trudsø Poulsen** i Humlum for ca. 30 år siden fik besøg af Herluf. Han ønskede at gense de steder, hvor han var på ferie som dreng fra København. Ingen børn. Holmens KB: Født 7 august 1902 i Havnegade 49, 1'ste sal. Knud Herluf Jensen Trudsø. Søn af ugifte Gjertrud Rasmine Petersen, Bannebjerg, født 2 jul. 1869. Udlagt barnefader brændehandler Johannes Peder Jensen Trudsø. Døbt 7 nov. 1902 af Fenger. Faddere: **Tømmerhandler Kruse**, Wilders Plads. **Detailhandler Chr. Nielsen**, Wildersgade 23. **Vognmand V. Andersen**, Blågårdsgade 37. Ti måneders dagen før fødslen opholdt moderen sig hos drosserer Jensen. Født hos samme. Forældrene viet den 31 august 1905 i **provst Fengers** hjem. Iflg. kgl. bevilling af 14 aug. 1909 må Knud Herluf Jensen føre familienavnet TRUDSØ, så at hans fremtidige navn bliver **Knud Herluf Jensen Trudsø**. Faderens navn: Johannes Peder Jensen Trudsø.
Samtykke til navneændringen skal være givet af øvrige brugere af det forbeholdte navn Trudsø.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Kresten Trudsøs erindringer

10 afsnit

Kresten Joachim Trudsø Poulsens
egne notater om et langt liv som fisker.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Kresten Trudsøs erindringer.
Kresten var forfatter til en artikel i Struerfolk 1988 og en i Ugeavisen fra 21 nov. 1995. Dette afsnit er en opsamling af hans erindringer, som han fik nedskrevet i sin livsaften. Gentagelser i forhold til de tidligere artikler forekommer.

Fiskeri før min tid.
Min far **Jens Trudsø Poulsen**) og farfar **Chresten Poulsen**) begyndte at fiske sammen, da far i 1894 var 18 år gammel. De fiskede med ålevod om sommeren og flyndervod og ned efterår og vinter. Far har aldrig fortalt ret meget om, hvordan de fiskede. Om farfar, der var hurtig til at tage beslutninger, fortalte han, at en dag de kom sejlende spurgte farfar min far om de ikke skulle holde op med at ryge tobak. Da far gik med til det, smed farfar resolut pibe og tobak over bord. Far syntes beslutningen var lidt for forhastet og samlede piben op. (For os nulevende er det interessant at vide, at man for mere end 100 år siden også tænke på at kvitte tobakken. Chresten Poulsen havde måske grund til det. Han døde af kræft i halsen år 1900).

Hvor længe der har været drevet fiskeri med ruser og bundgarn fra Humlum ved jeg ikke, men min far og hans bror **Chresten Poulsen** har fisket med bundgarn ud for "Jeppes Led" ved Toftum Bakker, noget før de fik bygget motorbåd omkring 1909. Før den tid brugte de sjægt med sejl og årer. De havde også en fladbundet kåg, som de brugte, når de slog pæle og satte garn. Slåning af pæle foregik med kølle. Jeg har været med til at slå pæle til et helt garn med trækøller. For at pælene ikke skulle flække, når vi slog på dem med køllerne, havde vi jernringe af forskellig størrelse til at sætte på enden af pælene.
Hvor bunden var blød satte man pælene ved hjælp af en slags stige, der blev hængt over øverste ende af pælen. En eller to mand gik op på denne stige og ved at "hoppe" på den, kunne de med deres kropsvægt trykke pælen ned i bunden. En tid havde de en karl til at hjælpe med fiskeriet. Han hed **Per Surkjær**, og var fra Remmerstrand. Lidt øst for åens udløb ved Tangsgård Strand havde de en pælestejle. Fangsten solgte de til fiskehandler **Anders Mose**, men da de ikke var tilfreds med den pris de fik hos ham, begyndte de selv at sende fiskene til København eller Tyskland. **Lars Sandholm** kørte fangsten til Humlum Station for dem. Herfra blev den videre sendt. Af en gammel regnskabsbog fra 1913 fremgår, at de solgte fiskene i ol. Kulsøer og sild blev sendt til **Wilhelm Nielsen** i Eckernførde. Jeg mener, at de sendte fisken i kommission, hvilket formentlig betød, at de først fik afregning, når fisken var solgt. Priserne varierede. De fik ca. 50 ører for kulsøer. Sild fik de 2 til 3 kr. for pr. ol.

Far og farbror Chresten Poulsen havde et redskabshus i Humlum fiskerby, (den del af Humlum by, som ligger øst for jernbane overskæringen). Den lå i den nederste ende af Chresten Poulsens mark og blev kaldt "æ barak" eller "æ swot hus". Det lå ud til Grønnevej, hvor nuværende nr. 13 ligger. I øvrigt omtrent på det sted, hvor gården Vognsgård i sin tid havde ligget. Senere fik de en tredjepart i det hvide hus ved Humlum Strand. Om efteråret brugte de åleruser i østfjorden. De havde også et "svinenarværk", som blev brugt om foråret til at fiske efter kulsøer (stenbidere). Åleruser blev kaldt "ålenarværk".

Der var efterhånden flere fiskere, der begyndte at fiske med ruser og bundgarn. **Christian Bendtsen** skriver i sine erindringer, at han i 1913, sammen med sin bror Anders, begyndte at bekoste anskaffelse af ruser. Den truende verdenskrig satte en stopper for at investere for meget. Ingen kunne vide, hvordan det hele ville udarte sig.

De første år, hvor fiskerne brugte motorbåde, var bådene små. Motoren var i de fleste tilfælde placeret i forenden af båden. År 1908 eller 1909 fik de bygget en motorbåd hos **Jens Laursen** i Struer. Den blev leveret med en 2 ½ hk. amerikansk motor af fabrikatet Volvorine. Den havde magnettænding og blev kaldt "Lille Smut". **Christian Baks** båd hed "Søblomsten" og Christian Bendtsens båd havde navnet "Søstjernen". Efterhånden, som de fik større både, blev Lille Smut brugt som røgte jolle om foråret. Motoren blev da afmonteret og damhuller og skruehul blev tætnet med korkpropper. I 1928 fik de en ny røgte jolle og Lille Smut blev solgt.

Det store Kompagni blev dannet i 1916. Herefter blev der investeret i større både. De købte bl. a. en gammel fladbundet fiskerbåd i Agger, som hed "Saron". Det var en gammel havbåd, af den slags, som blev trukket op på land, hver gang de havde været på havet. Den var derfor meget fladbundet. Min far sejlede med den. Saron var udstyret med en 4 hk. Houmøller Motor og var den første båd, der fik rambuk monteret. Der var ikke spil til at trække loddet på rambukken. De måtte derfor stå og hive rambuk loddet, der var af jern, med håndkraft, når de slog pæle. Senere blev jernloddet erstattet af en træblok. Saron blev solgt i 1927 til Holstebro, hvor den blev brugt på Storåen.

Kr. Bak havde en rambuk på sin lille motorbåd Søblomsten. For at dette lille fartøj ikke skulle kæntre med rambukken monteret, stabiliserede man båden ved at fastgøre en anden jolle på siden af den. Dette blev gjort på den måde, at man lagde et par bjælker tværs over begge både, hvortil begge både blev surret fast. I Søblomsten havde man et lille spil til at trække rambukken.

I 1919 købte de en gammel brugt drivkvase, der hed "Gideon". Den sejlede **Kr. Laursen , Kr. Jensen,**

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Jens Nikolaj og Kr. Bak med. Der stod en 6 hk. "Dan Motor" i den. Det var en dæksbåd med kahyt og styrehus, og en stor ålekam. Den var klinkbygget af eg. Sømmene var af kobber. Der var mast og sejl til den. Sejlene blev brugt, når de skulle fragte blanke ål til Glyngøre om efteråret. Jeg husker ikke om de havde rambuk, men det har de nok haft.

I 1925 eller 1928 fik de bygget en ny båd i Struer. Det var også en dæksbåd. Den fik navnet Mågen og blev leveret med en 15 hk. Vognsgård og Nielsen motor, som havde magnettænding. Den var derfor ret vanskelig at starte. Dette var måske årsagen til, at motoren i "Mågen" senere blev skiftet ud med en 15 hk. "Grenåmotor".

Christian Bendtsen, **Anders Bendtsen**, **Kresten Sørensen** og **Laurids Hurup** sejlede med den. I 1927 fik de bygget et penalhus hos **Johannes Christensen** i Bremdal. Den fik navnet Ternen. Den var kravelbygget og havde krydser hæk samt en 15 hk. Vognsgård og Nielsen glødehoved motor. Jeg tror nok, **Erik Jensen**, **Jeppe Thagaard** og far regnede med, at de skulle have den at sejle med den, men det blev **Peder Jensen**, **Kresten Jensen**, **Frimodt Poulsen** og **Kr. Bak**, der gik om bord i den. De førstnævnte måtte så nøjes med at sejle med Gideon. I de 5 år, jeg fiskede i "kompagniet" som karl for farbror **Chresten Poulsen** sejlede jeg med Gideon. Først i 30'erne, vistnok i 1934, fik de bygget endnu et penalhus hos Johannes Christensen i Bremdal. Den fik navnet Håbet og havde en 20 hk. Vognsgård og Nielsen glødehoved motor. Den fik fars bådelaug at sejle med.

Mågen blev solgt i 1943 til **Marius Nielsen**. Far blev sognerådsformand i 1933, derfor fik han en karl til at passe sin plads i kompagniet. Den første karl han havde var Jeppe Thagaards søn **Viggo Jeppesen**. I 1943 købte **Hans Poulsen** (Chresten Poulsens søn, min fætter) fars part i kompagniet. Han havde i forvejen sin fars part. **Anders Bak**, der havde overtaget sin fars part, købte **Kristian Jensens** part, og redskabshus. Disse to fætre slog sig sammen. Anders Bak havde en lille motorbåd, der hed "Knold". Den brugte de til at røgte ruser med. Når der blev handlet garn, var det almindeligt, at ålepladserne fulgte med.

Kr. Bak havde også en fladbundet kåg. Den blev kaldt "æ stuer kog". Engang som stor dreng omkring 1920, var jeg med den til Oddesund for at laste en vognladning fiskekasse træ, som skulle sejles til Humlum. Den store kog blev brugt fordi den kunne tage en ordentlig ladning træ. Træet blev lagt op ved enden af "Det hvide Hus", hvor man stod og slog kasserne sammen. Man brugte så vidt muligt returkasser til at sende sild til Tyskland. Der kom af og til en vognladning tomme kasser fra Tyskland til Oddesund, som vi skulle læsse af.

To gange ildebrand i et redskabshus.

I 1915 brændte der et redskabshus. Jeg var kun 6 år gammel og måtte derfor ikke komme ned at se branden. Det var et stort hus, hvor flere fiskere havde deres redskaber. **Jens Jensen**, Post havde et rum i den ene ende af huset. Ilden opstod ved, at **Kr. Bak** og hans makker havde terniseret noget garn, som de havde hængt til tørring over et kar. Snoren, som garnet hang i, knækkede, og garnet faldt ned i karret. Herved var der formentlig opstået selvantændelse, hvilket man mente var årsag til branden. Redskabshuset blev genopført på samme sted og med næsten samme indretning. Dette hus brændte 15 år senere den 3 juni 1930. Ilden var også den gang opstået ved selvantændelse i terniseret garn. Min far og jeg havde terniseret 7 kg. garn. Det blev lagt i en dynge og overhældt med tenis flere gange, for at det ikke skulle blive for varmt. Meningen var, at vi skulle have garnet spredt ud, inden vi tog hjem. Der kom imidlertid en meget kraftig tordenbyge. Da den var drevet over sagde far, at vi hellere måtte se at komme hjem, inden den næste tordenbyge kom. Vi glemte derfor at få garnet spredt ud, og var således formentlig selv skyld i, at der opstod selvantændelse. Om aftenen brændte huset. Under branden eksploderede en petroleumstønde, der lå ved nordenden af huset. Den fløj 2-300 meter væk, men det var så heldigt, at den fløj i modsat retning af det sted, hvor folk stod og iagttog branden.

Huset blev ikke bygget op igen, efter at det var brændt for anden gang. Der blev bygget mindre huse til erstatning for det brændte. De hvide huse lå, hvor tjæreværket nu ligger.

Fremstilling af nye garn.

Til erstatning for de garn der var brændt, skulle der fremstilles nye. Dette blev gjort i "æ barak" på Grønnevej. Under oprydning her, lå der her en hel del gamle ålenarværk, som der skulle ryddes op i. Vi kørte 10 "støwtfulde" ned til "Met Post". Hun brugte det til at fyre med under vaskekedlen. Der var stor travlhed med at få garnet monteret. Vi fik noget af garnet fra "Uglev Netfabrik" og noget fik vi fra "Utzon" i København. Garnet fra København kom gerne med rutedamperen "Mathilde" til Lemvig. På turen fra København lagde Mathilde først til i Skive. For at vi kunne få garnet så hurtigt som muligt hentede **Jesper Petersen** i Lemvig, som vi købte garnet igennem, garnet i Skive. Herved kunne vi få det en dag tidligere. Det meste af garnet skulle terniseres. Vi stod i et gammelt hønsehus hos **Chresten Poulsen** og varmede ternisen på en primus. Efter terniseringen blev garnet kørt gennem en vridemaskine og derefter lagt ud på marken ved siden af barakken. Her skulle det ligge til tørring et par dage. Vi havde en del drenge og piger til at hjælpe os med at skyde tælle på garnet. Jeg tror de fik 20 øre for hvert opslag. Et opslag svarede til husets længde. Det reb vi brugte til tælle skulle "slæbes", for at det ikke skulle danne kinker efter monteringen. Slæbningen af reb var

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

også noget drengene og pigerne kunne udføre. Det foregik på landevejen mellem svinget (hovedvejen) og banen (Østerbrogade i hele dens længde), hvor en længde reb blev rullet ud. Det blev så slæbt frem og tilbage på vejen mellem banen og svinget indtil kinkerne var væk. Der var ikke så meget trafik, at det kunne generе. Børnene fik også penge for at vinde nøgler eller fylde nåle. Vi fik tvisten i "klavser". Bøjlerne til ruserne fremstillede vi selv af spanskrør, som vi fik hjem i store bundter.

Bundgarnsalliancen for Nissum Bredning.

Fiskere fra Humlum, Venø, Oddesund Nord , Uglev, Tambohus, Jegindø og Sillerslev, der havde interesse i bundgarnsfiskeri i Nissum Brednings østlige del, havde på et tidspunkt efter første verdenskrig sluttet sig sammen i "Bundgarnsalliancen for Nissum Bredning". Den dækkede nordsiden af bredningen fra Oddesund Nord til "Muller Kost" (ved "Draget") og sydsiden fra "Gottrup Dal" til "Nissum Hage". Hver bundgarnssæson begyndte med, at der året før først i november blev indkaldt til et møde, der som regel blev afholdt på Uglev Kro. Her blev der nedsat et udvalg med repræsentanter fra de forskellige steder, hvor der var bundgarnslaug, der ville have garn i Nissum Bredning. Fra disse udvalgsmøder findes nogle referater. Min far var formand gennem mange år. Man havde på disse møder en bestemt procedure der skulle følges. Undertiden var der langvarig og livlig diskussion om tildeling af bundgarnspladserne, da indtjeningen var afhængig af, om man fik gode pladser.

Punkt 1. Optælling af de enkelte bundgarnspladser, der skulle fordeles.

Punkt 2. Ordning med Lyngs boerne. (Der var 3 bådelaug her, som havde den ordning, at de måtte besætte et vist vandområde udfor "Lyngs Land". De fordeltе selv pladserne indbyrdes).

Punkt 3. Valg af dirigent

Punkt 4. Valg af næste års udvalg.

Punkt 5. Eventuelt.

Et referat fra 1933, var nok ret typisk for, hvordan det er foregået. Den 18 november skulle der være mærket af på stranden, hvor staderne skulle stå. En trykt liste over bundgarnskompagnierne blev fremstillet. Denne liste blev lagt på stranden ved en pæl, eller under en sten. På udvalgsmødet var det bestemt, hvem der skulle mærke af de forskellige steder. Efter afmærkningen blev en fortegnelse over de forskellige bundgarnslaugs pladser tilsendt fiskerikontrollen. Efter nogle dages forløb fik laugene besked herfra om, at de kunne fordele pladserne indenfor alliancen. Der blev så afholdt et møde indenfor alliancen. Dette møde, som var det vigtigste, blev afholdt i december måned. Her blev de enkelte bundgarnspladser fordelt ved lodtrækning. Det var altid meget spændende, hvilke pladser man fik.

Der blev først lavet et kort over pladsere. Nr. 1 var altid den inderste på "Store Knæ". Det blev bestemt, hvor mange garn, der skulle være i hvert stade, hvor lange rad der måtte sættes, og hvor stor gennemsejling der skulle være mellem garnene osv. der var visse regler, der skulle iagttages. Det første der foregik på fjorden om foråret var, at der skulle mærkes af, hvor hvert garn skulle stå. Hertil blev der fremstillet nogle vagere. Hvert kompagni havde lige så mange vagere, som de havde garn. Mærkningen skulle foregå en dag med sigtbart vejr. Vagerne blev lavet af et stykke rusepæl på ca. 4 - 5 alen. I den ene ende af dette stykke pæl blev der fastgjort en pose med sten og et tov til forankring. Disse vagere blev kaldt isvagere. Der var ikke monteret flydemiddel (kork) på disse vagere. Længden af forankrings tovet blev tilpasset således, at pælen stod opret i vandet, når den var kastet ud. På toppen af pælen blev der sat en lille blikplade, hvorpå der var præget et nummer.

Lodtrækningen om pladserne foregik på den måde, at der blev skrevet 2 sæt nummererede sedler, med lige så mange numre, som der var garn. Disse to sæt numre blev lagt i hver sin hat. Ved første lodtrækning blev der trukket lod om, i hvilken rækkefølge numrene skulle trækkes. Ved anden trækning trak man lod om pladserne i den rækkefølge, der var bestemt af den første lodtrækning. Efterhånden som garnpladserne blev trukket ud, blev vedkommendes navn skrevet på det kort, der var lavet over området. Man fik herved et kort, hvorpå alle bundgarnspladser var indtegnet.

På Jegindø havde de også en bundgarnsalliance. Den dækkede området øst for Oddesund, Kaas Bredning og "Sildedrættet" ved Kås. Jegindø boerne havde en anden måde at trække lod på. Den der trak nr. 1 fik lov til at vælge først o.s.v. Hver mand fik, efter at have trukket sit lod, fem minutter til at bestemme, hvilken plads han ville have. Vi var med ved lodtrækningen der et år, men vi var ikke så heldige. Til efterårsfiskeriet skulle der også mærkes af på de steder, hvor vi ville sætte vore ruser. Denne afmærkning skulle være tilendebragt inden den 15 august. De der var lodsejere (de der havde jord ned til stranden) havde formelt fiskeretten ud til midtstrøms. Denne ret blev ophævet engang i 1960'erne. Lodsejerne, eller de, der havde lejet af lodsejerne, skulle afmærke med sorte flag. Afmærkningen i Vester Bredning foregik på følgende måde: Den dag der skulle mærkes af, kom alle de både, der skulle mærke af de forskellige steder, til Oddesund Nord. Her fik de nummermærker udleveret. Aftenen i forvejen var "fyrlinjen sejlet af". D.v.s., at en udvalgt båd havde, medens det var fyrklart og man kunne se fyret på Thagård Bakke, gennemsejlet Nissum Bredning på nord- og sydsiden af den grønne fyrvinkel. Med passende mellemrum havde de sat vagere for at markere, hvor langt ud fra stranden man kunne sætte garn uden at generе skibe i sejlrenden.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Der foregik på den tid en omfattende udplantning af rødspætte yngel fra Thyborøn området og østpå i fjorden. De fiskekvaser, der "udplantede" denne yngel, sejlede som regel om natten. Efter sigende var de slemme til at skyde genvej. Ifølge fiskeriloven kunne det visse steder efter nærmere bekendtgørelse bestemmes, at der på den yderste pæl nærmest sejlrenden, skulle være anbragt en tændt lygte med violet glas. Vi havde ofte, specielt på grund af de omtalte sejladser med fiskekvaserne, hængt petroleumslygter på de yderste pæle ved sejlrenden. Disse lygter fyldte vi petroleum på, hver gang vi røgtede garnene. Mærkningen af garnene foregik på den måde, at vi havde nogle bestemte mærker (sigtelinjer til punkter på land) for yderpunktet af hver stade. Fra dette sted og indefter blev garnene afmærket med et langt stykke reb på 200 favne i længde. 150 favne til rad, 25 favne til hoved og 25 favne til gennemsejling. Prammen blev lagt ved den inderste hovedbøje. En mand blev i prammen, for at bolde den på plads ved bøjen. Rebet blev sejlet ud i hele dets længde. Når rebet var stramt, og havde den rigtige retning, skulle ham der sad i prammen række en åre op som tegn til, at en bøje med garnnummer kunne sættes. Fra denne bøje blev næste garnlængde på 200 favne målt ud o.s.v. Når alle pladser var mærket af, kunne man begynde at sætte pæle.

Fiskerhuse, -både og personers tilhørsforhold.
Peder Jensen købte i 1927 **Jens Nicolaj Christensens** plads i kompagniet og bekostede selv nye bundgarn og ruser. Jens Nicolaj beholdt selv det garn han havde brugt i kompagniet. Han havde sine redskaber i den sydlige ende af "Det Hvide Hus", som brændte i 1930. Han havde købt nogle ålegarn af **Jens Jensen** fra Oddesund Syd. Med disse garn fulgte retten til nogle fiskepladser. Det var nok mest for at få fiskepladserne, at han købte garnet. Jens Nicolaj fiskede sammen med sin søn **Peder Christensen** (Pe Laj – Nikolajs Peder), **Johannes Christensen** og **Kresten Kjeldsen**. De købte et penalhus af fisker **Anders Kirk**. Senere fik Jens Nicolaj bygget et penalhus hos **Johannes Christensen** i Bremdal. Båden fik navnet Krista opkaldt efter hans datter Krista. Et penalhus er øgenavnet for den bådtype, som var den mest brugte til fiskeri i den vestlige del af Limfjorden.

Fiskeriet var ret godt sidst i 1920'erne. Der blev derfor bygget flere redskabshuse. Det forhold, at det hvide hus var brændt ned til grunden satte også gang i byggeriet.

Jens Nikolaj fik bygget redskabshus i 1930. Det hus er det nordligste af redskabshusene. **Peder Jensen** byggede redskabshus samme år fælles med sin bror **Kaj Jensen**. Deres hus var under bygning da det hvide hus brændte. Kaj var med i andet kompagni, sammen med **Mads Bak**, **Jens Bak** og **Verner Jensen**. Sidstnævnte havde redskabshus sammen med sin far **Christian Jensen**. Deres hus var det sydligste af redskabshusene. Det blev bygget i 1926. Da Christian Jensen ophørte med fiskeri og sønnen Verner overgik til andet arbejde under anden verdenskrig, overtog **Anders Bak** dette redskabshus.
Andet kompagni byggede redskabshus i 1925 (1928). Det var et redskabshus, som **Kr. Sørensen** havde haft, da han fiskede fra Handbjerg. Brødrene Kresten- og **Søren Sørensen** var oprindeligt med i Andet kompagni, men udgik af det. Kaj Jensen og Verner Jensen kom ind i stedet.
Tredje kompagni bestod af Jens Nikolaj Christensen, hans søn Peder Christensen (Pe-Laj) og Johannes Christensen og senere Kresten Kjeldsen.
Kr. Bak og **Frimodt Poulsen** byggede redskabshus lige nord for, hvor det hvide hus havde stået, og far og **Chresten Poulsen** byggede lige syd for brandtomten. Alle husene stod på murede piller, for at vandet ikke skulle gå ind i husene under ekstrem højvande. **Christian Bendtsens** og **Anders Bendtsens** redskabshus blev bygget omkring 1913. Der er senere bygget et stykke til det. (Det er det hus som Anker og **Kr. Sørensen** har nu og som er overtaget og under renovering i 1999 af en søn af Kristian Sørensen).

Isning af fisk.
Far havde en fladbundet kåg, som han havde haft fra dengang han begyndte fiskeriet sammen med sin far ved Jeppes Led. Denne kåg blev brugt til at transportere is fra ishuset ved fiskerlejet i Humlum til Oddesund Syd, hvor dagens fangst blev afsat. Under denne transport var isen dækket godt til med en presenning. Når vi kom i havn med fangsten, blev sildene vejet af. Der kom 25 pund i hver kasse. På broen var der to decimalvægte til afvejning af fangsten. Isen var i kvadratiske stykker ca. en alen i firkant og omkring 6 tommer tyk. Den blev smidt fra kågen og op på broen, hvor den blev knust med en trækølle. Der kom en skovlfuld is i hver kasse ovenpå fisken.
Først i 30'erne fik vi bygget et ishus i Oddesund Syd, den var støbt op i cement. Der var kommet regler om, at man ikke måtte bruge is fra ferskvandsdamme o.l. til fisk. Vi skulle bruge is fra et isværk. Fiskehandlerne fra Struer fik også bygget ishus i Oddesund. Begge ishuse lå på havneområdet ved siden af hinanden. De var bygget helt sammen og er for længst revet ned. I 1935 blev der oprettet fiskeauktion i Oddesund Syd. Det var **Jesper Petersen**, Lemvig og **Kr. Sørensen**, Humlum, der var auktionarius dernede. Fiskeauktionen gik i 5 år indtil anden verdenskrig brød ud. Den blev da solgt til fiskehandlerne i Struer, som aftog fangsterne indtil der blev lavet andels fiskeriforening i Struer i 1947.

Fiskeredskaber, bødning og tjæring af garn.
Med årene kom der flere og flere forbedringer, som gjorde arbejdet med fiskeriet lettere. Bådene blev større og motorerne fik flere hestekræfter. Desuden

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

var motorerne monteret med en spilkop, der kunne tilkobles og bruges til at hive rambukkens lod. Senere fik de monteret spil til at tage pæle op med. Også arbejdet med garnet blev lettere. På den nederste kant af garnet, nedertællen, var der bundet synk. Oprindeligt var disse synk cementsten, der var bundet til garnet for at holde det ved bunden, så fiskene ikke skulle svømme under garnet. Disse cementsten støbte fiskerne selv. I midten af stenen var der et hul, til at fastgøre den strop, der blev brugt til at binde stenen fast til garnet. Det var imidlertid besværligt med disse cementsten, fordi de skulle afmonteres fra garnet hver gang det skulle tjæres. Man gik senere over til at bruge synk af jern eller bly. De stropper der holdt stenene på plads blev kaldt "stenstropper". De var lavet af 8 m/m tov, i ca. 1 meters længde. Der var splejset et øje i den ene ende af tovet. Cementstenene blev ved støbningen forsynet med et mærke (bogstav), så man kunne se, hvem synkene tilhørte. Omkring 1927 begyndte man at bruge synk af jern. Herved var man fri for at afmontere synkene, når garnet skulle tjæres. De første "jernklanter", som de kaldtes, fik vi fra Store Heddinge. Det var jernstykker med hul i, som skulle trækkes ind over nedertællen og syes fast derpå før garnet blev monteret. Far lavede en model til jernsynk i træ. Den blev sendt til jernstøberiet i Holstebro, hvor de fremstillede en støbeform til jernsynk. Det kostede 20 kr. for at få lavet en sådan form. Et jernsynk vejede ca. ½ kg. Vi fik mange af dem. De blev sendt fra jernstøberiet i sække med 100 stk. i hver og blev leveret pr. bane. Synkene blev syet på nedertællen med tvist, der var ferniseret. Der var ca. 1 ½ alen mellem hvert synk. Jeg har set, at man sommetider brugte simmelsgarn (tjæret hampegarn) til at sy synk fast med.

Det meste af garnet blev tjæret hvert år. Det var ofte slidt, hvor det havde stået og skamfilet op ad en pæl. Disse tynd slidte eller hullede steder i garnet kaldte man "pælesteder". Her skulle der sættes et nyt stykke garn ind. Raddene skulle sommetider "skares" langs den øverste kant, fordi garnet rådnede på det stykke der af og til stod i fri luft. Det var altid den øverste del af garnet, der var mest udsat. Selvom garnet blev tjæret, kunne det ikke holde evigt.

Man tjærede garn, ved at varme tjæren op i en stor kedel. Når tjæren var varm nok blev garnet dyppet i den varme tjære. En af ulemperne ved brugen af tjære var, at garnet kunne få så meget tjære, at det kunne ligge og gro sammen i dyngerne inde i huset, når det om vinteren var oplagret. Det kunne være svært at få rykket fra hinanden, når det skulle ud igen om foråret. En sådan sammen groet dynge garn kaldte vi "en pandekage". Det blev lettere at have med at gøre, da vi begyndte at bruge fiskeritjære, som var kultjære, hvor noget af begen var fjernet. Fiskeritjære blev tyndet op med tjærolie. Dette tjæremiddel skulle ikke varmes op inden brug.

Da vi brugte bomuldstwist, havde garnstørrelsen betegnelsen 12/9, 12/12 , 12/15 og 12/18. Vi brugte 12/12 til at bøde med og 12/18 til at skyde tælle til med. Det blev altid ferniseret. Hvis bomuldstwisten ikke blev ferniseret, kunne det ikke holde en hel sommer uden at rådne. Betegnelserne havde noget med antallet af tråde i de enkelte spundne garn i twisten at gøre.

Når vi bødede garn, havde vi forskellige benævnelser på det der skulle repareres. En streng (tråd mellem to masker), der var i stykker, kaldtes for "en jenling". To strenge, der var i stykker, kaldtes for "en tvilling". Flere strenge, der var i stykker, kaldtes "en rift". Vi brugte betegnelsen "en lille rift" eller "en stor rift". Når vi bødede et ålevod brugte vi en speciel slags tvist. Vi kaldte det "vådtvist". Det var slået på en anden måde end almindeligt tvist. Vådtvisten blev "barket" og ikke ferniseret. Til "barkning" blev der brugt "katiko", som skulle røres ud i varmt vand. Vi fyrede op under barkekedlen, og når "katikoen" var smeltet, lagde vi vådtvisten i kedlen. Her skulle det ligge en nat over, hvorefter det blev trukket op og hængt til tørre.

Fiskegarn blev altid købt færdig bundet fra fabrik. Kun til mindre reparationer kunne det ske, at vi selv bandt garn. Der blev oprettet en indkøbsforening for net og desliger i Fredericia. Den hed Aktiv, men der var ikke mange Humlum fiskere der blev medlemmer.

Til omkring anden verdenskrig var bundgarns raddene småmaskede, med en maske størrelse ikke over 40 mm. Det viste sig, at man godt kunne bruge helt op til 80 mm. maskestørrelse. Fiskeriet blev ikke ringere af det. Senere brugte vi "strengerad", lavet af tyndt kokosreb, med 12 tommer mellem strengene. Vi kaldte dem "funkisrad" og de fiskede mindst lige så godt som garnrad. Ved brug af strengerad kunne vi have op til 5 favnes afstand mellem bundgarnspælene. Til garnrad havde vi kun 3 favne mellem pælene. I strimmelrad blev der ingen "pælesteder".

Det var en stor lettelse, da nylon garn nogle år efter anden verdenskrig kom på markedet. Disse garn var noget dyrere i anskaffelse, men det havde den fordel, at det ikke rådnede. Det var derfor ikke nødvendigt at tjære eller fernisere det. Nylon twist til at reparere med, fik vi i ruller. Det hed spun nylon og kunne fås i forskellige sværhedsgrader, nr. 6, 8 eller 9. Nr. 6 brugte vi til at bøde med og nr. 9 til at "skyde tælle til" med (sy reb til foroven og forneden på garnene).

Bundgarnspæle.

I 1930'erne begyndte vi efterhånden at imprægnere bundgarnspælene, hovedsageligt for at beskytte dem mod pælorm. De blev smurt med "patentmaling". I begyndelsen smurte vi dem med pensel, men da det var ret langsommeligt, gik vi over til at sprøjte malingen på. Før påsprøjtning

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

blev den tyndet op med terpentin. Patentmaling er det samme som den bundmaling, der bliver brugt til at male bådene under vandlinjen for at hindre skaldyr og koraller i at sætte sig fast. En gang imellem skulle pælene renses for snegle eller koraller. Der kunne sidde et tykt lag koraller på dem. Vi rensede dem med en almindelig kulskovl, som var monteret på en skaft. Jævnligt fik man nye ideer, som lettede arbejdet ved fiskeriet. F.eks. opdagede vi, at det var meget lettere at slæbe pælene hjem fra bredningen, når vi rullede dem sammen i et stort bundt. Herved blev vandmodstanden væsentligt mindre. Jeg mener, at den idé kom fra Jegindø. Vanddybden i Vester Bredning var omk, 10-11 alen. I 1934 var prisen på ruspæle 2.05 kr. for pæle på 16 alen, 1,85 kr. for 15 alen og 80 øre for 9 alen. En ruspæl kunne holde ca. 10 – 15 år. De blev for det meste leveret pr. bil. Enkelte gange blev de leveret pr. bane.

Skibstilsynet.
Omkring 1930 kom der regler om, at alle både, der havde motor, skulle have påmalet nummer og navn. Bådene blev undertiden indkaldt til syn af skibstilsynet. Lanterner og redningsbælter var lovpligtigt udstyr i bådene. Der var én lanterne og én redningskrans i alt ved fjorden. Lanternen havde **Bendt Bendtsen** lavet af træ. Der stod en petroleums lampe i den, og den var monteret med rødt og grønt glas. Den gik på omgang, hver gang en båd blev indkaldt til syn.

Afsætning af fangst.
I sildesæsonen var der som regel sild nok fra fiskerlejerne i Tambohus, Oddesund Nord og Humlum til at fylde en hel jernbanevogn for afsendelse til Tyskland. Silden blev enten solgt til fast pris eller sendt i kommission til fiskeauktionen i Eckernførde. Opkøbere kom fra Tyskland. De boede på Schous Hotel i Struer, og rejste hver morgen i sildesæsonen med toget til Oddesund. Foråret 1931 blev nogle af vi unge fiskere fra Humlum og Tambohus inviteret til Eckernførde af firmaet Neumann, Hoppe und Reese. Det var en god tur. Vognmændene **Aurelius Frost** og **Karl Edvard Jensen** kørte med os. Deltagerne var: **Kaj Jensen**, **Peder Jensen**, **Verner Jensen** og hans far **Kristian Jensen**, **Jens Bak** og jeg. Fiskeimportørerne Neumann og Hoppe, som vi boede hos, var selv med rundt på egnen. Vi besøgte bl.a. et sted 50 km. syd for Kiel, som de kaldte "Ugleissee" . Det var en skøn tur. Året før havde en del af de ældre fiskere være på den samme tur.

Sidst i 30'erne var der nogle år, hvor sildefiskeriet delvist svigtede i Limfjordens vestlige del. I Ringkøbing Fjord var der derimod mange sild. Når slusen var lukket, kunne sildene ikke komme ind i fjorden. De kunne da stå i tykke stimer helt op til slusen.

Nogle af fiskerne fra andet og tredje kompagni i Humlum tog til Ringkøbing Fjord for at fiske med bundgarn. Her var der ikke lodtrækning om pladserne. De der kom først til en bundgarnsplads fik den. Ingen måtte dog begynde at sætte pæle inden den 15 april kl. 9.00. På dette tidspunkt lå fiskerne ude på pladserne klar til at sætte pæle og garn. Jeg ved ikke hvor meget de fik ud af det, men det var kun et par år de fiskede der.

Kresten Joachim Trudsø Poulsens livsforløb som fisker.
Allerede som 11 årig kom jeg ud at tjene i Over Bredalsgård hos **Jeppe Jepsen** og **Christiane Christensen**. Sidstnævnte var født i Stokkendal i Humlum sogn. Her var jeg 5 somre og én vinter. Indtil konfirmationen var jeg hjemme i vinterhalvåret. Efter konfirmationen tjente jeg således et år i Over Bredalsgaard. Som 16 og 17 årig tjente jeg i Brasholm i Ølby hos **Frands Christensen Dahl** og **Jensine Olesen**. Jensine var født i Drosvad i Resen sogn.
Efteråret 1927, hvor jeg blev 18 år i december, kom jeg hjem for at fiske. Jeg blev fiskerkarl hos min farbroder Chr. Poulsen. Denne plads havde jeg i 5 år. **Peder Jensen** havde haft denne plads i et par år.
I november 1933 var jeg færdig som karl hos farbror **Chresten Poulsen**. Hans søn Hans fik pladsen. Min fætter **Poul Vester Poulsen** og jeg, købte en ny sjægt hos en bådebygger i Nøreng i Durup på Salling. Den kostede 125 kr. Bendt Bendtsen syede et sæt sejl til den. Vi havde fået lavet et "stel" nedgarn, som vi fiskede med den følgende vinter. Poul og jeg havde et sæt ålegarn hver, som vi ville sætte ud det følgende år. **Aksel Jensen** spurgte om ikke vi skulle slå os sammen og anskaffe nogle flere garn. Vi blev enige om, at vi ville have 5 ålegarn hver. Nu var det sådan, at det ikke var let at få nogle ordentlige pladser at sætte ålekruser på. Det store kompagni havde sat sig på de bedste pladser, og de tålte ikke gerne, at andre kom dem for nær. Der var nogen snak om, at vi kunne komme med i det store kompagni, så de blev 15 mand i stedet for 12, men det kunne der ikke blive enighed om. Vi måtte derfor finde nogle pladser, som de ikke ville benytte.
Som nyetablerede måtte vi begynde helt fra bunden. Garnet monterede vi selv og pælene købte vi fra Virklund Savværk ved Silkeborg hos en mand, der hed **Marius Kristensen**. Han skulle have betaling kontant. Pengene fik han på en veksel i Silkeborg Bank. Renterne på vekslen betalte han. Vi betalte, når vi fik en indtjening. Motorbåd købte vi på Jegindø af en mand, der hed **Søren Nord**. Den var 9 år gammel og udstyret med en 9 hk. Vognsgård og Nielsen motor med magnettænding. Båden hed Omega, men vi fik den døbt om til "Viben", for ikke at risikere, at den skulle få et øgenavn. Prisen for båden var 1100 kr., som vi lånte i sparekassen. De skulle afdrages over 6 år. Viben havde et stort styrehus, men var uden kahyt. Aksel og Poul brugte båden til fiskeri med "ned" ved Thyborøn dette

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

forår. De sov i styrehuset. Om dagen blev køjetøjet lagt i forenden af båden. Senere byggede vi en kahyt, som kunne afmonteres, når der skulle røgtes ruser. Spil og rambuk fik vi fremstillet hos **Peder Post**. Træet til rambukken fik han fra Strandbjerg Skov. Ankre, jernringe og en stige til at træde pæle ned med fik vi lavet hos **smed Bommer**. Ankertrosserne købte vi hos reblager Skallerup i Struer. Garnet fik vi fra Uglev Netfabrik. Rusebøjlerne lavede vi selv. Hoved enderne til ruserne, der var håndbundne, fik vi hos **Jesper Peitersen** i Lemvig. Senere blev hoved enderne leveret maskin bundne. En del af garnet blev fernisseret inden det blev tjæret.
Det første år havde vi ikke så gode fiskepladser. Vi måtte tage til takke med pladser udenpå de etablerede fiskeres steder, på "Bjerg Hage" og på "Kleppen". Desuden havde vi en stade langt ude i "Æ Skrat", og et par garn ved Oddesund. Efteråret 1933 fiskede vi for 3954,54 kr., og fik udbetalt 1092,42 kr. pr. mand. Foråret 1934 begyndte vi med bundgarn i Nissum Bredning. Ved lodtrækningen fik vi den inderste plads ved "Røverstuen" og den inderste ved "Louen". Det var ret gode pladser. Ved Louen var der noget lavt vand. Der skulle derfor bruges en del korte pæle og tilsvarende "grundt" rad.
Dette rad fik vi senere lavet nogle ruser til, så det kunne bruges til efterårsfiskeriet efter ål ved nordenden af Venø. Her var der en meget bred grund, hvor der kunne stå fem garn på stribe. Det blev en god stade, hvor vi fangede hovedparten af vort ålefiskeri. En stenet bund var der her, hvilket sled på ruserne, hvor de lå an mod bunden. Der skulle derfor monteres et ekstra lag garn på undersiden af ruserne for at de ikke skulle blive slidt igennem.

Poul Vester og jeg benyttede "æ swot hus", som redskabshus indtil vi efter 2'den verdenskrig fik bygget vort eget redskabshus ved fjorden. I 1935 købte vi et nyt ålesnurrevod i Lundø. I 1937 fik vi nyt styrehus og en ny Vognsgård og Nielsen motor på 10 hk. lagt i Viben. På samme tid fik vi et åletrawl med skovle til at spile trawlet ud med. Det havde været forbudt at bruge åleskovlvod i Limfjorden, men i 1936 blev det tilladt. Vi fiskede med åleskovlvod om sommeren hovedsageligt om natten. Efter få år blev det kun tilladt at fiske med disse vod hver andet døgn, mandag onsdag og fredag fra kl. 8 morgen til næste morgen kl. 8.
Under krigen var der stærk rationering på petroleum og fiskenet. Vi kunne få nogle få kilo fiskenet til reparation samt lidt twist. Der skulle ansøges om dette hos fiskerikontrollen. For at strække olierationerne slog bådelaugene sig sammen og skiftedes til at sejle, når vi røgtede bundgarn. En del fiskere gav sig til at fiske muslinger, som blev leveret til muslingefabrikken i Oddesund Syd. Nogle tog arbejde i brunkulslejerne, eller ved anlæggelsen af flyvepladsen i den vestlige del af Klosterheden i Rom sogn. I 1944 fik vi bygget et penalhus hos **J. Laursen** i Struer. Den blev udstyret med en 22 hk. Hundested motor og fik navnet Bredal Vig. Prisen var 21.000 kr. Det år fiskede vi så godt, at vi kunne betale den uden at låne.

Bådene lå for svaj ved en pæl, et stykke ude på fjorden, der var ingen havn ved Humlum Fiskerleje før efter krigen 1945.
Når forårsfiskeriet med bundgarn i løbet af juni måned var overstået, skulle bådene efterses og males. Vi sagde, at de skulle kølhales. Forstranden ved fiskerlejet var tidligere så bred, at bådene kunne stå på stranden neden for husene ved normal vandstand. Vi hjalp hinanden med at sætte bådene på land. De små både uden motor, røgtejollerne og sjægtene, kunne vi trække op på ruller, som blot bestod af en rund pæl f.eks. en stump af en ruspæl. Vi bandt et stykke reb i stævnen på båden. En fire-fem mand kunne hive en båd på land ved at hale i rebet. Når de større både blev trukket på land, brugte vi et spil. Vi havde nogle patentruller til at placere under bådens køl. Disse ruller flyttede vi fra agter til for efterhånden, som båden kom op på stranden. For at holde balance i båden under ophivningen bandt vi en lang ruspæl tværs over båden. En mand på hver side af båden kunne så holde den på ret køl medens den blev trukket op. Når båden var trukket på land blev der til afstivning lagt et par tjæretønder til siderne af den. Skulle den stå på land i længere tid, blev jernrullerne skifter ud med træklodser Alle både blev trukket på land om vinteren. Det samme var tilfældet med den anløbsbro, vi havde.

Uheld, Forsikringer.
Den 17 november 1945 fik vi en hård nordøsten storm, hvor nogle af bådene ved Humlum fiskerleje forliste. Bådene rev sig løs og drev ind på stranden. **Kristian Baks** og Anders- og **Johannes Bendtsens** både forliste totalt. Vores båd Viben sank, men vi fik den repareret igen. Vores nye båd "Bredal Vig" og **Jens Bak**'s "Metha" blev sejlet til Venø Havn. Der var ingen der havde forsikret. Senere blev der dannet en forsikringsforening i Nykøbing for både på Limfjorden. Ikke alle blev medlemmer. Det var ikke normalt for fiskere at have forsikringer.
Efter denne katastrofe ansøgte vi staten om at få anlagt en havn ved Humlum, men fik afslag. 200 meter nord for redskabshusene var der en stor grusgrav, som var fremkommet under krigen, da man havde taget grus her til bygning af de tyske bunkere. Vi forsøgte med håndkraft at grave en rende ind til denne grusgrav, men måtte opgive. Gruskompagniet tilbød, at grave indsejlingen og uddybe havnen, hvis vi ville betale 2 % af vores afsætning. Dette tilbud gik vi ind på. Beløbet blev trukket fra vore afregninger. I 1947 fik vi dannet en andelsforening i Struer, hvor vi alle blev medlemmer. Den fik navnet "Fiskernes andelsforening for Struer og Omegn", forkortet til: Struer Fiskeeksport". Hertil leverede vi al vor fisk

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

og fik ret gode priser. Vi havde købt fiskehandler **P. Things** forretning. Hans svigersøn, Rønn, var den første bestyrer. Han døde ret pludselig, kort tid efter. Herefter fik vi en bestyrer, der hed **Rantzau**. Der var en valgt bestyrelse. Den første formand var **Aksel Dam**, der var fisker i Struer. Senere blev **Kaj Jensen** fra Humlum formand. Jeg var i bestyrelsen i flere perioder. En overgang havde vi medlemmer på Jegindø, men de oprettede deres egen fiskeauktion. Andelsforeningen blev ophævet omkring 1970. **Jensby** på Tambohus var da bestyrer, og han købte forretningen.

I 1950 trak fiskerne fra Humlum sig ud af Struer Fiskeriforening, og dannede Humlum Fiskeriforening, hvor **Kaj Jensen** blev formand. Jeg var kasserer i mange år. En del medlemmer fra Oddesund Nord var også med. I alt var vi ca. 50 fiskere i denne fiskeriforening.
Vinteren 1950 fiskede **Aksel Jensen** og jeg muslinger i Skive Fjord og Louns Bredning. Fiskeriet udgik fra Skive havn, hvor vi leverede til et muslingerenseri, der var ejet af Struer Fiskeeksport. Muslingerne blev eksporteret til Frankrig. På en dag kunne vi fiske ca. 90 til 100 sække muslinger. Prisen var ca. 3 kr. pr sæk. Hver morgen og aften rejste vi med toget mellem Humlum og Skive. Der var en del fiskere fra Struer, og tre både fra Venø som gjorde det samme. Venø fiskerne boede i bådene, da de ikke kunne komme hjem om natten. Undertiden fiskede vi søstjerner om vinteren. Om sommeren fiskede vi med åleminer eller åletrawl. Midt i 50'erne solgte vi Viben og fik bygget en båd hos bådebygger Madsen i Struer. Der kom en 20 hk. "Buck Dielsel" i den . Den fik navnet "Vigen", men vi kaldte den "Sputnik". Vi brugte den til rusefiskeri. Om foråret fiskede vi med bundgarn sammen med Peder- og **Kaj Jensen**. Hans Poulsens bundgarn havde vi nogle år, da han blev kæmner i Resen-Humlum kommune. For disse garn fik vi halvdelen af indtjeningen. I 1960 solgte **Hans Poulsen** sine garn til ***Poul Christensen***, der blev gift med min søster Poulas datter Kirsten. I 1964 holdt Poul Wester op med fiskeriet og flyttede til Ikast. Vores båd "Bredal Vig" blev solgt til **Aksel Mogensen** fra Lihme for 24.000 kr. **Aksel Jensen** havde lavet en hel del sommerruser (kasteruser), som han ville fiske med om sommeren, og dem kunne han bruge ene mand. Nu stod jeg pludselig uden makker. Aksel købte Pouls og min part i "Vigen". Jeg søgte arbejde flere steder. **Anders Bak** ophørte med fiskeriet samtidig. Han var fra sin ungdom udlært tømrer og fik fast arbejde hos **bådebygger Madsen** i Struer. Da jeg ikke havde garn nok til en part, blev resultatet, at jeg lejede Anders Bak's garn og kom med brødrene Anker og Kresten Sørensen, sammen med **Kresten Kjeldsen**. Anders Bak skulle have 25 % i leje af sin part af garnet. Denne ordning varede i to år. Herefter lagde Anker- og Kresten Sørensen garn til. De fik så de 25 % af min part. Vi fire fiskede sammen i 10 år indtil 1976, hvor mit aktive liv ved fiskeriet ophørte, og jeg gik på pension.

Personalia.
Småbemærkninger om enkelte fiskere:
Den første af de 12 fiskere, som var med til at danne det store kompagni, der gik ud af kompagniet, var **Kr. Laursen**. Han solgte sine garn til **Frimodt Poulsen**, da han i 1922 blev elektricitetsværksbestyrer på Humlum nystartede elektricitetsværk. I 1927 solgte **Jens Nikolaj Christensen** sin part i Kompagniet til **Peter Jensen**. Jens Nikolaj dannede derefter kompagni sammen med sin søn **Peder Christensen**, **Johannes Christensen** og senere **Kresten Kjeldsen**. Disse fik betegnelsen 3 kompagni. I 1938 eller deromkring, trak **Anders Bendtsen** sig ud af kompagniet for at fiske sammen med sin søn Johannes. De fiskede sammen i nogle år med bundgarn og ruser. Ved brugte de også engang imellem. Deres båd blev ødelagt i den hårde nordøst storm i 1945. Dette var nok den væsentligste årsag til, at Johannes kort tid efter flyttede til Skagen. Her fik han arbejde ved et bundgarnsselskab som karl. Anders Bendtsen og **Johannes Bendtsens** båd, som forliste i 1944 hed "Karen". Anders Bendtsen holdt op med at fiske, da hans kone døde i 1963. Han var da 75 år. I tiden mellem at Johannes rejste til Skagen og han holdt op, fiskede han en tid sammen med Johannes Kristensen, og senere sammen med Anker og **Christen Sørensen** som karl. I 1948 købte **Anker Sørensen** og Christen Sørensen det sidste af det store Kompagni af **Chr. Bendtsen**, **Chr. Sørensen**, **Laurits Hurup** og **Frimodt Poulsen**. Disse fire ældre fiskere "trappede ned" eller holdt op med at fiske. **Jeppe Thagaard** fik arbejde i Skagen hos en vodbinder.
Det var ikke alle fiskere i Humlum, der brugte bundgarn og ålekruser, der har altid været nogen, der fiskede med ålevod, flyndervod og ålekroge. I min barndom var der en del, der brugte sjægt med sejl og årer, men efterhånden fik de jo motorbåde. Nedfiskeri efter rødspætter foregik næsten altid med sjægt. De tog gerne ud kl. 4 om morgenen for at sætte garnene. Kl. 11 om formiddagen blev garnene bjærget. Tidligere skete det, at de "bøttede" henover nedene. En bøtte var en keglеformet træklump, der var sat på en stage, hvormed de slog ned i vandet. Denne dannede en vandstråle, som skræmte de rødspætter, der lå på bunden. På denne måde mente man at være i stand til at jage rødspætterne hen i nedene. Ved at ændre retningen på stokken kunne man i nogen grad bestemme retningen af strålen og derved få rødspætterne jaget i den rigtige retning.
Der var undertiden også fiskere fra andre egne, der fiskede fra stranden ved Bredalsgård. Fiskere fra Handbjerg og enkelte fra Helligsø har benyttet dette sted, som lå i læ for vestenvinden. Jeg husker én der hed **Johannes Pedersen**. Af fiskere fra Humlum, der fortrinsvis fiskede med ned var **Laust Jepsen**,

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

(Jeppe Thagaards far). Han havde en makker, der hed **Laust Tved**, som boede i et lejet værelse i Over Brødalsgaard. Han blev senere fiskehandler sammen med **Vilhelm Laursen** fra Klostergaard. Desuden var der **Bendt Bendtsen** og **Kresten Sørensen**. Sidstnævnte var flyttet hertil fra Handbjerg. Han fiskede sammen med en bror **Søren Sørensen**. De havde fisket sammen i 2 kompagni men var holdt op der. **Laurits Nielsen** og sønnerne Marius- og **Niels Nielsen**, som boede i Vesterkjær. **Valdemar Andersen**, som boede i Grandeled. **Mogens Ramskov**, som boede hos Jeppe Thagaard. Villiam- og **Samuel Thing**, der boede hjemme hos deres far **Chr. Thing** på Vesterbrogade. De fiskede også en del i Kattegat og fra Skagen engang imellem. **Knud Jensen** "Post" fiskede med sin far **Jens Posts** båd. **Orla Jepsen** og **Viggo Jepsen**, som fik bygget båd i Struer. Deres båd hed Marie. **Kresten Venø**, som boede i huset på hjørnet ved fjorden, havde haft en kutter og havde fisket fra Grenå. Han solgte kutteren, da har flyttede til Humlum, og fik bygget motorbåd i Struer. Senere flyttede han til Gimsing. hvor han byggede hus. **Søren Overgaard**, som boede i huset, hvor fiskehandler **Anders Mose** havde boet, havde en lille motorbåd. Hans sønner fiskede sammen ham. Anders Mose flyttede til Humlun, og købte hus eller ejendom på "Kærvænget". Der var lidt landbrug til denne ejendom. Anders Mose byggede senere hus på hjørnet af Kærvænget og Vesterbrogade, hvor han drev handel. Fiskehandelen solgte han til sin søn Riger, der var udlært bager. Han drev fiskehandelen en kort tid og solgte den til Jens Jacobsen. Denne solgte igen efter kort tid til **Johannes Jensen** vistnok først i 20'ene. Johannes Jensen drev fiskehandel herfra i ca. 15 år. Da Johannes Jensen holdt op som fiskehandler, flyttede **Søren Overgaard** ind. Ca. 1950 solgte han huset til en fisker fra Grenå, som flyttede hertil. Han hed **Kresten Bæk**. Bæk solgte til **Magnus Jørgensen** Over Brødalsgaard. Der var også **Orla Laursen** Smed og **Nikolaj Poulsen**.

Der var ofte noget hemmeligt over det, når fiskerne kom hjem. Blev de spurgt om, hvor meget de havde fanget, kunne svaret være: "En bette gråen", hvilket ikke var så dårligt.
De havde deres eget talsystem, som de brugte, når de f.eks. talte ål og smed dem i dammen. Her er nogle eksempler:
Ham med den, gule sydvest: – intet. Bommerskrald: – 1. Et par: – 2. Nok eller mange: – 3. Frisk op: – 4. Per Riis: – 5. Ma' Rundsel: – 6 . Det du vil gjar: – 8. Met Mari hinne kywlinger: – 14. En sallingbo snes: – 19. Sandholm Klok: – 24. No fees æ helmis: – 30. Jeppes Klok var vistnok: – 11. Æ blind mand: – 39.
Og så en del, som jeg kan huske at jeg har hørt brugt, men som jeg ikke kan huske betydningen af Niels te Kræns. Hør i Blaar. Jesper å hans hund. Frisk op i 14 daw. Wolle tyw. Holmens ret. Klows. Rimand. Æ dejns pølser. Ham mæ æ hoer o æ ryg. Ham mæ æ kråg i æ tejn. Per Remmers tal var 28. Ham der fik ondt i æ lyw a tykmjælk. Lywland (Livø). Ham der gik øver ståg uden for Mikkel Bommers bagdaer Ywlmåer. Paris.

----------slut----------

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Humlum fiskere

11 afsnit

Humlum fiskere og deres familier
samt personer med tilknytning
til fiskeriet i Humlum.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Det Store Kompagni er fotograferet ca. år 1925. Et skarpt og godt billede, som er gengivet i "Struer Folk" 1988 i en artikel af min fætter Kresten Trudsø vedr. fiskeri i Humlum. I denne artikel er der sat navn på de enkelte fiskere.
Henning Ringgaard Lauridsen har også benyttet billedet i sin bog "Folk i bevægelse", udgivet 1986. I kommentaren til billedet skriver han, at de 12 medlemmer havde både erhverv og tilknytning til missionen som fælles baggrund. Jeg er sikker på, at ikke alle 12 fiskere ville godtage denne sidste betegnelse "tilknytning til missionen" som acceptabel. I Humlum var skellene mellem missionsfolk og ikke missionsfolk markant. På fiskernes arbejdsplads ved og på fjorden mærkede man ikke meget til denne forskel. Her var det forsørgelsen af familierne det drejede sig om. Hvis man kun kendte de missionske fiskere fra deres fritid kunne man få det indtryk, at de altid var omvandrende vidner for Vor Herre. Holdningen, som **Chresten Poulsen** skriver om sin mor, at Guds Rige skulle passes og hjemmet (og arbejdet) ikke forsømmes, kunne man passende sige også var gældende her.
Man kan ikke sige, at Humlum var et sted, hvor den ene fiskergeneration afløste den anden. Der har dog nok altid været fiskere i sognet, hvilket bekræftes ved en gennemgang af folketællingerne tilbage til 1787. En del af de tilflyttede, der beskæftigede sig ved fiskeriet kom fra sogne, hvor fiskeri var almindeligt. **Jens Trudsø Poulsen** og hans bror Chresten Poulsen's far og farbrødre var tilflyttere fra Harboøre. Her havde deres forfædre været fiskere og bønder formentlig altid. Brødrene Søren- og Kristian Sørensen var født i Lihme. Sidstnævnte havde fisket fra Handbjerg før han kom til Humlum.

7 af de 12 fiskere er i familie med hinanden, eller forbundet ved ægteskabelige bånd. Flere af deres børn blev sammen viede. Min morbror Jens Trudsø Poulsen var i sin velmagt forretningsfører for kompagniet. Derfor finder jeg det rimeligt i grove træk at give en oversigt over disse fiskeres familier. Navne i kursiv findes i for- og efterslægt.

Personerne på billeder er fra venstre mod højre:
Bageste række:
1. **Kristian Poulsen**, (Kræ Bach). 2. *D-3,* ***Jens Trudsø Poulsen****, (Trusse), min morbror.* 3. *D-4,* ***Chresten Poulsen****, (Kræ Poulsen, også min morbror, ofte kaldet "æ bimand").* 4. **Jeppe**

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Jeppesen, (Jep Thagaard). 5. **Niels Kristian Sørensen** (Boutrup). 6. **Jens Christian Bendtsen**, min farbror.
Forreste række:
7. ***Erik Jensen,*** 8. **Laurits Peter Christensen**, (Laurits Hurup). 9. *D-10+*, ***Anders Bendtsen, min far***. 10, **Jens Nikolaj Christensen**. 11. **Rudolf Frimodt Poulsen**, fætter til D-3 og D-4. 12. **Jens Christian Jensen. Første Kompagni** eller Det store Kompagni bestod af 12 fiskere. 3 bådelaug med fire fiskere til hver båd. De fiskede sammen som følger: 1'ste laug: Jens Trudsø Poulsen, Chresten Poulsen, Jeppe Jeppesen og Erik Jensen. 2'det laug: Jens Christian Bendtsen, Anders Bendtsen, Laurits Hurup og Kristian Sørensen (Boutrup). 3'die laug: Kristian Poulsen (Kræ Bach), Frimodt Poulsen, Chresten Jensen og Jens Nikolaj Christensen.
Indtil 1922 var **Chresten Laursen** med i kompagniet. Han blev bestyrer af Humlum Elektricitetsværk dette år og **Frimodt Poulsen** overtog hans plads. Chresten Poulsen havde på grund af en rygskade fiskerkarl i sin plads fra ca. 1920. **Jens Nikolaj Christensen** gik ud 1927 og blev erstattet af **Peder Jensen**. **Kristian Poulsen Bach** blev erstattet af sin søn **Anders Bach**. **Jens Trudsø Poulsen** blev erstattet af **Hans Poulsen** da han blev sognerådsformand i 1933. Fra sidst i 1930'erne begyndte kompagniet at gå i opløsning. De ældste fiskere faldt fra. Yngre kom til. **Anders Bendtsen** fiskede sammen med sin søn **Johannes Bendtsen** fra ca. 1938.

1. Kristian Poulsen, (Kræ Bach), født 20 sep. 1872 i Odby. Viet 11 nov. 1898 i Humlum til **Ane Jensen Borum**, født 15 apr. 1878 i Nørre Bak i Humlum. Hun var søster til Chresten Poulsens kone *D-4+*, ***Mathilde Christine Jensen***. Ved FT 1940 levede Kræ Bach af aldersrente. Hans tilskadekomst med hånden må være sket i 1930'erne. Uheldet skete under arbejdet i Nissum Bredning, hvor han holdt fast i rælingen medens to både lagde sig op ad hinanden. Hånden blev smadret da de to både "stødte" sammen. Dette uheld var årsag til, at fiskerne blev tvunget til at tegne en arbejdsskadeforsikring. Tre af deres sønner, Mads, Jens og Anders, blev fiskere i Humlum.

Mads Andreas Bach Poulsen, født 12 aug. 1899 i Humlum, gift med **Kristine Godskesen Gade**, født 10 mar. 1906 i Fousing. Viet 26 maj 1930. Børn: **Anita Solvej Bach Poulsen**, født 16 aug. 1931 i Humlum. **Ib Johan Bach Poulsen**, født 23 mar. 1934 i Humlum. **Dora Lillian Bach Poulsen** født 13 sep. 1937 i Humlum. Kristine Gade var kusine til gårdmand **Niels Marius Nielsen** i Bjerg i Humlum. (I slægtens spor rundt om Kilen)

Jens Jensen Poulsen, (Jens Bach) født 22 mar. 1901 i Humlum. Gift 28 maj 1931 i Humlum med **Anna Jensen**, født 18 nov. 1905 i Humlum, datter af fisker **Erik Jensen**. Børn: **Bente Bach Poulsen,** født 16 jul. 1934 i Humlum. **Metha Bach Poulsen,** født 23 jun. 1938 i Humlum.

Anders Bach Poulsen, født 4 nov. 1913 i Humlum. Død 6 mar. 1995 i Humlum. Viet 7 jul. 1946 til **Dagmar Margrethe Held Jensen**, født Hansen. Født den 4 jun. 1915 i Hjortkær sogn. Død 16 mar. 1990 i Humlum. De havde to børn: **Anna-Lis Held Poulsen** født 25 sep. 1948 i Humlum og **Hans Kristian Held Poulsen**, født 22 jul. 1950 i Humlum.

Øvrige børn: **Maren Ducholm Poulsen**, født 17 jan. 1903. **Anna Elisabeth Poulsen** født 2 mar. 1905 i Humlum. **Marie Lind Poulsen**, født 1908, gift med gårdmand **Jens Nørgaard** i Rønbjerg. **Erna Emilia Poulsen**, født 14 feb. 1911 i Humlum. **Dagmar Poulsen** født 4 mar. 1915 i Humlum. **Eva Poulsen**, født 11 mar. 1917 i Humlum. **Svend Aage Poulsen**, født 15 feb. 1921 i Humlum.

2. ***Jens Trudsø Poulsen****, se D-3. En søn blev fisker i Humlum: D-3-3,* ***Kresten Joachim Trudsø Poulsen****.*

3. ***Chresten Poulsen****, se D-4. To sønner blev fiskere i Humlum: D-4-3,* ***Poul Vester Poulsen*** *og D-4-4,* ***Hans Poulsen****.*

4. Jeppe Jeppesen, (Jep Thagaard), født 1 feb. 1888 i Humlum. Gift 25 maj. (1910)? med **Ingeborg Marie Mose**, født 2 mar. 1888 i Humlum. Hun var datter af fiskehandler **Anders Andersen Mose.** Børn: **Laura Kirstine Jeppesen** født 6 jun. 1911 i Humlum. **Adolf Mose Jeppesen,** født 12 dec. 1913 i Humlum. **Orla Mose Jeppesen,** født 6 maj 1915 i Humlum, fisker. **Viggo Mose Jeppesen**, født 2 dec. 1917 i Humlum, fisker. **Sigrid Marie Mose Jeppesen**, født 18 mar. 1921 i Humlum. Familiens bopæl i Humlum var Østerbrogade nr. 24. Jep Thagaard flyttede på sine ældre dage til Skagen, hvor han blev vodbinder. Sønnerne Viggo og Orla fik bygget båd i Struer. Bådens navn var Marie. De fiskede først fra Humlum, senere fra Lemvig og Skagen.

5. Niels Kristian Sørensen (Boutrup) født 4 jan. 1883 i Lyngs, tilflyttet 1912. Boede i Sollyst matr. nr. 5 k. Østerbrogade nr. 28. Gift 30 apr. 1914 med **Oline Thomine (Sørensen)**, født 2 mar. 1892 i Resen. Børn: **Laura Margrethe Sørensen**, født 17 sep. 1914 i Humlum. **Ragna Kristine Sørensen,** født 29 sep. 1919 i Humlum. Kristian Sørensen havde været slagtersvend i Lyngs før han kom til Humlum og begyndte med fiskeri.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Laura Margrethe er ved FT 1940 gift med **Agner Kiilerich**, født 10 mar. 1905 i Tved. Viet 1 okt. 1939. Han var vognmand. De havde en datter **Ettie Erine Kiilerich** født 30 jul. 1940 i Humlum. Bopæl i Humlum, Østerbrogade nr. 21. Kort tid efter anden verdenskrig flyttede de til Aulum.
I dette hus havde **Hanne Melhede** bodt. Hun var vistnok mor til manden i Kjær.

6. Jens Christian Bendtsen, født 11 jan. 1883 i Humlum, død 4 jul. 1972 i Humlum. gift med **Marie Maxen**, født 4 aug. 1883 i Osted på Sjælland. De havde kun et barn, en datter **Asta Bendtsen**, født 2 dec. 1913 i Humlum. Bopæl i Humlum: Østerbrogade 17. Huset hed Bakkely.

7. Erik Jensen, født 13 okt. 1882 i Humlum. Viet 13 okt. 1905 til **Kristine Marie (Jensen)**, født 7 jun. 1884 i Fousing. Børn: **Anna Jensen**, født 18 nov. 1905 i Humlum. (gift med **Jens Jensen Poulsen,** søn af fisker Chr. Bach Poulsen). **Peder Jensen**, født 19 apr. 1907 i Humlum. **Kaj Emil Jensen,** født 28 jun. 1910 i Humlum. **Jenny Kirstine Jensen,** født 21 aug. 1911 i Humlum. **Gerda Erika Jensen,** født 22 jan. 1913 i Humlum. **Aksel Thorvald Jensen**, født 23 jun. 1914 i Humlum. **Elna Theodora Jensen**, født 2 okt. 1917 i Humlum. **Herbert Egon Jensen**, født 21 aug. 1919 i Humlum. **Tage Rudolf Jensen**, født 26 apr. 1922 i Humlum. **Poul Nobert Jensen**, født 10 jan. 1924 i Humlum. Tre sønner blev fiskere i Humlum.
Erik Jensens far var **Peder Jensen,** født 1848 i Humlum. Han var fisker med bopæl i Smedalhus. Ved FT 1880 i Humlum var Peder Jensen gift med Ane (Jensen) født 1848 i Vejrum. De havde børnene **Birgitte Christine Jensen**, født 1870. **Jens Jensen**, født 1874. **Knud Jensen**, født 1878. **Erik Jensen** blev født 13 okt. 1882 og **Johannes Norup Jensen** blev født 15 nov. 1884.
Det er muligt, at Peter Jensens far **Jens Eriksen,** der var født i Ramme i aug. 1793, også beskæftigede sig med fiskeri. I så fald har vi her fire generationer i Humlum, som har levet af fiskeriet. Jens Eriksen kom til Humlum og blev i 1845 med en datter **Birthe Kirstine Pedersdatter** fra Smedalhus.

De tre sønner der blev fiskere i Humlum:
Peder Jensen, født 19 apr. 1907 i Humlum. Viet til **Karen Flansmose**. De havde tre børn, tvillingerne **Ester Jensen** og **Gerda Jensen**, født 27 jun. 1946 og **Niels Jørgen Jensen** født ca. 1949.

Kaj Emil Jensen født 28 jun. 1910 i Humlum, viet 5 mar. 1937 til **Erna Agnethe Jensen** født 6 nov 1913 i Taabel. De havde to døtre, **Alise Kirstine Jensen** født ca. 1940 og **Birgit Jensen,** født nogle år senere.

Aksel Thorvald Jensen, født 23 jun. 1914 i Humlum. Viet til **Ester Goul Jensen**, født Andersen. Ingen børn.

8. Laurits Peter Christensen Hurup, født 5 jul. 1870 på Jegindø, fisker. Boede Østerbrogade 26. Husets navn var Kristinelund. Gift 6 nov. 1891 i Humlum eller Resen med **Christine Pedersen,** født 19 dec. 1870 i Resen. Ingen børn. Kristine var syg gennem mange år. Indlagt i Viborg. Hun døde formentlig under krigen. Christine Pedersen var datter af husmand **Peder Christian Villadsen** og **Karen Nielsen** i Nørre Kokholmhus i Resen sogn.
På grund af hustruens sygdom fik Hurup Inger Jensen ("Inger o'e æ Sving") som husbestyrerinde. Inger fik en søn Henning Jensen i 1933. Han blev fisker i Grenå
FT 1930 Humlum: **Inger Dorothea Jensen** født 12 apr. 1894 i Snedsted, enke. **Mariane Jensen,** født 17 okt. 1916 i Humlum. **Emma Jensen**, født 1 sep. 1913 i Humlum. **Maren Jensen,** født 14 jul. 1925 i Humlum. Alle hendes børn.
FT 1940: Gadegaard, matr. nr. 4 c. Hjørnehuset: Inger Jensen født 12 apr. 1894 i Snedsted, enke, vaskekone. **Henning Jensen**, født 24 sep. 1933 i Humlum. **Kristian Jensen**, født 20 feb. 1915 i Durup, ugift, fisker.

***9. Anders Bendtsen**. Gift med D- 10, **Ane Kirstine Poulsen**. Boede Østerbrogade 19,* Matr. nr. 5 e.
*Sønnen D-10-3, **Johannes Bendtsen** blev fisker i Humlum, senere Skagen. Ane Kirstine var søster til brødrene Jens Trudsø Poulsen og Chresten Poulsen. Se under Humlumslægten.*

10. Jens Nikolaj Christensen, født 29 okt. 1883 i Vestervig. Bopæl: Grønnevej nr. 7, matr. nr. 4 q. Huset hedder ved FT 1930 Vognsgårdhus. Gift 19 nov. 1908 med **Kristine Karoline Krestensen**, født 6 jun. 1889 i Taabel. Hun var datter af "æ bette mand", som hed **Jens Kresten Krestensen.** Han var arbejdsmand og gift med Maren, som blev kaldt "Maren bette mand". De var flyttet til Humlum ca. 1920 fra Taabel. Jens Nikolaj og Kristine Karoline's børn: **Peder Magnus Christensen** (Pe Laj) født 8 nov. 1909 i Taabel. **Karlo Arenius Christensen** født 1 maj 1920 i Humlum. **Krista Frederikke Vilhelmine Christensen,** født 16 feb. 1929 i Humlum. Sønnen Peder var fisker i Humlum.
Peter Magnus Christensen, født 8 nov. 1909 i Taabel. Viet 12 sep 1936 til **Mette Kristine Christensen** født 26 mar. 1906 i Vang, Thisted amt. Børn: **Oda Margrethe Christensen**, født 25 dec. 1936. **Ulla Christensen**, 1940.

11. Frimodt Poulsen, født 2 aug. 1883 i Nørbakhus i Humlum, fisker. Søn af fisker **Lars Poulsen,** Nørbakhus. Viet 6 apr. 1930 til enken **Karen Granli** født 5 maj. 1895 i Vestervig. De fik en

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

datter **Inger Lise Poulsen**, født 5 jan. 1931 i Humlum. Karen Granli havde fra første ægteskab børnene **Eva Granli** født ca. 1914. Hun døde ung. **Aase Granli** født 1916. **Kaj Granli,** født ca. 1919. **Tove Granli** født 5 okt. 1922 i Gørding.
Bopæl: Højtoft. Hans far fisker **Lars Poulsen** født 15 jul. 1838 på Harboøre var halvbror til *D-4+*, ***Chresten Poulsen*** *og helbroder til 4-B-5+,* ***Mads Poulsen*** *der findes i Røde Mølle slægten.*

12. Jens Christian Jensen, født 4 aug. 1880 i Vejrum. Gift 29 apr. 1904 med **Karen Marie Christensen** født 5 nov. 1877 i Resen. Datter af ugift **Maren Christiansen** i Ravnsbjerghus, 22 år. Udlagt barnefader **Jens Andersen** af Buur Mølle. Deres bopæl: Vognsgårdhus matr. nr. 4 u. Ved hovedvejen, Oddesundvej nr. 23.
Børn: **Alfred Verner Jensen**, født 24 sep. 1906 i Humlum. **Karl Edvard Jensen**, født 11 jun. 1910 i Humlum. Sønnen Verner blev fisker i Humlum.
Alfred Verner Jensen blev gift den 26 jan. 1930 med **Kristine Jensen** født 22 okt. 1911 i Hjerm. De fik børnene: **Egon Jensen**, født 13 sep. 1930 i Humlum. **Tage Jensen**, født 11 nov. 1932 i Humlum. **Bjarne Jensen**, født 7 jan 1935 i Humlum. **Frede Jensen** født efter 1940 i Humlum, og yderligere to børn også født efter 1940. Ved FT 1940 boede familien i huset Søvang på hjørnegrunden ved fjorden. Byggede hus på Hovvej efter krigen. Tage druknede ved Portlands forlis ud for Grenå.
Alfred Verner Jensen var fisker indtil anden verdenskrig, hvor han en tid arbejdede i brunkulslejerne. Efter krigen arbejdede han på Struer Svineslagteri.

Andet Kompagni.
Mads Andreas Bak Poulsen, Jens Jensen Bak. Kresten Sørensen og broderen **Søren Sørensen**. De to sidstnævnte var kun i kompagniet en kortere årrække. De afløstes af **Kaj Jensen** og **Verner Jensen**.

Tredje Kompagni.
Jens Nikolaj Christensen, Peder Jensen, Johannes Christensen og senere **Kresten Kjeldsen**.

Fjerde Kompagni.
Aksel Jensen, Poul Vester Poulsen og **Kresten Joachim Trudsø Poulsen**.

Fiskere udenfor kompagnier:
FT 1920, Søvang: (Huset på hjørnet ved Humlum Fiskerleje), Bredalvigvej nr. 8. **Laust Jepsen** født 23 sep. 1855 i Humlum, fisker. **Kristine Larsen,** født 30 jan. 1851 i Humlum. Dette ægtepar var forældre til nr. 4 på billedet. Jeppe Jeppesen (Thagaard). Kristine var født Larsen og var datter fra gården Bjerg i Humlum. Laust Jepsen havde rod i Skanderborg og længere tilbage til Thagaard. Det er sandsynligt, at han blev kaldt Laust Thagaard. Laust Jepsen fiskede med ned. Han havde en makker, der hed **Laust Tved,** som boede på et lejet værelse i Over Bredalsgaard. Laust Tved blev senere fiskehandler sammen med **Vilhelm Laursen** fra Klostergaard. Vilhelm døde ung af sukkersyge.

FT 1925, Søvang: **Kresten Venø** født 10 jul. 1870 på Venø, fisker. **Marie Kathrine (Venø)** født 12 maj 1892 i Uglev. **Andreas Slej Venø**, født 6 dec. 1916 i Grenå. **Ane Kathrine Venø**, født 27 jul. 1917 i Grenå. **Jens Pedersen Venø** født 17 jun. 1919 i Grenå. Kresten Venø havde haft kutter og havde fisket fra Grenå. Han solgte kutteren, da har flyttede til Humlum, og fik bygget motorbåd i Struer. Senere flyttede han til Gimsing. hvor han byggede hus.

Søvang: 1940 boede fisker Verner Jensen her. En årrække fra slutningen af 2'den verdenskrig og indtil ca. 1955 var der en slags børnehjem i huset. Fra 1956-1958 var huset beboet af **Hans Edvard Nørgaard Nielsens** familie. Jvf. bogen "I mands minde" udgivet efteråret 1999.

Strandhus, den nordligste af parcelhusene ved Humlum fiskerleje var ved FT 1916 beboet af **Anders Andersen Mose**, fiskehandler, født 16 aug. 1858. **Marie Mose,** født 17 okt. 1858. **Kirstine Mose**, født 19 mar 1895, barn. **Olga Mose**, født 10 jun. 1901, barn. **Anton Poulsen**, født 22 jun. 1889, tyende.
Anders Mose flyttede inden 1920 til Humlum by, hvor han købte hus eller ejendom på Kærvænget, hvortil der var lidt landbrug. Sønnen **Riger Andersen Mose**, der var udlært bager, fortsatte med fiskehandelen ved fjorden nogle få år.
Anders Mose byggede huset på hjørnet af Kærvænget og Vesterbrogade (nr. 11). Anton Poulsen, der var blevet gift med **Julie Mose**, en af Anders Moses døtre, overtog ejendommen på Kærvænget efter svigerfaderen.
På Vesterbrogade 11 indrettede Anders Mose forretning, som overgik til svigersønnen Bang, der blev gift med hans datter **Olga Mose**. Efter dem kom **Kirsten Marie Jørgensen,** der var ældste datter fra Vognsgaard og søster til **Magnus Jørgensen,** Over Bredalsgaard og **Kathrine Houe** i Thagaard. Hun fortsatte med forretningen der gik under navnet "Kaffehuset". Hun var musiklærerinde og organist i kirken. Apotekerenken **Karen Granli** havde formentlig forretningen en kort tid efter Marie Jørgensen, indtil hun blev gift med fisker **Frimodt Poulsen**.

Strandhus blev solgt til **Jens Jacobsen**, der boede her ved FT 1920. Efter en kortere årrække solgte

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

han til **Johannes Jensen**, vistnok først i 20'ene. Johannes Jensen havde fiskehandel her indtil 1940, hvor han solgte huset til **Søren Overgaard**. Ca. 1950 blev huset købt og beboet af **Kresten Bæk**, der var fisker og kom fra Grenå. Han solgte senere huset til **Magnus Jørgensen,** Over Bredalsgaard, hvis sønner **Laurits Jørgensen,** gift med en datter af fisker Peder Jensen og ***D-4-4-2+, Poul Jørgensen*** har renoveret huset og bruger den til fritidsbolig.

Strandhus FT 1920 **Jens Jacobsen**, født 13 aug. 1895 i Vejrum, fiskehandler. **Kathrine (Jacobsen)** født 15 jan 1896 i Randrup. **Hilda Jacobsen**, født 4 feb. 1920 i Humlum. De havde yderligere to sønner. (Kathrine var søster til fisker Kresten Sørensens kone Maren Kristine).

Strandhus FT 1925: Johannes Norup Jensen født 15 nov. 1884 i Humlum, fiskehandler. **Ester Kristine Pedersen** født 28 maj 1901 i Assing. Hun var formentlig hans husbestyrerinde. Johs. Jensen var bror til Erik Jensen, fisker nr. 7 på det store billede.

Strandhus FT 1930: **Johannes Norup Jensen**, fisker, fiskeeksportør og fiskehandler. Viet 1926 til **Emma (Norup Jensen),** der er født den 22 jul. 1899 i Siem i Østhimmerland. Familien flyttede til Struer år 1940. Emma blev 100 år i 1999. Se artikel i Uge Avisen 20 juli 1999 om Emma Norup Jensen i anledning af hendes 100 års fødselsdag.

Strandhus FT 1940: Strandhus. **Søren Jensen Overgaard**, født 16 jun. 1899 i Struer, enke, fisker. Børn: **Vera Overgaard**, født 15 aug. 1928 i Sdr. Omme, Stakroge. **Karl Overgaard** født 6 feb. 1931 i Sdr. Felding. **Ove Overgaard**, født 14 apr. 1932 i Sdr. Omme. **Gudrun Overgaard**, født 6 jan. 1935 i Sdr. Omme. **Alice Overgaard**, født 6 jan. 1935 i Sdr. Omme. **Eda Overgaard** født 19 maj 1936. **Karla Overgaard** født ca. 1938.
Humlum KB: Født 12 jan 1926, **Jens Overgaard**, søn af fisker Søren Jensen Overgaard, 26 år og hustru **Amanda Pedersen**, 22 år gl.

Vilhelmsminde, Bredalvigvej 6.
FT 1920: **Laurits Kristian Laursen**, født 16 feb. 1886. **Marie Kathrine Mose**, født 4 apr. 1888 i Humlum. Børge Laursen, født 24 jun. 1915.
De boede i "æ Møllhus" ved Gadegaard før de bosatte sig ved fjorden.
Humlum KB: 24 jun. 1915 født **Børge Mose Laursen**, søn af Laurits Kristian Laursen og hustru Marie Kathrine Mose, 27 år i Strandhuse

Søren Sørensen født 11 mar. 1885 i Lime, gift med **Kathrine (Sørensen)** født 22 aug. 1894 i Ejsing. Boede ved FT 1925 og 1940 i Vilhelmsminde. De havde børnene: **Karen Sørensen** født 14 aug. 1916 i Rindom. **Kristen Sørensen** født 1 jul. 1917 i Ringkøbing. **Johanne Sørensen** født 26 jun. 1920 i Humlum.
Rudolf Jensen, søn af fisker Erik Jensen har boet her siden 1954. Efter at fisker Søren Sørensen fra flyttede Vilhelmsminde var huset nogle få år beboet af en ingeniør, der arbejdede på B&O. Rudolf Jensen købte huset af ham.

Kresten Sørensen, (broder til Søren Sørensen) født 14 dec. 1872 i Lime. **Maren Kristine,** (søster til fiskehandler Jens Jacobsens kone Kathrine) født i Randerup den 8 sep. 1889. **Viggo Sørensen** født 3 okt. 1913 i Gimsing. **Kristian Sørensen**, født 15 maj 1915 i Gimsing, gift med **Rosa Kyndi. Gerhart Sørensen**, født 9 okt. 1916 i Gimsing, gift med Mariane Jensen, født 17 okt. 1916 i Humlum, (datter af Inger Jensen). **Anker Bernhardt Sørensen**, født 8 jan. 1918, gift med Frida. **Aksel Sørensen**, født 12 jan. 1920. **Anders Kristian Sørensen**, født 18 okt. 1921. **Oskar Sørensen**, født 1 dec. 1923. Alle født i Gimsing. **Johannes Egon Sørensen**, født 26 nov. 1927 i Humlum. **Karl Juel Sørensen**, født 16 dec. 1930 i Humlum.
Kresten Sørensen, var flyttet hertil fra Handbjerg. De boede først i Grandeled, Østerbrogade nr. 32. Han fiskede sammen med sin bror Søren Sørensen. De havde været med i 2 kompagni men var holdt op der. Efter 1930 flytter familien i eget hus på Grønnevej nr. ??, matr. nr. 5 ak. Sønnerne Kristian og Anker blev fiskere i Humlum og var de sidste bundgarnsfiskere.

Niels Johannes Christensen, født 25 apr. 1902 i Bøvling, gift 1 sep. 1925 med **Nanna Augusta Jensen**, født 9 okt. 1901 i Humlum. Hun var datter af (Jens Post). Børn: **Karl Henry Christensen**, født 6 apr. 1927 i Humlum. **Gerda Kristine Christensen** født 22 aug. 1932 i Humlum. **Aase Irene Christensen**, født 21 dec. 1934 i Humlum. **Knud Erik Christensen**, født 27 mar 1937 i Humlum. **Ingrid Teresa Christensen**, født 7 maj 1939 i Humlum. Familien har siden FT 1930 boet på Grønnevej nr. 3, matr. nr.: Gadegaard 4 n.

Bendt Bendtsen, født 4 jun. 1881 i Humlum. Gift med **Jensine Andersen**, født 17 okt. 1885 i Vestergård i Resen. Bendt var bror til Jens Christian og Anders Bendtsen. En datter **Anna Bendtsen** født 29 dec. 1912 i Humlum. Død 12 apr. 1946 i Humlum af tuberkulose.

Kresten Kjeldsen. Han kom oprindelig fra Remmerstrand. Boede forskellige steder i Humlum indtil han købte huset Østerbrogade nr. 29 efter **Kirstine Nielsen** (Pudser).

Jens Jensen, (Jens Post), født 3 nov. 1873 i Humlum. Gift 24 nov. 1896 med **Mette Jensen**,

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

født 5 jan 1875 i Resen. Hans ældste søn **Peder Thorvald Jensen** (Pe Post), født 8 maj 1899 i Humlum, mekaniker, blev gift 10 nov. 1925 med **Helene Pouline Jensen**, født 19 apr. 1902 i Vang, Thisted amt. De havde fire børn: **Petra Hedegaard Jensen. Elly Theresa Jensen** født 22 jul. 1929 i Humlum. **Svend Hedegaard Jensen,** født 29 maj 1926 i Humlum. **Robert Georg Hedegaard Jensen**, født 4 jun. 1931 i Humlum. Familiens bopæl og værksted var Østerbrogade 39.

Jens Posts øvrige børn: Nanna Augusta Jensen, gift med fisker Johannes Christensen, nævnt tidligere. **Ejnar Theodor Jensen** født 25 jun. 1910 i Humlum. **Knud Jensen**, født 14 jun. 1914 i Humlum. En af sønnerne var emigreret til USA.
Jens Jensen, landpost, levede ved FT 1940 af pension. Han havde et lystfartøj ved fjorden og drev noget fritidsfiskeri. Bopæl: Grønnevej nr. 19, matr. nr.: Gadegaard 4 g.

Laurits Nielsen og sønnerne **Marius Nielsen** og **Niels Nielsen**, som boede i Vesterkjær. **Valdemar Andersen,** som boede i Grandeled. **Mogens Ramskov**, som boede hos Søren Sørensen i Vilhelmsminde. Brødrene **Villiam Jensen Thing** og **Samuel Jensen Thing**, der boede hjemme hos deres far **Chresten Jensen Thing**. De fiskede også en del i Kattegat og fra Skagen engang imellem. Samuel Jensen Thing druknede sidst i 1920'erne under følgende omstændigheder: Han og broderen Vilhelm samt to andre unge fiskere skulle på fiskeri længere væk. De rodde ud til deres båd i en pram som, p.g.a. deres kåde opførsel, kæntrede. Det var mørkt. De tre svømmede mod stranden og reddede sig i land. Samuel svømmede udad til den store båd, der lå fortøjet til en pæl. Han kunne ikke bjærge sig op i denne og blev dagen efter fundet druknet.

Knud Jensen "Post" som fiskede med sin far Jens Jensen "Posts" båd. En **Nikolaj Poulsen**, hvis tilhørsforhold er ukendt, var også fisker.

Mekaniker **Peder Jensen Post**, smedene **Johan Bommer** og **Peder Lauridsen Rotborg**, var de håndværkere i Humlum, som fremstillede og reparerede alt muligt hjælpegrej til fiskerne.

Peder Lauridsen (Rotborg) født 13 feb. 1878 i Resen viet 13 jun. 1902 til **Ane Marie Bendtsen** (beskidt Ann) født 28 aug. 1881 i Højbjerg. Han var smedemester og havde værksted ved Kirstens bæk på adressen Østerbrogade 6. En af hans sønner, **Orla Laursen** (Smed) født 23 feb. 1909 i Humlum, var fisker. Smedens kone blev kaldt "beskidt Ann" fordi hun havde det så rent.

FT 1916: Thagaardhus: **Johan Bommer** født 21 apr. 1883, smed. **Kathrine Jørgensen** født 11 nov. 1888. **Peder Bommer** født 29 okt. 1911. **Karen Bommer** født 19 apr. 1914. Bopæl og smedeværksted på adressen Vesterbrogade nr. 21.

Referat fra sognerådsmøde i Resen-Humlum.
Den 2 jun. 1902 afholdtes sognerådsmøde på fattiggården, hvor forhandledes:
Fra fiskerne **Laurits Christensen Hurup** og **Laurs Jeppesen** i Humlum, fremlagdes et andragende om et lån på 1000 kr. af den sum, der af staten udlånes til kommunerne til videre udlån til fiskere, hvilket lån agtes anvendt til anskaffelse af to bundgarn. Man besluttede at ansøge om det ønskede lån på den betingelse, at lånet afdrages med 200 kr. årlig og være afbetalt i løbet af fem år. Som sikkerhed for lånet med renter og afdrag indestår begge med samtlige deres ejendele.
Ligeledes bevilgedes **Anders Andersen** af Humlum at ville andrage om et lån på 800 kr. til anskaffelse af en motor til en fiskerbåd, at afdrage med 100 kr. årlig i otte år. Som sikkerhed for rettidig betaling af renter og afdrag giver låntageren pant i båd og motor, tilbørlig anvendt og betryggende caution, eller også tillige sikkerhed i hans øvrige ejendele.
Underskrevet af: **J. J. Seerup. N. Møller. Gravers Pallisgaard. Laust Nørgaard. P. Kamstrup. Jøs Laursen. David Mortensen. Niels Madsen.**

Dette referat antyder, at Anders Andersen Mose allerede år 1902 tænke på at investere i en bådmotor. Han skulle formentlig bruge den til at sejle fisk til Struer. Der er så gået nogle år før fiskerne tænkte på at anskaffe motorer til fiskeri. Efter **Christian Bendtsen** og **Kresten Trudsøs** oplysninger skete dette henholdsvis år 1908 eller 1911. Man troede vel ikke, at sådant moderne skidt kunne bruges til fiskeri.

Uddrag af Jens Christian Bendtsens erindringer.
Vedr. anskaffelse og fiskeri med motorbåde.
Fiskeriet blev mit erhverv i 50 år. Jeg kom til at fiske sammen med min bror Anders, det varede det meste af min tid ud. Vi fiskede med vod om sommeren efter ål, og med nedgarn om vinteren efter torsk og rødspætter. Vor indtægt steg år efter år. Det var gode år. På alle fagområder var der økonomisk fremgang.
Indtil sommeren 1911, brugte vi sejlbåd, men så skete der det, at nogle fiskere længere inde i fjorden fik både med motor. De kunne sejle i alle retninger uanset vinden, og de generede os ikke så lidt. En dag vi lå fredelig og fiskede, kom der 3 både farende og satte deres vod ud omkring os, så vi måtte ro et godt stykke, for at få vores vod ud i frisk vand. Vi satte os ned og gav os til at snakke om det. Først blev vi enige om, at vi ville have en motorbåd. Når de først er kommet et sted i fjorden, så ville de inden længe komme overalt. Vi ønskede

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

at være med fra begyndelsen. Det næste vi skulle have klarhed over var det financielle. Min bror sagde at han kunne betale motoren, og jeg kunne betale båden. Herefter sejlede vi til land for at få den bestilt samme eftermiddag i Struer.
Vi var meget velkomne på motorfabrikken, og handelen var snart ordnet. Hos bådebyggeren var vi ikke så heldige. Denne ville ikke så gerne bygge både til Struer motorer fordi han var forhandler af amerikanske motorer. Desuden ville han have 100 kr. ekstra for at levere en båd uden motor Vi lyttede tålmodigt på ham, men sagde så farvel og tak. Hvor velment denne tak var kan diskuteres. De både han byggede var i hvert fald ikke så sødygtige som den båd vi fik. Samme dag sendte jeg et brev til en bådebygger på Harboøre. Brevet fik han næste dags formiddag. Samme eftermiddag kom han her hos os. Handelen blev ordnet. Vi kendte ham ikke personlig, men vidste at han lavede godt arbejde. Først i august blev vi ejere af et godt fartøj, som vi har taget mangen en tørn med.
Første gang vi var ude med ålevod kunne jeg ikke få motoren til at gå på petroleum. Den gik fint på benzin. Da vi ikke havde ret meget benzin med, måtte vi tage hjem. Jeg cyklede til fabrikken i Struer. Her fik jeg at vide, at det var tilførslen af luft det var galt med. Motoren havde simpelthen fået for lidt luft, når jeg skiftede til petroleum. Næste dag gik det helt fint hele dagen. Vi havde en fangst på 185 pund ål. Vi kom hjem hen under aften, hvor de andre fiskere kom til fjorden for at tage ud om aftenen for at fiske. Da de så, at vi var ude, faldt der nogle bemærkninger om, at det nok var sjovt at ligge og sejle med motor. Bemærkningerne forstummede, da de så, hvad vi havde fanget.
Næste morgen tog vi ud igen. Det var nordvest kuling. Vi vidste at 4 både lå derude. Det var ellers meningen, at vi ville fiske i læ af Venø. Båden klarede sig fint. Da vi kom derover, lå de 4 både i læ inde under land. Her havde de ligget det meste af natten. Vi sejlede ind til dem. De talte med os om det var muligt at slæbe de 4 både hjem. Det ville ellers blive en drøj tur for dem at krydse op mod vinden med dobbelt rebet sejl. Vi vidste jo ikke om vi kunne slæbe så meget, men ville godt forsøge. Vi fik så et langt slæb. Det gik ikke stærkt, men vi kom hjem med dem alle. De sidste halve snes dage af ål sæsonen eller rettere nætter, fulgte vi med de andre på ålefiskeri, samtidig med, at vi gjorde klar til rødspætte fiskeri, som dengang begyndte først i september.
Nu vil jeg fortælle om vort fiskeri med den nyligt erhvervede motorbåd. Den 1 september 1911 af sejlede vi fra fiskerlejet før solen stod op, så vi kunne være i Nissum Bredning på fiskepladsen ved solopgang. Der var et par timers sejlads hertil. Vi fiskede udelukkende på forskellige pladser i Nissum Bredning. Hvor meget vi fangede den første dag, husker jeg ikke. Men reglen var, at vi fiskede så længe vi kunne finde ankerbøjen, eller til vi fik last. Herefter gik turen til Struer. Når fisken var afleveret, sejlede vi hjem.
De kunne ikke undgås, at vi af og til kom ud i stormvejr. Der er forskel på, om det blæser med vindstyrke 8 eller 10. En dag blæste det noget fra morgenen af. Vi lå ud for Røverstuen på Toftum Bjerge. Da vi fik det første dræt ind, kom der en svær bye, og stormen tog til. Vi lå for ankeret indtil bygen var ovre og vinden flovede noget. Herefter satte vi voddet ud igen og fik det også ind. Der var pænt med fisk. Nu trak en ny bye op, og vinden tog atter til. Denne bye turde vi ikke tage på den plads hvor vi var. Derfor hev vi ankeret op og flyttede nærmere mod Oddesund, hvor vi fortsatte fiskeriet. Søerne var knap så voldsomme her, hvor der også var pænt med fisk. Vi sagde til hinanden, at nu er det sidste dræt. Det er ikke vejr til at blive her længere. Men da der så kom en syv eller 9 snese rødspætter ind, så betænkte vi os alligevel. Voddet kom ud igen. Dette gentog sig nogle gange. Målet var jo "lasten fuld". Jeg var søsyg den dag. Særligt slemt var det i det tidsrum, hvor trak voddet ind. Klokken hen ad 3 om eftermiddagen havde vi fået fuld last på 50 snese. Vi fik hurtig ankeret op, kom ud af bredningen og satte kurs mod Struer, hvor man p.g.a. vejret ikke forventede landing af fisk. De spurgte os, hvor vi havde været i det vejr. Vi sagde, som ret var, at vi havde været i Nissum Bredning. Hertil var der en der sagde, at I er da ikke rigtig kloge. Og der er nok rigtigt, men vi fik da last.
Endnu en fisketur vil jeg fortælle lidt om, det var fint vejr og godt med fisk. Det er akkurat det, vi kunne lide. Vi var sejlet op i nærheden af Lemvig. Vi kunne da se ind på den vestlige del af byen. Det var ikke meget over middag før vi havde last, ovre ved Thy ved Draget, så vi at der lå en fiskerkvase blandt nogle fiskerbåde. Vi besluttede at sejle derover, måske kunne vi sælge fangsten til ham, ellers måtte vi fortsætte til Struer. Det tog en time at sejle derover, vi kom af med lasten, og der gik igen en time tilbage til fiskepladsen, foruden en halv time ved fiskekvasen. Det blev noget hen på eftermiddagen, før vi fik første dræt ind, der var 24 snese. Vi måtte have sorteret først og have fiskene i dammen. Så kom voddet ud igen og ind med 25 snese. Så snart vi fik det sidste, lettede vi med kurs mod Struer. Det var den største fangst vi havde gjort på een dag, og det blev en lang dag.
I 1913 - 1915 blev fiskeriet lagt om. Da begyndte vi med stående garn, først med ålegruser, senere også med bundgarn. Da første verdenskrig begyndte, satte det pludselig en stopper for al udvikling. Ingen vidste, hvad dag Danmark også var med. Mange blev indkaldt til sikringsstyrken. Jeg fik også mit pas, men da jeg på den tid havde en alvorlig øjensygdom, og ret ofte var hos lægen, søgte jeg

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

militæret om at komme for en kassationsret i Viborg, der blev jag kasseret for al krigstjeneste. Dagen efter rejste jeg til en øje specialist i Århus, jeg fik øjet lægt, men mistede det meste af synet på det. Der var en underlig stilhed overalt i Danmark, i den første tid efter krigens begyndelse. Kirkerne fyldtes, alle vidste jo, at Danmark, vort dejlige land let kunne tromles ned, hvis vi ikke kunne værne om vor neutralitet. Dette tryk varede nok det meste af et års tid. I hvert fald gik den tid, før vi turde købe garn for mange penge. I slutningen af 1916, dannede vi 12 fiskere her en sammenslutning, som fik navnet "Kompagniet Humlum". Vi fik større både med 20 hestekræfter, kahyt, styrehus og rambuk, der blev trukket af motoren. Vi fiskede sæsonvis. Om foråret med bundgarn efter sild, og om efteråret med ruser efter blankål. Dette fiskekompagni holdt sammen i næsten 25 år. I alt har jeg fisket i 50 år, og selv om det ikke altid var det store sus, så har det alt i alt slået godt til for os. Vi har haft det godt, og jeg har altid været glad for mit arbejde.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Personregister

12 afsnit

Personregistret omfatter alle i bogen forekommende navne,
med undtagelse af enkeltstående fornavne eller efternavne.
De fremhævede navne er medtaget i registret.
Navne som "smed Christensens kone", "Anders Trudshoveds moder" og hustruer, hvis
efternavne ikke er mig bekendt, er ikke medtaget.
Adskillige navne er flertydige. F.eks. Chresten Poulsen og Anders Pedersen.
Ane nr. 12, Peder Andersen Moustgaard, har flere navne:
Peder Andersen Hallundsbjerg, Peder Moustgaard og Peder Andersen Lund.
Kvinder findes under døbenavn eller vielsesnavn.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

A

Abeygunasekera
Anni 238
Adrian
Peter 113
Vilhelmine 113
Agerskov
Chr. 113
Agger
Henrik 58
Peder Henriksen 58
Akselsdatter
Maren 78
Albricht
C. A. 148
Alsing
M. 38
Alstrup
læge 234
Andersdatter
Ane 60
Ane Kirstine 43
Anne 69
Dorthea 69
Else 60
Karen 53;60
Kirsten 60;77;84
Kirsten Østergård 43
Lene 60
Magdalene 93
Malene 9
Mette 61
Mette Kathrine 49
Andersen
A. N. 212
Anders 60;77;249;257
Anders Christian 185
Andreas 44
Ane Kathrine 162
Ane Kirstine 43
Peder 61
Anne Juul 100
Anton 185
Carl 100
Christen 81;193
Ebbe Juul 100
Edith Ganneskov 181
Elin 122
Elisabeth Trudsø 187
Ellen Marie 233
Erik Juul 100
Gerda Rosalia Camilla 163
H. C. 7
Helga 187
Henrik 76;77
Hilmar 101
Inge Marie 232
Jens 77;80;84;92;255
Jens Jørgen 43;44
Jens Peter 43;44
Jensine 227;256
Johannes 166
Juel 5
Karen Marie Trudsø 185
Karen Meta 104
Lars Peder 185
Laust 196
Mads 45;68;69;77;160
Mariane 44
Mathias Hestbæk 186
N. 64
Niels 60;62;63;77
Niels Carl 233
Oluf 77
Peder 28;37;47;66
Peder Lund 44
Peter Aage Vilhelm 232;233
Poul 60
Povel 82
René 186
Sidse Marie 233
Svend Aage Binné 171
Thøger 54
Valdemar 250;257
Vilhelm Johan 163
Vognmand V. 240
Willads 68
Anderson
Inge Johanne 163
Andreasen
Ane Cathrine 111
Ane Dorthe Marie 160
Anna Christine Jenny 1602;162;163
Anne Dorthe Marie 160
Christian 159;160;162;165
Dagmar Elisabeth 160;165
Erik 186
Jens Peder Trudsøe 160;165
Jensine Petrine 160;164
Johanne Dorthea 160;166
John Trudsøe 165
Knud Tang 160;165
Lars Peter 160
Lene Kirstine 186
Margrethe 160;162;166
Petra 160
Steen Mads 186
Thora Kristine 160;165
Andreasson
brovagt 200
Andresen
Christian 161
Dorthe 42
Peder Johannes 160;166
Petra Johanne 160;166
Andreæ
August 195;196
Anthonisen
Søren 96
Ardal
Grethe 202
Jens 235
Arendt
Johann 91
Arent
Madame 159
Armoese
Eschild 66
Niels 66
Araa
Hr. 137
Asmussen
Johan Ditlev 109
Marie Kathrine Josephine 109
Assisi
Franz af 5
Axelsen
Axel 114
Niels Juel 79

B

Bach
Anders 253
Andrea Juliane Sørensen 208
Kristian Poulsen 253
Jens Jensen Poulsen 253
Bager
Ann 224
Bak
Anders 243;245;249
Christian 242
Jens 245;247;248
Jens Jensen 257
Kr. 243;245
Kristian 248
Mads 245
Bakhus
Christen Nicolausen 34;
Balle
Poul, pastor 141;144
Bartholdy
Chr. 118
Bech
Vilhelm 120;147;193
Becher
Biskop 146
Bechler
Theodor 144
Bendtsen
Alfred 223;232
Anders
218;219;220;221;224;233;240;245;249;253;254
Anders Bommer 232
Ane Marie 257
Anna 256
Anna Kirstine 234
Asta 254
Bendt 247;250;256
Benjamin Shanaka 238
Chr. 249
Christen 68
Christian 184;245;250;257
Daniel Shamitha 238
David 226
David Lilhumlum 220;221
Ellen Margrethe 223
Else Andrea 223;234
Else Marie 234
Flemming Bommer 232
Holger Bommer 232
Inge Marie 238
Iris Kathrine 232
Jan 232
Jens Christian 220;224;253;254
Johannes 223;231;248;253;254
Johnathan Dilhan 238
Jørgen Kaj 238
Karina 232
Kerryn Joy 231
Niels 28;50
Niels Michelsen 82
Kim David 231
Kristen Poulsen 223;224
Margrethe 238
Martha 184
Merete 233
Ole Lau 233
Peter 238
Poul Andreas 231
Poul Emil 5;223;235
Ruth 231
Signe Mæng 238
Stine Modell 233
Søren Christian 194
Trine 233
Viggo 223;233
Berg
Lene 170
Bering
Jens 35
Berthelsen
Knud 20;50;51
Bierg
Jens 36;56

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Niels 28
Bierregaard
Anne Rasmusdatter....27
Jens Jacobsen 34
Rasmus Christensen 27;89
Billeskov
Niels Madsen Nielsen....166
Binder
Pauline....131
Birkelund
Palle....143
Bisgaard
Mette Marie....117
Bjerg
Anders....107
Niels 46
Bjerre
Bertel....88
Bjerregaard
Ane....111
Ane Rasmusdatter....121
Anne Rasmusdatter....88;89
Christen Rasmussen 126;202
Jens Larsen....89
Rasmus Christensen 88
Rasmus Jensen 89
Bjørn
Sven....228
Bjørnlund-Larsen
Ruth....238
Blindkilde
Marinus 235
Bloch
justitsråd 116
Boisen
Eline....124
Bojer
Jørgen....53
Bojsen-Møller
Andreas Gabriel....124
Anna Christiane....124
Elin....125
Fritz....118;124
Inge Veronica....125
Jutta....124
Lisbet....124
Marie Elisabeth 124
Thora....124
Bommer
Johan 257
Karen....257
Karen Nielsine Jensen....231
Otto Johan Peter Jensen....231
Peder....257
smed 248
Bondo
Michel 80
Borch
Margrethe....72
Borchers
Charlotte Luise....51;64;429
Daniel....129
Heinrich....128
Johann Heinrich....51
Borre
Niels Laursen....80;81
Niels Pedersen....81
Peder Laursen....80
Borum
Anders....235
Anders Jensen....206
Ane Jensen 253
Jens....235
Johanne....235
Boysen
Benny 6;8
Branagan
Maxwell William....231
Susan Irene....231
Bredal
Poul 62;63
Bredam
Mads....26
Mads Lauridsen 26
Breinholt
Aksel 98
Christen 62;63
Henning....98
Jens Samuel....98
Jens Stokholm....98
Peter Christian 98
Brenner
S. Otto 201
Brochner
Hr. 27
Broe
Gunhild Olufsdotter....56
Jens Jensen 94
Karen....7
Niels 41;63
Niels Michelsen....82
Brummesgaard
Poul 89
Bruun
Mads Jensen 40
Brændt
Ny Trudsø....184
Brøgger
Thor Emil 200
Brøndum
Anne Grethe 180
Braad
Tine Marie Pedersen....202
Tinna Marie Pedersen....202
Braagaard
Mads....27;89
Buelig
Adrian Jensen 68
Stephen Jensen 68
Busch
A. 95
Busk
Christen Poulsen....65;66
Buur
Fritze 180
Bykær-Jørgensen
H. 139
Bülow
pastor....97
Bædkel
Carl Christian 164
Eva 164
Gert....164
Hans Thorkild Hülz Sørensen....164
Henny....164
Jytte....164
Martin Emil 164
Ulla....164
Bæk
Kresten 250;256
P. 196
Bødker
Christen 27
Jens Nielsen....27
Bønning
Baltzar....62;64

C

Callesøe
Hans Jensen....58
Hans Olesen....57
Carl
Carl den 15 115
Carlsen
Inger....180
Caspersdatter
Grethe Marie....8
Caspersen
Jørgen 9
Christensdatter
Abelone....9
Ane....67
Ane Dorthea....91
Ane Kirstine 90
Ane Margrethe....67
Ane Marie....78;91;93
Anna 32;53;55;66;67
Anna Marie....8
Anne 32;33
Anne Cathrine....49
Birgitte....65
Birgitte Marie 66
Bodil....10
Bodil Marie....26;27;28
Else....73
Johanne....66;67;68;69;83
Johanne Marie 49;66
Karen 60;69;129;178
Karen Margrethe....61
Kirsten....67;75
Maren 67;84;88;92;
Mariane....67;88;89
Mette 8;45;46;53;54
Mette Kirstine....81
Mette Marie....49
Sidsel....78
Christensen
A. P....227;234
Adolf....111;112
Anders 79
Ane....92
Ane Dorthea....91
Ane Møller....99;110
Ane Nicoline Jensine....105;132
Anine....125
Anna....205
Peder....69
Mads....77;84
Anna Raahede....111;112
Bach....206
Bertel....62
Bitten....162
Bjarne....205
Chr....113
Christen 62;67;68;69;73;88
Christen Larsen....201
Christen Ørts....89;110
Christian 111;125;221
Christian Vilhelm 111;112
Christiane....91;93;247
Jacob Nørgaard....205
Dagmar....159
Daniel....78
Doris....126;202
Dorthe Lind 205
Dorthe Marie 158
Dusine....111;125
Edith Vita 202
Ejnar....111;112
Ellen Raahede....111;112
Else Kathrine....111;125
Erna Kyndi 201
Fabrikant Hans Morten....240
Gerda Kristine 256
Gerial....56
Gertrud 198
Glen Hestbæk....185

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Hans 46;57;111
Hans Frederik 111;112
Hans Henrik 112
Hans Jørgen 162
Hans Rubech 124
Hansine 111
Hansine Cathrine 111
Harald 111;112
Henriette 111
Holger 210
Ingeborg 91;92
Ingrid Teresa 256
Jan 185
Jens
5;9;10;19;22;23;28;30;78;85;90;
126;202;158;240
Jens Christen 89;90;108;110;172
Jens Christian 49;110
Jens Emborg 89;126;202
Jens Møller 91;93;110;111
Jens Nikolaj
..... 243;245;249;253;254;255
Jesper 88
Johanne Marie 89;110
Johannes 29;47;221;245;249;255
Julie Madsine 111;125
Julius 111;125
Jørgen 74
Karen 93
Kamilla Kristine Johanne 181
Karen Marie 255
Karen Raahede 111;112
Karl Henry 256
Karlo Arenius 254
Kirsten Marie 178;181
Knud 70
Knud Erik 112;256
Kresten 111
Krista Frederikke Vilhelmine 254
L. 196
Laurits Hurup 250
Laurits Peter 253
Lauritz 76
Laust 88
Lisbeth Aavild 205
Mads 44;88;111
Mads Peder 111;125;126;202
Mads Poulsen 111;125
Magnus 110
Maren 92
Margrethe 111;112
Mariane 91
Marie 111;112;125;180
Marie Cathrine Josephine 110
Marius 111;125;215
Martha 168
Mette Kirstine 67
Mette Kristine 254
Mette Marie 91
Michael Humlum 123
Mike Hestbæk 185
Morten 49
Nicolai Johan 110
Niels
8;26;49;51;64;66;67;68;75;
181
Niels Christian 67;93
Niels Johannes 256
Niels Skjød 67
Oda Margrethe 254
Offer 84
Ole 34
Olle 63;70
Peder
26;29;31;45;47;68;75;84;
93;128;245;249
Peder Andreas 78
Peder Christian 8
Peder Magnus 254
Peder Martinus 49
Peder Skooning 89;99;109;110
Peder Skaaning 121
Peter 129
Poul 78;210;232;249
Poul Chresten 205
Povl 78
Rasmus 78
Richard 206
Ronni Hestbæk 185
Sara 111;125
Severin 126;202
Sidsel Sandfær 101
Tage 126;202
Thea Raahede 111;112
Theodor 111;112
Thomas 68
Thorvald 111;112
Thøger 55
Tue 9
Ulla 254
Viggo 234
Villads 121
Willads 68;70
Aase Irene 256

Christenssøn
Johannes 45

Christiansdatter
Ane Margrethe 44
Dorthe Kirstine 44

Christiansen
Dorthea 160
Hanne Hvidtfeldt 124
Ing-Britt 7
Ketty 162
Lis 211
Maren 255
Peder 44
Søren Peter 162

Christoffersen
Anna 102
H. 161
Lars Sloth 186
Marie 102

Christophersen
Anna 102
Anders Frederik 102
Svend 101

Clausen
P. 38
Robert Karl Peter 166

Clemensen
Gregers 55

Curtz
Jens Reenberg 39

D

Daell
Anthon 225;226
Anton Christensen 118
Chr. 201
Chresten 118;119
Peter Møller 118

Dahl
Anders 67
Anton 200
Chr. Zachariasen 227
Frands Christensen 247
Jørgen 190
Niels Jensen 84

Dahlgaard
Jens Nielsen 56
Niels Christensen 55
Else Christensdatter 55
Christen Nielsen 55
Else Christensdatter 35
Jens Nielsen 34
Kirsten 54
Niels Jørgensen 34

Dal
Christian 109
Elisabeth 109
Frederik 109
Frode 109
Ingeborg 109
Johannes 109
Knud 109
Peter 109
Poulsen 109

Dalby
Bendt Nielsen 81
Maren Benthsdatter 81

Dalbye
Mads 47

Dalgaard
Carl Optatus Jensenius 96
Jens Christensen 158
Jørgen 26
Laust 196
Ole Jensen 98
Petra Jensine Flora 96
Vilhelm 96

Dall
Christen 81
Flemming 122

Dalsgaard
Margrethe Andersdatter 44

Dam
Aksel 249
Ane Johanne 223
Jens 226
Lærer 196

Damgaard
Christen 66
Niels Pedersen 103
Peder 103

Danielsdatter
Anne 78
Anne Margrethe 78
Anne Marie 78
Kirsten 78
Kirsten Marie 78
Maren 78

Danielsen
Aksel 78
Christen 58
Jørgen 78
Mads 78
Peder 78
Viktor 230

Darling
Ketty 171

d'Auchamp
borgmester 114

Davey
Nancy 231

Davidsen
Niels Christen 49

Diderichsen
D. F. 113

Doborg
Henrik 42

Drexler
J. F. 148

Dreyer
Ivar Helge 180
Kasper 180
Katrine 180

Due
Kristine 111

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Dusgaard
Marianc 29
Duusgaard
Madsine Karoline 106
Døj
Laust 34
Døssing
Inger 173
Karen 173
Peter 173

E

Ebbesen
broder 43
Ehmsen
Ehm 211
Ejlersen
Bente 186
Enevoldsdatter
Ellen 82
Enevoldsen
Christen 82
Christopher 82
Peder 60;62;82
Willads 82
Engelund
Niels Nielsen 72
Engkilde
Kirsten Dreyer 180
Kasper Dreyer 180
Kåre 180
Niels 180
Engsig
Anne Sophie 211
Jesper 211
Rasmus 211
Enoksen
Geir 234
Erechsen
Niels Christian 112
Erhardsen
Vilhelmine Nicoline 175
Eriksdatter
Ane 44
Sidsel Marie 94
Eriksen
Jens 254
Kaare Boesen Zoega 131
Espersen
friskolelærer 107

F

Fabricius
Otto 142
Feld
P. Poulsen 62
Peder 64
Fenger
provst 242
Fink
Ellen Margrethe Pedersdatter 54
Fjeldgaard
Karen Lythje 232
Fladhede
Christen 62;63
Christen Pedersen, ... 53
Flansmose
Karen 254
Flensmarck
Tor 5
Foldager
fru 229
Hanne Lisbeth 212
Robert 212
Fousing
Marianc Gade 92
Fousinggaard
Poul Nielsen 65;75
Anne Poulsdatter 65
Birgitte Poulsdatter 65;67
Laurids Poulsen 65;67
Niels Poulsen 65;67
Thomas Poulsen, ... 84
Frandsen
Harriet Asta 163
Ove 163
Frederik
Kronprins 115
Frederiksdatter
Ane Kathrine 172
Ane Katrine 110;117
Frederiksen
Carl Christian 233
Christian 170
Erling 170
Hansine Kathrine 120
Inger Jytte 232
Klaus 163
Lenette 211
Rasmus 170
Svend 140
Tove Edith 211
V. C. 141
Friis
Jørgen Lauridsen 184
Karin Marie 170
Knud Hansen 184
Frost
Aurelius 247
Poul 120
Frølund
Christen Thomsen 201
Futtrup
Anna Nielsdatter 72;73
Else Nielsdatter 72;73
Niels Nielsen 72;73

G

Gadbech
Christian 66
Gade
Christen Jensen 92
Kristine Godskesen 253
Marianc 91
Niels Madsen 67;92
Galsgaard
Anna Jensdatter 33
Else Jensdatter 33
Jens 26;27;89
Jens Christian Jensen 33
Jens Jensen 33
Jens Laursen 33
Lars Jensen 88
Laurits 32
Laurits Jensen 33
Mette Jensdatter 33
Povl Jensen 33
Gammelgaard
Anne 53
Laurids 53
Gammelhøj
Louise 164
Stine 164
Garbo
Hr. 99
Garde
kommandør 115
Gay
Jens 54
Gebhardt
Anna 164
Gerialsdatter
Else 56
Gerialsen
Christen 56
Gersdorff
Casper 83
Joachim 83
Gert
Ane Marie 165
Gether
Anni 176
Glenthøj
Jørgen 238
Gliemann
Dr. 228
Godballe
Jørgen Nielsen 34
Niels Olesen 34
Niels Pedersen 53
Godsk
Gudike 106;234
Godtfred
overkanonér 114
Godtkneckt
Olga Laurine 105
Gotfredsen
Andres 168
Granli
Eva 255
Kaj 255
Karen 254;255
Tove 255
Aase 255
Graversen
Niels Christian 60
Gravesen
Marie 170
Gregersen
Albert 108
Ane Margrethe Møller 108
Anna 108;109
Asger 108
Axel 109
Christence 108
Elisabeth 107;109
Engelke 108
Halfdan 108
Ingstrup 108
Jens 106;108;111;213
Jens Kirkegaard 99
Jens Møller 108
Laurits 99
Laust 99
Magnus 108
Marinus 99
Olaf 109
Peder Ingstrup 106;107
Peter Ingstrup 108
Poul 99
Sara 109
Tage 99
Grosbøll-Poulsen
Hans Christian 124
Grove
A. H. 113
Grumsgaard
Claus Nielsen 56
Grundsted
Lene 180
Grydsbæk
David 57

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Grønbech
Søren 68
Grønkiær
Niels 53
Gudbrand
Asbjørn 102;103
Bjørn 102;103
David Neil 103
Jørn 103
Kathrine 101;102
Mads Poulsen 102
Madsine Katrine 102
Mette Marie Skaaning 103
Niels 102;103
Niels Christian 102
Niels Martinus 102;103
Rita Shirley 103
Thora 102;103
Gyldenstjerne
Sophie 83

H

Hagensen
Ingeborg 112
Halling
Per 162
Hallundsbjerg
Anders Pedersen 42
Jens Pedersen 19;28;29;42;43;46;129
Peder Andersen 65
Hammeleff
Anna Marie 128
Hammer
Andreas Smedemark 206
Edel Marie 206
Hanne Trudsø 206
Peder Jacobsen 206
Hammerich
Kaj 201
Hansdatter
Anne 57
Anne Kirstine 58
Marianne 57
Mette 8
Hansen
A. B. 19
Andreas 160
Anna Vilhelmine Olsen 112;117
Birthe 187
Birthe Stahmer 123
Caoimhe Marianne Keogh 123
Casper 164
Christian Ferdinand Julius .. 116;117
Clodagh Vibeke Keogh 123
Dorte 206
E. Falbe 23;25
Frits 110;120
H. P. 8;86;97
Hans Heinrich 110;172
Hans Henrik 117
Hans-Ole Humlum 123
Harly Smedemark 206
Henriette Stahmer 123
Henry 212
Inge 176
Ingvard 212
Jens 76
Jens Humlum 123
Jon Palle 164
Julie Marie 108;110;172
Kathrine 212
Kirsten 111
Klaus Georg 140
Kristine 120
Kristine Elisabeth 110;172;173
Kurt Vilhelm 123
Kynde 62
Maren Johanne Christine 163
Maria Stahmer 123
Marianne Vogt 212
Niels Kristian 91
Peder Christian 57
Peter 110;120
Poul Laurits 164
Rikke 123
Rose 223
Sanne 123
Solveig 100
Svend 100
Vibeke Humlum 123
Villy 206
Harbo
Karen Marie 203
Hasselholt
Laust 69
Hau
Ole Pedersen 29
Hauchs
konferentsråd 45
Haunstoft
Ole Henriksen 58
Hauskov
Bendt Mathias 184
Hedegård
Niels 196
Heeren
kaptajn 131
Heide
Hedevig 108
Heinsche
Helle 124
Hellesen
pastor 180
Hellstrøm
Friederich Samuel 130
Theophil 130
Tornelius 130
Ægidius 130
Henrichsdatter
Maren 48
Henrichsen
Erik Guldbrandt 176
Niels 48
Peder 48
Henriksdatter
Anne Margrethe 58
Anne Marie 58
Johanne 77
Kirsten 76
Maren 48
Mette 76
Mette Kirstine 77
Henriksen
Anders 77
Christen 48
Frederik 196
Jens 45;76;77
Kaptajn 73
Laurids Christian 77
Laust 48
Mads 76
Niels 76
Ole 77;81
Peder 48
Herbrich
C. G. 148
Hermansen
Christen 45
Herup
Maren 28
Ole Pedersen 57
Hestbech
Karen Marie 182
Laurids Christian 181
Laust Jensen 181
Hestbæk
Anne Lise 185
Annelise 186
Annie Helga 185
Claus 187
Georg 185;187
Ina Makholm 186
Ingrid 185;186
Karen Marie 185
Knud Aage 185;186
Laurits 180
Lotte 187
Mads 185
Mads Fjlersen 186
Marie Fjlersen 186
Marius 185
Minna Elisabeth 185
Peder Jensen 91
Rene Makholm 186
Toni Makholm 186
Vivi Makholm 186
Hillersborg
Anna Offer 80
Christen 80
Christen Jensen 66
Jens Nielsen 66;67
Kirsten Jensdatter 66
Maren Nielsdatter 66
Hillersborgs
Anna, Offer 95
Hillersøe
O. P. 62;64
Hilmer
Grethe 123
Hilsted
Finn 143
Hjort
prokurator 24
Hjøllund
Camilla 211
Knud 211
Knud Arne Vestergaard Andersen 211
Knud Erik 211
Martin 211
Niels Peder 211
Peder Christian Andersen 211
Poul Henning 211
Hoff
Ane 113
Hofmann
Henrik 92
Holbek
Carl 190
Holck-Hansen
Eigil 175
Lise 175
Niels 175
Holde
Cate 181
Holm
S. 35
Holmegaard
Xsten 7
Holmfeld
Dirkinck- 140
Holmgaard
Christen 20;31
Niels Chr. 113
Houe
Kathrine 255
Hougaard
Peder 126;202

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Houlberg
Kirsten 122
Søren 122
Hoved
Christen Olesen 61
Hulbjerg
Mads Poulsen 94
Humlum
Anna Marie Elin 122;124
Anne Tine 122
Annette Hilmer 123
Arne 122
Arne Christian 124
Carsten 124
Claus 123
Eva 122
Eva Hanna 123
Hanne Lise 122
Hans 192
Hans Henrik 111;112
Hans-Ole 122;123
Inge 122
Inge Dagmar Anna 123
Jan Steen 122
Jens Christian 122
Johannes 117;119;122
Jøren Jes 122
Line 124
Mads 124
Mette-Lise 123
Mogens 123
Morten 124
Nils Peter Lander 122
Ole 124
Rasmus 124
Vilhelm 122
Hunsballe
Anders Nielsen 80
Hurup
Laurits 214;249
Laurits Christensen 257
Laurits Peter Christensen 254
Huulberg
Poul Madsen 191
Hvas
Christen 191
Gammel 191
Hvass
Anne Christensdatter 66
Hr. 60
Hvidt
Mogens 238
Hyltoft
Jens 196
Hægh
Hans Chr. 28
Høj
Christen Jensen 91
Højland
Christian Olesen 57
Ole 57
Højrup
Knud 9
Høy
F. C. 154
Høyberg
Maren Pedersdatter 72
Else Pedersdatter 72
Hans Pedersen 72
Johanne Pedersdatter 72
Peder 72
Høyer
Ove 126;202
Høygaard
Knud 69
Niels 69
Høyland
Andreas Borch Rosenberg 57
Anne Kirstine 57
Caroline 57
Christen Olesen 57
Eskild 57
Gustav Ludvig Baden 57
Mads 57
Ole 57
Peder Eskild 72

I

Ihrer
Emanuel 129;130
G. M. 129;145
M. 130
Wilhelm 130
Irminger
kommandør 116
Iversen
A. C. 196

J

Jacobsdatter
Anne 69
Ingeborg 65
Karen 69
Jacobsen
Angelika 232
Dolly Irene Gertrud 232
Hilda 256
Immanuel 112
Jens 255;256
Kathrine 256
Peder 44
Jakobsdatter
Ane 71
Jakobsen
Ane Cecilie 182
Edel Makholm 186
Jansen
Carl Emil 141
P. 149
Jensby
bestyrer 249
Anne Grethe 187
Jensdatter
Ane 50
Ane Kirstine 5;10;19;20;23;29;
Ane Kjerstine 158
Ane Marie Kirstine 41;42
Anne Kirstine 240
Christiane 34;56
Ellen Margrethe 23;26;27;28;34;56;88;89;93
Karen 7
Kirsten 59;66
Maren 41;61;65;69;84;96
Margrethe 8
Mariane 92;195
Marianne 89;90
Sidsel 61
Jensen
Aksel 207;247;249;254;255
Alfred Verner 255
Alise Kirstine 254
Anders 84;98;168
Anders Kristen 92
Andrea 168;220;221
Ane 69;179
Ane Katrine 91
Ane Kirstine 159;169;179
Ane Kirstine Petrine 159
Ane Kjerstine 26
Ane Møller 91
Ane Thomine 91
Anna 253;254
Bertel 81
Birgit 254
Birgitte Christine 254
Birthe 104
Bjarne 255
Bodil 103
Johan Christian 31
Carl 168
Catarina 163
Charlotte 163
Chr. 199;228
Chresten 93
Christen 8;19;24;49;50;68;77;78;82;89;90;93;158;159
Christian 66;245
Christine Cathrine 179;181
Dagmar Margrethe Held 253
Edel 234
Egon 255
Ejnar Theodor 257
Ellen Margrethe 19;38;91;93;94;190;221
Elly 125
Elly Theresa 257
Elna Theodora 254
Else Cathrine 166
Else Kirstine 91;112
Emma 254
Emma Norup 256
Erik 43;253;254
Erling 187
Erling Richard 183
Erna Agnethe 254
Ester 254
Ester Goul 254
Fanny 125
Flensted 240
Frank 125
Frede 255
Georgia 222
Gerda 254
Gerda Erika 254
Gregers 96
Grethe 212
Halvor 125
Hanne Jensine Petrea 168
Hanne Lykke 211
Harry 125
Hasse 125
Helene Pouline 257
Henning 254
Henrik 187
Herbert Egon 254
Ingeborg Magda 112
Inger Dorothea 254
Jenny Kirstine 254
Jenny Margrethe 228
Jens 32;69;82;104;243;245;254;256
Jens Christian 93;212;253;255
Jens Haislund 179;182
Jens Jørgen 98
Jens Kristian 91
Jens Møller 94
Jens Peder (Peter) 19;23;159;179
Jens Peter Trudsøe 160
Jens Trudsø 26;159;179;181
Jensine Kirstine 98
Jensine Kristine 91;159
Johan 172
Johan Chr. 199

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Johan Christian 19;22;23
Johan Dusinius 125
Johan Kr. 26
Johanne 43
Johanne Margrethe 159;165
Johanne Marie 89;109
Johanne Marie Rasmine 102
Johanne Marie Trudsø 179;185
Johannes 29;179;197;250;258
Johannes Møller 91;92
Johannes Norup 254;256
Johannes Peder 19;23;240
Julie 125
Jørgen 40
Kaj 125;245;247;249;255
Kaj Emil 254
Karen 112;185
Karl Edvard 247;255
Karla 125
Kenneth 163
Kent Danny 163
Kim Alexander 183
Kirsten Storgård 124
Kirstine 161
Kirstine Marie Trudsø 168
Knud 250;254;257
Knud Herluf 240
Knud Tang 3;19;23;169
Kr. 242
Kristian 210;243;247;254
Kristian Emborg 98
Kristiane 98
Kristine 255
Kristine Marie 254
Laddy 125
Lars 169
Laura Kruse 232
Laurs 82
Laust Kristian 98
Leon Sonny 163
Lillian 206
Lilly 125
Lisbeth Bang 203
Louise Ravensholdt 187
Mads 28;39;47;70;98
Maja Elsebeth 212
Maren 212;218;254
Maren Kirstine 162
Maren Lund 89;109
Margrethe 1
Mariane 91;192;193;254
Marie Kathrine 91
Marie Kathrine Bækhøj 205
Marinus 91
Marius 98;112
Marry 125
Marthe Marie 8
Mathilde Christine 206;253
Max 125
Mette 93;256
Mette Katrine 93
Mette Marie 89;90;94;96;192
Morten 60
Nanna Augusta 256
Niels 49;76;81;103;227
Niels Jørgen 254
Peder 55;66;93;196;245;247;253;254;255
Peder Ingstrup Gregersen 106
Peder Thorvald 257
Peter 249
Petra Dagny 112
Petra Hedegaard 257
Petrine 49;98
Polly 125
Poul Nobert 254
Preben 163
Rasmine 97
Rasmus 172
Rasmus Bjerregaard 93;111
Regine Kirstine 99;110
Robert Georg Hedegaard 257
Rudolf 256
Rudolf Frimodt 212
Ruth 170
Sidsel Marie 106
Susanne 163
Svend Hedegaard 257
Søren 67;169;179
T. V. 111
Tage 255
Tage Rudolf 254
Thomas 61;227
Thora Kirstine 101
Tove Elisabeth 203
Valdemar 200;207;230
Verner 245;247;255
Viggo 235
Wil 84

Jeppesdatter
Kirsten 19
Maren 44

Jeppesen
Adolf Mose 253
Jeppe 253
Karen Marie 126
Laura Kirstine 253
Laurs 250;257
Orla Mose 253
Sigrid Marie Mose 253
Viggo 243
Viggo Mose 253

Jepsdatter
Karen 49
Kristiane 49
Maren 80

Jepsen
Anders Christen 169
Anna Bæk 210
Christina Maj Westerberg 175
Flemming Sigurd 232
G. 196
Jens 82
Jens Chr. 199
Jens Christian 232
Jeppe 247
Jørgen 175
Laust 196;249;255
Maren 169
Maren Jensine 169
N. 196
Niels 80;119;196
Orla 250
P. H. 222
Viggo 250

Jermin
Mette Catrine 69

Jespersdatter
Inger 74

Jespersen
Agnethe Trudsø 202;204
Bodil Trudsø 202
Chresten Harald 202
Dora 126
Erik Trudsø 202;204
Jens Trudsø 202;204
Jesper 126
Jesper Christian 110
Jørgen Trudsø 202;204
Mette Harbo Trudsø 203
Mette Kirstine 110
Mette Marie Kirstine 110
Peter Harbo Trudsø 203
Poul 94;119;121;194;196;230
Poul Simbæch 106
Thorvald Trudsø 202;203

Jessens
Franz v. 114

Jilvad
Marie Andersdatter 55

Joensen
Birgitte 97
Elsebeth 97
Ingelise 97
Johan 97
Jonna 97

Johansen
Boye 163
Ole Christian 170
Per Loll 123
Peter Loll 123
Stefan Telling 170

Johnsen
Harald 114

Jones
Erin 103
Scott 103

Juel
oberst baron 35;56

Juelsdatter
Ane 45
Anne 51;70;71;128
Johanne 70;71
Maren 45;70;71
Mette 70;71

Juelsen
Laurids 70;71

Juhl
Inger 122

Juschke
Marie 130

Just
Jørgen 9

Juul
baron 54
Jens 83
Margrethe 83
Melchior 83
Niels 83

Juulsdatter
Ane 31
Maren 29

Jürgens
Marie 195
P. B. 195

Jørgensdatter
Anne 34
Anne Margrethe 34;35
Anne Marie 34
Christiane 34
Gunhild Marie 34
Maren 78
Sidsel 34

Jørgensen
A. Sigvald Th. 185
Andreas 8;107;224;226
Birthe Hestbæk 185
Bjarke 234
Bodil 165
Christian 234
Ellen Kristine 233
Elvin Johannes Lars 165
Erna 211
H. F. 142
Hans Christian 118
Hans Jørgen Magnus 162
Henrik Bech 211
Inger Anna Kristine 162
Jens Christian 34
Jens Oluf Gustav 162

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Jeppe Bech 211
Jes234
Jonas Bech 211
Jørgen Ejnar 233
Karl 226
Kathrine 231;257
Kirsten Marie 255
Knud 234
Lars Peter Poul 233
Laurids 212
Laurits 256
Lene Bech 211
Lise Dorthea 122
Magnus 210;235;250;255;256
Maren Kristine 163
Marianne Bech 210
Marie 231
Michel 74
Niels Christian 9
Peder 78
Peder Modell 233
Peter Johannes 165
Poul 233;256
Poul Bech 210
Rune 234

Jøsdatter
Bodil Kirstine 57
Else 57
Karen 57
Maren 57

K

Kammersgaard
Jøs 57

Kamstrup
P. 250;257

Kankelborg
Anne-Grethe 186
Henrik Jong 186
Holger 185

Karpmann
Natalja Borisovna 175
Elna Efimovna 175
Boris 175

Kattenhøj
Klaus 180
Lene Telling 170
Morten Telling 170
Niels Bernhard 170

Keiser-Nielsen
sognepræst 159

Keogh
Mary 123

Kieller
Christen 62
Jens 63
Peder Mel 27

Kier
Poul 34

Kiilerich
Agner 254
Ettie Erine 254

Kikkenborg
S. 196

King
Susan 103
Mr. 103

Kirk
Anders 245
Mathilde 211

Kirkegaard
Christen Nielsen 67

Kirkensgaard
Peder Christian 57

Kiær
Kristen Jensen 72
Niels 64
Villads 69

Kiøler
Hans Maartensen 91

Kjeldsen
Gustav 130
Kresten 245;249;255;256
Søren 9

Kjær
Christen 51
Christen Jensen 72
Hans 71
Hjalmar 8
Niels 62

Kjølmose
Ane Marie 211

Kleinschmidt
Agnes 130
Alfred 130;144
Anna Elisabeth Sophie 50;130
Bertha 130
Christine 52;128;129
Conrad 129;131
Cornelia 128
Cornelia Benigna 50;130
Emanuel 128
Emma 130
Friedrich Emanuel 129;130
Ida 130
Johan Conrad 50;128;131;139
Karoline Margrethe 129;130;131
Katharina Elisabeth 129
Konrad 130;154
Marie Luise 129;130
Nanny 130
Samuel 128;139;144;147;150
Samuel Petrus 50;129;138;154
Sophie 128
Valentine 130;144

Kleinsmed
Johan Heinrich 128

Klingenberg
majorinde 45

Klogborg
Ane Cathrine 88

Kloster
Kirsten Olufsdatter 73;83
Johanne Olufsdatter 83
Valentin Olufsen 83

Klostergaard
Martin 225

Knack
Henrik 29

Knak
Henrik 47
Henrik Lauridsen 50
Laust Nielsen 48

Knakker
Knud Olesen 57

Knoth
Kirsten 122

Knudsdatter
Johanne 51
Kirsten 68;69
Maren 51
Marianne 57

Knudsen
Agnete 112
Anne Trudsø 206
Christen 53;57;60;81;82;91;92
Hans 170
Jacob 193
Johanne Surkjær 112
John Rauth 206
Larsine 170
Maren 96
Mette Marie 170
Peder 50;51
Poul 64
Søren 51
Søren Trudsø 206
Vagn Rauth 206

Koch
Lauge 131

Kokholm
Peder Nielsen 49

Kolle
Erich 75

Konge
Kong Frederik den 7 116
Kong Christian den 8 115
Kong Christian den 9 116

Kongsgaard
Chr. 88

Kongstrøm
Gerda Annelise 101

Koustrup
M. 235

Kranholm
A. Bielefeldt Kronholm 180
Grethe 181
Louise Buur 180
Oskar 180
Steen 180

Krause
Pastor 227

Kreibjerg
Jens 196

Krestensen
Jens Kresten 254
Kristine Karoline 254

Krieger
Kaptajn 114

Kristensdatter
Frederikke 173
Johanne 7
Kirsten 195

Kristensen
Ane Dorthea Kristiane 182
Ane Møller 91;93
Laurits Borch Rosenberg Schmidt 56
Anna 169
Dorthea 98
Eigil 206
Ingeborg 97
Jens Kristjan 182
Jens Møller 93
Kirstine Margrethe 99
Kjerstine Marie 26
Kristiane 93
Lars Hansen 97
Laurs 48
Marius 247
Poul Stougaard 92;93
Yvonne 187

Kristiansen
Kirsten Marie 204

Krogh
Jens Hansen 102
Johanne Marie Hansen 102

Kruse
Tømmerhandler 240

Kræmer
Chresten 29
Christen 29;47

Kræmmer
Peder 29

Kværndrup
Frederik Bojsen 124
Jon Bojsen 124
Sigurd 124

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Kyllesbæk
Frk. Lise ... 196
Kyndi
Rosa ... 256
Kämpfner
Carl, guldsmed ... 241
Kær
Allan Faarbæk ... 234
Børge ... 234
Christian Faarbæk ... 234
Flemming Faarbæk ... 234
Majbritt Faarbæk ... 234

L

Lange
Ann ... 100
Berit ... 100
C. P. ... 8
Lau ... 100
Petrine ... 163
Susanne ... 100
Tine ... 100
Langergaard
Niels ... 196
Lanschejdel
Johanne Marie ... 109
Larsdatter
Ane Cathrine ... 161
Mette Marie ... 88
Larsen
Andreas ... 159
Alice ... 161
Ann Møller ... 213
Arne ... 98;104
Bente ... 98
Birgit ... 104
Birthe ... 104
Britt Møller ... 213
Carl Vilhelm ... 161
Carla Vilhelmine Constance ... 161
Christen Poulsen ... 193;194
Christian Frederik Peder ... 161
Dagmar Elisabeth Poula ... 161;162
Dan ... 112
Edvin Trudsøe ... 161
Eleonora Dorthea ... 161
Elfrida Petrea Henriette ... 240
Ella Johanne Maria ... 234
Elly Johanne Kathrine ... 161;162
Eva Gudrun ... 161;162
Ewan ... 175
forfatteren Thøger ... 54
Frederich ... 161
Godik ... 234
Gunnar ... 104
Harald Trudsøe ... 161;162
Harry Trudsøe ... 161;162
Ingeborg Cathrine ... 161
Ingemann Harding ... 105
Iver ... 168
Jakob ... 19
Jean ... 104
Jens ... 88
Jens Andreas ... 168
Jens Christian ... 160
Jens Peder Ernst Trudsøe ... 161;162
Jens Peter ... 104
Johannes Trudsøe ... 161
Jytte Mors ... 232
Karen Marie Nielsine Andrea ... 233
Kent Møller ... 213
Knud Mors ... 232
Kristine ... 255
Lars ... 104;223
Lars Christian ... 92
Lars M. ... 196
Lisbeth ... 98;104
Lone Harding ... 105
Marian Harding ... 105
Merete ... 104
Nancy ... 104
Niels ... 48
Ole ... 161;162
Olga Margrethe ... 240
Ove Trudsøe ... 161
Peder ... 107;173;191
Per Harding ... 105
Peter Møller ... 212
Susanne ... 104
Svend Christian Trudsøe ... 161;162
Søren ... 104
Thøger ... 107
Tøger ... 55
Valborg Marie ... 161;162
William ... 212
Aage Leonard Eigil ... 161
Larsén
Kaptajn ... 236
Lau
købmand Henrik Edvard ... 180
Lauersen
Jeppe J. ... 196
Johannes ... 196
Laug
Stine ... 165
Laulund
Jørgen ... 176
Lise Lotte ... 176
Lauridsdatter
Ane ... 84
Anne ... 65;67
Johanne ... 74;83
Karen ... 84
Kirsten ... 75
Mariane ... 194
Lauridsen
Henning Ringgaard ... 252
Henrik ... 48
Jens ... 65;67
Jesper ... 111
Mads ... 73
Maren ... 259
Mikkel ... 61
Oluf ... 83
Peder ... 41;83;84;257
Lauritsdatter
Anne ... 48
Kirsten ... 33
Lauritsen
Christen ... 80
Henrik ... 48
Herman ... 80
Hermand ... 79
Jens ... 34;80
Laurits ... 80
Margrethe Kjær ... 183
Michel ... 8
P. Nørskov ... 50
Laursdatter
Ane ... 81
Margrethe ... 70;80;81
Anne ... 55
Kiersten ... 62
Maren ... 62;65
Margrethe ... 44;62;80
Marta ... 34;58
Martha ... 57
Mette ... 61
Laursen
Anders ... 61
Anna ... 171
Børge Mose ... 256
Chresten ... 253
Ejnar ... 100
Else ... 100
Henrik ... 51
J. ... 248
Jacob ... 71;171
Jens ... 47;101;242
Jens L. ... 194
Jøs ... 250;257
Kr. ... 242;249
Kristen ... 28;222
Laura Kirstine ... 206
Niels ... 45;61
Orla ... 250;257
Peder ... 45
Peter Rotborg ... 90
Vilhelm ... 250;255
Lausen
Anne Noe ... 205
Sven Thinggaard Düring ... 204
Vibeke Noe ... 205
Lehmann
Gurli ... 165
Lehnsmand
Niels Laursen ... 62
Lensmand
Laurs Nielsen ... 61
Niels Nielsen ... 61
Lepsius
Dr. ... 147
Liark
Peder ... 34
Lillelund
Ane Elisabeth Madsen ... 206
Lind
Alexander ... 91;92;95;196;199;200
Jens ... 91
lærer ... 195
Linde
Chr. Jensen ... 9
Christen ... 78;79
Christen Jepsen ... 78
Linder
Joh. ... 131
Lisberg
Gertrud Christensen ... 96
Livbjerg
P. ... 196
Loll
Markus Even Vadnais ... 123
Lorentzen
Anette ... 205
Lou
Sofus Peter Davidsen ... 173
Louring
Mads ... 66
Ludwig
Chr. ... 144
Lund
Anders Pedersen ... 43
Andreas ... 41
Andreas Nielsen ... 42
Anne Marie Birgitte ... 42
Bente ... 169
Birgitte ... 42
Christian ... 42
Erik ... 125
Finn Christian ... 187
forvalter J. ... 56
Hanne ... 42
J. ... 35
Jacob ... 144
Jens ... 42;196
Jes ... 187
Johanne ... 42
Johanne Georgine ... 42
Ken ... 187

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Mads Bækgaard....187
Mads Christian....42
Mads Christian Nielsen....42
Mikkel Bækgaard....187
Morten Bækgaard....187
Niels Pedersen....36;41;42
Orla Bækgaard....187
Per Bækgaard....187
Peter....125
Peter Olaf....125
Poul....41;65;129
Poul Petersen....43
Søren....36;187
søster I. P....146
Tina....187
Lundby
Chr. Pedersen....26
Lundgaard
Jens Jensen....41
Mads....204
Morten....27
Lundsgaard
C. 196
Lyberth
Belonuaq Christina....163
Hans Christian....163
Mickey....163
Lykke
Johanne Nielsen....102
Lynggaard
Kirsten....205
Lynnerup
Kirstine Marie....209
Lørup
Ole....29

M

Mackeprang
Frederik Lund....187
Rene....187
Madsdatter
Ane Dorthea....159;160
Anna....74
Bodil....26
Kirsten....41;74;65;79
Maren....77
Madsen
Ane Kathrine....67
Ane Kirstine....109
Ane Møller....109
Arne....109
bådebygger....249
Carl Emil....232
Chr. 230
Christen....53;66;78;84;108
Christen Bjerg....109
Christen Marius....109
Christiane....98
Daniel....65;68;77;78
David Nygaard....105
Edel Margrethe....199
Enor....109
Eva....180
Gerda....109
Helena Telling....170
Henrik....67;76;170
Herluf....109
Ingrid....109
Jens....42;194;195
Jens Møller....109
Julie Malene Malling....232
Jytte Skovlund....180
K. 196
Kjeld....119
Knud....232
Laurids....73
Laurs....67
Lise....232
Mads....109
Mads Christian Skou....109
Mads Thornager....194
Mariane....109
Marie Elisabeth Ingeborg....165
Mikkel Bo Malling....232
Niels....46;250;257
Niels Peter....234
Peder....39;78;109
Per....232
Poul....74;195
Sofie....108;109
Valentin....74
Wil....84
Maggaard
Anne Gundhil....58
Lars....58
Magnussen
Peder....193
Peter....193
Makholm
Erhardt....185
Niels....196
Markus
Jakob Sloth....187
Janos....186
Maria Sloth....187
Sandor Hestbæk....187
Vibeke Hestbæk....186
Martenstyn
Jachinta Chrishanthi....238
Richarth Joykim Michael....238
Mathiesen
H. S. F. C....95
Maxen
Birthe Dorthea Johanne Marie....224
Marie....254
Mehlsen
Carl Conrad....168
Birgitte Sofie....168
Else Marie....168
Frederik Hoffmann....168
Hans Peter....168
Melhede
Hanne....254
Mellerus
Nathalie....117
Menzel
fru missionær....129
Michelsdatter
Sidsel....84
Michelsen
Jens....63;64
Laurids....71
Middelboe
biskop....57
Mikkelsen
Anne Grethe....169
Anton Michael....165
Bertha Camilla....104
Chr....121
Christine....165
Jens....50
K. 196
Marius....103
Martha Marie....104
Mikael Ingvard Svarre....105
Mikkel....104
Niels Lykke....102
Paula....165
Stine M....102
Søren....68;165
Ursula Kathrine....102
Milan
Guvernør Gabriel....172
Modell
Karen Kjell....233
Moe
C. J....107
Pastor....191
Moese
Jens....65
Kield....66
Peder Nielsen....65
Mogensdatter
Mette....53
Mogensen
Aksel 249
Hans....62
Kristine....165
Monsèn
Peter....240
Mortensdatter
Cathrine....92
Mette Kathrine....49
Mortensen
David....250;257
Enok....108
Ingvar....233
Jens Kaas....208
Jep....49
Lone....233
Mads....165
Maja....69
Niels....92
Poul 84
Mose
Anders....196;242;250
Anders Andersen....250;253;255
Anne Trudsø....172
Cai....172
Ingeborg Marie....253
Julie....255
Kirstine....255
Lotte Trudsø....172
Marie....255
Olga....255
Peder....42
Riger Andersen....255
Moth
Cancellieraad....38;39
Moustgaard
Anders Poulsen....42
Anders Nielsen....58;72
Hanne....172
Hans Nielsen....80
Jens....80
Jens Christensen....80
Kirsten Andersdatter....59;61
Lene Poul....50
Maren Andersdatter....59;64
Mette Andersdatter....59
Niels Andersen....59;61
Peder Andersen....36;38;40;41;59
Poul Andersen....36;59
Mulvad
degnen Peder....68
Munch
G. A....223
Karen Marie....173
Mundberg
Niels....23;25
Munksgaard
Niels....78
Murtio
Tuula Helena....173
Musholm
Simon....58
Muurmester
Christen Lauritsen,....80

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Mygind
Kaj ... 103
Müller
Dr. ... 43
Valentin ... 146;147
Mæng
Harry ... 238
Lene ... 238
Møller
Ane Jensen ... 89;106;107;121
Anna Sigaard ... 211
Anne Marie Jensen ... 96
Asta Schmidt ... 212
C. F ... 191
Chr. ... 196
F. Paludan ... 223
Frk. ... 196
Jens ... 25
Jens Christen ... 94
Jens Christensen ... 10;23;24;26;27;89;117;121
Jens Kristensen ... 90
Johannes ... 95
Maren Christensdatter ... 84
Mariane Gertsdatter ... 41
Niels Christian ... 93
Peder ... 43
Peder Jensen ... 96
Rasmus Jensen ... 96
Maae
Peder Madsen ... 74
Maagaard
Christen ... 55

N

Nauerby
Ane Olufsdatter ... 36;41
Nedergaard
Anne Marie Krabsmark ... 203
Bitten ... 203
Lars ... 203
Lisbeth Krabsmark ... 203
Mona ... 203
Peder ... 202;203
Robert ... 202
Rune ... 203
Nibe
M. ... 39
Nicolajsen
Christen ... 8
Nielsdatter
Ane ... 34;80;81
Anna ... 34;45;56;77;81;82;97
Anne ... 34
Anne Marie ... 53
Birgitte ... 61;82
Birthe ... 69
Charlotte Sophie ... 92
Dorthe ... 74
Gundhil Kirstine ... 57
Inger ... 80
Johanne ... 68:69;72;73
Karen ... 57
Kirsten ... 76;81;82;97;158;159
Malene ... 34
Maren ... 34;66;76;81;82;91;97
Margrethe ... 56;76;90
Maria Johanne ... 69
Mette Katrine ... 49
Mette Kirstine ... 58;61
Nelle Marie ... 29
Zidsel Marie ... 33
Nielsen
Adam Vilhelm ... 165
Alfred Højsvig ... 100
Anders ... 36;37;66;69;73;77;81;82;98;100
Andreas ... 223
Ane Dorthea ... 103
Ane Kirstine ... 103
Anette Højsvig ... 100
Anna Regina Laurenze ... 99
Anna Sabine Højsvig ... 100
Anna Sofie ... 232
Anne-Marie Skjoldbro ... 101
Anton August ... 175
Bent Otto ... 101
Bettina Højsvig ... 100
Bitten Bodil Roed ... 180
Camilla Skaaning ... 100
Carl Jørgen ... 101
Chalotte Borum ... 212
Charlotte ... 92
Christen ... 34;36;38;56;63;69;75;84;99;178
Christian Frederik ... 166
Claus ... 56
Dorthea Marie ... 215
Dagmar ... 160
Dagmar Elisabeth ... 165
Detailhandler Chr. ... 240
Dorthe Højsvig ... 100
Dorthea Marie ... 209
Ejnar Højsvig ... 99;100
Ellen Skjoldbro ... 101
Elna ... 212
Elna Bach ... 206
Erik ... 34;100
Erik Sandfær Skaaning ... 100
Gerda ... 212
Glenn Højsvig ... 100
Grethe Roed ... 180
Hanne Anette ... 101
Hanne Højsvig ... 100
Hans ... 226
Hans Christian ... 180
Hans Edvard Nørgaard ... 255
Hans Aage Højsvig ... 100
Harald ... 112
Heidi Højsvig ... 100
Henriette Annine ... 173
Hugo Skjoldbro ... 101
Inga ... 103
Inge Marie Kirstine ... 180
Ingeborg Bodil Karoline ... 201
Jens ... 7;50;68;73;76;77;82
Jens Højsvig ... 100
Jette ... 164
Johan ... 165
Johannes Dusinius ... 103;104
Johannes Højsvig ... 99;100
Jørgen ... 34;101
Jørgen Christian Roed ... 180
Jørgen Roed ... 182
Karen ... 228;254
Karen Lydia ... 212
Karl ... 101
Kent Højsvig ... 100
Kirsten Skaaning ... 100
Kirstine ... 256
Lars ... 180
Laura ... 101
Laurence Kathrine ... 98
Laurids ... 81;82
Laurits ... 250;257
Laurs ... 76
Laust Christian ... 57
Lene Anette ... 101
Lisbeth Skjoldbro ... 101
Lærer ... 196
M. P. ... 91;95;196;199
Mads ... 34;47;66;101
Mads Poulsen ... 102;103
Madsine Kathrine ... 102
Malene Højsvig ... 100
Mariane ... 103;104
Marianne Borum ... 212
Marie ... 206
Marie Bolette ... 240
Marinus ... 101
Marius ... 243;257
Marius Arne Senius ... 103;104
Marius Marinus ... 103;104
Mette Katrine ... 211
Mette Marie ... 103
Morten ... 92
Møller Christian ... 23
Niels ... 34;68;81;82;99;102;110;250;257
Niels Christian ... 101;102;209;210
Niels Kristian ... 103;104
Niels Marius ... 253
Niels Martinus ... 103
Niels Peder Ejner ... 99
Niels Skaaning ... 99;100
Nina Kamilla ... 103;104
Ole ... 34;68;113
Ole (Oluf) ... 76
Peder ... 28;53;61;75;84;97
Peder Skjoldbro ... 101
Peter Skaaning ... 100
Poul ... 41;84
Poul Bo ... 101
Poul Th. ... 212
Rasmus ... 79
Ruth ... 223;231
Ruth Harriet ... 175
Sabine Skaaning ... 101
Simon ... 48;92
Søren ... 66
Thorvald ... 212
Tom Højsvig ... 100
Tommy Højsvig ... 100
Vera Højsvig ... 100
Vibeke Borum ... 212
Wilhelm ... 242
Aage ... 100
Aage Højsvig ... 99
Nikkinen
Saga ... 173
Nislev
Christoffer ... 88
Hr. ... 37
Noe
Anette ... 205
Betina ... 205
Hanne Marie Trudsø ... 204
Henrik ... 205
Inger ... 204
Jakob ... 204
Jesper ... 205
Kai ... 204
Vibeke ... 204
Noer
Jens Jensen ... 34
Noes
Karen Jensdatter ... 60
Nord
Søren ... 247
Nordmand
Niels Pedersen ... 68;69
Nørby
Severin Marius Pedersen ... 97
Nørbye
Christian ... 178
Mads ... 44

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Nørgaard
Christen 80
Christen Enevoldsen 82
Dorthe Pedersdatter 51
Enevold Christensen 82
Jens 253
Laust 250;257
Niels 51
Niels Mikkelsen 61
Olle 51
Peder Enevoldsen 61
Nørsøller
Ane Poulsdatter 58;73
Axel 88
Christen Christensen 83
Kirsten Marie Axelsdatter 61
Laurids Pedersen 83
Oluf Kloster 83
Peder Laursen 75
Poul Andersen 73

O

Odde
Christian Pedersen 44
Peder Jensen 44
Okkels
Johannes, trafikass. 222
Olesen
Dan 173
Hans 112
Jensine 247
M. P. 196
Peder 57
Peder Christian 29
Tanja Trudsø 173
Ollesen
Anders 75
Erik 79
Jens 63
Olsen
A. Christine 129
Allan 164
Alvilda 233
Alvilda Mathilde Adelaide 117
Alvine Frankine Lovise 117
Anna 117
Anna Vilhelmine 117
Astrid Elise 161
Christian 117
Ellen Dorthea 232;233
Frankine Lovise 117
Gunvor 235
Ingemann 113
Inger Kjær 238
Jørgen Almar 164
Kaj Johannes 235
Knud Valdemar 238
Kristine 117
Lone 164
Marius 233
Nikoline Vilhelmine 144
Ole 7
Ole G. 90
Peder 240
Peter Christian Eduard 113
Svend Olaf 238
Vilhelmine Nicoline 116;117
Olsen-Hansen
Anna Vilhelmine 122

Olufsdatter
Else 55
Karen 83
Maren 55;83
Mette Marie 55
Olufsen
A. 116
Christen 55
Laurits 55
Peder 55
Oscar
Oscar den 2 115
Overby
Søren 42
Overbye
Mads 38
Overgaard
Alice 256
Dorothea Catharina 51
Eda 256
Ejvind 104
Gudrun 256
Henry Christian 211
Ingeborg Møller 211
Jens 256
Karl 256
Karla 256
Karsten 104
Mikael 104
Niels 83
Ove 256
Peder Pedersen, ... 37
Søren 250;256
Søren Jensen 256
Vera 256

P

Pallisgaard
Gravers 250;257
Passer
Leif 175
Paulsen
Adam 142
Paul W. 220
Pedersdatter
Ane 43;50;61;78
Ane Marie 30;45;77
Anna 36;41;75
Anna Kirstine 61
Anna Marie 20;44;48;50
Anne Marie 44;47;48;50;51
Birgitte 36;41;44
Birthe Kirstine 254
Bodil 54
Christiane 36;44;78
Dorthe 44
Else 61
Inger 50;61;82
Johanne 9;19;29;30;31;36;41;45;47
Karen 36;42;44;81
Kirsten 44;47;48;50;60;61;81;128
Lene 59
Lene Kathrine 60
Maren 36;42;66;72;76;161
Margrethe 44;45;47;48;82
Mariane 44;61
Marie Kirstine 48
Mette Marie 65
Pedersen
Alice 163
Alma Johanne Marie 235
Amanda 256
Anders 19;36;41;42;43;61
Ane 43;49
Ane Dorthea 103
Ane Kathrine 173
Anna Marie 162
Anni 163
Arne 164
Astrid Johanne Elisabeth 232
Bendt 110;120;172;173
Bente Christine 173
Birgit 164
Bodil 163
Børge Julius Windahl 180
Christen 9;28;36;43;44;47;48;50;5167;75
Christine 254
Claus 42
Dorthe Kirstine Trudsø 183
Egon 163
Erna Nativa 162;164
Ester Kristine 256
Frederik 120
Frederik Adolf 173
Grethe 164
Hans 161
Hans Henrik 120;173
Hans Leo 163
Hans Peder 161
Henning 164
Henning Trudsø 183
Henrik 170
Inge 164
Inger 112
Iver 9;29;30;44;45;47;48;50;51
J. E. 236
Jan 163
Jens 9;30;31;41;44;47;51;65;66;81;193
Jens Møller 93
Jens Windahl 181
Jimmy Lange 163
Johannes 44;48;52;249
Kaja Inge 163
Karen 103
Karl Johan 163
Karl Leo 162;163
Kathrine 120
Kathrine Windahl 181
Kjeld 234
Knud 69
Kristian August 211
Kristian Windahl 181
Laurids 61
Laurits 162
Laurs 48;81
Leif Erik 163
Lene Trudsø 183
Mads 61
Mads Windahl 181
Maria 163
Mariane 97
Marie Kristine 110;172;173
Max Emil 234
Morten 67
Niels 30;42;44;45;47;48;51;75;179
Nielsine 169
Niels Christian 93
Niels Peder 169
Niels Windahl 181
Ole 162;163
Ole Windahl 181
Olga Kathrine Johanne 162;;163
Olle 7
Peder 37;80;173;223
Peder Christian 183
Peder Christian Staustrup 166
Peder Christian Stoustrup 161
Peder Johannes 162;163
Peder Kristian 211
Peder Stougaard 93
Peter 120
Poul 36;42;60;75;93

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Poul Christian....173
Poul Georg....162;163
Rasmus Laurits....162;163
Robert Nedergaard....202
Susanne Trudsø....183
Søren....105
Søren Windahl....180
Thomas Lange....163
Thorkild Trudsø....183
Verner....164
Aage Emil....162;164

Peitersen
Jesper....243;245;248

Penny
Mary Rose....165

Perregaard
Knud....68

Petersen
Bothilde....234
broder....43
Charles....225
Christine....139
Egon....164
Gertrud....43
Gertrud Rasmine....240
Hans Alexander....8
Hans Gudbrand....223
Jonas Binné....171
Karen Kjerstine....93
Kasper Knud....171
Lars....164
Leif Bækkel....237
Mads....240
Niels....128
Per....164
Ronnie Nellemann....163
Sophus Binné....171
Susanne....164
Svend....240

Pinholt
Ane Margrethe....106
Christian....106
Jens....196
Jens Gregersen....106
Peder Jensen....106

Pleth
sadelmager....35;58

Plougmann
Benthe....210

Plougaard
Kirsten....28
Peder....27;89

Pomberg
Maria....128

Post
Jens....250
Mariane....9
Peder....248
Peder Jensen....257

Poulsdatter
Ane....60
Ane Kirstine....29;36;41;65;68
Anna Kirstine....37
Anne....65
Birgitte....77
Birrethe....41
Ellen....73;74
Johanne....73
Karen....73;74
Kirsten....60
Maren....75;84

Poulsen
Agnes Trudsø....199;201
Aksel....78
Aksel Borum....199;207;212
Alfred....99;101
Anders....58;59;60
Anders Bach....253
Anders Borum....209
Anders Nielsen....99;101
Ane Kirstine....190;198;220;221;224;254
Ane Møller....96;98
Anita Solvej Bach....253
Anna Carina Braad....202
Anna Elisabeth....207;211;253
Anna-Lis Held....253
Anne Marie....206;210;211
Anne Sofie Borum....212
Anton....255
Asger Osvald....204
Benedicte Borum....212
Bent Trudsø....202
Bente Bach....253
Bente Borum....212
Birte....180
Carsten Borum....211
Chr.....220
Chresten 91;92;94;190;191;193;195;197;200;201;206;223;226;230;242;243;245;247;252;253;255;
Christen 61;73;74;84;110;181;191;193;194;195;223;235
Dagmar....253
Dagny....98
Dan Borum....212
Dora Lillian Bach....253
Dorit Elsebeth....212
Ejnar....55
Elise Trudsø....199;202
Ellen Margrethe....193;195;207;208;210;211
Ellen Margrethe Trudsø193;199;201
Ellen Trudsø....206
Erik Trudsø....199;205
Erna Emilia....253
Eva....253
Frimodt....245;249;251;253;254;255
Gjertrud Marie....106
Hanne....98
Hanne Marie Trudsø....204
Hanne Trudsø....206
Hans....243;249;253
Hans Christian....207;209
Hans Kristen Trudsø....202
Hans Kristian Held....253
Henrik Trudsø....202
Herdis Elisabeth Trudsø....199;202
Herdis Trudsø....240
I. C....196
Ib Johan Bach....253
Inge Borum....217
Inger Lise....255
Ingrid....210
Ingvard Laurids....97
J. C....233
J. M....196
Jens....76
Jens Borum....207;211;216;217
Jens Christian....204;205;210
Jens Jensen....254
Jens Møller....94;96
Jens Trudsø 191;198;203;204;205;209;242;252;253
Jensine....96;101;103
Jesper Brøndum....180
Joan Elinor....213
Johanne Marie....96;101;102
Johannes....207;208
John Winther....98
Jørgen....78;143;210
Jørgen Borum....212
K.....196
Kasper Trudsø....202
Kirsten....180;190;197;199
Kirsten Borum....212
Kirsten Aavild....205
Kirstine....98
Klaus Borum....212
Knud....180
Knud Holger Trudsø....199;202
Knud Tang....190;198
Kresten Joakim Trudsø....199;201;253;255
Kristen....99;101;102;195;221
Kristian....252;253
Lars 106;196;198;205;221;227;230;254;255
Lars Christian Braad....202
Laurine Kirstine Marie....198
Leif Trudsø....201;241
Line Bach....206
Lisbeth Borum....212
Lise Borum....212
Mads 91;96;97;99;101;118;192;193;255
Mads Andreas Bach....253
Maren Dueholm....253
Maren Sørine Vognsgaard....97
Margit Elsebeth....213
Margrete....215
Margrethe....213
Maria Borum....212
Mariane....96;104
Marie Lind....253
Marie Magdalene....99;101
Martha Marie Skaaning....96
Metha Bach....253
Mette Foldager....212
Mette Trudsø....202
Mikael Brøndum....180
Nanna....97
Niels....61
Nikolaj....250;257
Ole....180
Peder....60;93
Peter Brian Braad....202
Poul 94;96;97;98;118;190;197;198;259
Poul Vester 190;194;207;208;209;210;213;216;217;247;253;255
Poul Wester....194;209;217
Poula Trudsø....199;204
Pouline....96;98
Pouline Cathrine....99
Preben Borum....212
Rasmus Trudsø....202
Robert Wester....213;218
Rudolf Frimodt....253
Ruth....98
Sabine Kirstine Elisabeth....99
Sara Annine....99;101
Sidsel Borum....212
Sidsel Marie....96
Sofie Plougmann....210
Sven Erik Borum....211
Svend....98
Svend Aage....253
Thomas....84
Thomas Trudsø....202
Thomasine....118
Tomasine....96;105
Tove....98
Trine Plougmann....210

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Povelsdatter
Anne Kirstine 38
Pugpøth
Christen Christensen,..... 58
Paaskesen
Christian 179

Q

Qviesgaard
Christen 41
Qvolsbæk
Anders 57

R

Rambusch
løjtnant 114
Ramskov
Mogens..... 250;257
Rantzau
bestyrer 249
Rasmusdatter
Ane..... 90;158
Anne..... 89;93
Rasmussen
Albert 103
Anette..... 202
Anna..... 165
Chresten 89
Christen..... 90
Gerda Stefanie Marie Godtkneckt 105
Ingeborg..... 97
Jens Broe..... 89
Knud..... 141
Larsine..... 240
Lone 240
Mads Jørgen 105
Marentine Johanne 181
Niels 89;165
Niels-Anton..... 123
Pastor Bruun..... 233
Peter Lund..... 89
Rasmine..... 172
Richardt..... 236
Ravensholdt
Anne..... 187
Ravnsholk
Povl Pedersen..... 91
Refsgaard
Hilda Johanne..... 223;231
Renkewitz
Adolf..... 130
Agatha Bertha 130
Albert 131
Alfred..... 131
Anna Caroline 130
Anna Eleonora..... 130
August..... 50;130
Ellen..... 130
Elsebeth..... 131
Emanuel 130
Emilie..... 131
Ferdinand 130
Gerhard 131
Hanna 130
Heinz 131
Julius 130;131;145
Karoline..... 130
Maria 130
Martha 130
Pauline..... 130
Rudolf..... 131
Theodor..... 130
Theophil..... 130
Repsdorff
cammerråd, prokurator 24
Reventlow
Chr..... 88
Ricard
Olfert..... 97
Richter
D. Julius..... 144
F. B..... 148
Rink
H. J. 140
Roark
Edward 213;218
Poul Wester 213;218
Roed
Allan..... 180
Flemming 180
John Christian..... 181
Jørgen Christian..... 180
Michelle..... 180
Niels Hansen 179
Nielsine Kirstine Trudsø..... 181
Sofie Christiane Marie..... 180
Roesdahl
Ane Margrethe Christensdatter.. 106
Rom
Kirsten Kristensdatter..... 190;191
Rosenberg
fru Pastor..... 34
Hans, provst 34;72
Rosenørn
P. O..... 46
Rosing
Otto..... 138
Rotborg
Peder Lauridsen..... 257
Rygaard
Bodil Katrine..... 96
Røgind
J. 190
Rønn
L. 191
Peter Christensen..... 92
Rønne-Hansen
Rose..... 223

S

Sael
Barbara 80
Sahl
Hugo..... 125
Sandfeld
Gunnar..... 114;190
Sandfær
Ejnar Kristian 101
Ciliane Marie Jensen 101
Gerda Johanne..... 101
Jenny Cecilie..... 100
Laurids..... 101
Marius 100
Sandholm
Lars..... 242
Sandmand
Laurits 33
Schamvogel
pastor..... 43
Schaumburg
L. 25
Schibsted
Christen..... 35
Schive
Hr. Jacob 74
Schiøler
Viktor 7
Schmidt
Laurits Borch Rosenberg Kristensen 72
Kristen Kristensen 71
Anna Margrethe..... 57;58
Christen 57;58
Christiane Kristensdatter..... 72
Elisabeth..... 57;58
Laurits..... 36;55
Margrethe Lauritsdatter..... 56;57
Mariane..... 56;57
Marta 56;57
Niels Kristensen..... 72
Oluf Nielsen..... 72
Petronella Marie..... 34;36;56;57
Sigr. Peder 72
Schneider
J. G. 148
Schollert
Kirsten..... 171
Schonning
Peder..... 89
Schooning
Peder Christensen 88
Schou
A. F..... 46
Mads..... 113
Schouboe
Sr. Urban 34
Schow
Mogens Christian..... 45;46
Schroeder
T. E..... 213;218
Schrøder
Agnete..... 108
Anna..... 108
Carl..... 108
Rudolph..... 108
Schubarth
E. B..... 113
Schulze
P. 130
Seerup
J. J..... 92;196;250;257
Seiding
Henrik..... 163
Jeanita Sussi 163
Sejbjerg
Christen 65
Laurs..... 40
Serup
Michel..... 7
Simonsdatter
Anne Margrethe..... 92
Skadhede
Jens..... 55
Laurits..... 55
Søren 55
Skalkam
Grete..... 98
Holck..... 98
Lars Holck..... 98
Lis Holck..... 98
Vibeke Holck..... 98
Skank
Anne Kirstine Olufsdatter..... 72
Skibsted
Christen 56
Skou
Anders Olesen Høyland..... 57
Christen 63
Skoubo
Anette..... 106
Anne..... 106
Henrik..... 106

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Inge 106
Karsten 106
Peder 106
Skouboe
Anton 105;118
Arne 106
Tage 106
Thorvald 105
Skougaard
Jørgen Jokumsen, ... 74
Skov
broder 43
Jens 196
Jeppe Jensen 44
Peder Sørensen 198
Skovmose
Niels 235
Skrædder
Christen 62;63
Hartvig 63
Helvig 62
Ib Christian 34
Jens 62
Laust Jensen 73
Skøtte
Laurids 53
Skaaning
Birthe 103
Mette Marie 102
Peder 213
Smed
Anne Christensdatter 33
Anne Johanne Jensdatter 32;34
Birgitte Jensdatter 32;33
Birgitte Marie Jensdatter 32;33
Chr. Jensen 26
Christen 26;27
Christen Jensen 26;28;32;33;53;88
Jens (Jensen) 53
Jens Christensen 10;19;20;21;26;27;33
Jens Jensen 32;33;71
Johanne Jensdatter 53
Laurits Christensen 33
Laurs Jensen 32
Maren Christensdatter 33
Maren Jensdatter 32;53
Mette Jensdatter 33;45
Morten Jensen 71
Peder 45
Peder Jensen 71
Povel Jensen 32;33
Simon 191
Smid
Christen Nielsen 72
Smidt
Sr. Laurs 56
Smith
Jens 37
Jens Madsen 39
Jørgen 62;64
Snødder
Christen Madsen 76
Kirsten Madsdatter 76
Soedborg
Jens 41;65
Spindler
Karl 144
Splid
frk. 117

Spreckelsen
Otto von 128
Stallwood
Graham John 175
Maja 175
Stausholm
forvalter 54
Steenholt
Ellen 208;211
Niels 208
Stein
Karl 232
Stensgaard
Anders 60
Stephensen
Jens 8
Storgaard
Ane Kirstine 170
Stougaard
Peder Poulsen 93
Stovgaard
Ritta 170
Struer
Laurits Lauritsen, ... 80
Struerdall
Bertel i 64
Stubkjær
Anders 197
Jens 9
Sudermark
Peder 53
Surkjær
Per 242
Surrow
Emmy Gudrun 163
Jens Peder 163
Svarre
Elisabeth Marijane Kuhlemeier 105
Jens Christian Mikkelsen 104
Mads 105
Marius Mads Poulsen Mikkelsen 104
Svensk
Lars Pedersen 50
Søgaard
Zenia 100
Søllergaard
Jens Nielsen 75
Jørgen i 74
Søndergaard
Helga Mary 112
Michael 211
Sønderup
B. 212
Sørensdatter
Anne Marie 53
Maren 70;88
Sørensen
Aksel 256
Anders Kristian 256
Ane Kirstine 96;162;169
Anker 249
Anker Bernhardt 256
Anne Marie Stejner 231
Anton Vemmelund 102
Betina Noe 205
Bitten Margrethe 164
Chr. 249
Christen 36;56;60;249
Else 96
Emil 111;125
Gerhart 256
Jacob 79
Johan Peder Christian 162
Johanne 256
Johannes 162
Johannes Egon 256
Karen 256
Karen Marie 162
Karl Juel 256
Kathrine 256
Kirsten 169
Kr. 245
Kresten 250;255;256
Kristen 256
Kristian 126;256
Lars Vemmelund 102
Laura Margrethe 253
Laust 67
Leo 126
Lilli 126
Maren Kristine 256
Margot Kirstine 125
Marianne Vemmelund 102
Marie-Louise Noe 205
Mathias 42
Mette Cathrine 223
Niels 126
Niels Christian 162
Niels Kristian 254;253
Ole Vemmelund 102
Oline Thomine 253
Oskar 256
Ragna Kristine 253
Ragnhild 125
Rasmus 196
Rita 126
Sara Kirstine Elisabeth 98
Stephan Claus 205
Søren 245;250;255;256
Viggo 256

T

Tang
P. 190
Tangsgaard
Steen 100
Telling
Anders 170
Anita 170
Bent Trudsø 169;170
Carsten Trudsø 170
Else Marie 170
Else Marie Pedersen 170
Finn Trudsø 169
Frank Trudsø 170
Grethe Trudsø 169;170
Hanne Marie Trudsø 169;170
Harald 170
Harald Sigfred Pedersen 170
Harry Gregers Storgaard 170
Henrik 170
Jan Trudsø 170
Josefine 170
Kirsten 170
Kresten Trudsø Pedersen 169
Lise 170
Michael Stovgaard 170
Morten 170
Niels Peder 170
Nikoline 170
Per Trudsø 169
Preben Trudsø 169
Rasmus Trudsø 169
Søren Stovgaard 170
Søren Trudsø 169
Tonny 170
Tesch
guldsmed 88
Thagaard
Jeppe 249
Ole 81
Therkelsen
Laila 164
Rolf 164

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Thing
Chr. 250
Chresten Jensen....257
Niels Christensen....92
P. 249
Samuel....250
Samuel Jensen....257
Villiam Jensen....257
Thinggaard
J. 46
Thingaard
Jens Peder....126
Thomasdatter
Anna....74;75
Anne....88;89
Thomasen
Jens....84
Oluf....39
Mads....84
Poul....84
Thomsen
Andreas Joachim Hartvig....199
Chresten....91
Christen....90;92
Christen Bjerg....91
Hans Henrik....176
Holger Schou....201;223
Jens Sigurd....208
Johanne....196;199
Lasse Aavild....205
Lise....223
Lone Gether....176
Mads....201
Magne Majlund....205
Mariane....95
Mikael....205
Per....125
Thomas Majlund....205
Tommy Majlund....205
Thorsen
Lars....98
Thuborg
Karen....191
Thuesgaard
Laurs Pedersen....64
Thøgersdatter
Mette....71
Tiggere
Ane Kerstin....158
Gravers....158
Ting
Chr. 91;195;196;197
Chr. Simonsen....95;105
Christa....227
Christen Simonsen....67;92;110;227
Ingeborg....195;197
Kristen 227
Niels....233
Tinggaard
Gravers....66
Madam....178
skolelærer....19
Toft
Anders Christensen....53
Anders Thøgersen....53
Tøger Christensen....71
Anne Christensdatter....53
Anna Christensdatter....53;55
Anne Tøgersdatter....71
Christen....55
Christen Andersen....53
Christen Christensen....53;55
Christen Pedersen....19
Christen Tøgersen....71
Else Christensdatter....53;55
Else Tøgersdatter....71
Jacob Thøgersen....54
Lars Andersen....53
Laurs Christensen....53;55
Marie Jensine....226
Mette Kirstine Thøgersdatter....54
Mette Thøgersdatter....53
Oluf Christensen....53;55
Peder Christensen....53;55
Thøger Christensen....53
Tøger....53
Tolk
Agnes....131
Tollund
Jacob....75
Torngaard
Jens....29
Laust....80
Torp
Anders Nielsen, Lille....37
Tranbjerg
pastor....190
Trankiær
Anders Christensen....89
Trudse
Maren Juelsdatter....48;50;51
Trudshoved
Anders Christensen,....85
Trudsoe
M. J....8
William F....8
Trudsø
Alfred....173
Alfred Kristian Jensen. 110;168;172
Amalie Laulund....176
Ane Kirstine Jensdatter....10
Anna....80
Anne Juelsdatter....44
Bendt Jensen....173
Birgitte Sofie Elisabeth Jensen..168
Carl Jensen....168;169
Chresten....227
Christen Jensen....23;25;168;171
Christian....176
Christian Jensen....23
Christine Cathrine Jensen 181
Ellen Marie Jensen....171
Else....175;240
Erik....173
Erling Richard....183
Ester....183
Eva Erika....173
Grethe....172
Gudrun Jensen....169
Hannah....175
Hans....172
Hans Peder Jensen....168;170;171
Helena....173
Jan....171
Jens....7
Jens Christensen....24;28
Jens Eskil....173
Jens Haislund....182;185
Jens Pedersen....47
Jens Peter....181
Jens Peter Jensen....23
Johan Christian Jensen. 179;181;192
Johanne Kirstine....183
Johanne Pedersdatter....28;44;48
Johannes Jensen....196
Josefine....183
Kathrine Gether....176
Kirsten....175
Kirstine Marie Jensen....172
Knud Erik....182
Knud Erik Haislund....184
Knud Herluf....197
Knud Herluf Jensen....240
Kresten....250;257
Kaare....176
Lars....176;240
Laura Maria....176
Linea Kristine....176
Lise....175
Liv....175
Lone....172
Malthe Tobias....176
Marianne....176
Mary....183
Mette....79;172
Morten Christian....173
Nadia....175
Niels....175
Patrick....171
Peder Christensen....44;45;128
Per....171
Sebastian....183
Signe Charlotte....173
Susanne....183
Svend....175
Svenn....171
Torben Haislund....185
Trudsøe
Juel Andersen....44;70;80
Chresten....29
Christen....8
Christen Jensen....25
Christian Christensen....8
Emma Amalie Henriette....8
Hansine Margrethe....8
Inger Juelsdatter....70;71
Jens Christensen....25
Jens Christian Christensen....8
Jens Pedersen....29
Johan Christian Jensen....25
Maren Andersdatter....80
Marthe....8
Trudtzhofvid
Anders Andersen,....79
Trudz
Anders Andersen....80
Christen....80
Trængsel
Christen Sørensen....68
Karen Christensdatter....69
Niels Christensen....68;69
Tved
Laust....250;255
Tveed
Erich Jensen....27
Tørring
Niels Jensen....38;41
P. 64
Taagaard
Karen....123

U

Ulfborg
Kirsten Christensen....75
Urnholt
Chr....45

V

Vadnais
Julie Ann....123
Vallentinsdatter
Anna....74

Vaupel
Pastor....191

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Vedel
Christine ... 181
Vejlgaard
Ejner ... 204
Vejrum
Poul Andersen ... 75
Venø
Andreas Slej ... 255
Ane Kathrine ... 255
Jens Pedersen ... 255
Kresten ... 250;255
Marie Kathrine ... 255
Vester
Poul Madsen ... 94;190
Vestergaard
Ingeborg ... 124
lektor ... 124
Ole ... 57
Villadsdatter
Kirsten ... 81
Villadsen
Kirstine ... 171
Peder Christian ... 254
Villerslev
Skomager Jens ... 42
Villumsen
Oluf ... 63
Vilstrup
Chr. ... 192
Viltoft
konsulinde ... 234
Vingborg
Anette Stejner ... 231
Niels ... 231
Oluf Stejner ... 231
Ruth ... 231
Vibeke Stejner ... 231
Væde
Laust ... 119

W

Westerberg
Anne-Lise ... 175
Christian ... 175
Fritz Arthur Leopold ... 175
Hanne ... 175
Wilhjelm
Henrik ... 138
Willadsdatter
Anne ... 66
Mette ... 68;70
Willemoes
Christen ... 79
Willumsen
Oluf ... 64
Wilsen
Jens ... 84
Karen ... 84
Kirsten ... 84
Mads ... 84
Thomas ... 76;84
Windekilde
Søster ... 43
With
Bjørn Trudsøe ... 165
Christian ... 165
Christian Trudsøe ... 165
Eva Kirstine ... 165
Irene Jakoba ... 165
Jakob ... 165
Ketty ... 165
Karlo Johannes ... 165
Wittusen
Anne Marie ... 183
Charlotte ... 183
Charlotte Henriette ... 183
Wium
branddirektør ... 58
Peder Jensen ... 74
Wolter
Kristian ... 144
Wurdeling
Anna ... 131

X

Xtensen
Anders ... 7

Y

Yderstræde
Cathrine ... 28
Rasmus ... 19;27;89

Z

Zinsendorf
Greve ... 50;130
Zitphen
Ernst Friderich von ... 70
Hedvig Chatharina de ... 68
Zwicki
Erik ... 187
Zenia ... 187

Ø

Ørgaard
Jeppe Christensen ... 46
Ørts
Christen ... 120
Ørveile
Mette Marie ... 49
Østerby
Christen Christensen ... 80
Gregers Pedersen ... 80
Østergaard
Christen ... 55;69
Else ... 53
Helene Vibeke Humlum ... 123
Jens ... 53
Karl ... 196
Preben Willy ... 123
Tage ... 183

Aa

Aaberg
landinspektør ... 107
Aagaard
Elenora ... 106
Jens Jensen ... 106
Mette ... 53
Aamodt
Harald ... 180

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Kildehenvisninger

13 afsnit

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Kirkebøger.

Folketællinger.

Skifteprotokoller.

Tingbøger.

Lægdsruller.

Hardsyssels Årbøger.

Viborg amts årbog 1948, Slægten Boye, af Holger Schou Thomsen.

Sønderjysk årbog 1940.

S. Nygaards Samlinger, Rigsarkivet.

Lauge Kochs Arkiv. Universitetsbiblioteket.

Orla Lehmanns Arkiv. Rigsarkivet.

Fem Hardsysselfamilier, af Hedvig Bensby. Udgivet 1989.

Hardsyssels Degnehistorie af Ejnar Poulsen.

Ølby, Asp og Fousing sogne, af P. Christensen (Idom). Struer 1959.

Den Havn ved Struer, af Benny Boysen, 1981.

An' Trængsel hinne dreng. Af Maja Mortensen, Dalhus Forlag, Struer 1988.

Dreng i Struer i trediverne af Ove Høyer 1987.

Struerfolk 1988 og 1989, ved Benny Boysen.

Struer Statsgymnasium. Årsskrift 1983.

Naur Sogn 1600-1900. Af Esben Graugaard og Rigmor Lillelund. Holstebro Museums skriftrække bind 1, 1992.

Det Gamle Harboøre. Optegnelser af Karen Thuborg. Danmarks folkeminder nr. 36. København 1928.

Søens Verden, 1961-62 hefte nr. 5. Skandinavisk Bogforlag. Artikel omhandlende "Hvalfisken" samt en beretning om sejlads med "Hvalfisken" år 1862, skrevet af Poul Chr. Petersen, Gilleleje, 1929.

Maritime minder fra Grønlandsfarten. F. Holm-Petersen. Høst og Søn.

Nørlems Historie, af lærer Chr. Jensen, Skive 1917.

Linde By. Christen Jensen 1944.

Dengang jeg drog afsted. Af Franz v. Jessen. Slægten Gregersen fra Engbjerggaard, af Elisabeth Gregersen, skive 1972.

Johan Conrad Kleinschmidt, af Ove Bak, Ministeriet for Grønland 1975.

Mellem Limfjord og Alhede, af Gunnar Noes Mundbjerg, Vinderup 1980. (2 bind)

Familien Houe/Jørgensen fra Thagaard, af Jens S. Thomsen, Århus 1990, privatudg.

Natmandsfolk og kjæltringer, af H. P. Hansen, 1960.

Erindringsbilleder fra Humlum, ved Steen Larsen, 1994, privatudgivelse.

Guvernør over dansk Vestindien, Gabriel Milan. Slægtsbog af H. C. Terslin, Helsingør 1926.

Humlum-slægten set med Vilhelms øjne. En privat udgivelse af Vilhelm Humlum, Silkeborg, 1997.

I slægtens spor rundt om Kilen, af Mads Nielsen, Humlum 1997. Privatudgivelse.

Serien: De grønlandske seminarier i det 19 århundrede, af Henrik Wilhjelm. Udgivet af Det grønlandske Selskab.
Bind 1, De store opdragere, 1997.
Bind 2, omhandlende læreren og sprogmanden Samuel Kleinschmidts liv og virke.
(Endnu ikke udgivet ved denne bogs færdig redigering).

Hjerm Sogn 1, af P. Nørskov Lauritsen, Odense 1945.

Hjerm Sogn 2, af J. Søndergaard Jacobsen, Struer 1959.

Viborg bys borgerbog 1713-1860, af Otto von Spreckelsen.

Nye Tider, af Gunnar Sandfeld, 1957.

Fra en hel anden tid, af Gunnar Sandfeld, Struer 1955.

Humlum sogn og stationsby, af Chresten Daell, Struer 1947.

Humlum Missionshus, af Jens S. Thomsen, Århus. Privatudgivelse.

Bæksgaard, Tørring sogn, Skodborg herred, 1610-1980, af Kr. Gay 1980.

Slægten Raahede fra Nr. Nissum, Nordisk Slægtsforskning, Skals 1972.

En vestjysk bondeslægt, af Kit Bisgaard, Roskilde 1995.

En Sognepræst, ved H.S.F.C. Mathiesen, Lohses Forlag 1931.

Slægtsfortegnelse af Petra Jensine Flora Dalgaard, Lemvig. (Statsbiblioteket).

Slægten Pinholt, udgivet 1971, (Det Kgl. Bibliotek).

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK

Dansk Politistat af Christian Gjerløv. Danmarks politi, fængselsvæsen, grænsegendarmeri og sognefogeder. Kbhvn. 1933.

Danske Statsbaners Tjenestemænd, 1938 og 1950.

Årbog for det danske Post- og Telegrafvæsen 1939.

Slægten fra Gyrupgaard samt Gyrupgaards historie og Slægten Knattrup. Dansk Slægtsforskning, Fredericia 1954-56.

Slægten Lind fra Gudom sogn. Skals 1970.

Slægterne Borum og Kviesgaard, af Jens Kaas Mortensen, Viborg. Privatudgivelse.

En slægt Nielsen fra Rønbjerg sogn, Nordisk Slægtsforskning, Skals.

Slægten Fra Bækgaarden i Resen sogn. Nordisk Slægtsforskning, Skals

Thagaard i 12 generationer, af Erling Vester Jacobsen. Udgivet 1986.

Enok Mortensen: The Danish Lutheran Church in America. Udgivet i USA 1967.

Genealogical Table. Part 1: Karen Nielsdatter relations, 1700-1968. Part 2: Baekkel relations, 1645-1968. Udgivet i USA sept. 1968 af Marie N. Simonsen M.D. (læge). Privatudgivelse.

Slægten fra Boldinggaard i Hejnsvig sogn. Skals 1989.

Nogle Bjørnkjær slægter. Ved G. A. Munch. Århus 1981.

I Mands Minde, af Hans Edvard Nørgaard Nielsen. 1999.

Vækkelsernes frembrud i Danmark i første halvdel af det 19 århundrede, bind 4, København 1967. Tillæg 2, Herrnhuterne i Jylland 1801, ved A. Pontoppidan Thyssen.

Krigen 1864 og de faldnes minde. Af Vilhelm Cohen. København 1865.

Samuel Kleinschmidt, der Sprachmeister Grönlands. Herrnhuter Missionstudien nr. 26. Verlag Missionsbuchhandlung Herrnhut 1930.

Nachrichten aus der Brüdergemeine:
1821 nr. 6, side 894-99.
Schreiben des bruders Johann Conrad Kleinschmidt zu Lichtenau in Grönland vom 17ten July 1821.

--ditto-- , 1823 nr. 3, side 359-90.
Bericht des Bruders Kleinschmidt von seiner Untersuchungsreise von Lichtenau nach Statenhuk und in dasige gegend, auch längs eines Theils der ostküste von Grönland 1821.

--ditto--, 1825 nr. 2, side 180-91.
Bericht von der Reise der Geschw. Kleinschmidt mit ihren drei Kindern ---von Lichtenau nach Copenhagen (im Jahr 1823).

--ditto--, 1825 nr. 3 side 346-67.
Bericht von der Reise der Geschw. Kleinschmidt und ihrer Gesellschaft von Copenhagen ---- nach Friedrichsthal--- im Jahr 1824.

--ditto--, 1834 nr. 5 side 786-834.
Lebenslauf der verh. Br. Johann Konrad Kleinschmidt, heimgegangen zu Friedrichsthal am 23 dec. 1832.

Johan Conrad Kleinschmidt, af Ove Bak, Ministeriet for Grønland 1975

Nanortalik. Af Ove Bak. Nordiske landes bogforlag.

Bogtrykkerkunsten i Grønland, af Knud Oldendow. København 1957.

Sejladsen på Grønland med sejlskibe gennem 200 år, af V. Thorsen og Johannes Balle. Artikel i Tidsskrift for den grønlandske Tjenestemandsforening. 1935 nr. 1, 2 og 3. (Artiklen er desværre ikke afsluttet).

Tidsskriftet Grønland, nr. 8, 9 og 10, 1983. Udgivet af Det grønlandske selskab

Grønland i tusinde år, af Erik Erngaard, Lademann, København 1972.

Sendebud i Kristi sted, af F. C. Høy. O. Lohses forlag 1943.

Nutiden nr. 523. (Gammel ugeskrift).

Den grønlandske Missions og Kirkes Historie, af H. Ostermann. O. Lohse, 1921.

Dansk biografisk Haandleksikon bind 2, Gyldendal 1923.

Die Missionskinder, von Joh. Linder, Basel 1841.

Die Gerufenen. Eine familie geschichte in Neun Berichten. En slægtsbog af Agnes Tolk, Düsslingen. Udgivet omkring 1980.
(Formentlig en privatudgivelse. Findes på Brødremenighedens Arkiv i Herrnhut).

Slægt & Data, div. ordinære- og særnumre udgivet af foreningen DIS-Danmark (Databehandling i Slægtsforskning).

J.P.Trap. Kongeriget Danmark. Tredje omarbejdede udgave, København 1906.
--ditto--. De sønderjyske Landsdele. København 1924.

Danske Fotografer indtil 1910.

SLÆGTSFORSKERNES BIBLIOTEK